

فهرس الكتاب

نمره	صفحه	
۱	۸	طومار وقف نامه خلدآشيان على شاه
۲	۶۹	طومار جمع موقوفات مرحوم عضدالملک
۳	۱۳۲	تلگراف معافی مالیات موقوفات
۴	۱۳۵	موقوفات شاه عباس صفوی - طاب ثراه -
۵	۱۳۶	موقوفات شاه عباس صفوی - طاب ثراه -
۶	۱۳۷	موقوفات خلدآشيان وزير نظام (ره)
۷	۱۳۷	موقوفات خلدآشيان وزير نظام (ره)
۸	۱۳۸	موقوفات خلدآشيان وزير نظام
۹	۱۴۲	والده غفران مآب جلال الدوله - طاب ثراه -
۱۰	۱۴۲	موقوفه مرحوم آقا عبدالکريم ناظر
۱۱	۱۴۳	موقوفه حاجی کلب علی تاجر
۱۲	۱۴۴	موقوفه نواب اشرف والا مؤيدالدوله
۱۳	۱۴۶	موقوفه مرحوم ميرزا مهدي لشکر نويس
۱۴	۱۴۷	موقوفه جناب غفران مآب صاحب ديوان
۱۵	۱۴۹	موقوفه غفران مآب آصف الدوله
۱۶	۱۵۰	موقوفه خلدآشيان انيس الدوله
۱۷	۱۵۲	موقوفه مرحوم حاجی عبدالله
۱۸	۱۵۳	موقوفه جناب جلال مآب ميرزا مصطفى خان
۱۹	۱۵۴	موقوفه مرحوم حاجی مرتضى قلی بیگ
۱۹	۱۵۵	ايضاً موقوفه حاجی مرتضى قلی بیگ
۲۰	۱۵۶	موقوفه مرحوم خلدآشيان شاه ویردی خان
۲۱	۱۵۷	موقوفه حاجی محمد حسين تاجر قره باغی
۲۲	۱۵۸	موقوفه مرحوم بدرنسا خانم
۲۳	۱۵۹	موقوفه مرحوم حسين قلی خان امير پنجه

[۱۵۱]	۱۶۰	موقوفه مرحوم نادر علی خان	۲۴
[۱۵۴]	۱۶۲	موقوفه مرحوم حاجی صالح قزوینی	۲۵
	۱۶۳ (*)	موقوفه حاجی سید میرزای صراف (*)	۲۵ (*)
[۱۵۵]	۱۶۴	موقوفه مرحوم مهدی قلی بیگ امیر آخور	۲۶
[۱۵۸]	۱۶۸	موقوفه مرحوم حاجی غلام محمد صدیقی	۲۷
[۱۵۹]	۱۶۹	موقوفه صفی قلی خان بیگلربیگی (ره)	۲۸
[۱۶۱]	۱۷۱	مرحومین آقا رجب علی و عباس قلی و آقا بیگ (*)	۲۹
[۱۶۱]	۱۷۲	موقوفه مرحوم حاجی سید میرزای صراف	۳۰
[۱۶۴]	۱۷۵	موقوفه مرحوم حاجی مصطفی (ره)	۳۱
[۱۶۵]	۱۷۶	موقوفه مرحوم اسحاق خان قرائی	۳۲
[۱۶۶]	۱۷۶	موقوفه مرحوم میر علی محمد	۳۳
[۱۶۶]	۱۷۷	موقوفه جعفر قلی بیگا میرشکار - طاب ثراه -	۳۴
[۱۷۷]	۱۸۳	موقوفه مرحوم مهدی قلی بیگا	۳۵
[۱۷۸]	۱۸۴	موقوفه مرحوم میرزا علاء الدین	۳۶
[۱۷۹]	۱۸۶	موقوفه خلدآشیان محمد زمان الحسینی	۳۷
[۱۸۰]	۱۸۷	موقوفه مرحوم حاجی ابراهیم خادم	۳۸
[۱۸۰]	۱۸۸	موقوفه مرحوم میرزا سعید الدین محمد	۳۹
[۱۸۱]	۱۸۹	موقوفه خلدآشیان محمود بیگا	۴۰
[۱۸۳]	۱۹۱	موقوفه مرحوم امیر [محمد] مؤمن وزیر - طاب ثراه -	۴۱
[۱۸۴]	۱۹۲	موقوفه شهر بانو بیگم - طاب ثراها -	۴۲
[۱۸۴]	۱۹۲	موقوفه جنت مکان حاجی ظهیر الدوله	۴۳
[۱۸۵]	۱۹۳	موقوفه فردوس جایگاه نظام الدوله	۴۴
[۱۸۶]	۱۹۴	موقوفه مرحوم حاجی علی اکبر خان	۴۵
[۱۸۷]	۱۹۶	موقوفه جناب جلالت مآب آقای مدیر الدوله	۴۶
[۱۸۸]	۱۹۷	موقوفه مرحوم میرزا ابوطالب رضوی	۴۷
[۱۸۹]	۱۹۸	موقوفه مرحوم مختار بیگ (ره)	۴۸
[۱۸۹]	۱۹۹	موقوفه خلدآشیان مؤمن السلطنه وزیر خراسان	۴۹
[۱۹۱]	۲۰۱	حکم شرعی مرحوم حاجی میرزا حسن مجتهد (ره)	۵۰

[۱۹۲]	۲۰۲	موقوفه مرحوم حاجی علی اکبر اصفهانی	۵۱
[۱۹۷]	۲۰۷	موقوفه مرحوم محمدحسین بیگ	۵۲
[۱۹۷]	۲۰۷	موقوفه مرحوم محمدعلی بیگ(ره)	۵۳
[۱۹۷]	۲۰۸	موقوفه خلدآشیان عضدالملک	۵۴
[۱۹۸]	۲۰۹	موقوفه مرحوم حاجی میرزا هدایت جواهری	۵۵
[۱۹۹]	۲۱۰	موقوفه مرحوم حاجی میرزا حسین	۵۶
[۲۰۱]	۲۱۲	موقوفه مرحوم میرزا سعید خان - طاب ثراه -	۵۷
[۲۰۲]	۲۱۴	موقوفه سردار محمدعلم خان حکمران بلخ	۵۸
[۲۰۳]	۲۱۵	موقوفه اولاد مرحوم مؤتمن السلطنه	۵۹
[۲۰۴]	۲۱۶	موقوفه حاجی عبدالحسین تاجر طهرانی	۶۰
[۲۰۵]	۲۱۷	موقوفه مرحوم خواجه علاءالدین خوافی	۶۱
[۲۰۶]	۲۱۹	موقوفه مرحوم حاجی مهدی قلی خان قرائی	۶۲
[۲۰۷]	۲۲۰	موقوفه نواب والا شاهزاده حاجی محمد میرزا	۶۳
[۲۰۸]	۲۲۱	موقوفه جناب آقا شیخ محمدحسین طبیب	۶۴
[۲۰۹]	۲۲۲	موقوفه مرحوم محمدحسین خان لگزی	۶۵
[۲۰۹]	۲۲۳	مرحومین میرزا ابوالقاسم خان و میرزا ابوطالب	۶۶
[۲۱۰]	۲۲۴	موقوفه مرحوم میرزا محمداسماعیل(ره)	۶۷
[۲۱۰]	۲۲۶	موقوفه مرحوم شجاع الدوله(ره)	۶۸
[۲۱۲]		[موقوفه مرحوم شجاع الدوله(ره)]	۶۹
[۲۱۲]	۲۲۶	موقوفه حاجی اسماعیل خان سرتیپ	[۷۰]
[۲۱۳]	۲۲۷	موقوفه والده مرحوم میرزا ادھم	۷۱
[۲۱۳]	۲۲۸	موقوفه مرحوم میرزا حسین جوینی	۷۲
[۲۱۳]	۲۲۸	موقوفه علی اکبر خان سرهنگ سبزواری	۷۳
[۲۱۴]	۲۲۹	موقوفه آقا سید حسین تاجر سبزواری	۷۴
[۲۱۴]	۲۳۰	موقوفه مرحوم جعفر خان بیگ	۷۵
[۲۱۵]	۲۳۱	موقوفه مرحوم میرزا محمد خلف میرزا کمال الدین	۷۶
[۲۱۶]	۲۳۲	موقوفه مرحوم عباس قلی خان	۷۷
[۲۱۶]	۲۳۲	موقوفه مرحومه خانم جانم خانم	۷۸

[۲۱۷]	۲۳۳	موقوفه مرحوم آقا محمدعلی	۷۹
[۲۱۷]	۲۳۳	موقوفه مرحوم حاجی غلامرضای نیشابوری	۸۰
[۲۱۸]	۲۳۴	موقوفه مقرب الخاقان میرزا اسماعیل خان	۸۱
[۲۱۸]	۲۳۵	موقوفه نواب اشرف والا شاهزاده نیرالدوله	۸۲
[۲۲۲]	۲۴۰	موقوفه مرحوم حاجی علی بیگ	۸۳
[۲۲۳]	۲۴۱	موقوفه شیخ جواد شاهزاده عبدالعظیم	۸۴
[۲۲۳]	۲۴۲	موقوفه نوابه علیه ندیمالدوله	۸۵
[۲۲۴]	۲۴۳	موقوفه صبیئه مرحوم اسماعیل بیگ	۸۶
[۲۲۵]	۲۴۴	موقوفه مرحوم مهدی قلی بیگ جفتازی	۸۷
[۲۲۶]	۲۴۵	موقوفه مرحوم میرزا رفیع رشتی	۸۸
[۲۲۶]	۲۴۵	موقوفه میرزا فتح الله خان مستوفی	۸۹
[۲۲۷]	۲۴۶	موقوفه میرزا عبدالله خان مستوفی	۹۰
[۲۲۷]	۲۴۷	موقوفه میرزا عبدالله خان لنکرانی	۹۱
[۲۲۷]	۲۴۸	ایضاً معتمدالسلطان میرزا عبدالله خان	۹۲
[۲۲۸]	۲۴۹	موقوفه حاجی آقا محمد معینالتجار رشتی	۹۳
[۲۳۰]	۲۵۰	موقوفه اعتمادالرعایای رشتی	۹۴
[۲۳۱]	۲۵۲	موقوفه معتمدالسلطان عباس قلی خان سرتیپ	۹۵
[۲۳۱]	۲۵۳	موقوفه حیدر خان قاجار	۹۶
[۲۳۲]	۲۵۳	موقوفه میرزا جعفر مازندرانی	۹۷
[۲۳۳]	۲۵۴	موقوفه غفران پناه حاجی معدل الملک	۹۸
[۲۳۳]	۲۵۵	موقوفه غفران مآب صاحب دیوان	۹۹
[۲۳۴]	۲۵۷	موقوفه حاجی میرزا علی اکبر شیرازی	۱۰۰
[۲۳۵]	۲۵۸	موقوفه رضوان جایگاه گنج علی خان	۱۰۱
[۲۳۶]	۲۵۹	موقوفه خلدآشبان عبدالرشید خان	۱۰۲
[۲۳۷]	۲۶۰	موقوفه مرحوم آقا محمدحسین الشریف	۱۰۳
[۲۳۸]	۲۶۱	موقوفه مقرب الخاقان علی خان سرهنگ	۱۰۴
[۲۳۸]	۲۶۲	موقوفه میرزا اسماعیل خان کارگزار	۱۰۵
[۲۳۹]	۲۶۲	موقوفه حمدالله خان ولد شکرالله خان	۱۰۶

[۲۳۹]	۲۶۳	موقوفه مرحومه قمرنسا خانم	۱۰۷
[۲۴۰]	۲۶۴	موقوفه حاجی رضاقلی خان	۱۰۸
[۲۴۰]	۲۶۵	موقوفه امیرالامراء العظام علی رضا خان	۱۰۹
[۲۴۲]	۲۶۸	موقوفه آقا محمدشریف گروسی	۱۱۰
[۲۴۳]	۲۶۹	مرحوم ملا محمد عطارباشی	۱۱۱
[۲۴۴]	۲۷۰	موقوفه میرزا شاه تقی الدین محمد(ره)	۱۱۲
[۲۴۵]	۲۷۲	موقوفه مرحوم خواجه محمدهاشم و غیره	۱۱۳
[۲۴۷]	۲۷۳	قرارداد ربع کرایه بازار بزرگ	۱۱۴
[۲۴۹]	۲۷۷	حضرت مستطاب اشرف والا رکن الدوله	۱۱۵
[۲۵۰]	۲۷۸	قباله دکان رزازی	۱۱۶
[۲۵۱]	۲۷۸	موقوفه آقا محمدصالح(ره)	۱۱۷
[۲۵۱]	۲۷۹	موقوفه مرحوم محمدجعفر بیگ	۱۱۸
[۲۵۱]	۲۷۹	موقوفه مرحوم میرزا علی حسن	۱۱۹
[۲۵۲]	۲۸۰	قباله حاجی سید محمد زرکش	۱۲۰
[۲۵۳]	۲۸۱	موقوفه مرحوم محمد بیگ(ره)	۱۲۱
[۲۵۳]	۲۸۲	مصالحه نامچه آقا علی اکبر	۱۲۲
[۲۵۴]	۲۸۲	موقوفه ایتبای مرحوم عضدالملک	۱۲۳
[۲۵۴]	۲۸۳	موقوفه مرحوم خلیل خان	۱۲۴
[۲۵۴]	۲۸۳	ایتبای مرحوم عضدالملک	۱۲۵
[۲۵۵]	۲۸۴	موقوفه مرحوم علی خان(ره)	۱۲۶
[۲۵۵]	۲۸۴	موقوفه مرحومه معصومه خانم	۱۲۷
[۲۵۵]	۲۸۵	موقوفه مرحوم حاجی حسن علی بیگ	۱۲۸
[۲۵۶]	۲۸۶	وقفنامه املاک گوناباد	۱۲۹
[۲۵۷]	۲۸۷	موقوفه مرحوم محمد بیگ دیوان بیگی	۱۳۰
[۲۵۷]	۲۸۸	موقوفه رضوان جایگاه میرزا داود الحسینی	۱۳۱
[۲۶۰]	۲۹۰	مرحوم آقا محمدمحسن	۱۳۲
[۲۶۰]	۲۹۰	واقفین مزرعه کاهون بلوک کلیدر	۱۳۳
[۲۶۰]	۲۹۱	مرحوم محمد خان کلیدری	۱۳۴

[۲۶۱]	۲۹۱	ولدان مرحوم آقا حیدر کلیدری	۱۳۵
[۲۶۱]	۲۹۱	مرحوم آقا محمد کلیدری	۱۳۶
[۲۶۲]	۲۹۲	مرحوم آقا علی نقی کلیدری	۱۳۷
[۲۶۲]	۲۹۲	مرحوم میرزا احمد کلیدری	۱۳۸
[۲۶۲]	۲۹۳	حکم شرعی مرحوم حاجی میرزا حسن مجتهد	۱۳۹
[۲۶۳]	۲۹۳	موقوفہ مرحوم آقا محمد اسماعیل	۱۴۰
[۲۶۳]	۲۹۴	موقوفہ مرحوم آقا محمد سعید	۱۴۱
[۲۶۴]	۲۹۵	موقوفہ مرحوم حاجی مراد خان بیگا	۱۴۲
[۲۶۴]	۲۹۶	موقوفہ مرحومہ خیرالنسا خانم	۱۴۳
[۲۶۵]	۲۹۷	موقوفہ مرحوم حسین قلی بیگ	۱۴۴
[۲۶۷]	۲۹۸	موقوفات مدرسہ فاضل خان	۱۴۵
[۲۷۱]	۳۰۵	موقوفہ برهان الدین بر مدرسہ مزبورہ	۱۴۶
[۲۷۲]	۳۰۶	موقوفات مرحوم عباس قلی خان بر مدرسہ عباس قلی خان و غیرہ	۱۴۷
[۲۸۰]	۳۱۹	موقوفہ مرحوم کلب علی خان (رہ)	۱۴۸
[۲۸۰]	۳۲۰	فرمان شاہ عباس جنت مکان	۱۴۹
[۲۸۱]	۳۲۱	موقوفہ مرحوم حاجی میرزا علی رضا شیرازی	۱۵۰
[۲۸۲]	۳۲۲	موقوفہ مرحوم میرزا محمد علی شہربابکی	۱۵۱
[۲۸۳]	۳۲۳	موقوفہ مرحوم عبدالحسین خان شیرازی [مشیزی]	۱۵۲
[۲۸۴]	۳۲۶	موقوفہ مرحومہ نورجہان خانم	۱۵۳
[۲۸۵]	۳۲۷	موقوفہ مرحوم کربلائی علی شہربابکی	۱۵۴
[۲۸۷]	۳۳۰	فرمان املاک موقوفات عراق	۱۵۵
[۲۹۴]	۳۳۹	موقوفہ مقرب الخاقان حاجی شاہ محمد خان	۱۵۶
[۲۹۶]	۳۴۱	موقوفہ رضوان جایگاہ حاجی میرزا طاہر متولی مسجد	۱۵۷
[۲۹۶]	۳۴۲	موقوفہ مرحوم میرزا سعید خان وزیر امور خارجه	۱۵۸
[۲۹۷]	۳۴۴	موقوفہ میرزا سید حسین مستوفی	۱۵۹
[۲۹۸]	۳۴۵	موقوفہ علیا جاہ مولود سلطان خانم	۱۶۰
[۲۹۹]	۳۴۶	موقوفہ معتمد السلطان میرزا آقا خان سرہنگ	۱۶۱
[۳۰۰]	۳۴۷	موقوفہ حاجی نعمت اللہ خان یاور	۱۶۲

[۳۰۰]	۳۴۸	موقوفه حاجی آقا محمدحسین شیرازی	۱۶۳
[۳۰۱]	۳۴۹	موقوفه حاجی [محمد] امین خان [با]خرزی	۱۶۴
[۳۰۱]	۳۵۰	قباله طاحونه کوچکی ایتیاعی آستانه	۱۶۵
[۳۰۲]	۳۵۱	قباله مزرعه سوهان و غیره ایتیاعی آستانه	۱۶۶
[۳۰۴]	۳۵۴	قباله مزرعه امین آباد ایتیاعی آستانه	۱۶۷
[۳۰۵]	۳۵۵	قباله کلاته حاجی خداوردی بیگ	۱۶۸
[۳۰۶]	۳۵۷	حکم شرعی در خصوص چاههای قنات عسکریه	۱۶۹
[۳۰۷]	۳۵۸	فرمان تخفیف مالیات املاک آستانه	۱۷۰

وقد تمّ الفهرس بعونه تعالی فی عشر ذی حجة الحرام من شهر سنة سبع عشر
و مائتین [ثلاثمائة] بعد الألف من الهجرة النبوية
بید الاقل طاهر المشهدی الطیب.

هو الله تعالى

صورت وقف نامجات آستانه مقدسه اعلى حضرت ثامن الائمه و ضامن الامه - عليه آلف التحيه و الثناء - .
در زمان توليت جناب مستطاب اجل آكرم افخم اعظم بندگان آقاي صديق الدوله - دام ظلّه المتعالی -
كه خلاصه از كتابخانه مباركه استنساخ شد.

الحمد لله و المنه. اين كلب آستانه عرش نشانه روضه رضيه رضويه - على مشرفها آلف الثناء و التحيه -
و خانه زاد دولت عليّه، اسماعيل بن مرحوم حاجي ميرزا حبيب الله مستوفى همداني - طاب ثراه -
در تاريخ غره شهر ربيع الاول سنه تنگوز ئيل خيريت تحويل ۱۳۱۷، حسب الامر توليت جليله عظمى
- روحى فداه - موقّق به اين توفيق گشته، شروع به جمع و ترتيب و طبع نسخ موقوفات نموده و
مسمّى به «آثار الرضويه» گردانيد.

از مطالعه كننده گان متمنى و مستدعى است كه از معايب آن غمض عين؛ و بانى و مباشر را به دعای
خير ياد فرمايند. أنا عبدك و ابن عبدك و ابن أمتك المقرّ بالرقّ لك، بأبى أنت و أمى يا ابن رسول الله (ع).

شاهی چو تو را سگی ببايد من باشم اگر سگ تو شايد

دباجة الكتاب

کتاب آثار الرضویة من منتخبات الصدیقیة

[مهر]

«العزة لله، انا ولي الله ابوالحسن على ابن موسى الرضا ١٢٧٢،
يا قاهر العدو، و يا والي الولي، يا مظهر العجائب، يا مرتضى على»

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي تفرّد في وحدانيّته و توحد في صمدانيّته، الباقي الدائم السّرمد، و الفرد الواحد الصّمد،
الاول بلا اول كان قبله، و الآخر بلا آخر يكون بعده، الذي قصرت عن رؤيته ابصار الناظرين و عجزت
عن نعته اوهام الواصفين، المتان الذي منّ علينا بمحمد(ص) نبيّه دون امم الماضية و القرون السّالفة،
امينه على وحيه و نجيبه من خلقه، نبيّ الرحمة و قائد الخير و مفتاح البركة - صلواته عليه و على
أوصيائه المرضيين - شמוש فلک الهداية المنصوصين بالوصاية، سيّما سيّد الوري سيّدنا و مولانا
«السّطان على ابن موسى الرضاع» - عليه آلاف التّحية و التّناء و ارواح العالمين له الفداء - .
و بعد، چون به مضمون بلاغت مشحون «إِنَّ أَرْبَابَ الدُّوَلِ مُلْهَمُونَ» ارادة خاطر مهرمآثر شاهنشاه
جهان پناه، طراز بخش ديهيم و گاه، مایة امن و امان، آية عدل و احسان، خداوند مُلک و ملّت، نگهبان
دين و دولت، مصدر عظام همم، ملجاء جماهير امم، خديو عجم و وارث تختگاه جم، سلطان سلاطين
روزگار، خسرو سپهراقتدار، السلطان ابن السلطان ابن السلطان و الخاقان ابن الخاقان ابن
الخاقان ابن الخاقان «السّطان مظفرالدّين شاه قاجار» - آيد الله اعوانه و شيّد اركانه - و در صدارت
بزرگترین دستور دولت جم، مفخر وزرای عالم، شمس فلک نبالت و نيّر آسمان جلال، ملاذ وزرای
كبار و مفخر صدور با اقتدار، اولين عقل و دانش مملکت ايران و مهين چاکر سلطان سلاطين زمان،
حضرت مستطاب اجلّ اکرم اشرف امجد افخم اعظم، ميرزا على اصغر خان امين السلطان صدر اعظم
- مدّ الله تعالی ظلال عظمته على رؤس الانام - چنين اقتضا فرمود که انتظام سُدّة سَنِيّه رضويّه را
که مصدر انتظام عالم و ملجأ ابنای آدم است، و چشم روزگار بر مدارات آن دربار عرش مدار، مانند
حلقه بر در و گوش روزه دار بر الله اكبر است. مدبري صديق و مدبري متدين و شفيق بايد تا با كمال
ديانت و نهايت صداقت و امانت به دستياري عقل دوربين و رای رزين، كمر همّت بر ميان بندد و

نظمی شایسته و قانونی از خلل و نقایص پیراسته، در کار گذارد؛ فنثر «خُلد الله مُلکه» کتابته و عجم عیدانه فانتخب اصلبهم عوداً و اشدّهم مکسراً. و هو مدیر سلطنته و صدیق دولته، قواماً للعزّ و الاقبال و مداراً للمکرمة و الاجلال، جناب جلالت‌مآب اجلّ اکرم مهذب، چاکر دولت ابدآیت، میرزا محمدرضا «صدیق الدولة العلیة العالیة» را هم‌قطار جبرئیل امین فرمود و به چاکری و حجاب و تولیت این عتبه علیه و سده سنیه بر قرار نمود. و مطابق هفدهم شهر شوال المکرم ۱۳۱۶ ایت نیل خیریت تحویل نیابت ذات خاصه همایونی خود را در حجاب و تولیت این آستان عرش‌بنیان بر عهده گرامی و ذمه سامی ایشان مفوض فرمود. و الحق و الانصاف در اندک‌زمان از حسن تدابیر عملیه جدولی به کشتزار آمال اهالی و خاکروبان این درگاه بگشود. و جدی وافر و جهدی متظافر در انتظام مهمات و ترفیه خواص و عوام نمود که این دربار عرش‌مدار را رونقی چون عهد شباب، تازه؛ و چون انبساط زمان جوانی بی‌اندازه بخشید. و شب و روز خود را در تکثیر منافع و تسدید مدافع صرف فرمود. و در تتبع و تفحص و استقصاء و استیفاء موقوفات این آستان، کمر همت بست و به ملاحظه مال‌اندیشی و خیر خواهی و دیانت و عقل‌دوربین و رای متین امر فرمود تا نسخ وقف‌نامجات آستانه مقدسه را که در کتابخانه مبارکه مضبوط است، خلاصه ثبتي برداشته و به طبع رسانند؛ چرا که اطلاع بر مآثر سلف را، علی قدر مراتبهم، نسبت به طبقات انام فوائد بی‌شمار است که از آن جمله تحریض و تشویق صاحبان توفیق و سعادت است، چه مردمان را جلیلی طبع است که در ابقای نام خویش، جدی وافر نمایند. پس چون ملاحظه کنند که فلان همسر در فلان عهد صدقه جاریه از برای خود باقی گذارده‌است و تا کنون که قرون بی‌شمار بر او می‌گذارد، از تغییر و تبدل محفوظ و مصون مانده‌است، البته محرک و مشوق خیال آنها خواهد شد. علم الله، این همت و خیال را که به مقام فعلیت آمد، مستحق هرگونه تمجید است. چه فوائد بی‌شمار در ضمن این کتاب مستطاب که لایغادر صغیر و لا کبیره الا احصاها، متصور است که نمی‌توان احصاء نمود. و به حسن مراقبت و اهتمام مواظبت فدوی دولت ابدآیت معتمدالسلطان میرزا اسماعیل خان همدانی مستوفی خاصه دیوان اعلی که حسب الامر بندگان اجلّ اکرم افخم، تولیت جلیله عظمی - دامت شوکته العالی - متصدی تنقیح و ترتیب و طبع این کتاب مستطاب بود، به اتمام رسید. والحق کمال زحمت و مراقبت را در انجام این خدمت عتبه عرش مرتبه مرعی داشته، امید اجر جزیل این اقلّ چاکران آستان مینونشان داود الحسینی المدرّس، الملقّب به بهاء‌التولیه و معزی‌الیه از صاحب کار ولیّ حضرت پروردگار داریم «که خواجه خود روش بنده پروری داند».

ونسئل من الله الاعانة و التوفیق فانه خیر شفیق

از جمله عمده موقوفات و خیرات و مبرات این آستان ملایک پاسبان عرش‌بنیان طومار و فرمان مرحوم مغفور مبرور جنت مکان علین آشیان علی‌شاه - نور الله مرقده - است که مشروحاً در این کتاب مستطاب ثبت و ضبط شد.

[حاشیه]

صورت تعلیقه‌ای که بندگان اجلّ اکرم عالی تولیت جلیله عظمی - روحی فداه - درباب نظم و ترتیب این کتاب مستطاب به فدوی اسماعیل همدانی مرحمت فرموده‌اند:

چون املاک موقوفات آستانه مقدسه رضویه - علیه آلاف الثناء و التحیه - از حیث مطلقه و خاصه با یکدیگر مخلوط و ممزوج شده بود، به نوعی که از تحت قاعده و قانون شرعی خارج، و به مصارف معینه واقف نمی‌رسید، و به این قسم دخالت در امور موقوفات خلاف شرع انور بود؛

لهذا معتمدالسلطان میرزا اسماعیل خان مستوفی خاصه دیوان اعلی زحمت این کار را متحمل شده، به کتابخانه مبارکه رفته، وقف‌نامجات را اصلاً و سواداً دیده، از هر یک صورت مختصری که مقصود واقفین - علیهم الرحمة - مفهوم گردد، از اسم واقف و املاک و مصارف و شرایط و تاریخ موقوفات را مع سواد طومارها که ضبط است نوشته، و همه را در نسخه معتبری جمع نموده، به طبع برساند که عموم مردم از عارف و عامی و وضع و شریف از قرائت و مطالعه آن اطلاع و بهره کامل یافته، احدی نتواند دست تعدی به املاک موقوفه دراز نماید. و این شاء الله تعالی به مصارف مختصه که در وقف‌نامجات درج و قید است، عمل شود که باعث رضای خدا و خوشنودی ائمه هدی - علیهم السلام - باشد. امید است خیر دنیا و اجر آخرت آن معتمدالسلطان را روزی شود. فی شهر صفر المظفر ۱۳۱۷.

[مهر] «محمد رضا صدیق‌الدوله»

[فرمان] طومار وقف‌نامه خلدآشیان علی‌شاه

فرمان همایون شد.

آن که از روزی که ناظم دستور مشاهد مقدّسه عالم لاهوت و حافظ قانون صوامع [موسّسه] ملک و ملکوت که ﴿اللّٰهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ اِذَا قَضٰى اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُوْلُ لَهُ كُنْ فَيَكُوْنُ﴾ (آل عمران ۳: ۴۷)، در یک زمان به دو حرف شگرف کاف و نون، گنبد بی‌ستون مقرنس‌کار سپهر بوقلمون، و روضه زرنگار کارگاه انگلیون را که رفع اطباق السماء و فرش بساط الأرض قابله النماء و سیر فُلك الفلك فی الماء، بدون عمد و مدد از فیض ربّیت، زینت رتبت وجود و زیب بی‌ریب هستی و بود بخشوده. در ازل الازال صدور معلولات از علت اول و حدوث مجردات از جوهر فرد اکمل از پرتو پرنور زیورافزای دو جوهر گران‌بهای عقل و نفس، اسطقس اجزاء متباینه و جزو و کلّ ادوات متخالفه علوی و سفلی را رابطه التیام تأثیر و تأثر، افاضه فرموده؛ در نوبت نویّت و ترتیب و تربیت موجودات، هر صنفی را، خواه از حمله عرش اعلی و خواه از عملة فرش ادنی که ﴿وَيَتَفَكَّرُوْنَ فِي خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ﴾ «واختلاف اللیل و النهار لآیات لاولی الالباب» (آل عمران ۳: ۱۹۰ و ۱۹۱) در تحت دستور کامل و در تلو قانون طائل و در ضمن رونق افضل و حجر نسق افضل گذاشته، قزل ارسلان خورشید رشید که مربی عالم موالید است، در آریکه آریکه طارم چهارم مربع نشسته و مریخ بهرام‌احتشام، تیغ سپهداری جنود انجم ﴿يَجُوْدُ لِم تَرُوْهَا﴾ (توبه ۹: ۴۰) بر کمر بسته، و زحل کیوان توان با توان زحل‌آسای رحل عبودیت عبادت در بر کرده و مشتری سعادت‌قران طیلسان افاضت و (*) بیان در دوش و عمّامه فضل [او] عرفان در سر نهاده، زهره زهرانمون در نوازش چنگ خنیاگری به نوای ثناپردازی ترزبان، و تیر پیردبیر به خامه ﴿عَلِمَ بِالْقَلَمِ عَلِمَ الْاِنْسَانُ مَا لَمْ يَعْلَمْ﴾ (علق ۹۶: ۴ و ۵) به تحریر تحریر سیاه و سفید روز و شب، و درس دروس دانش و ادب فصیح‌بیان. و ماه سریع‌السیر در طی منازل سعود، جبهه سوده و در سیر مشاعر شهود، قدم ارادت فرسوده. هر یک از شرطین و بطین را اکلیل جلیل بر سر و قطعه المساکین را به صرفه ناعیم طرفه در بر. اگر سیار است در افلاک حق‌جویی ثابت، و اگر ثابت است در منطقه عجز بیان ساکت و صامت. از ثری تا به ثریا و از ماهی تا به ماه و «ما فیهنّ و ما بینهنّ»، همه به ضابطه محکم و رویه مبرم و دستور ستوده و قاعده آموزه جابه‌جا. در جوف هر قطره از بحر حکمتش دریایی است و از شعاع هر ذره از مهر صنعتش آفتابی بیضایی. از اساس ساینس سیاستش در قعر النگ سپهر اثیر شیر شیر از نور اصفر شیر سیر می‌خورد. و از دورباش شحنة عدالتش در الغ تنگ محیط اخضر، مار و ماهی از یک دلو آب می‌نوشد. نسر طائر با ذنب العقاب در یک آشیانه واقع گردیده، و جوزای دو پیکر در قلب العقرب جا گرفته. خورشید سنبله را از داس هلالی ماه نو آفتی نیست، و خرمن ماه را از برق احتراق مهر جهان‌سوز کلفتی نه؛

خرطوم پشه را کجک فیل کرده است تا اقویا ز آه ضعیفان حذر کنند ﴿ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ﴾ (یس ۳۶: ۳۸). و در ترکیب آخشیش ناسوتی و تولید موالید و امتزاج امزجه از علوی علویات و تخالف کیفیات و تباین انبیات بطون و کمون اطواد و اطوار از ذخایر اخیر جواهر لعل و یاقوت ثمین و فلزات زرین رزین، صاحب‌دیفین گشته. و ادیم زمین از زمرد سبزه و یاقوت لاله و مروارید نسترن و نسرين رنگین و مرغوله مجعد سنبل و ریاحین، عنبرآگین شده. در حدیقه قدرت، نرگس، با آن که همه چشم است، در عین حیرانی. و در گلشن فطرتش، سوسن، که تمام زبان است، لال بی‌زبانی. ظرف مینای رنگین غنچه از بحر شبنم حکمتش پر، که خلا محال است و بحر قطره از اقطار نیسان رحمتش پر در، که تعطیل حیز از خیر محض نقص. کمال قامت سرو رنعا، چون انگشت شهادت در شهادت وحدتش برهان مسلم. و مرغوله سنبل مطراً در گنه ماهیتش، چون مسأله دور و تسلسل مبهم و درهم.

و فی کل شیء له آیه تَدَلُّ عَلٰی اَنَّهُ وَاحِدٌ

سبحانه الله تعالی.

اصناف صیاف طیور چون بلبل هزارستان در صحن گلشن و قمری فصیح‌بیاں در فضای چمن به ترنم و نوای ﴿وَانْ مِنْ شَيْءٍ اَلَا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ﴾ (اسراء ۱۷: ۴۴) نغمه‌سرا. و انواع وحوش به تعریف و تصویت ﴿وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ﴾ (بقره ۲: ۳۰) حمدپیرا. چون هیولای جسمی، قبول آهار صور جمیل بدیعه نمود، نوع بشر که ﴿وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ﴾ (اسراء ۱۷: ۷۰) اکرم و اشرف مخلوقات و ارشد اولاد آباء و امهات‌اند، در حین قویم ﴿اَحْسَنُ تَقْوِيْمٍ﴾ (تین ۹۵: ۴) قدم به عرصه شهود ﴿وَصُوْرَكُمْ فَاَحْسَنَ صُوْرَكُمْ﴾ (غافر ۴۰: ۶۴) نهاده. از قابلیت جوهر قابل تکلیف و قائل ربوبیتش شده، به مزید عنایت ﴿اَنَا جَعَلْنَاكَ خَلِيْفَةً فِي الْاَرْضِ﴾ (ص ۳۸: ۲۶) اختصاص خلافت یافته. زمرة انبیاء و طبقه اصفیاء که ﴿اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰى اٰدَمَ وَ نُوْحًا وَ آلَ اِبْرٰهِيْمَ وَ آلَ عِمْرٰنَ عَلٰى الْعَالَمِيْنَ﴾ (آل عمران ۳: ۳۳) مهبط وحی و الهام الهی و مخزن اسرار و ابهام ابهام نامتناهی گشته. تشریف شریف خاتمیت و مهر مهر نبوت به اشرف افراد کاینات و اخلاص موجودات که به قرب لا مکان «لی مع الله وقت لا یسعنی فیها ملک مُقَرَّبٌ اَوْ نَبِیٌّ مُرْسَلٌ» فایز گشته، تفویض شده. و مظهر قدرت مطلقه که به منزلت اخوت و مرتبت نبوت که «یا علی اَنْتَ مَتٰی بِمَنْزِلَةِ هَارُوْنَ مِنْ مُوسٰی» مخصوص گشته. اساس ارکان شریعت مطهره و ترصیص بنیان قانون مقررّه به قانون مقررّه و ریاست عامّه و ایالت تامّه به اوصیای اثنا عشر که بروج دوازده‌گانه سپهر امامت‌اند، مرصّص و مؤسس شده.

متأسیاً لدستور العالم الکبیر، و مقتفیاً بنظام الفلک الاثیر در کاخ کهن‌بنیاد نیز هر امری ضابطه [ای] و هر کاری رابطه [ای] یافته، به اجرای اجزای این قواعد حمیده و استحکام احکام این قوانین پسندیده، در هر زمانی سلطان صاحب‌تختی و در هر قرانی صاحب‌قران فیروزبختی به عزت ﴿تُوْتٰی الْمُلْکَ مَنْ تَشَاءُ وَ تُعْزُّ مَنْ تَشَاءُ﴾ (آل عمران ۳: ۲۶) عزت اختیار و سروری یافته که به طریقه هر دینی

و روئے هر آيينی مقتدایان خود را مقتدی، و امر معروف و نهی منکر ایشان را که ﴿مَا أَمَرَ اللَّهُ﴾ (رعد ۱۳: ۲۵) مقوی بوده، آثار و علامات مشاهد مطهره و روضات منوره و عتبات عالیه و بقعات سامیه ایشان را که رشک محافل قدس و غیرت مجامع انس است، الی قیام القیام دایر و عامر «وَادْكُرُوهُمْ بِذِكْرِ الْخَيْرِ» سرأ و جهرأ، علناً و خفأً، به فاتحه فایحه یاد و شاد نمایند. علی الخصوص روضات شریفه و عتبات منیفه و مراقد و مقابر مقدسه، دستورالعمل عالم آفرینش و شرح اسباب کلیات قانون دانش و بینش، نص اتم ﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ﴾ (اسراء ۱۷: ۵۴) علت غائی ﴿لَوْلَا كَمَا خَلَقْتَ الْأَفْلَاكَ﴾، فص خاتم ﴿وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ﴾ (احزاب ۳۳: ۴۰)، رسول اکرم ﴿إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ﴾ (شعراء ۲۶: ۱۲۵)، پیغمبر «وَكُنْتُ نَبِيًّا وَآدَمَ بَيْنَ الْمَاءِ وَالطِّينِ»، صاحب مقام ﴿قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى﴾ (نجم ۵۳: ۹)، فصیح کلام ﴿وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَى﴾ (نجم ۵۳: ۳)، مُخْبِر صادق ﴿إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَى﴾ (نجم ۵۳: ۴)، قایل قابل ﴿سَبَّحَانَ الَّذِي أَسْرَى﴾ (اسراء ۱۷: ۱)، سروری که درة التاج ﴿لَعَمْرُكَ﴾ (حجر ۱۵: ۷۲) بر سر، و سرداری که تیغ «إِنَّا نَبِيُّ بِالسَّيْفِ» بر کمر، بی خطی که خط نسخ به خط و تعلیق هفت قلم هفت ملت کشیده، امی ای که علم علم عالمان علوم از رؤیت رویت رایت آیت درایتش سرنگون شده. آفتابی که ماه منیر از اشاره انگشش شق، و ماهتابی که در کف آفتاب نمونش، سنگریزه ها در ذکر حق نیری که لیل الیل کفر در روز رسالتش روشن، و خیری که از نهار بهار نبوتش خارستان شرک گلشن شده. از صیت طنطنه سطوتش، طاق کسری شکسته، و از صدای دبدبه شوکتش بحر ساوه در خاک نشسته. رسول عرب، عالم امی لقب، سید هاشمی نسب، سند قرشی حسب، ادیب کامل ادب، نوح فُلك سروری و لوح فُلك برتری، و هو محمد محمد مخمد النیران، ﴿إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾ (احزاب ۳۳: ۵۶) کثیراً کثیراً ما دامت الأفلاک دائرة و الكواكب سائرة.

و وصی وفی و ولی رضی و شقیق شفیق او، یعنی امام امم و نخبه نخبه اولاد آدم، شاه ولایت ولایت، ماه مهر آیت مهرایت، پیش طاق شهرستان امامت، بلندرواق کشور وصایت، گرامی خانزاد بیت الله، باب «أنا مدينة العلم و علی بابها»، مخصوص «مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَهَذَا عَلِيٌّ مَوْلَاهُ»، محفوف به دعای «وال من والاه و عاد من عاداه»، منصوص به نص ﴿هَلْ أَتَى﴾ (انسان ۷۶: ۱)، قائل «لَوْ كُشِفَ الْغَطَاءُ»، بی نیازی که خط خطاً از صفحه صحیفه خاطر نموده و رنگ زنگ نیرنگ از مجلای مجلای خلد خلدنمون زدوده، و استغناء از عنای غنا و عین عین بسته و اقناعاً گنج گنج نشینی را جسته، و هو علی علی علی علی مدارج الايقان - عليه سلام من السلام المنان الی يوم الميزان - .

و اولاد و احفاد و اعقاب امجاد او که «مَثَلُ أَهْلِ بَيْتِي كَمَثَلِ سَفِينَةِ نَوْحٍ مَنْ رَكِبَ فِيهَا نَجَا»، ملاح کشتی شکستگان بحار معصیت و شافع مجرمان امت، و ائمة دین و هداة راه یقین و حمة حوزه مسلمین و کماة حومه پیروان سیدالمرسلین و کواکب برج امامت و لالی درج هدایت و ارومة خاندان جلالت و جرثومه دودمان نبالت اند - علی ارواحهم یواقیت الصلوة فی مواقیت الصلوة ما دامت الشمس منیراً و

القمر مستنیراً - که به مدلول ﴿إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ﴾ (آل عمران ۳: ۱۹)، دین مبین متین ختم المرسلین، ناسخ ادیان و پاسخ اخبار اخبار جنان به جنان اهل ایمان و پیروی آن مورت ارث ﴿تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا﴾ (مریم ۱۹: ۶۳) و احیای آثار خیر و اجرای سلوک و سیر و تعمیر مشاهد و مراقد و ترتیب مساجد و معابد و زیارت قبور پرنور و تلتیم عتبه قرین الحبور ذی شأن ایشان، موافق احادیث ثقه و روایات صادقه در دنیا و عقبی موجب فلاح و رستگاری می باشد. ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا﴾ (اعراف ۷: ۴۳) که نواب کامیاب همایون ما، خلفاً عن سلف، به این دین حنیف و ملت منیف مشرف، و گوش هوش از سروش با نبوش ﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَ أَتَمَّمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَ رَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا﴾ (مائده ۵: ۳) مشنفته گشته، شرافت شرف این ملت بیضا و سعادت شرف این نعمت اسنی که خاصه ذات همایون ما گشته؛ از قرون سالفه و دهور سابقه رایان هند و میران سند و قیاصره روم و اکاسره عجم و اقیال عرب و تابعه یمن و قرائله ارمن و شایان گرج و پاپان روس و خواقین چین و خوانین ترک را مقدور و میسور نگشته.

در این وقت میمون و زمان همایون و روزگار به سعادت مقرون و ایام به برکت مشحون که به تاریخ تباریح زدای یک هزار و یک صد و شصت هجری به یمن توفیقات سبحانی و توفیق تأییدات صمدانی در مشهد طوس امام الانس و الجان، سلطان مؤمنان، شمع فروزان مصباح هدی، کوكب تابان آسمان مجد و علا، دره عقيلة البحر بحر امامت، گوهر بیضای ضیای صدف نبوت، شاهبیت قصیده اصطفی، حُسن مطلع دیوان ارتضی، عالمی که بی اشاعه اشراق رأی انورش، مسائل غامضه دین مبین حلّ ما لا ینحل. حکیمی که بی افاضه استشمام گل حکمتش، دماغ عقل کلّ مختلّ. امامی که اگر جزر و مدّ بحر بی کران شفاعتش نباشد، کشتی شکستگان گرداب معصیت، یکی رخت به ساحل نجات نکشد. و راهنمایی که چنانچه قاید عنایتش، خضر طریق آوارگان فیافی ضلالت نگرده، کسی به سرمنزله مقصود نرسد. آسمان پیوسته در تک و دو بی قراری است که خود را به عتبه بوسی آستان ملائک پاسبانش رساند. و انجم، شب و روز بی خواب و سیار است که از فروغ چراغ شبستان نورفشانش اقتباسی نماید. فلک دوآر از ثوابت و سیار، همه تن چشم گشته که اگر منظور عین التفاتش گردد، ضریح مرقد فیاض النورش گردد. و آفتاب طلای دست افشار کامل عیار، وجود خود را از غش ریاً معراً ساخته که در شمسه مطلقاری گنبد پر سرورش صرف شود. عرش و کرسی در جنب قصر جاهش محقر بقعه [ای] و اطلس سپهر از دامن ردای جلالش کهن رقع [ای]. از دانش متولّی فرمان نافذش دستور حظیره جهان منظم و از بینش ناظر حکم محکمش امور دیر دیر بنیاد محکم. مهر جهانگیر در درگاه فلک احتشامش، یگه قزلباشی است گونش بیگ نام و بدر منیر در بام کریاس سپهر مماسش، غلام شبگردی است هلال فام. صیت فضائلش عرصه امکان را چنان احاطه نموده که طوطی ناطقه در مدحش از سخن سربایی عاجز بیان. و ارقام مناقبش، مضمار صفحه گفتگو را به نوعی تنگ داشته که یک قلم خامه خیال از تحریر اوصافش شکسته زبان. کهکشان فلک اخضر، شاه جاده ای است که

افواج ملائک به جاروب کشی درگاهش شتابند و سپهر زنگارگون، خیمه‌ای است که به قباب انجم و اشعه مهر آراسته، در درگاه گردون رتبه‌اش ززند. امام الهدی، شمس الضحی، بدر الدجی، طود النہی، سید الوری «سلطان علی بن موسی الرضا» - علیه من الصلوات از کیها و من التحیات انماها - .

در بحبوحه روضه جنت قرین به فیروزبختی و اقبال جلوس میمنت مانوس واقع گردیده، فریاد بفر کیانی و تاج و هاج خسروانی از فرق فرقدان سای اقدس، شرف سربلندی یافته، و دست سریر عرش نظیر از قدم شریف، سر عزت به کرسی رسانیده. صورت بخت و فرمانروایی، لازم هیولای این دولت خداداد؛ و عرض شوکت و دارایی، متصل جوهر این سلطنت قوی بنیاد. اسباب حکمرانی چون فیض فیاض منان که احتمال عدم صدور ندارد بسیار، و ادوات کامرانی به سان قطره باران که امکان شمار نمی رود بی شمار. و چراغ مهر آسای دودمان فلکشان ترکمانی از نو نور و ضیا یافته. و بهار بی خزان شوکت اروغ با فروغ قانی به تازگی آب و رنگ تازگی گرفته.

فحمداً له ثمّ حمداً له علی ما هدانا طریق النعم

از آن جا که به پاداش این نعم فزون از قیاس ﴿وَلَمَّا شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ﴾ (ابراهیم ۱۴: ۷) عمارت و زیارت روضات ائمه دین و عتبات مقتدایان راه یقین، همواره وجهه همت حق شناس و منوی نیت صافی طویبت آسمان اساس می باشد، و قبل از اوان جلوس همایون نیز نذر شرعی شده بود که به وقت طلوع نیر اقبال در انتظام و انتساق امور سرکار فیض آثار، همت خسروانه مصروف گردد؛ و چون به سبب تسبب اسباب اشتات و جواذب حوادث و لوازم کوارث و زور روزگار زور کار اوراق گلستان اساس آن سرکار جهانیان مناص، چون گلشن خزان دیده از هم ریخته، و شیرازه کتاب بنای آن گسیخته. و در بین بزرگ و کوچک خدام عالی مقام تقدیم و تأخیری واقع گردیده. و تمامی رقبات و مستغلات آن از حاصل و انتفاع اربطه و دکاکین و اراضی و قنوات به ضبط دیوانی درآمده. و خدمه و سندنه آن کعبه حقیقی از اوج وسعت به انحطاط ضیق معیشت افتاده. و زایرین آن رشک اعلی علیین، بی تمکین گشته. از آن جا که احادیث بسیار سید اخیار و ائمه اطهار اظهار فرموده اند؛ قال النبی - صلی الله علیه و آله و سلم - «سَتُدْفَنُ بَعْضُهُ مِنِّي بِأَرْضِ خُرَاسَانَ، لَا يَزُورُهَا مُؤْمِنٌ إِلَّا أَوْجَبَ اللَّهُ لَهُ الْجَنَّةَ وَ حَرَّمَ جَسَدَهُ عَلَى النَّارِ» و همچنین قلوب خستگان معاصی امت را شفیع حاذق. و در اخبار اخبار اخبار صادق، جعفر بن محمد الصادق - علیهما السلام - فرموده: «يَخْرُجُ رَجُلٌ مِّنْ ابْنِي مُوسَى اسْمُهُ اسْمُ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ . عَلَيْهِ السَّلَامُ . فَيُقْتَلُ فِي أَرْضِ خُرَاسَانَ فَيُدْفَنُ فِيهَا غَرِيْبًا، مَن زَارَهُ عَارِفًا بِحَقِّهِ أَخَذَتْ يَدَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ أَدْخَلَتْهُ الْجَنَّةَ».

لهذا، ابتغاء لمرضات الله الکریم و ذخراً ﴿لِيَوْمٍ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَ لَا بَنُونَ إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ﴾ (شعراء ۲۶: ۸۸ و ۸۹) و ایفاء به نذر و عهد قویم، آنچه از رقبات و مستغلات و موقوفات آن سرکار جنت نمودار که به ضبط دیوان مقرر بود، بالتمام به ضابطه‌ای که قبل از این معمول و مستقر و مستمر بوده به تصرف مباشرین امور آن سرکار داده، امر قدرقدر قضاضا به مستوفیان عظام کرام دیوان اعلی، صادر،

و مقرر گردید که از اصل مداخل وضع و من بعد دخل نکنند. و علاوه آن مساوی یک صد زوج اراضی از املاک ابتیاعی و انتقالی سرکار خاصه شریفه را نیز به موجب وقف نامچه شرعیه علی حدّه به شرایط معلومه و ضوابط اکیده به آن سرکار بهشت آثار وقف مؤبد مخلّد نمود که هر ساله انتفاع آن را نیز به شروطی که در این دستورالعمل محرر و مقرر است به مصرف برسد.

در این اوان فیروزی نشان که آغاز اهتزاز نسایم بهارستان این دولت جاویدبنیان، و اول وفای عهد و پیمان نواب همایون ما و تألیف قلوب منتسیبان آن آستان فیض توأمان منظور نظر التفات منظر فرموده، به مقتضای حدیث نبوی «الصّالِحُونَ لِلّهِ وَالطّالِحُونَ لِي» به تجدید بنای خدمت کشیک خدمه آن آستان فیض نشان را که قبل از این برهم زده، بر سه کشیک قرار داده بودند، نواب همایون ما تیمناً به عدد آل عبا بر پنج کشیک قرار داده. و نیز مقرر فرمودیم که خدمه و فرآشان آن آستان فلکشان از اعظام سادات و افاحم نجبا انتخاب و تعیین؛ و به موجبی که تفصیل یافته، اشخاص مفصله که بیان اجمالی ایشان را ملاحظه فرموده و وظیفه هر یک را قدری اضافه بر سابق شخصی که در تحت اسم هر شخص قلمی گشته، هر ساله از مداخل آن سرکار موهبت مدار که به موجبی که مستوفیان دیوان اعلی مشخص نموده اند بر این تفصیل است، مهم سازی [نمایند].

هو الله تعالی ۱۱۰

مخفی نماند که مؤلف این کتاب، اسماعیل همدانی به عرض ناظرین عظام می‌رساند که چون در اصل طومار بعضی موازین نقد و جنس مغلوط و کسر و اضافه در جمع داشت و برخی از صیغ خارج از قواعد سیاق حالیه بود، حسب الامر حضرت مستطاب اجلّ تولیت عظمی عیناً بدون تغییر نوشته شد، لیکن ریز جزو صحیح است و بعضی از موازین بسته نشده است، حمل بر نسیان مؤلف نشود که غرض استنساخ طومار بود و از کاتب اصل طومار عفو فرمایند.

[موقوفات]

محالّ مشهد مقدّس

از مزارع و مستغلات و غیره که از قرار عملکرد حسب التخمین نوشته می‌شود. نقد: ---. جنس: ---.

مزارع

از قرار عملکرد آیام نادر شاه حسب التخمین نوشته می‌شود. نقد: ---. جنس: ---.

- اراضی خیابان و گود[د]سلوگ، ۵۰ زوج. مقررأً نقد: ۱۷۱ تومان. جنس: ۹۹۲ خروار و ۵۰ من.
- مزرعه الندشت، ۴ زوج. مقررأً نقد: ۱۹ تومان و ۶۰۰۰ دینار. جنس: ۱۸۱ خروار و ۵۰ من.
- مزرعه زرگران، ۲۲ زوج. مقررأً نقد: ۹۸ تومان. جنس: ۶۲۸ خروار و ۶۷ من.

- مزرعه خایقان، دو زوج. مقررأً نقد: ۱۴ تومان. جنس: ۵۵ خروار.
- قریه رادکان، ۹ زوج. مقررأً [جنس]: ۲۲۴ خروار و ۳۵ من.
- مزرعه سمرقند، ۴ زوج. مقررأً نقد: ۱۳ تومان. جنس: ۷۹ خروار و ۴۰ من.
- مزرعه کلاتچه بوغا، ۴ زوج. مقررأً نقد: ۱۳ تومان. جنس: ۷۹ خروار و ۴۰ من.
- مزرعه طوق، ۹۰ زوج. مقررأً نقد: ۹۰ تومان. جنس: ۲۲۰۰ خروار.
- مزرعه کنه بیست و سنگور، ۹۰ زوج. مقررأً نقد: ۸۰ تومان. جنس: کاه: ۱۶۲ خروار.
- مزرعه کنه بیشه. نقد: ۱۲ تومان. جنس: ۴۸ خروار.
- اراضی جاغرق، ۱۲ زوج. مقررأً [جنس]: ۱۷۸ خروار و ۴۴ من.
- مزرعه اخنجان، ۱۲ زوج. مقررأً نقد: ۱ تومان. جنس: ۷۹ خروار.
- مزرعه پرکن آباد، ۴ زوج. مقررأً نقد: ۱ تومان. جنس: ۳۴ خروار و ۵۰ من.
- مزرعه باغشک، ۴ زوج. مقررأً نقد: ۷۰۰۰ دینار. جنس: ۳۵ خروار.
- مزرعه جورمکن، ۵ زوج. مقررأً نقد: ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۵۰ خروار.
- مزرعه اسجیل، ۴ زوج. مقررأً نقد: ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۵۰ خروار.
- مزرعه جنابد میان ولایت، ۲۶ زوج. مقررأً نقد: ۶ تومان. جنس: ۱۶۵ خروار.
- مزرعه جایاب، ۹ زوج. مقررأً نقد: ۲ تومان. جنس: ۱۲۰ خروار.
- مزرعه چلاقی، ۱۲ زوج. مقررأً نقد ۲ تومان. جنس: ۸۹ خروار.
- مزرعه چشمه گلسب، ۱۲ زوج. مقررأً نقد: ۳ تومان. جنس: ۲۰۳ خروار.
- مزرعه جوپایان، ۱۲ زوج. مقررأً نقد: ۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۲۲۶ خروار.
- مزرعه خانقاه بلوک تبادکان، ۴ زوج. مقررأً نقد: ۲ تومان. جنس: ۲۱ خروار.
- مزرعه خطایان بلوک طوس، ۳ زوج. مقررأً [جنس]: ۳۰ خروار.
- مزرعه خین چماقی بلوک طوس، مقررأً، زوج. مقررأً [جنس]: ۱۰۵ خروار و ۵۰ من.
- مزرعه دستجرد غلامان بلوک میان ولایت، ۱۲ زوج. مقررأً نقد: ۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۱۶۲ خروار.
- مزرعه دنیه تیه بلوک میان ولایت، ۱۲ زوج. مقررأً نقد: ۳ تومان. جنس: ۱۵۰ خروار و ۳۹ من.
- مزرعه خین عرب بلوک جاغرق، ۲۵ زوج [از]: ۳۰ زوج. [جنس]: ۷ خروار.
- مزرعه دهشک بلوک طوس، ۲ زوج. نقد: ۳۰۰۰ دینار. جنس: ۲۲ خروار و ۶۰ من.
- مزرعه زیرکن بلوک تبادکان، ۳ زوج. مقررأً نقد: ۳ تومان. جنس: ۹۵ خروار.
- مزرعه سروآباد بلوک شاندیز، ۴ زوج. مقررأً [جنس]: ۱۰ خروار.
- مزرعه شاه طغای بلوک درزآب، ۴ زوج. مقررأً نقد: ۱ تومان. جنس: ۱۰۰ خروار.
- مزرعه پوشان نصرآباد بلوک درزآب، ۸ زوج. مقررأً نقد: ۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۱۲۵ خروار.

- مزرعه [قزل] حصار بلوک طوس، بالتّمام. نقد: ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۲۴ خروار.
- مزرعه قوزغان بلوک تبادکان، ۵ زوج. مقرراً نقد: ۱ تومان. جنس: ۵۲ خروار.
- مزرعه کاهون بلوک جورمکن، ۸ زوج. مقرراً نقد: ۵ تومان. جنس: ۷۰ خروار.
- مزرعه گوجکی تبادکان، ۴ زوج. مقرراً نقد: ۱ تومان. جنس: ۴۵ خروار.
- مزرعه کسلانجرد، ۱۰ زوج. مقرراً نقد: ۲ تومان. جنس: ۱۰۰ خروار.
- مزرعه کرتیان بلوک اردمه، دو زوج. مقرراً نقد: ۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۲۰ خروار.
- مزرعه کنوجرد بلوک تبادکان، ۷ زوج. مقرراً نقد: ۶۰۰۰ دینار. جنس: ۳۰ خروار.
- مزرعه منزل آباد، ۱۲ زوج. مقرراً نقد: ۱۰ تومان. جنس: ۱۵۰ خروار.
- مزرعه ماهی خرد، ۴ زوج. مقرراً نقد: ۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۴۰ خروار.
- مزرعه ماسی بلوک، ۱۲ زوج. مقرراً نقد: ۲ تومان و ۷۰۰۰ دینار. جنس: ۱۸۰ خروار.
- مزرعه موسی آباد بلوک میان ولایت، ۲ زوج. مقرراً [جنس]: ۶ خروار و ۵ من.
- مزرعه مردارکشان، ۳ زوج. مقرراً نقد: ۱ تومان. جنس: ۱۰۰ خروار.
- مزرعه بیلدر، دو زوج. مقرراً نقد: ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۸ خروار.
- مزرعه پس پشته و گازرگاه، ۱۰ زوج. مقرراً [جنس]: ۵۰ خروار.
- مزرعه چاه خاصه بلوک شانديز، ۴ زوج. مقرراً [جنس]: ۵ خروار.
- مزرعه محمدآباد، دو خمس آن از سرکار است. [نقد]: ۷ تومان.

باغات

- نقد: ۱۱۹ تومان و ۳۵۰۰ دینار. جنس: ۱ خروار و ۲۰ من. مقرراً موافق عملکرد ایام ضبطی، ۱۳۴ تومان و ۳۸۶۰ دینار.
- باغ مصلی، [یک] قطعه، مقرراً ۸ تومان.
- باغ عنبر، [یک] قطعه، مقرراً ۹ تومان.
- باغ آخنجان، ۱۳ تومان؛ منهای ثلثان، ۸ تومان و ۷۰۰۰ دینار. [مقرراً] ثلث دیوانی، ۴ تومان و ۳۰۰۰ دینار.
- باغ طرق، ۱۳ تومان.
- باغات مزرعه شاه طغای، ۲ تومان و ۴۴۰۰ دینار.
- باغات مزرعه جنابده، ۱۲ تومان.
- باغات مزرعه جایاب و غیره،
- جایاب، ۲۱۰۰ دینار. چاه خاصه، ۲۵۰۰ دینار.
- باغات مزرعه عارفی، ۳ تومان و ۸۸۸۰ دینار.

- باغات محلّه سراب از بابت حقّ الشرب، ۵ تومان و ۹۰۰۰ دینار.
- باغات مزرعه منزل آباد، ۲ تومان و ۷۵۰۰ دینار.
- باغات گو[د]سلوک مشهور به باغ وزیر، ۷ تومان.
- باغات مزرعه زرگران و بابا قدرت، ۱۴ تومان و ۲۲۷۰ دینار.
- باغات مزرعه سمرقند، ۱۵ تومان و ۷۲۸۵ دینار.
- باغات حا(؟)، ۴ تومان و ۷۷۵۰ دینار.
- باغات گل خطمی، ۲۸ تومان و ۲۰۰۰ دینار.
- باغات پرکن آباد، ۲ تومان و ۴۰۰۰ دینار.
- باغات کاهون مع طاحونه، ۳ تومان.

مستغلات

موافق سابق که در تصرف سرکار فیض آثار بوده. نقد: ۳۶۳ تومان و ۱۶۴۰ دینار. جنس: ۴ خروار و ۴۰ من. مقررّاً موافق عملکرد آیام ضبط، نقد: ۴۰۰ تومان و ۱۸۸۰ دینار. جنس: ۱۶۴ خروار.

خانات و حمامات و طواحین و یخدانها و دکاکین

نقد: ۷۸ تومان و ۱۰۰۰ دینار. جنس: ۴ خروار و ۴۰ من. مقررّاً موافق آیام ضبط، نقد: ۶۵ تومان. جنس: ۱۶۴ خروار.

خانات، ۱۳ تومان و ۷۰۰۰ دینار. مقررّاً ۳۹ تومان و ۹۰۰۰ دینار.

• خان سلطانم، ۵ تومان. مقررّاً ۳۵ تومان.

• خان حاجی غلام حسین، ۷ تومان. مقررّاً ۲ تومان و ۱۰۰۰ دینار.

• خان قورخانه، ۱ تومان و ۷۰۰۰ دینار. مقررّاً ۲ تومان و ۸۰۰۰ دینار.

طواحین، نقد: ۵۴ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۴ خروار و ۴۰ من.

• طواحین طرق میرعلاءالدین، سرپل و چشمه، ۴ حجر، ۴۷ تومان.

• طاحونه ده غیبی، ۵۰۰۰ دینار.

• طاحونه گوارشک، ۲ خروار.

• طاحونه عارفی، ۴۰ من.

• طاحونه سر(؟)، ۲ خروار.

• طاحونه که[نج]-[رد(؟)]، ۷ تومان.

• طاحونه واقع در نهر طرق مشهور به طاحونه میرشیخم، ۴۳ خروار.

• طاحونه واقعه در ایضاً، مشهور به میرعلی شیر، ۴۴ خروار.

• طاحونه کلوخ، ۶۸ خروار.

یخدان، از جمله هیجده باب یخدان سرکاری که به اجاره داده شده، دو باب از سرکار فیض آثار است، دو باب. نقد: ۱۷ تومان و ۶۰۰۰ دینار. جنس عن یخ: ۷ خروار.

دکاکین و غیره

- دکاکین مع تیمچه‌ها، ۳۳۷ تومان و ۱۸۸۰ دینار.
- اصل، موافق ایام سابق که در تصرف سرکار فیض آثار بوده، ۲۸۴ تومان و ۹۶۴۰ دینار.
- اضافه، موافق ایام ضبطی، ۵۲ تومان و ۲۲۴۰ دینار.
- تیمچه فوق انبار و غیره، میزان بسته نشده در طومار.
- تیمچه فوق انبار. قهوه‌خانه.
- خان محمدرضا بیگ. قیصریه الیاس خان.

وجوهات

- ۲۸۲ تومان و ۲۵۰۰ دینار. مقررأً ۴۱۹ تومان (کذا) و ۲۳۵۷ دینار.
- وجوه هوایی خیابان، ۱۱۰ تومان. مقررأً ۱۴۰ تومان.
- وجوه حق الشرب قنوات، ۱۷۲ تومان و ۲۵۰۰ دینار. مقررأً ۲۷۴ تومان و ۲۳۵۷ دینار.

قنوات

- میزان در طومار نوشته نشده است.
- قنات محراب خان، ۲۶ تومان و ۸۶۶۰ دینار.
- قنات ابراهیم آباد، ۳۳ تومان و ۴۰۵۷ دینار.
- قنات عشرت آباد، ۱۵ تومان. مقررأً ۱۲ تومان.
- قنات دستجرد مع اراضی، در طومار وجه معلوم نیست.
- قنات سناباد، ۹ تومان و ۵۰۰۰ دینار. مقررأً ۴۴ تومان و ۳۲۵ دینار.
- قنات کاهو، ۸ تومان و ۶۴۷۵ دینار.
- قنات مسجد جامع، ۱۷ تومان. مقررأً ۴۵ تومان و ۱۷۵۰ دینار.
- قنات ---، ندارد.

قلیمه جات نهر خیابان، ۲۷ تومان و ۳۰۰۰ دینار. مقررأً موافق ایام ضبط، ۴۴ تومان و ۸۷۰ دینار.

- قلیمه کوچه کاریز. قلیمه باغ عنبر.
- قلیمه کوچه باغ امام. قلیمه باغ دولاب.
- قلیمه سرحوضان. قلیمه حمام میرزا محسن.

قلیمه حمام میرزا ابراهیم.
قلیمه حمام شاهوردی خان.

سایر

- ۶۳ تومان و ۸۴۳۵ دینار.
- از بابت وجوه داروغگی محال، ۹ تومان و ۳۰۸۵ دینار.
- از بابت متوجهات احشامات مزبوره که به سیورغال سرکار فیض آثار مقرر است، ۵۴ تومان و ۵۳۵۰ دینار.
- جماعت اعراب بیچاره، ۱۸ تومان.
- جماعت اعراب متفرقه، ۳۵ تومان و ۶۲۵۰ دینار.
- جماعت خلفی نمک کش، ۲ تومان و ۵۸۳۵ دینار.
- جماعت اخص (۴) جانی قربانی کربلائی ابدال و عباس، ۹۱۰۰ دینار.

ولایات و غیره

که ایضاً حسب التخمین نوشته می شود. نقد: --- جنس: ---

ولایات، نقد: --- جنس: ---

- دارالسلطنه اصفهان، ۱۱۱ تومان و ۱۵۰۵ دینار.
- قریه فردوان، نقد: ۱۴ تومان و ۸۷۵۶ دینار. جنس: ۲۳۶ خروار و ۱۲ من. مقررماً موافق عملکرد سرکاری که ضبط شد، ۸۳ تومان و ۹۸۲۵ دینار.
- قریه طالیجرد، خان پیرانجلی، ۲۷ تومان و ۱۶۸۰ دینار.

دارالمؤمنین استرآباد، نقد: ۸۳ تومان و ۷۱۳۷ دینار. جنس: ۴۰ خروار و ۲۶ من و ۲۲ سیر.

• قریه چرچنگ (کذا) و کلوکن و سورمن، نقد: ۷۹ تومان و ۵۳۵۰ دینار. جنس: ۳۸ خروار و ۷۶ من و ۲۲ سیر.

• قریه طالو، نقد: ۴ تومان و ۱۷۸۷ دینار. جنس: ۱ خروار و ۵۰ من.

دارالسلطنه قزوین

از بابت قریه فیض آباد و سلمان آباد و مزرعه آندرین و دهکدین، نقد: ۱۶ تومان و ۴۷۴۰ دینار. جنس: ۹ خروار و ۲۳ من.

خوار و غیره، نقد: ۲۲۱ تومان و ۷۴۴۰ دینار. جنس: ۶ خروار.

- خوار، از بابت مزرعه سلمان آباد و مهران، نقد: ۱۲ تومان. جنس: ۶ خروار.
- سمنان و غیره
- سمنان، عن قرية رأس الحد، ۷۷ تومان.
- کاشان، عن قرية درم طسوج، ۱۲ تومان.
- مازندران، از بابت سنگ تراشان ساری، ۵۰ تومان و ۶۱۰۰ دینار.
- عباس آباد، عن قرية امین آباد، ۴۰۰۰ دینار.
- دامغان، از بابت مزرعه و کلاتچه مایان، ۱۳ تومان و ۸۰۰۰ دینار.
- طهران و ری، عن قرية رشیدآباد، محال وقفی، ۱۸ تومان.
- کرمان، ۳۷ تومان و ۲۸۰۰ دینار.
- محال وقفی گنج علی خان. مزرعه صفرآباد.
- مزرعه بهاباد. مزرعه محال وقفی ملک.
- عبدالآباد. علی آباد.
- محال وقفی جعفر بیگ. کهنوج.
- مزرعه ملک آباد.

- تون و غیره، نقد: ۱۶۱ تومان و ۴۸۵۰ دینار. جنس: ۱۱۹۲ خروار و ۶۹ من.
- تون، ۵۰ زوج.
- روشناوند، ۱۲ سهم. بوی امرغ، ۱۰ سهم.
- نوده پش[نگ]، دو سهم. جعفرآباد، ۱۵ سهم.
- کمالی، ۸ سهم. جویمند، ۶ سهم.
- قصبه صارمه، ۳ فنجان. قرية اساء(؟)، ۶ سهم.
- خانیک، نصف. سیدآباد، ---.
- مقررأ حاصل، نقد: ۱۵۰ تومان. جنس: ۲۲۷ خروار و ۹۶ من.
- جام

- قصبه فرهادجرد، ۴۴ زوج. سرجرد و سمنجان، ۳۰ زوج.
- مزرعه شکر تو، [یک] زوج. ایللیاتو، [یک] زوج.
- [جنس]: ۵۷۷ خروار و ۳۹ من.
- باخرز، عن مزرعه برق آهنگران مع طواحين، ۲۰ زوج. نقد: ۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۱۹۶ خروار و ۷۴ من.
- خواف

- مزرعه احمدآباد، ۲۴ زوج. مزرعه جزند، [یک] زوج.
 مزرعه نصرآباد، دو زوج. مزرعه براکوه، [یک] زوج.
 نقد: ۹ تومان و ۹۸۵۰ دینار. جنس: ۱۹۰ خروار و ۳۹ من.
 مزرعه احمدآباد، نقد: ۹ تومان و ۸۳۵۰ دینار. جنس: ۱۳۹ خروار و ۲۳ من.
 مزرعه جزند، نقد: ۱۵۰۰ دینار. جنس: ۲۴ خروار و ۵۶ من.
- نیشابور**، نقد: ۸۲ تومان و ۸۵۰۰ دینار. جنس: ۹۴۳ خروار و ۷۸ من.
 • مزرعه علیآباد، نقد: ۹ تومان و ۱۰۰ دینار. جنس: ۱۸۰ خروار و ۲۱ من.
 • مزرعه دیزباد سفلی، نقد: ۱۷ تومان و ۴۶۰۰ دینار. جنس: ۴۷۳ خروار و ۷ من.
 • مزرعه حمدی، دو زوج، نقد: ۱ تومان. جنس: ۳۲ خروار.
 • مزرعه پیش فروش، نقد: ۱ تومان. جنس: ۳۰ خروار.
 • مزرعه بیرام آباد،
 از بابت زراعت، نقد: ۱ تومان. جنس: ۴۵ خروار.
 از بابت طواحين، ۴ حجر، ۳ خروار.
 • مزرعه ساخل نو و بوی [امرغ و کلاتجه میرعلی و ده علیان، نقد: ۱ تومان و ۷۰۰۰ دینار. جنس: ۱۱ خروار و ۲۳ من.
 • مزرعه سیطی (?) سرا مع طواحين، نقد: ۱۰ تومان و ۸۸۰۰ دینار. جنس: ۱۵۹ خروار و ۵۳ من.
 • مزرعه دیزباد علیا، [نقد: ۲۵ تومان.
- خبوشان و غیره**، نقد: ۱۳۰ تومان. جنس: ۳۸۸ خروار و ۷۵ من.
 • خبوشان، از بابت مزرعه ابست مفرنقاه مع طاحونه، ۳۷۳ خروار و ۷۵ من.
 • سبزوار عن مزرعه عمیدآباد، ۳ تومان.
 • هرات عن غوریان و پاشتان و ده شکر، نقد: ۱۲۷ تومان. جنس: ۱۵ خروار.
- سیورغالات محال قدیمی**، نقد: ۱۷۲ تومان و ۲۴۹۰ دینار. جنس: ۷۷ خروار و ۴۰ من.
 • اسفراین و جوین، نقد: ۱۵۰ تومان. جنس: ۵۰ خروار.
 • سمنان و غیره
 سمنان عن قریه فخرآباد، [نقد: ۲۰ تومان.
 سمنان عن رادقان، کوشمکان، نقد: ۱۰ تومان. جنس: ۲۸ خروار.

[موقوفات علی شاه]

و به جهت کسر مداخل آن سرکار موازی یک صد زوج // املاک مرغوبه که سابق بر این موجب از عین‌المال خاصگی ارثی خرید شده و حاصل آن از قرار عملکرد ۵۵ تومان و ۳۵۰۰ دینار نقد و ۱۴۳۰ خروار جنس و دو هزار و هشتصد و شصت خرکی گاه به موجب وقف‌نامه‌ی علی‌حده ضمیمه املاک موقوفه متعلقه آن سرکار و قطع علاقه ملکیت از آنها فرموده، به تصرف مباشرین سرکار موهبت‌مدار مرحمت فرمودیم // که محصولات آنها به علاوه مداخل سابقه به مصارف آن سرکار می‌رسیده باشد و صدور دستورالعمل مشروحه در این باب موافق صواب می‌شود که این شاء الله تعالی، برادران کامکار و فرزندان صاحب اختیار الی یوم الحساب از این قرار معمول و منظور داشته، تغییری به قواعد و دستورالعمل و وقف‌نامه‌ی که در آن باب صادر شده، ندهند.

[حاشیه]

هو

صورت دست‌خط مرحوم خلدآشیا علی‌شاه که در حاشیه طومار مرقوم شده: مقرر آنکه چون دو نفر نایب‌الزیاره به شرح متن، مقرر و تعیین فرموده‌ایم که هر صبح و شام در آن آستان ملایک‌مقام به نیابت نواب همایون ما به زیارت و دعاگوئی دوام دولت روزافزون قیام نمایند. در این وقت بنا بر شمول عنایت شاهانه و مرحمت بلا نهایت خسروانه در باب مقرب‌الخاقان میرزا محمدشفیع قدیمی که گوی سعادت و عبودیت و بندگی بندگان اقدس را در میدان خدمت‌گزاری از همگنان ربوده، به مصداق ﴿فَعَزَّزْنَاهُمْ بِثَالِثٍ﴾ (یس ۳۶: ۱۴) به رشته نیابت زیارت نواب همایون ممتاز و سرافراز فرمودیم که به دستوری که به موجب رقم مطاع علی‌حده مقرر فرموده‌ایم، به امر مزبور قیام و اقدام نماید.

عالی‌جاه متولی و ناظر آستانه مقدسه و وزیر و مستوفی آن سرکار مقرب‌الخاقان مشارالیه را نایب‌الزیاره بندگان اقدس دانسته، هرساله وجه موجب آن را به موجب رقم مبارک مزبور به دستور سایر خدام آن آستان مهم‌سازی و به خرج مجری دانند و در عهده شناسند. تحریراً فی رمضان المبارک سنة ۱۱۶۰.

مزرعه و غیره

- نقد: ۵۵ تومان و ۷۵۰۰ دینار. جنس: غله: ۱۰۹۵ خروار و ۷۳ من، کاه: ۲۱۹۶ بار خرکی.
- مزرعه اشتفتر، ۱۸ زوج. منهای ۵ زوج عوض به موجب دو نفر نایب‌الزیاره، باقی: ۱۳ زوج. غله: ۳۲۰ خروار.
- از بابت زوجی، ۱۳ زوج فی ۲۰ خروار، ۲۶۰ خروار.

- از بابت نقدی باغات، ۶۰ خروار.
- کاه: ۶۴۰ خرکی.
- مزرعه انداد، ۵ زوج. نقد: ۲ تومان و ۵۵۰۰ دینار. جنس: غله: ۵ زوج فی ۲۵ خروار، ۱۲۵ خروار، کاه: ۲۵۰ خرکی.
- مزرعه شادی لر، ۸ زوج. نقد: ۶۰۰۰ دینار. جنس: غله: ۸۰ خروار، کاه: ۱۶۰ خرکی.
- [حاشیه] سعدآباد است.
- مزرعه جایاب، ۷ زوج، یک فرد. نقد: دو تومان و ۸۰۰۰ دینار. جنس: غله: ۱۱۰ خروار، کاه: ۲۲۰ خرکی.
- مزرعه رفیقان، ۳ زوج. [جنس:] غله: ۳ زوج فی ۱۰ خروار، ۳۰ خروار، کاه: ۶۰ خرکی.
- مزرعه رزان و خوش هوا و ماریان. نقد: ۵۰ تومان. جنس: غله: ۳۳۹ خروار، کاه: ۶۸۰ خرکی.
- مزرعه رزان، ۷ زوج فی ۱۷ خروار، ۱۱۹ خروار.
- مزرعه خوش هوا، ۸ زوج فی ۱۰ خروار، ۸۰ خروار.
- مزرعه ماریان، ۷ زوج فی ۲۰ خروار، ۱۴۰ خروار.
- مزرعه فیض آباد، دو زوج. [جنس:] غله: ۷۱ خروار، کاه: ۱۴۶ خرکی.
- مزرعه فوشان، [یک] زوج. [جنس:] غله: ۲۰ خروار، کاه: ۴۰ خرکی.

مزرعه و غیره

- [جنس:] غله: ۳۳۶ خروار، کاه: ۱۷۲ خرکی.
- مزرعه کلوخان، ۴ زوج فی ۲۲ خروار و ۵۰ من، غله: ۹۰ خروار، کاه: ۱۸۰ خرکی.
- مزرعه عرب آباد، دو زوج. غله: ۱۵ خروار، کاه: ۳۰ خرکی.
- مزرعه چنبر غربال، ۸ زوج. غله: ۱۰۳ خروار، کاه: ۱۹۲ خرکی.
- قیمت سبزی که به علیه (؟) محسوب می شود، ۷ خروار.
- غله: ۸ زوج فی ۱۲ خروار، ۹۶ خروار، کاه: ۱۹۲ خرکی.
- مزرعه درنگ آباد، ۴ زوج. غله: ۴ زوج فی ۱۰ خروار، ۴۰ خروار، کاه: ۸۰ خرکی.
- مزرعه برجی، ۴ زوج. غله: ۴ زوج فی ۱۲ خروار، ۴۸ خروار، کاه: ۱۲۰ خرکی.
- مزرعه میمد، دو زوج. غله: دو زوج فی ۱۰ خروار، ۲۰ خروار، کاه: ۴۰ خرکی.
- مزرعه دهنو و پنج سهم احمدآباد بلوک جورمکن، ۲ زوج [و] فرد. غله: ۱۰ خروار، کاه: ۲۰ خرکی.
- مزرعه یحیی بلوک جورمکن، ۲ زوج. غله: ۱۰ خروار، کاه: ۲۰ خرکی.
- مزرعه عوضی، ۳ زوج. غله: ۳۰ خروار، کاه: ۶۰ خرکی.
- مزرعه نخ چاه بلوک جورمکن، دو زوج. غله: ۱۰ خروار، کاه: ۲۰ خرکی.

[اخراجات]

لهذا، ضابطهٔ عالی جاه متولی جلیل القدر آن سرکار، آن است که نظر به پاسداری دین و دولت ابدبنیان و اجرای فرمان واجب‌الإذعان که متضمن حصول دعای خیر و رفاه حال متصدیان آن سرکار فیض‌آشیان است، هر روزه به عتبه‌بوسی آن سنیهٔ سدره‌مرتبت مشرف و تا ظهر در کشیک‌خانهٔ مبارکهٔ آن سرکار به رفاقت ناظر سموّ المکان و سرکشیک و خادم‌باشی و خدمهٔ کشیک آن روز تمامی اوقات خود را صرف انتظام امور مهمّ جزئی و کلی آن سرکار نموده، دقیقه‌ای نامرعی نگذارند. و ضابطه نشستن در کشیک‌خانهٔ مبارکه را موافق ترتیب و قاعده منظور و هر یک از ارباب مناصب بدین موجب در جای خود ساکن و هیچ یک به خلاف قاعده، تقدیم بی جا بر احدی ننموده، پای از مرتبهٔ خود بالا نگذارند. و اگر احدی از مجلس‌نشینان حاضر نباشند، دیگری در مقام معین او ننشسته، خالی گذارند. و همگی ظاهر لباس خود را بر مثل باطن ارباب تقدّس و عرفان در کمال نظافت و پاکیزگی داشته، از آرایش غیر مرغوب مبرّأ و معرّأ داشته باشند و به خصوص این که هر کس را در جای خود بنشانند و باعث انتظام و استقلال مجلس سرکار مقدّس باشند. یک نفر ایشیک آقاسی و پنج نفر یساول جهت عالی‌جاه متولی و دو نفر یساول جهت ناظر آن سرکار تعیین و مواجب در وجه هر یک از ایشان مقرر گردیده، به موجب ارقام علی‌حدّه بازیافت و لازمهٔ اهتمام در مجلس به عمل آورده، فوت و فرو گذاشتی به ظهور نرسد. و مباشرین سرکار فیض‌آثار اخراجات سرکار را از طعام یومیه و غیره به موجبی که در ذیل قلمی شده به مصرف رسانیده، مراعات جانب هر شخص را در محلّ و مکان که متعلّق به اوست به عمل می‌آورده باشد.

یک سمت بخاری

عالی‌شان ناظر سرکار آستانهٔ مقدّسه. سرکشیکان به مناسبت نسب و سنّ و کمال.
کلیدار و مهردار. مدرّسین دو نفر که افضل مدرّسین آستانه‌اند.
خادم‌باشیان به مناسبت نسب و کمال. نایب‌الزیارةٔ بندگان اقدس.
خدّام آستانهٔ مقدّسه به مناسبت سنّ و کمال. صدر الحقاظ.
حقاظ.

سمت دیگر بخاری

کلانتر ارض اقدس. پیشنماز و مدرّسین مسجد جامع، دو نفر که افضل و اعلم هستند.
وزیر و مستوفی سرکار فیض‌آثار. پیشنمازان مسجد جامع.
مستوفی سرکار مسجد جامع. خطیب.
صاحب نسق. خادم‌باشیان.
فرآشان آستانهٔ مقدّسه به شرح تفصیل خدّام. واعظان مسجد جامع.

نقد: ۴۵۹۷ تومان و ۶۶۲۰ دینار. جنس: غله: ۱۰۱۴۲ خروار و ۴۰ من، برنج: ۶۱ خروار و ۲۰ من. که حال مشخص شده؛

نقد: ۴۳۳۵ تومان و ۸۶۲۰ دینار. جنس: غله: ۶۸۴۹ خروار و ۴۰ من، برنج: ۶۱ خروار و ۲۰ من.

اخراجات یومیۀ خدمه و عملۀ سرکاری که در این وقت معین و تخمیناً موافق تسعیر مشخص، این شاء الله، از حال تحریر که اول ماه رمضان است، ماه به ماه اجناس را موافق تسعیر سوقی ارض اقدس خریداری و از قرار تسعیرنامهچه به مهر محتسب به موجب قبوض تحویلداران و بروات دفتری به مهر و اطلاع ناظر و وزیر و مستوفی و روزنامهچه به خط مشرفان سرکاری به مصارف مقررہ رسانیده، در اول هر شش ماه در محاسبه هر یک در پیشکار وزارت استیفا مفروغ و مفاصا به مهر وزیر و مستوفی باز یافت و چنانچه زیاده و کمی داشته باشد، رجوع نمایند.

نقد: ۲۰۰۶ تومان و ۵۱۲۰ دینار. جنس: غله: ۱۲۶۴ خروار و ۹۰ من، برنج: ۶۱ خروار و ۲۰ من.

بیوتات

نقد: ۱۵۲۲ تومان و ۴۱۲۰ دینار. جنس: ۶۶۴ خروار و ۹۰ من.

حویج خانۀ معموره و غیره، [نقد: ۱۱۴۷ تومان و ۳۴۶۰ دینار].

• حویج خانۀ معموره که هر یوم به قرار یومی به موجب تفصیل حشوی اجناس گرفته طبخ و به خدمه و جیره خواران و عملۀ سرکار فیض آثار داده شود. ۱ تومان و ۵۳۳۰ دینار.

برنج، ۳۰ من فی ۲۰۰ دینار، ۶۰۰۰ دینار. روغن، ۶ من فی ۷۰۰ دینار، ۴۲۰۰ دینار.

لوبیا، ۲۲ من فی ۱۶۰ دینار، ۳۶۰۰ دینار. تره، ۳ من فی ۲۰۰ دینار، ۶۰۰ دینار.

نمک، ۳ من فی ۲۰ دینار، ۶۰ دینار. پیاز، ۳ من فی ۴۰ دینار، ۱۲۰ دینار.

نخود لپه، ۲۰ سیر، ۱۰۰ دینار. کشک آفتابی، ۲ سیر، ۱۰۰ دینار.

فلفل، ۳ سیر، ۱۵۰ دینار. زیره، ۳ سیر، ۱۰۰ دینار.

زعفران، ۳ مثقال فی ۱۰۰ دینار، ۳۰۰ دینار.

مقررأ سالیانه، ۵۵۴ تومان و ۹۴۶۰ دینار. المقرر اضافه از بابت اعیاد و قیمت قاب کاشی، ۴ یوم فی ۲۰ تومان، ۸۰ تومان. جملتان، ۶۳۴ تومان و ۹۴۶۰ دینار.

• شمع خانۀ منوره سوای لیلی احیا و لیلی جمعات و بدرقه ماه رمضان و دهۀ ذی حجۀ الحرام که از بابت پاچراغ داده می شود. ۱ تومان و ۴۰۰۰ دینار.

شمع، ۱ تومان و ۳۲۰۰ دینار.

موم، ۷ من فی ۱۶۰۰ دینار، ۱ تومان و ۱۲۰۰ دینار.

- پنبه، ۳ من و ۱۵ سیر فی ۶۰۰ دینار، ۲۰۰۰ دینار.
- پیه گداخته جهت پیه‌سوزها که سابق سه من بوده و حال دو من نوشته می‌شود. ۲ من فی ۴۰۰ دینار، ۸۰۰ دینار.
 - مقررأ سالیانه، ۵۱۲ تومان و ۴۰۰۰ دینار .
- شربت‌خانه مبارکه و غیره، نقد:** ۲۳۰ تومان و ۳۲۲۰ دینار. جنس: ۶۱۰ خروار.
- شربت‌خانه مبارکه، ۱۷۵ تومان (کذا) و ۱۲۲۰ دینار.
 - حاضری به قرار یومی، ۲۷ خان، ۲۴۳۰ دینار.
 - خدام و غیره:
 - خدام، ۲۲ نفر. ۱۰ قاب فی ۸۰ دینار(؟)، ۹۷۷ دینار(کذا).
 - ... (؟)، ۲ قاب(؟)، ۲۵۰ دینار.
 - فرآشان و دربانان طلا و مرصع، ۲۴ نفر. ۸ قاب فی ۸۰ دینار، ۶۴۰ دینار.
 - کفشبانان و موذنان و دربانان صحن مقدس، ۱۸ نفر. ۷ خان فی ۵۰ دینار، ۳۵۰ دینار.
 - مقررأ سالیانه، ۸۸ تومان و ۹۳۸۰ دینار.
 - خیازخانه که به قرار یومی به تفصیل حشو باید همه روزه داده شود. ۲ خروار و ۴۰ من. مقررأ، جهت حاضری یومیه و سفره خدمه، ۱۴ من و ۲۰ سیر.
 - جیره خدمه و عمال و عمله سرکار فیض‌آثار، ۱ خروار و ۴۴ من و ۳۰ سیر.
 - که به استصواب ناظر و وزیر و مستوفی به ارباب استحقاق باید داده شود، ۸۰ من و ۳۰ سیر.
 - افشیره و غیره، ۶۶ تومان (کذا) و ۱۸۴۰ دینار(کذا).
 - افشیره، ۱۹ تومان و ۵۸۴۰ دینار.
 - یومیه ۱۶ دست فی ۲۰ دینار، ۳۲۰ دینار. مقررأ سالیانه، ۱۱ تومان و ۵۸۴۰ دینار.
 - اعیاد، ۴ یوم فی ۲ تومان، ۸ تومان.
 - اضافه حاضری ماه رمضان و غیره، ۴۸ تومان و ۳۰۰۰ دینار.
 - اضافه حاضری، ۵ تومان.
 - حلوی لیلی جمعات فرمایش اقدس، ۲۰ [یوم؟]، مقررأ، ۴۰ تومان.
 - زنبیل جهت پاک نمودن برف بام حرم، ۱ تومان و ۳۰۰۰ دینار.
 - کاسه‌آلات، ۲ تومان.
 - نقد جهت اجرت طحان و سوخت، ۶۱۰ خروار، فی خروار ۱۴۰۰ دینار(کذا)، ۷۳ تومان و ۲۰۰۰ دینار.
 - جنس که به علاوه ده دوازده باید نان داده شود، ۷۳۲ خروار، منهای ۱۲۲ خروار ده دوازده، باقی ...، ۶۱۰ خروار.

- **مشعلجات** و غیره، نقد: ۹۸ تومان و ۱۴۰۰ دینار. جنس: ۵۴ خروار و ۹۰ من.
- مشعلجات به قرار یومی هفت مشعل روشن و به قرار یک من روغن منظور می‌شود. ۳۶۰ یومی، فی یومی یک من، ۳۶۰ من. مقررأً حسب التخمین مع قیمت کهنه جهت مشاعل مزبوره، ۱۸ تومان.
- چراغجات جهت قنادیل دور که باید هر روزه یک صد و هفتاد قنادیل روشن شود. ۱۷۰ شیشه، فی شیشه‌ای به چهار یک استار، ۶ من و ۲۰ سیر. مقررأً بر حسب التخمین یک من، پانصد دینار مسطور می‌شود، به انضمام قیمت شیشه، ۱۸ تومان و ۲۵۰۰ دینار.
- از اول شب الی عشاء، دو ساعت.
- از مناجات دوم الی صبح روشن، دو ساعت.
- **آشجات**
- آش فقرا که به قرار یومی پانزده من طبخ و به فقرا داده شود. نقد: ۱۶۹۰ دینار.
- نهار، ۱۵۴۰ دینار.
- لوبیا، ۵ من و ۸۰۰ دینار. سبزی، ۷ من و ۲۰۰ دینار. فلفل، ۵۰ دینار.
- نمک، ۷ من و ۴۰ دینار. روغن، ۴۵۰ دینار.
- اجرت کوبیدن گندم، ۱۵ [نفر؟]، ۱۵۰ دینار.
- مقررأً سالیانه، ۶۱ تومان و ۸۵۴۰ دینار.
- جنس به قرار یومی ۱۵ من، [سالیانه]، ۵۴ خروار و ۹۰ من.
- **ادویه‌جات**، [نقد]: ۴۶ تومان و ۶۴۰۰ دینار.
- ادویه‌جات، ۲۳۳ خروار و ۲۰ من.
- یومیه، ۳۶۰ یومی فی ۶۰ من، ۲۱۷ خروار و ۲۰ من.
- جهت اعیاد، ۱۶ خروار.
- فی ۱۵۰۰ دینار، ۳۴ تومان و ۹۸۰۰ دینار.
- مقررأً به انضمام سوخت کشیک‌خانه‌ها که یومی پنج من منظور می‌شود.
- مطبخ، ۲۳۳ خروار و ۲۰ من فی ۱۵۰۰ دینار، ۳۴ تومان و ۵۳۰۰ دینار.
- کشیک‌خانه، ۹ تومان و ۵۵۰۰ دینار.
- هیمه، ۲ تومان و ۵۵۰۰ دینار.
- زمستان، ۳ ماه، فی ۱۰ من، ۹ خروار؛ ۱ تومان و ۳۵۰۰ دینار.
- تابستان، ۹ ماه، فی ۳ من، ۸ خروار؛ ۱ تومان و ۲۰۰۰ دینار.
- زغال، ۱۴ خروار فی ۵۰۰۰ دینار، ۷ تومان.

- فرآش‌باشی مدرسه بالای سر مبارک و غیره
روغن چراغ، مقررأً یومی، ۲۷ سیر [۷ سیر؟].
مدرسه بالای سر مبارک و مطبخ معموره، ۲ سیر.
خلاء صحن مقدس، ۲۵ سیر [۵ سیر؟].
مقررأً سالیانه، ۶۴ من فی ۴۰۰ دینار، ۲ تومان و ۵۶۰۰ دینار.

سایر

- نقد: ۴۸۴ تومان و ۱۰۰۰ دینار. جنس: غله: ۶۰۰ خروار، برنج: ۶۱ خروار و ۲۰ من.
- ابتیاع المذکور و غیره، نقد:** ۱۲۶ تومان و ۱۰۰۰ دینار. جنس: غله: ۶۰۰ خروار، برنج: ۶۱ خروار و ۲۰ من.
- بهاء المذکور، ۷۰ تومان و ۳۰۰۰ دینار.**
بیل جهت بیلداران نهر خیابان، ۱ تومان.
پاروب و دنوز جهت پاک نمودن برف بام حرم و شیشه جهت آب نیسان، ۱ تومان.
کاغذ جهت تحریر دفاتر سرکار فیض آثار، ۳ تومان.
محلوج جهت پاک نمودن مناقش سر شمع، ۵۰۰۰ دینار.
شال و زغال جهت پاک نمودن شمعدانها و پیه‌سوز، ۲ تومان و ۸۰۰۰ دینار.
چرم گاو جهت نقاره‌خانه سرکار فیض آثار، ۱ تومان.
خلعت ایتمام که از قدیم سی تومان بوده و در این وقت حسب الامر مضاعف شده، ۶۰ تومان.
خیگ جهت سقایان صحن مقدس، ۱ تومان.
بخور و سوخت، ۵۵ تومان و ۸۰۰۰ دینار.
- **بخور، ۴۱ تومان و ۴۰۰۰ دینار.**
- نقد جهت کشته‌سوز مرصع عن کشته، به قرار یومی ۵ سیر فی ۲۰۰ دینار، ۱۰۰۰ دینار. مقررأً سالیانه، ۳۶ تومان.
- نقد جهت سه نفر بخورسوز، شخصی که صبح و شام در روضه مقدسه بخورسوز می‌سوزاند، ۳ نفر فی ۵۰ دینار، ۱۵۰ دینار. مقررأً سالیانه، ۵ تومان و ۴۰۰۰ دینار.
- سوخت و غیره
- سوخت عن زغال به جهت عودسوز مرصع و بخورسوز آن به قرار یومی ۱ من. ۳۶۰ من فی ۵۰ دینار، ۱ تومان و ۸۰۰۰ دینار. [حاشیه] به میزان نمی‌رود.
- فتیله عنبر بالای سر مبارک، دو عدد، مقررأً ۴ سیر فی ۱۰۰ دینار، ۴۰۰ دینار. المقرر سالیانه، ۱۴

تومان و ۴۰۰۰ دینار.

- تصدّق که حسب الامر الاعلی مقرر است که وزیر و مستوفی، سررشته آن را در ثبت داشته، به اطلاع عالی جاه متولی و عالی شأن ناظر هر ساله به مصرف ارباب استحقاق رسانند. غلّه: ۶۰۰ خروار.
- برنج جهت سقاخانه قدیم و جدید و کشیک خانه‌ها به قرار یومی ۵۱ من، مقررأ ۴ ماهه، فی ماهی ۱۵ خروار و ۳۰ من، ۶۱ خروار و ۲۰ من.

تعمیر، ۳۵۸ تومان.

- تعمیر که به دستور سنوات ماضیه باید مشرفان، سررشته آن را نگاه داشته، روزنامهچه به خط خود قلمی و به اطلاع عالی جاه متولی و ناظر و وزیر و مستوفی آنچه واقع شود روز به روز مضبوط و در دفاتر سرکاری ثبت، و از آن قرار محاسبه مفروغ و بروات آن را از دفتر قلمی و به حواله داده شود. در این وقت حسب التخمین نوشته می شود. ۲۵۰ تومان.
- فرش حرم محترم که به دستور سنوات سابقه به اطلاع و استصواب ناظر و وزیر و مستوفی به موجب قبض و برات دفتری و حواله به جماعت قالی باف داده، فروش اندازه عالی خریداری و به دستور قدیم هر شب نوروز در حرم محترم انداخته، فروش کهنه را در عمارات اطراف به مناسبت فرش نمایند. و از قرار تصدیق مقومین و اهل خبرت قیمت به موجب برات دفتری به خرج مجوب نمایند و حال حسب التخمین نوشته می شود. ۱۰۰ تومان.
- اخراجات متفرقه جهت تعمیر شمعدانها و کرباس و کاغذ پنجره‌ها و سرسراها و زیر فرش حرم محترم. ۵ تومان.
- صقاری مسینه آلات. ۳ تومان.

مواجب

نقد: ۲۲۷۳ تومان و ۳۵۰۰ دینار. جنس: ۵۲۵۴ خروار و ۵۰ من.

مواجب، نقد: ۹۱۹ تومان و ۳۵۰۰ دینار. جنس: ۱۶۹۸ خروار و ۵۰ من.

حفاظ، نقد: ۱۳۲ تومان. جنس: ۴۰۰ خروار.

• حرم محترم، ۱۰ نفر. مقررأ نقد: ۳۴ تومان. جنس: ۱۰۴ خروار.

صدرالحفاظ، به اسم ملا محمد کاظم ولد ملا علی نقی، نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۲ خروار.

سایر، ۹ نفر، نقد: ۳۰ تومان. جنس: ۹۲ خروار.

۸ نفر، فی نقد: ۳ تومان. جنس: ۱۰ خروار؛

میرزا محمد علی ولد میرزا محمد صفی. سید مهدی ولد سید جواد.

- ملاّ عظیم ولد ملاّ علی نقی. ابوالحسن ولد حاجی اشرف.
 ملاّ احمد شریف ولد ملاّ عبدالحسین. ملاّ عارف ولد حاجی صادق.
 میرزا اسماعیل ولد میرزا ابراهیم. میر محمدعلی ولد میر باقر.
 [مقررّاً] نقد: ۲۴ تومان، جنس: ۸۰ خروار.
 به اسم آقا هاشم ولد آقا حسین، نقد: ۶ تومان. جنس: ۱۲ خروار.
 • دور، ۲۴ نفر. مقررّاً نقد: ۹۸ تومان. جنس: ۲۹۶ خروار.
 صدرالحفاظ به اسم شیخ یوسف، نقد: ۶ تومان. جنس: ۲۰ خروار.
 سایر ۲۳ نفر، فی نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۲ خروار؛
 آقا هادی ولد حافظ میرک. آقا رضا ولد ایضاً.
 سیّد علی ولد میر شفیع. ملاّ علی رضا ولد ملاّ عبدالرشید.
 ابوصالح ولد ملاّ باقر. ملاّ محمدعلی ولد ملاّ نجفعلی.
 آقا عبدالرشید ولد ملاّ علی خان. ملاّ باقر ولد میر عابد.
 آقا سعید ولد آقا جلیل. محمدحسین قاری ولد میرزا اسحاق.
 مراد ولد میرزا اسماعیل. حاجی جعفر ولد شیخ نصرالله.
 آقا صالح ولد آقا رضا. ملاّ محمد ولد ملاّ سمیع.
 ملاّ حسین علی ولد ملاّ رجبعلی. سیّد مرتضی ولد سیّد علی.
 میرزا جعفر ولد میرزا ابوالحسن. ملاّ ابراهیم ولد ملاّ عبدالرشید.
 ملاّ حسن علی ولد ملاّ حبیبالله. ملاّ حسن علی ولد ملاّ سعید.
 ملاّ نجفعلی ولد ملاّ محمدعلی. فاضل ولد حاجی میر محسن.
 آقا علی رضا ولد مرتضی قلی سلطان. ندارد.
 [مقررّاً] نقد: ۹۲ تومان. جنس: ۲۷۶ خروار.

- فرآشان عودسوز و غیره، نقد: ۴۴ تومان. جنس: ۱۱۹ خروار.
 • فرآشان عودسوز، ۳ نفر. مقررّاً نقد: ۶ تومان. جنس: ۴۸ خروار.
 عودسوز، نقد: ۵ تومان. جنس: ۴۶ خروار.
 میر محمدعلی ولد میر محمدتقی فرآشباشی، [جنس: ۳۰ خروار.
 آقا حسین ولد حاجی رضی، نقد: ۵ تومان. جنس: ۱۶ خروار.
 بخورسوز ایام انابه به اسم مریم، نقد: ۱ تومان. جنس: ۲ خروار.
 • فرآشان گنبداللهوردی خان، ۱۰ نفر، فی [جنس: ۴ خروار؛
 میرزا مهدی. میرمهدی. ملاّ ابراهیم. میر محمد کشمیری.

محمّد نصیر. میر محمد. میر حسن. ملا حسن.
 ملا محمد علی ولد حاجی صادق. محمد رضا. میر حسن.
 [مقررًا] ۴۰ خروار.

- شرفه مسجد بالای سر مبارک و غیره، نقد: ۵ تومان. جنس: ۷۱ خروار (کذا).
- شرفه مسجد بالای سر مبارک به اسم میرزا ربیع، نقد: ۵ تومان. جنس: ۱۲ خروار.
- پشت بام حرم محترم، دو نفر، ۱۰ خروار.
- میرزا سید محمد ولد میر اخلاص، ۵ خروار. ملا محسن، ۵ خروار.
- پایین پای مبارک، دو نفر، ۷ خروار.
- محمد باقر، ۳ خروار و ۵۰ من.
- محمد حسین، ۳ خروار و ۵۰ من.
- خلای صحن مقدّس به اسم اکبر، [یک] نفر، ۴ خروار.
- خواجه سرایان، موافق رقم مبارک که جیره موافق خدمه در وجه ایشان مقرّر است. ۵ نفر، فی ۶ تومان؛

آغا حسین قلی. آغا کریم. آغا ثریا. آغا دولت. آغا کلب علی.
 [مقررًا] ۳۰ تومان.

- عمال، نقد: ۶۳۴ تومان (کذا) و ۶۰۰۰ دینار. جنس: ۷۹۴ خروار (کذا).
- عالی جاه متولّی به اسم میرزا محمد ابراهیم، نقد: ۲۰۰ تومان. جنس: ۲۰۰ خروار.
- عالی شأن ناظر به اسم میرزا محمد رضی، نقد: ۱۰۰ تومان. جنس: ۶۰ خروار.
- کلیددار به اسم سلاله السادات العظام میرزا عبدالغفور، نقد: ۱۰ تومان. جنس: ۱۰ خروار.
- وزیر به اسم سلاله النجیبی میرزا محمد صفی، نقد: ۴۰ تومان. جنس: ۴۰ خروار.
- مستوفی به اسم سلاله السادات میرزا محمد محسن، مستوفی سابق مسجد جامع، نقد: ۴۰ تومان. جنس: ۴۰ خروار.
- ایشیک آقاسی به اسم سلاله الانجیبی میرزا علی رضا که در اعیاد و مجالس آستانه مقدّسه باید حاضر بوده باشد. نقد: ۲۰ تومان. جنس: ۳۰ خروار.
- کتابدار به اسم میرزا ابوالقاسم، نقد: ۵ تومان. جنس: ۱۵ خروار.
- مهرداد به اسم نتیجه النجیبی میرزا محمد تقی، نقد: ۱۰ تومان. جنس: ۲۰ خروار.
- منشی به اسم سلاله النجیبی میرزا محمد کریم، نقد: ۱۰ تومان. جنس: ۱۰ خروار.
- مشرفان، نقد: ۱۵ تومان، جنس: ۳۵ خروار.
- میرزا محمد تقی مشرف شمع خانه و تحویل خانه و قنادیل، نقد: ۱۰ تومان. جنس: ۲۰ خروار.
- میرزا باقر مشرف شربت خانه و دارالشفاء و تعمیر، نقد: ۵ تومان. جنس: ۱۵ خروار.

- ناظران جزو آستانهٔ مقدّسه، نقد: ۷ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۳۵ خروار.
- آقا حسین از جانب متولّی، [جنس:] ۲۰ خروار.
- سیّد محمد از جانب ناظر، نقد: ۷ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۱۵ خروار.
- تحویلدار به اسم میر محمدجعفر تحویلدار خزانه و قنادیل و تحویل خانهٔ آستانهٔ مقدّسه، مقرر آن که رسوم پرده‌داری موافق معمول قدیم در وجه او مقرر و باز یافت نماید. جنس: ۲۰ خروار.
- محرران، نقد: ۴۰ تومان. جنس: ۲۹ خروار.
- سرکار تولیت، نقد: ۱۰ تومان. جنس: ۱۰ خروار.
- سرکار نظارت، نقد: ۱۰ تومان. جنس: ۷ خروار.
- سرکار وزارت استیفاء، نقد: ۱۰ تومان. جنس: ۶ خروار.
- سرکار استیفاء، نقد: ۱۰ تومان. جنس: ۶ خروار.
- توشمال و غیره، نقد: ۶ تومان. جنس: ۲۷ خروار.
- توشمال به اسم آقا نصیر، نقد: ۶ تومان. جنس: ۱۲ خروار.
- ناظران مشعلان، دو نفر. مقررّاً [جنس:] ۱۵ خروار.
- از جانب متولّی، نقد: ۵ تومان (کذا). جنس: ۱۰ خروار.
- از جانب ناظر، ۵ خروار.
- کشیک‌نویس و غیره، نقد: ۳۲ تومان و ۱۰۰۰ دینار. جنس: ۴۵ خروار.
- کشیک‌نویس به اسم آقا کریم، نقد: ۱۰ تومان. جنس: ۱۰ خروار.
- منجم به اسم میرزا بدیع‌الزمان، نقد: ۱۰ تومان. جنس: ۲۰ خروار.
- خطیب به اسم آقا جعفر مع خلعت بها، نقد: ۱۲ تومان و ۱۰۰۰ دینار. جنس: ۱۵ خروار.
- طبیب آستانهٔ مقدّسه به اسم میرزا محمدقلی، نقد: ۲۰ تومان. جنس: ۲۰ خروار.
- [حاشیه] مقرر است به میزان نمی‌رود.
- ایشیک‌آقاسی عالی‌جاه متولّی که همیشه همراه باشد. نقد: ۱۵ تومان. جنس: ۳۰ خروار.
- یساول، ۷ نفر، نقد: ۴۰ تومان. جنس: ۸۰ خروار.
- عالی‌جاه متولّی، ۵ نفر، فی نقد: ۶ تومان. جنس: ۱۲ خروار، نقد: ۳۰ تومان. جنس: ۶۰ خروار.
- عالی‌شأن ناظر، دو نفر، فی نقد: ۵ تومان. جنس: ۱۰ خروار، نقد: ۱۰ تومان. جنس: ۲۰ خروار.
- صاحب نسق به اسم حاجی محمدعلی، نقد: ۵۰ تومان. جنس: ۵۰ خروار.
- انباردار به اسم آقا محمد ولد حاجی اکبر، [جنس:] ۲۰ خروار.
- عمله و غیره، نقد: ۱۴۴ تومان و ۷۵۰۰ دینار. جنس: ۳۸۸ خروار و ۵۰ من.
- صاحب‌جمعان، نقد: ۳۵ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۷۸ خروار (کذا).

- آقا حسین، صاحب جمع شماع خانه مع دو نفر عزب، صادق، محمد. مقررأ نقد: ۱۶ تومان. جنس: ۱۶ خروار.
- آقا ابراهیم، صاحب جمع حویج خانه مع دو نفر عزب، لطف علی، حسین. مقررأ نقد: ۱۲ تومان. جنس: ۱۲ خروار.
- آقا یحیی، صاحب جمع آش فقرا، نقد: ۷ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۱۵ خروار.
- آقا اسحاق، شربت دار مع کلیددار، [جنس: ۱۵ خروار.
- آقا اسحاق صاحب جمع، ۱۰ خروار. آقا امین کلیددار، ۵ خروار.
- آقا محسن، فراش ضریح مطهر، ۲۰ تومان.
 - خبازی که سابق مساوی گندم نان می داده و چون حال موجب مقرر شده و ده دوازده باید بدهد، [جنس: ۲۰ خروار.
- صاحب جمع، ۸ خروار.
- ناظر دو نفر، ۸ خروار.
- کسر محل و غیره، ۴ خروار.
- طبیب [و غیره]، نقد: ۳۴ تومان. جنس: ۱۰۷ خروار (کذا).
- طبیب به اسم میرزا محمدقلی، نقد: ۲۰ تومان. جنس: ۲۰ خروار.
- ناظران راتبه به اسم آقا باقر، نقد: ۵ تومان. جنس: ۱۲ خروار.
- یساول، به اسم میرزا جعفر، [جنس: ۸ خروار.
- ضابط نذورات به اسم میرزا عابد، نقد: ۵ تومان. جنس: ۱۰ خروار.
- سفره چی، دو نفر، نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۸ خروار.
- آقا زین العابدین سفره چی باشی، نقد: ۲ تومان. جنس: ۱۰ خروار.
- آقا رحیم سفره چی، نقد: ۲ تومان. جنس: ۸ خروار.
- کلیددار کتابخانه به اسم میرزا اسماعیل و غیره، [جنس: ۱۰ خروار.
- کلیددار کتابخانه به اسم ملا اسدالله، ۵ خروار.
- عزب دفتر و غیره، ۵ خروار.
- صحاف و غیره، [جنس: ۲۳ خروار.
- صحاف آقا حسین، ۱۰ خروار.
- مصحح ملا محمدرضی، ۳ خروار.
- زفت (؟) آقا قاسم ساعت ساز، ۱۰ خروار.
- عزب تحویل خانه و غیره، [جنس: ۹ خروار.
- عزب تحویل خانه به اسم آقا صادق، ۶ خروار.

- زرگر به اسم استاد باقر، ۳ خروار.
- عملۀ مطبخ، نقد: ۵ تومان. جنس: ۴۵ خروار و ۶۰ من (کذا).
 - طباخ ۱۰ نفر، فی نقد: ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۲ خروار؛
 - حاجی حسن. استاد هادی. استاد زمان. استاد ابراهیم.
 - استاد حسین. استاد هادی ولد رضا. ابراهیم ولد علی. استاد مؤمن.
 - استاد افضل. حاجی محمدعلی.
 - [مقررآ] نقد: ۵ تومان. جنس: ۲۰ خروار.
 - مطهر و غیره، [جنس:] ۲۵ خروار و ۵۰ من.
 - مطهر به اسم شیخ بهاء الدین، ۷ خروار.
 - رحبان به اسم محمدتقی و محمدمهدی، دو نفر، ۶ خروار.
 - ایاغچی به اسم آقا مهدی مع عزب، ۱۰ خروار.
 - آقا مهدی، ۷ خروار. عزب، ۳ خروار.
 - قاپوچی مطبخ به اسم محمد ابراهیم، ۲ خروار و ۵۰ من.
 - مشعل داران و غیره، نقد: ۵ تومان و ۲۵۰۰ دینار. جنس: ۳۷ خروار.
 - مشعل دارباشی به اسم آقا کاظم، نقد: ۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۶ خروار.
 - سایر، ۵ نفر، فی ۷۵۰۰ دینار. جنس: ۳ خروار؛
 - حاجی محراب. ملا فتح الله. آقا عبدالغفار.
 - آقا رفیع. آقا قاسم.
 - [مقررآ] نقد: ۳ تومان و ۷۵۰۰ دینار. جنس: ۱۵ خروار.
 - نقاره چیان، ۱۳ نفر.
 - مهتر نقاره خانه به اسم میرصادق، [جنس:] گندم: ۴ خروار.
 - سایر ۱۲ نفر، فی ۱ خروار، ۱۲ خروار.
 - سقّایان، نقد: ۱۶ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۲۲ خروار (کذا).
 - سقّاخانه قدیم به اسم آقا کریم و آقا محمد ولد ملا عبدالله سقّاباشی، نقد: ۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار.
 - جنس: ۷ خروار.
 - آقا کریم، [نقد:] ۱ تومان. [جنس:] ۴ خروار. آقا محمد، [نقد:] ۵۰۰۰ دینار. [جنس:] ۳ خروار.
 - سقّاخانه جدید وسط صحن مقدّس، دو نفر، ۱۴ تومان.
 - آقا حبیب ولد ملا ابوطالب، ۸ تومان. محمد حسین ولد محمد کریم، ۶ تومان.
 - مطبخ به اسم جعفر، ۲ خروار.
 - درب حرم محترم به اسم حاجی محمدعلی، نقد: ۱ تومان. جنس: ۷ خروار.

- صحن مقدّس، ۳ نفر، ۷ خروار.
- اسحاق، ۲ خروار و ۵۰ من. محمّد، ۲ خروار و ۵۰ من. طالب، ۲ خروار.
- سرکار عمارات به اسم حاجی مهدی، نقد: ۷ تومان. جنس: ۷ خروار و ۵۰ من.
 - چراغچیان و غیره، ۹ خروار و ۵۰ من.
 - چراغچیان، دو نفر، ۶ خروار.
 - باغبان، ۳ خروار و ۵۰ من.
 - [حاشیه] عیناً از طومار نقل شد.
 - بیل داران و میراب نهر خیابان و صحن مقدّس، نقد: ۲۲ تومان. جنس: ۶۵ خروار.
 - بیل داران، نقد: ۱۸ تومان. جنس: ۵۲ خروار.
 - نهر خیابان، ۷ نفر فی نقد: ۲ تومان. جنس: ۶ خروار، نقد: ۱۴ تومان. جنس: ۴۲ خروار.
 - صحن مقدّس، دو نفر، فی نقد: ۲ تومان. جنس: ۵ خروار، نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۰ خروار.
 - میراب نهر خیابان و غیره، نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۳ خروار.
 - میراب نهر خیابان به اسم آقا حسین، نقد: ۴ تومان. جنس: ۸ خروار.
 - علمدار، ۴ نفر فی یک خروار و ۲۵ من؛
 - آقا طاهر. استاد مهدی. استاد ابراهیم. استاد نبی.
 - [مقرراً] ۵ خروار.
 - بنّا به اسم استاد ابراهیم [و غیره، جنس: ۱۵ خروار]
 - بنّا به اسم استاد ابراهیم، ۷ خروار.
 - عزب شربت‌خانه و غیره، ۸ خروار.
 - عزب شربت‌خانه، ۵ خروار.
 - کسر خانات، ۳ خروار.
- [پنج کشیک] که کشیک به کشیک خدمت می‌نمایند. نقد: ۱۳۵۴ تومان. جنس: ۳۵۵۴ خروار.
- کشیک اوّل: ۶۸ نفر. نقد: ۲۸۱ تومان. جنس: ۷۲۲ خروار.
- سرکشیک و غیره، ۴۴ نفر. نقد: ۲۶۲ تومان. جنس: ۶۴۸ خروار.
- سرکشیک و خادم‌باشی، نقد: ۲۵ تومان. جنس: ۷۰ خروار.
- سرکشیک به اسم میرزا محمّد معصوم، نقد: ۱۵ تومان. جنس: ۴۰ خروار.
 - خادم‌باشی به اسم میرزا محمّد امین، نقد: ۱۰ تومان. جنس: ۳۰ خروار.
 - خادم و بخورسوز، ۲۰ نفر. نقد: ۱۱۱ تومان. جنس: ۳۰۲ خروار.
 - خادم، ۱۷ نفر، نقد: ۹۹ تومان. جنس: ۲۶۶ خروار.
 - حرم محترم، ۱۴ نفر، فی نقد: ۶ تومان. جنس: ۱۶ خروار؛

- میرزا ابوطالب ولد میرزا ابوالمفاخر. میرزا رفیع گلستانه.
 میرزا سید رضا ولد میرزا محمدعلی. میرزا محمد ولد سید محمد.
 میرزا باقر ولد میرزا شفیع. میرزا صادق ولد میرزا علاءالدین.
 میرزا حبیب ولد میرزا عبدالرضا. میرزا سید علی ولد میرزا زین العابدین.
 میرزا میرک ولد میرزا نورا. میرزا صالح ولد سید محمد.
 میر سید محمد ولد میر علی نقی. میر محمدعلی ولد میر ابوالحسن.
 میرزا مهدی ولد میرزا عبدالحسین. میر سید محمد ولد حاجی زین العابدین.
 [مقررًا] نقد: ۸۴ تومان. جنس: ۲۲۴ خروار.
 • مسجد بالای سر مبارک، ۳ نفر، فی نقد: ۵ تومان. جنس: ۱۴ خروار؛
 میرزا سید حسین ولد میرزا علی رضا. میرزا معصوم ولد سید علی.
 میرزا حسن ولد میرزا ابوطالب.
 [مقررًا] نقد: ۱۵ تومان. جنس: ۴۲ خروار.
 • بخورسوز، ۳ نفر، فی نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۲ خروار،
 میرزا سید حسین ولد میرزا علی نقی. میرزا نورالدین ولد سید شمس الدین.
 میرزا محمدعلی ولد میرزا علاءالدین.
 [مقررًا] نقد: ۱۲ تومان. جنس: ۳۶ خروار.
کفشبانان، ۵ نفر. نقد: ۸ تومان. جنس: ۱۸ خروار.
 کفشبان باشی به اسم محمدطاهر، نقد: ۲ تومان. جنس: ۶ خروار.
 سایر ۴ نفر، فی نقد: ۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۳ خروار؛
 محمداسماعیل ولد محمدابراهیم. محمدجعفر ولد حیدر.
 محمدصادق ولد میرزا. محمدحسین ولد رفیع.
 [مقررًا] نقد: ۶ تومان. جنس: ۱۲ خروار.
مدرس، [دو نفر]. نقد: ۴۰ تومان. جنس: ۴۰ خروار.
 آقا بهاءالدین محمد، نقد: ۲۰ تومان. جنس: ۲۰ خروار.
 میر علی نقی، نقد: ۲۰ تومان. جنس: ۲۰ خروار.
فراشان، ۲۰ نفر. نقد: ۷۰ تومان. جنس: ۲۰۰ خروار.
 • حرم محترم، ۱۳ نفر، نقد: ۵۳ تومان. جنس: ۱۴۴ خروار.
 فراش باشی به اسم میرزا شمس الدین ولد میرزا اسحاق. نقد: ۵ تومان. جنس: ۲۴ خروار.
 سایر، ۱۲ نفر، فی نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۰ خروار؛
 میر عبدالمطلب ولد میر محسن. میر احمد ولد میر عبدالخالق.

- میر سید علی ولد میر محمد تقی. میر سید حسین ولد میر اسحاق.
 میر قوام الدین ولد میر علی نقی. میر سید محمد ولد میر زین العابدین.
 میر علی اصغر ولد میر معصوم. میر عبدالکریم ولد ایضاً.
 میر نورالدین ولد میر ابوالقاسم. میر قوام ولد میر کمال.
 میر امیر ولد سید رضا. میر ابراهیم ولد میر سیفا.
 [مقررًا] نقد: ۴۸ تومان. جنس: ۱۲۰ خروار.
 • دارالسیادة مبارکه، ۳ نفر، فی نقد: ۳ تومان. جنس: ۸ خروار؛
 میر هادی ولد میر محمد ربیع. میر صادق ولد میر حسین.
 میر محمد هادی ولد میر محمد.
 [مقررًا] نقد: ۹ تومان. جنس: ۲۴ خروار.
 • روضه متبرکه، ۲ نفر، فی نقد: ۲ تومان. جنس: ۸ خروار؛
 میر ولی الله رضوی. میر شرف الدین ولد میر قاسم.
 [مقررًا] نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۶ خروار.
 • پایین پای مبارک، ۲ نفر، فی نقد: ۲ تومان. جنس: ۸ خروار؛
 میر مهدی ولد میر عبدالحسین. میر سید محمد ولد میر عظیم.
 [مقررًا] نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۶ خروار.
 مؤذنان، ۵ نفر. نقد: ۸ تومان. جنس: ۱۸ خروار.
 مؤذن باشی به اسم ملا رضا، نقد: ۲ تومان. جنس: ۶ خروار.
 سایر، ۴ نفر، فی نقد: ۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۳ خروار؛
 محمد جعفر ولد مهدی. محمد اسماعیل ولد میرزا محمد.
 محمد باقر ولد حاجی جعفر. شیخ اسماعیل ولد شیخ نصرالله.
 [مقررًا] نقد: ۶ تومان. جنس: ۱۲ خروار.
 دریانان، ۱۴ نفر. نقد: ۱۹ تومان. جنس: ۷۴ خروار.
 • حرم محترم، ۴ نفر، نقد: ۸ تومان. جنس: ۳۲ خروار.
 درب طلا، ۲ نفر، فی نقد: ۲ تومان. جنس: ۸ خروار؛
 ملا رضا ولد ملا عبدالله. آقا صادق ولد آقا حسن.
 [مقررًا] نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۶ خروار.
 درب مرصع، دو نفر، فی نقد: ۲ تومان. جنس: ۸ خروار؛
 ملا حسن ولد ملا قاسم. شیخ محمد ولد شیخ صادق.

- [مقرراً] نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۶ خروار.
- صحن مقدّس، ۱۰ نفر، نقد: ۱۱ تومان. جنس: ۴۲ خروار.
 - دربان باشی به اسم ملاّ سلطان محمّد، نقد: ۲ تومان. جنس: ۶ خروار.
 - سایر، ۹ نفر، فی نقد: ۱ تومان. جنس: ۴ خروار؛
 - محمّد ابراهیم ولد محمّد حسن. میر سیّد علی ولد سیّد محمّد.
 - میر صالح ولد میر سیف. رحیم ولد نقی.
 - ملاّ محمّد ولد حاجی باقر. محمّد تقی ولد محمّد علی.
 - ملاّ ابوطالب ولد شفیع. ملاّ محمّد قاسم ولد شکرالله.
 - اسماعیل ولد محمّد علی.
- [مقرراً] نقد: ۹ تومان. جنس: ۳۶ خروار.

- کشیک ثانی:** ۶۸ نفر. نقد: ۲۷۴ تومان. جنس: ۷۱۰ خروار.
- سرکشیک و غیره، نقد: ۲۵۵ تومان. جنس: ۶۳۶ خروار.
 - سرکشیک و خادم باشی، نقد: ۳۰ تومان. جنس: ۷۰ خروار.
 - سرکشیک به اسم میرزا محمّد علی ولد میرزا محمّد رضا، نقد: ۱۵ تومان. جنس: ۴۰ خروار.
 - خادم باشی به اسم میرزا ابوالمعالی، نقد: ۱۵ تومان. جنس: ۳۰ خروار.
 - خادم و بخورسوز، ۲۰ نفر. نقد: ۱۱۵ تومان. جنس: ۳۰۶ خروار.
 - خادم، ۱۷ نفر، نقد: ۱۰۳ تومان. جنس: ۲۷۰ خروار.
 - حرم محترم، ۱۴ نفر، فی نقد: ۶ تومان. جنس: ۱۶ خروار؛
 - میرزا محمّد حسین ولد میرزا امین. میرزا ابوطالب نواده میرزا.
 - میرزا ابوالبقا ولد میر ابو تراب. میرزا عسکری ولد میرزا رفیع.
 - میرزا عسکری ولد میرزا شمس الدین. میرزا کلب رضا ولد میرزا عبدالعلی.
 - میرزا ابراهیم نواده شاه میرزا. میر باقر ولد میر علی اصغر.
 - میر سلیمان ولد ایضاً. میر سیّد محمّد طباطبائی.
 - میر عبدالله ولد میر اکبر. میر ابوالقاسم طباطبائی.
 - میرزا محمّد رضا ولد میرزا بدیع رضوی. میرزا حسین ولد میرزا بدرا.
- [مقرراً] نقد: ۸۸ تومان. جنس: ۲۲۸ خروار.
- [توضیح] ۱۳ نفر فی ۶ تومان، ۷۸ تومان. نواده میر ولی الله، ۱۰ تومان.
- ۱۳ نفر، ۲۰۸ خروار. نواده میر ولی الله، ۲۰ خروار.
- مسجد بالای سر مبارک، ۳ نفر، فی نقد: ۵ تومان. جنس: ۱۴ خروار؛

- سید حسن ولد میر باقر .
 میر عبدالملک ولد میر حسن .
- میر اسماعیل ولد میرزا ابراهیم طباطبائی .
 [مقررًا] نقد: ۱۵ تومان. جنس: ۴۲ خروار.
 بخورسوز، ۳ نفر، فی نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۲ خروار؛
 میرزا حسین ولد میر اسماعیل طباطبائی . میر ابوطالب ولد سید محمد .
 میرزا حیدر ولد میرزا شجاع .
 [مقررًا] نقد: ۱۲ تومان. جنس: ۳۶ خروار .
کفشبانان، ۵ نفر. نقد: ۸ تومان. جنس: ۱۸ خروار .
 کفشبان باشی به اسم ملا قاسم ولد ملا قلندر، نقد: ۲ تومان. جنس: ۶ خروار .
 سایر، ۴ نفر، فی نقد: ۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۳ خروار؛
 میر سید حسین ولد میر فصیح .
 حاجی صادق ولد حاجی محمد رفیع .
 ملا حاجی محمد ولد حاجی صادق .
 ملا کاظم ولد ملا اشرف .
 [مقررًا] نقد: ۶ تومان. جنس: ۱۲ خروار .
مدرس، دو نفر. نقد: ۲۴ تومان. جنس: ۲۴ خروار .
 میرزا حسن علی ولد میرزا بدر، نقد: ۱۲ تومان. جنس: ۱۲ خروار .
 ملا محمد علی ولد ملا محمد سعید، نقد: ۱۲ تومان. جنس: ۱۲ خروار .
فرآشان، ۲۰ نفر. نقد: ۷۰ تومان. جنس: ۲۰۰ خروار .
 • **حرم محترم**، نقد: ۵۳ تومان. جنس: ۱۴۴ خروار .
 فرآش باشی به اسم حاجی میر حسین، نقد: ۵ تومان. جنس: ۲۴ خروار .
 سایر، ۱۲ نفر فی نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۰ خروار؛
 میر احمد ولد میر کاظم .
 میرزا باقر نواده میر ولی الله .
 میر سید محمد ولد سید علی .
 میرزا حبیب ولد میرزا ابوطالب .
 میر محمد علی ولد میر محمد نقی .
 میرزا صادق ولد میرزا عبدالرحیم .
 میر سید محمد ولد سید میرزا .
 میر سید محمد ولد میر سید علی اکبر ولد میرزا ابراهیم .
 میر ابو محمد ولد میر ادهم .
 میر سید حسن ولد میر سید علی .
 [مقررًا] نقد: ۴۸ تومان. جنس: ۱۲۰ خروار .
 • **دارالسیاده**، ۳ نفر، فی نقد: ۳ تومان. جنس: ۸ خروار؛
 میرزا ابوطالب ولد میر محمد باقر .
 میر معصوم ولد میرزا علی نقی .

- [مقرراً] نقد: ۹ تومان. جنس: ۲۴ خروار.
- توحیدخانه مبارکه، دو نفر، فی نقد: ۲ تومان. جنس: ۸ خروار؛
میرزا ابراهیم ولد میرزا علی نقی.
میرزا تاج‌الدین علی ولد میرزا قاسم.
 - [مقرراً] نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۶ خروار.
 - پایین پای مبارک، دو نفر، فی نقد: ۲ تومان. جنس: ۸ خروار؛
میرزا طاهر ولد میرزا رضی.
میرزا باقر ولد میر سلیم.
 - [مقرراً] نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۶ خروار.
 - مؤذنان، ۵ نفر. نقد: ۸ تومان. جنس: ۱۸ خروار.
 - مؤذن‌باشی به اسم ملا حسن طهرانی ولد تازی‌ویردی، نقد: ۲ تومان. جنس: ۶ خروار.
 - سایر، ۴ نفر، فی نقد: ۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۳ خروار؛
ملا رحیم ولد محمدعلی.
ملا شریف ولد محمدرضا.
ملا محمد ترک ولد قاسم‌علی.
ملا رفیع ولد محمدعلی.
 - [مقرراً] نقد: ۶ تومان. جنس: ۱۲ خروار.

- دربانان، ۱۴ نفر. نقد: ۱۹ تومان. جنس: ۷۴ خروار.
- حرم محترم، ۴ نفر، نقد: ۸ تومان. جنس: ۳۲ خروار.
 - درب طلا، دو نفر، فی نقد: ۲ تومان. جنس: ۸ خروار؛
ملا محمدعلی.
میرزا حسین ولد میرزا امین‌الدین.
 - [مقرراً] نقد: ۴ تومان، جنس: ۱۶ خروار.
 - درب مرصع، دو نفر، فی نقد: ۲ تومان. جنس: ۸ خروار؛
آقا طالب میرزاده.
آقا مهدی ولد حاجی ابراهیم.
 - [مقرراً] نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۶ خروار.
 - صحن مقدس، ۱۰ نفر، نقد: ۱۱ تومان. جنس: ۴۲ خروار.
 - دربان‌باشی به اسم محمد مهدی ولد محمد قاسم، نقد: ۲ تومان. جنس: ۶ خروار.
 - سایر، ۹ نفر، فی نقد: ۱ تومان. جنس: ۴ خروار؛
ملا حسن ولد ملا محسن.
ملا شفیع ولد حاجی ابراهیم.
ملا قدیم ولد ایضاً.
ملا عظیم.
ملا حاجی محمد ولد عبدالله.
ملا حسین ولد حاجی حسن.
محمد کاظم ولد محمد زمان.
محمد صالح.
محمد قاسم.

[مقرراً] نقد: ۹ تومان. جنس: ۳۶ خروار.

کشیک ثالث: ۶۸ نفر. نقد: ۲۶۵ تومان. جنس: ۷۰۶ خروار.

• **سرکشیک و خادمباشی و غیره، نقد:** ۲۴۶ تومان. جنس: ۶۳۲ خروار.

• **سرکشیک و خادمباشی، نقد:** ۲۵ تومان. جنس: ۷۰ خروار.

• **سرکشیک به اسم میرزا عبدالله، نقد:** ۱۵ تومان. جنس: ۴۰ خروار.

• **خادمباشی به اسم میرزا مهدی، نقد:** ۱۰ تومان. جنس: ۳۰ خروار.

• **خادم و بخورسوز، ۲۰ نفر. نقد:** ۱۱۱ تومان. جنس: ۳۰۲ خروار.

• **خادم، ۱۷ نفر، نقد:** ۹۹ تومان. جنس: ۲۶۶ خروار.

• **خادم حرم، ۱۴ نفر فی نقد:** ۶ تومان. جنس: ۱۶ خروار؛

میرزا ابراهیم ولد میرزا عباس. میرزا علی اکبر ولد میرزا عبدالله.

میرزا ابوطالب ولد میرزا بدیع الملک. میر سید علی ولد میر مسعود طباطبائی.

میر سید علی ولد سید محمد. میر محمدعلی ولد میرزا ابراهیم.

میر علی نقی ولد محمدتقی. میر ناصر ولد میر محمدیوسف.

میرزا یوسف ولد میرزا زین العابدین. میر صادق ولد میر جمال.

میر اسماعیل ولد میر محمدتقی. میر ابوالحسن ولد میر صدرا.

میرزا ابراهیم ولد سید مرتضی. سید محمد ولد میرزا عبدالله.

[مقرراً] نقد: ۸۴ تومان. جنس: ۲۲۴ خروار.

• **خادم مسجد بالای سر مبارک، ۳ نفر، فی نقد:** ۵ تومان. جنس: ۱۴ خروار؛

میرزا تاج الدین علی. میرزا طاهر ولد میرزا محمد.

میرزا زین العابدین ولد میرزا بدیع الملک.

[مقرراً] نقد: ۱۵ تومان. جنس: ۴۲ خروار.

• **بخورسوز، ۳ نفر، فی نقد:** ۴ تومان. جنس: ۱۲ خروار؛

میرزا آقا ولد میرزا زین العابدین. میرزا محسن ولد میرزا ابوالحسن.

میرزا خلیل ولد میرزا ابوطالب.

[مقرراً] نقد: ۱۲ تومان. جنس: ۳۶ خروار.

• **کفشبانان، ۵ نفر. نقد:** ۸ تومان. جنس: ۱۸ خروار.

کفشبان باشی به اسم ملا صادق ولد حاجی باقر، نقد: ۲ تومان. جنس: ۶ خروار.

سایر، ۴ نفر، فی نقد: ۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۳ خروار؛

ملا اسماعیل ولد ملا هادی. ملا صادق ولد ملا باقر.

- ملاً حسین ولد ملاً بدیع. محمد مهدی ولد ملاً باقر.
 [مقررّاً] نقد: ۶ تومان. جنس: ۱۲ خروار.
 مدرس، دو نفر. نقد: ۲۴ تومان. جنس: ۲۴ خروار.
 ملاً محمد سلیم، نقد: ۱۲ تومان. جنس: ۱۲ خروار.
 میرزا مقیم، نقد: ۱۲ تومان. جنس: ۱۲ خروار.
 فرآشان، ۲۰ نفر. نقد: ۷۰ تومان. جنس: ۲۰۰ خروار.
 • حرم، ۱۳ نفر، نقد: ۵۳ تومان. جنس: ۱۶۸ خروار (کذا).
 فرآش باشی به اسم میرزا مرتضی ولد میرزا مهدی، نقد: ۵ تومان. جنس: ۲۴ خروار.
 سایر، ۱۲ نفر، فی نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۰ خروار؛
 میرزا غیاث ولد میرزا سقا. میر محمد تقی ولد میر محمد رضا.
 میر محمد رضا ولد میر محمد صفی. میر سید رضا ولد میر هادی.
 میر حسن ولد میر باقر. میر غیاث ولد میر جمال.
 میر محمد ولد میر حسن. میر رفیع ولد میر هادی.
 میر سید محمد ولد میر ابوصالح. میر یوسف ولد میرزا ابراهیم.
 میر اسماعیل ولد حاجی میر محمد. میر شفیع ولد میر عبدالصمد.
 [مقررّاً] نقد: ۴۸ تومان. جنس: ۱۲۰ خروار.
 • دارالسیاده مبارکه، ۳ نفر، فی نقد: ۳ تومان. جنس: ۸ خروار؛
 میر سید علی ولد میر عابد. میر مسعود ولد میر حسن.
 میر محمد ولد میر باقر.
 [مقررّاً] نقد: ۹ تومان. جنس: ۲۴ خروار.
 • توحیدخانه مبارکه، دو نفر، فی نقد: ۳ تومان. جنس: ۸ خروار؛
 میرزا علی رضا ولد میرزا رضی. میرزا صادق ولد میرزا ابراهیم.
 [مقررّاً] نقد: ۶ تومان. جنس: ۱۶ خروار.
 • پایین پای مبارک، دو نفر، فی نقد: ۲ تومان. جنس: ۸ خروار؛
 میر محمد ولد میر. میر مصطفی ولد میر ابوالقاسم.
 [مقررّاً] نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۶ خروار.
 مؤذنان، ۵ نفر. نقد: ۸ تومان. جنس: ۱۸ خروار.
 مؤذن باشی به اسم محمد جعفر، نقد: ۲ تومان. جنس: ۶ خروار.
 سایر، ۴ نفر، فی نقد: ۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۳ خروار؛
 ملاً حسن ولد آقا هادی. محمد حسین ولد محمد رحیم.

- محمد اسماعیل ولد زین العابدین. محمد تقی ولد محمد جعفر.
[مقررًا] نقد: ۶ تومان. جنس: ۱۲ خروار.
- دریانان، ۱۴ نفر. نقد: ۱۹ تومان. جنس: ۷۴ خروار.
- حرم محترم، نقد: ۸ تومان. جنس: ۳۲ خروار.
 - درب طلا، دو نفر، فی نقد: ۲ تومان. جنس: ۸ خروار؛
 - آقا اشرف ولد حکیم.
 - آقا صادق ولد آقا حسین.
 - [مقررًا] نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۶ خروار.
 - درب مرصع، دو نفر، فی نقد: ۲ تومان. جنس: ۸ خروار؛
 - آقا طالب ولد ملا شمس الدین.
 - آقا ابوالحسن ولد ملا حسین (؟).
 - [مقررًا] نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۶ خروار.
 - صحن مقدّس، ۱۰ نفر، نقد: ۱۱ تومان. جنس: ۴۲ خروار.
 - دریان باشی به اسم محمد جعفر، نقد: ۲ تومان. جنس: ۶ خروار.
 - سایر، ۹ نفر، فی نقد: ۱ تومان. جنس: ۴ خروار؛
 - میر سید محمد ولد سید حسن.
 - محمد رحیم ولد محمد علی.
 - ملا عابد ولد ملا حسن.
 - میر فاضل ولد میر محمد.
 - ملا خداویردی ولد حسن.
 - قطب علی ولد کلب علی.
 - محمد ولد حیدر.
 - میر محمود ولد میر رضا.
 - [مقررًا] نقد: ۹ تومان. جنس: ۳۶ خروار.
- کشیک رابع:** ۶۸ نفر. نقد: ۲۶۹ تومان. جنس: ۷۱۰ خروار.
- سرکشیک و غیره،** نقد: ۲۵۰ تومان. جنس: ۶۳۶ خروار.
- سرکشیک و غیره،** نقد: ۲۵ تومان. جنس: ۷۰ خروار.
- سرکشیک به اسم میرزا محمد حسین ولد میرزا محمد مقیم، نقد: ۱۵ تومان. جنس: ۴۰ خروار.
 - خادم باشی، به اسم میرزا هدایت الله ولد میرزا طاهر، نقد: ۱۵ تومان (کذا). جنس: ۳۰ خروار.
 - **خادم و بخورسوز،** نقد: ۱۱۵ تومان. جنس: ۳۰۰ خروار (کذا).
 - خادم، ۱۷ نفر، نقد: ۱۰۳ تومان. جنس: ۲۷۰ خروار.
 - حرم محترم، ۱۴ نفر، نقد: ۸۸ تومان. جنس: ۲۲۸ خروار.
 - ملا محمد علی نواده میرزا نجف خان، نقد: ۱۰ تومان. جنس: ۲۰ خروار.

سایر، ۱۳ نفر، فی نقد: ۶ تومان. جنس: ۱۶ خروار؛

میرزا عبدالحسین ولد میرزا صادق. میرزا حسن ولد میرزا صدرا.
 میرزا ابوالحسن ولد میرزا حسن. میرزا عبدالله ولد میرزا فضل الله.
 میر سید علی ولد سید حسن. میرزا محمد حسن ولد میرزا هاشم.
 میر سید محمد ولد میرزا عبدالله. میر جمال الدین ولد سید محمد رضا.
 میرزا ابوالقاسم ولد میرزا اسماعیل. میرزا رضی ولد میرزا امین الدین.
 میرزا حبیب الله ولد میرزا عبدالله. میر عبدالعظیم ولد میرزا محسن.
 میر سید حسین ولد میر سید علی.
 [مقررأ] نقد: ۷۸ تومان. جنس: ۲۰۸ خروار.

• مسجد بالای سر مبارک، ۳ نفر، فی نقد: ۵ تومان. جنس: ۱۴ خروار؛

میرزا ابراهیم ولد سید محمد. میرزا سید حسن ولد سید علی.
 میرزا اسماعیل ولد میرزا هدایت.
 [مقررأ] نقد: ۱۵ تومان. جنس: ۴۲ خروار.

بخورسوز، ۳ نفر، فی نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۲ خروار؛

میر قطب الدین ولد میر حبیب الله. میر جعفر ولد میر حسن.
 میرزا اسحاق ولد میرزا محمد علی.
 [مقررأ] نقد: ۱۲ تومان. جنس: ۳۶ خروار.

کفشبانان، ۵ نفر. نقد: ۸ تومان. جنس: ۱۸ خروار.

کفشبان باشی به اسم آقا ابراهیم، نقد: ۲ تومان. جنس: ۶ خروار.

سایر، ۴ نفر، فی نقد: ۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۳ خروار؛

ملا عبدالله ولد ملا باقر. حاجی جعفر ولد ملا ابراهیم.
 حاجی حسین. شیخ صالح ولد شیخ جعفر.

[مقررأ] نقد: ۶ تومان. جنس: ۱۲ خروار.

مدرس، نقد: ۲۴ تومان. جنس: ۲۴ خروار.

ملا حسن، نقد: ۱۲ تومان. جنس: ۱۲ خروار.

ملا محمد سعید ولد ملا حسن، نقد: ۱۲ تومان. جنس: ۱۲ خروار.

فرآشان، ۲۰ نفر. نقد: ۷۰ تومان. جنس: ۲۰۰ خروار.

• حرم، ۱۳ نفر، نقد: ۵۳ تومان. جنس: ۱۴۴ خروار.

فرآش باشی به اسم میرزا عبدالله ولد میرزا عابد، نقد: ۵ تومان. جنس: ۲۴ خروار.

سایر، ۱۲ نفر، فی نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۰ خروار؛

- میرزا حسن ولد میرزا ابوالقاسم. حاجی میر محسن ولد میر فاضل.
 میر محمد ولد میر صادق. میر کاظم ولد میر زمان.
 حاجی میر عزیز ولد میر راجی (۴). میر زین العابدین ولد میرزا کامران.
 میر محمد علی ولد میر سید حسن. میر زین العابدین ولد میر ابوالقاسم.
 میر حسین ولد سید محمد. میر حسن ولد میرزا ابوطالب.
 میر باقر ولد میر حیدر. میر ابراهیم ولد میر محمد.
- [مقررًا] نقد: ۴۸ تومان. جنس: ۱۲۰ خروار.
 • توحیدخانه، دو نفر، فی نقد: ۲ تومان. جنس: ۸ خروار؛
 میر رضا ولد میر علی اصغر. میر زین العابدین ولد میر ابوطالب.
 [مقررًا] نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۶ خروار.
 • دارالسیاده، ۳ نفر، فی نقد: ۳ تومان. جنس: ۸ خروار؛
 میرزا حسین ولد میرزا عابد. میر ابوطالب ولد میر محسن.
 میرزا ابراهیم ولد حاجی میر ابوطالب.
 [مقررًا] نقد: ۹ تومان. جنس: ۲۴ خروار.
 • پایین پای مبارک، دو نفر، فی نقد: ۲ تومان. جنس: ۸ خروار؛
 میر سید حسن. میر یحیی ولد میر ابوالمفاخر.
 [مقررًا] نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۶ خروار.
 مؤذنان، ۵ نفر. نقد: ۸ تومان. جنس: ۱۸ خروار.
 مؤذنباشی به اسم ملا علی نقی، نقد: ۲ تومان. جنس: ۶ خروار.
 سایر، ۴ نفر، فی نقد: ۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۳ خروار؛
 ملا اسماعیل ولد ملا محمد علی. ملا حسن ولد ملا هادی.
 محمد کریم ولد اسحاق. محمد رسول ولد ابوالحسن.
 [مقررًا] نقد: ۶ تومان. جنس: ۱۲ خروار.
- دریانان، ۱۴ نفر. نقد: ۱۹ تومان. جنس: ۷۴ خروار.
 • حرم محترم، نقد: ۸ تومان. جنس: ۳۲ خروار.
 درب طلا، دو نفر، فی نقد: ۲ تومان. جنس: ۸ خروار؛
 آقا حسین ولد میرزا شکرالله. آقا مهدی ولد آقا رحیم.
 [مقررًا] نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۶ خروار.
 درب مرصع، دو نفر، فی نقد: ۲ تومان. جنس: ۸ خروار؛

- شیخ عبدالجبار ولد شیخ محمد. آقا تقی ولد بهاءالدین.
 [مقررًا] نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۶ خروار.
 • صحن مقدّس، ۱۰ نفر، نقد: ۱۱ تومان. جنس: ۴۲ خروار.
 دربان باشی به اسم آقا مؤمن ولد حاجی نصیر، نقد: ۲ تومان. جنس: ۶ خروار.
 سایر، ۹ نفر، فی نقد: ۱ تومان. جنس: ۴ خروار؛
 محمدکریم ولد محمدشفیع. محمدسمیع ولد محمدصادق.
 محمدحسین ولد بدایع. محمدجعفر ولد محمدکریم.
 محمدحسین ولد حاجی رضی. اسماعیل ولد حاجی.
 شیخ علی ولد شیخ شریف. میر هاشم ولد میر طاهر.
 محمدحسین ولد ملا ابراهیم.
 [مقررًا] نقد: ۹ تومان. جنس: ۳۶ خروار.

- کشیک خامس: [۶۸ نفر]. نقد: ۲۶۵ تومان. جنس: ۷۰۶ خروار.
 سرکشیک و غیره، نقد: ۲۴۶ تومان. جنس: ۶۳۲ خروار.
 سرکشیک و خادمباشی، نقد: ۲۵ تومان. جنس: ۷۰ خروار.
 • سرکشیک به اسم میرزا محمدمحسن، نقد: ۱۵ تومان. جنس: ۴۰ خروار.
 • خادمباشی به اسم میرزا محمداسماعیل، نقد: ۱۰ تومان. جنس: ۳۰ خروار.
 خادم و بخورسوز، ۲۰ نفر. نقد: ۱۱۱ تومان. جنس: ۳۰۲ خروار.
 خادم، ۱۷ نفر، نقد: ۹۹ تومان. جنس: ۶۷ خروار(کذا).
 • حرم، ۱۴ نفر، فی نقد: ۶ تومان. جنس: ۱۶ خروار؛
 میرزا محمدجعفر ولد میرزا محمدمحسن. میرزا ابوالقاسم اعظم.
 میرزا محمد ولد میرزا محمدصالح. میر سید محمد ولد میر نصیر.
 میر طینت ولد میر طاهر. میر محمدحسن ولد میرزا عبدالله.
 میر حبیبالله ولد میرزا معز. میرزا داود ولد میرزا علی نقی.
 سید حیدر خویش سید حیدر. میر شیخ ولد مؤمن.
 میر عبدالحسین ولد میرزا کریم. میرزا شفیع نواده میرزا ابوطالب.
 میرزا مقیم ولد میرزا صادق. میر سید محمد ولد میرزا مهدی.
 [مقررًا] نقد: ۸۴ تومان. جنس: ۲۲۴ خروار.
 • مسجد بالای سر مبارک، ۳ نفر، فی نقد: ۵ تومان. جنس: ۱۴ خروار؛
 میرزا سید علی ولد میرزا حسین. میرزا سراجالدین علی رضوی.

- میرزا محمدعلی ولد میرزا هادی.
 [مقررًا] نقد: ۱۵ تومان. جنس: ۴۲ خروار.
 بخورسوز، ۳ نفر، فی نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۲ خروار؛
 میر سیّد علی ولد میرزا ابراهیم.
 میر حسن ولد میر عبدالرحیم.
 [مقررًا] نقد: ۱۲ تومان. جنس: ۳۶ خروار.
 کفشبانان، ۵ نفر. نقد: ۸ تومان. جنس: ۱۸ خروار.
 کفشبان‌باشی به اسم میرزا قوام، نقد: ۲ تومان. جنس: ۶ خروار.
 سایر، ۴ نفر، فی نقد: ۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۳ خروار؛
 ملاّ اسماعیل.
 ملاّ عبدالصّمد ولد ملاّ تاج.
 ملاّ سلیم ولد محمدتقی.
 [مقررًا] نقد: ۶ تومان. جنس: ۱۲ خروار.
 مدرّس، دو نفر. نقد: ۲۴ تومان. جنس: ۲۴ خروار.
 میرزا عبدالله ولد میر سیّد محمد، نقد: ۱۲ تومان. جنس: ۱۲ خروار.
 ملاّ سمیع، نقد: ۱۲ تومان. جنس: ۱۲ خروار.
 فراّشان، ۲۰ نفر. نقد: ۷۰ تومان. جنس: ۲۰۰ خروار.
 • حرم محترم، ۱۳ نفر، نقد: ۵۳ تومان. جنس: ۱۴۴ خروار.
 فراّش‌باشی به اسم میر فیض‌الله ولد میرزا سنجر، نقد: ۵ تومان. جنس: ۲۴ خروار.
 سایر، ۱۲ نفر، فی نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۰ خروار؛
 میرزا محمد ولد میرزا نقی.
 میرزا جعفر ولد میر اشرف.
 میرزا سیّد حسن ولد هاشم.
 حاجی میر حسین ولد میر اسحاق.
 میرزا یحیی ولد میرزا رضی.
 میرزا خلیل ولد میر حسین.
 میرزا صادق ولد میرزا مرسل.
 میرزا امین ولد میرزا عبدالله.
 میرزا یعقوب ولد میر مرسل.
 [مقررًا] نقد: ۴۸ تومان. جنس: ۱۲۰ خروار.
 • دارالسیّاده مبارکه، ۳ نفر، فی نقد: ۳ تومان. جنس: ۸ خروار؛
 میر سیّد محمد ولد میر علی نقی.
 میرزا مهدی ولد میرزا بزرگ.
 [مقررًا] نقد: ۹ تومان. جنس: ۲۴ خروار.

- توحیدخانه، دو نفر، فی نقد: ۲ تومان. جنس: ۸ خروار؛
میر سید رضا حسینی.
میر مهدی ولد میر اعظم.
[مقررّاً] نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۶ خروار.
- پایین پای مبارک، دو نفر، فی نقد: ۲ تومان. جنس: ۸ خروار؛
میر زین العابدین.
سید حسن ولد سید محمد.
[مقررّاً] نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۶ خروار.
- مؤذنان، ۵ نفر. نقد: ۸ تومان. جنس: ۱۸ خروار.
مؤذّن باشی به اسم شیخ ابراهیم، نقد: ۲ تومان. جنس: ۶ خروار.
سایر، ۴ نفر، فی نقد: ۲ تومان (کذا). جنس: ۳ خروار؛
میر مؤمن ولد میر تقی.
محمد رحیم ولد محمد هادی.
میر حسن ولد میر مهدی.
شیخ محمد ولد شیخ ابراهیم.
[مقررّاً] نقد: ۶ تومان. جنس: ۱۲ خروار.
- دربانان، ۱۴ نفر. نقد: ۱۹ تومان. جنس: ۷۴ خروار.
- حرم محترم، نقد: ۸ تومان. جنس: ۳۲ خروار.
درب طلا، دو نفر، فی نقد: ۲ تومان. جنس: ۸ خروار؛
آقا ابراهیم ولد حاجی رحیم.
آقا حسن ولد آقا زمان.
[مقررّاً] نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۶ خروار.
- درب مرصع، دو نفر، فی نقد: ۲ تومان. جنس: ۸ خروار؛
آقا امین ولد آقا ابوالحسن.
آقا احمد ولد آقا صادق.
[مقررّاً] نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۶ خروار.
- صحن مقدّس، ۱۰ نفر، نقد: ۱۱ تومان. جنس: ۴۲ خروار.
دربان باشی به اسم محمد مهدی، نقد: ۲ تومان. جنس: ۶ خروار.
سایر، ۹ نفر، فی نقد: ۱ تومان، جنس: ۴ خروار؛
محمد صادق ولد عیسی.
محمد ولد شیر محمد.
ملا طالب ولد میر ملازم (؟).
محمد اشرف ولد حاجی حسن.
صفی قلی ولد حسین.
حاجی باقر ولد علی ویردی (؟).
محمد باقر ولد ملا اسماعیل.
ملا معصوم ولد ملا محسن.
[مقررّاً] نقد: ۹ تومان. جنس: ۳۶ خروار.

[وظیفه]

- **وظیفه**، نقد: ۵۶ تومان. جنس: ۳۳۰ خروار.
- حواله مشایخ و سادات، نقد: ۵۰ تومان. جنس: ۳۰۰ خروار.
- [وظیفه] درویشان تکیه بکتاشیه، نقد: ۶ تومان. جنس: ۳۰ خروار.
- [وظیفه] که بعد از رفع محصول، باید به مصرف برسد. نقد: ۲۶۱ تومان و ۳۰۰۰ دینار (کذا). جنس: ۳۲۹۳ خروار.
- نهر (۴): [نقد: ۲۲ تومان].
- ریسمان و جیلو، ۲۰ تومان. کلنگ، ۲ تومان.
- رسوم التحصیل و غیره، [نقد: ۹۰ تومان].
- رسوم التحصیل، ۶۰ تومان. تنقیه، ۳۰ تومان.
- مرسوم جا (۴)، نقد: ۸۹ تومان. جنس: ۸۱۶ خروار.
- چاه جویان، ۳۰ نفر، نقد: ۷۳ تومان. جنس: ۷۸۶ خروار.
- میرآب آبکوه،
- میراب، ۴ نفر، فی ۴ تومان، [نقد: ۱۶ تومان].
- عمله، ۱۰ نفر، [جنس: ۳۰ خروار].
- حق التصدی و غیره
- حق التصدی در وجه متصدی دکاکین، [نقد: ۱ تومان و ۸۰۰۰ دینار].
- حق السعی مستحفظ سد گلستان، [جنس: ۴ خروار].
- هزاری محال
- نقد، جهت سبزی، ۳۰ تومان. جنس: ۱۷۶۵ خروار.
- رسوم سرکاری و غیره، نقد: ۲۹ تومان. جنس: ۳۷۴ خروار.
- رسوم سرکاری، [جنس: ۳۰۰ خروار].
- مألوف، مزد جوی کنه بیست، نقد: ۴ تومان. جنس: ۴ خروار.
- صدور وزیر مستوفی، نقد: ۲۵ تومان. جنس: ۷۰ خروار.
- اکتساب غله محال که نظر به حاصل در هر سال کم و زیاد می شود حسب التخمین منظور شده، غله: ۳۰۰ خروار.
- مواجب، [جنس: ۳۴ خروار].
- بیلدارباشی، ۲۰ خروار.
- باغبانان، ۴ نفر، ۱۴ خروار.

باغ طوق، دو نفر، ۷ خروار. باغ وزیر، دو نفر، ۷ خروار.

و عالی‌جاه متولّی با ناظر و عمّال مهمّات زراعت و آبادی مستغلات و محالّ مزروعۀ متعلّقه به سرکار را، عن قدیمی و جدیدی، وجههٔ همّت نموده به حضور مباشرین ملزومه امور مزبوره، دقت و اهتمام در آن مواد به عمل می‌آورده باشند. و آنچه به هر جهت از نذورات متفرّقه عاید سرکار می‌شده باشد، سوای حاصل ضریح مقدّس که به دستور سابق مختصّ خدمه و عمله بوده، به حیطة تصرف درآورده، به اطلاع ناظر و وزیر و مستوفی و نایب‌الزیاره و سرکشیکان و فرّاش‌باشیان ابواب جمع مداخل می‌نموده باشند. و کوتاهی و مسامحه چنانچه از گماشتگان آن سرکار، خصوصاً آنانی که بر سر راتبه و شیلان و روشنائی و سوخت و غیره تعیین نموده به ظهور رسد، یا، خدا نخواست، تقلّب و خیانتی از ایشان ظاهر گردد، بالتّسبه هر یک را به مقام مؤاخذه آورده، تنبیه و بازخواستی که لازم باشد به عمل آورده، تغیر و اخراج مرتکب را بعد از عرض به خاک پای مبارک از لوازم انتظام آن سرکار و خواهش بندگان مقدّس همایون ما دانند. والّا عند الخالق و نزد خلاق موجب ظهور تنبیه و بازخواست پادشاهی خواهند گردید. و تعمیر شکست و ریخت عمارات و تنقیه و اجرای قنوات محالّ متعلّقه را بر خود لازم شمرده، همه وقت محافظت کیفیت احوال آنها می‌نموده باشند که جزئی کلی نشود. و آنچه به هر جهت از مداخل جمع و در مخارج به مصارف می‌رسد، باید به اطلاع ناظر مشارالیه و وزیر و مستوفی سررشتهٔ منقّحه بر چگونگی داشته باشند. و بدون اطلاع و خطّ و مهر ایشان یک دینار و یک من بار، داد و ستد نمایند. و وظیفهٔ مستمرهٔ همگی منسوبان را شش ماه به شش ماه بعد از بازیافت قبض، نقد را نقد و جنس را در رفع محصول جنس، بدون وضع کرایه در اصل شهر، به انضمام سایر اخراجات [که] به موجب تفصیل ذیل معین شده، مهم‌سازی؛ و حین فوت احدی از منسوبان به دستور استمرار تصدیق بر عریضهٔ شخصی که مجدداً تعیین می‌شود، قلمی و مهر می‌نموده باشد که حجّت مستوفیان عظام دیوان اعلیٰ بوده، رقم مبارک شرف صدور یابد و مراعات کافهٔ منسوبان آن سرکار را، علی قدر مراتبهم، لازم شمارد.

[مسجد گوهرشاد]

و چون املاک وقفی متعلّق به سرکار مسجد جامع را نیز مرحمت و غفران پناه عمومی‌ام به دستور املاک و رقبات سرکار فیض آثار ضبط و قلیل اخراجات آن را از مداخل مهم‌سازی می‌نموده، و اختیار رتق و فتق آن که در سنوات به عهدهٔ نظار علی‌حدّه که از دیوان تعیین می‌شده می‌بوده، بندگان اقدس همایون ما اختیار نسق و رونق آن سرکار را نیز علاوهٔ اختیار عالی‌جاه متولّی مشارالیه فرموده‌ایم. باید لازمهٔ اهتمام در رونق سرکار مسجد جامع و پاکیزگی آن و رسانیدن وظیفه ارباب وظایف و سایر اخراجات آن که موافق تفصیل ذیل بر این موجب مقرر گردیده، به عمل آورده، فرقی

میان نظام و انتظام آن سرکار و سرکار آستانه مقدسه منوره سدره مرتبه عرش درجه نگذارد.

نقد: ۴۸۷ تومان و ۲۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۹۳۰ خروار و ۹۰ من، برنج: ۲۴ خروار.
 که از تاریخ حال که غره شهر رمضان المبارک سنه ۱۱۶۰ مقرر شده است؛
 نقد: ۴۴۷ تومان و ۳۰۰۰ دینار. جنس: غله: ۷۷۴ خروار و ۵۰ من، برنج: ۲۴ خروار.

اخراجات، نقد: ۱۵۵ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: برنج: ۲۴ خروار.
 • اجرت بوربابافی مع [قیمت] نی جهت بوریا که در سالی دو مرتبه باید نو شود. سوای وصالی که به قدر احتیاج باید، در هر جا که ضرور باشد وصالی شود، ۱۸ تومان.
 • تعمیر که حسب التخمین به اطلاع عالی شأن ناظر و وزیر و مستوفی سرکار فیض آثار، ۱۰۰ تومان.
 • روشنائی مع لیلی ایحای ماه مبارک رمضان و جمعات و تعمیر فانوسها که هر شب از اول شب الی عشاء قنادیل و پیه سوزها و مشاعل روشن باشد. و دو مشعل که در دو کفشگاه جنبین ایوان دارالسیاده مبارکه می سوزد، باید تا وقتی که درب روضه مقدسه بسته می شود روشن باشد. و طرف صبح از مناجات الی صبح روشن.

فانوس شیشه دور مسجد و قفسه منارهها و راهروها، ۱۲۵ عدد.
 پیه سوزها که در پیش پیشنمازان و سه عدد در پیش ایوان دارالسیاده، ۱۴ عدد.
 شمع پیه به قرار دو استار و نیمی که در رفهای شبستانها باید روشن شود، ۴۰ عدد.
 مشعل، ۶ عدد؛
 که تا عشا روشن است، ۴ عدد.
 که تا بستن درب روضه می سوزد، دو عدد.
 حسب التخمین، ۳۶ تومان.
 • ابتیاع المذکور، ۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار.
 کاغذ یک تومان،
 جهت تحریر سررشته مسجد، ۵۰۰۰ دینار.
 جهت پنجره های شبستانها، ۵۰۰۰ دینار.
 میخ جهت آویختن شیشه ها و قیمت شیشه، ۵۰۰۰ دینار.
 صرف سنگابها به قرار یومی، ۲۰ من، مقررأ یک ماهه، ۶ خروار. المقرر، چهار ماهه، ۲۴ خروار.

مواجه، نقد: ۲۹۳ تومان و ۸۰۰۰ دینار. جنس: ۷۷۴ خروار و ۵۰ من.
مدرس و غیره، نقد: ۱۶۶ تومان (کذا) و ۹۰۰۰ دینار (کذا). جنس: ۳۴۴ خروار (کذا).

- مدرّس، ۱۰ نفر، نقد: ۱۲۲ تومان. جنس: ۱۲۲ خروار.
- [مدرّس] که مرخص اند که پیشنمازی نمایند، نقد: ۶۲ تومان. جنس: ۶۲ خروار.
 - شیخ جمال و غیره، نقد: ۳۲ تومان. جنس: ۳۲ خروار.
 - شیخ جمال [ال] دین، نقد: ۲۰ تومان. جنس: ۲۰ خروار.
 - شیخ علی رضا، نقد: ۱۲ تومان. جنس: ۱۲ خروار.
 - ملّا محمدعلی و غیره، نقد: ۳۰ تومان. جنس: ۳۰ خروار.
 - ملّا محمدعلی، نقد: ۱۵ تومان. جنس: ۱۵ خروار.
 - ملّا ملکعلی، نقد: ۱۵ تومان. جنس: ۱۵ خروار.
 - [مدرّس] ۶ نفر، فی نقد: ۱۰ تومان. جنس: ۱۰ خروار؛
 - آقا حسین ولد آقا ربیع. میرزا حبیب الله.
 - شیخ عمادالدین ولد شیخ جمال. میرزا مؤمن ولد میرزا ابراهیم.
 - ملّا محمدحسین ولد ملّا ملکعلی. ملّا رحیم ولد ملّا غلامرضا.
 - [مقرراً] نقد: ۶۰ تومان. جنس: ۶۰ خروار.
 - مستوفی و غیره، نقد: ۷۶ تومان (کذا) و ۴۰۰۰ دینار. جنس: ۱۱۹ خروار و ۵۰ من.
 - مستوفی و غیره، نقد: ۳۲ تومان. جنس: ۴۳ خروار و ۵۰ من.
 - مستوفی به اسم سلالة السادات عالی جنابی میرزا محمدعلی رضوی، نقد: ۲۰ تومان. جنس: ۲۵ خروار.
 - محرّر مستوفی، نقد: ۴ تومان. جنس: ۱۲ خروار و ۵۰ من.
 - کشیک نویس و طبیب، نقد: ۸ تومان. جنس: ۶ خروار.
 - کشیک نویس به اسم آقا محمدعلی، [جنس:] غله، ۶ خروار.
 - طبیب به اسم آقا علی، [نقد:] ۸ تومان.
 - خادمباشیان، ۵ نفر، فی نقد: ۶ تومان. جنس: ۱۰ خروار؛
 - آقا علی ولد آقا حسین. میرزا مهدی ولد شیخ ابوطالب.
 - آقا رضا ولد ملّا عباسعلی. آقا علی ولد آقا محسن.
 - آقا محمدعلی ولد آقا رفیع.
 - [مقرراً] نقد: ۳۰ تومان. جنس: ۵۰ خروار.
 - واعظان، ۳ نفر، نقد: ۷ تومان و ۲۰۰۰ دینار. جنس: ۱۸ خروار.
 - ملّا حاجی محمد واعظ، نقد: ۵ تومان. جنس: ۱۰ خروار.
 - شیخ ابو جعفر قاری، نقد: ۱ تومان. جنس: ۴ خروار.
 - میر محمدباقر، نقد: ۱ تومان و ۲۰۰۰ دینار. جنس: ۴ خروار.
 - چراغچیان، نقد: ۳ تومان و ۲۰۰۰ دینار. جنس: ۸ خروار.

حاجی میر حسین، نقد: ۲ تومان. جنس: ۵ خروار.
محمدتقی ولد بیگ محمد، نقد: ۱ تومان و ۲۰۰۰ دینار. جنس: ۳ خروار.

حفاظ و غیره، نقد: ۴۴ تومان و ۵۰۰۰ دینار (کذا). جنس: ۲۱۶ خروار.

حفاظ، نقد: ۳۲ تومان و ۴۰۰۰ دینار. جنس: ۱۲۱ خروار (کذا).

• سر مزار کثیر الانوار شاه طهماسب ماضی - علیه الرحمة - ۷ نفر، فی نقد: ۳ تومان و ۲۰۰۰ دینار.
جنس: ۵ خروار؛

میرزا محمد رضا ولد میرزا باقر.	میرزا عبدالرحیم.
حاجی رضا ولد ملا غلام علی.	ملا محمد جعفر.
حاجی مهدی ولد آقا حسین.	ملا علی اکبر.
میرزا محمد علی.	

[مقرراً] نقد: ۲۲ تومان و ۴۰۰۰ دینار. جنس: ۳۵ خروار.

• [حفاظ] که صبح و شام به دستور آستانه مقدسه تلاوت نمایند، نقد: ۱۰ تومان. جنس: ۹۶ خروار.
۳ نفر، نقد: ۱۰ تومان. جنس: ۲۴ خروار.

بابت میرزا هادی ولد میرزا محمد، نقد: ۵ تومان. جنس: ۸ خروار.

بابت ۲ نفر، فی نقد: ۲ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۸ خروار؛

میرزا محمد علی. آقا مهدی.

[مقرراً] نقد: ۵ تومان. جنس: ۱۶ خروار.

۹ نفر، فی ۸ خروار؛

میرزا تقی.	میرزا محمد علی.	حاجی ابراهیم.
آقارضا.	میرزا احمد منجم.	شیخ بهاء الدین.
میرزا اشرف.	شیخ باقر.	ملا صادق.

[مقرراً] ۷۲ خروار.

مؤذنان و غیره، نقد: ۱۲ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۹۱ خروار.

• [مؤذنان] کشیک اول، نقد: ۲ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۱۷ خروار.

میرزا حسین مؤذن باشی، نقد: ۱ تومان. جنس: ۵ خروار.

سایر، ۳ نفر، فی نقد: ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۴ خروار؛

حاجی طاهر. ملا عابد. ملا مهدی.

[مقرراً] نقد: ۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۱۲ خروار.

• [مؤذنان] کشیک ثانی، نقد: ۲ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۱۷ خروار.

- ملا رحيم ولد ملا مهدي مؤذن باشي، نقد: ۱ تومان. جنس: ۵ خروار.
 ساير، ۳ نفر، في نقد: ۵۰۰۰ دينار. جنس: ۴ خروار؛
 ملا مهدي. ملا هادي.
 [مقررًا] نقد: ۱ تومان و ۵۰۰۰ دينار. جنس: ۱۲ خروار.
 • [مؤذنان] كشيک ثالث، نقد: ۲ تومان و ۵۰۰۰ دينار. جنس: ۱۷ خروار.
 ملا شفيع مؤذن باشي، نقد: ۱ تومان. جنس: ۵ خروار.
 ساير، ۳ نفر، في نقد: ۵۰۰۰ دينار. جنس: ۴ خروار،
 شيخ محمدعلي. كربلائي نقي.
 [مقررًا] نقد: ۱ تومان و ۵۰۰۰ دينار. جنس: ۱۲ خروار.
 • [مؤذنان] كشيک رابع، نقد: ۲ تومان و ۵۰۰۰ دينار. جنس: ۱۷ خروار.
 ملا حسين ولد محمدزمان، نقد: ۱ تومان. جنس: ۵ خروار.
 ساير، ۳ نفر، في نقد: ۵۰۰۰ دينار. جنس: ۴ خروار؛
 كربلائي جعفر. ملا ابوتراب.
 [مقررًا] نقد: ۱ تومان و ۵۰۰۰ دينار. جنس: ۱۲ خروار.
 • [مؤذنان] كشيک خامس، نقد: ۲ تومان و ۵۰۰۰ دينار. جنس: ۱۷ خروار.
 ملا فاضل ولد علي اكبر، نقد: ۱ تومان. جنس: ۵ خروار.
 ساير، ۳ نفر، في نقد: ۵۰۰۰ دينار. جنس: ۴ خروار؛
 ملا زين العابدين. ملا علي اكبر.
 [مقررًا] نقد: ۱ تومان و ۵۰۰۰ دينار. جنس: ۱۲ خروار.
 سقايان، دو نفر، في ۳ خروار؛
 محمدرضا. محمد ابراهيم.
 [مقررًا] ۶ خروار.

- فرآشان، نقد: ۱۵۲ تومان و ۵۰۰۰ دينار. جنس: ۲۱۱ خروار.
 • كه همه روزه بايد حاضر باشند، نقد: ۲ تومان و ۵۰۰۰ دينار. جنس: ۱۱ خروار.
 فرآش باشي به اسم آقا باقر ولد ملا حاجي محمد، نقد: ۲ تومان و ۵۰۰۰ دينار. جنس: ۵ خروار.
 فرآش دارالحفاظ به اسم آقا حسين ولد ملا عبدالوهاب، غلّه: ۶ خروار.
 • كه به كشيک خدمت مي نمايند، ۵۰ نفر، نقد: ۱۵۰ تومان. جنس: ۲۰۰ خروار.
 كشيک اول، ۱۰ نفر، في نقد: ۱ تومان. جنس: ۴ خروار؛
 مير باقر ولد ميرزا محمد. ملا رفيع. ملا محمود ولد ملا محمد. ملا شريف.

- ملاً عبدالخالق. ملاً هادی. ملاً صادق. ملاً ابراهیم.
 حاجی بدیع. ملاً محمد.
 [مقررأ] نقد: ۱۰ تومان. جنس: ۴۰ خروار.
 کشیک ثانی، ۱۰ نفر، فی نقد: ۱ تومان. جنس: ۴ خروار؛
 ملاً فاضل. ملاً اسماعیل. ملاً زین العابدین. حاجی باقر ولد ملاً محمد.
 کربلائی حسین. ملاً رحیم. ملاً محمد حسن. ملاً ابوطالب.
 ملاً ابوالحسن. ملاً عبدالرضا.
 [مقررأ] نقد: ۱۰ تومان. جنس: ۴۰ خروار.
 کشیک ثالث، ۱۰ نفر، فی نقد: ۱ تومان. جنس: ۴ خروار؛
 کربلائی باقر. شیخ مهدی. ملاً تقی (?). محمد جعفر.
 کربلائی رضا. ملاً رحیم. ملاً محمد. ملاً جعفر.
 ملاً تاج الدین. ملاً قدیر.
 [مقررأ] نقد: ۱۰ تومان. جنس: ۴۰ خروار.
 کشیک رابع، ۱۰ نفر، فی نقد: ۱ تومان. جنس: ۴ خروار؛
 حاجی تقی. آقا هادی. آقا اشرف ولد ملاً. آقا مهدی.
 ملاً عبدالرزاق. آقا حسن. ملاً اشرف ولد آقا حسن. ملاً کاظم.
 حاجی کاظم. میر عابد.
 [مقررأ] نقد: ۱۰ تومان. جنس: ۴۰ خروار.
 کشیک خامس، ۱۰ نفر، فی نقد: ۱ تومان. جنس: ۴ خروار؛
 آقا علی اکبر. ملاً ابراهیم. ملاً محمد علی. ملاً ابراهیم ولد حاجی.
 ملاً اسماعیل. میر ابوالقاسم. ملاً اسماعیل خاتون آبادی. ملاً محمد.
 ملاً اسماعیل عبدالقیوم. میر مهدی.
 [مقررأ] نقد: ۱۰ تومان. جنس: ۴۰ خروار.
 از بابت استحقاق که باید به اطلاع و استصواب عالی شأن ناظر و وزیر و مستوفی سرکار فیض آثار به
 مصرف مستحقین برسد، ۱۰۰ تومان.
- [اخراجات] که بعد از رفع محصول لوی ٹیل به مصرف برسانند، نقد: ۳۹ تومان و ۹۷۵۰ دینار. جنس:
 ۱۵۶ خروار و ۴۰ من.
 اخراجات و غیره، نقد: ۱۹ تومان و ۳۵۰۰ دینار. جنس: ندارد.
 • اخراجات، ۱۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار.

سرانیدن یخ، ۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار.

تنقیه قنوات حسب التخمین، ۱۰ تومان.

• بها، ۷ تومان و ۸۵۰۰ دینار.

خلعت جهت زارعان، ۲ تومان و ۸۵۰۰ دینار.

چلو جهت برنج، ۵ تومان.

مرسوم، نقد: ۶ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۱۰۶ خروار و ۴۰ من.

• چاه جویان، ۴ دست، نقد: ۴ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۱۰۰ خروار و ۶۰ من.

دو دست، شش نفری، نقد: ۳ تومان و ۳۰۰۰ دینار. جنس: ۶۴ خروار و ۶۰ من.

دو دست، چهار نفری، نقد: ۱ تومان و ۲۰۰۰ دینار. جنس: ۳۶ خروار.

• باغبانان، نقد: ۲ تومان. جنس: ۱ خروار و ۸۰ من.

• مستحفظ بند گلستان، غله: ۴ خروار.

حقّ الشرب و غیره، نقد: ۱۴ تومان و ۱۲۵۰ دینار.

• حقّ الشرب باغ حاجی محمّدرضا اسحاق آبادی، ۳ تومان و ۱۲۵۰ دینار.

• حقّ السعی اولادی به موجب وقف نامچه قنات اسحاق آباد، ۱۱ تومان.

اولاد میرزا محسن، ۵ تومان. اولاد آقا حسین، ۶ تومان.

حقّ التولیه متولیان شرعی که نظر به حاصل هر محلّ باید داده شود. تخمیناً، نقد: ۴۰ تومان. جنس: ۱۰۰ خروار. [توضیح] چون موجب در حقّ ایشان مقرر شده حقّ التولیه داده نمی‌شود و به میزان نمی‌رود.

کرایه غله که نظر به حاصل و محلّ، زیاده و کم می‌شود و حال حسب التخمین معین می‌شود، ۵۰ خروار.

و صاحب نسقان سرکار موهبت آثار هر نحوی که متوجه نسق و ضبط سرکار فیض آثار می‌شوند، متوجه ضبط و نسق موقوفات و محالّ مفصله ذیل متعلق به سرکار مسجد جامع مزبور بوده، مستوفی سرکار // فیض آثار هر ساله مداخل و مخارج آن را که از قرارداد معین گردیده درست داشته، همگی مهر نموده به دفترخانه همایون رسانند.

و چون عملة سرکار فیض آثار در هر کشیک اخراجات یومیه ایشان را مقرر فرمودیم که در کارخانجات طبخ و در کشیک‌خانه آورده به مصارف رسانند. بنابراین مقرر فرمودیم که جهت اخراجات روز کشیک عملة سرکار مسجد، مساوی یک من و نیم برنج با مصالح معمولی، از جمله سی من برنج که مقرر فرمودیم که در سرکار فیض آثار طبخ شود، طبخ گردیده، تسلیم عملة مذکور نمایند.

[موقوفات مسجد گوهرشاد]

نقد: --- جنس: ---.

محالّ مشهد مقدّس، نقد: --- جنس: ---.

مزارعات (؟)، نقد: --- جنس: ---.

• مزرعه سعدا، ۹ زوج. نقد: ۹۷ تومان و ۴۰۷۰ دینار. جنس: غله: ۱۱۱ خروار و ۵۰ من، کاه: ۳۶۲ خرکی.

از بابت باغات، ۴۵ تومان و ۹۰۰۰ دینار.

از بابت جریبانه، ۵۱ تومان و ۵۰۷۰ دینار.

• مزرعه سرده، ۴ زوج. نقد: ۵۷ تومان (کذا) و ۵۹۴ دینار (کذا). جنس: غله: ۹ خروار و ۵۷ من، کاه: ۱۸۱ خرکی.

از بابت جریبانه، ۴۰ تومان و ۵۵۱۴ دینار.

از بابت آب فروشی، ۵ تومان و ۵۰۰۰ دینار.

• مزرعه فیانی، دو زوج. نقد: ۵۰۰۰ دینار. جنس: غله: ۲۴ خروار، کاه: ۴۸ خرکی.

• مزرعه حصار، دو زوج. نقد: ۳۸۰۰ دینار. جنس: غله: ۱۴ خروار و ۹۶ من، کاه: ۳۰ خرکی.

• مزرعه خانقاه، ۴ زوج. نقد: ۴ تومان و ۳۶۰۰ دینار (؟). جنس: غله: ۳۳ خروار و ۱۸ من، کاه: ۶۶ خرکی.

• مزرعه فنگ و شهاباد، ۱۵ زوج. نقد: ۷ تومان و ۵۷۷۵ دینار. جنس: غله: ۱۵۲ خروار و ۷۸ من، کاه: ۳۰۴ خرکی.

• قریه کاهون، ۱۵ زوج [و] فرد. نقد ندارد. جنس: غله: ۱۱۵ خروار. ملک و نخود، ۵ خروار.

• مزرعه مرغانان، ۱۲ زوج. نقد: ۴ تومان. جنس: غله: ۱۰۰ خروار، شالی: ۱۲ خروار، کاه: ۲۰۰ خرکی.

• مزرعه شادی شاه علیا و سفلی، ۳۰ زوج. ۱۲ زوج خالصه، باقی ۱۸ زوج وقفی مسجد. [جنس: غله: ۱۸۹ خروار و ۳۵ من، کاه: ۲۲۸ خرکی.]

• مزرعه قوزغان، ۸ زوج. نقد: ۲ تومان و ۸۱۵۰ دینار. جنس: غله: ۶۴ خروار و ۱۵ من، کاه: ۱۳۰ خرکی.

مستغلات و غیره، نقد: ۸۹ تومان و ۱۹۴۰ دینار. جنس عن یخ: ۲۰ خروار.

• مستغلات عن دکاکین و تیمچه جات و بیوتات، [نقد: ۷۵ تومان و ۱۱۴۰ دینار.

اصل، ۷۳ تومان و ۷۹۴۰ دینار.

اضافه، ۱ تومان و ۳۲۰۰ دینار.

• سایرالوجه، نقد: ۱۴ تومان و ۸۰۰ دینار. جنس عن یخ: ۲۰ خروار.

وجوه داروغگی، ۴ تومان و ۸۰۰ دینار.

- مزرعه مرغانان، ۱ تومان و ۲۰۰۰ دینار.
- مزرعه قوزغان، ۱ تومان.
- مزرعه خانقاه، ۵۸۰۰ دینار.
- قریه کاهون، ۱ تومان و ۳۰۰۰ دینار.
- وجوه بخدانها، نقد: ۱۰ تومان. جنس عن یخ: ۲۰ خروار.

محال نیشابور و جام، نقد: ---. جنس: ---.

محال نیشابور، نقد: ---. جنس: ---.

- قریه اسحاق آباد، ۱۲ زوج. [نقد: ۱۰۳ تومان. مقررآ موافق عملکرد آیام ضبطی، ۱۴۰ تومان.
- قریه بژ مهران، ۳ زوج. نقد: ۷ تومان و ۱۰۰۰ دینار. جنس: غله: ۱۷ خروار و ۷۶ من، کاه: ۱۲۰ خرکی.
- مزرعه ---، نقد: ۶ تومان و ۳۰۰۰ دینار. جنس: غله: ۷۰ خروار و ۳۳ من، کاه: ۱۲۰ خرکی.
- طواحین و غیره
- طواحین، ۵ حجر، ۷ خروار.
- قبلمه (؟)، ۵۰۰۰ دینار.
- قریه اردوقش مصطفی، [نقد: ۶ تومان.
- قریه برج، ۵۴ خروار، حسب المقطع، ۵۰۰۰ دینار.
- محال جام
- مزرعه سعدآباد، ۱۵ زوج، موافق قدیم. نقد: ۸۷۰۰ دینار. جنس: ۲۸۹ خروار و ۶۶ من. مقررآ موافق آیام ضبطی، ۱۲ زوج. المقر ۱۴۴ خروار.
- مزرعه خرم آباد، ۲ زوج. [جنس: ۱۹ خروار.
- مزارع، ۱۲ خروار.
- باغات عن کشمش، ۷ خروار.

و طریقه ناظر سمو مکان آن که، همه روزه به رفاقت عالی جاه متولی مشارالیه در تمشیت و انجام مهم مقرر ساعی و جاهد بوده، چنان داند که در هر امری که، خدا نخواست، فوت و فروگذاشتی به ظهور رسد، به مؤاخذه‌ای از عالی جاه مشارالیه اکتفا نشده، او و باقی عمال نیز مورد بازخواست خواهند گردید. و اخراجاتی که از تعمیر و شکست و ریخت به هر صیغه در آستانه مقدسه و سرکار مسجد واقع شود، به موجب بروات دفتری به مهر چهار نفر مأمور باید از سرکار مقدس گذشته، در محاسبات به خرج مجری و بدون بروات داد و ستد نمایند. اگر فاضل طلب شوند، از مداخل سال آینده وضع

و تصرف؛ و اگر باقی‌دار باشند، وجه باقی را علاوه جمع سال نموده، به قلم مستوفیان سرکار دیوان می‌داده باشند. و به نحوی محاسبات خود را مفروغ می‌نموده باشند که صورت محاسبه ایشان همه‌ساله دستورالعمل سرکارات تواند بود.

وظیفه سرکشیگان عظام و خدام کرام و فرآشان رفیع‌مقام و حفاظ ذوی‌الاحترام و باقی آن آستان فیض‌مقام و سرکار مسجد جامع آن که هر جمعی روز کشیک خود را بهترین پنج روزه حیات خود شمرده، قبل از طلوع صبح صادق به استقبال روز دولت خود شتافته، لوازم سعی و اهتمام در نیکو خدمتی خود به ظهور رسانیده و در رفع قضایای حوایج خود را به تدبیر عالی‌جاه مشارالیه رفع نموده، از گزند حوادث محصلان دیوانی و شلتاق و تکالیف مملکتی که به میمنت‌انتساب آن سرکار از آنها معاف می‌باشند، خود را مصون و محروس شمرده، به رفاه حال به دعای دوام دولت بی‌زوال اشتغال نمایند.

و همگی شکوه و شکایت عالی‌جاه مشارالیه را در سرکارات مؤثر دانسته، هیچ یک از سخن صلاح جنابی او که متضمن صلاح‌اندیشی و نسق و رونق آن سرکار فیض‌مدار باشد، تخلف و تجاوز جایز ندارد. بر ذمه همگی لازم است که مراعات جانب زوآر و صادر[ین و] واردین آن آستان را به عمل آورده، نوعی نمایند که غبار ملالی دامن‌گیر هیچ یک از ایشان نشود تا آن که پادشاه لم یزل خاتمه احوال هر یک را به خیریت و خوبی منتهی، و از دستبرد شحنة سیاست و غضب خسروانی نگهداری می‌نمود[ه] باشد.

[دارالشفاء]

و چون از جمله انتظام مهم آن سرکار یکی رونق دارالشفای مقدس است که همه‌ساله باید ادویه ضروریه از مداخل سرکار خریداری و غذای مرضا نیز از بابت مداخل آن سرکار مهیا و به مصارف بیماران و غربایی که خانه و مسکن نداشته باشند، یا از بالقوه سرانجام غذا و دوا عاری باشند می‌رسیده باشد. و در سنوات سابقه از قرار محاسبات سرکار فیض‌آثار که مستوفیان عظام کرام به نظر همایون ما رسانیده، تا مساوی نود و چهار تومان به جهت اخراجات دارالشفاء و مواجب طبیب و جراح و غیره مأمورین آن جا منظور. و چون خاطر خطیر بندگان اقدس اعلی متعلق به مراعات عجزه و مساکین بوده، مقرر فرمودیم که مبلغ مزبور را ضمیمه باقی مداخل موقوفات سرکار فیض‌آثار، و به مصارف سرکار مذکور رسانند. و اخراجات دارالشفای مبارک را مقرر فرمودیم که بدین موجب مشخص و هر ساله از بابت یک صد زوج املاک خالصه قدیم که در این وقت، وقف سرکار فیض‌آثار فرموده‌ایم، عالی‌جاه متولی و ناظر و باقی عمال سرکار فیض‌آثار موافق دستور و معمول آن سرکار به مصارف مزبور رسانیده، نسخه‌ای بر کمیّت و کیفیت آن درست داشته، به دفترخانه همایون رسانند.

[مخارج دارالشفاء]

نقد: ۲۴۰ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۶۹ خروار و ۵۰ من.

- مواجب، نقد: ۴۰ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۶۹ خروار و ۵۰ من.
- طبیب و غیره، نقد: ۳۲ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۴۷ خروار.
- طبیب به اسم میرزا محمدعلی، نقد: ۲۰ تومان. جنس: ۲۰ خروار.
- ناظران، نقد: ۱۲ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۲۷ خروار.
- آقا رضا، نقد: ۷ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۱۵ خروار.
- آقا فاضل، نقد: ۵ تومان. جنس: ۱۲ خروار.
- تیماردار و غیره، نقد: ۸ تومان. جنس: ۲۲ خروار و ۵۰ من.
- تیماردار، [جنس: ۲۰ خروار.
- ذکور، ۳ نفر، ۱۶ خروار. یک نفر ۸ خروار، دو نفر ۸ خروار.
- اناث و غیره، ۴ خروار.
- جراح و دلاک،
- جراح مع قیمت مرهم به اسم حاجی یوسف، [نقد: ۸ تومان.
- دلاک، [جنس: ۲ خروار و ۵۰ من.

[اخراجات بیماران عن اغذیه و ادویه و معاجین و غیره.

اخراجات مرضا که به تجویز و تصدیق طبیب دارالشفاء سرانجام ساخته، هر روزه از قرار نسخه به خط و مهر طبیب و اطلاع او به مصرف بیماران رسیده؛ مشرف سررشته آن را در آخر هر ماه به اطلاع عالی‌جاه متولّی و عالی‌شان ناظر مستوفی سرکار موافق سررشته مشرف که به مهر عالی‌جاه متولّی و ناظر رسانیده باشد، مفروض و مفاصا به مهر وزیر و مستوفی بازیافت نمایند. ۲۰۰ تومان.

[نایب‌زیارگان]

و چون در این وقت خدمت نیابت زیارت بندگان اقدس را به سلالتی النجبائی میرزا ابو محمد و حاجی مهدی به مبلغ چهل تومان نقد و مقدار چهل خروار جنس مرحمت و مقرر فرمودیم که مشارالیهما به دستور خادم‌باشیان و باقی خدام ذوی‌الاحترام در هر کشیک در آستانه مقدسه حاضر بوده، بعد از طی فراغ از نیابت زیارت به اتفاق سرکشیکان و خادم‌باشیان از طرف قرین‌الشرف بندگان اقدس متوجه خدمت بوده، هر ساله وجه مواجب مقرر را بازیافت و صرف معیشت خود نماید. و چون خدمت مذکور مختص ذات بندگان اقدس بود، مقرر فرمودیم که پنج زوج ملک از جمله

هیجده زوج ملک اشتفتقر که موروثی بندگان اقدس است به جهت مواجب مشارالیهما منظور. و چنانچه مشارالیهما از عهده ضبط آن بر نیابند، هر ساله عالی‌جاه متوالی و ناظر سمو المکان و باقی عمال سرکار فیض‌آثار به دستور باقی املاک متوجه ضبط و ربط بوده، وجه مواجب معین آنها را در اصل بلده بدون کسر کرایه مهم‌سازی نموده، موقوف ندارند. و توقیر و احترام آنها را به عمل آورده، مراعات ایشان را می‌نموده باشند.

مستوفیان عظام کرام دیوان اعلی صورت دستورالعمل مقررّه را جهت استحضار در سر رشته‌جات لازمه ثبت، و عالی‌شأن ناظر و وزیر و مستوفی سرکار مقدّس نیز شرح مذکور را ثبت دفاتر نموده، به هیچ وجه من الوجوه از فرموده تخلف نوزند.

مقررّ آن که عالی‌جاه متوالی مشارالیه بدانند که چون نواب همایون ما خدمات مفصله را به اشخاص مذکوره، از قرار شانی که ملاحظه شایستگی و لیاقت ظاهری ایشان شد، شفقت فرموده‌ایم، باید هرگاه احدی از ایشان داعی حق را لبیک اجابت گویند، هر خدمتی را به اولاد یا اقربای اصلاح ایشان تصدیق داده، نحوی اهتمام می‌نموده باشد که نان آن سلسله بدون تقصیر عظیمی قطع نشود که همگی از روی خاطر جمعی به لوازم دعاگویی قیام می‌نموده باشند. و از جوانب همگی به فرموده عمل نموده، به قدغن تمام در عهده شناسند.

مقررّ آن که بیگلربیگی و عمال خراسان و ارض اقدس در حین ورود قشون و سپاه ممانعت نموده، نگذارند که به علت خانه‌نزول، احدی متعرض منازل و محلّ سکناى ایشان شده. و نیز به علت شکار و بیگار و عوارضات و استصوابیات قلم و قدم کوتاه و کشیده داشته، منسوبان سرکار فیض‌آثار را معاف دانسته، مزاحمت نرسانند.

و چون فرآشی دو عدد قنادیل بلور دارالحفاظ و دو عدد شمعدان بالای سر و پایین پای مبارک به احدی رجوع نشده، بنابراین به حاجی خلیل و آقا رضا ولد او مرجوع گردیده، که به لوازم امر مزبور قیام و به دستور سابق پای چراغ قنادیل و شمعدانهای مزبور را به عوض مواجب خود تصرف و صرف معیشت خود نمایند.

و چون منظور نظر اقدس، انتظام امور سرکار مقدّس است که هر یک از عمال متوجه امور مرجوعه به خود بوده، دقیقه‌ای فوت و فرو گذاشت نمایند، لهذا مقررّ فرمودیم که ایشیک آقاسی‌باشی سرکار نیز هرروزه صبح و شام در آستانه مقدّسه در صحن مقدّس حاضر، و دربانان و یساولان کشیک آن روز همگی باید در نزد او حاضر و به خدمات مرجوعه متعلقه به خود بوده، به صلاح و صوابدید مشارالیه قیام و اقدام نموده. و از سخن و صلاح حسابی او که مقرون به انتظام امور سرکار باشد، تجاوز ننمایند و شکوه و شکایت او را مؤثر دانند.

[بست]

و در باب نظام و انتظام بندبست بست مبارک، چون پیوسته رضای خاطر خورشیدضیای نوآب و همایون ما و مکنون ضمیر منیر آفتاب تأثیر مهرانجلا متعلق به گشودن ابواب کعبه رضاجویی خالق، که مستلزم استرضای خلاق است، بر روی خاص و عوام در هر باب از فیض عام بوده و می‌باشد. مقرر فرمودیم که هرگاه عاصیان و مقصران ارض فیض نشان آستان ملایک پاسبان امام انس و جان را ملجأ خود ساخته، وسیله نجات و سبب انجاح مطالب و مهمام خود نموده، پناه به آن درگاه آورده، خود را به سر منزل امن و امان رسانیده، در بست مبارک متحصن و جناب مقدس حضرت ثامن ضامن را شفیع سازند و دست رجا به دامن عطای آن شفیع هر دو سرا زنند، به مضمون آیه وافی هدایه ﴿وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا﴾ (آل عمران ۳: ۹۷) از دستبرد حوادث دوران و دست‌انداز محصلان بدعدوان مصون و محروس فرمودیم. باید که ایشیک آقاسی‌باشی سرکار مرحمت‌آثار همه وقت مطلع و مستحضر بوده، کمال اهتمام نموده، نگذارد که احدی متعرض شود و به عالی‌جاه متولی اعلام نماید که به نحوی که عالی‌جاه مشارالیه مناسب و مصلحت داند، معمول داشته، احدی از محصلان و دارووغان و عمال ارض اقدس متعرض و مزاحم نگردند. و چنانچه احدی تقصیر عظیمی نموده باشد که نظر به نظام و انتظام ولایت و مملکت تنبیه و بازخواست لازم بوده باشد، به درگاه معلی عرض نماید که بدانچه مقرر شود معمول دارند. و این ضابطه را در هر باب مضبوط دارند، سوای مقدمه قتل که چنانچه احدی مرتکب قتل احدی شده باشد، به دستور قدیم در صحن مقدس او را محبوس و هر روزه به قدر پنج استار نان و پنج استار آب به او داده، ابواب زندگانی را به او مسدود نمایند تا آن که خود راضی شده، از بست مبارک بیرون آمده به حاکم و عمال سپارند. عالی‌جاه متولی ضابطه امر مزبور را حسب‌الواقع مضبوط و قدغن نماید که تمامی چوب‌بستها را مستحکم و زنجیرهایی که در قدیم معمول بوده آویخته، آنچه لازمه اهتمام است در این باب مرعی داشته قدغن لازم و در عهده داند.

و چون به عرض اقدس رسیده که آقا هادی ضابط پای چراغ به راستی و درستی خدمت نموده و مواجهی در وجه او مقرر نبوده، مقرر فرمودیم که بیشتر از بیشتر حسن خدمت خود را به منصفه ظهور رسانیده، موافق معمول و دستور سنوت، پیه‌سوزها و شموع و شرفه‌های مومی و پیهی همه وقت روشن و آنچه اضافه بماند، اضافه پیه را به صیغه مواجب خود ضبط و تصرف، و موم آنچه بماند، ضبط نموده، روز به روز به اطلاع عالی‌جاه متولی و ناظر به قلم وزیر و مستوفی داده، نگذارد که چیزی از میان برود. از آن قرار ابواب جمع صاحب‌جمع شماع‌خانه نمایند. و از جوانب در عهده شناسند.

تحریراً فی شهر رمضان المبارک من شهر ستین و مائة بعد الألف (۱۱۶۰) من الهجرة النبوية.
و قد تم الطومار بعونه تعالی.

[حاشیه]

مخفی نماناد که چون در صدر طومار املاک موقوفات مرحوم مغفور خلدآشیان عضدالملک - طاب
 ثراه - به سواد فرمان مهرلمعان اعلیٰ حضرت اقدس همایون شاهنشاه شهید - نور الله مضجعه و طیب
 الله مرقدہ - و سِجَل و مُہر شریف علمای اعلام و مجتهدین والامقام و اولیای آستان ملایک پاسبان
 و صاحب‌منصبان آن آستان عرش‌نشان مرقوم شده بود، این خانه‌زاد دولت ابدمدت قاهره، ترتیب
 اصل طومار را منظور کرده، سواد فرمان و سِجَلات را در ابتدای طومار عرضه داشت. اسماعیل.

طومار جمع موقوفات مرحوم عضدالملک

فرمان به تاریخ شهر ربیع الاول ۱۲۷۵

[مهر]

«الملک لله تعالی

تا که دست ناصرالدین خاتم شاهی گرفت

صیت داد و معدلت از ماه تا ماهی گرفت»

از آن جا که به اقتضای نیت پاک ملوکانه، نظم موقوفات هر یک از روضات مبارکه ائمه معصومین و پیشوایان دین مبین - صلوات الله علیهم اجمعین - که واسطه ابداع و قوام عالم‌اند، و رابطه ایجاد و نظام بنی آدم، همواره منظور نظر انور اقدس همایون، و مکنون خاطر خطیر رأفت مشحون است، و از جمله موقوفات متعلقه به روضه گوهر بحر رسالت و اختر آسمان امامت، ثامن الائمه و ضامن الامة، علی بن موسی الرضا - علیه آلاف التحية والثناء - است که سلاطین سلف و موقفین خیرات، خلفاً عن خلف بر آن روضه منوره وقف نموده‌اند. و جناب مرتضوی انتساب مجددت و نجدت انتساب مقرب الخاقان میرزا محمدحسین عضدالملک که به متولی‌باشی‌گری آن آستان مقدسه سرافراز آمده‌است، به اقتضای کمال امانت و صداقت اهتمامی در نظم امور موقوفات حضرت نموده، وقف‌نامجات موقوفات آن بزرگوار را که متفرق و متشتت شده بودند، مجتمع ساخته، جمیع موقوفات خاصه و مطلقه را از املاک و عقار و حمّام و مستقلّات در این طومار مشخص و معین داشت؛ و به مهر جمیع علما و اعیان و مستوفیان خراسان و خدام آستان آن حضرت رسانیده، به صحابت عالی جناب فضایل‌مآب خیرالحاج حاجی میرزا عبدالعلی، فرآش‌باشی سرکار فیض آثار به دربار شوکت‌مدار همایون ایفاد نمود. و در اینجا مستوفیان عظام با ثبت دفتر مقابله کرده، املاک موقوفه و مالیات آن را با سررشته دفتر مطابق و موافق دیدند. و در حاشیه آن تصدیق خود را نوشته، مهر نمودند.

لهذا امر و مقرر می‌فرماییم که می‌باید حکام و مباشرین و عمال حال و استقبال ولایت ممالک محروسه عموماً، و خراسان خصوصاً، املاک مفصله موقوفه را تماماً متعلق به حضرت دانسته، به هیچ وجه مداخله نکنند. و مالیات دیوانی آنها را هم به نحوی که موافق ثبت دفتر در این طومار مشخص شده‌است، مطالبه نموده، زیادتی و اجحاف ننمایند. و مستوفیان عظام شرح فرمان مبارک را در دفاتر خلود خود ثبت و در عهده شناسند.

سجّلات علمای عظام و اولیای آستان والامقام و مستوفیان ذوی الاحترام که در صدر اصل طومار ضبط است.

بسم الله خیر الأسماء

موقوفات سرکار فیض آثار که در تصرف امنای آستانه مقدسه است، از قراری است که در این طومار مرقوم و مسطور شده، چنانچه جمعی از معتبرین قلمی نموده‌اند، و در نزد داعی تقریر نموده‌اند، به طریقی است که در این صفحه قلمی نموده‌اند. و هو العالم.
محلّ مهر مرحوم حاجی میرزا عسکری امام جمعه؛ طاب ثراه.

بسم الله خیر الأسماء

الذی ظهر و وضح من ملاحظه الخطوط المثبتة فی هذا الطومار منظمّة بالقرائن و الأمارات الخارجة صحة ما سطر فيه من كون الأملاك المرقومة بيد أمناء الوقف بعنوان الوقفية على النهج المسطور، فی ۱۲۷۳.
محلّ مهر مرحوم حاجی میرزا نصرالله محمد؛ طاب ثراه.

بسم الله خیر الأسماء

قد وضح لدى من المكاتيب المرقومة في هذه الورقة و القرائن الخارجة و الداخلة و السماع من الخدام الموثقين أن الاملاك الموقوفة على المشهد الرضوية - على مشرفها آلاف التحية - و متصرفها الخدام العلية الآقلية منها. حرره خادم الشريعة المطهرة.
محلّ مهر مرحوم آخوند ملا مصطفی استرآبادی؛ طاب ثراه.

بسم الله تعالى

موقوفات سرکار فیض آثار حضرت ثامن الائمه - ارواحنا له الفدا - موافق آنچه الیوم معمول و مستخرج از دفاتر قدیمه و جدیده و بعضی وقف نامجات و بعضی اجاره نامجات و غیرها شده، همین است که در این طومار مرقوم داشته‌اند، اگرچه کمال دقت و سعی و اهتمام را در تحقیق و توضیح این طومار مبذول فرموده‌اند، ولیکن چون به واسطه بعد عهد زمان واقفین و تغییر اسماء املاک موقوفه و حدود آنها و غیرذلک من الاسباب ممکن است که خللی حاصل آید، یا به واسطه بایره بودن بعضی املاک موقوفه و حدود آنها و بعد عهد بعضی از نظر و ثبت ساقط شده باشد، چرا که انسان از سهو و خطا مأمون نیست.
لهذا چنانچه زیاده و نقصانی در این سطور به ظهور رسد، مجدداً درج در طومار خواهند داشت. حرره

فی ۱۲۷۳. العبد محمد رحیم.
 محلّ مهر مرحوم حاجی شیخ عبدالرحیم بروجردی(؟) - طاب ثراه - که چندی به تولیت آستانه
 مقدسه مشرف بودند.

بسم الله تعالى
 آنچه از قراین خارجه و داخله واضح شده، املاک مزبوره به طریق مزبور در تصرف امنای وقف است.
 به تاریخ ۱۴ شهر رمضان المبارک ۱۲۷۳.
 محلّ مهر مرحوم حاجی میرزا هدایت مجتهد بسطامی؛ طاب ثراه.

بسم الله تعالى
 نعم ما حرره العلماء الفخام و المشايخ القمقام و الفضلاء الهمام ممّا لاریب فيه.
 محلّ مهر ملاّ باقر مجتهد گلپایگانی؛ طاب ثراه.

بسم الله خير الأسماء
 چون املاک موقوفه آستانه مبارکه و مصارف متفرقه در طومار علی حده ثبت نبود؛ لهذا املاک
 مسطوره که حال به تصرف امنای وقف و منتسبین آستانه است. و أنا المطلع علی ذلك.
 در طومار مهر نداشت.

بسم الله تعالى
 موافق قرائت کثیره و مؤیدات باهره این است که املاک موقوفه مسطوره در این طومار در تصرف
 وقف است، به طریقی که ثبت شده است. و کان ذلك بتاريخ هيجدهم شهر رمضان المبارك من شهور
 سنة ثلاث و سبعين و مأتين بعد الالف، ۱۲۷۳.
 [محلّ مهر] مرحوم آخوند ملاّ محمد مولایی(؟)؛ طاب ثراه.

بسم الله تعالى
 قد وضح و ظهر لى من القرائن الخارجة و الداخلة و المكاتيب المرقومة أنّ هذه الاملاك المسطوره
 موقوفات على المشهد الرضوية - عليه و على آباءه و ابنائه آلاف التحية - و جميعها بتصرف الخدام
 العلية العالیة؛ الا أنّ بعضاً منها باعتبار عروض بعض العوارض المسطوره ليس فى تصرفهم و تحت
 يدهم و يُشير اليه فى هذه الصفحة ايضاً. اللهم وفق من رادها و سعى فى تصرف ما هو ليس فى يدهم.
 تحريراً فى سابع عشر شهر رمضان المبارك من شهور سنة ۱۲۷۳.

محلّ مهر مرحوم حاجی سیّد محمد مجتهد شهیر به قصیر؛ طاب ثراه.

بسم الله تعالى

حقیر فقیر الی ربّه الغنی، محمدصادق رضوی، ناظر سرکار فیض آثار امام همام - علیه و علی آبائه آلاف التّحیّة و السّلام - مضامین مرقومۀ مسطورۀ طومار را مفصلاً مشروحاً ملاحظه نموده، نهایت دقّت و اهتمام در باب تصرّف املاک و مزارع و مستقلّات و غیره و اسناد و تمسّکات و وقفنامجات و استشهدادات و احکامات شرعیّه که از بعضی به علاوه تصرّفات شرعیّه به نظر قاصر حقیر آمده، به جا آوردم؛ چنانچه در چند فقره که به جهت مخروبه بودن تصرّف از جانب وقف در آنها نشده بوده، [و] در بعضی که به جهت سرحدّ بودن و نامنی تصرّف در آنها (صحّ) به خصوص در طومار تعرّض شده و در کلیۀ مابقی به عنوان وقفیت از موقوفات مطلقه و خاصّه، امنای وقف، علی حسب ما اوقفوها الواقفون الموقفون، به قراری که در طومار ثبت است، همه ساله منافع آنها را به مصارف مقررۀ واقفین موقفین مسطور و مقرر می دارند. حرّره العبد المذنب الرّاجی الی رحمة ربّه الغنی بتاریخ عاشر شهر شعبان المعظّم من شهور ۱۲۷۳.

شرحی که حقیر محمدصادق رضوی نوشته ام در باب موقوفات به قدری است که تا به حال تحریر به نظر آمده است و آنچه بعد از این به نظر بیاید و معلوم شود، علاوه خواهد شد. به تاریخ فوق ۱۲۷۳.

محلّ مهر مرحوم میرزا محمدصادق ناظر کلّ آستانۀ مبارکه؛ طاب ثراه.
و محلّ مهر مرحوم میرزا داود ضابط کلّ؛ طاب ثراه.

بسم الله خیر الأسماء

الحمد لله الذی جعل الأوقاف سُبلاً للخیرات و أرشد الیها العباد نیلاً الی التّوبات و أبهاها الی يوم المعاد ذخیرةً للوصول الی السّعادات. والصلوة و السّلام علی خیر خلقه محمد و آله الذین جعل کلّ واحد منهم نفسه الشّریفة وفقاً علی الطّاعات. و بعد أنّ ما عثرت علیه و بأنّ لی بعد ملاحظة ملاحظة ما حواه هذا الطّومار لا سیّما الخطوط و الأمهار المنتسبة الی الأخیار، مضافاً الی الإمارات اللایحة و الشّواهد المتکاثرة أنّ ما سطر و زبر فیها من الموقوفات علی الرّوضة الرّضویة و صاحبها - علیه الف آلاف صلوة و سلام و تحیّة - و خدامها و زائرینها و توابعها و لواحقها صحیح. قد اخذ من الدفاتر القديمة و الجدیدة و الطّوامیر الصّحیحة أو من الآثار الجلیّة مع فقد بعض من الطّوامیر و کثیر منها فی زماننا. هذا بید المتولّی الشرعیّ أو امین الوقف من جانب الواقف أو المتولّی و تصرّف فیها علی حسب ما قرّره الواقفون الأوقاف المرقومة واللّه الواقف علی حقایق الأشياء. حرّره الجانی الفانی فی شهر شوال المکرّم سنة ۱۲۷۳.

محلّ مهر مرحوم میرزا علی‌رضا رضوی مجتهد؛ طاب ثراه.

حقیر فقیر عبدالکریم رضوی، نایب الوکاله سرکار فیض‌آثار بر شرح متن علم دارم از قراری که مفصلاً جناب میرزای ناظر مرقوم فرموده‌اند. و موقوفه معینه سرکار فیض‌آثار تا حال تحریر از قراری است که در طومار ثبت است. تحریراً فی شهر شعبان المعظم ۱۲۷۳.

محلّ مهر مرحوم حاجی میرزا محمدتقی رضوی خطیب‌باشی رضوی؛ طاب ثراه.

محلّ مهر مرحوم حاجی میرزا کریم وکیل.

هو الله تعالی شأنه

املاک مسطوره در طومار در تصرف کارگزاران سرکار فیض‌آثار - علیه سلام الله الملك الجبار - است. دیوانیان عظام را دخلی در املاک مزبور نیست. مالیات دیوان خراسان به قراری که معین شده است، صحیح است [و] اختلافی ندارد. تحریراً فی شهر صفر المظفر ۱۲۷۴.

محلّ مهر مرحوم میرزا محمدرضا مؤتمن السلطنه، وزیر خراسان؛ طاب ثراه.

این املاک مفصله که در این طومار مرقوم شده است، موقوفه سرکار فیض‌آثار است و در تصرف کارگزاران سرکار فیض‌آثار می‌باشد و مالیات دیوانی به مباشرین دیوان اعلی می‌رسانند. به هیچ وجه دخلی به املاک دیوانی ندارد. و مالیات دیوانی معمولی هم به قراری است که به جزو مشخص شده است، عرض و تحریر شد. تحریراً فی شهر صفر المظفر ۱۲۷۴.

محلّ مهر مرحوم میرزا علی‌رضا، مستوفی اول مملکت خراسان؛ طاب ثراه.

اقلّ بندگان و خانه‌زادان آستان جبرئیل‌دربان عمّال و اهالی دفترخانه مبارکه سرکار فیض‌آثار، کما ینبغی ملاحظه نمودیم. این طومار را موقوفات مطلقه و خاصه سرکار فیض‌آثار که تا حال تحریر معلوم شده است، از مزارع و قنوات و طواحین و مستقلات و یخچال و باغات و حمامات و غیر ذلک به جزو از روی ثبت دفاتر قدیمه و اسناد شرعیه و تمسکات معتبره و وقفنامه‌جات منقحه در این طومار ثبت و در تصرف اولیای آستان عرش‌نشان می‌باشد، مگر بعضی از آنها که به واسطه بعد مسافت و بودن در سرحد یا مخروبه بودن، به تصرف امنای آستانه مقدسه نیامده، به خصوص در ذیل اسامی هر یک قید شده است که در تصرف نیست. ما بقی اعم از مطلقه و خاصه که بلا قید است، جمعاً در تصرف وقف می‌باشد و همه‌ساله منافع آنها را حسب‌القرار واقفین خیر موافق - اعلی الله درجاتهم - از قرار ثبت و سررشته دفترخانه مبارکه به مصارف مقرر می‌رسد. تحریراً فی دهم شهر شعبان ۱۲۷۳.

- محلّ مهر مرحوم حاجی میرزا حسن علی وزیر اول؛ طاب ثراه.
 محلّ مهر مرحوم حاجی میرزا زین العابدین وزیر آستانه؛ طاب ثراه.
 محلّ مهر مرحوم حاجی میرزا رحیم مستوفی آستان قدس؛ طاب ثراه.
 محلّ مهر مرحوم حاجی میرزا موسی مستوفی؛ طاب ثراه.

سواد تصدیق مقرب الخاقان مستوفیان عظام دیوان همایون اعلی
 هو الله تعالی شأنه

- املاک مسطورّه در طومار کلاً موقوفات سرکار فیض آثار جناب امام ثامن، علی بن موسی الرضا - صلوات الله و سلامه علیه - است که در دفترخانه مبارکه با ثبت و سررشته دیوان اعلی مقابله شد. به هیچ وجه دخلی به املاک خالصه دیوان همایون ندارد. مالیات معمولی آن از قراری است که مشخص شده، مالیات املاک خراسان را سررشته داران آنجا تصدیق نموده اند. املاک عراق هم موافق فرمان مبارک است که سابق برین (؟) شرف صدور یافته. تحریراً فی شهر صفر ۱۲۷۵.
 محلّ مهر مرحوم جنّت آشیان خلدمکان میرزا محمدیوسف مستوفی الممالک؛ طاب ثراه.
 محلّ مهر مرحوم جنّت مکان میرزا هدایت الله نایب جناب مستوفی الممالک وزیر دفتر.
 محلّ مهر مرحوم میرزا علی مستوفی فرهانی محالّ خراسان.
 محلّ مهر مرحوم میرزا محمدزمان مستوفی؛ طاب ثراه.
 محلّ مهر مرحوم میرزا اسماعیل خان مستوفی.
 محلّ مهر مرحوم میرزا محمدهادی مستوفی.
 محلّ مهر مرحوم میرزا زین العابدین مستوفی.
 محلّ مهر مرحوم میرزا نصرالله مستوفی گرگانی؛ طاب ثراه.

هو الله تعالی شأنه

- کمترین خانه زادان آستان عرش نشان، سرکشیکان کشیک خمسه مطلع ایم که املاک موقوفه سرکار فیض آثار که در این طومار ثبت است به نهجی که عمال مرقوم داشته اند، در تصرف کارگزاران سرکار فیض آثار می باشد. و منافع آن همه ساله به مصارف مقررّه می رسد.
 محلّ مهر مرحوم میرزا مهدی سرکشیک اول؛ طاب ثراه.
 محلّ مهر مرحوم میرزا جعفر رضوی سرکشیک ثانی؛ طاب ثراه.
 محلّ مهر مرحوم حاجی میرزا عبدالکریم سرکشیک ثالث.
 محلّ مهر مرحوم میرزا محمدعلی رضوی سرکشیک رابع؛ طاب ثراه.
 محلّ مهر مرحوم حاجی میرزا ابوالحسین سرکشیک ۵ [خامس]؛ طاب ثراه.

کمترین خانه‌زادان آستان ملایک‌پاسبان، خادم‌باشیان کشیک‌خمسه مطلع‌ایم که املاک موقوفه سرکار فیض‌آثار که در این طومار ثبت است، به نهجی که عمال خجسته‌اعمال مرقوم داشته از مطلقه و خاصه در تصرف کارگزاران سرکار فیض‌آثار می‌باشد. و منافع آن همه‌ساله به مصارف مقررّه واقفین - اعلی‌الله مقامهم - می‌رسد.

محلّ مهر مرحوم حاجی میرزا علی‌اکبر حسینی خادم‌باشی ۱ [اول].

محلّ مهر مرحوم حاجی میرزا عبدالعلی خادم‌باشی ثانی.

محلّ مهر مرحوم میرزا عبدالوهاب خادم‌باشی ۳ [ثالث].

محلّ مهر مرحوم میرزا مرتضی‌الحسینی خادم‌باشی کشیک ۴ [رابع].

محلّ مهر میرزا محمدحسین رضوی خادم‌باشی کشیک ۵ [خامس].

کمترین خدمتگزاران آستان عرش‌نشان فرّاش‌باشیان کشیک‌خمسه اطلاع داریم که املاک و مستقّلات موقوفه سرکاری که در این طومار ثبت است، به نهجی که مرقوم شده در تصرف کارگزاران سرکار فیض‌آثار می‌باشد. و منافع آن همه‌ساله به مصارف موقوفه مفصّله سرکاری می‌رسد.
حرّره:

محلّ مهر مرحوم حاجی میرزا محمدحسن حسینی - طاب ثراه - فرّاش‌باشی اوّل.

محلّ مهر مرحوم میرزا فیض‌الله موسوی؛ طاب ثراه.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طومار

الحمد لله الذي تفرّد في وحدانيّته واتّحد في صمدانيّته. شهدت بوحدته كثرة الموجودات و حكم بغنائه افتقار الممكنات و خّر لعظمته ساجداً ما سواه. و هو في السّماء اله و في الارض اله الّذي امرنا بطاعة محمّد و آله الطاهرين. و شرفنا بمودّته و مودّة آله المعصومين الّذينهم مصابيح الهدى و قناديل الدّجى و جعل محبّتهم وسيلة النّجاة و المنقذة من شفا جُرف الهلكات.

و بعد؛ غرض از نگارش اين نگارین نامه و باعث بر تحرير اين كلمات مشکين ختامه، آن است که چون از روزی که ناظم دستور مشاهد مقدّسه عالم لاهوت، و حافظ قانون صوامع مؤسّسه مُلک و ملکوت که ﴿اللّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ﴾ (آل عمران ۳: ۴۷)، در یک زمان دو حرف شگرف کاف و نون، گنبد بی ستون مقرنس کار سپهر بوقلمون، و روضه زرنگار کارگاه انگلیون را که رفع اطباق السماء و فرش بساط الأرض قابله النماء و سير فُلك الفُلك في الماء بدون عمد و مدد، از فيض ربّیت، رتبت وجود و زیب بی ریب، هستی و بود بخشوده. در ازل الازال صدور معلومات از علّت اوّل و حدوث مجردات از جوهر فرد اکمل از پرتو پرنور زیورافزای دو جوهر گرانبهای عقل و نفس أسطقس اجزاء متباینه و جزو و کلّ ادوات متخالفه علوی و سفلی را رابطه التیام تأثیر و تأثر، افاضه نموده؛ در نوبت نوبت موجودات هر صنفی را، خواه از حمله عرش اعلی و خواه از عمله فرش ادنی که ﴿وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ ﴿وَإِخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَبْصَارِ﴾ (آل عمران ۳: ۱۹۰ و ۱۹۱) در تحت دستور کامل در تلو قانون طائل و در ضمن رونق [افضل] و حجر نسق افضل گذاشته، فزل ارسلان خورشید که مربی عالم موالید است، در اریکه طارم چهارم مربیع نشسته، و مربیح بهرام احتشام، تیغ سپهداری جنود انجم ﴿يَجْنُودٍ لَّمْ تَرَوْهَا﴾ (توبه ۹: ۴۰) بر کمر بسته، و زحل کیوان توان [با توان] زحل آسای، رحل عبودیت عبادت در بر کرده، مشتری سعادت قران، طیلسان افاضت بیان در دوش و عمّامه فضل عرفان در سر نهاده، زهره زهرانمون در نوازش جنگ خنیاگری به نوای ثناپردازی، ترزبان. و تیر پیردبیر به خامه ﴿عَلَّمَ بِالْقَلَمِ عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ﴾ (علق ۹۶: ۵-۴) به تحریر سیاه و سفید، روز و شب و درس دروس دانش و ادب، فصیح بیان. و ماه سریع السیر در طیّ منازل سعود، جبهه سوده و در سیر مشارع شهود قدم ارادت فرسوده. اگر سیّار است در افلاک حقّ جویی ثابت و اگر ثابت است در منطقه عجزبیان ساکت و صامت. از ثری تا به ثریا و از ماهی تا به ماه و «ما فیهنّ و ما بینهنّ» همه به ضابطه محکم و رویّه مبرم و دستور ستوده و قاعده آرموده جابه جا در جوف هر قطره ای از بحر حکمتش دریایی است و از شعاع هر ذره ای از مهر صنعتش آفتاب بیضائی. نسر طائر با ذنب العقاب در یک آشیانه واقع گردیده، و جوزای دو پیکر

در قلب العقرب جا گرفته، خورشید سنبله را از داس هلالی ماه نو آفتی نیست و خرمن ماه را از برق احراق مهر جهان سوز کلفتی نه.

خرطوم پشه را کجک فیل کرده است تا اغنیا ز آه ضعیفان حذر کنند
﴿ذَلِكْ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ﴾ (یس ۳۶: ۳۸). قامت سرو رعنا چون انگشت شهادت در شهادت وحدتش
 برهان مسلم. و مرغوله سنبل مطراً در کنه ماهیتش چون مسأله دور و تسلسل مبهم.
 و فی کلّ شیء له آیه تَدُلُّ عَلٰی اَنَّهُ وَاحِدٌ
﴿سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يَقُولُ الظَّالِمُونَ﴾ (کذا) **﴿عُلُوًّا كَبِيراً﴾** (اسراء ۱۷: ۴۳).

و درود نامعدود بر روان پاک واسطه آفرینش و شرح اسباب کلیات قانون دانش و بینش، نصّ اتمّ
﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ﴾ (اسراء ۱۷: ۵۴ و غیره)، **﴿عَلَّتْ غَانِي لَوْلَاكَ لَمَا خَلَقْتُ الْاِفْلَاكَ﴾**، فصّ خاتم **﴿وَلَكِنَّ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ﴾** (احزاب ۳۳: ۴۰)، رسول اکرم **﴿إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ﴾** (شعراء ۲۶: ۱۰۷ و غیره)، پیغمبر **﴿وَكُنْتُ نَبِيًّا وَآدَمُ بَيْنَ الْمَاءِ وَ الطِّينِ﴾**، صاحب مقام **﴿قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى﴾** (نجم ۵۳: ۹)، فصیح کلام **﴿وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَى﴾** (نجم ۵۳: ۳)، مخبر صادق **﴿إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَى﴾** (نجم ۵۳: ۴)، رایت آیت قائل قابل **﴿سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى﴾** (اسراء ۱۷: ۱)، سروری که دره التاج **﴿لَعَمْرُكَ﴾** (حجر ۱۵: ۷۲) بر سر، و سروری که **﴿إِنَّا نَبِيُّ السَّيْفِ﴾** بر کمر، بی خطی که خطّ نسخ به خطّ و تعلیق هفت قلم هفت ملت کشیده، و امّی ای که علم علم عالمان علوم از رؤیت رویت رایت آیت درایتش سرنگون شده، آفتابی که ماه منیر از اشاره انگشتش شقّ، و ماهتابی که در کف آفتاب نمونش سنگریزه ها در ذکر حق، نیبری که لیل البیل کفر در روز رسالتش روشن، و خیری که در نهار بهار نبوتش خارستان شرک گلشن وار، صبت طنطنه سطوتش طاق کسری شکسته، و صدای دبدبه شوکتش بحیره ساوه در خاک نشسته، رسول عرب، عالم امّی لقب، سید هاشمی حسب، سند قرشی نسب، ادیب کامل ادب.

و بر وصی وفی و ولی رضی، شهسوار میدان **﴿لافتی﴾**، و شقیق شفیق او، یعنی امام امم و نخبه اولاد آدم، شاه والی ولایت، ماه مهر آیت، خانه زاد بیت الله، باب **﴿إِنَّا مَدِينَةُ الْعِلْمِ وَ عَلِيٌّ بَابُهَا﴾**، مخصوص **﴿مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَهَذَا عَلِيٌّ مَوْلَاهُ﴾**، منصوص به نصّ **﴿هَلْ أَتَى﴾** (انسان ۷۶: ۱)، قائل **﴿لَوْ كُشِفَ الْعَطَاءُ﴾**، مشرف به تشریف **﴿إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ﴾** (مائده ۵: ۵۵)، مخصوص به عنایت **﴿قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى﴾** (شوری ۴۲: ۲۳)، خطیب منبر **﴿سلونی﴾**، وارث مرتبه هارونی، اسدالله الغالب، امام المشارق و المغرب، حبه فرض علی الحاضر و الغایب، وارث علم اولین و آخرین، امام المتّقین.

و بر اولاد احفاد و اعقاب امجاد او که **﴿مَثَلُ أَهْلِ بَيْتِي كَمَثَلِ سَفِينَةِ نُوْحٍ مَنْ رَكِبَ فِيهَا نَجَى﴾**، ملاح کشتی شکستگان بحار معصیت و شافع مجرمان امت. و ائمه دین و هدات راه یقین، کواکب برج امامت و لالی درج هدایت - علی ارواحهم یواقیت الصلوة فی مواقیب الصلوة - لا سیما شمع فروزان مصباح هدی، کوکب تابان آسمان مجد و علا، دره عقیده البحر بحر امامت، گوهر بیضای ضیای صدف نبوت، شاه بیت قصیده اصطفی، حسن مطلع دیوان ارتضی، عالمی که اشاعه اشراق رای انورش،

مسائل غامضه دین مبین حلّ ما لا ینحل. حکیمی که بی‌افاضه استشمام گل حکمتش، دماغ عقل کلّ مختلّ. امامی که اگر جزر و مدّ بحر بی‌کران شفاعتش نباشد، کشتی شکستگان گرداب معصیت، یکی رخت به ساحل نجات نکشد. و راهنمایی که چنانچه فایده عنایتش، خضر طریق آوارگان فیافی ضلالت نگرده، کسی به سر منزل مقصود نرسد.

آسمان پیوسته در تک و دو و بی‌قراری است که خود را به عتبه‌بوسی آستان ملک‌پاسبانش رساند. و انجم، شب و روز [بی‌خواب و] سیّار است که از فروغ چراغ شبستان نورفشانش، اقتباسی نماید. فلک دوّار از ثوابت و سیّار همه تن چشم گشته که اگر منظور عین التفاتش گردد، در گرد ضریح مرقد فایز النورش گردد. و آفتاب طلای دست‌افشار کامل عیار که وجود خود را از غش ریا معرّاً ساخته، که در شمسۀ مطلقاری گنبد پر سرورش صرف شود. و عرش و کرسی در جنب قصر جاهش محقربقعه [ای]. و اطلس سپهر از دامن ردای جلالش کهن‌رقعه [ای]. از دانش متوالی فرمان نافذش، دستور حظیره جهان منتظم. و از بینش ناظر حکم محکمش، امور دیر دیر بنیاد محکم. مهر جهانگیر در درگاه فلک‌احتشامش، یکه‌فزلباشی است گونش بیگ‌نام و بدر منیر در بام کریاس سپهرمماسش غلام شبگردی است هلال‌فام. صیت فضائلش عرصه امکان را چنان احاطه نموده که طوطی ناطقه در مدحش از سخن‌سرای عجزبیان. و ارقام مناقبش مضماری صفحۀ گفتگو را به نوعی تنگ داشته که یک قلم خامۀ خیال از تحریر اوصافش شکسته‌زبان. کهکشان فلک اخضر شاه‌جاده‌ای است که افواج ملایک به جاروب‌کشی درگاهش شتابند و سپهر زنگارگون خیمه‌ای است که به قباب انجم و اشعه مهر آراسته، در درگاه گردون‌رتبه‌اش زند؛ امام‌الهدی، شمس‌الضحی، بدرالدجی، طودالنهی، سیدالوری.

پس از حمد و ثنای حضرت آفریدگار و درود سید ابرار و ذکر مناقب ائمه اطهار - صلوات الله الملك الغفار علیهم و علی آبائهم و ابنائهم الی دارالقرار - بر لویح ارواح زاکیه و صفایح اذهان صافیۀ ارباب الباب می‌نگارد که چون در هر زمانی سلطان صاحب‌تختی و در هر قرنی صاحب‌قران فیروزبختی به عزّت ﴿تَوْتَى الْمُلْکَ مِنْ تَشَاءَ وَ تُعْزُّ مِنْ تَشَاءَ﴾ (آل عمران ۳: ۲۶) عزّت اختیار و سروری یافته که به طریقه هر دینی و رویه هر آیینی، مقتدایان خود را مقتدی دانسته، آثار و علامات مشاهد مطهره و روضات مقدسه و عتبات عالیات عالیه و بقعات شایسته ایشان را که رشک محافل قدس و غیرت مجامع انس است، الی یوم القیام به مجاهده و اهتمام و کارگزاری سرور صاحب‌شأنی معمور و منور و معطر دارند که موجب فلاح و رستگاری و ازدیاد عمر و دولت و نیک‌نامی ایشان گردد.

فحمداً له ثم حمداً له علی ما هدانا طریق النعم

که در عهد دولت و سریر سلطنت بندگان دارادربان قیصرپاسبان، شاهنشاه جم‌جاه ملایک‌سپاه ظلّ الله، حامی حوزه اسلام، ماحی ابنیه عبده اصنام، رافع آیات عدل و احسان، قانع آیات ظلم و طغیان، نخبه طوایف امم، مفرخ ملوک عرب و عجم، مشعلۀ دوده مردمک دیده ﴿وَاللّٰهُ يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهٖ مَنْ

﴿یَشاء﴾ (آل عمران ۳: ۱۳) اورنگ‌آرای خواقین کامکار و مملکت‌پیرای شهنشاها تاج‌بخش تاج‌دار
 دریاسخایی که تراوش غمام انعامش بهجت‌افزای بهارستان فضل و کمال است. و هواداری که نسایم
 الطاف خاصش غالیه‌سای دماغ امانی و آمال، ظلّ الله فی العالمین و قهرمان الماء و الطین؛
 قبله ارباب دین، مرکز دور و مدار کز اثر عدل اوست، ملک و ملل را قرار
 فرّ فریدون کجا، شوکت و شأنش کجا؟ در بر بیضا سُهّا، می‌نشود آشکار
 پایه قدرش بود، پایه جاه و جلال سایه شأنش بود، سایه پروردگار
 در خم چوگان حکم، چون فکند حکمتش گوی فلک می‌زند، چرخ به لیل و نهار
 بهر نیستان کفر، تیغ وی آتش‌فشان بهر گلستان دین، خنجر وی آب‌دار
 گوهر بحر کرم، مظهر احسان چو یم صدر سریر امم، فخر اولو الافتخار
 صبح برد پیشکش، برج اسد از حمل بره شیر فلک، پیش رهش بنده‌وار
 کان کفش در سخا، موجه برآرد چو بحر تیغ پر از جوهرش، دم زند از ذوالفقار
 سلطان السلاطین و خاقان الخواقین، السلطان البازل الاعدل الاکرم و الخاقان العادل المعظمّ المفخّم،
 كهف الثقلین و ملاذ الخلق فی الخاقین، السلطان ابن السلطان ابن السلطان و الخاقان ابن الخاقان
 ابن الخاقان، ناصرالدین شاه قاجار - لا زالت اعناق السلاطین ببابه خاضعة و جباه الخواقین بتراب اعتابه
 واضعة - که همیشه اوقات، زیارت و عمارت روضات ائمه دین و عتبات مقتدایان راه یقین، همواره
 و جهة همت حق شناس و منوی نیت صافی طویّت آسمان اساس خسروانه است.
 و از یمن برکات بلا غایات و فیوضات عظیم النهایات بواطن مقدّسات حضرات ائمه معصومین - صلوات
 الله و سلامه علیهم اجمعین - جناب فضالت‌مآب، سعادت و سیادت و عزّت‌نصاب، عدالت و
 مکرمت‌انتساب، مشید قوانین نصف و کامکاری، نضارت‌بخش ریاض مرحمت و کوچک‌نوازی و
 خضارت‌افزای بساتین موهبت و غریب‌نوازی، سلیل سلسله سادات عالی‌نسب و نبیل نقاوه خاندان
 مرتضوی‌حسب، مخدوم اعظم و اعیان و خادم ضریح امام انس و جان، ما صدق آیه وافی هدایه ﴿اِنَّ
 الله یأمر بِالْعَدْلِ وَالْاِحْسَانِ﴾ (نحل ۱۶: ۹۰)، المخصوص بالنفس القدسیة، عضد الملک و المله - اجری
 الله تعالی آثار معالیه علی صفحات الايام و ربط اطناب عمره و دولته بأوتاد الخلود و الدوام - به منصب
 والای تولیت و فرمان‌فرمایی مجاورین آستانه ملایک‌مقام مفتخر و به شرف تقبیل ضریح مطهر و
 مضجع منور سلاله خیرالبشر امام ثامن ضامن - صلوات الله و سلامه علیه - مشرف گردیدند.
 پس از انتظام سایر امور و تزیین و تعمیر و تعطیر بقعه مبارکه و عمارات متعلقه به آن آستان در
 مقام استطلاع مراتب املاک و عقار و خانات و حمامات و مستغلات موقوفه سرکار فیض‌آثار که
 سلاطین سلف و موقّقین خیرات از قدیم الايام الی زماننا هذا که شهر رجب المرجّب سنه ثلاث و
 سبعین و مأتین بعد الألف، ۱۲۷۳، من الهجرة النبویة، مطابق نیلان نیل است، در محالّ ارض اقدس
 طوس و سایر بلاد محروسه ایران، داخل فیها و خارجاً عنها، وقف مؤبّد شرعی و حبس مخلد ملی

نموده بودند، بر مصارف خاصه و مطلقه برآمدند. و وقف نامجات و طوامیر و افراد موقوفه را که چون بنات النعش متفرق بود، کالنسر الواقع مجتمع نموده، حسب المصلحة انتظام امور آستانه مقدسه، رای انور آن جناب اقتضا نموده، طوماری که تفصیل اسامی جمیع املاک و عقار و خانات و مستغلات و قفی متصرفی بالفعلی سرکار فیض آثار را از خاصه و مطلقه ضبط و مندرج باشد، مرقوم فرمایند. ممهور به مهر جمیع علماء عظام و عظما و اعیان و اکابر ارض اقدس؛ و در کتابخانه سرکار فیض آثار ضبط نمایند.

خراسان مشهد مقدس

مزارعات

بلوک اردمه و غیره

بلوک اردمه

• مزرعه عارفی که محدود است به حدود معینه ذیل؛ بالتّمام.

حدی به اراضی مزرعه ده غیبی. حدی به اراضی مزرعه بالندر.

حدین به جبل.

مقرراً قرار جمع دیوانی، ۸ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛ [المقرّر] نقد: ۱۵ تومان. جنس: غله: ۱۶ خروار، کاه: ۱۶ خروار.

• مزرعه کرتیان که وقف است بر روشنائی حرم محترم و محدود است از قرار وقف نامچه به حدود ذیل؛ بالتّمام.

حدی به اراضی مزرعه سراب. حدی به سربند طرق.

حدی به پایین رودخانه. حدی به گذار به رود پلنگ درّه.

مقرراً قرار جمع دیوانی، ۴ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛ [المقرّر] نقد: ۷ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: غله: ۸ خروار، کاه: ۸ خروار.

• مزرعه ده غیبی که محدود است به حدود معینه ذیل؛ بالتّمام.

حدی به اراضی مزرعه عارفی. حدی به اراضی مزرعه طرق.

حدین به جبل.

مقرراً قرار جمع دیوانی، ۳ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛ [المقرّر] نقد: ۵ تومان و ۶۲۵۰ دینار. جنس: غله: ۶ خروار، کاه: ۶ خروار.

بلوک اخلومد

- از بابت رودخانه مزرعه جاياب از جمله هجده سهم تمامی مزرعه مزبوره، ۱۳ سهم و پنج دانگ و نیم.
- وقفی مرحوم عتیق علی، ۷ سهم و نیم، دو دانگ و نیم، مقررراً متصرفی حال، ۷ سهم.
 - وقفی علی شاهی، ۵ سهم و پنج دانگ. مقررراً حدود:
 - حدی به اراضی کریم آباد و خواجه جراح.
 - حدی به اراضی دستجرد و رادکان.
 - حدی به دیمچهزار مزرعه جاياب که متصل به جبل است.
 - حدی به اراضی چهار مهن و بند بایسنغر میرزا.
 - المقرر از قرار جمع دیوانی، ۱۶ زوج و فرد فی غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
 - [والمقرر] غله: ۳۳ خروار، کاه: ۳۳ خروار.

بلوک پیوهژن

- مزرعه سلطان آباد به انضمام دو حجر طاحونه که محدود است به حدود معینه؛ بالتمام.
- مقررراً جمع دیوانی، ۱۰ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
- [المقرر] نقد: ۱۸ تومان و ۷۵۰۰ دینار. جنس: غله: ۲۰ خروار، کاه: ۲۰ خروار.
- مزرعه ده علیان که محدود است به حدود معینه، از کل آن، نصف.
- مقررراً جمع دیوانی، [یک] فرد، نقد: ۹۳۷۵ دینار. جنس: غله: ۱ خروار، کاه: ۱ خروار.
- مزرعه ساخله نو که محدود است به حدود معینه، بالتمام.
- [حاشیه] در طومار حدود و جمع نوشته نشده بود. اسماعیل.
- مزرعه شاه تقی که محدود است به حدود معینه.
- [حاشیه] حدود و جمع در طومار نوشته نشد. اسماعیل.

بلوک تبادکان

- مزرعه گودسلوک که محدود است به حدود معینه ذیل، بالتمام.
- مقررراً از قرار جمع دیوانی، ۶ زوج فی نقد: ۳ تومان و ۱۲۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
- [المقرر] نقد: ۱۸ تومان و ۷۵۰۰ دینار. جنس: غله: ۱۲ خروار، کاه: ۱۲ خروار.
- مزرعه محراب خان، بالتمام. وقفی مکتب خانه: ۵ دانگ، وقفی مطلقه: [یک] دانگ.
- مقررراً حدود از قرار وقف نامه:
- حدی به اراضی مزرعه شادکن. حدی به مزرعه سرگرد و اراضی خیابان.
- حدی به اراضی رحیم آباد و اسفریزی. حدی به اراضی مزرعه دره و اسفریزی.
- المقرر جمع دیوان، ۴ زوج فی نقد: ۳ تومان و ۱۲۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛

- [والمقرّر] نقد: ۱۲ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: غلّه: ۱۲ خروار (کذا)، کاه: ۱۲ خروار (کذا).
- مزرعه سنگور و کنه بیست که هر دو مزرعه از رودخانه کشف رود مشروب می شود. از جمله موقوفه عتیق علی است. بالتّمام. مقرراً،
 - حدّی به اراضی مزرعه مرغانون وقفی مسجد جامع کبیر. حدّی به اراضی مزرعه کنه گوشه.
 - حدّی به اراضی دیمچه زار قوزغان و ابراهیم آباد. حدّی به نهر قوزغان و رودخانه.
 - مزرعه سنگور، ۱۶ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غلّه: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛ [مقرراً] نقد: ۳۰ تومان. جنس: غلّه: ۳۲ خروار، کاه: ۳۲ خروار.
 - مزرعه کنه بیست، ۳۲۰ خروار.
 - [حاشیه] در طومار زوج معلوم نشده بود.
 - مزرعه گازرگاه، وقف بر حمّام شاه، که حمّام مزبور وقف است بر شربت خانه مبارکه و یک رشته قنات و اراضی آن، بالتّمام، به انضمام چهار زوج آب از جمله بیست زوج آبکوه.
 - اراضی و قنات:

حدّی به مزرعه سه درخت.	حدّی به مزرعه خالو.
حدّی به اراضی آبکوه.	---
اراضی آبکوه:	
حدّی به اراضی مزرعه فرخد.	حدّی به مزرعه فاز.
حدّی به اراضی قنات گازرگاه.	---
 - مقرراً، ۴ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غلّه: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛ [المقرّر] نقد: ۷ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: غلّه: ۸ خروار، کاه: ۸ خروار.
 - مزرعه اخنجان که محدود است به حدود معینه، از مدار کلّ، ۱۶ سهم.
 - مقرراً، ۱۰ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غلّه: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛ [المقرّر] نقد: ۱۸ تومان و ۷۵۰۰ دینار. جنس: غلّه: ۲۰ خروار، کاه: ۲۰ خروار.
 - مزرعه ده مظفر که وقف است بر روشنائی حرم محترم و محدود است به حدود معینه، بالتّمام. مقرراً جمع دیوانی، ۲ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غلّه: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛ [المقرّر] نقد: ۳ تومان و ۷۵۰۰ دینار. جنس: غلّه: ۴ خروار، کاه: ۴ خروار.
 - مزرعه رودخانه طرق که محدود است به حدود معینه ذیل؛ بالتّمام. حدّی به جبل.
 - حدّی به جیب آباد شهیر به مبارک آباد.
 - حدّی به اراضی نهرشاهی و ضلعی به عسکریه.
 - حدّی به اراضی دیمچه زار دامنه خواجه اباصلت - علیه الرحمة - و کوه خواجه.

- مقررّاً جمع دیوانی، ۶۰ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غلّه: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
[المقرر] نقد: ۱۱۲ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: غلّه: ۱۲۰ خروار، کاه: ۱۲۰ خروار.
- مزرعه رزان، محدود به حدود معینه، از جمله ۱۴ زوج.
مقررّاً جمع دیوانی، ۳ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غلّه: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
[المقرر] نقد: ۵ تومان و ۶۲۵۰ دینار. جنس: غلّه: ۶ خروار، کاه: ۶ خروار.
- مزرعه گوجگی که وقف است بر زوّار و محدود است به حدود ذیل از قرار وقف نامچه؛ بالتّمام.
حدّی به اراضی مزرعه نوبهار. حدّی به اراضی مزرعه خواجه مقام.
حدّی به اراضی مزرعه ده سرخ. حدّی به اراضی مزرعه جقری.
- مقررّاً جمع دیوانی، ۲ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غلّه: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
[المقرر] نقد: ۳ تومان و ۷۵۰۰ دینار. جنس: غلّه: ۴ خروار، کاه: ۴ خروار.
- مزرعه کاریز پایین که از جمله موقوفات عتیق علی است و محدود است به حدود ذیل؛ بالتّمام.
حدّی به اراضی مزرعه کلاغه آهن. حدّی به اراضی مزرعه کنه بیست.
حدّی به اراضی مزرعه عبد(؟) و حدّاد. حدّی به حریم رودخانه کشف رود.
- مقررّاً جمع دیوانی، ۲ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غلّه: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
[المقرر] نقد: ۳ تومان و ۷۵۰۰ دینار. جنس: غلّه: ۴ خروار، کاه: ۴ خروار.
- مزرعه کنوجرد که محدود است به حدود ذیل؛ از جمله شش دانگ، چهار دانگ و نیم. مقررّاً حدود:
حدّی به نهر مزرعه کنه گوشه. حدّی به اراضی مزرعه سیاس.
حدّی به اراضی مزرعه حصار افغان و دزقان. حدّی به اراضی مزرعه گوندوک.
- المقرر جمع دیوانی، ۹ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غلّه: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
[والمقرر] نقد: ۱۶ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غلّه: ۱۸ خروار، کاه: ۱۸ خروار.
- مزرعه سمزقند که محدود است به حدود معینه ذیل، واقع در طرق شهر، بالتّمام.
حدّی به اراضی مزرعه نخودک. حدّی به اراضی و کال موقوفه شاه طهماسب؛ علیه الرحمة.
حدّی به اراضی باقرآباد و اراضی عطار. حدّی به اراضی مزرعه شقاه.
- مقررّاً از قرار جمع دیوانی، ۴ زوج فی نقد: ۳ تومان و ۱۲۵۰ دینار. جنس: غلّه: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
[المقرر] نقد: ۱۲ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: غلّه: ۸ خروار، کاه: ۸ خروار.
- مزرعه کلاتچه بوغا که محدود است به حدود ذیل؛ بالتّمام.
حدّی به اراضی مزرعه فتح آباد. حدّی به اراضی مزرعه مال آباد.
حدّی به اراضی مزرعه چاهش. حدّی به اراضی حسین آباد موقوفه خواجه ربیع؛ رحمة الله علیه.
- مقررّاً از قرار جمع دیوانی، ۴ زوج فی نقد: ۳ تومان و ۱۲۵۰ دینار. جنس: غلّه: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
[المقرر] نقد: ۱۲ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: غلّه: ۸ خروار، کاه: ۸ خروار.

- مزرعه عوضی، وقفی علی شاه بر مرضای دارالشفا مبارکه، نصف.
حدی به حریم رودخانه کشف رود. حدی به شارع عام.
- حدی به نهر سیس آباد.
حدی به اراضی مزرعه خین عرب.
- مقرراً جمع دیوانی، ۳ زوج فی نقد: ۳ تومان و ۱۲۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
[المقرّر] نقد: ۹ تومان و ۳۷۵۰ دینار. جنس، غله: ۶ خروار، کاه: ۶ خروار.
- مزرعه زیرکن که محدود است به حدود ذیل؛ از کل آن، ۳ خمس. مقرراً حدود:
حدی به اراضی مزرعه سیس آباد. حدی به نهر مزرعه سیس آباد.
- حدی به شارع عام. حدی به حریم رودخانه کشف رود.
- المقرّر جمع دیوان، ۶ زوج فی نقد: ۳ تومان و ۱۲۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
[والمقرّر] نقد: ۱۸ تومان و ۷۵۰۰ دینار. جنس غله: ۱۲ خروار، کاه: ۱۲ خروار.
- مزرعه نوکاریز که محدود است به حدود ذیل؛ از کل آن، نصف.
حدی به اراضی مزرعه الله تیمور. حدی به اراضی مزرعه نیکرود و اراضی سیس آباد.
- حدی به اراضی مزرعه سیس آباد. حدی به اراضی مزرعه پاوا.
- مقرراً از قرار جمع دیوان، [یک] زوج، المقرّر، نقد: ۳ تومان و ۱۲۰۰ دینار(کذا). جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار.
- مزرعه چاه نو، وقفی عتیقی که محدود است به حدود ذیل؛ ۱۷ سهم کل، مقرراً، ۶ سهم.
حدی به اراضی نهر شاهی. حدی به باغستان متصل به باغستان بابا قدرت.
- حدی به اراضی نمازگاه. حدی به باغستان شرقی مصلی.
- المقرّر قرار جمع دیوان، [یک] زوج و فرد فی نقد: ۳ تومان و ۱۲۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
[والمقرّر] نقد: ۴ تومان و ۶۷۵۰ دینار(کذا). جنس: غله: ۳ خروار، کاه: ۳ خروار.
- مزرعه دستجرد، از جمله ۲۴ سهم، مقرراً ۲ سهم. المقرّر حدود:
حدی به اراضی مزرعه الندشت. حدی به قبرستان خارج دروازه عیدگاه.
- حدی به اراضی مزرعه تقی آباد. حدی به خندق شهر بین ارگ و دروازه عیدگاه.
- والمقرّر از قرار جمع دیوان، [یک] فرد؛
ثمّ المقرّر نقد: ۱ تومان و ۵۶۲۵ دینار. جنس: غله: ۱ خروار، کاه: ۱ خروار.
- مزرعه چلاقی سفلی که محدود است به حدود معینه، بالتّمام.
[حاشیه] چون در سرحدّ پایین ولایت واقع است داخل جمع معمولی دیوان جمع ندارد. طومار.
- مزرعه قوزغان که محدود است به حدود معینه و حال در تصرف نیست. ۴۲ سهم، مقرراً، ۵ سهم.
[حاشیه] تماماً تیول نوکر در سرحدّ واقع است تیموری مقرّر است. طومار.

- مزرعه نصرآباد که محدود است به حدود ذیل، از جمله شش دانگ، یک دانگ و نیم. حدّی به اراضی برزش آباد میرزا علی رضا مستوفی و غیره. حدّین به اراضی مزرعه فارمد و برج آباد. حاشیه] در طومار جمع مشخص نبود. اسماعیل.
- مزرعه کنه‌بیشه که محدود است به حدود معینه که حال در تصرف نیست، از کل آن، ۳ زوج. حاشیه] تماماً به تیول نوکر مقرر است. طومار.
- مزرعه دزقان که وقف است بر مصارف گنبد مرحوم الله‌وردی خان و محدود است به حدود معینه، بالتّمام. حاشیه] در طومار میزان ندارد. اسماعیل.
- مزرعه حدّاد یک باب طاحونه، واقعه در مزرعه مزبوره، از منافع کلّ جهت صرف سوخت مسجد عقب بالای سر مبارک، هر شب یک شمع موم که به وزن دو استار باشد، باید عالی جناب میرزا عبدالکریم سرکشیک و متولّی خاصّ ملک مزبور خود سوخت نماید. مزرعه خانقاه، ۴ زوج. حاشیه] در طومار جمع مشخص نبود. اسماعیل.
- مزرعه میمد، دو زوج. حاشیه] چون در سرحدّ پایین ولایت واقع است، در جزو جمع معمولی دیوان جمع ندارد. طومار.

بلوک درزآب

- مزرعه پس‌پشته، وقفی کارخانه مبارکه، محدود به حدود ذیل؛ بالتّمام. حدّی به اراضی مزرعه رفیقان. حدّی به اراضی مزرعه پیشاوک. حدّی به اراضی مزرعه شیرین. حدّی، حدّی(*) به کال.
- مقررّاً از قرار جمع دیوانی، ۱۰ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غلّه: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛ [المقرر] نقد: ۱۸ تومان و ۷۵۰۰ دینار. جنس: غلّه: ۲۰ خروار، کاه: ۲۰ خروار.
- مزرعه رفیقان، از موقوفات علی‌شاهی بر مرضای دارالشّفاء مبارکه، محدود است به حدود ذیل؛ از جمله ۱۰ زوج، ۳ زوج. حدّی به مزرعه پس‌پشته. حدّین به اراضی مزرعه طویل.
- مقررّاً جمع دیوانی، نقد: ۵ تومان و ۶۲۵۰ دینار. جنس: غلّه: ---، کاه: ۶ خروار. مزرعه پیشاوک که محدود است به حدود معینه، از کلّ شش دانگ، ۴ دانگ.

- حدّی به اراضی مزرعه خارستانک. حدّی به کوه چشمه جلسب [جلسب].
 حدّی به مزرعه پس پشته. حدّی به پری آباد.
- مقرراً قرار جمع دیوانی، ۸ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
 [المقرراً] نقد: ۱۵ تومان. جنس: غله: ۱۶ خروار، کاه: ۱۶ خروار.
- مزرعه سعدآباد، از موقوفات علی شاهی بر مرضای دارالشفا مبارکه، از جمله ۱۳ زوج، ۸ زوج.
 [حاشیه] حدود در طومار معین نبود. اسماعیل.
- فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
 [مقرراً] نقد: ۱۵ تومان. جنس: غله: ۱۶ خروار، کاه: ۱۶ خروار.
- مزرعه درنگ آباد، از موقوفات مزبوره، از جمله ۱۰ زوج کلّ، ۶ زوج و فرد.
 حدّی به اراضی مزرعه دوله، وقفی گنبد اللهوردی خان. حدّی به اراضی مزرعه نقاب و انداد.
 حدّی به اراضی مزرعه [آب] دوان. حدّی به مزرعه سعدآباد.
- فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
 [مقرراً] نقد: ۱۲ تومان و ۲۸۷۵ دینار (کذا). جنس: غله: ۱۳ خروار، کاه: ۱۳ خروار.
- مزرعه فوشان، از جمله موقوفات مزبوره، از جمله هشت سهم کلّ آن، ۷ سهم.
 مقرراً خاصه مرضا: [یک سهم، او] مطلقه: ۶ سهم. المقرر حدود:
- حدّی به اراضی مزرعه گروه. حدّی به اراضی مزرعه طویل.
 حدّی به اراضی مزرعه شیرین و رفیقان. حدّی به کال متصل به مزرعه کحکان (کذا).
- جمع دیوانی، ۷ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
 [والمقرراً] نقد: ۱۳ تومان و ۱۲۵۰ دینار. جنس: غله: ۱۴ خروار، کاه: ۱۴ خروار.
- مزرعه ماریان، از جمله موقوفات مزبوره بر مرضاء دارالشفا، از جمله ۱۲ زوج، ۷ زوج. مقرراً،
 حدّی به دامنه کوه. حدّی به اراضی مزرعه کاجوان.
- حدّی به اراضی مزرعه زاک. حدّی به اراضی مزرعه خرق.
 فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
 [المقرراً] نقد: ۱۳ تومان و ۱۲۵۰ دینار. جنس: غله: ۱۴ خروار، کاه: ۱۴ خروار.
- مزرعه انداد، از جمله موقوفات مزرعه مزبوره، از جمله ۸ زوج، ۵ زوج.
 حدّی به اراضی مزرعه درنگ آباد. حدّی به جبل.
 حدّی به اراضی مزرعه نقاب. حدّی ایضاً به اراضی درنگ آباد.
- فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
 [مقرراً] نقد: ۹ تومان و ۳۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۱۰ خروار، کاه: ۱۰ خروار.
- مزرعه خیرآباد که محدود است به حدود ذیل؛ بالتمام.

- حدّی به اراضی مزرعه شیرین. حدّی به اراضی مزرعه گروه.
- حدّی به جبل. حدّی، ندارد.
- مقرراً جمع دیوانی، دو زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛ [المقرراً] نقد: ۳ تومان و ۷۵۰۰ دینار. جنس: غله: ۴ خروار، کاه: ۴ خروار.
- مزرعه خرق که از قنات و آب رودخانه رزان مشروب می شود. محدود به حدود معینه، متصرفی حال، نصف.
- مقرراً دو زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛ [المقرراً] نقد: ۳ تومان و ۷۵۰۰ دینار. جنس: غله: ۴ خروار، کاه: ۴ خروار.
- مزرعه باغشک، محدود به حدود ذیل؛ بالتّمام.
- حدّی به اراضی مزرعه پس کمر. حدّی به نهر سرآسیاب و جرمق.
- حدّی به اراضی جغنه مخروبه. حدّی به اراضی مزرعه بالغور بلاغ.
- مقرراً از قرار جمع دیوانی، ۴ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛ [المقرراً] نقد: ۷ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: غله: ۸ خروار، کاه: ۸ خروار.
- مزرعه شاه طغای، از جمله موقوفات عتیقی، بالتّمام.
- حدّی به اراضی مزرعه کاجوان. حدّی به اراضی مزرعه ناگهان.
- حدّی به اراضی مزرعه جوارشک. حدّی به کال و قلعه جوارشک.
- مقرراً از قرار جمع دیوانی، ۴ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛ [المقرراً] نقد: ۷ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: غله: ۸ خروار، کاه: ۸ خروار.
- مزرعه کلوخان، از موقوفات علی شاهی بر مرضاء دارالشفاء، بالتّمام.
- حدّی به اراضی مزرعه چاقه. حدّی به اراضی مزرعه ده نو.
- حدّی به اراضی مزرعه اندرمان. حدّی به دامنه کوه.
- مقرراً جمع دیوانی، ۴ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار، [المقرراً] نقد: ۷ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: غله: ۸ خروار، کاه: ۸ خروار.
- مزرعه دوله که وقف است بر مصارف گنبد مرحوم الله ویردی خان و محدود است به حدود معینه، بالتّمام.
- مقرراً جمع دیوانی، ۲۵ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛ [المقرراً] نقد: ۴۶ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۵۰ خروار، کاه: ۵۰ خروار.
- مزرعه وجیه آباد، از جمله شش دانگ، یک دانگ و نیم.
- حدّی به اراضی مزرعه شاه طغای. حدّی به باغات جوارشک.
- حدّی به اراضی مزرعه جوارشک. حدّی به کال.

مقررّاً از قرار جمع دیوانی، [یک] فرد؛

المقررّ، نقد: ۹۳۷۵ دینار. جنس: غلّه: ۱ خروار، کاه: ۱ خروار.

• مزرعه کاجوان، وقف بر روشنائی حرم محترم، از جمله ۱۶ سهم، یک سهم.

حدّی به جبل. حدّی به شاه طغای.

حدّی به مزرعه ابدال خان و ماریان. حدّی به اراضی کلوخان وقف.

مقررّاً از قرار جمع دیوانی، [یک] فرد؛

المقررّ، نقد: ۹۳۷۵ دینار. جنس: غلّه: ۱ خروار، کاه: ۱ خروار.

بلوک چناران و غیره:

بلوک چناران که بر املاک موقوفات سرکار فیض آثار جمع نقدی بسته نشده است.

• مزرعه مزنگ، از جمله ۹ سهم کل مزرعه، ۷ سهم.

حدّی به اراضی مزرعه سرفالیز. حدّی به النگسار (؟) گویاغ.

حدّی به اراضی فیض آباد. حدّی به اراضی خیرآباد.

مقررّاً جمع دیوانی، ۷ زوج فی غلّه: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛

[المقررّ] غلّه: ۱۴ خروار، کاه: ۱۴ خروار.

• مزرعه ماسی، بالتّمام.

حدّی به اراضی اخلومد.

حدّی به شکافته و اراضی چهار مهن.

حدّی به اراضی حکیم آباد و شریف آباد و سرفالیز. حدّی به اراضی مزرعه سرک و چاهدشت (؟).

مقررّاً از قرار جمع دیوانی، ۴ زوج فی غلّه: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛

[المقررّ] غلّه: ۸ خروار، کاه: ۸ خروار.

مزرعه دستجرد علیان و غیره:

• مزرعه دستجرد علیان که محدود است به حدود معینه، بالتّمام.

مقررّاً جمع دیوانی، ۴ زوج فی غلّه: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛

[المقررّ] غلّه: ۸ خروار، کاه: ۸ خروار.

• مزرعه منیژان، از کلّ شش دانگ، یک عشر.

مقررّاً جمع دیوانی، ۳ زوج فی غلّه: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛

[المقررّ] غلّه: ۶ خروار، کاه: ۶ خروار.

• مزرعه مزبوره (؟) که وقف است بر زوّار، از کلّ شش دانگ، محدود به حدود معینه؛ ۳ دانگ.

مقررّاً جمع دیوانی، دو زوج فی غلّه: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛

[المقررّ] غلّه: ۴ خروار، کاه: ۴ خروار.

بلوک رادکان و غیره:

بلوک رادکان

- مزرعه رادکان که محدود است به حدود معینه، از جمله کل ۳۶ زوج، ۹ زوج، متصرفی حال. فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
- مقررًا [نقد: ۱۶ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۱۸ خروار، کاه: ۱۸ خروار.
- موقوفه حاجی علی اکبری، وقف بر فقرا و مساکین زوار به قرار وقفنامه، که حال در تصرف وقف نیست.

- مزرعه جعفرآباد، از جمله ۹ زوج، ۳ زوج.
- مزرعه مؤمن آباد، از کل، یک ثلث.
- مزرعه فاضل آباد، از کل، یک ثلث.
- مزرعه قزلقان، از کل، یک ثلث.
- مزرعه حصار نو، از کل، یک ثلث.

بلوک سرجام

- مزرعه داشخانه، از کل آن، یک ربع. [حاشیه] مخروبه است.
- حدی به اراضی مزرعه جهان آباد. حدی به اراضی مزرعه عبدالمجید.
- حدی به اراضی مزرعه باغچه. حدی به اراضی مزرعه کلاته حسن.
- مزرعه فرهادجرد، که محدود است به حدود معینه، بالتّمام.
- مقررًا از قرار جمع دیوانی، غله: ۳۳ خروار، کاه: ۳۳ خروار.
- مزرعه باغچه که محدود است به حدود معینه، نصف.
- مقررًا به انضمام حق زرع، غله: ۵ خروار، کاه: ۵ خروار.

بلوک شانديز

- مزرعه چاه خاصه وقفی عتیقی، که محدود است به حدود ذیل؛ بالتّمام.
- حدی به اراضی منزل آباد وقفی عتیقی و اراضی چاهش.
- حدی به اراضی مزرعه فیانی وقفی مسجد جامع کبیر.
- حدی به اراضی منزل آباد و نهرشاهی.
- حدی به باغات ویرانی.
- [حاشیه] جدید التّسق واقع در جنب قریه ویرانی است و داخل جزو جمع معمولی دیوان نشده. طومار.

- مزرعه نوجه، وقفی حاجی علی اکبری محدود است به حدود ذیل؛ بالتّمام.
حدّین به اراضی مزرعه راهیان.
حدّی به اراضی مزرعه جنگی.
[حاشیه] حال در تصرف وقف نیست. طومار.

بلوک گلمکان

- مزرعه جورمکن محدود به حدود معینه، از جمله ۱۵ سهم، ۶ سهم.
مقرراً جمع دیوانی، ۶ زوج. خاصه: [یک] زوج، مطلقه: ۵ زوج.
فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
[المقرراً] نقد: ۱۱ تومان و ۲۵۰۰ دینار. جنس: غله: ۱۲ خروار، کاه: ۱۲ خروار.
• مزرعه کاهون، وقفی عتیقی، محدود به حدود ذیل؛ از جمله ۱۸ سهم، ۵ سهم.
حدّی به اراضی اسجیل. حدّی به مزرعه هاشم.
حدّی به اراضی جورآباد. حدّی به جبل.
مقرراً از قرار جمع دیوانی، ۳ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
[المقرراً] نقد: ۵ تومان و ۶۲۵۰ دینار. جنس: غله: ۶ خروار، کاه: ۶ خروار.
• مزرعه اسجیل و خرمنه محدود به حدود معینه، از کل آن، نصف.
۶ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
[مقرراً] نقد: ۱۱ تومان و ۲۵۰۰ دینار. جنس: غله: ۱۲ خروار، کاه: ۱۲ خروار.
• مزرعه احمدآباد که محدود است به حدود معینه، نصف.
[حاشیه] در طومار جمع نداشت. اسماعیل.

بلوک میان ولایت

- مزرعه الندشت که محدود به حدود ذیل؛ بالتّمام.
حدّی به مزرعه سعدآباد، وقفی مسجد جامع کبیر. حدّی به اراضی زرگران، وقفی سرکار.
حدّی به دیمچهزار دامن کوه سنگی. حدّی به خندق شهر و تقی آباد و دستجرد.
مقرراً جمع دیوانی، ۷ زوج فی نقد: ۳ تومان و ۱۲۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
[المقرراً] نقد: ۲۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۱۴ خروار، کاه: ۱۴ خروار.
• مزرعه آبکوه که از رودخانه جغرق و میان به سمت مشهد مقدّس جاری است. از جمله ۱۴ سهم،
به انضمام بازه طلخان، ۷ سهم.
مقرراً جمع دیوانی، ۱۰ زوج فی نقد: ۳ تومان و ۱۲۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛

- [المقرّر] نقد: ۳۱ تومان و ۲۵۰۰ دینار. جنس: غلّه: ۲۰ خروار، کاه: ۲۰ خروار.
- مزرعه فولیان، من جمله موقوفات حاجی علی اکبری بر زوّار که محدود است به حدود ذیل؛ نصف. حدّی به اراضی مزرعه جنگی. حدّی به اراضی مزرعه رباطو.
 - حدّی به اراضی قادرآباد و طاحونه علاءالدین. حدّی به رودخانه کشفرود و راهیان دلبندآباد(؟).
 - مقرراً از قرار جمع دیوانی، ۶ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غلّه: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛ [المقرّر] نقد: ۱۱ تومان و ۲۵۰۰ دینار. جنس: غلّه: ۱۲ خروار، کاه: ۱۲ خروار.
 - مزرعه مردارکشان، که محدود است به حدود ذیل؛ بالتّمام. حدّی از زیر نهر عاشقان تا حریم رودخانه کشفرود.
 - حدّین به اراضی مزرعه منیژان. حدّی به اراضی مزرعه خطایان.
 - مقرراً از قرار جمع دیوانی، ۶ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غلّه: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛ [المقرّر] نقد: ۱۱ تومان و ۲۵۰۰ دینار. جنس: غلّه: ۱۲ خروار، کاه: ۱۲ خروار.
 - مزرعه خانقاه از جمله شش دانگ کلّ مزرعه، دو دانگ. حدّی به باغات شهر و ضلعی به مزرعه نکاح. حدّی به اراضی مزرعه نخودک.
 - حدّی به اراضی مزرعه فتح آباد. حدّی به اراضی مزرعه بحرآباد و زرگران.
 - مقرراً از قرار جمع دیوانی، دو زوج فی نقد: ۳ تومان و ۱۲۵۰ دینار. جنس: غلّه: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛ [المقرّر] نقد: ۶ تومان و ۲۵۰۰ دینار. جنس: غلّه: ۴ خروار، کاه: ۴ خروار.
 - مزرعه نهر شاهی موسوم به چشمه جیلسب(کذا)، وقفی شام زوّار، که از اوّل سرچشمه، محدود است به حدود ذیل؛ بالتّمام. حدّی به اراضی مزرعه جوپایان. حدّی به اراضی مزرعه رودخانه و قرانپه.
 - حدّی به جبل. حدّی به مزرعه پری آباد.
 - مقرراً جمع دیوانی، ۲۵ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غلّه: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛ [المقرّر] نقد: ۴۶ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غلّه: ۵۰ خروار، کاه: ۵۰ خروار.
 - مزرعه چنبر غربال، از جمله موقوفات علی شاهی بر مرضای دارالشفا، بالتّمام. حدّی به اراضی مزرعه قادرآباد. حدّی به کال چنبر غربال.
 - حدّی به اراضی مزرعه دهشک. حدّی به اراضی مزرعه چنبر غربال علیا.
 - مقرراً جمع دیوانی، ۶ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غلّه: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛ [المقرّر] نقد: ۱۱ تومان و ۲۵۰۰ دینار. جنس: غلّه: ۱۲ خروار، کاه: ۱۲ خروار.
- مزرعه شهر طوس و غیره:
- مزرعه شهر طوس از مدار ۱۲ زوج کلّ، ۵ زوج و فرد.

- [حاشیه] در طومار حدود و جمع دیوانی نداشت. اسماعیل.
- مزرعه چهار طاقی، معروف به حسین آباد، بالتّمام.
 - حدّی به اراضی جنابد.
 - حدّی به اراضی مزرعه ماهی خورد و تبادکان و کلاتجه جلاطوها.
 - حدّی به اراضی مزرعه دنیه تپه.
 - حدّی به اراضی مزرعه سلطان آباد و عبدالآباد.
- [حاشیه] در طومار جمع دیوانی نداشت. اسماعیل.
- مزرعه دهشک، تمامی هفت سرکار و یک فرد، از جمله هشت سرکار و فرد که مدار کل محلّ مزبور است. و از آن جمله یک سرکار وقفی حاجی علی اکبری و متعلّق به فیض آثار و موافق قدیم سرکار، فرد که حال دو زوج زراعت می شود. مقررّاً به انضمام موقوفه سقاخانه واقعه در صحن قدیم.
 - حدّی به حریم رودخانه کشف رود.
 - حدّی به نهر خطایان.
 - حدّی به مزرعه چنبر غربال.
 - حدّی به اراضی مزرعه آبگینه و بعضی به اراضی سهلک.
 - ۱۶ زوج و ثلث فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
 - [مقررّاً] نقد: ۳۰ تومان و ۶۲۵۰ دینار. جنس: غله: ۳۲ خروار و ۶۶ من، کاه: ۳۲ خروار و ۶۶ من.
 - مزرعه پرکن آباد، محدود به حدود ذیل؛ بالتّمام.
 - حدّی به اراضی مزرعه تخم مرز وقفی سررشته نوآب.
 - حدّی به اراضی مزرعه قهقهه.
 - حدّی به اراضی مزرعه باغوی وقفی بر مؤذنان سرکار فیض آثار. حدّی به اراضی مزرعه کوشک مهدی.
 - مقررّاً جمع دیوانی، ۶ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
 - [المقررّاً] نقد: ۱۱ تومان و ۲۵۰۰ دینار. جنس: غله: ۱۲ خروار، کاه: ۱۲ خروار.
 - مزرعه سران که وقف است بر روشنائی حرم محترم، موافق وقف نامچه، از کلّ آن، ربع.
 - حدّی به اراضی مرغزار.
 - حدّی به مزرعه خین چماقی.
 - حدّی به اراضی مزرعه مردارکشان. ---
 - مقررّاً از قرار جمع دیوانی، دو زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
 - [المقررّاً] نقد: ۳ تومان و ۷۵۰۰ دینار. جنس: غله: ۴ خروار، کاه: ۴ خروار.
 - مزرعه خین چماقی که محدود است به حدود ذیل؛ از کلّ آن، نصف.
 - حدّی به النگ قهقهه.
 - حدّی به اراضی مزرعه عاشقان.
 - حدّین به اراضی مزرعه منیژان که یک ربع آن وقف سرکار است.
 - مقررّاً جمع دیوانی، ۴ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
 - [المقررّاً] نقد: ۷ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: غله: ۸ خروار، کاه: ۸ خروار.
 - مزرعه دنیه تپه که وقف است بر تعمیر نهر شاهی، بالتّمام.
 - حدّی به کال مزرعه مزبوره.
 - حدّی به اراضی مزرعه سقروان.
 - حدّی به اراضی مزرعه چهچهه.
 - حدّی به اراضی و قنات پایین ده.

- مقررّاً جمع دیوانی، ۱۲ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غلّه: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
[المقررّ] نقد: ۲۲ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: غلّه: ۲۴ خروار، کاه: ۲۴ خروار.
• مزرعه چوپایان، بالتّمام.
حدّی به حریم رودخانه کشف رود. حدّی به اراضی مزرعه جونوی آباد.
حدّی به اراضی مزرعه چشمه جلسب. حدّی به جبل.
مقررّاً جمع دیوانی، ۸ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غلّه: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
[المقررّ] نقد: ۱۵ تومان. جنس: غلّه: ۱۶ خروار، کاه: ۱۶ خروار.
• مزرعه ماهی خورد، محدود است به حدود معینه، از قرار ثبت و سررشته دفاتر قدیم سرکار فیض آثار،
بالتّمام. مقررّاً متصرفی حال، نصف.
المقررّ قرار جمع دیوانی، دو زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غلّه: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
[والمقررّ] نقد: ۳ تومان و ۷۵۰۰ دینار. جنس: غلّه: ۴ خروار، کاه: ۴ خروار.
• مزرعه سربق و بیلدر و محوّطات ترغبه [طرقبه]، که محدود است به حدود معینه، از هر دو مزرعه،
نصف.
مقررّاً جمع دیوانی، [یک] زوج و فرد فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غلّه: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
[المقررّ] نقد: ۲ تومان و ۸۱۲۵ دینار. جنس: غلّه: ۳ خروار، کاه: ۳ خروار.
• مزرعه خطایان، من جمله موقوفات حاج علی اکبری بر زوّار که محدود است به حدود ذیل؛ نصف.
حدّی به اراضی مزرعه سهلک. حدّی به اراضی مزرعه دهشک.
حدّی به رودخانه کشف رود. ---
مقررّاً قرار جمع دیوانی، ۳ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غلّه: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
[المقررّ] نقد: ۵ تومان و ۶۲۵۰ دینار. جنس: غلّه: ۶ خروار، کاه: ۶ خروار.
• مزرعه قزل حصار که محدود به حدود معینه ذیل است؛ بالتّمام.
حدّی به اراضی مزرعه تخمانجیر و ظریف آباد. حدّی به اراضی مزرعه سرحصار.
حدّی به اراضی مزرعه سعدآباد. حدّی به اراضی مزرعه کلاته حسن.
مقررّاً جمع دیوانی، ۴ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غلّه: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
[مقررّاً] نقد: ۷ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: غلّه: ۸ خروار، کاه: ۸ خروار.
• مزرعه موسی آباد، که محدود است به حدود ذیل؛ از جمله شش دانگ کلّ، دو دانگ.
حدّی به اراضی مزرعه قره گوز و طاهرآباد. حدّی به اراضی مزرعه عاشقان شهیر به امین آباد ایلخانی.
حدّی به اراضی مزرعه ثمن دره. حدّی به کلاتچه طایفه بیزکیها(؟).
مقررّاً جمع دیوانی، [یک] زوج. نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غلّه: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار.
• مزرعه کسلان جرد که محدود است به حدود ذیل؛ بالتّمام.

- حدّی به اراضی مزرعه سرآسیاب. حدّی به اراضی مزرعه مزبوره و امین آباد.
- حدّی به اراضی ثمن درّه. حدّی به نهر سرآسیاب و اراضی موسی آباد.
- مقرراً جمع دیوانی، [یک] زوج. نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار.
- مزرعه شاه فیل، بالتّمام. مقرراً متصرفی حال، نصف.
- حدّی به اراضی محمدآباد. حدّی به اراضی و کال شمس آباد.
- حدّی به کلاته حاجی سیّد صادق موسومه به منصوریه. حدّی به اراضی مزرعه اوج وفر(؟).
- مقرراً جمع دیوانی، دو زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
- [المقرراً] نقد: ۳ تومان و ۷۵۰۰ دینار. جنس: غله: ۴ خروار، کاه: ۴ خروار.
- مزرعه منزل آباد، من جمله موقوفات عتیقی، بالتّمام.
- حدّی به اراضی ابراهیم آباد. حدّی به نهر شاهی.
- حدّی به اراضی مزرعه چاه خاصّه. حدّی به اراضی مزرعه چاهش صفی آباد.
- مقرراً از قرار جمع دیوانی، ۳ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
- [المقرراً] نقد: ۵ تومان و ۶۲۵۰ دینار. جنس: غله: ۶ خروار، کاه: ۶ خروار.
- مزرعه سروآباد که محدود است به حدود معینه، بالتّمام.
- مقرراً از قرار جمع دیوانی، دو زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
- [المقرراً] نقد: ۳ تومان و ۷۵۰۰ دینار. جنس: غله: ۴ خروار، کاه: ۴ خروار.
- مزرعه جنابد که محدود است به حدود معینه، بالتّمام.
- مقرراً از قرار جمع دیوانی، ۲۲ زوج فی نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار؛
- [المقرراً] نقد: ۴۱ تومان و ۲۵۰۰ دینار. جنس: غله: ۴۴ خروار، کاه: ۴۴ خروار.
- مزرعه زرگران که محدود است به حدود معینه، بالتّمام.
- [حاشیه] جدیدالتّسّق است، داخل جزو جمع دیوانی نشده. طومار.
- مزرعه باغوی، وقف بر مؤذنان سرکار فیض آثار.
- [یک] زوج، مقرراً، نقد: ۱ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار.
- [حاشیه] در طومار جدید نداشت. اسماعیل.
- مزرعه اوج وفر(؟)، که محدود است به حدود معینه، به انضمام کلاتجه متعلقه به آن جا، بالتّمام.
- یک رشته قنات مسمّی به کلاته پشت(؟) نهر که حال موسوم است به نصرآباد و در اجاره آقا میرزا نصرالله خلف مرحوم میرزا ابوالقاسم رضوی بوده است.
- [حاشیه] جدیدالتّسّق است داخل جزو جمع معمول دیوان نشده. طومار.
- مزرعه علی آباد و غیره:
- موقوفه مرحوم میرزا ابوالحسن که نظارت آن موقوفه با متولّی سرکار فیض آثار و تولیت آن با اولاد

واقف است.

مزرعه علی آباد، مشهور به فیض آباد، بالتّمام.

مزرعه موسی آباد، از کلّ آن، دو ثلث.

مزرعه راهیان، که سابقاً در بلوک شاندیز نوشته شده بود.

[حاشیه] مورد جمع دیوانی سه مزرعه در طومار نوشته نشده بود. اسماعیل.

• مزرعه شیلانجرد، شهیر به ولی آباد.

از منافع مزرعه مزبور و دو حجر طاحونه دایره و بایره واقعه در اراضی مزرعه مزبور به سرکار فیض آثار، جهت سوخت و روشنائی حرم محترم همه ساله باید برسد. از قرار شرح سواد وقف نامچه معتبره که در نزد عالی جناب میرزا عبدالباقی است از منافع یک ربع از چهار ربع کلّ مزرعه مزبور بعد از وضع مخارج ملکی و حقّ التولیه به مبلغ سه تومان خراسانی که عبارت از ده تومان رایج بوده باشد، به جهت حقّ النبیّاه نایب الزبارة واقف، مابقی صرف سوخت و روشنائی حرم محترم باید بشود. [حاشیه] در طومار حدود و جمع دیوانی نداشت. اسماعیل.

• مزرعه چهارطاقی، مسمی به حسین آباد واقعه در جنب قریه جنابد و عبدالآباد که در هذه السنه ثیلال ثیل ۱۲۷۴ سرکار عظمت مدار عالی - دام اجلاله - از خیرالحاج حاجی قاسم تاجر طهرانی و سایر شرکاء ابتیاع و به موجب وقف نامچه علی حده وقف سرکار فیض آثار فرموده اند، بالتّمام. [حاشیه] مکرّر است در جوف نوشته شده است. طومار.

باغات و قنوات و غیره

باغات

• باغ عنبر که محدود است به حدود معینه، به انضمام اراضی یخچال خرابه متصله به باغ مزبور. [یک] قطعه.

• باغ آصف الدوله، واقع در خیابان علیا، محدود به حدود معینه. [یک] قطعه.

• باغ سالار که محدود است به حدود معینه. [یک] قطعه.

• باغ بابا اسماعیل، محدود به حدود معینه. [یک] قطعه.

• باغ مصلی که واقع در خارج دروازه خیابان سفلی است. [یک] قطعه.

• باغ اخلومد، محدود به حدود معینه. [یک] قطعه.

• باغ، واقعه در سمزقند وقفی سرکار فیض آثار. [یک] قطعه.

• باغ، واقعه در پایان در باغ من بلوک اردمه، وقف کفشداران صفّه میر علی شیر و کفشکن متصل به ایوان طلای مبارک، بالتّمام.

حدّی به ملک ورثه حاجی نظاما. حدّی به ملک ورثه محمدحسن و غیره.

حدّی به جبل و بیشهٔ ملا علی و غیره. حدّی به حریم رودخانه.

قنوات

- قنات عشرت‌آباد، بالتّمام.
- حدّی به محمدآباد نوغان.
- حدّی به باغ آقا رجب و باغ استاد عبّاس و مزار.
- حدّین به خندق مشهد مقدّس.
- قنات سناباد، واقعه در درب دروازهٔ سراب، محدود به حدود ذیل؛ بالتّمام. [یک] قطعه.
- [حاشیه] حدود در طومار نوشته نشده بود. اسماعیل.
- قنات درویش بیگ، وقف بر مکتب‌خانهٔ مبارکهٔ سرکار فیض‌آثار، از جملهٔ ۱۲ سهم، مقررأ، ۵ سهم.
- قنات و اراضی محمدآباد نوغان، که اراضی آن متّصل به اراضی عشرت‌آباد، وقفی شربت‌خانهٔ مبارکه است. از کلّ آن، خمس.

طواحین

- طاحونهٔ میر علی‌شیر و میر شیخ، که از آب طرق دایر است. دو حجر.
- طاحونهٔ مشهور به طاحونهٔ کلوخ، وقفی عتیقی که از آب مزبور دایر است. [یک] حجر.
- طاحونهٔ کبود حمّام، که از آب نهر الله تیمور دایر است. [یک] حجر.
- طاحونهٔ دایره از آب جوارشک. نصف.
- طاحونه، واقعه در خیابان علیا، که از آب نهر شاهی دایر است. دو حجر.
- طاحونه، واقعه در طرق، مشهور به طاحونهٔ علاءالدین، وقف بر حفاظ آستانه مقدّسهٔ دورهٔ منوره. دو حجر.

یخچالات

- یخچال، واقعه در مزرعهٔ گودسلوک. یک باب.
- یخچال، واقعه در اراضی مزرعهٔ محراب‌خان. دو باب.
- یخچال، واقعه در اراضی مزرعهٔ الوندشت. [یک] باب.
- یخچال، واقعه در مزرعهٔ سمزقند. [یک] باب.
- یخچال معموره و مخروبه، واقعه در اراضی چاه نو. دو باب.

مستغلات: آنچه تمام آن وقف سرکار فیض‌آثار است.

خانات و غیره:

- خان میر معین، به انضمام یک باب تیمچهٔ خلف آن، مع ملحقاتها، واقعه در خیابان سفلی محدود به حدود ذیل؛ وقف روشنائی حرم محترم. [یک] باب.
 - حدّی به حاشیة خیابان سفلی.
 - حدّی به کوچهٔ سیاه آب.
 - حدّی به شارع عام.
 - حدّی به منازل.
- خان سلطانم، به انضمام اسطبل و بهارند مع ملحقاتها، واقع در بازار قیصریه، که محدود است به حدود ذیل. [یک] باب.
 - حدّی به دکاکین بازار قیصریه.
 - حدّی به خان سالار.
 - حدّی به شارع عام و منازل.
 - حدّی به دکان علاقی و منازل.
- خان حسینیهٔ جدیدالبناء مع ملحقاته، واقعه در درب صحن مقدّس خیابان علیا. [یک] باب.
 - حدّی به بازار برآزان.
 - حدّی به بازار مزبور و دکاکین رو به خیابان.
 - حدّی به مدرسهٔ یوسف خواجه و منزل حاجی محمد.
 - حدّی به کارخانهٔ سرکار فیض آثار.
- تیمچهٔ حکاکان، متصله به صحن مقدّس جدید مع ملحقاته. [یک] باب.
 - حدّی به صحن مقدّس جدید و ضراب‌خانه.
 - حدّی به چاه‌خانهٔ صحن مزبور.
 - حدّی به بیت‌الجمال (۴) و منازل.
 - حدّی به ممرّ خاصّ.
- تیمچه، واقعه در داخل بست خیابان سفلی، اراضی آن از جملهٔ موقوفات مطلقه و اعیان وقف روشنائی حرم محترم. [یک] باب.
 - حدّی به ممرّ خاصّ میرزا طاهر.
 - حدّی به آب‌انبار صحن مقدّس جدید.
 - حدّی سمت صحن مقدّس جدید.
 - حدّی به حاشیة خیابان.
- سراچه، واقعه در فوق آب‌انبار صحن مقدّس عتیق که مشتمل بر دو باب سراچه است مع ملحقاتها که اراضی و اعیان سابقهٔ آن از موقوفات مطلقه و اعیان تعمیری جناب وزیر نظام. [یک] باب.
 - تیمچه، واقعه در دم بست خیابان علیا سمت رو به قبله. محدود به حدود معینه. [یک] باب.
 - سراچه، واقعه در فوق آب‌انبار صحن جدید که مشتمل بر دو باب سراچه است مع ملحقاتها. [یک] باب.
- سراچه، واقعه در فوق بازار برآزان که مشتمل بر بیرونی و اندرونی است. [یک] باب.
 - ضراب‌خانه، واقعه در درب شرقی صحن مقدّس جدید که متصل به ضلع شرقی صحن مزبور است. [یک] باب.
- اراضی و اعیان انبارهای سرکار فیض آثار، واقعه در داخل بست خیابان علیا، متصل به کارخانهٔ سابقهٔ سرکاری که مشتمل بر چند باب است. [یک] باب.
 - کارخانهٔ جدیدالبناء که مشتمل بر کارخانه و شربت‌خانه، واقع در سمت جنوب صحن مقدّس جدید، متصل به سدهٔ جنوبی صحن مزبور. [یک] باب.

- عمارت، متصله به دارالشفای مبارکه.
- حدّی به حوالی حاجی محمدتقی بزّاز. حدّی به دارالشفای مبارکه.
- حدّی به حوالی ورثه مرحوم حاجی سید علی زیارت‌نامه‌خوان.
- [حاشیه] حدّ رابع در طومار مشخص نبود. اسماعیل.
- عمارات و غیره، موقوفه حاجی میرزا ابوالحسن که نظارت آن با متولّی سرکار فیض آثار است و تولیت آن با اولاد واقف است.
- حوالی واقعه در محله سراب. [یک] باب.
- حوالی مهمان‌خانه، واقع در محله مزبوره. [یک] باب.
- اشیاء مفصله در وقف‌نامه‌چه، وقف بر تعزیه‌داری جناب سیدالشهداء - علیه السلام -
- کارخانه سرکار فیض آثار، در طرفی مغربی خان حسینیّه. [یک] باب.
- حوالی ایتماعی جناب جلالت‌مآب از بهنود خان کلافی (؟) واقعه در جنب خان حسینیّه. [یک] باب.
- [حاشیه] برادر جناب جلالت‌مآب مرحوم عضدالملک - طاب ثراه - است. اسماعیل.

دکاکین و بازار

- بازار حجاران، مشهور به بازار آغچه، و محل عبور از صحن مقدّس عتیق به قبرستان قتلگاه. ۲۲ باب. منهای دو باب متعلّق به حاجی مصطفی قلی بیگ دربان‌باشی، باقی، ۲۰ باب.
- بازار کلاه‌دوزان، وقفی حاجی ملا علی قوچانی، واقع در خلف آب‌انبار صحن مقدّس جدید. ۱۸ باب.
- منهای یک باب متعلّقه به ضعیفه که دکان دویم بازار از حاشیه خیابان است، باقی، ۱۷ باب.
- بازار جناب وزیر نظام، که محلّ سکناى جماعت بزّازان است مع سکوبهای دروب بازار، واقع در بین بازار بزرگ و خان حسینیّه. ۷۶ باب. منهای دکاکین مفصله که در تصرف اشخاص مسطوره ذیل بوده و بعد از خرابی بازار و ساختن جدید، جناب وزیر نظام به خود آنها واگذار نموده‌اند که کرایه آنها را از قراری که مشخص شده است، خود دریافت نمایند. ۴ تومان و ۲۰۰۰ دینار، مقررّاً ۷ باب:
- جناب حاجی میرزا حسن مجتهد، یک‌ماهه، ۲ تومان، مقررّاً ۳ باب.
- عالی جناب میرزا رحیم مستوفی، یک‌ماهه، ۱ تومان و ۱۰۰۰ دینار (؟)، مقررّاً دو باب.
- سید رضای دربان‌باشی، یک‌ماهه، ۶۰۰۰ دینار، مقررّاً [یک] باب.
- میرزا حسین خادم‌باشی، یک‌ماهه، ۵۰۰۰ دینار، مقررّاً [یک] باب.
- باقی، ۶۹ باب.
- ایضاً بازار جناب وزیر نظام، که محلّ سکناى جماعت خفافان است به انضمام سکوبهای دروب بازار واقع در داخل بست خیابان علیا. ۵۸ باب.
- دکاکین واقعه در زیر طاق درب دارالشفای مبارکه که اراضی و اعیان، بالتّمام، مال وقف است و در

- هر کدام اعیان خوبی هست، مال متصرف است. ۱۱ باب.
- سکوب درب دارالشفاء، تصرف وقف، [یک] باب.
- بقالی، تصرف وقف، [یک] باب.
- سمساری، متصرفی میرزا حسن علی، [یک] باب.
- کلاه‌دوزی، متصرفی حاجی میرزا محسن، [یک] باب.
- نعجه‌خانه، تصرف وقف، [یک] باب.
- خرقه‌دوزی درب بیمارخانه، تصرف وقف، [یک] باب.
- سمساری، متصرفی حاجی اسماعیل، [یک] باب.
- سکوب جبّه‌فروشی، تصرف وقف، [یک] باب.
- سکوب جوراب‌فروشی، تصرف وقف، [یک] باب.
- ایضاً سکوب جوراب‌فروشی، تصرف وقف، [یک] باب.
- خرقه‌دوزی، متصرفی حاجی صادق حکاک، متصل به نعجه‌خانه، [یک] باب.
- [دکاکین،] ۱۹ باب.
- سکوب درب بازار بزرگ، متصل به صحن مقدّس عتیق. دو باب: صراف، حکاک.
- دکان قنّاق‌سازی، که راهرو بام بوده در خیابان علیا، بعد دکان شده، [یک] باب.
- خبّازی که درب مطبخ بوده و حال دکان ساخته شده، که در تصرف میرزا غلام خبّاز اجاره نموده است، [یک] باب.
- خورده‌فروشی درب انبار سرکار فیض‌آثار، [یک] باب.
- سکوب‌های درب صحن مقدّس عتیق، ۸ باب.
- خیابان علیا، ۴ باب: داخل، دو باب. خارج، دو باب.
- خیابان سفلی، ۴ باب: داخل، دو باب. خارج، دو باب.
- سکوب صحن مقدّس جدید و غیره، ۶ باب.
- سکوب‌های صحن مقدّس جدید، ۴ باب: داخل، دو باب. خارج، دو باب.
- سکوب‌های درب بازار آغچه، دو باب.
- دکاکین سمت پشت به قبله خیابان سفلی، واقعه در داخل بست، درب تیمچه سرکاری و غیره.
- [دکاکین] درب تیمچه، وقفی که سابقاً قصابی و عطّاری بوده و حال دو صراف و تنباکوفروش می‌گویند. دو باب.
- دکان جنبی(؟) درب خان میر معین، دو باب: بقالی، [یک] باب. نجّاری، [یک] باب.
- [دکاکین،] ۴ باب
- دکانهای واقعه در کوچه سیاه‌آب، پشت به خان میر معین متصل به یکدیگر. دو باب.

- دگان صباغی، واقع در درب بازار خفافان که سابقاً ممر بوده و حال ممر بازار مزبور شده و ممر سابق دگان شده است. [یک] باب.
- دگان عطاری، واقع در درب صحن مقدس، سمت خیابان علیا که زمین و اعیان آجری از وقف و اعیان چوب از میرزا خان متصرف است. [یک] باب.
- دکاکین ممر جنوب درب صحن مقدس جدید پشت به منزل وقفی که دکاکین آن را مقابل به شربت‌خانه گرفته‌اند. دو باب.
- دکاکین واقعه در چهار سوق درب شرقی صحن مقدس جدید. ۴ باب.
- دکاکین پشت به خان سلطانم مقابل تیمچه وقفی اجدادی سرکشیکان که ربع دکاکین متعلق به سرکار فیض‌آثار است. دو باب.
- دگان خورده‌فروشی، [یک] باب. دگان قنطاق‌سازی، [یک] باب.
- تخت داروغه، واقعه در خیابان سفلی که در فوق نهر ساخته شده. تخت داروغه، دو باب.
- دکاکین احداثی (؟) مقابل تخت داروغه، پشت به قبله. دو باب: عطاری [و] رزازی.

خان شاه‌ویردی‌خانی و غیره

- خان و دکاکین مرحوم شاه‌ویردی خان، واقعه در حاشیه خیابان سفلی که باید منافع این موقوفه، بعد از وضع خمس حق التولیه اولاد واقف هر شبی مستمراً سی استار شمع پیه در چهار شرفه دارالسیدیه مبارکه سوخته، هر روزی هم پنج استار فتیله عنبر در حرم مبارک سوخت شود و پس از صرف این وجوه و تعمیرات لازمه وقف و مواجب دو نفر فرآش شرفه و فتیله عنبر، هر چه فاضل آید، حسب‌القرار واقف عاید زوار آستانه مقدسه گردد به جهت زاد و راحله و عود به اوطان. خان، [یک] باب.
- دکاکین متصله به یکدیگر، ۱۵ باب.
- حمام، [یک] باب.
- حمام آغچه، از جمله موقوفات عتیقی است، واقع در بازار آغچه که محل سکناى حجاران است. [یک] باب.
- حمام سالار و غیره
- حمام سارار، وقف بر روشنائی پایین‌پای مبارک که حسب‌القرار بعد از وضع حق التولیه متولی خاص که یک عشر است، شبی پانزده استار شمع پیه به جهت روشنائی سه شرفه دارالسعدیه و پایین‌پای مبارک صرف شده و ماهی هم یک تومان در عوض مواجب یک نفر فرآش شرفه عاید گردیده و مابقی صرف تعمیرات لازمه حمام شود. [یک] باب.

- حمّام وقفی میرزا ابوالحسن، واقعه در محلّه سراب مشهور به پهلوان محمدعلی که نظارت آن با متولّی آستان عرش‌نشان و تولیت با اولاد واقف است. از کلّ آن، نصف.
- موقوفه مرحوم مهدی قلی خان، وقف بر شربت‌خانه مبارکه در جنب مسجد شاه واقع است. حمّام، [یک] باب.
- دکاکین متصل به یکدیگر، ۹ باب.

[حاشیه] تنخواهی در سابق جناب شیخ‌المجتهدین مرحوم شیخ محمدجعفر نجفی - اعلی الله مقامه - که به ارض اقدس مشرف شده، به جناب مرحمت‌پناه سیدالمجتهدین حاجی سید محمد مجتهد رضوی - اعلی الله مقامه - سپرده بودند که به توسط آن مرحوم مضاربه شرعیه شده، ده یک از منافع آن را همه‌ساله برای روشنائی حرم محترم، موم ابتیاع کرده، صرف روشنائی روضه متبرکه نماید. این اوقات کم و کیف آن تنخواه را از برادر مرحمت‌پناه سیدالمجتهدین - اعلی الله مقامه - جناب شریعت‌مدار فریده‌المحققین حاجی میرزا محمدحسن مجتهد رضوی - دام[ت] افادته - استفسار شد [ه]، مذکور داشتند که این تنخواه بر سبیل قطع سیصد تومان، بلکه مظنونم آن که سیصد و سی تومان که یک صد تومان خراسانی باشد، بوده. در همان زمان موافق شرع انور بر ذمه مرحوم مغفور حاجی میرزا مهدی مجتهد، اخوی‌زاده - رحمة الله علیهما - قرار گرفته است و حسب‌القرار شیخ مرحوم باید معمول داشت و از املاک و مخلفه آن مرحوم به توسط جناب شریعت‌مدار مجتهدالزمانی - دام فضله - باید فروخته به مقتضای قرار سابقه که مرحمت‌پناه شیخ‌المجتهدین - طاب ثراه - داده‌اند، عمل شود. طومار.

- [دکاکین] آنچه پیش‌طره به سرکار فیض‌آثار می‌دهند.
- [دکاکین] خیابان علیا که از مقابل گوشوار سر درب صحن مقدّس الی دروازه، اراضی کلاً مال وقف است و هر که در آنجا دکان ساخته است، حق الارض می‌دهد.
- دکاکین داخل بست

رو به قبله:

- عطّاری سرکاری، متصرفی آقا میرزا خان. [یک] باب.
- کلاه‌دوزی و خورده‌فروشی، متصرفی آقا میرزا احمد نایب‌التولیه. ۶ باب.
- خیابازی ورثه میرزا عبدالله مسجدی که خراب شده و حال چهار باب دکان ساخته شده. کفش‌دوزی، ۳ باب.
- عصّاری سرکار متصرفی ورثه حاجی حاجی(*) میرزا محمدعلی مروی. [یک] باب.
- حجّاری حاجی سید هاشم. [یک] باب.

حجّاری سیّد عبدالله زیارت‌نامه‌خوان. [یک] باب.

نجّاری سیّد اسماعیل. [یک] باب.

چاقوسازی میرزا محمدتقی متولّی. [یک] باب.

صفّاری حاجی ابراهیم. [یک] باب.

وصله‌دوزی آقا سیّد رضای دربان‌باشی. [یک] باب.

حجّاری کربلائی باقر. [یک] باب.

حجّاری و نخودبریزی استاد ابراهیم. دو باب: قدیم، جدید.

حجّاری ایضاً. [یک] باب.

سوهان‌سازی درب خانه میرزا محمدتقی. [یک] باب.

ایضاً. [یک] باب.

حجّاری حاجی سیّد کاظم. [یک] باب.

حجّاری آقا سیّد هاشم. [یک] باب.

سوهان‌سازی ورثه میرزا شمس‌الدین. [یک] باب.

نجّاری ملا حسین. [یک] باب.

نجّاری حاجی صادق. [یک] باب.

دلّاکئی ورثه حاجی آقایی. [یک] باب.

نجّاری حاجی صفرعلی. [یک] باب.

چیت‌سازی کربلائی محمدعلی. ---

نجّاری حاجی صادق. ---

پشت به قبله:

کلاه‌دوزی ورثه حاجی عابد که حال خراب شده و سه باب ساخته شده، در تصرف میرزا حسن‌علی، ۳ باب.

[دکاکین] ۴ باب.

قصّابی، ایضاً. [یک] باب. بقالی امام جمعه. [یک] باب.

عطّاری حاجی سیّد رضا. [یک] باب. صابون‌فروشی حاجی مهدی. [یک] باب.

حلوائی ورثه حاجی رجب. [یک] باب.

سبزی‌فروشی سرکاری متصرفی وزیر. [یک] باب.

عطّاری آقا شفیع. [یک] باب.

قصّابی ملا باقر. [یک] باب.

تنباکوفروشی و زرگری حاجی میرزا محمد خطیب، دو باب که خراب شده و دکان بزّازی ساخته

شده. [یک] باب.

خَبَّازِی وَفَی حَاجِی مَهْدِی قَلِی خَان. [یک] باب.
[دکاکین] ۳ باب.

بَزَّازِی، مَتَصَرِّفِی حَاجِی مِیْرَزَا عِبْدَالْوَهَّاب. [یک] باب.
صَرَّافِی مِیْرَزَا عَلِی رِضَای مَسْتُوفِی. [یک] باب.
نَخُودبَرِیْزِی حَاجِی مِیْرَزَا هَاشِم. [یک] باب.
[دکاکین] ۳ باب.

طَبَّاحِی وَرَثَةُ آقَا مِیْرَزَا مُحَمَّدِ پِیْشِنَمَاز. [یک] باب.
بِقَالِی حَاجِی غَلَامِ رِضَای عَاجِز. [یک] باب.
عَطَّارِی زَوْجَةُ مِیْرَزَا سَلِیْمَان. [یک] باب.
[دکاکین] ۳ باب.

حَدَّادِی آقَا مُحَمَّدِ اِبْرَاهِیْم. [یک] باب.
کَاشِی فَرُوشِی مِیْرَزَا عِبْدَالجَوَادِ مَتَوَلِّی. [یک] باب.
صَفَّارِی اِیضاً، وَ مِیْرَزَا بَابَای مَتَوَلِّی. [یک] باب.

دَکَّانِ بَزَّازِی، وَاقِعُهُ پَایِیْنِ دَکَّانِ قِصَّابِی مَلَّآ بَاقِر وَ خَبَّازِی مَوْقُوفَةُ حَاجِی مَهْدِی قَلِی خَان اِبْتِیَاعِی سِرْکَارِ عِظْمَتِ مَدَارِ عَالِی مَتَوَلِّی بَاشِی اَز حَاجِی مُحَمَّدِ عَلِی صَرَّافِ دَر هَذِهِ السَّنَةِ ثِیْلَانِ ثِیْل، ۱۲۷۴.
نصف از کلّ.

• دکاکین خارج بست

رو به قبله:

دَرِبِ تِیْمِچِه، بِه اِنْضَمَامِ دُو بَابِ جَنْبِ اَن. ۳ باب.
کَاشِی فَرُوشِی مَلَّآ حَسِیْنِ کَاتِب. [یک] باب.
عِلَافِی آقَا سَیِّدِ حَسَنِ عَطَّار. [یک] باب.
صَبَّاغِی وَرَثَةُ حَاجِی مِیْرَزَا هَاشِم. [یک] باب.
مُوتَابِی اِیضاً. [یک] باب.
حَجَّارِی وَفَی مَدْرَسَةُ مَلَّآ مُحَمَّدِ بَاقِر. [یک] باب.
مَتَقَالَ فَرُوشِی مَدْرَسَةُ اِیضاً. [یک] باب.
عَصَّارِی اِیضاً. [یک] باب.
حَجَّارِی اِیضاً. [یک] باب.
نَجَّارِی کِه دَرِبِ تِیْمِچِه شُدِه. [یک] باب.
سَفَّالِ فَرُوشِی اِیضاً. [یک] باب.

- علاقى و كاهدان وقفى ايضاً. [يك] باب.
- نجارى ايضاً. [يك] باب.
- صباغى ايضاً. [يك] باب.
- ندافى ايضاً. [يك] باب.
- نمدمالى ايضاً. [يك] باب.
- خرآطى و پالان دوزى و موتابى وقفى مدرسه حاجى حسن. ۳ باب.
- علاقى ايضاً. [يك] باب.
- ممر درب تيمچه ميرزاى ناظر و دگان نجارى. ---.
- متقال فروشى (؟) ميرزا سيد محمد خزانه دار. [يك] باب.
- علاقى وقفى متصرفى حاجى عبدالسلام. [يك] باب.
- صباغى ورثه حاجى سيد ابوتراب. [يك] باب.
- نخودبريزى ايضاً. [يك] باب.
- علاقى و هيمه دان مستوفى. دو باب.
- خبازى ايضاً. [يك] باب.
- صفارى ورثه ميرزا على رضا. [يك] باب.
- نجارى و پالان دوزى ميرزا محمد. ۳ باب.
- از دگان حاجى مير حسين علاق الى دگان حسين خواجه باقر. ۱۲ طلاق.
- عصارى ميرزا آقا بابا و حاجى ميرزا طاهر. [يك] باب.
- متقال فروشى و علاقى وقفى مسجد خان نايب. ۳ باب.
- صباغى حاجى ميرزا مهدى سرکشيك. [يك] باب.
- علاقى و كاهدان ايضاً. ۵ باب.
- پالان دوزى حاجى ميرزا كريم. [يك] باب.
- تفنگ سازى حاجى ميرزا مهدى. [يك] باب.
- نجارى ايضاً. [يك] باب.
- اراضى حوالى ورثه كربلايى على اكبر حمامى. يك باب و قطعه.
- صباغى حاجى ميرزا كريم. [يك] باب.
- علاقى ورثه حاجى ميرزا تقى. ۳ باب.
- دكاكين حاجى ميرزا محسن ناظر. ۳ باب.
- صباغى حاجى محمد حسين. دو باب.
- اراضى استاد عبدالله سلمانى. [يك] قطعه.

- علاقی حاجی محمدحسین. ۳ باب.
- علاقی حاجی محمدفضل. ۳ باب.
- صباغی میرزای ضابط. [یک] باب.
- علاقی ایضاً. [یک] باب.
- علاقی میرزا عبدالوہاب ولد میرزا احمد. دو باب.
- خوردہ فروشی ایضاً. [یک] باب.
- اراضی ملا حسین شہید. [یک] قطعہ.
- اراضی جنب اراضی مزبور، سابق دگان بودہ. ۳ باب.
- خبازی و غیرہ ملا حسین. ۳ باب.
- اراضی متصرفی آقا اسماعیل علافی. ---.
- ایضاً، متصرفی کریم خان. ---.
- علاقی آقا بابک، بہ انضمام دگان صباغی. دو باب.
- اراضی متصرفی محمد باغطرہ کار. ۱۵ ذرع.
- اراضی متصرفی ملا محمد و حیدر (۴) محمد خان کہ مخروبہ است. [یک] قطعہ.
- علاقی کربلائی میر حسین. [یک] باب.
- خوردہ فروشی آقا اسماعیل. [یک] باب.
- دکاکین سید محمد. دو باب.
- اوطاقہای دروازہ. دو باب.
- بقالی و خبازی خارج دروازہ. دو باب.
- پشت بہ قبلہ:
- رزازی متصل بہ بست متصرفی ملا حسین حافظ. [یک] باب.
- قصابی متصرفی ایضاً. [یک] باب.
- خبازی حاجی میرزا محسن ناظر. [یک] باب.
- عطاری میرزای ناظر. [یک] باب.
- حدادی حاجی میرزا ہاشم. [یک] باب.
- نخودبریزی روضہ سید باقر کدکنی. [یک] باب.
- قصابی ایضاً. [یک] باب.
- حلوائی آقا سید کوچک زیارت نامہ خوان. [یک] باب.
- صفاری ایضاً. [یک] باب.
- خبازی میرزا علی رضای مستوفی. [یک] باب.

- ندافی فوق ممر، متصرفی آقا علی اکبر. [یک] باب.
- علاقی وقفی مدرسه ملا محمدباقر. [یک] باب.
- عطاری وقفی متصرفی میرزا علی رضای مستوفی. [یک] باب.
- خیبازی وقفی مدرسه ملا محمدباقر. [یک] باب.
- طبّاحی وقفی ایضاً. [یک] باب.
- بقالی ایضاً. [یک] باب.
- صقاری ایضاً. [یک] باب.
- قصابی ایضاً. [یک] باب.
- کاشی فروشی آقا محمدحسن. [یک] باب.
- عطاری وقفی مدرسه ملا محمدباقر. [یک] باب.
- نخودبریزی مدرسه. [یک] باب.
- اراضی وقفی مدرسه که حال رزازی شده. [یک] باب.
- بقالی و انبار مدرسه. دو باب.
- سبزی فروشی میرزای وزیر. [یک] باب.
- علاقی و هیمه دان امام جمعه. دو باب.
- عطاری ورثه ملا عبدالرحیم. [یک] باب.
- بقالی سید کاظم. [یک] باب.
- بقالی و ندافی کربلائی محمدحسین. دو باب.
- دکاکین وقفی سقاخانه، متصرفی آقا سید یحیی. ۳ باب.
- دکاکین ملا جعفر محرر و غیره: نجاری، تنباکوفروشی، سبزی فروشی، ندافی. [۴] باب.
- دکاکین ملا حسین. ۶ باب.
- دکاکین ورثه میرزا احمد. ۴ باب.
- عطاری و غیره حاجی میرزا طاهر و آقا میرزا بابا. دو باب.
- قصابی میرزا ابوالقاسم. [یک] باب.
- بقالی امام جمعه و غیره. دو باب.
- اراضی متصرفی ورثه میرزا عبدالله مسجدی که حوالی نموده اند. [یک] قطعه.
- دیزی پزی کربلائی محمدرضا. دو باب.
- متقال فروشی وقفی سقاخانه. [یک] باب.
- خیبازی و عطاری امام جمعه. دو باب.
- علاقی ایضاً مع هیمه دان. ۳ باب.

- ایضاً، علاقی و هیمه‌دان امام جمعه. ۶ باب.
- کوزه‌فروشی و صباغی و تنگ‌سازی ایضاً. ۳ باب.
- خبازی ورثه مرحوم میرزا عبدالجواد. [یک] باب.
- قصابی مخروبه. [یک] باب.
- خورده‌فروشی مع عطاری. دو باب.
- بقالی ایضاً. [یک] باب.
- علاقی و دیزی پزی ایضاً. دو باب.
- پای چراغ. ---.
- علاقی و غیره، ورثه مرحوم میرزا عبدالجواد. ۴ باب.
- ایضاً، علاقی ورثه مزبور. ۴ باب.
- رزازی آقا محمدجعفر صراف. [یک] باب.
- خبازی آقا ابراهیم یزدی. [یک] باب.
- علاقی میرزای ضابط. [یک] باب.
- دکاکین حاجی سید محمد شکسته‌بند. ۶ باب.
- علاقی حاجی میرزا هاشم. ۳ باب.
- علاقی ورثه میرزا عبدالله. دو باب.
- قراول خانه. ---.
- عصاری آقا یعقوب. [یک] باب.
- بقالی ایضاً. [یک] باب.
- علاقی و متقال فروشی موسی خان بیگ. ۳ باب.
- خبازی بابا خان بیگ. [یک] باب.
- عطاری ملا اسماعیل. [یک] باب.
- بقالی ملا عباس. [یک] باب.
- علاقی و بقالی و خورده‌فروشی بابا خان بیگ. ۳ باب.
- عطاری کربلانی حسین امیر. [یک] باب.
- بقالی آقا حسن و شیرگرم‌کنی. دو باب.
- خبازی کربلانی حسین امیر. [یک] باب.
- وصله‌دوزی و عطاری و ندافی آقا سید محمد. ۳ باب.
- سفال فروشی و تنباکوفروشی. دو باب.
- سبزی فروشی ملا ابوالحسن. [یک] باب.

- خَبَّازِی ایضاً. [یک] باب.
- بقالی آقا محمدابراهیم. [یک] باب.
- علاقی ایضاً. [یک] باب.
- علاقی ملا اسماعیل، وقفی سرخاک (?). ۳ باب.
- علاقی میرزا حسین. [یک] باب.
- بقالی آقا حسن. [یک] باب.
- عطارِی ملا رضا. دو باب.
- عصاری [رامضان]. [یک] باب.
- خورده فروشی ملا حسن. [یک] باب.
- علاقی کربلائی علی رضا. [یک] باب.
- سفال فروشی (?). کربلائی علی. [یک] باب.
- کربلائی رجب علی. [یک] باب.
- خورده فروشی کربلائی علی. [یک] باب.
- دگان حاجی عبدالله. دو باب.
- بقالی آقا محمدعلی. [یک] باب.
- خَبَّازِی کربلائی غلامرضا. [یک] باب.
- خورده فروشی حاجی عبدالله. دو باب.
- عصاری ایضاً. [یک] باب.
- دگان کربلائی حسین. [یک] باب.
- بقالی ورثه حاجی کریم. [یک] باب.
- دگان ملا حسن. [یک] باب.
- علاقی کربلائی غلامرضا. [یک] باب.
- دباغی مخروبه. دو باب.
- خَبَّازِی کربلائی محمدرضا. دو باب.
- خَبَّازِی مخروبه. دو باب.
- خَبَّازِی آقا جعفر. [یک] باب.
- علاقی آقا اسماعیل. [یک] باب.
- باج گیر خانه. [یک] باب.
- بقالی کربلائی صالح. [یک] باب.
- بقالی کربلائی میر ابراهیم. [یک] باب.

خیابان سفلی که از مقابل گوشوار درب صحن مقدّس عتیق الی دروازه، اراضی کلاً مال وقف است و هرکه در آنجا دکان ساخته است، حق الارض می‌دهد.

• دکاکین داخل بست

رو به قبله:

عصّاری حاجی میرزا مهدی سرکشیک. [یک] باب. مقرراً اراضی وقف، ۴ ذرع.

دکاکین بیت الخلاء. ۱۷ باب. مقرراً اراضی وقف، ۳۳ ذرع.

شمشیرسازی کربلائی نجف‌علی. دو باب. مقرراً اراضی وقف، ۴ ذرع.

سراجی آقا حسن. [یک] باب. مقرراً اراضی وقف، دو ذرع.

دکاکین میرزا محمدعلی میر قطب. دو باب. مقرراً اراضی وقف، ۴ ذرع.

دکاکین حاجی میرزا مهدی سرکشیک. ۶ باب. مقرراً اراضی وقف، ۱۴ ذرع.

دکاکین مدرسه خیرات خان. ۹ طاق. مقرراً اراضی وقف، ۳۲ ذرع.

حجّاری وقفی سقاخانه. [یک] باب. مقرراً اراضی [وقف]، دو ذرع.

دلّاتی کربلائی مراد. [یک] باب. مقرراً، ۲ ذرع.

پشت به قبله:

زرگری میرزا سیّد محمد خزانه‌دار. [یک] باب. مقرراً، ۴ ذرع.

زرگری ورثه مرحوم ملا عبدالوهاب. دو باب. مقرراً، ۹ ذرع.

سکوب درب بازار مقابل آن. دو باب. مقرراً، ۲ ذرع [و] نیم.

دکاکین امام جمعه مع عطّاری. ۴ باب. مقرراً، ۱۶ ذرع.

سکوب دم بازار مع چهار دکان. ۲۴ ذرع [و] نیم. مقرراً، ۵ باب. المقرّر خراب نموده و در ثانی ساخته

شده، ۳ باب: قصابی، بقالی، خبازی.

بقالی متصل به طاق صحن جدید. [یک] باب. مقرراً، ۲۶ ذرع.

قصابی و حلوافروشی میرزا افضل. دو باب.

سبزی‌فروشی میرزا علی‌رضای مستوفی. [یک] باب.

عطّاری ایضاً. [یک] باب.

خبازی ایضاً. [یک] باب.

طبّاحی حاجی مهدی ولد حاجی محمدعلی برک(۴). [یک] باب.

قنادی ایضاً. [یک] باب.

عطّاری حاجی سیّد کاظم. [یک] باب.

سکوب و یک باب دکان درب تیمچه ورثه میرزا عبدالله مسجدی. دو باب.

سکوب دم بازار جدید. [یک] باب.
 عطّاری حاجی میرزا عبدالوہّاب. [یک] باب.
 خرّاطی ورثہ میرزا عبداللہ. [یک] باب.
 سبزی فروشی کوچ سید ناصر کدکنی. [یک] باب.
 رزّازی ایضاً. [یک] باب.

• دکاکین خارج بست

رو بہ قبلہ:

پالان دوزی متصرّفی مستوفی. [یک] باب. مقرّراً اراضی وقف، یک ذرع [و] نیم.
 موبافی وقفی شاہوردی خانی، متصرّفی ورثہ حاجی اللہویردی. [یک] باب، مقرّراً، ۱۴ ذرع.
 دکاکین امام جمعہ، جنبین درب کاروانسرا. ۷ طاق. مقرّراً، ۲۵ ذرع.
 دکاکین وقفی ابدال خانی، مع درب تیمچہ. ۹ باب. مقرّراً، ۵۶ ذرع.
 کاشی گری متّصل بہ مسجد وقفی ابدال خانی. [یک] باب.
 عصّاری و وصلہ دوزی جناب امام جمعہ. دو باب. مقرّراً، ۲۲ ذرع.
 دگان حاجی سید حسین قوشخانہ. [یک] باب. مقرّراً، ۲۶ ذرع.
 دگان حاجی میرزا عبدالعلی. دو باب. مقرّراً، ۳۳ ذرع.
 حلّاجی و تنباکوفروشی وقفی حاجی یوسف، متصرّفی آقا سید رضای محرّرو. دو باب.
 نخودبیزی مرحوم حاجی میرزا ہاشم. [یک] باب.
 صباغی حاجی میرزا محمد محرّرو. [یک] باب.
 عصّاری و سفال فروشی حاجی میرزا عبدالعلی. دو باب.
 علاقی آقا جعفر. ۳ باب.
 علاقی حاجی محمدتقی و کاہدان. دو باب.
 دگان نمدمالی حاجی محمدتقی. [یک] باب.
 صباغی میرزا علی رضای مستوفی. [یک] باب.
 صفّاری حاجی ابراہیم. [یک] باب.
 نجّاری ایضاً. [یک] باب.
 پالان دوزی ایضاً. [یک] باب.
 دلاکی ایضاً. [یک] باب.
 پالان دوزی حاجی محمد دربان. [یک] باب.
 صباغی مرحوم حاجی میرزا ہاشم. [یک] باب.

- پالان دوزی و موبافی حاجی صادق. دو باب.
 علاقی ایضاً. دو باب.
 ندافی ایضاً. [یک] باب.
 سفال فروشی وزیر. [یک] باب.
 پالان دوزی آقا حسن. [یک] باب.
 دکاکین مقدسه (کذا) متصرفی مرحوم حاجی میرزا هاشم. ۳ باب.
 دکاکین وقفی تکیه محمدعلی خان. ۶ باب.
 ندافی مرحوم حاجی میرزا هاشم. [یک] باب.
 صباغی ایضاً. [یک] باب.
 نخودبریزی ایضاً. [یک] باب.
 صفاری ایضاً. [یک] باب.
 علاقی ایضاً. دو باب.
 صفاری و صباغی و غیره، وقفی محمدعلی خان. ۴ باب.
 علاقی و ندافی و صباغی ملا حسین. ۳ باب.
 عصارى و غیره، ورثه حاجی عبدالله. ۳ باب.
 صفاری و نجاری آقا حسین. دو باب.
 دکاکین حاجی سید احمد پیشنماز. ۵ باب.
 کوزه‌گری آقا سید رضا. [یک] باب.
 خورده‌فروشی ضعیفه. [یک] باب.
 کوزه‌گری کربلائی غلام حسین. [یک] باب.
 عصارى و صباغی ورثه آقا سید رضا. ۴ باب.
 بقالی حاجی میرزا عبدالوهاب. [یک] باب.
 علاقی و طویله و غیره، متصرفی حاجی میرزا هاشم. ۳ باب.
 خیابازی ایضاً. ۳ باب.
 دکان حاجی عبدالحسین. [یک] باب.
 ایضاً، صباغی و نجاری و بقالی حاجی مزبور که تازه ساخته شده. ۳ باب.
 خورده‌فروشی و غیره استاد حاجی کلاه‌دوز به شرح قبل. دو باب.
 پشت به قبله:
- بقالی ملا حسن زیارت‌نامه‌خوان. [یک] باب.
 خیابازی مرحوم حاجی میرزا هاشم. [یک] باب.

- خیاطی ایضاً. [یک] باب.
- صابون فروشی آقا ابراهیم حلوائی. [یک] باب.
- شیره پزی ملّا قاسم. [یک] باب.
- عطّاری حاجی حسین بقال. [یک] باب.
- رزّازی میرزا احمد ولد میرزا داود. [یک] باب.
- خبّازی حاجی مهدی. [یک] باب.
- طبّاحی حاجی میرزا محمد محرّر. [یک] باب.
- بقالی کربلائی عبدالغفار. [یک] باب.
- عطّاری و تنباکوفروشی حاجی آقایی. دو باب.
- رزّازی ایضاً. [یک] باب.
- صابون فروشی ایضاً، بالای ممرّ. [یک] باب.
- قصّابی ملّا علی ولد حاجی مجتهد نیشابوری. [یک] باب.
- کلاه دوزی جناب امام جمعه. دو باب.
- کلاه دوزی و صابون فروشی ورثه سید طالب محمد. دو باب.
- بقالی آقا میرزا بابا متولّی مسجد. [یک] باب.
- عطّاری حاجی ابوطالب. [یک] باب.
- دکاکین وزیر، مقابل تخت داروغه که حال مخروبه است. ۳ باب.
- عطّاری ورثه مرحوم ملّا عبدالوهاب. [یک] باب.
- صابون فروشی میرزا حسین. [یک] باب.
- قصّابی ایضاً. [یک] باب.
- سبزی فروشی ورثه مرحوم حاجی عبدالله. [یک] باب.
- بقالی حاجی میرزا محمد محرّر. [یک] باب.
- ممرّ حمام جناب امام جمعه. ---.
- عطّاری آقا سید رضا. [یک] باب.
- رزّازی و کلاه دوزی وقفی متصرفی میرزا قوام. دو باب.
- سبزی فروشی حاجی حسین قصّاب. [یک] باب.
- صقّاری میرزا علی رضا ولد مرحوم میرزا عبدالجواد. [یک] باب.
- خبّازی میرزا علی رضای مستوفی. [یک] باب.
- رزّازی ایضاً. [یک] باب.
- خوردہ فروشی حاجی میرزا مهدی سرکشیک. [یک] باب.

- عطّاری استاد غفور دلاک. [یک] باب.
- بقالی حاجی میرزا مهدی برک(۴). [یک] باب.
- طبّاحی آقا غلام حسین. [یک] باب.
- حلوائی مرحوم حاجی میرزا هاشم. [یک] باب.
- بقالی حاجی محمد رسول تاجر کاشانی. [یک] باب.
- خبّازی حاجی محمد رضا. [یک] باب.
- عطّاری ورثه ملا عبدالوهاب. [یک] باب.
- خبّازی حاجی عبدالحسین. [یک] باب.
- قصابی و بقالی ورثه لطف الله. [یک] باب.
- سبزی فروشی ورثه سلیم علاّف. [یک] باب.
- تنباکوفروشی و خیاطی و صفّاری. ۳ باب.
- سفال فروشی تحت مسجد. [یک] باب.
- علاقی مع درب تیمچه میرزا محمد علی. دو باب.
- صفّاری و غیره متصرفی ایضاً. ۳ باب.
- ایضاً صفّاری میرزا محمد علی. [یک] باب.
- تنباکوفروشی حاجی مهدی. [یک] باب.
- قصابی ایضاً. [یک] باب.
- بقالی حاجی مهدی. [یک] باب.
- عطّاری میرزا سید محمد. [یک] باب.
- دیزی بزی ورثه حاجی میرزا هاشم. [یک] باب.
- قصابی ملا عبدالله سرابی(۴). [یک] باب.
- خبّازی حاجی عبدالوهاب. [یک] باب.
- عطّاری و غیره، وقفی سقاخانه متصرفی کر بلائی رحیم. ۳ باب.
- خبّازی و غیره آقا یوسف. ۳ باب.
- قصابی وقفی حوض انبار میر صالح. [یک] باب.
- بقالی و خورده فروشی آقا حسین. دو باب.
- علاقی حاجی باقر سرایدار. ۳ باب.
- علاقی و عطّاری آقا سید کاظم. دو باب.
- سفال فروشی میرزا ابراهیم. [یک] باب.
- بقالی و شیر گرم کنی ملا حسین. دو باب.

بقالی کربلائی محمد، متصل به دروازه. [یک] باب.
 اطاقهای درب دروازه. دو باب.
 بقالی خارج دروازه. ۳ باب.

بازار بزرگ و غیره که به قرار ربع کرایه به آستانه مقدسه می دهند.

• بازار بزرگ

دکاکین شرقی، پشت به بازار کفش دوزان که حال بزّازی شده:

سکوب درب بازار. دو باب.

پوستین دوزی و علاقه بندی آقا سید ابراهیم. دو باب.

کلاه دوزی ملاّ زین العابدین. [یک] باب.

پوستین دوزی میرزا عبدالحسین طیب. [یک] باب.

کلاه دوزی متصرفی ملاّ محمود. [یک] باب.

جوراب فروشی و بزّازی حاجی میرزا ذبیح الله. دو باب.

دکاکین وقفی مدرسه دو درب مشهور به یوسف خواجه:

جوراب فروشی. [یک] باب.

خیاطی. [یک] باب.

بزّازی. [یک] باب.

بزّازی محمدحسن. [یک] باب.

بزّازی و جوراب فروشی. دو باب.

بزّازی آقا محمدعلی. [یک] باب.

علاقه بندی سکوب درب مدرسه. [یک] باب.

بقالی درب مدرسه. [یک] باب.

سکوب درب مدرسه جوراب فروشی. [یک] باب.

سکوب جوراب فروشی. [یک] باب.

بزّازی حاجی سید حسن. [یک] باب.

خوردۀ فروشی. [یک] باب.

برک فروشی حاجی صادق. [یک] باب.

خیاطی آقا حسن. [یک] باب.

علاقه بندی. [یک] باب.

دکاکین پشت به دارالشفاء و تیمچه شیخ الی پای زنجیر که از مردم به قرار ربع کرایه گرفته می شود:

- برک فروشی کربلائی غلام رضا. [یک] باب.
- شال فروشی حاجی میرزا ذبیح الله. [یک] باب.
- قناویز فروشی کربلائی محمدعلی. [یک] باب.
- برک فروشی متصرفی ضعیفه وقفی سیدالشهداء. [یک] باب.
- شال فروشی حاجی میرزا حسن. [یک] باب.
- قناویز فروشی ورثه آقا محمدعلی. [یک] باب.
- برک فروشی وقفی مزار عباس قلی خان میرپنجه. [یک] باب.
- قناویز فروشی حاجی ملا رضا. [یک] باب.
- قناویز فروشی میرزا بابا. [یک] باب.
- سکوب درب تیمچه وقفی. [یک] باب.
- قناویز فروشی میرزا عسکری. [یک] باب.
- بزازی وقفی حاجی محمدعلی. [یک] باب.
- جوراب فروشی آقا محمد کاظم. [یک] باب.
- قناویز فروشی حاجی صادق حکاک. [یک] باب.
- علاقه بندی ورثه میرزا عبدالله مسجدی. [یک] باب.
- جوراب فروشی کربلائی محمد حسین هراتی (؟). [یک] باب.
- سمساری ملا کاظم. [یک] باب.
- کلاه دوزی ایضاً. [یک] باب.
- برک فروشی آقا سید ابراهیم. [یک] باب.
- مس فروشی ملا کاظم. [یک] باب.
- سمساری حاجی مهدی کاشی گر. [یک] باب.
- دکاکین وقفی حاجی رضوان. ۳ باب.
- کلاه دوزی امام جمعه. [یک] باب.
- خیاطی آقا سید محمد خیاط. [یک] باب.
- الیجه فروشی آقا محمد باقر. [یک] باب.
- برک فروشی و کلاه دوزی آقا سید ابراهیم. دو باب.
- روی سازی و مجری فروشی امام جمعه. دو باب.
- کلاه دوزی و خیاطی حاجی عبدالوهاب صراف. ۳ باب.
- رزازی حاجی میرزا ذبیح الله. [یک] باب.
- تنباکوفروشی وقفی مدرسه حاجی رضوان. [یک] باب.

دکاکین غربی:

- کلاه‌دوزی شیخ صالح. [یک] باب.
- کلاه‌دوزی حاجی ملا صالح. [یک] باب.
- پوستین‌دوزی وقفی مدرسه بالاسر. [یک] باب.
- علاقه‌بندی. [یک] باب.
- سکوب درب مدرسه. [یک] باب.
- ایضاً، سکوب درب مدرسه به انضمام کلاه‌دوزی. [یک] باب.
- علاقه‌بندی جنب سکوب. [یک] باب.
- کرجی‌دوزی و جوراب‌فروشی وقفی مدرسه. دو باب.
- بزازی و خورده‌فروشی ایضاً. دو باب.
- خیاطی. [یک] باب.
- سکوبهای درب مدرسه پریزاد. دو باب.
- شال‌فروشی. [یک] باب.
- سمساری حاجی عبدالعلی. [یک] باب.
- برک‌فروشی سید تقی حجار. [یک] باب.
- خیاطی و علاقہ‌بندی. دو باب.
- شال‌فروشی میرزا محمدعلی. [یک] باب.
- شال‌فروشی وقفی مسجد جامع. [یک] باب.
- نجاری آقا سید حسن. [یک] باب.
- بزازی حاجی محمدفضل. [یک] باب.
- شال‌فروشی حاجی صادق. [یک] باب.
- سکوب درب مسجد. [یک] باب.
- شال‌فروشی آقا رضا. [یک] باب.
- برک‌فروشی و علاقہ‌بندی وقفی عباس‌قلی خان. دو باب.
- بزازی کربلایی علی ولد کربلایی محمدعلی. [یک] باب.
- برک‌فروشی ورثه حاجی میرزا محمدعلی. [یک] باب.
- جوراب‌فروشی متصرفی ملا هادی عطار. [یک] باب.
- خیاطی آقا سید محمد. [یک] باب.
- قنایزفروشی وقفی مسجد. [یک] باب.
- خیاطی میرزا ذبیح‌الله. [یک] باب.

- برک فروشی ورثه حاجی غلامرضا. [یک] باب.
 علاقه‌بندی ملا محمدتقی. [یک] باب.
 شال فروشی ایضاً. [یک] باب.
 شال فروشی آقا محمد کاظم. [یک] باب.
 کلاه‌دوزی ضعیفه عاجزه. [یک] باب.
 بزازی وقفی مسجد جامع. [یک] باب.
 خیاطی حاجی میرزا محمد محرر. [یک] باب.
 کلاه‌دوزی و خیاطی مسجد. دو باب.
 خیاطی آقا سید حسین قوشخانه. [یک] باب.
 قنویزفروشی آقا سید علی. [یک] باب.
 کلاه‌دوزی حاجی ملا عبدالعلی. [یک] باب.
 کلاه‌دوزی حاجی میرزا عبدالجواد طبیب. [یک] باب.
 خیاطی وقفی درب دالان مسجد. [یک] باب.
 کلاه‌دوزی حاجی ملا عبدالکریم. [یک] باب.
 کلاه‌دوزی حاجی صادق حکاک. [یک] باب.
 روی‌سازی وقفی مسجد. [یک] باب.
 کلاه‌دوزی عباس‌قلی خان میرپنجه. [یک] باب.
 روی‌سازی و علاقه‌بندی نواب قهرمان میرزا. دو باب.
 دکاکین درب تیمچه امام جمعه. ۳ باب.
 کلاه‌دوزی ملا یوسف. [یک] باب.
 عطاری وقفی متصرفی آقا میرزا نصرالله. [یک] باب.
 روی‌سازی آقا محمد هروی. [یک] باب.
 سمساری حاجی عبدالوهاب صراف. [یک] باب.
 قصابی حاجی علی، پای زنجیر. [یک] باب.
 بیاض.

بازار سیاه آب و غیره

• بازار سیاه آب

پشت به خان میر معین:

سبزی‌فروشی کربلایی مهدی. [یک] باب.

تفنگ‌سازی و عطّاری آقا غلام‌حسین. دو باب.
 قصابی کربلائی علی تفنگ‌ساز. [یک] باب.
 نجّاری کربلائی صالح صفّار. [یک] باب.
 سفال‌فروشی ملا محمود. [یک] باب.
 صفّاری آقا غلام‌رضا. [یک] باب.
 صباغی وقفی سید نجفی، متصرفی آقا سید محسن صحّاف. [یک] باب.
 حدّادی آقا غلام‌رضای علاّف. [یک] باب.
 پالان‌دوزی و علاّفی و غیره، متصرفی امام جمعه. ۴ باب.
 سفال‌فروشی آقا حسین حاجی یحیی (۴) زرگر. [یک] باب.
 بقالی آقا حسن ولد حاجی آقا بابا، وقفی جناب سیدالشهداء (ع). [یک] باب.
 عطّاری آقا حسین حاجی یحیی (۴). [یک] باب.
 بیاض.

پشت به خان دارالزوّار:

تفنگ‌سازی کربلائی علی. [یک] باب.
 خبّازی ورثه کربلائی میر حسین خبّاز. [یک] باب.
 صفّاری حاجی حسین صفّار. [یک] باب.
 قنّاق‌سازی و غیره، متصرفی ورثه مرحوم میرزا علی‌رضا. ۵ باب.
 اصطبل امام جمعه، مع خبّازی. [یک] باب.
 هیمه‌دان خبّازی امام جمعه. [یک] باب.
 خبّازی ایضاً. دو باب.
 ندافی ورثه مرحوم حاجی عبدالوّهّاب. [یک] باب.
 علاّفی ایضاً و کاهدان و غیره. ۴ باب.
 دکاکین وقفی مزار پیر پالان‌دوز. دو باب.

• بازار سرشور و غیره

دم قیصریه: ۳ باب.

سمت مغرب: سرّاجی و کلاه‌دوزی حاجی ملا مراد سمنانی. دو باب.

سمت مشرق: خبّازی پشت به خان دررودی‌ها، متصرفی ملا عبّاس. [یک] باب.

دهنه کوجه فرامرزی بیگ:

صرافی کوجه، متصرفی حاجی غلام‌رضای علاّف که سابقاً قصابی بوده. [یک] باب.

بقالی متصرفی ایضاً. [یک] باب.

خبّازی که حال خورده‌فروشی شده، مقابل کوچه فرامرز بیگ، متصرفی کربلانی ابراهیم. [یک] باب.
عطّاری جنب کوچه ایضاً، متصرفی ملاّ حسین. [یک] باب.

املاک موقوفه عبّاس‌قلی خان مرحوم، از بابت منافع آنها که به موجب تفصیل مرقوم می‌شود از قرار وقف‌نامه‌چه، حسب‌القرار متولّی شرعی سالی مبلغ شصت تومان (۶۰ تومان) رایج به جهت سوخت سه کله مشعل صحن مقدّس عتیق و ده خروار جنس برای مواجب مشعلچی، و مبلغ هجده تومان نقد به جهت سوخت بخور حرم مبارک و مواجب بخورسوز مستمرّاً عاید کارگزاران آستانه مقدّسه شود. و در این سنوات برای خرابی موقوفات به جهت سوخت بخور و مشعل، چهل و شش تومان و شش هزار نقد و یک خروار گندم برای مشعلچی عاید می‌شود.

• **دکاکین** که در جزو مستغلات سرکار فیض‌آثار است و همه‌ساله حقّ الارض آنها را به کارگزاران سرکار فیض‌آثار می‌دهند.

دکاکین واقعه در خیابان سفلی، خارج بست، پشت به قبله:

حلوانی. [یک] باب.

بقالی. [یک] باب.

عطّاری. [یک] باب.

نمدمالی. [یک] باب.

بقالی. [یک] باب.

نمدمالی. [یک] باب.

خبّازی، درب بازار شده، به میزان نمی‌رود. طومار.

طاق و سکوب درب کاروانسرا. ۶ باب: طاق، ۴ باب. سکوب، دو باب.

دیزی‌پزی، جنب خان عبّاس‌قلی خان و سکوب درب خان مزبور. [یک] باب.

علاّفی. دو باب.

چیت‌سازی. [یک] باب.

ولایات

بجنورد و غیره

بجنورد

• مزرعه دوبرجه، ۳ زوج، بالتّمام.

- مزرعه لقلق، ۲ زوج، بالتّمام.
- مزرعه تاتار شهیر به حلیم‌آباد(کذا) آبی‌زار، ۳ زوج، بالتّمام.
- [حاشیه] این سه مزرعه فوق حدود و جمع دیوانی در اصل طومار نداشت. اسماعیل.

ترشیز

- مزرعه مغان، بالتّمام. ۵ زوج، فی ۴ تومان و ۶۸۰۰ دینار خراسانی، حدّی به قصبه سلطانیه.
- حدّی به کال رهازنان(۴). حدّی به اراضی ممرآباد.
- حدّی به قصبه مشتته(؟) و مزرعه زنده‌جان. ۲۳ تومان و ۴۰۰۰ دینار. مقرراً به قرار تومانی سه تومان، ۷۰ تومان و ۲۰۰۰ دینار.
- مزرعه فزک، از جمله ۸ زوج کلّ مزرعه، ۳ زوج، فی ۵ تومان و ۶۱۰۰ دینار خراسانی، حدّی به اراضی مزرعه رزق‌آباد.
- حدّی به مزرعه برج‌آباد. حدّی به حقاّبه مخروبه.
- حدّی به مزرعه چهل‌غلامان. ۱۶ تومان و ۸۳۰۰ دینار. مقرراً رایج به قرار تومانی ۳ تومان، ۵۰ تومان و ۴۹۰۰ دینار.
- [حاشیه] توضیح اینکه کلّ مزرعه فزک که واقع در بلوک رستاق ترشیز است، سه سرکار است و یک سرکار و نیم آن وقف است. طومار.
- مزرعه عباس‌آباد کوه سرخ، یک سهم از کلّ دوازده سهم.

ترت و غیره

ترت

- مزرعه احمدآباد واقعه در بلوک سنگان، بالتّمام. وقف روشنائی، ۱۸ سهم و نیم. مطلقه، یک سهم و نیم. مقرراً حدود:
- حدّی به رودخانه سنگان. حدّی به مزرعه خانی(۴) و به شارع.
- حدّی به مزرعه سیوکی. حدّی به مزرعه شیخ.
- مزرعه نصرآباد در بلوک مزبور، از جمله ۱۸ سهم کلّ مزرعه، ۶ سهم.
- حدّی به قصبه سبحان. حدّی به اراضی مزرعه کت.
- حدّی به مزرعه باسفر. حدّی به عباس‌آباد.
- مزرعه برق‌مزار واقعه در بلوک زاوه، بالتّمام.
- مزرعه براکوه واقعه در بلوک رشتخار، از جمله ۱۶ سهم کلّ، ۳ سهم.
- مزرعه دهنو.

جوین

- مزرعه کماستان.
 - مزرعه صمدآباد.
- [حاشیه] در این دو مزرعه حدود در طومار معین نبود. اسماعیل.

جناب تون

- مزرعه جویمند، از کل آن، نصف. مشاع.
 - مزرعه جعفرآباد، از ۱۶ سهم کل آن، ۱۱ سهم و نیم. مشاعاً.
 - مزرعه، مزرعه کمالی، از ۲۰ سهم کل، ۸ سهم. مشاع.
 - مزرعه دیزآباد، از جمله ۲۰ سهم کل آن، ۹ سهم. مشاع.
 - مزرعه رضویه واقع در پیشکوه، از کل آن، نصف.
 - مزرعه رشیدآباد مشهور به مقیمآباد، از کل آن، نصف. مشاع.
 - مزرعه روشناوند واقعه در پس کلوت، بالتمام.
 - مزرعه بویمرغ در بلوک مزبور، از جمله ۱۴ سهم، ۱۳ سهم. مشاع.
 - مزرعه قصبه جنابد وقفی بر روشنائی حرم محترم، از جمله ۱۴ سهم، ۵ سهم و طاقه. مشاع.
 - مزرعه بیلند، از جمله ۱۴ سهم. ۵ سهم.
 - مزرعه قوچد بیلند، از جمله ۱۶ سهم، ۵ سهم.
 - مزرعه سنو در محال پیشکوه، از جمله ۱۴ سهم، ۹ سهم. مشاع.
 - مزرعه رقاضان، از جمله ۱۲ سهم، ۶ سهم [و] نیم.
 - مزرعه خانیک پیشکوه، از جمله ۱۲ سهم، ۶ سهم و نیم.
 - مزرعه صیدآباد، از کل آن، نصف. مشاع.
 - مزرعه نوده پشنگ پس کلوت، از جمله ۱۲ سهم، ۵ سهم. مقررأ متصرفی حال، ۲ سهم.
 - مزرعه زبید مع آبکوه، از کل آن، نصف.
 - مزرعه خیبری، از میاه آن، ۱۲۰ فنجان.
 - مزرعه مرندیز شور، از میاه آن، ۶۰ فنجان.
 - مزرعه قصبه بجستان، اراضی، ۴۹ قفیز. میاه، ۱۷۶ فنجان.
 - طواحین بجستان، دو حجر. مقررأ متصرفی حال، ۳ حجر.
- [حاشیه] املاک موقوفه سرکار فیض آثار واقع در بلوک جنابد من توابع و متعلقات ولایت طبس، از سنوات قدیم کلیه از جزو جمع دیوانی موضوع و معاف بوده و می باشد. مطالبه مالیات دیوانی نشده و نمی شود. طومار.

خبوشان

- ۱۲۵ زوج (کذا). فی غلّه: ۲ خروار، کاه: ۲ خروار، [مقرراً] غلّه: ۲۵۰ خروار، کاه: ۲۵۰ خروار.
- مزرعه ارال مشهور به ولی آباد، دو زوج.
 - مزرعه یوسف آباد، ۴ زوج.
 - مزرعه کلاتچه یام، فرد.
 - مزرعه سکه، ۶ زوج.
 - مزرعه زرمقان، ۱۲ زوج.
 - مزرعه منصوران، ۲۶ زوج.
 - مزرعه قلچوق، ۴ زوج.
 - مزرعه سرچشمه، [یک] زوج و فرد.
 - مزرعه تیسوان، دو زوج.
 - مزرعه مفرنقاه، ۲۱ زوج.
 - مزرعه رزان، ۲۴ زوج.
 - طاحونه مفرنقاه، نصف.
 - مزرعه برزل آباد، ۲۴ زوج.

سبزوآر

- مزرعه عمیدآباد، از جمله ۱۰ سهم، یک سهم.
- حدی به قنات قصبه.
- حدی به اراضی سکوب (۴).
- حدی به صالح آباد.
- حدی به دهنه یام.
- مزرعه انارستان
- حدی به خیرآباد.
- حدین به اراضی برآب (۴).
- حدی به شارع عام.

میان آباد

- ۱۰ زوج، فی غلّه: ۳ خروار، کاه: ۳ خروار، [مقرراً] غلّه: ۳۰ خروار، کاه: ۳۰ خروار.
- مزرعه حصاری، بالتّمام.
 - مزرعه نظرگاه، دو زوج.
 - مزرعه خرینان، [یک] زوج.
 - مزرعه کشتان، فرد.

- مزرعة ایرج، ثلث زوج.
- مزرعة سست، فرد.

نیشابور و غیره

نیشابور

بلوکات:

بلوک زبرخان و غیره:

- مزرعة دیزباد علیا و سفلی، بالتّمام. مقررّاً حدود:
- حدّی به مزرعة سلطان آباد.
- حدّی به کال شور.
- المقررّ نقداً و جنساً، نقد: ۳۳ تومان و ۳۷۵۰ دینار. جنس: ۵۷ خروار و ۵۰ من.
- علیا، نقد: ۱۰ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: ۷ خروار و ۵۰ من.
- سفلی، نقد: ۲۲ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۵۰ خروار.
- [والمقررّ] ۳۱۴ تومان و ۳۵۵۰ دینار.
- مزرعة جهان آباد، از کلّ، نصف. مقررّاً حدود:
- حدّی به اراضی فرح آباد.
- حدّی به اراضی دیزباد سفلی.
- المقررّ نقداً و جنساً، نقد: ۶ تومان و ۶۵۰۰ دینار. جنس: ۷ خروار و ۵۰ من.
- : ۵ تومان و ۵۰۰ دینار.
- : ۱ تومان و ۶۰۰۰ دینار.
- [والمقررّ] ۴۷ تومان و ۲۷۷۵ دینار.
- مزرعة پیش فروش، که محدود است به حدود ذیل:
- حدّی به اراضی دولت آباد.
- حدّی به اراضی لویدانی.
- مقررّاً نقداً و جنساً، نقد: ۴ تومان و ۲۵۰۰ دینار. جنس: ۶ خروار و ۲۵ من.
- [المقررّ] ۳۵ تومان و ۸۱۲۵ دینار.
- مزرعة بغیشن، از کلّ شش دانگ، یک دانگ.
- حدّی، حدّی(*) به اراضی روی تخت.
- حدّی به اراضی مزرعة دانه(۴).
- حدّی به باغ تخت مزار.
- حدّی به کال سخدر.

[حاشیه] مخروبه است.

- مزرعه چنگرک، از کل شش دانگ، دو دانگ.
- حدی به اراضی مزرعه برج. حدی به پیش فروش.
- حدی به باغ مزار. ---
- مقررأ نقداً و جنساً، نقد: ۲ تومان و ۷۰۰۰ دینار. جنس: ۶ خروار.
- [المقرر] ۳۰ تومان.
- مزرعه ادک، از کل شش دانگ، دو دانگ.
- حدی به عشرت آباد. حدی به شارع عام.
- حدی به دامنه خور. حدی به مزرعه بزمیران.
- مقررأ نقداً و جنساً، نقد: ۲ تومان و ۷۰۰۰ دینار. جنس: ۶ خروار.
- [المقرر] ۳۰ تومان.
- مزرعه مهرآباد، وقفی روشنائی حرم در بالاسر مبارک، بالتّمام.
- مزرعه سیتی سرا، که در سنه ۱۲۵۲ در اجاره حاجی حسین متصدی و آقا غلامرضای نیشابوری و حاجی حسین و حاجی علی مردان خان و ملا ابراهیم موشانی و آقا اللهویردی نیشابوری بوده.
- ۵ زوج.

بلوک درب قاضی و غیره:

- مزرعه اردوقش، از جمله ۷ سهم کل مزرعه، دو سهم.
- حدی به شارع عام. حدی به مزرعه برج.
- حدی به اراضی مزرعه داشخانه و شارع عام. حدی به اراضی مزرعه حسین آباد.
- مقررأ نقداً و جنساً، نقد: ۷ تومان و ۴۵۰۰ دینار. جنس: ۱۶ خروار و ۵۰ من.
- ۸۲ تومان و ۵۲۸۰ دینار.
- المقرر به علاوه حصه مالیات، دو سهم شاه فیل، ۱۱ تومان و ۸۰۰۰ دینار.
- [والمقرر] ۹۴ تومان و ۳۲۸۰ دینار.
- مزرعه بیرام آباد، از کل آن، نصف.
- حدی به خندق نیشابور. حدی به اراضی مرتضی آباد و امامزاده.
- حدی به اراضی زرگران. حدی به شارع عام.
- [حاشیه] مخروبه است. طومار.
- مزرعه علی آباد پهلوی [و] حصار نخی(۴) و طلا جردو، بالتّمام.
- حدی به اراضی جعفر آباد. حدی به اراضی معموری.
- حدی به اراضی داشخانه. حدی به اراضی مزرعه برج و عبدل آباد.

- مقرراً نقداً و جنساً، نقد: ۱۱ تومان و ۳۵۰۰ دینار. جنس: ۱۲ خروار؛
 علی‌آباد پهلوی و حصار نخی به انضمام خانوار، نقد: ۱۰ تومان. جنس: ۱۰ خروار.
 طلا جردو، نقد: ۱ تومان و ۳۵۰۰ دینار. جنس: ۲ خروار.
 [المقرراً] ۷۸ تومان و ۹۲۸۰ دینار.
- مزرعهٔ سرده واقع در تحت جلگه، بالتّمام. مقرراً حدود:
 حدّی به اراضی مزرعهٔ زمان‌آباد. حدّی به مزرعهٔ نجف‌آباد امام‌ویردی خان.
 حدّی به کال شور. حدّی به شارع سبزوار.
 - المقرراً نقداً و جنساً، نقد: ۳۵ تومان. جنس: ۴ خروار و ۵۰ من.
 [والمقرراً] ۱۲۷ تومان و ۶۰۰۰ دینار.
 - مزرعهٔ اراضی روی تخت در بلوک خور، بالتّمام.
 حدّی به رودخانهٔ خور. حدّی به شارع عام.
 حدّی به اراضی اردوغش. حدّی به نهر مزرعهٔ برج.
 - مقرراً نقداً و جنساً، نقد: ۱ تومان و ۳۵۰۰ دینار. جنس: ۳ خروار.
 [المقرراً] ۱۵ تومان.
 - مزرعهٔ طواحین طره‌اب که از آب رودخانهٔ خرسفرود(?) دایر است. دو حجر، سوای ملک طایفهٔ
 کُرد عمارلو.
 - مقرراً نقداً و جنساً، نقد: ۶ تومان و ۹۶۵۰ دینار. جنس: ۸۵ من و ۲۰ سیر.
 [المقرراً] ۲۵ تومان و ۱۷۵۰ دینار.
 - [حاشیه] چهار دانگ از شش دانگ حسین‌آباد جنگل، واقعه در بلوک عشق‌آباد، وقفی مقرب‌الخاقان
 شجاع‌الدوله سام خان ایلخانی، وقف بر حفاظ پایین پای مبارک.

سرولایت نیشابور و غیره

- مزرعهٔ کاهون، از جملهٔ ۱۱ زوج و فرد و سدس فرد.
 حدّی به مزرعهٔ فرخان(?). حدّی به مزرعهٔ سیمان.
- حدّی به مزرعهٔ داراب. حدّی به مزرعهٔ لک [بسک؟].
- ۱۲ زوج، فی ۲۰ تومان، منهای ۵ تومان تخفیف دیوانی، باقی ۱۵ تومان.
 [مقرراً] ۱۸۰ تومان.
- مزرعهٔ کله‌در [کلیدر]، از کلّ آن، ۳ زوج، فی ۲۰ تومان، منهای ۵ تومان تخفیف دیوانی، باقی ۱۵
 تومان.
 [مقرراً] ۴۵ تومان.

• مزرعهٔ بیدخان و غیره

بیدخان.

حسن آباد چکنه.

[حاشیه] حدود و جمع در طومار منظور نبود. اسماعیل.

• مزرعهٔ عباس آباد خوف، دو سهم از چهارده سهم کل مزرعهٔ مزبور.

دارالسلطنه هرات

• مزرعهٔ غوروان (کذا) من بلوک باشیان، به انضمام باغات، از کل ۸ زوج، ۷ زوج.

فی ۱۲ خروار، [مقررأ] ۸۴ خروار.

• مزرعهٔ مظفریه، واقعه در بلوک اسفزار که معروف به سبزار است. دو زوج.

فی نقد: ۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۶ خروار، [مقررأ] نقد: ۳ تومان. جنس: ۱۲ خروار.

• مزرعهٔ کلوشک، واقعه در بلوک مزبور، ربع.

مقررأ، نقد: ۳۷۵۰ دینار. جنس: ۱ خروار و ۵۰ من.

• مزرعهٔ ارتخوان، ۱۹ زوج [و] ربع. منهای ربع رعیتی، باقی ۱۹ زوج.

مقررأ، ۲۲۸ خروار.

• مزرعهٔ ده شکر واقعه در بلوک غوروان، دو زوج.

فی ۸ خروار، [مقررأ] ۱۶ خروار.

• مزرعهٔ علی آباد، واقعه در بلوک غوروان، ۴ زوج.

فی ۱۲ خروار، [مقررأ] ۴۸ خروار.

• مزرعهٔ خیرآباد عطارباشی، از کل آن، نصف، به انضمام باغ و طاحونه. ۲ زوج.

فی نقد: ۷۵۰۰ دینار. جنس: ۲ خروار و ۵۰ من، [مقررأ] نقد: ۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۵ خروار.

• مزرعهٔ نقره، واقعه در بلوک انجیل توابع کارآباد. از بیست و پنج زوج، ۶ زوج.

فی ۸ خروار، [مقررأ] ۴۸ خروار.

• مزرعهٔ اوج من محال غوریان، از کل محل، دو زوج [و] فرد.

فی ۱۰ خروار، [مقررأ] ۲۵ خروار.

• مزرعهٔ نو شاهرخ، واقعه در بلوک انجیل که قدری از اراضی آن را متولی (۴) خانه ساخته‌اند. قدر

دیگر زراعت می‌شود که من جمیع الجهات در این سنوات آنچه عاید می‌شود، ربع و ثمن. ۲ خروار.

• مزرعهٔ قهوه‌خانه، که حال اراضی آن را ارگ نو ساخته‌اند.

• قنات رباط سرخ. مقررأ، ۴۰ [و] یک.

• حمام ستار، واقعه در بازار ملک وقفی سقاخانهٔ طلا که حال می‌گویند وقف مسجد جامع هرات

می‌باشد.

[حاشیه] صَحَّ و وضع ما زَبَرَ فيه لَدَى وَأَنَا الْعَبْدُ الْاَقْلَّ مُحَمَّدُ جَعْفَرُ بْنُ حَاجِي مَلَّ مُحَمَّدُ رَضَا. طومار.
[حاشیه] مخفی نماناد که در خصوص املاک موقوفه دارالسلطنه هرات جناب جلالت‌آب میرزا
محمدحسین مستوفی هراتی در حاشیه اصل طومار به همین تفصیل تصدیق مرقوم داشته، مزین
فرموده‌اند. اسماعیل.

موقوفه دارالامان کرمان

موقوفات مرحوم گنج‌علی خان:

- باغ واقع درب علی‌آباد مدعو به باغ عباس‌آباد، که حال زمین بیاض مزروعی است، [یک] قطعه.
- مجاری و منافع قنات‌الجدید(؟) که خود نوآب واقف ساخته، مشهور به قنات گنج‌آباد، بالتّمام.
- منافع و مجاری میاه از جمله سهام علی‌آباد مزبور که شرب باغ مزبور می‌شود، سوای اراضی مزروعی،
۱۳۹ سهم.

- خان واقع در بازار محمودی شهر که نوآب مشارالیه احداث کرده، سوای دکاکین و کاروانسرا که
وقف مسجد است مشهور به خان گنج‌علی خان، بالتّمام.

- حمّام مشتمل بر باغچه‌ها و اراضی عالیّه جانب جنوب. و موضع حمّام مزبور ضلع جنوبی میدان
مزبور است، مشهور به حمّام گنج‌علی خان، [یک] باب.

- بازار مشتمل بر دکاکین و حجرات تحتانی و فوقانی و دکانچه‌ها و تختگاه‌ها و فضای میدان. و این
دکاکین بر سه ضلع میدان واقع: شمال، مغرب، جنوب. بالتّمام.

- یخدان، محدود است به یخدان متعلّق به شهریاری عبدالرشید خان و از اطراف به خرابه‌ها و عمارات
منهدمه شهر قدیم کرمان و شارع عامّ، [یک] باب.

- قنات شهرآباد که ممتدّ می‌شود قنات مزبور به لنگر شیخ عبدالسلام که تقریباً طول هفت فرسخ
است. محدود به حدود ذیل؛ بالتّمام.

حدّی به قنات تکریت‌آباد و حسن‌آباد و احمدآباد و به خان حومه، غرباً.

حدّی به قنات بهجرد و صفت‌آباد، شرقاً.

- یک صد من بذرافشان از جمله مزرعه مبارک‌آباد، واقع در نوق من محالّ رفسنجان، [یک] قطعه.
- سلطان‌آباد مؤیدی که به بلندی اشتهار دارد. به انضمام تمامی دو باغ، واقع در محله قطب‌آباد که
یکی نعمت‌آباد است که مشتمل بر اراضی عالیّه و عمارات و بیوتات و دیگری عشرت‌آباد که ایضاً
مشتمل بر اراضی عالیّه بر عمارات و بیوتات، تماماً.

- خیابانی که از بیرون باغ نعمت‌آباد ممتدّ می‌شود به باغ نظر با تمامی باغ که مشهور است به باغ
ناصرآباد و هکذا باغ جدیدالبنائی که سزاوار خان بابا خان مرحوم ساخته، مسمّی به باغ نصریه. هر

دو، تماماً.

- باغ بیرام آباد، واقع در نیم فرسخی کرمان، مشتمل بر انارستان و اشجار متفرقه و عمارات عالیه و حوض انبار و حمام و اراضی مزرعه و غیره، تماماً.
 - خان گلشن، بالتّمام.
 - مزرعه باغ خان، بالتّمام.
- بیاض.

موقوفه عادل خان و غیره:

- مزارع موقوفه مرحمت‌شأن عادل خان واقعه در کهستان کرمان.
- مزرعه زیب آباد.
- مزرعه کریم آباد.
- مزرعه مهدی آباد.
- مزرعه سرشور.

• مزرعه موقوفه میرزا محمدحسین، واقعه در حومه کرمان. محدود به حدود ذیل:

حدّی به حافظ آباد.

حدّی به عطا آباد.

حدّی به کویر.

سایر موقوفه:

• مزرعه موسومه به خالنگ.

حدّی به قنات نو، مشهور به لای [سیا]ه.

حدّی به چشمه کبکو.

• مزرعه موسومه به سنجدکوب [سنجدکوه].

حدّی به مزرعه لای گری (؟).

حدّی به مزرعه ارسی حو [کمشکو؟].

حدّی به مزرعه لای مضروب.

حدّی به مزرعه لای دهنو.

• مزرعه سه‌بازه (کذا).

حدّی به مزرعه گری.

حدّی به مزرعه اطرنک.

حدّی به مزرعه کودبرین (؟).

حدّی به مزرعه لای کو [مه] صد (؟).

• مزرعه سروشک واقعه در بلوک مدوار. محدود به حدود ذیل؛ از مدار شش دانگ، یک طسوج که عبارت از چهار حبه باشد که شانزده حبه آن یک دانگ است.

حدّی به مزرعه شبزه.

حدّی به مزرعه حسینی.

حدّی به مزرعه بادامستان.

حدّی به مزرعه لای بر [ی]ـکو.

• مزرعه موسومه به لای کو [مه] صد، واقعه در بلوک مدوار من بلوکات شهر بابک. از مدار شش دانگ،

[یک] دانگ و نیم.

حدّی به مزرعه لای گری(۴).
حدّی به مزرعه لای سیاه.
حدّی به مزرعه سه باره (کذا).
حدّی به مزرعه لای سفیدار.

عراق

از قرار شرح فرمان همایون که در شهر شعبان ۱۲۷۱ مطابق سنه توشقان نیل، حسب الامر اولیای دولت قاهره مستوفیان عظام از روی ثبت دفاتر معتبره رقبات املاک ممالک محروسه موقوفه، واقعه در عراق، سرکار فیض آثار را مشخص و مالیات آن را نوشته اند.

دارالخلافه طهران

قراء و مزارعی که مالیات دیوانی به خرج دیوان می آید:

- مزرعه اوین شمیران، بالتّمام.
- نقد: ۳ تومان و ۴۲۰۰ دینار. جنس: ۱۷ خروار و ۳۴ من.
- مزرعه کبوترخان غار که مرحوم حاجی میرزا آقاسی اجاره کرده، نقد: ۸ تومان. جنس: ۲۴ خروار. مقررّاً به خرج می آید، از بابت مال الاجاره،
- نقد: ۲ تومان و ۶۶۶۶ دینار. جنس: ۱۰ خروار و ۸۶ من و ۱۳ سیر.
- مزرعه رشیدآباد غار که سابق بلا جمع بوده از قرار دفتر نادری، دو فرد.
- مقررّاً مالیات جدید به خرج می آید، نقد: ۱۶۰۰ دینار. جنس: ۸ خروار.
- مزرعه خوروین که مرحوم حاجی میرزا آقاسی اجاره کرده بود. اجاره مزرعه به خدام می رسد و به خرج می آید، ۱۰۰ تومان.
- حومه حسن آباد، واقعه در جنب قریه کن و طرشت، بالتّمام.
- [حاشیه] در طومار جمع دیوانی ندارد. اسماعیل.

قراء و مزارعی که مالیات آنها به خرج دیوان نمی آید و غیره:

- قریه قمصره، واقع در بلوک غار، از قرار دفتر نادری، دو فرد. مقررّاً معمولی، ۳ دانگ.
- المقررّ جمع معمولی بعد از وضع تخفیف، نقد: ۴ تومان و ۳۰۰۰ دینار. جنس: ۲ خروار و ۷۵ من.
- قریه امین آباد خالصه، از قرار دفتر نادری مشهور به لجام گیر، سه فرد.
- [حاشیه] در فرمان خاقان مغفور قدر و مقدار مشخص نیست. طومار.
- قریه شنده ساوج بلاغ، نقد: ۹ تومان و ۸۰۰۰ دینار. جنس: ۳۰ خروار.
- مقررّاً یک دانگ وقفی، نقد: ۱ تومان و ۶۹۰۰ دینار. جنس: ۵ خروار.

- مزرعه رضویه که در اراضی اوین موضوع، موسوم به رضویه است. [حاشیه] بلا جمع است.
- دگان وقفی عاید کفش دوز، ۳ باب: بقالی، بزازی، کفش دوزی.

املاک ورامین:

- رادگان، کوشمغان.
- ندارد. [حاشیه] در سررشته نیست.
- مزرعه باغ فیض در بلوک شمیران. ۶ دانگ. [حاشیه] بلا جمع است.

دارالسلطنه اصفهان و غیره

اصفهان

- قریه فردوان، تیول شیخ عبدالهادی، ۷۲ حبه.
- مقررآ جمع دیوانی، نقد: ۵۰ تومان. جنس: ۵۰ خروار.
- المقرر وقفی سرکار فیض آثار، ۵۲ حبه. والمقرر، نقد: ۳۶ تومان. جنس: ۳۶ خروار.
- قریه طالجرد روی دشت که به خالصه عمل می شود، ۷۲ حبه.
- مقررآ نقد: ۳۸ تومان و ۴۰۰۰ دینار. جنس: گندم: ۶۰ خروار.
- المقرر وقفی، ۱۶ (کذا) حبه. والمقرر، نقد: ۱۹ تومان و ۲۰۰۰ دینار. جنس: گندم: ۳۰ خروار.
- خان پیرانجلی. [حاشیه] چنین اسمی الحال در جزو مستغلات اصفهان نیست. طومار.

خوار و غیره

- سلیمان آباد، از قرار دفتر نادری، ۳ زوج.
- مقررآ ضبط دیوانی، ۶ دانگ. المقرر رسد وقفی، ۳ دانگ.
- مهران خار. [حاشیه] در طومار جزء اسمی از این مزرعه دیده نشده بود. اسماعیل.

استرآباد، به اسم موقوفات چیزی به خرج دیوان نمی آید.

- مزرعه چرچنگ، بالتمام.
- مزرعه کلوکن. جمع آن از حشو معامله موضوع است.
- مزرعه سورمن.
- مزرعه خمیدین نو، من استرآباد. شلتوک: ۴۲ خروار و ۳۶ من.
- مزرعه طالیهو.
- مزرعه خاصه باغ.

- مزرعه سیاه تلو، که صاحبان آن قرار داده‌اند سالیانه به خدام سرکار بدهند، در جزو فندرسک. ۴ دانگ. مقررأ شلتوک: ۱۲ خروار.
- مزرعه الو کلاه. [یک] دانگ و نیم.

بسطام که به اسم موقوفات چیزی به خرج دیوان نمی‌آید.

- قریه کلات‌خان، تصرفی محمدصالح خان عرب که عمل خالصه در آن می‌شود و به دیوان عاید می‌شود، سوای بذر و علوفه. ۲۱۴ خروار و ۳۰ من.
- قریه شیروان، از بابت مزرعه کرکج و مقویه. [حاشیه] در طومار جز اسمی دیده نشده بود. اسماعیل.

سمنان و دامغان

- مزرعه برم دامغان، سابق دوازده بند بوده، بالتمام.
- وقف بوده و حال سیزده بند معمول شده است. ۱۲ بند وقفی، یک بند متصرفی حاکم. ۱۳ بند. مقررأ، وقفی، ۱۲ بند. متصرفی حاکم، یک بند. نقد: ۶۱۲ تومان و ۴۸۰۰ دینار. جنس: ۲۴ خروار. منهای تخفیف که به خرج دستورالعمل آمده، ۵۰ تومان. باقی، نقد: ۵۶۲ تومان و ۴۸۰۰ دینار. جنس: ۲۴ خروار.
- بعده، از بابت تخفیف که در هذلسنه مرحمت شده، ۱۰۰ تومان.
- باقی، نقد: ۴۶۲ تومان و ۴۸۰۰ دینار. جنس: ۲۴ خروار.
- مزرعه لاسجرد سمنان، از قرار معمول حال. نقد: ۴۶۴ تومان و ۴۸۰۰ دینار. جنس: ۹۰ خروار. موقوفه، نقد: ۲۵ تومان. جنس: ۹۰ خروار.
- و غیره، نقد: ۴۳۹ تومان و ۴۸۰۰ دینار.
- منهای تخفیف هذلسنه که قرار شده، نقد: ۵۰ تومان. جنس: ۵۰ خروار.
- باقی، نقد: ۴۱۴ تومان و ۴۸۰۰ دینار. جنس: ۴۰ خروار.
- مزرعه مایان، در سررشته کلاً خالصه است، ۱۲ بند. نقد: ۹۲ تومان و ۸۱۰۰ دینار. جنس: ۳۶۰ خروار. منهای تخفیف از قرار دستورالعمل، ۱۲ بند، فی نقد: ۱۶۰۰ دینار (کذا). جنس: ۶ خروار. [مقررأ] نقد: ۱ تومان و ۴۴۰۰ دینار. جنس: ۷۲ خروار.
- باقی، نقد: ۹۱ تومان و ۳۷۰۰ دینار. جنس: ۲۸۸ خروار.
- مزرعه بستيجان، ۶ زوج.
- مقررأ مالیات، نقد: ۱۲ تومان و ۴۸۰۰ دینار. جنس: ۱۲ خروار.
- المقرر موقوفه، دو زوج. والمقرر، نقد: ۴ تومان و ۲۶۰۰ دینار (کذا). جنس: ۴ خروار.
- مزرعه وامرزان، ۶ زوج. نقد: ۵۴ تومان و ۲۰۰۰ دینار. جنس: ۱۸۰ خروار.

- مقررأ معمولی حال، ۷ زوج [و] ربع، نقد: ۳۶ تومان و ۳۰۵۰ دینار. جنس: ۱۱۹ خروار و ۵۰ من.
- منهای از بابت خالصه، ۳ زوج [و] ۳ ربع، نقد: ۱۹ تومان و ۲۵۰ دینار. جنس: ۱۱۲ خروار و ۵۰ من.
- باقی، ۳ زوج [و] دو ربع، فی نقد: ۲ تومان و ۸۰۰ دینار. جنس: ۲ خروار.
- [المقرر] نقد: ۷ تومان و ۲۸۰۰ دینار. جنس: ۷ خروار.
- [حاشیه] قدر موقوفه مشخص نیست. طومار.
- مزرعة آستانة علی بلاغی، ۶ بند. وقفی، دو بند. اربابی، ۴ بند.
- مقررأ مالیات، ۵۱ تومان. المقرر هر بند دو دانگ وقفی، ۱۷ تومان.

مازندران

- تنخواه که از بابت مالیات لالاباد به خرج مازندران می آید، ۲۳۳ تومان.
- قیمت موم جهت روشنائی حرم محترم، ۳۳ تومان.
- قیمت موم، ۱ خروار، مقررأ ۳۰ تومان.
- کرایه (؟)، ۳ تومان.
- وجه نقد که به خدام می رسد، ۲۰۰ تومان.
- قریة سنگ تراشان، واقعه در کلیجان رستاق که مالیات به دیوان می رسد و منافع به سرکار فیض آثار، ۲۵ تومان.
- مزارع مفصله که جمع دیوانی ندارد.
- مزرعة آب کرکا.
- مزرعة پریچه کلا.
- مزرعة علی آباد هزار جریب، دو جریب.
- قنات سلطان میدان، واقعه در فولاد محله، وقفی مهدی که جمع دیوان ندارد.
- زمین شلتوک زاری.
- زمین شلتوک زار واقعه در هزار جریب، [یک] قطعه.

دارالسلطنة قزوین و کاشان

[دارالسلطنة قزوین]

- قریة زیاران، واقعه در بلوک فشگل دره، به انضمام مزارع اندرس و شاکندی و فیض آباد، تماماً.
- نقد: ۲۵۳ تومان و ۹۲۵۰ دینار. جنس: ۱۱۹ خروار و ۶۰ من.
- مقررأ مالیات قدیم که در زمان خاقان مغفور به اسم موقوفات خرج می آمد. نقد: ۳۹ تومان و ۹۱۰۰ دینار. جنس: ۱۱۹ خروار و ۶۰ من.

- از بابت تفاوت جمع که علاوه شده، ۲۱۴ تومان و ۱۵۰ دینار.
- [مقررآ] نقد: ۲۵۳ تومان و ۹۲۵۰ دینار. جنس: ۱۱۹ خروار و ۶۰ من.
- قریه دستجرد، واقعه در بالا رودبار. نقد: ۶۸ تومان و ۵۲۰۰ دینار. جنس: ۱۵ خروار و ۴۰ من.
- مقررآ وقفی سرکار فیض آثار، ۴ دانگ. نقد: ۴۵ تومان و ۶۸۰۰ دینار. جنس: ۱۰ خروار و ۲۶ من.
- باغ سبزی کار آقا جمالی، تماماً.
- قدیم، ۳۵ تومان. مقررآ جمعی ضبطی حال، ۳۷۹ تومان و ۶۵۰۰ دینار.
- منهای تخفیف مرحمتی، ۱۰۰ تومان. باقی، ۲۷۹ تومان و ۶۵۰۰ دینار.
- قریه سلیمان آباد واقعه در بشاریات که در جوار قریه دیرمان است، شش دانگ. [حاشیه] بلا جمع است. طومار.

کاشان

- مزرعه طسوج به علاوه فاضل آب سررفته (؟)، ۲۸ طاق. ۳۱ تومان و ۵۵۰۰ دینار.
- مقررآ موقوفه سرکار، ۶ طاق. المقرر، ۶ تومان و ۷۵۰۰ دینار.
- فیض آباد. [حاشیه] در سررشته مشخص نیست. طومار.

آذربایجان

دارالسلطنه تبریز

- از بابت منافع حمام وقفی جناب غفران مآب حاجی میرزا موسی خان، واقع است در محله چهارمنار و محدود است به حدود ذیل. حسب القرار واقف دو عشر از کل منافع، بعد از وضع اخراجات لازمه حمام به جهت تعمیر و تعطیر و تنویر حرم محترم باید به سرکار فیض آثار برسد. از جمله ده سهم کل، دو سهم.

- حدی از سمت قبله به شارع عام، محاذی مدرسه حاجی میرزا علی اصغر شیخ الاسلام.
- حدی شرقاً به خانه فتح علی خان قاجار.
- حدی شمالاً به شارع عام مشهور به کوچه سلطانی.
- حدی غرباً به حمام کوچک زنانه و طویله ملکی واقف.
- اراضی واقعه در ارومیه که حال در اجاره میرزا علی اکبر است، [یک] قطعه.

- موقوفات قبه از بابت موقوفات امام قلی قبه [ای]:
- دکاکین، واقعه در بازار کلاه دوزان مشهور به شاه کوچه، مطلقه، دو باب.
- حدی به اراضی خداوردی.
- حدی به دگان متصرفی ایضاً.

- حدّی به درب کاروانسرای ایل. حدّی به شارع عامّ.
- همگی و تمامی دو باب حجره فوقانی و تحتانی و انبار تحتهمما از خان جدیدالبناء مشهور به ایل، واقعه در سمت شرقی خان مزبور.
- حدّی به خانه آقا خداویردی. حدّی به حجره حاجی ملک محمد.
- حدّی به حجره ابراهیم بهبودی. حدّی به فضای خان مزبور.

که چنانچه بسیاری از املاک موقوفه سرکار فیض آثار که اسامی آنها در افراد قدیمی سرکار فیض آثار مرقوم و بعضی از قرار حدود مرقومه در وقف نامجات قدیمه و افراد سابقه آستانه مقدسه مضبوط است، کلاً و بعضاً، مُعاندین دین مبین و مُنحرفان و متمرّدین احکام حضرت سیدالمرسلین - صلی الله علیه و آله - مداخله و متصرف گردیده‌اند که استیصال از ید ایشان صعوبت زیاد دارد، نگردیده، شاید به این ملاحظه، من بعد ذلک احدی از ارباب جور و عدوان، دست تعدّی دراز و چشم طمع و مداخله در آنها باز ننموده، عمّال خجسته اعمال فرشته خصال سرکار فیض آثار هر یک نسخه‌ای از آن در نزد خود ضبط نمایند که زحمت ملاحظه دفاتر متعدّده نکشیده و در کمال سهولت و آسانی منظور نمایند. بناءً علیه تفصیل اسامی و غیره املاک موقوفه خاصّه و مطلقه از قرار طوامیر و افراد قدیمه و جدیده به قراری است که در ذیل مرقوم است.

تمام شد طومار ثانی، بعونه تعالی.

[حاشیه] مخفی و مستور نماناد که جمیع خدّام والامقام و فرّاشان و دربانان ذوی‌العزّ و الاحترام و منتسبین به آستانه فردوس نشانه در حاشیه طومار مزبور فرداً فرداً بر صحت موقوفات املاک مسطوره تصدیق نوشته، مَهْر کرده‌اند. چون به طول می‌انجامید، اسامی آنها نوشته نشد. اسماعیل.

هو الله تعالى

مخفی نماناد؛

چون در طومار مرحوم مغفور عضدالملک - طاب ثراه - جمع مالیات دیوانی املاک موقوفات آستانه عرش نشانه سرکار فیض آثار معین گردیده و در زمان دولت اعلی حضرت اقدس شاهنشاه سعید شهید - نور الله مضجعه و طیب الله مرقده - مبلغ و مقداری نقد و جنس از بابت تخفیف به شرح تلگراف ذیل مرحمت شده بوده و بقیه را همه ساله مباشرین دیوان همایون اعلی از اولیای آستانه مقدسه دریافت می نمودند، تا آنکه در ابتدای سلطنت روزافزون اعلی حضرت اقدس همایونی - ارواحنا فداه - به موجب عرض و استدعای صادقانه جناب مستطاب اجل آکرم عالی، چاکر خاص دولت جاویدآیت متولی باشی آستان عرش بنیان میرزا محمدعلی الحسینی القزوینی صدرالممالک - مدّ ظلّه العالی - تلگرافی به فرزند ارجمند خود جناب جلالت مآب بندگان آقا میرزا شفیع مستوفی صدر دیوانخانه عدلیه - دام اجلاله العالی - فرموده که به توسط جناب جلالت مآب اجل آکرم عالی آقای امین خلوت - دام اقباله المتعالی - به حضور مرحمت ظهور حضرت مستطاب اجل آکرم افخم اشرف افخر ارفع اعظم، آقای میرزا علی اصغر خان صدر اعظم - روحی فداه - نمودند.

و در موقعی خاص مراتب را از عرض خاک پای جواهر آسای آثار اقدس شهریاری - ارواحنا فداه - گذرانیدند. صدق عرایض جناب تولیت جلیله عظمی، مقبول رای مهرضیای عالی حضرت اقدس همایونی افتاده، افاده مالیات نقد و جنس دیوان را به آستان ملایک پاسبان تقدیم فرمودند. و حسب الفرموده جناب تولیت جلیله الشأن جناب میرزا علی خان مستوفی نوری، تغری [طغرا] و توفیق نگار آستانه قدس - دام اجلاله - در لوحی نوشته در کتابخانه مبارکه ضبط نمودند.

این خانه زاد دولت علیّه و کلب آستان روضه رضویه اسماعیل همدانی محض ازدیاد دعای بقای دولت علیّه در اول وقف نامجات نوشته، به طبع رسانید، ۱۳۱۷.

تلگراف معافی مالیات موقوفات

تلگراف

فرزندی، صدر دیوانخانه، این عرض تلگرافی را به توسط جناب جلالت‌مآب آقای امین خلوت برساند که ایشان به عرض حضور حضرت اشرف امجد صدارت عظمی - دام اقباله - برسانند:

مالیات املاک موقوفه آستانه مقدسه سرکار فیض آثار، نقداً و جنساً، دو هزار و هشتصد و سی تومان (۲۸۳۰ تومان) نقد و هزار و هفتصد و چهل و پنج خروار (۱۷۴۵ خروار) غله و هزار و دویست و هجده خروار (۱۲۱۸ خروار) کاه است. از آن نقد و جنس، آنچه از دیوان اعلی مقرر است از بابت تخفیف املاک موقوفه و صرف نهار زوآر در سه ماه و صرف روشنائی چهل چراغ شاهنشاهی، نقداً و جنساً، دو هزار و دویست و سی تومان (۲۲۳۰ تومان) نقد و یکصد و سیزده خروار (۱۱۳ خروار) غله و دوازده خروار (۱۲ خروار) کاه است. که به خرج تمام مالیات می‌آید. دستی بده به دیوان خراسان، نقداً جنساً، ششصد تومان (۶۰۰ تومان) نقد و هزار و ششصد و سی و دو خروار (۱۶۳۲ خروار) غله و هزار و دویست و شش خروار (۱۲۰۶ خروار) کاه است. در این عهد فرخنده به چندین ملاحظات صحیح این عرض را می‌نماید که بقیه مالیات بخشیده و مرحمت شود:

اولاً آنکه در اول این دولت ابدایت خدمت و تقدیمی به آستان قدس مبارک مولای کلّ عالم - روح العالمین فداه - به نیت پاک اعلی حضرت قدر قدرت شاهنشاهی - روحنا فداه - این شاء الله تعالی بشود، چنانکه محض اشاعه خیرات و مبرات در حق عموم خلق مالیات قصابخانه‌ها و نانوایانها مرحمت و بخشیده شد. و بخشیدن بقیه مالیات در اول دولت موجب مزید سلامتی و اقبال بی‌زوال و استدامت دولت به توجه خاص مولای کلّ عالم - علیه السلام - خواهد بود.

دویم آنکه در اوایل دولت شاهنشاه شهید سعید - اعلی الله مقامه و رفع الله درجاته - این تخفیف و این صرف روشنائی و نهار زوآر از بابت مالیات املاک مقرر و مرحمت شد. در اوان این دولت جاویدآیت هم امید است، این شاء الله تعالی، بقیه مالیات که بیشتر آن جنسی است مرحمت و بخشیده شود. **سیم** آنکه موقوفه مخصوص در تمام املاک آستانه مقدسه بر صرف تعمیرات حرم محترم و عمارات مبارکات و هر دو صحن مقدس نیست. و تعمیرات آن امکانه متبرکه از موقوفه مطلقه در وقت لزوم تعمیری صرف می‌شود.

چهارم به ملاحظه آنکه تولیت آستان قدس مولای کلّ عالم، شرعاً بر حسب وقف‌نامجات با سلطان عصر است و عرفاً معلوم است که این موهبت عظمی حق سلطنت کبری است، دیگری از جمیع طبقات خلق لایق این موهبت عظمی نیستند. با این وصف مالیات گرفتن از املاک آستان قدس عقلاً پسند نخواهد بود. به ملاحظه معروضه مستدعی است که اقدام کافی فرموده، بخشیدن و مرحمت فرمودن بقیه مالیات

املاک از قرار کتابچه دستورالعمل از خاک پای مبارک اعلی حضرت اقدس علی شاهنشاه - روحنا فداه - استدعا نمایند که این شاء الله تعالی به توجه خاص مولای کل عالم به درجه قبول فایز و نایل خواهد شد. این مبلغ و مقدار اگر از بقیه مالیات مرحمت بشود، به این اسم مرحمت شود که مخصوصاً صرف تعمیر حرم محترم و عمارات مبارکات و صحن مقدس بشود. و هیچ مصرفی دیگر نباید صرف شود.

جواب حضرت صدارت عظمی

جناب جلالت مآب صدر الممالک - دام مجده العالی - عریضه تلگرافی شما را از شرف عرض لحاظ انور اقدس ملوکانه - روحنا فداه - گذرانیده. محض اشاعه خیرات و سلامت مزاج کثیر البرکات اقدس ملوکانه استدعای بی‌ریای جناب عالی به درجه قبول مقبول افتاده، بقیه مالیات دیوانی املاک سرکار فیض آثار را که ششصد تومان (۶۰۰ تومان) نقد و هزار و ششصد و سی و دو خروار (۱۶۳۲ خروار) غله و هزار و دویست خروار (۱۲۰۰ خروار) کاه باشد به تخفیف ابدی مقرر داشته، در کتابچه دیوانی حسب الحکم به خرج منظور داشته، نیک‌نامی ابدی به توسط جناب عالی حاصل فرموده. محض اطلاع خاطر شریف از نیت پاک همایونی و خلوص ارادت، شرح دستخط آفتاب‌نقط خسروانه را عیناً می‌نویسیم که به ملاحظه تمام علماء اعلام و سادات ذوی‌العز و الشان و الاحترام و خدام والا مقام آستانه فردوس نشانه رسانیده، همگی رطب‌اللسان به مراسم دعاگوئی قیام و اقدام نمایند.

صورت دستخط آفتاب‌طلعت مبارک است

جناب اشرف صدر اعظم، البته باید نقد و جنس مالیاتی آستانه مقدسه تقدیم گردد. زیرا که چشم امید ما در دنیا و آخرت به آن دربار فیض‌مدار است. «العبد و ما فی یده کان لمولاه». البته البته این نقد و جنس را تقدیم کنید. به تاریخ یازدهم شهر محرم بیچی ثیل ۱۳۱۴. رقم کاتب لوح کلب آستان مقدس مولای کل عالم، حضرت ثامن الائمه - ارواح العالمین فداه - علی مستوفی توفیق‌نگار آستانه مقدسه. انا عبیدک العاصی، یابن رسول الله ادرکنی.

[حاشیه]

چون رای مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم تولیت جلیله عظمی - روحی فداه - بر این قرار گرفته است که موقوفات سرکار فیض آثار را حتی الامکان به مصارفی که واقفین - رحمة الله - معین نموده‌اند، مصروف دارند. لهذا این کلب آستان روضه رضویه اسماعیل همدانی موقت شده، به زحمات فوق‌العاده موقوفات خاصه و مطلقه و مشترکه را از یکدیگر تجزیه نموده، و هر کدام را در محل خود نوشته، به طبع رسانید. ربیع الثانی ۱۳۱۷.

بسم الله الرحمن الرحيم

صورت وقف نامجات موجوده در کتابخانه مبارکه از خاصه و مطلقه و مشترکه و غیره

موقوفات مختصه

که واقفین - طاب الله تراهم - مصارف را تعیین نموده‌اند.

خراسان مشهد مقدس

ارض اقدس

صحنین مقدسین عتیق و جدید

نمره ۴

واقف: رضوان جایگاه عالیین آرامگاه شاه عباس الموسوی الصفوی بهادر خان - طاب الله ثراه و جعل الجنة مثواه -

به تاریخ سنه ۱۰۱۱.

موقوفه: جمیع اراضی عمارات آستانه مقدسه واقعه در اطراف مرقد مطهر و صحن مقدس و اراضی واقعه در پایین پای مبارک و اطراف صحن مقدس را بر آستان عرش نشان ملایک پاسبان که هر که را خواهند به شرف دفن در آن ارض مقدس مشرف سازند و آن آستان خلدنشان را برای او مأمّن سازند. بعد از قیام به آنچه مقرر می‌شود، احدی مزاحم و مانع نشود.

شروط: متولی‌باشیان و عمال خجسته‌اعمال سرکار فیض آثار از نبش قبر مانع گردند، مگر به فاصله چهل سال تمام. و هر کس از این سلسله علیه‌عالیه واقف به رحمت ایزدی پیوست، از جهت دفن او در این ارض اقدس، دیناری مطالبه حق الارض ننمایند. و هرگاه از خدام و الامقام و فرآشان و سایر منسوبان به آستانه بوده باشد، زیاده برین مبلغ نگیرند.

در عمارات، ۱ تومان.

در صحن مقدس، ۵۰۰۰ دینار.

و از سایر ناس هر قدر بیشتر گنجایش داشته باشد که باعث انتفاع سرکار فیض آثار بوده باشد، مرخص و مختارند. ولی از این مبلغ ذیل کمتر نگیرند.

در عمارات، ۵ تومان.

در صحن مقدس، ۳ تومان.

در سایر، ۲ تومان.

مصارف: آنچه از این وجوه حق الارض عاید شود، بعد از وضع عشر حق التولیه به مصرف تعمیرات ضروریه و خرج شمع خانه مبارکه برسانند.

تولیت وقف مزبور را به کف کفایت اعلی حضرت سلطان هر عصر و زمان، مقوض فرمودند که هر کس در هر زمان به منصب والای تولیت مشهد مقدس سرافراز باشد، به نیابت اعلی حضرت فرمان فرمای آن زمان متوجه امورات تولیت موقوفات مذکوره گردد.

نمره ۵

واقف: جنّت و رضوان آرامگاه شاه عباس الحسینی الموسوی - طاب ثراه و جعل الجنّة مثواه -

به تاریخ غره شهر جمادی الاولی ۱۰۲۳.

موقوفه: همگی و تمامی مجری المیاه منبع چشمه گلسب واقع در نواحی مشهد مقدس.

شروط: آنکه آب چشمه جاری باشد که از دروازه خیابان علیا جاری، داخل صحن مقدس شده، از دروازه خیابان سفلی بگذرد. بعد آب مزبور را زراعت نمایند و تعمیرات رقبه موقوفه با عشر حق التولیه مقدم بر مصارف موقوفه است.

مصارف منافع آن را صرف کار خانه زوار عالی مقدار نمایند، و یک عشر از منافع آن حق التولیه بردارند.

تولیت با مرحوم میرزا الغ مشهدی بوده. بعد از آن با اولاد ذکور و اناث آن مرحوم است.

نمره ۶

واقف: مرحوم مغفور خلدآشیان میرزا فضل الله خان وزیر نظام - طاب الله ثراه - که متولی باشی

آستانه مقدسه بوده‌اند.

به تاریخ یوم الاضحی ۱۲۷۱.

موقوفه: عمله و اعیان عمارات بالای آب انبار صحن مقدس عتیق و خلوت متصل به آن، با کافه ملحقات شرعیه آن از موازی هفده باب اطاق فوقانی و تحتانی واقع در آن، و دروب و ارسی و پنجره و اخشاب و احجار و کلّ ما یتعلق بها.

شروط:

شرط: در هر عصری از اعصار، بعد از وضع تعمیرات لازمه و نیم عشر حق النظاره که ناظر مختص وقف مزبور است، متولی شرعی از منافع کل موقوفه مزبوره، قدیماً و جدیداً، علی الاستمرار ماهی یک تومان و دو هزار دینار به مصارف مطلقه برسانند که سالیانه می شود، ۱۴ تومان و ۴۰۰۰ دینار.

شرط دیگر: متولی موقوفه مزبوره را به اطلاع ناظر به علمای زابیرین و غیرهم که مناسبت سکناى آن مکان شریف را داشته باشند، اجاره بدهند و استیفای منافع وقف را نموده، به شرط قبل و مصارف

مقررۀ بعد برسانند.

مصارف و مابقی را آنچه از منافع وقف مزبوره عاید شود، صرف سوخت قنادیل شیشه صحن مقدّس عتیق و جدید نمایند. مقرر آنکه هر ساله در ماه مبارک رمضان از شب پانزدهم الی آخر ماه، جمیع غرفات تحتانی و فوقانی در تمام شبها، من المغرب الی الطلوع، به قنادیل شیشه روشن دارند. و در بین سال از اوّل مغرب الی چهار ساعت از شب گذشته، باید تمامی قنادیل شیشه را روشن نمایند و تخلف نورزند.

تولیت و نظارت:

تولیت وقف مزبور با مرحوم واقف بوده در زمان حیوات، بعد با متولّی‌باشی آستانۀ مقدّسه است. **نظارت** را مفوّض فرمودند به عالی‌جناب آقا سید میرزا جان زیارت‌نامه‌خوان‌باشی خلف مرحوم آقا سید علی - طاب ثراه - مادام الحیوات.

نمره ۷

واقف: مرحوم جنّت‌مکان وزیر نظام سابق الذکر - طاب الله ثراه - چون رای ایشان بر این قرار گرفت که یک قطعه زمین بایرۀ صحن مقدّس جدید را تیمچه بنا نمایند، پس از اتمام. به تاریخ شهر جمادی الاخری ۱۲۷۱.

موقوفه: تیمچۀ مزبوره مشتمل بر سی و هشت باب اطاق فوقانی و تحتانی، فوقانی، ۱۸ باب. تحتانی، ۲۰ باب.

و دو درب آن از صحن مقدّس جدید مفتوح است.

شروط: متولّی موقوفه در هر عصری از اعصار بعد از وضع تعمیرات لازمه خود موقوفه و نیم عشر حقّ التولیه و حقّ النظاره که بینهما بالمناصفه باید تقسیم شود.

مصارف: متولّی شرعی موقوفۀ مزبوره، منافع وقف را اثلاثاً تقسیم نماید.

صرف روشنائی قنادیل غرفات صحن مقدّس جدید که علی‌الاستمرار در هر لیالی روشن باشد و قیمت تعمیر خود قنادیل، دو ثلث.

صرف روشنائی و سوخت حرم محترم در هر لیالی باید مصروف دارند، ثلث.

تولیت و نظارت:

تولیت وقف مزبور مفوّض است بعد از وفات مرحوم واقف، با متولّی‌باشی سرکار فیض‌آثار.

نظارت وقف مزبور مفوّض است به عالی‌جناب فخر السادات و الانجاب آقا میرزا احمد نائب‌التولیه. و بعد از ایشان با اصلح اولاد ذکور ایشان، بطناً بعد بطن و نسلاً بعد نسل الی أن ینقرض.

خیابان علیا و سفلی

[خیابان] علیا

داخل بست مبارک

نمره ۸

واقف: مرحوم مغفور رضوان جایگاه میرزا فضل الله خان وزیر نظام متولی باشی - طاب ثراه - یک قطعه زمین واقعه خلف دکاکین رو به قبله میان بست خیابان علیا را که مخروبه و مشتهر به رباط و متصرفی سرکار فیض آثار و در جمیع موقوفات مطلقه بوده، بازاری بنا نمودند مشتمل بر دکاکین متعدده و متکثره و دروب خمسه که جمیع کسبه ارض اقدس و مجاورین، مسکون و تحصیل معاش نمایند، پس از اتمام بازار مزبور.

موقوفه: همگی و تمامی عمله و اعیان کل بازار مزبور و دکاکین مسطوره را که اراضی و اعیان سابقه آن موقوفات مطلقه سرکار فیض آثار است، با کافه ملحقات شرعیه از اخشاب و احجار و دروب و کل ما یتعلق بها، به انضمام بیست ذرع زمین ایتبای محله درب وسط بازار مزبور، سمت کوچه ممر عام بر سرکار فیض آثار است، به تفصیل ذیل.

• دکاکین، ۵۷ باب.

داخل بازار، ۵۲ باب.

خارج بازار، [۵ باب].

متصل به صحن مقدس عتیق، ۳ باب.

جنبین درب بازار مقابل آن سه باب فوق، دو باب.

• بلوک جنبین دو درب روی خیابان و طرفین درب مقابل دیوار صحن مقدس، ۶ باب.

جنبین دو درب روی خیابان، ۴ باب.

طرفین درب مقابل دیوار صحن مقدس، دو باب.

شروط: در هر عصری از اعصار متولی شرعی آنچه از منافع وقف مزبور عاید شود، بعد از وضع تعمیرات لازمه خود موقوفه و نصف عشر حق التولیه خود متولی، همه ساله علی الاستمرار از منافع بازار مزبور از بابت حق الارض و اعیان سابقه آن جهت موقوفات مطلقه موضوع به قسط الشهور به تفصیل ذیل برساند. یک ماهه، ۱ تومان و ۷۰۰۰ دینار.

• به توسط حاجی عبدالوهاب، مادام الحیوات باید به این دو مصرف برسد، ۵۰۰۰ دینار.

صرف تعمیر ادعیه وقفی حرم محترم، ۲۰۰۰ دینار.

به حفاظ حرم محترم تسلیم نماید که تلاوت کلام الله نمایند، ۳۰۰۰ دینار.

• و جناب متولی به مصارف موقوفه مطلقه برساند از قرار قسط الشهور، ۱ تومان و ۲۰۰۰ دینار.

مقررأ سالیانه، ۲۰ تومان و ۴۰۰۰ دینار.

مصارف:

بقیه منافع موقوفه را ده تقسیم نموده، متولی شرعی به تفصیل ذیل صرف نماید.
صرف تعزیه‌داری حضرت امام ثامن ضامن، و جناب ابی عبدالله(ع) دهند. آخر شهر صفر المظفر در ایوان طلای صحن مقدّس عتیق روضه‌خوانی نمایند، یک عشر.
صرف چهار عدد شمع موم که هر عددی با امکان کمتر از دو استار نباشد، نموده، تمام لیالی سال در حرم محترم روشن نمایند، دو عشر.
صرف روشنائی و سوخت قنادیل غرفات صحن مقدّس عتیق و دو مناره طلای صحن مزبور نمایند، ۳ عشر.

صرف پیراهن و زیرجامه و پاپوش و کلوچه [کلیجه] عابریں در سبیل ارض اقدس، اعم از آنکه از بلد غنی باشند یا فقیر. و فقرا و زوار و زوار دارالمرز را مقدّم بر سایرین بدانند، ۴ عشر.
تولیت موقوفه مسطوره در زمان مرحوم واقف با خودشان، و بعد از ایشان با متولی‌باشی آستانه مقدّسه است.

ایضاً مرحوم مغفور وزیر نظام - طاب الله ثراه - جهت دو درب بازار مزبور به تفصیل ذیل، دکاکین و اراضی از اشخاص مفصله ذیل ابتیاع نموده، جزو بازار کرده است. به موجب قبالة علی حده محض یادداشت در این کتاب مستطاب آثار الرضویه نوشته شد.

قبالة دکان اطوکشی: حاضر گردید در علیا محکمه شرع مطاع لازم الإبتیاع عالی جاه رفیع جایگاه دولت و اقبال همراه عزت و اجلال دستگاه، قدوة الاشراف الانجاب، میرزا محمد رحیم مستوفی سرکار فیض آثار - دام مجده العالی - و وکالت از قبل عالی جناب قدسی‌القاب جلالت‌مآب، اشرف السادات آقا میرزا احمد، و از قبل علیجاهان خدارت‌دستگاهان مذّیله:

• علیاجناب طوطی بیگم، حلیه جلیله مصالح که حصه ایشان از جمله ۲۲ سهم [و] نیم، ۷ سهم است.
 • حصه زوجه عالی جناب افلاطون الزمانی میرزا سید علی خان طبیب، المسمات به مهرنساء بیگم از کل، ۹ سهم و نیم است.

• علیاحضرت گوهر بیگم، زوجه عالی جناب میرزا عبدالوهاب که حصه ایشان از کل ۲۲ سهم [و] نیم، یک سهم است.

• علیاجناب بیگم‌جان بیگم، زوجه عالی جناب میرزا ابوالحسن که حصه ایشان از کل ۲۲ سهم [و] نیم، یک سهم است.

• زوجه عالی جناب میرزا عبدالعلی که حصه ایشان از کل، ۲ سهم است.

• حصه جناب جلالت‌مآب آقا میرزا احمد سابق‌الذکر موکل که از کل، ۲ سهم است؛

مصالحه شرعیه نمود از قبل موکلین خود به سرکار حشمت‌مدار و متولی‌باشی سرکار فیض آثار وزیر نظام - دام اقباله - همگی و تمامی هر گونه حقی و خیاری که موکل و موکلات و کیل معظم‌الیه را

بعد از بابت اعیان یک باب دگان اطوکشی واقعه در حاشیه خیابان علیا که به جهت درب وسط بازار جدیدالبنای بندگان عالی خراب نموده، و بنا نموده، و اعیان آن تلف شده بود، به انضمام حقوق اولویت ایشان در آن اراضی که در جمیع مستقلات مستقل می‌دارند، به مال الصلح مبلغ پانزده تومان رایج، و قائل به اخذ گردیدند. و بر حسب سهام خود دریافت نمودند. فی ۵ جمادی الاخری ۱۲۷۱.

قباله نامچه میرزا فضل‌الله خان، متولّی‌باشی جلیل‌الشان آستان ملایک‌پاسیان و وزیر نظام دولت علیّه ایران: همگی و تمامی هر گونه حقّی و بهره و نصیب و استحقاقی و استخلافی و خیار و ادعایی که مصالح مزبور را از بابت اعیان تلف شده یک باب دگان سنگ‌تراشی خود بوده و متصور می‌شد، در حاشیه خیابان علیا که حال داخل درب وسط بازار جدیدالبنای سرکار بندگان عالی - دام ظلّه و اجلاله‌المتعالی - شده‌است. و تمامی حقوق اولویت تصرف در اراضی دگان مزبور که داشت، که داخل در اراضی خیابان و در جمیع مستقلات سرکار فیض‌آثار بود، به اسقاط جمیع خیار به مال الصلح معین مبلغ پانزده تومان (۱۵ تومان) رایج خزانه عامه که مساوی یک صد و پنجاه عدد ریال ناصرالدین شاهی ۲۸ نخودی بوده باشد، و اخذ و قبض تمامی مال الصلح را نمود. و مانند مصالح مزبور را ارضاً و اعیاناً در درب بازار جدید به هیچ وجه من الوجوه حقّی و بهره و ادعایی، که جمیع را به سرکار عظمت‌مدار بندگان عالی جهت وقف خاصّه و مطلقه منظور ایشان واگذاشت. چنانچه من بعد خود، بنفسه اوّ احد من قبله و کیلاً کان أم وارثاً در باب اعیان و اراضی دگان مزبور بر وقف ادعا و گفتگویی نماید، باطل و عاطل، و از درجه اعتبار ساقط خواهد بود. و ضامن درک شرعی عین المصالح گردید که حین ظهور درک الشرعی از عهده «کلّ ما یلتزم علی الواقف» برآید. و صیغه شرعی، علی قانون الشریعة الاحمدیه بر مراتب مسطوره واقع و جاری شد. و کان ذلک بتاريخ ۵ شهر جمادی الاخری ۱۲۷۱.

قباله: چون سرکار شوکت‌مدار میرزا فضل‌الله خان وزیر نظام به تولیت سرکار فیض‌آثار مشرف شدند، امر و مقرر فرمودند که یک قطعه زمین متصرفی سرکار فیض‌آثار را که مشهور به رباط بود و هر قطعه از آن را احدی تصرف نموده، مستقل به سرکار فیض‌آثار می‌دادند، بازاری بنا نمایند، مشتمل بر دکاکین متعدده و دروب که جمعی از کسبه مجاورین ارض اقدس در آنجا به معامله مشغول شده، منافع آن به قرار وقف‌نامچه علی‌حدّه مصروف گردد. من جمله متصرفین یک باب دگان خبازی، واقعه درب صحن مقدّس، یک طاق آن را تصرف نموده بودند که مستقل به سرکار فیض‌آثار می‌دادند. در هنگام انهدام قدری از اعیان آن تلف شده بود، محض استرضای متصرفین و رفع شبهه بازار مزبور حاضر نمودند، عالی‌جاه رفیع‌جایگاه میرزا رحیم مستوفی سرکار فیض‌آثار را و کاله از قبل سلالة السادات الانجاب میرزا علی‌اکبر خادم‌باشی و از قبل علیاجهان حاجیه شمس بیگم حلیله جلیله خود و حاجیه بی‌بی لیب بیگم زوجه قدوة‌السادات حاجی میرزا محمدطاهر ناظر مسجد جامع مصالحه نمود به سرکار عالی - دام ظلّه - تمامی حقوق موکل و موکلتین خود را به مال الصلح مبلغ

چهل تومان (۴۰ تومان) نقد که نصف جهت موکل و نصف جهت موکلین، مقرر آنکه مستقل مابقی را نصف از متصرفین بقیه دگان دریافت دارند. به تاریخ ۱۲۷۱.

قباله: بیست و دو ذرع الی بیست و پنج ذرع اراضی بازار وزیر نظام که مرحوم معظم‌الیه ایتباع نموده و وقف مطلقه آستانه مقدسه نموده‌اند ارضاً، و به جهت وقف خاصه سرکار فیض آثار اعیاناً، همگی و تمامی هرگونه حقی و بهره و نصیب و استحقاقی و ادعائی که مصالح مزبور را در تمامی بیست و دو ذرع الی بیست و پنج ذرع اراضی درب بازار مزبور و اعیان تلف شده آن، جزءً ام کلاً بود و متصور می‌شد به اسقاط جمیع خیارات به مال الصلح مبلغ شانزده تومان (۱۶ تومان) رایج خزانه عامره که مساوی یک صد و شصت عدد ریال ناصرالدین شاهی ۲۸ نخودی بوده باشد، و اخذ و قبض تمامی مال الصلح خود را نمود. و نماند مصالح مزبور را در اراضی و اعیان درب وسط بازار مزبور به هیچ وجه من الوجوه حقی و بهره و نصیب. چنانچه من بعد خود، بنفسه او احد من قبله و کیلاً کان ام وارثاً، در باب اراضی و اعیان درب بازار مزبور ادعایی نماید، باطل و عاقل، و از درجه اعتبار ساقط خواهد بود. و ضامن درک شرعی گردید و صیغه شرعیه جاری شد. به تاریخ رابع شهر جمادی الاخری سنه ۱۲۷۱.

نمره ۹

واقف: مرحومین مغفورین میرزا محمد کاظم له‌له‌باشی و میرزا یوسف - طاب ثراهما - و کاله از قبل جنت‌آشیانه والده رضوان جایگاه فردوس آرامگاه جلال الدوله - طاب الله ثراها - به تاریخ ۱۸ شهر ربیع الاول ۱۲۸۴.

موقوفه: همگی و تمامی کل یک باب دگان از سه دهنه ارسی دو ذرع و نیم عرض و چهار ذرع طول که کلاً مشتمل است بر ده ذرع زمین، و واقع است در حاشیه خیابان علیا در میان بست رو به قبله و کل ما یتعلق بها.

حدود اربعه:

حدی به دگان کوچک خقافی متصل به ممر وسط بازار خقافان.

حدی به دگان خقافی رو به بازار خقافان.

حدی از مقابل ارسی و سکوی تحتانی ممر خانه جناب میرزا عبدالوهاب خادم‌باشی کشیک رابع.

حدی درب به حاشیه خیابان علیا و شارع عام.

مصارف و تولیت:

مصارف: بر روضه منوره جناب علی بن موسی - علیه السلام - منافع عین موقوفه را متولی شرعی به جهت سوخت یک جفت شمعدان نقره مرحوم واقفه صرف نمایند.

تولیت عین موقوفه مزبوره را واگذار نمودند به جناب متولی‌باشی آستانه مقدسه که در هر عصری از

اعصار متولّی‌باشی جلیل‌الشأن از قرار مرقوم معمول دارند.

نمره ۱۰

واقف: مرحوم مغفور آقا عبدالکریم(ره)، ناظر مرحمت و غفران پناه مؤتمن السلطنه - طاب ثراه -

به تاریخ شهر رجب المرجّب ۱۳۰۶.

موقوفه: تمامی یک دربند دگان بزرگ ملکی ابتیاعی خود را در ارض اقدس، سمت مدرسه فاضل

خان و کلّ ما یتعلّق بها، محدود به حدود ذیل:

حدّی به دگان کوچک وقفی. حدّی به انبار غلّه آستان قدس.

حدّی به حاشیه خیابان. حدّی به پایه داخل بست خیابان علیا.

شروط: حسب‌القرار مرحوم واقف - طاب ثراه - تعمیرات لازمه اتّفاقیه عین موقوفه در هر عصری از

اعصار مقدّم خواهد بود. پس از وضع تعمیرات اتّفاقیه، آنجا که موجب آبادی و بقاء منفعت است.

مصارف: مواجب شام و نهار معمولی یک نفر خادم که در هر یک از پنج کشیک معین شود، باید

برسد که همواره در حرم محترم مشغول جاروب‌کشی باشد.

تولیت با جناب متولّی‌باشی سرکار فیض‌آثار خواهد بود تا ابد الدهر، و دگان مزبور را از قید ملکیت

خارج به تصرف وقف واگذار نمود.

خارج بست

نمره ۱۱

واقف: مرحوم حاجی کلب‌علی تاجر بادکوبه‌ای - رحمة الله علیه -

به تاریخ سنه ۱۲۶۳.

موقوفه: تیمچه پای بست خیابان علیا که وقف‌نامه در سنگ کنده در فوق درب تیمچه مزبور نصب

کرده‌اند.

شروط: متولّی شرعی در هر عصری از اعصار موقوفه را به اجاره داده، و به امکان زیاده از سه سال به

یک نفر اجاره ندهند. بعد از وضع تعمیرات لازمه به مصارف مقرر برسانند.

مصارف: یک عشر کامل از کلّ منافع مزبور نایبان متولّی به ازاء حقّ العمل خود بردارند. و بقیه را

تنصیف نموده به شرح ذیل.

صرف ماکول و مشروب و ملبوس و کاغذ و قلم، الأهمّ فالأهمّ، چهل نفر سادات یتیم که در صحن

مقدّس از بابت وقف مرحوم محراب خان به تحصیل علوم دینی مشغول‌اند، مادامی که متّصف به

صفت وقف مزبور باشند که همه‌ساله نایبان متولّی باید برسانند، نصف.

صرف بعد از وضع سالی چهار تومان از جهت آقا سید صالح نایب‌الزیاره واقف و والدین او که همه‌روزه

در روضه مبارکه یک زیارت با نماز به نیابت ایشان به عمل آورد، بقیه را اثلاً تقسیم نماید. پاپوش سفری از جهت پیاده زوآر، ثلث. از جهت زن‌های بی‌باعث و فقرای بی‌شوهر، دو ثلث. [حاشیه] مخفی نماناد که سیده بر غیر سیده مقدم است و نفری پنج هزار دادن ضرر ندارد.

تولیت و نیابت:

تولیت مادام الحیوات با خود واقف بوده و بعد از وفات با اولاد ذکور هر یک اصلح و اتقی باشند. و در صورت انقراض اولاد با مجتهد جامع‌الشرایط ارض اقدس است. **نیابت** با جناب ملا محمد کاظم همدانی و جناب ملا محمد علی استرآبادی و اولاد ایشان، ما توالدوا و تناسلوا. و بعد از انقراض اولاد هر دو نیابت با فقیه جامع‌الشرایط ارض اقدس خواهد بود.

نمره ۱۲

واقف: حضرت مستطاب اشرف امجد ارفع والا شاهزاده ابوالفتح میرزا مؤیدالدوله - روحی فداه - در زمانی که دارای ایالت کبری و تولیت عظمی بودند، موقوفه مذبله را وقف نمودند. به تاریخ شهر ربیع المولود سنه ۱۳۱۱.

موقوفه:

[حاشیه] مخفی نماناد که بعضی از این موقوفه در جزو نوغان بلوک تبادکان باید نوشته شود، محض آنکه موقوفه تفکیک نشود، زیرا که واقف هر دو یک است، جمعاً در جزو شهر نوشته شد. و در موقع خود اشعار و اظهار خواهد شد. اسماعیل.

- اطاق روی نهر واقع در خارج بست خیابان علیا قریب به دارالشفای مبارک، [یک] باب.
- دباغ‌خانه واقعه در خارج دروازه نوغان من بلوک تبادکان، ۴ دستگاه.

مصارف: بعد از وضع تعمیرات لازمه موقوفه و یک عشر حق التولیه و نیم عشر حق النظاره، بقیه را به مصارف مقرر ذیل برسانند، ۶۱ تومان.

صرف روشنائی حرم محترم، بعد از بستن درب تا صبح باید همه شبه افروخته شود. شمع گچی چهار عدد، یک دسته، مقرر ۱۰۰۰ دینار. المقرّر سالیانه، ۳۶ تومان و ۵۰۰۰ دینار.

صرف تعزیه‌داری شب وفات صدیقه طاهره - سلام الله علیها - در آستانه مقدسه، ۱۲ تومان و ۵۰۰۰ دینار.

قند جهت شربت و چائی، ۱۰ من، مقرر ۵ تومان.

چائی، ۱ من، مقرر ۱ تومان و ۸۰۰۰ دینار.

گلاب، ۱ من، مقرر ۳۰۰۰ دینار.

قهوه، ۵ سیر، مقرر ۴۰۰۰ دینار.

زغال، ۱۵ من، مقررأً ۵۰۰۰ دینار.
 شمع گچی، ۳ من، مقررأً ۲ تومان و ۴۰۰۰ دینار.
 آب لیمو، ۴۰۰۰ دینار.
 تنباکو، ۱ من، مقررأً ۷۰۰۰ دینار.

صرف تعزیه‌داری حضرت سیدالشهدا - علیه السلام - درب حرم محترم، لیالی عاشورا، ۱۰ شبه، ۱۲ تومان.
 شمع گچی، ۱۰ من، مقررأً ۸ تومان.
 گلاب و اسقاط اسباب و یک‌دانه چراغ، ۴ تومان.

مواجب: ۱۳۶ تومان.

- اشخاصی که بدون شرط باید ببرند، ۳۹ تومان و ۵۰۰۰ دینار.
- جناب شریعت‌مدار آقای شیخ عبدالحسین - سلمه الله تعالی - نایب‌الزیارة نواب والا که در لیالی جمعات در حرم محترم زیارت جامعه قرائت نمایند، ۱۲ تومان.
- عالی‌جناب آقا میرزا ابوالقاسم یزدی نایب‌الخدمه واقف معظم‌الیه که در لیالی کشیک ثالث مشغول خدمت باشد، ۱۷ تومان.
- ناظم و پیشخدمت مجلس روضه‌خوانی حضرت صدیقه - علیها السلام - ۲ تومان و ۵۰۰۰ دینار.
- ناظم مجلس، ۱ تومان.
- پیشخدمت‌های مجلس، ۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار.
- خطیب و روضه‌خوان
- خطیب شب وفات حضرت صدیقه طاهره - سلام الله علیها - [یک] نفر، ۱ تومان.
- روضه‌خوان، ۵ نفر، ۷ تومان.
- شب وفات صدیقه طاهره(ع)، دو نفر، مقررأً ۲ تومان.
- از جهت ده شبه لیالی عاشورا، درب حرم محترم، ۳ نفر، مقررأً ۵ تومان.
- اشخاصی که مادام الحیوات باید ببرند و بعد از وفات ایشان مقطوع می‌شود، مقرر آنکه انتقال به غیر ننمایند، ۹۶ تومان و ۵۰۰۰ دینار.
- جناب آقا سید مهدی زنجانی، ۱۴ تومان.
- خادمی میرزا آقا و میرزا احمد که از سادات اخوی هستند به انضمام شام، ۲۲ تومان.
- خادمی آغا اقبال خان، نقداً و جنساً، با قیمت شام، ۱۷ تومان.
- خاد[می] علی‌اکبر خان، نقداً و جنساً، با قیمت شام، ۱۷ تومان.
- خادمی آغا سلطان، ۳ تومان.
- سید شهسوار علی‌شاه هندی به طور شهریه، ۲۳ تومان و ۵۰۰۰ دینار.

آنچه بر منافع موقوفه افزوده گردد، یا از مصارف فاضل آید، همه ساله اثلاً تقسیم و به قرار ذیل معمول شود.

• از جهت تعمیر کلام الله حقاقتاً آستانه مبارکه و قیمت زیارت نامه دوره حرم محترم که در آستانه وقف نماید، ثلث.

• کلوجه [کلیجه] و پوستین جهت فقرا و زوآر، به عنوان ردّ مظالم باید بدهد، دو ثلث.

تولیت و نظارت:

تولیت مادام الحیوات با حضرت مستطاب واقف معظم و بعد با جناب مستطاب متولی باشی آستانه است. نظارت با غفران پناه میرزا محمدشفیع اعتمادالتولیه بوده است. و بعد با اولاد ذکور آن مرحوم، به شرط رشد و صلاح، و الاً نظارت هم با تولیت آستانه است.

نمره ۱۳

واقف: مرحوم میرزا مهدی لشکر نویس باشی

به تاریخ شهر محرم الحرام ۱۲۷۵.

موقوفه:

[حاشیه] نوشتن این دو جزو موقوفه در خیابان از جهت تجزیه نشدن وقف نامچه است. در موقع خود اشعار خواهد شد.

داخل خیابان علیا:

دکان صباغی، محدود به حدود ذیل؛ [یک] باب.

حدی به دکان خیاطی.

حدی به حوالی آقا سید اسد.

دکان هیمه دان خبازی، محدود؛ [یک] باب.

حدی به دکان خبازی.

حدی به دکان ورثه مرحوم آقا ابراهیم علاف.

حدی به باغ سالار.

خارج خیابان در جزو محلات و غیره:

تیمیچه واقف واقعه در محله سرشور، محدود به حدود؛ نصف.

حدی به دکان علافی.

حدی به دکان استاد صفر نجار.

خرقه دوزی واقع در بازار زرگران دالان مسجد، محدود به حدود؛ [یک] باب.

حدی به شارع بازار.

حدی به تیمیچه حسینیّه امام جمعه.

حدی به دکان زرگری.

- مصارف:** از قرار تفصیل ذیل است.
- اجرت یک نفر که همه‌روزه در مقابل ضریح مطهر بگوید، «السلام علیک یا بن رسول الله و رحمة الله و برکاته»، سالیانه، ۶ تومان.
 - سوخت مصارف مقبره، شمع پیه، ۲ تومان و ۴۰۰۰ دینار.
 - اجرت صوم و صلوة با ده نماز آیات، ۶۰ ساله، فی سالی ۲ تومان، ۱۲۰ تومان.
 - [حاشیه] بعد از انقضاء شصت سال، سالی پنج هزار دینار از جهت تلاوت قرآن به قاری بدهد.
 - روضه‌خوانی، بالمناصفه قسمت نمایند، ۲ تومان و ۴۰۰۰ دینار.
 - درب درگاه مبارک، دهه عاشورا، یک نفر.
 - در توحیدخانه مبارک، دهه صفر، یک نفر.
 - وظیفه کفشبانان پنج کشیک در کفشکن جنب مرقد واقف که در روز عید غدیر بدهند، ۳ تومان و ۸۰۰۰ دینار.
 - به آقا سید قاسم بدهد، ۱ تومان.
 - از جهت چهارده نفر که هر نفری دو هزار بدهند که جاروب نمایند و شمع روشن کنند، ۲ تومان و ۸۰۰۰ دینار.
 - ابتیاع خرما به جهت افطار شب‌های ماه رمضان، ۲ تومان.
 - به جهت مرمت و کسر اجاره موقوفه و زوآر پیاده، ۱۱ تومان.
 - باقی، آنچه زاید آید، به ردّ مظالم و زوآر پیاده و مسافر و فقراء زوآر بدهند.
- تولیت** مادام الحیوات با واقف. و بعد با اصلح اولاد واقف، و بعد از انقراض با تولیت جلیله عظمی آستانه است.

نمره ۱۴

واقف: خلدمکان جنت‌آشیان صاحب دیوان - طاب ثراه -
به تاریخ شهر رمضان المبارک ۱۳۱۰.

موقوفه:

املاک:

داخل خیابان علیا:

- تیمچه جدیدالبنا متصل به باغ خلدمکان آصف الدوله - طاب ثراه - [یک] باب.
- دکاکین جدیدالبنا متصل به تیمچه مزبوره، ۱۲ باب.

خارج [خیابان علیا]:

[حاشیه] جزو محلات مشهد و ترشیز است. از جهت تفکیک نشدن موقوفه نوشته شد. در محل خود

اشعار خواهد شد.

- خان واقعه در کوچه چهارباغ من محلات خیابان، مشاعاً، از کل، ثلث.
- مزرعه انابد واقعه در ترشیز، مدار هشت سهم و نیم از مدار دوازده سهم که به عبارت آخری ۷ سهم و طاق از مدار ۱۰ سهم می‌شود، ۳ ربع.

اسباب متفرقه سر مقبره:

- مقبره جنت‌آشیان حاجی قوام‌الملک، والد مرحوم واقف.

قوری، دو عدد. مجموعه زیر سماور، [یک] عدد.

قلیان حلبی بادگیر نقره، [یک] زوج. مجموعه زیر استکان، [یک] عدد.

قلیان کوزه، ۵ عدد. گلاب‌پاش، [یک] زوج.

کاسه لاله ترکی، ۶ عدد. زنبق، دو عدد.

شاخه بزرگ، دو عدد. النگو، دو عدد.

آویز ترکی، ۵۶ عدد.

- مقبره خلدمکان واقف - طاب ثراه - سپرده به جناب میرزا عبدالله خادم‌باشی است.

پایه لاله بلور فرانسه، [یک] زوج.

دیوارکوب سه کاسه، کار پاریس، ۴ دستگاه.

چهل چراغ سفید ده‌لاله، کار پاریس، یک دستگاه.

گلدان کوچک حلبی در زیر آن کنده شده‌است، وقف آستانه، دو زوج.

لاله سر خورشیدی، [یک] زوج.

سوزنی شال، [یک] طاقه.

قالیچه ریز سوزنی، [یک] طاقه.

هوله بالای سوزنی، [یک] عدد.

سماور جهت مجلس روضه، یک دستگاه.

استکان نعلبکی، ۴ دست.

گلدان بزرگ حلبی، کار چین، رقم به اسم صاحب‌دیوان، [یک] زوج.

مصارف: ۶۳۷ تومان و ۲۵۰ دینار.

صرف روشنائی چهار گوشه ضریح مطهر حضرت ثامن‌الائمّه و جشن عید مولود جناب سیدالشهدا - علیهما السلام - ۱۲۰ تومان.

• قیمت شمع گچی جهت روشنائی چهار گوشه ضریح مطهر، سالیانه، ۶۰ تومان.

• جشن عید مولود در سوم شهر شعبان‌المعظم از بابت شربت و شیرینی و نهار و چائی و غیره، ۶۰ تومان.

- صرف سر مقبره جنت مکان حاجی قوام الملک - طاب ثراه - ۱۵۴ تومان.
- مخارج سر مقبره، ۳۴ تومان.
- صرف روشنائی هر شبهه، ۲۴ تومان.
- قیمت گلاب و شکست اسباب، ۱۰ تومان.
- مواجب، ۶ نفر، ۱۲۰ تومان.
- قاری، ۴ نفر فی ۱۸ تومان، ۷۲ تومان.
- مدیر، [یک] نفر، ۳۰ تومان.
- خادم، [یک] نفر، ۱۸ تومان.
- صرف مقبره خلد مکان واقف - طاب ثراه - به انضمام مجلس روضه خوانی در لیالی جمعه و دوشنبه که مخارج آن در صرف ثانی نوشته می شود، ۳۶۳ تومان و ۲۵۰ دینار.
- مخارج سر مقبره، ۱۹۵ تومان و ۲۵۰ دینار.
- حرف اول: ۱۱۵ تومان و ۲۵۰ دینار.
- صرف روشنائی، سالیانه، شمع گچی، ۸۹ تومان و ۲۵۰ دینار.
- یک شبهه، ۲۶ چراغ، مقررراً نصف شمع، ۱۳ عدد. المقرر ۶ عدد، یک دسته. دو دسته [و] نصف فی ۱۱۰۰ دینار، ۲۲۵۰ دینار. والمقرر ۳۰۹ شبهه، ۶۹ تومان و ۵۲۵۰ دینار.
- ۴۵ شبهه: رمضان، ۳۰ شبهه. محرم الحرام، ۱۰ شبهه. اعیاد، ۵ شبهه. فی ۲۶ عدد، ۱۱۷۰ عدد. مقررراً ۶ عدد یک دسته. ۱۹۵ دسته فی ۱۰۰۰ دینار، ۱۹ تومان و ۵۰۰۰ دینار.
- قیمت، ۲۶ تومان.
- گلاب، ۶ تومان.
- شکسته اسباب و قیمت سوزنی، ۲۰ تومان.
- حرف ثانی: ۸۰ تومان.
- قند، ۵۰ من فی ۴۵۰۰ دینار، ۲۲ تومان و ۵۰۰۰ دینار.
- چائی، ۱۰ من فی ۲ تومان و ۴۰۰۰ دینار، ۲۴ تومان.
- قهوه، ۵ من فی ۱ تومان و ۶۰۰۰ دینار، ۸ تومان.
- زغال، ۴ خروار فی ۲ تومان و ۵۰۰۰ دینار، ۱۰ تومان.
- قیمت اسباب، ۱۵ تومان و ۵۰۰۰ دینار.
- مواجب اشخاص مفصله ذیل، ۱۴۴ تومان.
- قاری، ۴ نفر فی ۱۸ تومان، ۷۲ تومان.
- روضه خوان، دو نفر فی ۱۲ تومان، ۲۴ تومان.
- مدیر، [یک] نفر، مقررراً ۳۰ تومان.

خادم، [یک نفر، مقررأ ۱۸ تومان.

• مقررى جناب مستطاب آخوند ملاّ على كرمانى - سلمه الله تعالى - مادام الحيات. و بعد با اولاد ايشان به شرط صلاح. والّا اختيار با توليت آستانه مقدسه خواهد بود. يك ماهه، مقررأ ۲ تومان. المقرّر ۱۲ ماهه، ۲۴ تومان.

توليت و غيره، ۱۴۴ تومان.

• توليت و نظارت، ۹۰ تومان.

توليت با متولّى باشى آستانه مقدسه است، مقرر آنكه متولّى به شخص شريف خود محضاً لله رسيدگى نمايد، ۶۰ تومان.

نظارت با غفران مآب ميرزا شفيح اعتمادالتوليه بوده است. و بعد با اولاد ايشان به شرط صلاح، ۳۰ تومان.

• ساير، ۵۴ تومان.

حق الارض تيمچه و دكاكين، ۳۰ تومان.

حق النيايه خدمت خادمى، ۲۴ تومان.

نمره ۱۵

واقف: جنت مكان محمدقلى خان خلف خلدآشيان الله يار خان آصف الدوله - طاب ثراه - اصالة من باب الوصاية و وكالة از جانب ساير ذكور و اناث ورثة مرحوم آصف الدوله به تاريخ جمادى الاولى سنة ۱۲۸۲.

موقوفه: همگى و تمامى يك رشته قنات و اعيان يك قطعه باغ از اشجار و كلّ ما يتعلّق بها، واقعه در محلة چهارباغ كه اراضى آن معروف است به نظام الملكى، محدود به حدود ذيل:

حدى به حاشيه خيابان. حدى به باغ محمدولى خان سردار.
حدى به شارع عام. حدى به اصطبل كه اراضى آنها معروف است به نظام الملكى.

مصارف و توليت:

مصارف بعد از وضع تعميرات لازمه موقوفتين مزبورتين از قبيل جيلو و تنقيه و شيببرى و غيره، آنچه متعلّق به قنات است، و غرس و اشجار و گلشن و غيره، آنچه متعلّق به باغ است، منافع موقوفه را به مصارف فقراء زوار آستانه مقدسه برسانند.

توليت با متولّى باشى سركار فيض آثار است. و هرگاه متولّى باشى نباشد، توليت به عهده ناظر و ساير امناء آستانه مقدسه است. و چنانچه، خداى نخواسته، وقتى از اوقات آستانه خالى از شخص با كفايت بوده باشد، توليت با عدل و اعلم و افقه علمائى مشهد مقدس مى باشد.

خیابان سفلی

داخل بست مبارک

نمره ۱۶

واقف: مرحومه مغفوره خلدآشیانه انیس الدوله - طاب ثراها -

به تاریخ شهر رجب المرجب ۱۲۹۱.

موقوفه: همگی و تمامی یک ثلث الا عشر بازار زرگری و کلاه دوزی جدیدالابتیاع از عمده‌الاعیان آقا محمدطاهر صراف هروی که به وکالت مرحوم رضوان جایگاه محمدتقی خان حاجب‌الدوله - طاب ثراه - وقف شده‌است، واقعه در حاشیه خیابان سفلی متصل به صحنین مقدسین عتیق و جدید که مشتمل بر ۱۷ باب (فوقانی، ۸ باب، تحتانی، ۹ باب) حجرات فوقانی و تحتانی است، به موجب قباله‌نامه‌چۀ علی حدّه که در کتابخانه مبارکه ضبط است. از مدار کلّ سی سهم (۳۰ سهم) بازار مزبور، ۹ سهم. مقررأ حدود:

حدّی به حاشیه خیابان سفلی. حدّی به صحن مقدّس عتیق.

حدّی به صحن مقدّس جدید. حدّی به ایوان صحن مقدّس جدید.

مصارف: بعد از وضع تعمیرات لازمه موقوفه، بقیه را عاشرأ تقسیم نموده، به مصارف مذبله برسانند. **صرف:** ۴ عشر.

• صرف روشنائی جنبین درب نقره دارالسیاده مبارکه واقفه که علی‌الاتصال از اول مغرب هر شبه، فرآشان محلّ مزبور تا وقت بستن درب حرم محترم بسوزانند. و بعد از گشودن درب حرم ایضاً روشن نمایند تا طلوع آفتاب روشن باشد. و شمع از شموع سفید باید باشد. یک‌شبه، دو عدد. مقررأ از کلّ، دو ثلث [و] نیم.

• صرف اجرت شطف درب مبارک نقره و کتیبه طلای دور آن و پنجره‌های نقره منصوب فوق درب مبارک، در هر ماهی دو مرتبه، ناظر موقوفه مزبوره شخص زرگر امین متدین یا صاحب وقوف معتبر عدالی را وادارد که حیف و میل و تزییع و خرابی در وقت پاک کردن به درب مبارک نرسانند و خوب پاک نماید، اجرت بگیرد. از کلّ، یک عشر و نیم.

مواجب: خادم امین عادل معتبر که در یک کشیک جناب جلالت‌مآب بندگان اجلّ اکرم اعظم متولّی‌باشی آستانه مقدّسه - دام اجلاله - مرخص و مأذون نمایند، قیام و اقدام به لوازم خدمت خادمی نماید. و امنای آستانه منوره خادم مزبور را در ضمن عقد لازم شرعی ملتزم نمایند که بالنیابه از جانب واقفه خدمت نماید، لا بالاصالة. و علاوه بر خدمت خادمی در ایام و لیالی کشیک یک زیارت ماثور به نیابت واقفه به جای آورد. مادام الحیوات تعیین خادم با خود واقفه است که اگر بخواهند تغییر و تبدیل بدهند، مختارند. و همچنان است نظارت که تعیین او مادام الحیوة با واقفه است. ۴ عشر و نیم.

تولیت و نظارت: یک عشر و نیم.

تولیت با متولی‌باشی سرکار فیض آثار است. و حقّ التولیه، یک عشر.

نظارت مادام الحیوات با مرحوم مغفور آقا میرزا بابای مشرف‌باشی آستانه است. و بعد با اولاد ایشان به شرط صلاحیت و اهلیت خدمت نظارت. و حقّ النظاره مادام الحیوات تعیین ناظر با خود واقفه است. نیم عشر.

توضیح: چون دگان عطاری این موقوفه سالی چهل و پنج تومان (۴۵ تومان) مالیات داشت، بعد از اجراء صیغه وقفیت مرحومه مغفوره خلدآشیانه واقفه، فرمان مهر کمعان همایونی تخفیف ابدی صادر فرمودند و به منافع موقوفه به این ملاحظه افزوده شد. و مخارج این مبلغ را از این قرار مقرر فرمودند که ناظر و نایب‌الخدمه مرحومه واقفه سالیانه به این دو مصرف ذیل برسانند.

• صرف تعزیه‌داری حضرت خامس آل عبا - ارواحنا فداه - درب دارالسیاده مبارکه یا در کشیک‌خانه مبارکه خدام در ایام محرم الحرام مصرف دارند، ۳۹ تومان.

انعام روضه‌خوان، ۳ نفر فی ۳ تومان، ۹ تومان.

قند و چائی و تنباکو و زغال و غیره، ۱۰ روزه فی ۳ تومان، ۳۰ تومان.

• موجب در حقّ یک نفر فرآش بر قرار نمایند که مراقب روشنائی و فروختن دو عدد شمع جنبین درب نقره دارالسیاده مبارکه باشد، به نحوی که دقیقه [ای] از آنچه مقرر شده است، کم و کسر در روشنائی نشود. سالیانه، ۶ تومان.

نمره ۱۷

واقف: مرحوم حاجی عبدالله - طاب ثراه -

به تاریخ شهر جمادی الاولی سنه ۱۱۶۸.

موقوفه: واقعه در خیابان سفلی و بعضی خارج ارض اقدس که جزو بلوک است. نوشتن در این موقع از بابت تجزیه نشدن موقوفه است. در موقع خود اشعار خواهد شد.

داخل ارض اقدس:

• تیمچه مشهور به قیصریه واقع درب صحن مقدّس خیابان سفلی، مشتمل بر حجرات فوقانی و تحتانی و دگان عطاری و غیره، آنچه متعلق به تیمچه است.

• دکاکین بازار زرگران درب صحن مقدّس خیابان به انضمام دگان نخودبریزی و غیره که بعضی اعیان و اراضی متعلق به آستانه است و بعضی اعیان متعلق به آستانه است.

خارج ارض اقدس:

• مزارع متفرقه

مزرعه کن (۹)، از کل آن، دو زوج.

مزرعه مهراں من بلوک ارض اقدس، از ۹ زوج، مقررأً [یک] زوج.
مزرعه هموس (۴) من بلوک سرجام، از کلّ، نصف.

• باغ و غیره

باغ مشجر و مکروم واقعه در نکاح، مشهور به باغ محسن تفنگ‌ساز، یک قطعه.
طاحونه جنب باغ طرق مشهور به طاحونه میر دوست که فعلاً بایر است، از توابع ارض اقدس. از کلّ، نصف.

مصارف: بعد از وضع تعمیرات لازمه و یک خمس حقّ التولیه، بقیه را به مصارف مذبله برسانند.

صرف روشنائی، هر شبه شمع موم افروخته شود. ۶ عدد، مقررأً وزن، ۱۰ سیر.

مسجد بالاسر مبارک، قریب به محراب، [یک] عدد، مقررأً وزن، ۲ سیر [و] نیم.

شرفه بالاسر مبارک، دو عدد فی یک سیر [و] نیم، ۳ سیر.

شرفه مرحوم واقف، ۳ عدد فی یک سیر [و] نیم، ۴ سیر [و] نیم.

خرج حاضری پنج کشیک از بابت حاضری باغ مزبور.

جیره دو نفر سید قاری صحیح القرائه مستحقّ که اهلیت داشته باشند، هر روزه یک جزو قرآن در روضه متبرکه تلاوت نمایند، سالیانه جنس بگیرند. دو نفر فی ۴ خروار، ۸ خروار.

تولیت: بعد از فوت مرحوم واقف با مرحوم حاجی میرزا فضل‌الله فرآش‌باشی به اطلاع وزیر و مستوفی آستانه مقدسه بوده و بعد از فوت آن مرحوم با اولاد آن مرحوم است. و بعد الانقراض با متولی و ناظر آستانه مقدسه خواهد بود.

نمره ۱۸

واقف: جناب جلالت‌آب میرزا مصطفی خان نایب‌التولیه

به تاریخ ۲۵ شهر شوآل المکرم ۱۲۹۶.

موقوفه: همگی و تمامی پنج عدد تخت چوبی معین و مشخص موضوعی در اطراف درب صحن مقدس خیابان سفلی که در اجاره آجیل‌فروشان و صرافان است.

مصارف: بعد از وضع تعمیرات لازمه و یک عشر حقّ التولیه، بقیه را صرف سوخت دو کله مشعل مقابل ایوان طلای صحن مقدس جدید نمایند که علی‌الاستمرار، هر لیلی مقدار پنج من کنده‌آرس با امکان در ارض اقدس ابتیاع نموده، در دو کله مشعل بسوزانند. و در صورت عدم امکان تحصیل کنده‌آرس، کنده‌خشک خوشبو که میسر شود، سوخت نمایند. و اگر زاید آید، در لیالی جمعه و لیالی متبرکه بر سوخت اضافه شود و در صورت کسر وضع نماید.

مواجب مشعلچی که از روی دقت مواظبت در خدمات سوزانیدن دو مشعل نماید. یک‌ماهه، مقررأً ۲۰۰۰ دینار. المقرّر سالیانه، ۲ تومان ۴۰۰۰ دینار.

مخفی نماناد که تعمیر دو کله مشعل در صورت لزوم مقدّم بر مصارف است. **تولیت** شرعیه در هر عصری از اعصار با جناب جلالت‌مآب اجلّ متولّی‌باشی سرکار فیض آثار است.

خارج بست

نمره ۱۹

واقف: مرحوم مغفور حاجی مرتضی‌قلی بیگ خادم و غلام خاصّه شریفه به تاریخ یوم المولود سنه ۱۰۸۲.

موقوفات: دکاکین داخل شهر ارض اقدس و مزرعه باغوی واقعه در میان ولایت.

موقوفه اول: دکاکین متصله و منفصله واقع در خیابان سفلی، ۱۱ باب.

• متصل به یکدیگر، ۷ باب.

دگان خوانچه‌سازی، [یک] باب. دگان تریاک‌فروشی، [یک] باب.

دگان قنّداق‌سازی، [یک] باب. دگان خرّاطی، [یک] باب.

دگان پنبه‌دوزی، [یک] باب. دگان نجّاری، دو باب.

• منفصل از یکدیگر، ۴ باب.

دگان صباغی متصل از دو طرف به ملک ملا عبدالعلی و از یک طرف به خانه میرزا محمدزمان ازغدی.

دگان آهنگری و منقل‌فروشی، متصل به مزار شیخ درویش محمد.

دگان پالان‌دوزی متصل به ملک ملا زینا و محمدتقی و به مزار شیخ مزبور، [یک] باب.

مصارف: بعد از وضع تعمیرات ضروریّه موقوفه و یک عشر حق التولیه و مبلغ یک تومان حق السعی متصدی خدمت شمع و زغال، بقیه را به مصارف مقررّه برسانند.

حرف اول را مقدّم داشته، اگر فاضل آید، به مصارف حرف ثانی برسانند.

• صرف روشنائی لیالی متبرّکه، جمعه و عید و قدر و اول رجب و نیمه شعبان و عاشورا که ابواب روضه مقدّسه تا صبح مفتوح است. شمع موم، ۹ عدد، مقررّاً به وزن دو استار، ۱۸ استار.

شرفه، ۷ عدد فی وزن ۲ استار، ۱۴ استار.

ضریح مبارک، ۶ عدد، مقررّاً ۱۲ استار.

درب طلا، [یک] عدد، مقررّاً ۲ استار.

صقه، ۲ عدد فی وزن ۲ استار، ۴ استار.

شمع‌دان بالا سر، [یک] عدد، مقررّاً ۲ استار.

شمع‌دان پس پشت، [یک] عدد، مقررّاً ۲ استار.

• صرف سوخت زغال، جهت منقل آیام و لیالی زمستان، خدام درب حرم محترم و سایر خدمه، مادام احتیاج به آتش. ۵ خروار.

درب حرم محترم جهت سوخت خدام، بعد از رفع بو و دود و کثافت زغال که اسباب صداع نشود. روزی ۷ من و ۲۰ سیر.

سایر جهت منقل فرآشان دوره و مؤذنان و کفشبانان و درببانان. روزی ۷ من و ۲۰ سیر.

حرف ثانی: هر چه فاضل آید از حرف اول، به مصارف مقررّه رسانیده. و مازاد از مصارف این حرف را متولّی شرعی مختار است در وجوه برّ صرف نماید.

• صرف جاروب درب حرم محترم، سالیانه، ۳۰۰۰ دینار.

• صرف قالیچه که در پیش عتبه عالیّه درب طلا بیفتد، سالیانه، ۲۰۰۰ دینار.

موقوفه ثانی: همگی و تمامی کلّ مزرعه موسومه به مزرعه باغوی بهاءالدین حسین با جمیع ملحقات از قنات بایره و دائره و محوطات و حصار و باغات و غیره. محدود به حدود ذیل:

حدّی به اراضی مزرعه قصر مهدی. حدّی به ارونده.

حدّی به باغوی رودخانه. حدّی به ممرّ عام.

[مصارف] بعد از وضع یک عشر حقّ التولیه و اخراجات صادره و تعمیرات لازمه موقوفه مزبوره، آنچه باقی ماند، به مصارف مذّیله برساند.

• از جهت مدد معاش عالی حضرت میر محمد محسن صفاهانی، مادام الحیوات، و بعد از فوت ایشان از جهت اولاد ایشان و بعد الانقراض در حقّ مؤذّنان. ۱ تومان.

• بقیه را بر مؤذّنان آن روضه عرش درجه حضرت ثامن الائمه - سلام الله علیه - قسمت نمایند.

تولیت مادام الحیوات با واقف معزی الیه و بعد از وفات با اصلح و ارشد اولاد ایشان است. و بعد از انقراض با اولاد والد واقف است، به وجوه مزبوره، ما تعاقبوا و تناسلوا.

نمره ۲۰

واقف: مرحوم مغفور رضوان جایگاه شاهوردی خان - طاب ثراه - که وقف نامچه در سنگ فوق درب کاروانسرا حجّاری شده، منصوب است.

[سنه] ۱۰۹۱.

موقوفه: همگی و تمامی کلّ یک باب کاروانسرا و دکاکین و حمام متّصل به آن که مستغنی از تحدید و توصیف است.

مصارف: بعد از وضع حقّ التولیه و اخراجات ضروریّه موقوفه مزبوره، بقیه را به مصارف مذّیله برسانند.

وظیفه عنبرسوز و غیره، ۱۰ تومان.

وظیفه عنبرسوز، سالیانه، ۵ تومان.

وظیفه شمع سوز که حافظ بالاسر و حافظ سر قبر واقف است، یک نفر، ۵ تومان.

فتیله عنبر و غیره:

فتیله عنبر از جهت دو شرفه بالای سر مبارک قریب به عتبه مبارکه، روزی، ۵ استار. شمع بیه از جهت دارالسیاده مبارکه و بالا سر مبارک و سر قبر واقف، یک روزه، ۳۰ استار. بقیه را به مدد خرج زوار فقیر و ابن السبیل اعم از اینکه در بلد غنی باشد یا فقیر، برسانند، به این طریق که هر یک را متوئی شرعی پنج هزار دینار بدهد و تا نفری یک تومان، بسته به میل و رای جناب تولیت است.

تولیت مادام الحیوات با واقف و بعد با اولاد ایشان است، ما توالدوا و تناسلوا. حق التولیه از کل، دو عشر.

بعد الانقراض الاولاد با جناب متوئی باشی سرکار فیض آثار است. حق التولیه از کل، یک عشر.

[حاشیه]

التزامنامه مرحوم میرزا بابای هم قلم:

حاضر شد عالی جناب خلاصه الانجاب آقا میرزا بابای هم قلم، و در ضمن عقد صحیح لازم شرعی بر خود لازم کرد که تاریخ غره شهر شعبان المعظم ۱۲۷۶ الی مدت شصت سال کامل، متوالی، هر نوع دخل و تصرفی که در موقوفات مرحمت پناه شاهوردی خان بکند، اعم از اجاره دادن و اعم از آنکه از بابت وجه اجاره، هر قدر به هر یک از موقوفات مزبوره از هر بابت حواله کند، و هر قدر در خان و دکاکین و حمام بخواهند تعمیر نمایند، کلاً به اطلاع و استحضار مباشرین تعمیرات سرکار فیض آثار و به اذن و اجازه سرکار شوکت و جلالت مدار بندگان عالی بوده باشد. و بدون اطلاع و اذن بندگان عالی به هیچ وجه حواله و تعمیری ننماید. و اجاراتی که در موقوفات مزبوره واقع می شود، بدون اطلاع بندگان عالی واقع نسازد. و چنانچه از هر فقره از فقرات مزبوره خلاف نماید و بدون اطلاع بگذراند، حسب الشرط المزبوره تسلط بر اخذ حق التولیه خود نباشد، و به علاوه مبلغ یک صد تومان به فقرا زوار دادنی باشد. صیغه جاری شد. ۱۲۷۶.

بازار

نمره ۲۱

واقف: مرحوم مغفور حاجی محمدحسین بن غفران مآب حاجی عبدالله تاجر قره باغی - رحمة الله علیهما -

به تاریخ جمادی الاخری سنه ۱۳۱۰.

موقوفه: کلّ یک باب کاروانسرای حسینیه با تیمچه و دو باب دکان متصل به سرای مزبور داخل بست، واقعه در بازار بزرگ متصل به کوچه قنادی و بازار مزبور و طرفی به کوچه زنجیر.

مصارف: بعد از وضع تعمیرات لازمه موقوفه، بقیه را به مصارف مذبله برساند. اثلاً تقسیم نمایند.

صرف تعزیه‌داری جناب ابی عبدالله الحسین - علیه السلام -، ثلث.

• عَشْرَةَ أَوَّلٍ مُحَرَّمِ الْحَرَامِ، صرف چائی و قلیان و قهوه و شربت.

• عَشْرَةَ ثَانِيٍ مُحَرَّمِ الْحَرَامِ، از جهت طعام چهل نفر که همه‌روزه در حسینیه صرف شود و ذکر مصیبت نمایند.

صرف بر مزار مرحوم واقف، ثلث.

• حافظ، به قرار حفاظ حرم محترم شب و صبح هر یک سه جزو قرآن و ماهی یک زیارت جامعه بخوانند. سالیانه، دو نفر فی ۲۴ تومان، ۴۸ تومان.

• فرآش، افروزنده دو لاله سر مقبره، با کسر لاله. سالیانه، یک نفر، مقررأً ۱۰ تومان.

• نایب‌الزیاره، هر شب جمعه با غسل زیارت جامعه و دوره بخواند. سالیانه، [یک] نفر، مقررأً ۱۰ تومان. صرف آستانه مقدسه سرکار فیض آثار، [ثلث].

• صرف مولود و شهادت آن بزرگوار، جهت شربت و قهوه و چراغ و غیره.

• قیمت پوستین و کلیجه، جهت زوآر برهنه. سالیانه، ۸۰ تومان.

• تعمیر کلام الله و کتب زیارات. سالیانه، ۲۰ تومان.

و مازاد این سه ثلث را ردّ مظالم به فقرا و خمس سادات بدهند.

تولیت و غیره:

تولیت با مرحوم جنت‌آشیان خلدمکان حاجی شیخ محمدتقی - اعلی الله مقامه و رفع الله درجته - بوده است. و اکنون با اصلح و اکبر و ارشد اولاد آن مرحوم، جناب مستطاب شریعت‌مدار آقای حاجی شیخ مرتضی - سلمه الله تعالی - است. و بعد از ایشان با ازهد و اتقی علمای ارض اقدس است که مرجع خاص و عام باشند.

نظارت با جناب میرزا محمد تبریزی و فخرالحاج حاجی محمدکاظم ممقانی می‌باشد.

[حاشیه] مخفی نماند؛ مصارف جمع و خرج هر ساله را جناب متولّی‌باشی مقرر دارند که در دفترخانه مبارکه ثبت شود. هر کس از این قرار تخلف نماید، در خدمت حضرت پیغمبر(ع) ردّ شده و داخل قتلّه جناب سیدالشهدا(ع) محسوب باشد.

نمره ۲۲

واقف: مرحومه مغفوره بدرنسا خانم بنت مرحوم داود بیگا - علیهما الرحمة -

به تاریخ ۷ ذی‌حجه الحرام سنه ۱۰۷۷.

موقوفه: همگی و تمامی یک باب دگان طبّاحی بزرگ واقع در بازارچه چهارسوق میدان مشهد مقدس، مع کلّ ما یتعلّق بها، محدود به حدود ذیل:

حدّی به شارع بازار. حدّی به دگان نخودبریزی ملک حاجی قاسم.

حدّی به بازارچه و دکاکین بازارچه. حدّی به برفانداز عقب دگان مزبور.

مصارف: بعد از وضع اخراجات لازمه به مصارف مذیله برساند.

- مبلغ پنجاه دینار دو عدد شمع مومی ابتیاع نموده، در فانوسی که مرحومه واقفه وقف نموده است که درب دارالحفاظ، برابر درب شمشاد آویخته شده است، روشن نماید.
- بقیه را بعد از وضع مبلغ پنجاه دینار مزبور از جهت ابتیاع شمع مذکور، متولّی شرعی موقوفه صرف مایحتاج ضروریات سرکار فیض آثار نماید.
- تولیت** با جناب متولّی باشی سرکار فیض آثار است.

نمره ۲۳

واقف: مرحوم مغفور رضوان جایگاه حسین قلی خان امیرپنجه شاهی سوند قور طکلو

به تاریخ ۷ رجب المرجّب ۱۲۷۶.

موقوفه: همگی و تمامی دو باب دگان قصّابی و غلاف سازی متصل به یکدیگر واقعه در بازار سرشور مع ما یتعلّق بها، محدود به حدود ذیل:

حدّی به دگان عطّاری وقفی مقابل خان سلطانی.

حدّی به خان کاشیها.

حدّی به شارع بازار.

حدّی به دگان چقماق سازی.

مصارف: بعد از وضع تعمیرات لازمه موقوفه به مصارف مقررّه برسانند.

• از جهت حقّ التولیه متولّی شرعی موقوفه مزبوره، یک عشر.

• بقیه را به مخارج شام و نهار نایب الخدمه جناب واقف که با عالی جناب آقا سید محمد موسوی خوشنویس ولد مرحمت پناه آقا سید حسن حیدری است، صرف نمایند. و اگر کفایت نماید، مواجب معمولی نقد و جنس نایب الخدمه مزبور را مثل سایر خدام برسانند.

شروط آنکه نایب مزبور در لیالی جمعه با غسل به قصد نیابت زیارت مشرف شده، یک زیارت جامعه کبیر با ادب و شرایط جهت منوب عنه خود به جا آورد و تعلّل نوزد. و در ایام و لیالی کشیک تکاهل ننماید. و هرگاه نایب مزبور به سفری رود، یا ناخوش شود، به اذن متولّی باشی نایب دیگر تعیین نماید. و در صورت فوت نایب مزبور، هرگاه ولد ذکور قابلی آزادبالی (کذا) [از او تالی] باشد، به جای والدش برقرار است، والاّ اختیار با تولیت آستانه خواهد بود که شخص امینی را به نیابت واقف برقرار نمایند که به شرایط مزبوره عمل نماید.

تولیت با متولّی باشی سرکار فیض آثار است.

نمره ۲۴

واقف: مرحوم مغفور نادرعلی خان - طاب ثراه -

به تاریخ غرة شهر محرم الحرام ۱۱۴۵.

موقوفه: مستقالات واقعه در ارض اقدس و مزارع واقعه در بلوک طوس من محال شهر مقدس.

مستقالات: ۱۷۶ باب.

چهارسوق و دكاكين واقعه در بازار میدان، ۱۱۹ باب.

چهار سوق، ۱۲ باب.

حجرات فوقانی، ۸ باب.

دكاكين کنجهای چهارسوق، ۴ باب.

دكاكين، ۱۰۷ باب (كذا).

كلاه دوزی، ۹ باب.

چرمگری، ۶ باب.

دلودوزی، ۳ باب.

علاقه بندی، [یک] باب.

ندافی، دو باب.

عطاری، دو باب.

خیاطی، دو باب.

کفه دوزی، ۳ باب.

خفافی، ۳ باب.

حلاجی، دو باب.

كلوچه پزی، [یک] باب.

نجاری و سوزن گری، دو باب.

صندوق سازی [و] پالان دوزی، دو باب.

سراجی، ۲۳ باب.

كاشی فروشی، ۶ باب.

چوب فروشی، [یک] باب.

خیاطی [و] نجاری خان مستوفی، دو باب.

مسگری در بازار مسگران، دو باب.

حدادی بازار حدادان، [یک] باب.

عربی دوزی درب مسجد سنگی، [یک] باب.

ریخته گری، [یک] باب.

خراطی، ۱۰ باب.

دكاكين واقعه درب خان شیخ حسن، ۴ باب.

دكاكين در بازار میدان درب مسجد سنگی، ۸ باب.

زره گری، [یک] باب.

قهوه خانه و دكاكين واقعه در میدان درب دولت خانه، ۵۷ باب.

قهوه خانه، ۵ باب.

دكاكين قدیم و جدید، ۵۲ باب.

[دكاكين] قدیم، ۲۸ باب (كذا).

حلوائی که زمین آن مال سرکار است، [یک] باب. رزازی [و] بقالی، دو باب.

تنباکوفروشی، [یک] باب. عطاری، [یک] باب.

صباعی، [یک] باب. بقالی، [یک] باب.

شماعی، [یک] باب. سراجی، [یک] باب.

علاقی، [یک] باب. علاقی، [یک] باب.

خیاطی، [یک] باب. خبازی، [یک] باب.

چیت‌سازی، [یک] باب.	عصّاری، [یک] باب.
علاّفی، [یک] باب.	صباّغی، [یک] باب.
حلوائی، دو باب.	خبّازی، [یک] باب.
صباّغی، [یک] باب.	لواّفی، [یک] باب.
علاّفی، [یک] باب.	صباّغی، [یک] باب.
خبّازی، [یک] باب.	متقال‌فروشی، [یک] باب.
	حلاّجی، [یک] باب.
	[دکاکین] جدید، ۲۴ باب.
کفش‌دوزی، [یک] باب.	سراّجی، [یک] باب.
دوات‌سازی، [یک] باب.	دلّالی، [یک] باب.
صراّفی، [یک] باب.	کلاه‌دوزی، [یک] باب.
متقال‌فروشی، [یک] باب.	علاّفی، [یک] باب.
تنباکوفروشی، [یک] باب.	بقالی و قصّابی، دو باب.
نخودبریزی، [یک] باب.	بقالی، [یک] باب.
حلوائی، دو باب.	علاّفی، [یک] باب.
خبّازی، ۳ باب.	عصّاری، [یک] باب.
بقالی، باب (*)، [یک] باب.	شماّعی، [یک] باب.
	صباّغی، [یک] باب.

مزارع خارج ارض اقدس واقع در بلوک طوس.

[حاشیه] از بابت تفکیک نشدن موقوفه در جمع بازار نوشته شد. این شاء الله تعالی در موقع خود اظهار خواهد شد.

• مزرعه دهشک، بلوک طوس، محدود به حدود مذّیله:

حدّی حریم رودخانه کشف‌رود.

حدّی به نهر خطایان.

حدّی به چنبر غربال.

حدّی به اراضی مزرعه آبگینه و سهلک.

• محلّ زراعت هفت سرکار و یک فرد از جمله هشت سرکار و فرد که مدار کلّ محلّ مزبور است و از آن جمله، یک سرکار وقفی حاجی علی‌اکبر است و متعلّق به سرکار فیض‌آثار است و موافق قدیم که حال، دو زوج زراعت می‌شود.

• طاحونه در محلّ مزبور مع ما يتعلّق بها که سرکار فیض‌آثار را در آن دخلی نیست.

• و ایضاً قلعه که سرکار فیض‌آثار را در آن دخلی نیست.

• مزرعه شهر طوس که مدار کلّ مزرعه ۱۲ زوج است، یک زوج و فرد.

مصارف [و] مواجب:

مصارف:

- صرف شربت در ایام عاشورا، ۶ تومان.
- یخ در ایام گرما، روزی، ۳۰ من.
- پیه گداخته جهت روشنائی، هر شبه، ۵ استار.

مواجب:

- سقّایان، ۳۰ تومان.
- ۱۴ تومان: سقّاباشی، [یک] نفر، ۸ تومان. سقّا، [یک] نفر، ۶ تومان.
- زاویه کش، ۴ نفر فی ۴ تومان، ۱۶ تومان.
- خادم مقبره، دو نفر فی ۶ تومان، ۱۲ تومان.
- باغبان، دو نفر فی ۴ تومان، ۸ تومان.
- مؤذّن، دو نفر، مقررّاً ۷ تومان.
- حفاظ، ۴ نفر فی ۶ تومان، ۲۴ تومان.
- فرآش و حفاظ و روشنائی سر مقبره، یک روزه، ۹۰۰ دینار.
- **تولیت** با ابراهیم خان اولاد آن مرحوم است.

نمره ۲۵

واقف: مرحوم حاجی محمدصالح ابن مرحمت پناه حاجی محمدسعید تاجر قزوینی - علیهما الرحمة - به تاریخ سنه ۱۱۰۵.

موقوفه: دگان واقعه در بازار ارض اقدس و مزرعه بغیش من محال نیشابور. همگی و تمامی یک دربند دگان شمعریزی واقعه در حاشیه میدان مشهد مقدس معلی با کافه ملحقات آن، من القلیل و الکثیر.

مصارف: بعد از وضع مخارج لازمه موقوفه و وضع حق التولیه، بقیه را بر یک قطعه زمین واقعه در دارالحفاظ به قرار ذیل صرف نمایند.

• شمع موم جهت فانوسی که از مال واقف در آنجا گذاشته شده که محل دفن واقف است. شبی، [یک] عدد.

• باقی را مواجب یک نفر حافظ که صبح و شام به طریق سایر حفاظ آستانه، تلاوت کلام الله در این قطعه زمین نماید، بدهند.

تولیت: بعد از فوت مرحوم واقف و دفن او در دارالحفاظ، در جائی که فانوس مزبور گذاشته می شود، تولیت متعلق است به خسرو علق. و بعد از او محمدعسکر و میر مطلب به شرط اتفاق و اجتماع. و

اگر اتفاق ننمایند، هر کدام در حضور عدول قرعه به اسم ایشان آید. بعد از ایشان با ارشد و اصلح اولاد ذکور ایشان، بطناً بعد بطن و عقباً بعد عقب. و بعد از فوت خسرو مزبور و جماعت مزبوره کلّهم و انقراض اولاد ذکور ایشان، تولیت وقف مزبور، مخصوص و متعلق است به عزت آثاران یوسف کنعان و قرچقای و اولاد ذکور هر یک از ایشان، به ترتیب و تقدیم بطن اول بر ثانی و اسن و ارشد و اصلح هر یک از اولاد ذکور حسبالمسطور. و بعد از انقراض اولاد ایشان به طریق مسطور، تولیت وقف مزبور متعلق به عالی‌جاه متولّی‌باشی سرکار است که حسبالمرقوم عمل نماید.

و هم چنین قائل گردید واقف مشارالیه که تمامی محلّ زراعت پنج شبانه‌روز مزرعه بغیثین من محالّ نیشابور وقف عصمت‌پناه جهان‌بانو خانم، زوجة دائمة خود، بر این موجب نموده و به تصرف واگذاشته، و مادام الحیوة به عنوان تولیت تصرف کرده. و بعد از آن به نحو مسطور متن به اسن و ارشد و اصلح موقوف‌علیهم و او(*) اولاد ذکور ایشان. با انقراض ایشان کلاً به شرح مسطور متن تولیت متعلق به متولّی‌باشی سرکار فیض‌آثار خواهد بود. مقرر آنکه مادام الحیوات که واقف هست، هر ساله بعد از وضع مال و جهات و اخراجات دیوانی و تنقیة القنات و سایر مایحتاج آن، یک خمس حاصل و منافع آن را به حق التولیه تصرف، و تتمه را فی‌مابین موقوف‌علیهم حسبالمسطور فوق قسمت نمایند. و بعد وفاته به دستور بعد از وضع موضوعات مقررّه، یک عشر منافع را متولّی به وصف مذکور به حق التولیه تصرف و تتمه را فی‌مابین موقوف‌علیهم به قدر حصه معینة موقوفه ترتیب و قسمت نمایند. و چون تولیت به شرح متن منتهی به عالی‌جاه متولّی‌باشی سرکار گردید و به دستور یک عشر را به حق التولیه متصرف، مابقی را فی‌مابین موقوف‌علیهم قسمت نماید. و بعد از فوت هر یک از موقوف‌علیهم، حصه مختصه او بر سر موجودی قسمت خواهد شد. و بعد از انقراض تمام جماعت موقوف‌علیهم، وقف شرعی خواهد بود بر محمدعسکر و میر مطلب، و بعد از ایشان بر اولاد ایشان، ما تعاقبوا و تناسلوا، الأقرب فالأقرب. و در وقت رسیدن تولیت وقف به ایشان، با وجود اهلیت، تولیت در هر طبقه، ارشد و اصلح و اسن متولّی خواهد بود. و بعد از انقراض ایشان، تولیت به عالی‌جاه متولّی‌باشی سرکار فیض‌آثار و وقف تعلق به مصالح سرکار موهبت‌آثار خواهد داشت. و موقوف‌علیه بدون عتقاء و بدون واقف مذکور مشروط به اطاعت واقفه مزبوره که مسماّت جهان‌بانو خانم است و بودن در خدمت و مراعات ملازمت او گردید که هرکدام از عتقاء اگر متفرّق شوند و اطاعت واقفه نمایند، حسب‌الشرط الشرعی داخل موقوف‌علیهم نخواهد بود. و بر این منوال وقف مزبور محقق گردید.

نمره ۲۶

واقف: مرحوم رضوان جایگاه مهدی‌قلی بیگ امیر آخورباشی خاصه شریفه - طاب ثراه -
به تاریخ شهر رجب المرجب ۱۰۲۷.

موقوفات: دکاکین و حمام واقعه در بازار سرسنگ و قنات جاری در ارض اقدس و دو قریه در بلوک

مشهد مقدّس و یک قطعه باغ واقع در کرج ساوج بلاغ من محالّ دارالخلافة طهران که کلّه‌م در یک وقف‌نامه نوشته شده‌است.

مستقلّات:

• **دکاکین** واقعه در بازار سرسنگ مسمّیه به واقف.

مصارف: بعد از تعمیرات لازمه دکاکین و حقّ التولیه به مقتضای الأهمّ فالأهمّ، بقیه را به مؤذنان و مقریان سرکار فیض آثار «آناء اللیل و أطراف النهار» تقسیم نموده، صرف ارزاق خود نمایند. در محلّ اذان که وقت استجاب دعا است به ازدیاد دولت قاهره مداومت نمایند.

• **حمام** جدید که واقف مذکور در بازار مزبور احداث کرده، مشهور به حمام مهدی‌قلی بیگ.

مصارف: مداخل حمام مذکور را بعد از وضع اخراجات لازمه موقوفه مزبوره و یک خمس جهت حقّ التولیه و مبلغ یک تومان و پنج هزار دینار (۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار) تبریزی رایج الوقت از جهت حقّ السعی متصدی شربت‌خانه مبارکه، بقیه را صرف ادویه و اشربه شربت‌خانه مبارکه نمایند. [حاشیه] مشروط آنکه مستوفی سرکار فیض آثار همه‌روزه کیفیت و کمیّت موقوفه را در دفتر ثبت نماید تا از شبایه خلل محفوظ ماند.

قنات منصوصه معینه که مرحوم واقف - طاب ثراه - بماله و رجاله احداث نموده و وقف کرده بر حمام منموق فوق، مشروط آنکه آب قنات مزبور را به حمام مذکور برند به قدر احتیاج، و آنچه فاضل آید به مسجد جامع برده، زوآر و غیرهم کامیاب، کائناً من کان، از آن انتفاع یابند. و فاضل آن را در مسجد جامع به جداول و جعافیر بر زراعات خارج شهر اقدس جاری سازند. و بعد از اخراج ما یجب اخراجه علی الطریقه المشروحه و صرف تنقیه قنات و تعمیر و تنظیم و ترسیص و تأسیس منهدم و رویه مستهدم، و وضع حقّ التولیه علی الطریقه المزبوره، آنچه فاضل آید، صرف ادویه و اشربه شربت‌خانه سرکار فیض آثار نمایند.

قریه خارج ارض اقدس واقع در بلوک تبادکان و درزآب من محالّ مشهد مقدّس.

• **قریه** گازارگاه من بلوک تبادکان مع المنسوبات و المرسومات از باغات و اراضی و دهکده و حقّ الشرب تابعه از قنات و رودآب به رقبات (؟) معینه مذکوره مشروحه در فوق که وقف بر حمام مزبور است.

مصارف: حاصل قریه مزبوره را بعد از اخراج مالیات و وجوهات و عوارضات دیوانی و مؤنات حراثت و زراعت، آنچه فاضل آید، یک خمس به جهت حقّ التولیه وضع نمایند. و مابقی را صرف عمله و فعله و تنقیه و سایر اخراجات ضروریه قنات مذکور نمایند.

• **قریه** پس‌پشته واقعه در بلوک درزآب من توابع مشهد معلی مع ما یتعلّق بها بر مجرای نهر عباسی که آب از آن مجاری و خیابان بر صحن عتبه عرش درجه رضیه رضویه فیض می‌شود.

مصارف: حاصل قریه مزبوره بعد از اخراج مالیات و وجوهات و عوارضات دیوانی و مؤنات حراثت و زراعت، آنچه فاضل آید، خمس به جهت حقّ التولیه وضع نمایند. و مابقی را صرف عمله و فعله و

حفر و سایر اخراجات ضروریه نهر مذکور نمایند.

باغ مشهور به باغ مهدی‌قلی بیگ، تمامت یک قطعه کائن به کرج ساوج‌بلاغ بر پلی که بر رودخانه کرج مزبور احداث کرده، بعد از وضع اخراجات دیوانی و عمارات ضروری، آنچه فاضل آید، صرف تعمیر پل و تنقیه و تأسیس مبانی آن نمایند. هرچه زاید آید، متولی شرعی به حق التولیه بردارد.

تولیت لنفسه النفیسه ما دام حیا یسعی و عین حقها من خمس المحاصل. و اثر انقراضه، و بعد، متعلق باشد به اسن اولاد ذکور، بطناً بعد بطنی و نسلاً بعد نسل. و اگر، عیاذاً [آ] بالله، ذکور اولاد جمیعاً منقرض و منقطع شوند، تولیت موقوف باشد به اسن اولاد اناث، ما تعاقبوا و تناسلوا. و اگر، العیاذ بالله، اولاد اناث بأسرها منقرض شوند، تولیت اوقاف بشراشرها منوط و موکول باشد بر رای رزین و فکر متین متولی مشهد مقدس منور معطر معلی مزکی - علی مشرفه من الصلوات [اتمها].

[حاشیه] شرح حاشیه بخط الواقف:

بر این موجب حسیض مزبوره را وقف نمودم، قربه الی الله تعالی به عنوانی که در این قلمی شده، و به تصرف وقف دادم. و متولی به شرط مزبور متن تعیین نمودم. و دیگر فقیر را حقی در آن تولیت [و] ملکیت حسیض مزبوره نیست. بنده درگاه، مهدی‌قلی.

[توضیح] این تفصیل در ورق آخر کتابچه موقوفه نوشته شده بود، عیناً نقل شد و در آخر موقوفه نوشته شد. چون مرحمت و مغفرت‌پناه نظاما مهدی‌قلی بیگ امیرآخورباشی سابق تمامت حسیض در قنات مفصله فوق را به تفصیل و مشروح مکتوبه در وقف‌نامه فوق، وقف نمود بر جهات معینه به شروط مسطوره. و الیوم موافق شرع شریف و شرط و تعیین رحمت‌پناه واقف مشارالیه، تولیت شرعی موقوفات مزبوره به رفعت و معالی‌پناه دولت و عوالی‌دستگاه اقبال آثار، زیب‌الرفعه [زیناً للرفعه] و الدوله و الکرامه، علی‌قلی بیگ جلودارباشی سرکار خاصه شریفه، خلف واقف مشارالیه متعلق است که نظم و نسق موقوفات مزبوره نموده، محصولات آنها را موافق شرع شریف و شرط واقف به مصارف وجوب صرف نماید. بنابر این مقرر شد، رفعت‌پناه متولی شرعی مومی‌الیه موافق شرع انور و شرط واقف، ضبط و نسق موقوفات مزبوره، به وقوف ناظر عالی حضرت متولی جلیل‌القدر سرکار فیض آثار نموده، آنچه حصه سرکار فیض آثار باشد، به وقوف و حضور ناظر عالی حضرت متولی مشارالیه، به موجبی که رحمت‌پناه واقف مومی‌الیه شرط و تعیین کرده، به مصارف وجوب صرف نماید. و از شروط وفقیه که واقف تعیین نموده تخلف جایز نداشته، موافق شرط واقف عمل نماید. و کلاء عظام متولی جلیل‌القدر سرکار فیض آثار حسب‌المسطور مقرر داشته، موقوفات مزبوره را به تصرف گماشته، و وکیل رفعت و عزت‌پناه متولی شرعی مومی‌الیه گذارد که ضبط و نسق نمایند. و ناظری از جانب خود تعیین داشته که تنقیه قنات و تعمیر عمارات و باقی اخراجات گماشته متولی شرعی به وقوف ناظر ایشان به عمل آورده، و محصولات وفق را به موجب تعیین واقف به مصارف وجوب صرف نموده، به غیر مصرف شرعی یک دینار و یک من بار محصولات موقوفات را صرف ننماید، به عهده و کلاء

بیگلربیگی متولّی شرعی موقوفات مزبوره به تقدیم رسانیده و در این باب اهتمام تمام نماید. تحریراً
۵ شهر شوال سنه ۱۰۵۱ [۵].

صورت فرمان در پشت ورق آخر کتابچه نوشته:

فرمان همایون شد؛

آنکه به موجبی که مثال لازم الامتثال دیوان الصدریة العلیة العالیة در ضمن صادر گشته عمل نمایند و از مضمون و مدلول آن عدول و انحراف نوزند، متولّی سرکار فیض آثار رفعت و معالی پناه زیناً للرفعة، علی قلی بیگ جلودارباشی سرکار خاصه شریفه را متولّی شرعی موقوفات مسطوره ضمن دانسته، از شروط وقفیه که مرحوم واقف تعیین نموده تخلف جایز ندارند. و موافق شرط واقف، موقوفات مزبوره را به موجبی که در ضمن نوشته شده به تصرف گماشته و وکیل رفعت و معالی پناه مشارالیه گذارد که ضبط و نسق نموده، تنقیه قنوات و تعمیر عمارات و سایر اخراجات را در حضور ناظران تولیت پناه به عمل آورده، محصولات وقفیه را به مصرف شرعی برساند. به عهده وکلای بیگلربیگی مشهد مقدّس معلّی مزکی که حسب المسطوره مقرر دانسته، تخلف نوزند. و اعانت شرعی و حسابی گماشته رفعت و معالی پناه مشارالیه به تقدیم رسانند. در عهده دانند. فی شهر ذی قعدة الحرام سنه ۱۰۵۱.

محلّات واقعه در ارض اقدس و بعضی مزارع و قرا که در جزو وقفنامه واقفین (ره) وقف کرده اند، محض عدم تفکیک و تجزیه وقفنامه در جزو محلّات نوشته شد.

نمره ۲۷

واقف: مرحوم حاجی غلام محمد صدیقی - طاب ثراه -

بتاریخ سابع عشر الأوّل من الشهر الثانی من السنّة السابعة من العشر التاسع من المائة الاولى بعد الالف. **موقوفه:** تیمچه واقعه در کوچه محتسب و خانه واقعه در محله گود حسام الدین، داخل ارض اقدس بر سرکار موهبت آثار امام (ع).

• همگی و تمامی کلّ یک در بند تیمچه معلومه واقع در کوچه محتسب من محلّات مشهد مقدّس با جمیع توابع و منضمّات شرعیّه از ممرّ و مدخل و ابواب و اخشاب و حجرات تحتانیّه و فوقانیّه و ما يتعلّق بها، ذکر أم لم يذكر و سمّی أم لم یسم، که تأخیر [تا حین] صدور وقفیت در تحت ید مالکانه خود داشت، محدود به حدود اربعه ذیل:

حدّی به مدرسه غفران پناه قواما میرزا جعفر سروقده مشهوراً.

حدّی به ملک ورثه سیادت و مرحمت پناه میر صفی الدین محمد، کتابدار سرکار فیض آثار.

حدّی به ملک همشیره مولانا عنایت الله (؟).

حدی به شارع عام.

• جمله و قاطبۀ کلّ یک باب خانه واقعه در محلّۀ گود حسام‌الدین که به حسب مساحت، به اصطلاح مساحت [مساحتان] ارض اقدس، تخمیناً یک سرادار و یک دانگ سرادار است، با کافۀ ملحقات شرعیه از ممرّ و مدخل و بیوتات و کلّ ما احاط به الحایط و اغلق علیه الباب ذکر امّ لم یذکر که تأخیر صدور وقفیت در تحت ید مالکانه خود داشت. محدود به حدود اربعه ذیل:

حدی به ملک میرزا ابوالحسن ناظر.

حدی به ملک ورثه محمد مقیم حلاج.

حدی به محرم سرای آقا محمد صادق ناظر آستانه.

حدی به ملک حاجی عبدالله ورثه حیدر بیگ کنج‌لوق و به شارع عام.

مصارف و شروط:

مصارف: اولاً باید حاصل و منافع حصّتین موقوفتین، بعد از وضع تعمیر و مرمت ضروریۀ موقوفتین مزبورتین باید اعشاراً تقسیم شود. و باز اگر چیزی اضافه آید، متولی شرعی به سایر مصارف آستانه برسانند.

• حقّ التولیه و حقّ النظاره در جمیع اعصار، یک عشر.

• صرف روشنائی در پیش درب طلای روضه مقدّسه در هر صبح و شام، شمع موم به وزن معمول پنج استار باشد، روشن نمایند، ۹ عشر.

شروط:

• اگر وقتی از اوقات انهدام و خرابی به حصّتین مزبورتین روی نماید که محتاج به خرج کلّ منافع باشد، تعمیر را بر سایر مصارف مقدّم دانسته، منافع حصّتین را بالتّمام صرف تعمیر آنها نموده، به حلیه آبادی در آورند.

• [شرط] ثانی آنکه وقف مزبور را زیاده از سه سال و به ارباب جور و تعسف و به جمعی که استخلاص وجه اجاره و منافع وقف از ایشان متعذّر باشد، مطلقاً به اجاره ندهند.

تولیت و نظارت متعلّق و مفوض خواهد بود به وکلای ذوی الاعتلاء عالی حضرت سامی مرتبت آقا سید میرزا شاه تقی‌الدین محمداً رضویاً. و بعد از آنکه عالی حضرت سابق الالقاب، منادی حقّ را لَبّیک اجابت گویند و از دار فانی به سرای باقی رحلت فرمایند، تولیت و نظارت متعلّق و مفوض است به هر صاحب سعادت‌تی که مشرفّ به شرف خدمت تولیت موقوفات آستانه مطهره منوره بوده باشد. و هکذا فی کلّ دهر و زمان الی انقضاء هذه الدار الفانیة.

نمره ۲۸

واقف: مرحوم مغفور صفی‌قلی خان بیگلربیگی مشهد مقدّس خلف مرحوم خلدمکان رستم خان

سپهسالار ایران - طاب تراهما -

به تاریخ شهر محرم الحرام سنه ---. فی آخر العشر الثانی من شهر الأوّل من [سنه] السّادس بعد(*)
العشر... (؟) بعد(*) السبعین (؟) بعد الألف من الهجرة.

موقوفات: مستقلّات داخل ارض اقدس واقع در محله چهارباغ و مزرعه کوچکی خارج شهر واقع در بلوک تبادلکان.

• مستقلّات: همگی و تمامی اعیانی و دکاکین و خانه و قهوه‌خانه که مابین دو باب خانه واقع است، در جلو خانه عمارت چهارباغ شهر که محلّ سکناى حکام بزرگوار است، دایر شده با توابع و لواحق آنها به تفصیل ذیل:

دکاکین، ۱۷ باب. خانه، دو باب. قهوه‌خانه، [یک] باب.

• مزرعه موسومه به کوچکی واقع در بلوک تبادلکان همگی و تمامی آن با جمیع توابع شرعیه و لواحق ملبیه از اراضی و صحاری و آبی و رودی، [و] دیمچه‌زار و النگ و مرغزار و حصار و دهکده و آبار و انهار و تلال و جبال و بیوتات و قنوات دایره و بایره، خصوصاً قنات موسومه به قراچوق (کذا)، و باغات و طاحونه که عمله آن متعلّق به ورثه حبّ علی دارد و غیر ذلك. ۶ دانگ. مقررّاً حدود:

حدّی به اراضی مزرعه نوبهار. حدّی به اراضی مزرعه خواجه مقام.

حدّی به اراضی مزرعه ده سرخ. حدّی به اراضی مزرعه حقیری (؟).

شروط و مصارف:

بعد از وضع حقّ التولیه که یک عشر است، بقیه را به شروط مقررّه به مصارف مذیله برسانند.

شروط:

شرط اوّل: مزرعه مذکوره را به اجاره و مزارعه و مساقات و رهن نمایند و محصولات آن را به هیچ سلف نفروشدند و متمسک به حجج ضعیفه نشوند.

شرط ثانی: نظر نمایند در حاصل رقبات موقوفه، و بعد از اجراء ابتدا نمایند به عمارت رقبه مزبوره و ترتیب مصالح الاملاک و تنقیه القنات و آنچه سبب تکثّر ارتفاعات بشود و اخراجات عمارات مستقلّات.

شرط ثالث: هیچ آفریده‌ای از صدور و قضاوت [قضات] و عمال و مباشرین اوقاف به هیچ نحوی از انحاء متصوره، نه به عنوان اجاره و قسمت در آن، و نه به نحو وظیفه دادن، در آن مدخل ننمایند.

مصارف:

• صرف روشنائی، هر شب یک شمع، به وزن شش استار باشد، خریداری نموده، در مسجد بالای سر مبارک بیفروزند، به این نحو که از اوّل شب تا صبح بسوزد.

• صرف مستحقّین زوار عالی‌مقدار، خصوصاً اهل بحرین و جماعتی که از اطراف عتبات عالیات عرش درجات به زیارت این روضه رضیه رضویه مشرف می‌شوند، هر شخصی را از یک هزار دینار کمتر و از پنج هزار دینار عراقی زیادت‌تر ندهند. آنچه فاضل آید، از جماعت مزبوره به سایر مستحقّین

و زوآر اهل اطراف قسمت نمایند.
تولیت شرعی را مرحوم واقف - طاب ثراه - با متولی‌باشی جلیل‌الشان هر زمانی که از جانب سلطان هر عصری به تولیت عظمی مفتخر است، واگذار نموده‌اند.

نمره ۲۹

واقف: مرحومین مغفورین رجب‌علی بیگ و عباس‌قلی بیگ ولدان مرحوم جعفرقلی بیگ شاطر نادرعلی شاه

به تاریخ ۲۵ صفر سنه ۱۱۱۸.

موقوفه: همگی و تمامی موازی هفتصد جریب و سیصد و هشتاد و پنج ذراع زمین مشجر و پیاز [بیاض] که واقع است در محله سراب، محدود به حدود ذیل:

حدی به باروی شهر. حدی به باغ عنبر وقفی.

حدی به ممر دروازه سراب. حدی به باغ آقا میر.

مصارف: از منافع اراضی مزبوره بعد از وضع عشر حق التولیه، آنچه فاضل آید به قرار ذیل مقرر دارند.
 • صرف روشنائی کشیک‌خانه مبارکه. یک‌ساله، مقررأ ۱ تومان و ۲۰۰۰ دینار.
 • باقی، هر قدر بماند، صرف روشنائی حرم محترم شود.

تولیت مادام الحیوات با خود واقفین بوده و بعد از وفات هر یک با جناب متولی‌باشی سرکار فیض‌آثار است.

[حاشیه] توضیح: آقا رجب‌علی وکیل نمود آقا عباس‌قلی را که بعد از فوت موکل، خانه‌اش را وکیل مومی‌الیه وقف بر مؤذنان نماید که هر یک از مؤذنان فقیر باشند، در آنجا سکنی نمایند.

شماره ۳۰

واقف: مرحوم حاجی سید میرزای صراف که اموال خود را مصالحه نموده است به مرحوم حاجی کلب‌علی تحویلدار شماع‌خانه مبارکه که به مراتب مسطوره ذیل وقف نماید.
 به تاریخ سنه ۱۲۷۸.

موقوفات:

مستقلات داخل شهر واقع در محلات ارض اقدس و املاک خارج شهر واقعه در بلوک مشهد مقدس.
مستقلات داخل شهر:

محله نوغان:

• حمام مشهور به حمام باغ، داخل ارگ پهلوان هاشم مشترک به آقا جان بیگ. از کل یک باب، نصف.
 • دگان بقالی مقابل حمام مزبور که محدود است از دو حد به ممر عام و از طرفی به منجلاب. از کل

دو باب، نصف.

محلّه سر حوضان:

• خانه متصل به یکدیگر. ۵ باب.

بیرونی و اندرونی و سراچه، ۳ باب. متصل به حوالی‌های مزبور، دو باب.

• دگان متصل به یک حوالی مزبوره، حدی به ممرّ عامّ، طرفی به ممرّ خاصّ، جانبی به حوالی حاجی سید عنبر(؟)، دو باب.

املاک خارج ارض اقدس واقع در بلوکات:

مزارع:

• مزرعه جنبدواز واقع در بلوک تبادکان، متصل به مزرعه خوش هوا. [یک] زوج.

• مزرعه جورمکان. از مدار ۲۰ زوج، [یک] زوج.

• مزرعه شهر طوس واقع در بلوک میان ولایت. از مدار ۱۶ زوج، فرد.

• مزرعه فارمد در بلوک تبادکان، متصل به قریه. از مدار ۱۶ زوج که بین الشراک منقسم می‌شود، فرد.

قنات و غیره:

• قنات میر کاریز واقع در خارج دروازه نوغان و جاری از باغات نکاح، مشترک با حاجی عبدالسلام قندهاری. از کلّ آن، نصف.

• محوطه واقع در قریه فاز مشترک با حاج مزبور و ورثه مرحوم سید احمد. از جمله ۶ قطعه، نصف.

• باغ مثمره واقع در فارمد که مشترک است با حاجی عبدالسلام مزبور، مشهور به حیطة گلزار احمد خانی. از کلّ، نصف.

مصارف و غیره:

بعد از وضع تعمیرات لازمه از اعیان و یک عشر حقّ التولیه و یک عشر حقّ النظاره که بعد از وضع تعمیرات باید برداشته شود، بقیه را به اطلاع یکدیگر به مصارف مذیله برسانند.

مصارف:

• صرف تعزیه‌داری حضرت خامس آل عبا - علیه السلام - در اوّل محرم هر سالی به پنج نفر از علمای ارض اقدس، الأعلّم فالأعلّم، بدهند که در منازل خود صرف تعزیه نمایند. ۲۵ تومان.

• صرف کدخدائی سید صحیح النسب که به تحصیل علوم دینی مشغول و فقیر و غریب و بی‌بضاعت باشد، بدهند، عروسی نماید. سالیانه، ۱۰ تومان.

• صرف روشنائی و حقّ الشرب حوض انبار محلّه جدید که حوالی‌های مصالح مزبور در قرب آن است. سالیانه، ۵ تومان.

[حاشیه] هرچه از این پنج تومان زاید آید، صرف روضه‌خوانی بر فوق حوض انبار نمایند.

• صرف ملبوس اطفال ایتم سادات مکتب‌خانه که همه‌ساله از محلّ مزرعه جورمکان مزبور در عید

نوروز و عید غدیر لباس ایتیان نموده، بیوشانند.

مقررری اشخاص مفصله ذیل:

• مروارید بیگم، صبیّه حاجی سید میرزای مصالح و اولاد اولاد او، ما تعاقبوا و تناسلوا من غیر ترتیب الی آن ینقرض. هرساله، ۵ تومان.

• خاتون جان خانم، زوجّه مصالح مزبور، مادامی که شوهر اختیار نکرده، هرساله عاید دارند. و اگر شوهر اختیار نمود، منقطع نمایند. ۱۰ تومان.

• یک نفر طلبه مقدّس نایب‌الزیاره مصالح از ارض اقدس به عتبات عالیات بالتّمّام مشرف شود، زیارت نماید. ۱۰ تومان.

• اجرت حافظ سر مزار حاجی سید میرزا مصالح. طلبه صحیح القرائه را حافظ قرار دهند، با امکان در سر مزار و با عدم امکان در حرم محترم که محلّ دفن مشارالیه در آن بلد باشد، تلاوت کلام الله نماید. دو نفر فی ۶ تومان، ۱۲ تومان.

• فقراء ذوی الارحام حاجّ مصالح مزبور که هرساله متولّی بالسویه مابین آنها تقسیم نماید. در صورت انقراض آنها بر مصارف دیگر بیفزاید. ۱۰ تومان.

• نایب‌الزیاره امام ثامن - علیه السلام - به همان حافظ سر مزار حاجی سید میرزای مصالح مزبور اگر مدفن در ارض اقدس باشد، بدهد که نیابتاً به قراری که متولّی وقف صلاح داند، زیارت به جای آورد. سالیانه، ۳ تومان.

• صاحب‌جان خانم، زوجّه مصالح مزبور و ولد مسمّات مزبوره که مدعیه تولّد آن است از بطن خود و صلب مصالح مزبور، و بر اولاد اولاد ولد مزبور مسمّات مزبوره، ما تعاقبوا و تناسلوا من غیر ترتیب الی ینقرض. سالیانه، ۱۰ تومان.

مسمّات مزبوره، مادام الحیوات، ۴ تومان.

ولد مزبور مسمّات مزبوره، بعد از ولادت، ۶ تومان.

• صرف حصیر و روشنائی مسجد، از منافع نصف دو باب دکّان بقالی جنب حمّام که قریب به مسجد مزبور است. همه‌ساله، ۱ تومان.

[حاشیه] توضیح آنکه وقف‌نامه‌چهار سه نسخه است: یکی در کتابخانه مبارکه و یکی نزد جناب آقا میرزا هدایت‌الله بسطامی و جناب ملا عبدالرسول هروی و یکی نزد صبیّه حاج مزبور. باید از آن قرار معمول بدارند.

شروط:

شرط: هرگاه منافع املاک بعد از وضع تعمیرات لازمه و حقّ التولیه و حقّ النظاره، وفا به مصارف مرقومه ننماید، از هر کدام به قرار تقسیط بر قدر مبلغ آن کسر گذارند.

شرط: اگر اولاد انائی جهت مصالح بهم رسد، نصف عشر جهت آن، یا به عدد اولاد اناث، همان نصف

عشر، اگر اولاد ذکوری هم جهت مصالح باشد، یک عشر هم حق النظاره جهت آن معین نماید.
شرط: منافع وقف را جناب متولی و ناظر به اطلاع دو نفر اعلم علمای ارض اقدس به مصارف مقررّه برسانند.

شرط: زوجۀ مطلقه با انقراض اولاد ولد مسمّات مزبوره، زوج دیگر اختیار نماید، متولی و ناظر به اطلاع دو نفر اعلم علمای ارض اقدس سهم آن را منقطع، و بر مصارف دیگر هر یک بقدر الحصة افزوده، به همان مصارف مصروف دارند.

شرط: اگر منافع از مصارف مقررّه زاید آید، در منازل پنج نفر علما بر پنج تومان مقررّی هر یک افزوده، صرف تعزیه‌داری نمایند.

شرط حاشیۀ وقف‌نامه: با امکان در دهۀ عاشورا روضه‌خوانی متن را باید در حوالی کوچک حاج مزبور که متصل به حوالی بزرگ در محلّۀ سرحوضان است، بنمایند. و با عدم امکان دهۀ عاشورا دهۀ ثانی در حوالی مزبور بنمایند.

شرط حاشیۀ وقف‌نامه: خادم خانه‌های موقوفۀ مزبورۀ متن باید کربلائی کریم ولد مشهدی علی‌عسکر باشد. مشروط به آنکه درست متوجّه خانه‌های مزبوره گردد که خرابی بهم نرسد و در یک باب از حوالی‌های متن در اطاقی مادام الحیوات سکنی داشته باشد.

شرط: هر یک از ناظرین مزبورین از شروط متن تخلف نماید، جناب متولی مسلّط خواهد بود که ایشان را معزول نمایند. و اگر ناظرین متن ولد آقا زین‌العابدین کرمانی را اخوی خود بدانند، از نظارت معزول خواهند بود.

تولیت و نظارت:

تولیت با متولی‌باشی آستانۀ مقدّسه است.

نظارت با اولاد ذکور و اناث خود واقف معظم‌الیه خواهد بود.

بلوکات مشهد مقدّس

بلوک اردمه

نمره ۳۱

واقف: مرحوم حاجی مصطفی ولد مرحوم کربلائی مرتضی مشهدی - رحمة الله علیهما -

به تاریخ شهر شعبان المعظم سنۀ ۱۱۳۸.

موقوفه: همگی و تمامی یک قطعه باغ مشهور به پس باغ واقع در قریۀ میان بلوک اردمه با کافۀ ملحقات شرعیّه و عادیّه از ممرّ و مدخل و اشجار و عمارات و از یک خانه متعلّق به باغ مزبور و غیر ذلک و کلّ ما یتعلّق بها. محدود به حدود ذیل:

حدّی به ملک ورثهٔ حاجی نظاما.

حدّی از یک ضلع عرضی به ملک ورثهٔ محمدحسن و بعضی به ملک محمدولی.

حدّی بعضی به جبل و بعضی به بیشهٔ ملاقلی و قدری به ملک ورثهٔ ملا مقیم.

حدّی به حریم رودخانه.

مصارف: بعد از وضع توّجهات و اخراجات و عوارضات دیوانی و مؤنت باغبانی، یک ربع از منافع باغ مزبور را متولّی به عنوان حقّ التولیه تصرف نماید. سه ربع دیگر را بر جماعت کفشیانان ساکنین صفةٔ امیر علی شیر و کفشکن متصل به آن جنب صحافخانهٔ سرکار فیض آثار بالسویة تقسیم کنند. دو رسد ناظر به عنوان حقّ النظاره، و مابقی را بر رأوس [رؤوس] کفشیانان مذکورین تقسیم نمایند. و حصّهٔ هر یک را تسلیم و واصل دارند. و در هر باب به نحوی سلوک نمایند که عندالخالق و الخلاق مرضی و مستحسن بوده باشند.

تولیت به صلاحیت ملا محمدطاهر کفشیان باشی سرکار فیض آثار، و نظارت را به صلاحیت ملا محمدعلی کفشیان ولد مرحوم ملا محمدابراهیم عطار مشهدی تفویض نمود. و بعد از مشارالیهما هر کس در خدمت مذکوره قائم مقام ایشان بوده باشد، تولیت و نظارت مزبور [بدو] تعلق گیرد. باید که سعی در آبادی و نظم و نسق باغ مزبور و ملحقات آن نماید.

نمره ۳۲

واقف: مرحوم اسحاق خان قرائی - طاب ثراه -

به تاریخ شهر صفر المظفر ۱۲۲۵.

موقوفه:

قنات شهیر به قاسم آباد که واقع است در جنب رباط مسطوره، محدود به حدود معینه، مع اراضی متعلقه به آن.

مزرعه شریف آباد که قلعهٔ آن از یک بدن متصل به رباط مذکور است. از مدار ۱۲ سهم کل، ۴ سهم.

مصارف: بعد از تعمیر و تنقیهٔ ضروریهٔ قنات و مزرعهٔ مزبور و عشر حقّ التولیه، آنچه فاضل آید، اولاً

صرف تعمیر لازمهٔ رباط مذکور نمایند. آنچه اضافه آید، به خرج همان منزل، به فقرای زوار نفری

یک من تبریزی غله، زیاده از همان خرج منزل بدهند.

تولیت و شروط:

موقوفتین مزبورتین مادام الحیوات با خود واقف بوده و بعد از وفات واقف با جناب مستطاب امام

جمعهٔ مشهد مقدّس خواهد بود. طریقهٔ متولّیان آنکه در باب نظم و نسق زراعت و تکثیر غلات و

توفیر حاصل سعی به جای آورند.

نمره ۳۳

واقف: جنت آشیان میر علی محمد ولد مرحوم میر محمد مهدی
به تاریخ شهر صفر المظفر ۱۱۸۱.

موقوفه: باغات واقعه در مایان من بلوک اردمه، به قرار ذیل:

باغ مکروم و مشجر، [یک] قطعه. مقررأ حدود:

حدی به رشتۀ میرزایی (؟). حدی به ملک مج (؟).

حدی به حریم رودخانه.

حدی به جبل.

باغ، [یک] قطعه. مقررأ حدود:

حدی به ملک محمد شفیع.

حدی به ملک علی عسکر.

حدی به حریم رودخانه.

حدی به بیشۀ علی عسکر.

باغ، [یک] قطعه. مقررأ حدود:

حدی به ملک حسن شتردار.

حدی به ملک ملاقلی.

حدی به حریم رودخانه.

حدی به ممر عام.

مصارف: جهت جاروب حرم محترم و عمارات آستانۀ مقدّسه و پیه جهت پیه سوز درب حرم محترم،
بعد از وضع یک عشر جهت حق التولیه.

تولیت با جناب متولی باشی آستانۀ مقدّسه است.

نمره ۳۴

واقف: جنت و رضوان جایگاه جعفرقلی بیگا امیر شکارباشی خاصۀ شریفه و خادم آستانۀ منوره متبرکه
به تاریخ ۱۱۲۵.

موقوفات: همگی و تمامی قطعات معلومات مشخصات مفروزات ذیل از جمله کلّ مزرعۀ معینۀ معلومۀ
معروفه به کروتیان [کرتیان] واقعه در بلوک اردمه من بلوکات مشهد مقدّس، که کلّ مزرعۀ مزبوره.
محدود است به حدود ذیل:

حدی به مزرعۀ برزاب (؟).

حدی به پائین رودخانۀ شهره.

حدی به سربند طرق.

حدی به گذار سرو و پلنگ دره.

و مجموعۀ مزرعۀ بین الشرکاء دایر بر ۱۲ شبانه روز و در هر شبانه روزی مساوی ۱۰ سهم، چنانچه
مجموعۀ مزرعۀ مزبوره، ۱۲۰ سهم. و قطعات مفصلۀ ذیل، ۹۹ قطعه.

قطعه، محدود به حدود اربعه:

حدّ شرقی به تیول.

حدّ غربی به رس (؟) برزاب (؟).

حدّ جنوبی به رودخانه.

حدّ شمالی، ایضاً.

حدّ غربی، ایضاً.	حدّ شرقی به زمین تیول.	قطعه، محدود به حدود اربعه:
حدّ شمالی به زمین حاجی بیگ.	حدّ جنوبی به جبل.	
حدّ غربی به کال بارق کلاتچه.	حدّ شرقی به جبل.	قطعه، محدود به حدود اربعه:
حدّ شمالی به زمین میرزا محمد.	حدّ جنوبی به جبل.	
حدّ غربی به رودخانه.	حدّ شرقی به زمین دوست محمد.	قطعه، حدود:
حدّ شمالی به رودخانه.	حدّ جنوبی به جبل.	
حدّ غربی، ایضاً.	حدّ شرقی به زمین ابوالقاسم.	قطعه، محدوده:
حدّ شمالی به رودخانه و جبل.	حدّ جنوبی به زمین تیول.	
حدّ غربی به زمین ابوالقاسم.	حدّ شرقی به زمین خواجه سعدی.	قطعه، محدوده:
حدّ شمالی به رودخانه و جبل.	حدّ جنوبی به زمین خان قلی.	
حدّ غربی به زمین تیول.	حدّ شرقی به زمین حاجی بیگ.	قطعه، محدوده:
حدّ شمالی به زمین حاجی بیگ و نجف.	حدّ جنوبی به زمین تیول.	
حدّ غربی به زمین تیول.	حدّ شرقی به جبل.	قطعه، محدوده:
حدّ شمالی به زمین حاجی بیگ.	حدّ جنوبی به جبل.	
حدّ غربی به زمین ابوالقاسم.	حدّ شرقی به زمین تیول.	قطعه، محدوده:
حدّ شمالی به جوی صحرا.	حدّ جنوبی به جبل.	
حدّ غربی به رودخانه.	حدّ شرقی به جبل.	قطعه، محدوده:
حدّ شمالی به زمین خواجه سعدی.	حدّ جنوبی به کال حصار.	
حدّ غربی به رودخانه.	حدّ شرقی به زمین ابوالقاسم.	قطعه، محدوده:
حدّ شمالی به رودخانه.	حدّ جنوبی به زمین تیول.	

قطعه، محدوده:

حدّ شرقی به زمین خواجه سعدی.
حدّ جنوبی به زمین خواجه سعدی.

قطعه، محدوده:

حدّ شرقی به زمین تیول.
حدّ جنوبی به جوی صحرا.

قطعه، محدوده:

حدّ شرقی به زمین تیول.
حدّ جنوبی به جبل دیمچه‌زار.

قطعه، محدوده:

حدّ شرقی به جبل.
حدّ جنوبی به زمین میرزا محمد.

قطعه، محدوده:

حدّ شرقی به زمین حاجی بیگ.
حدّ جنوبی به کال کلاتچه.

قطعه، محدوده:

حدّ شرقی به زمین حاجی بیگ.
حدّ جنوبی به رودخانه.

قطعه، محدوده:

حدّ شرقی به کال آمال داود.
حدّ جنوبی به قبرستان.

قطعه، محدوده:

حدّ شرقی به جبل قبرستان.
حدّ جنوبی به زمین حاجی بیگ و نجف.

قطعه، محدوده:

حدّ شرقی به زمین تیول.
حدّ جنوبی به جوی صحرا.

قطعه، محدوده:

حدّ شرقی به زمین الله‌وردی.
حدّ جنوبی به رودخانه.

	قطعه، محدوده:
حدّ شرقی به زمین میرزا محمد زیارتی(؟).	حدّ جنوبی به جبل.
حدّ غربی به دشتور(؟).	حدّ شمالی به زمین تیول.
	قطعه، محدوده:
حدّ شرقی به زمین تیول.	حدّ جنوبی به جبل.
حدّ غربی به کال بارق خواجه.	حدّ شمالی به زمین اللهوردی.
	قطعه، محدوده:
حدّ شرقی به زمین تیول.	حدّ جنوبی به زمین تیول.
حدّ غربی به زمین میرزا محمد.	حدّ شمالی به زمین خواجه سعدی.
	قطعه، محدوده:
حدّ شرقی به زمین ممت.	حدّ جنوبی به رودخانه.
حدّ غربی به زمین دوست محمد.	حدّ شمالی به جبل.
	قطعه، محدوده:
حدّ شرقی به رودخانه.	حدّ جنوبی به زمین ابوالقاسم.
حدّ غربی به زمین دوست محمد.	حدّ شمالی به جبل.
	قطعه، محدوده:
حدّ شرقی به زمین دوست محمد.	حدّ جنوبی به جبل.
حدّ غربی به زمین ابوالقاسم.	حدّ شمالی به رودخانه.
	قطعه، محدوده:
حدّ شرقی به زمین تیول.	حدّ جنوبی به زمین اللهوردی.
حدّ غربی به زمین دوست محمد.	حدّ شمالی به رودخانه و جبل.
	قطعه، محدوده:
حدّ شرقی به زمین تیول.	حدّ جنوبی به قبرستان.
حدّ غربی به زمین اللهوردی.	حدّ شمالی به کال بارق.
	قطعه، محدوده:
حدّ شرقی به زمین تیول.	حدّ جنوبی به زمین تیول.
حدّ غربی به قبرستان.	حدّ شمالی، ایضاً.
	قطعه، محدوده:
حدّ شرقی به زمین تیول.	حدّ جنوبی به زمین دوست محمد.
حدّ غربی به رودخانه معمول.	حدّ شمالی به دهنه دو آبی.

	قطعه، محدوده:
حدّ شرقی به کال بارق خواجه.	حدّ شرقی به کال بارق خواجه.
حدّ غربی به زمین خدای قلی.	حدّ جنوبی به زمین.
حدّ شمالی به رودخانه و جبل.	
	قطعه، محدوده:
حدّ شرقی به کال بارق سیاه(۴).	حدّ شرقی به کال بارق سیاه(۴).
حدّ غربی به کال بارق خواجه.	حدّ جنوبی به زمین تیول.
حدّ شمالی به رودخانه.	
	قطعه، محدوده:
حدّ شرقی به جبل دیمچه زار.	حدّ شرقی به جبل دیمچه زار.
حدّ غربی به النگ بارق حصار.	حدّ جنوبی به النگ بارق حصار.
حدّ شمالی به جبل دیمچه زار.	
	قطعه، محدوده:
حدّ شرقی به جبل دیمچه زار.	حدّ شرقی به جبل دیمچه زار.
حدّ غربی به رودخانه.	حدّ جنوبی به زمین تیول.
حدّ شمالی به زمین خان قلی.	
	قطعه، محدوده:
حدّ شرقی به کال کلاتچّه مقصوره.	حدّ شرقی به کال کلاتچّه مقصوره.
حدّ غربی به زمین میرزا محمّد.	حدّ جنوبی به جبل دیمچه زار.
حدّ شمالی به زمین میرزا محمّد.	
	قطعه، محدوده:
حدّ شرقی به کال حصار.	حدّ شرقی به کال حصار.
حدّ غربی به زمین اللهوردی.	حدّ جنوبی به دیمچه زار.
حدّ شمالی به کال حصار.	
	قطعه، محدوده:
حدّ شرقی به جبل دیمچه زار.	حدّ شرقی به جبل دیمچه زار.
حدّ غربی به رودخانه.	حدّ جنوبی به زمین خدای قلی.
حدّ شمالی به زمین دوست محمّد.	
	قطعه، محدوده:
حدّ شرقی به زمین دوست محمّد.	حدّ شرقی به زمین دوست محمّد.
حدّ غربی به رودخانه.	حدّ جنوبی به زمین تیول.
حدّ شمالی به رودخانه.	
	قطعه، محدوده:
حدّ شرقی به جبل دیمچه زار.	حدّ شرقی به جبل دیمچه زار.
حدّ غربی به زمین خدای قلی.	حدّ جنوبی به زمین تیول.
حدّ شمالی به کال کلاتچّه مقصور[ه].	
	قطعه، محدوده:
حدّ شرقی به جبل دیمچه زار.	حدّ شرقی به جبل دیمچه زار.
حدّ غربی به کال کلاتچّه مقصور[ه].	حدّ جنوبی، ایضاً.
حدّ شمالی به زمین میرزا محمّد.	

- قطعه، محدوده:
 حدّ شرقی به رودخانه.
 حدّ جنوبی، ایضاً.
 قطعه، محدوده:
 حدّ شرقی به زمین دوست محمد.
 حدّ جنوبی به زمین تیول.
 قطعه، محدوده:
 حدّ شرقی به زمین ابوالقاسم.
 حدّ جنوبی به زمین دوست محمد.
 قطعه، محدوده:
 حدّ شرقی به زمین دوست محمد.
 حدّ جنوبی به جوی صحرا.
 قطعه، محدوده:
 حدّ شرقی به زمین تیول.
 حدّ جنوبی به زمین خدای قلی.
 قطعه، محدوده:
 حدّ شرقی به زمین خان قلی.
 حدّ جنوبی به زمین میرزا محمد.
 قطعه، محدوده:
 حدّ شرقی به زمین میرزا محمد.
 حدّ جنوبی به جوی صحرا.
 قطعه، محدوده:
 حدّ شرقی به جبل.
 حدّ جنوبی به کال کلاتچّه مقصور[ه].
 قطعه، محدوده:
 حدّ شرقی به رودخانه.
 حدّ جنوبی به زمین تیول.
 قطعه، محدوده:
 حدّ شرقی به زمین حاجی بیگ، میرزا محمد.
 حدّ جنوبی به زمین میرزا محمد.

- قطعه، محدوده:
- حدّ شرقی به زمین میرزا محمد. حدّ جنوبی به رودخانه.
- حدّ غربی به تیول. حدّ شمالی به جبل.
- قطعه، محدوده:
- حدّ شرقی به کال سراب. حدّ جنوبی به زمین ابوالقاسم.
- حدّ غربی به زمین تیول. حدّ شمالی به جبل.
- قطعه، محدوده:
- حدّ شرقی به زمین خدای قلی. حدّ جنوبی به رودخانه.
- حدّ غربی به زمین تیول. حدّ شمالی به جبل.
- قطعه، محدوده:
- حدّ شرقی به شارع شهر. حدّ جنوبی به زمین میرزا محمد.
- حدّ غربی به زمین دیوار ده. حدّ شمالی به زمین دوست محمد.
- قطعه، محدوده:
- حدّ شرقی به رودخانه. حدّ جنوبی به جبل.
- حدّ غربی به زمین دوست محمد. حدّ شمالی به رودخانه.
- قطعه، محدوده:
- حدّ شرقی به زمین خواجه سعدی. حدّ جنوبی به جبل.
- حدّ غربی به زمین دوست محمد. حدّ شمالی به رودخانه.
- قطعه، محدوده:
- حدّ شرقی به زمین خدای قلی. حدّ جنوبی به زمین تیول.
- حدّ غربی به زمین خواجه سعدی. حدّ شمالی به رودخانه اصل.
- قطعه، محدوده:
- حدّ شرقی به زمین خدای قلی. حدّ جنوبی به اراضی خان قلی.
- حدّ غربی به زمین مذکور. حدّ شمالی به رودخانه و جبل.
- قطعه، محدوده:
- حدّ شرقی به جبل دیمچه زار. حدّ جنوبی، ایضاً.
- حدّ غربی به کال حصار. حدّ شمالی به زمین دوست محمد.
- قطعه، محدوده:
- حدّ شرقی به جبل دیمچه زار. حدّ جنوبی به زمین دوست محمد.
- حدّ غربی به رودخانه. حدّ شمالی به زمین تیول.

حدّ شرقی به زمین تیول.	قطعه، محدوده:
حدّ جنوبی به زمین تیول.	حدّ غربی به زمین دوست محمد.
حدّ شرقی به زمین اللهوردی.	حدّ شمالی، ایضاً.
حدّ جنوبی به جبل دیمچه زار.	قطعه، محدوده:
حدّ شرقی به زمین خواجه سعدی.	حدّ غربی به زمین دوست محمد.
حدّ جنوبی به جوی صحرا.	حدّ شمالی به جوی صحرا.
حدّ شرقی به کال سراب.	قطعه، محدوده:
حدّ جنوبی به رودخانه.	حدّ غربی، ایضاً.
حدّ شرقی به شارع شهر.	حدّ شمالی به زمین اللهوردی.
حدّ جنوبی به جوی صحرا.	قطعه، محدوده:
حدّ شرقی به رودخانه.	حدّ غربی به زمین تیول.
حدّ جنوبی به رودخانه.	حدّ شمالی به زمین خواجه سعدی.
حدّ شرقی به زمین ابوالقاسم.	قطعه، محدوده:
حدّ جنوبی به جبل.	حدّ غربی به جوی ده.
حدّ شرقی به زمین تیول.	حدّ شمالی به زمین دوست محمد.
حدّ جنوبی به زمین خواجه سعدی.	حدّ غربی به اراضی خواجه سعدی.
حدّ شرقی به زمین ابوالقاسم.	حدّ شمالی به اراضی خواجه سعدی.
حدّ جنوبی به جبل.	حدّ غربی به زمین خواجه سعدی.
حدّ شرقی به زمین نجف و حاجی بیگ.	حدّ شمالی به رودخانه.
حدّ جنوبی به زمین تیول.	حدّ غربی به رودخانه معمول.
	حدّ شمالی، ایضاً.
	حدّ غربی به زمین خدای قلی.
	حدّ شمالی به رودخانه مج.
	حدّ غربی به کال بارق سیاه (۴).
	حدّ شمالی به رودخانه اصل.

	قطعه، محدوده:
حدّ شرقی به زمین ابوالقاسم.	حدّ غربی به کال حصار.
حدّ جنوبی، ایضاً.	حدّ شمالی به جبل دیمچه‌زار.
قطعه، محدوده:	
حدّ شرقی به جبل دیمچه‌زار.	حدّ غربی به رودخانه.
حدّ جنوبی به زمین خواجه سعدی.	حدّ شمالی به زمین ابوالقاسم.
قطعه، محدوده:	
حدّ شرقی به زمین تیول.	حدّ غربی به زمین خواجه سعدی.
حدّ جنوبی به جبل دیمچه‌زار.	حدّ شمالی به زمین خواجه سعدی.
قطعه، محدوده:	
حدّ شرقی به زمین الله‌وردی.	حدّ غربی به زمین خواجه سعدی.
حدّ جنوبی به جوی صحرا.	حدّ شمالی به زمین الله‌وردی.
قطعه، محدوده:	
حدّ شرقی به زمین ابول و نوروز علی.	حدّ غربی به نهر ده.
حدّ جنوبی به زمین ابوالقاسم.	حدّ شمالی به شارع شهر.
قطعه، محدوده:	
حدّ شرقی به شارع شهر.	حدّ غربی متصل به ده.
حدّ جنوبی به زمین خواجه سعدی.	حدّ شمالی به زمین ابوالقاسم.
قطعه، محدوده:	
حدّ شرقی به کال بارق خواجه.	حدّ غربی به زمین خدای‌قلی.
حدّ جنوبی به زمین تیول.	حدّ شمالی به زمین خواجه سعدی.
قطعه، محدوده:	
حدّ شرقی به کال مزبور.	حدّ غربی به جبل.
حدّ جنوبی به دشتور(؟).	حدّ شمالی به زمین تیول.
قطعه، محدوده:	
حدّ شرقی به جبل دیمچه‌زار.	حدّ غربی به رودخانه.
حدّ جنوبی به زمین حاجی بیگ.	حدّ شمالی به رودخانه.
قطعه، محدوده:	
حدّ شرقی به زمین تیول.	حدّ غربی به رودخانه.
حدّ جنوبی به جبل دیمچه‌زار.	حدّ شمالی به رودخانه.

	قطعه، محدوده:
حدّ شرقی به جبل دیمچه‌زار.	حدّ غربی به کال کلاتچّه مقصوره.
حدّ جنوبی به زمین خواجه سعدی.	حدّ شمالی به کال مزبور.
قطعه، محدوده:	
حدّ شرقی به قبرستان و زمین تیول.	حدّ غربی به زمین حاجی بیگ.
حدّ جنوبی، ایضاً.	حدّ شمالی به زمین اللهوردی.
قطعه، محدوده:	
حدّ شرقی به رودخانه.	حدّ غربی به شارع شهر.
حدّ جنوبی به زمین میرزا محمد.	حدّ شمالی به زمین تیول.
قطعه، محدوده:	
حدّ شرقی به زمین تیول.	حدّ غربی، ایضاً.
حدّ جنوبی به جبل دیمچه‌زار.	حدّ شمالی به کال کلاتچّه مقصوره.
قطعه، محدوده:	
حدّ شرقی به زمین میرزا محمد.	حدّ غربی به زمین دو آبی.
حدّ جنوبی به رودخانه.	حدّ شمالی به جبل.
قطعه، محدوده:	
حدّ شرقی به زمین تیول.	حدّ غربی، ایضاً.
حدّ جنوبی به زمین حاجی بیگ.	حدّ شمالی به زمین تیول.
قطعه، محدوده:	
حدّ شرقی به زمین تیول.	حدّ غربی به کال بارق خواجه.
حدّ جنوبی به زمین اللهوردی.	حدّ شمالی به دشتور(؟).
قطعه، محدوده:	
حدّ شرقی به زمین حاجی بیگ.	حدّ غربی به زمین تیول.
حدّ جنوبی، ایضاً.	حدّ شمالی به زمین خواجه سعدی.
قطعه، محدوده:	
حدّ شرقی به زمین حاجی بیگ.	حدّ غربی، ایضاً.
حدّ جنوبی به جبل دیمچه‌زار.	حدّ شمالی به جوی طاحونه.
قطعه، محدوده:	
حدّ شرقی به جبل دیمچه‌زار.	حدّ غربی به جوی طاحونه.
حدّ جنوبی به زمین حاجی بیگ.	حدّ شمالی به زمین اللهوردی.

قطعه، محدوده:

حدّ شرقی به رودخانه. حدّ غربی به زمین خواجه سعدی.
حدّ جنوبی به زمین حاجی بیگ. حدّ شمالی به جبل.

قطعه، محدوده:

حدّ شرقی به زمین تیول. حدّ غربی به زمین حاجی بیگ.
حدّ جنوبی به زمین تیول. حدّ شمالی، ایضاً.

قطعه، محدوده:

حدّ شرقی به زمین [خواجه] سعدی. حدّ غربی به زمین حاجی بیگ.
حدّ جنوبی به رودخانه اصل. حدّ شمالی به زمین تیول.

قطعه، محدوده:

حدّ شرقی به زمین تیول. حدّ غربی به زمین حاجی بیگ.
حدّ جنوبی به جوی صحرا. حدّ شمالی به جبل.

قطعه، محدوده:

حدّ شرقی به شارع شهر. حدّ غربی به دیوار ده و حمام.
حدّ جنوبی به شارع شهر. حدّ شمالی به زمین خواجه سعدی.

قطعه، محدوده:

حدّ شرقی به زمین خان قلی و رودخانه. حدّ غربی به جبل.
حدّ جنوبی به رودخانه. حدّ شمالی به زمین خان قلی و رودخانه.

قطعه، محدوده:

حدّ شرقی به زمین تیول. حدّ غربی به جوی طاحونه.
حدّ جنوبی به جبل دیمچه زار. حدّ شمالی به جوی طاحونه.

قطعه محدود:

حدّ شرقی به شارع شهر. حدّ غربی به زمین ابوالقاسم.
حدّ جنوبی به زمین تیول. حدّ شمالی به شارع شهر.

و معادل هفتاد سهم از جمله یک صد و بیست سهم مزرعه مزبوره، هر یک با کافه ملحقات شرعیه و عامه منضمات و جمیع توابع و لواحق از اراضی و مزار و مداخل و انهار و جداول و حق الشرب میاه رودخانه مج و رودخانه و اشجار ثابته [و] منقول مشاعه غیر منقسمه در حرایم دو رودخانه مزبوره بقدر الحصه و غیر ذلک، سوای دهکده و بیوتات متعلقه به آن و حمام که داخل املاک و قطعات موقوفه مذکوره نیست، بلکه تعلق به مالکین و متصرفین آنها دارد.

مصارف: بعد از وضع اخراجات ضروری و معموری موقوفات مزبوره، منافع و محصولات موقوفات را

عاشراً تقسیم نمایند.

• صرف شمع مومی جهت سوخت دو شرفه در موضعی که مرحوم واقف معین نموده‌اند، با موجب یک نفر خادمی که در تمامی سال همه‌شبه به خدمت سوخت شموع مزبوره اقدام نمایند. و هرچه زاید آید از این دو مصرف، نمک ابتیاع نموده، جهت طبخ در مطبخ آن حضرت صرف نمایند، هشت عشر و نیم.

• حق التولیه و حق النظاره بر حسب قرارداد مرحوم واقف - طاب ثراه - از کل موقوفات مزبوره، یک عشر و نیم.

تولیت و نظارت مادام الحیوات با مرحوم واقف بوده است. و بعد از فوت ایشان تولیت موقوفات با جناب متولّی‌باشی سرکار فیض‌آثار، و نظارت موقوفات با جناب ناظر کل آستانه مقدسه عرش درجه است. توضیح آنکه هیچ یک از مباشرین وقف و غیره به جز از متولّی سرکار فیض‌آثار و ناظر عالی مقدار حق دخالت در موقوفه ندارند.

بلوک تبادلگان

ترتیب موقوفات به قرار تقدّم و تأخّر تاریخ است.

نمره ۳۵

واقف: رضوان جایگاه مهدی‌قلی بیگ امیر آخورباشی خاصه شریفه - طاب ثراه - به تاریخ ۱۰۱۱.

موقوفه:

مزرعه جاغراق [من بلوک تبادلگان مع کلّ ما يتعلّق بها، محدود به حدود ذیل؛ تماماً.
حدّ شرقی متصل اراضی مزرعه شادی شاه. حدّ غربی به اراضی مزرعه قرا بوغا.
حدّ جنوبی به حریم رودخانه کشف‌رود. حدّ شمالی به اراضی قریه میمند.

عوامل و غیره:

عوامل و مصالح الاملاک معینه، ۵ زوج.

غله، ۵۴ خروار.

از جهت بذر مزرعه مزبوره، ۳۰ خروار.

به رسم تقاوی نزد مزارعان است که هر وقت متولّی بخواهد اخذ نماید، ۲۴ خروار.

مصارف و شروط:

مصارف: بعد از وضع مخارج لازمه زراعتی و اخراجات دیوانی و تعمیر ده و یک عشر حق التولیه، تتمه را به جماعت طلبه و زوّار آستانه مقدسه که متّصف به صفت فقر و استحقاق باشند، صرف نمایند.

شروط:

شرط: با وجود بودن مستحقّ در ارض اقدس به جای دیگر نقل ننمایند.
شرط دیگر: به دست مستقلبه و صاحبان جاه و حشمت که انتزاع بدل الاجاره موقوفه مشکل باشد، ندهند.
تولیت با جناب متولّی‌باشی سرکار فیض‌آثار است.

نمره ۳۶

واقف: مرحوم مغفور میرزا علاء‌الدین محمد خلف میرزا جلال‌الدین کشمیری الاصل مشهدی المسکن - طاب ثراهما -
 به تاریخ شهر رمضان المبارک سنه ۱۰۱۳.
موقوفه: همگی و تمامی یک درب طاحونه که مشتمل است بر دو حجر کوچک و بزرگ واقع در نهر طرق در زیر رباط شاهی که مستغنی از تعریف و تحدید و توصیف است.
مصارف: بعد از وضع تعمیرات لازمه دو حجر طاحونه مزبوره و یک عشر حقّ التولیه، آنچه از مال الاجاره باقی بماند، بر بیست و چهار (۲۴) نفر حفاظ دوره متبرکه عرش درجه درب حرم محترم تقسیم نموده که به شروط مذبله رفتار نمایند.
شروط:

شرط اول: در هر صبح و شام هر یک از حفاظ دوره مبارکه یک جزو کلام الله تلاوت نمایند و ثواب آن را به روح پرفتوح امام(ع) هدیه نمایند.
شرط ثانی: هر صبح و شام هر یک از حفاظ مزبور نیم جزو کلام الله مجید قرائت نموده، به ارواح انبیا و ائمه هدی قربت نمایند.
شرط ثالث: بعد از قرائت یک جزو [او] نیم کلام الله واقف مزبور را به سوره مبارکه «الحمد» و سه مرتبه «قل هو الله» و معوذتین دایم یاد نمایند.
شرط رابع: هر یک از حفاظ مزبور هر شب جمعه یک زیارت در حرم محترم به جهت والدین واقف مزبور به جا بیاورند.
شرط خامس: در یوم جمعه یک تنگ آب در خیرات‌خانه‌های مشهد مقدس خیرات نمایند.
شرط سادس: متولّی به اطلاع و استحضار حفاظ مزبور اخذ مال الاجاره را نموده، به حفاظ قسمت نمایند.
شرط سابع: طاحونه مزبوره را از هر جهت جمع‌آوری نموده که خرابی از طاحونه از جزئی و کلی بهم نرسد که همیشه دائر و آباد و گردان باشد.
شرط ثامن: این طاحونه دخلی به موقوفات مطلقه سرکار فیض‌آثار ندارد، مخصوص بیست و چهار نفر حفاظ دوره متبرکه است.

تولیت طاحونه مزبوره مفوض به مرحوم آقا محمدحسین خطیب سرکار فیض آثار بوده و بعد از وفات متولی، تولیت موقوفه مزبوره به خود حقاظ عالی مقدار راجع خواهد بود، به این طریق که دو نفر از حقاظ مزبور هر کدام اکبر و ارشد و اورع و اصلح و اتقی که متصف به صفت [صفات] مذکوره بوده باشد، یک عشر حق التولیه را بردارند. و هر کس از عمال سرکار فیض آثار دخل و تصرفی در طاحونه مزبوره بنمایند، در خون جناب ابا عبدالله الحسین - علیه السلام - شریک خواهند بود. والسلام.

[حاشیه] مخفی و مستور نماند که واقف مزبور، صادرات و عوارضات و حواله‌جات (کذا) به هر اسم و رسم حواله‌جات داعی از دفترخانه همایون اعلی موضوع نموده، هر کس هم از عمال دیوان و غیره حواله‌جات نمایند، ایشان هم در خون جناب خامس آل عبا حضرت سیدالشهدا - علیه السلام - دخیل خواهند بود. والسلام.

نمره ۳۷

واقف: خلدمکان میرزا محمدزمان خلف صدق مرحوم امیر بهاء‌الدین الحسینی آل براق - طاب ثراه - به تاریخ ۹ شهر شوال ۱۰۸۳.

موقوفه: همگی و تمامی نصف شایع کامل از کل مزرعه بایره موسومه به مبارک‌آباد، مشهور به جیب‌آباد که الحال معروف به جیم‌آباد است، واقعه در بلوک تبادکان که مدار کل آن در حین حیوات واقف بر سیزده (۱۳ زوج) عوامل بوده، مع اراضی آبی‌زار و دیمچه‌زار و صحاری و قنوات و آبار و محال و انهار و کل ما یتعلق بها، محدود به حدود ذیل:

حدی به اراضی مزرعه طرق. حدی به مزرعه سنگ بست.

حدی به اراضی مزرعه بازق حوض. حدی به اراضی مزرعه تنگل.

مصارف: بعد از وضع اخراجات و مال و جهات از حاصل موقوفه، آنچه باقی ماند، اعشاراً تقسیم نمایند. حق التولیه، دو عشر.

حق النظاره، یک عشر.

صرف و خرج و اعطاء غرباء زوار آن آستان مقدس نمایند، ۷ عشر.

تولیت و نظارت:

تولیت با جناب متولی‌باشی سرکار فیض آثار که در آن زمان میرزا شاه تقی محمد بوده است. و نظارت با ولد خود میرزا قوام‌الدین محمد بوده است. و بعد از ناظر مزبور با اولاد ایشان، ما تعاقبوا و تناسلوا هر یک که ارشد باشند. و بعد از تولیت مزبوره موسومه فوق، تولیت موقوفه مزبوره با اولاد مرحوم واقف خواهد بود هر یک که ارشد بوده باشند، به شرطی که ناظر مزبور نباشد. و در صورتی که به غیر از ناظر مزبور ولدی از برای واقف نباشد، تولیت هم مثل نظارت با ایشان و اولاد اصلح ایشان خواهد بود، بطناً بعد بطن.

نمره ۳۸

واقف: مرحوم مغفور حاجی ابراهیم خادم روضه مقدسه سرکار فیض آثار

به تاریخ شهر شوال المکرم سنه ۱۰۸۴.

موقوفه: همگی و تمامی یک رشته قنات شهر مرغ آباد واقعه در بلوک جاغرق من توابع مشهد مقدس که مدار کل مزرعه مزبوره بر چهار زوج عوامل دایر است، با جمیع ملحقات شرعیه و عرفیه و کل ما یتعلق بها، محدود به حدود اربعه ذیل:

حدی به اراضی مزرعه سیدآباد. حدی به شیرین (۴).

حدی به انگ فهقهه. حدی به اراضی چهل حجره.

مصارف: بعد از وضع مخارج لازمه خود موقوفه، و نیم عشر حق التولیه، هرچه باقی ماند، صرف روشنائی نمایند.

تولیت بعد از وفات مرحوم واقف با متولی باشی آستانه مقدسه است. حق التولیه بیشتر از نیم عشر بر ندارند.

نمره ۳۹

واقف: مرحوم میرزا سعدالدین محمد - رحمة الله علیه -

به تاریخ شهر ربیع الثانی سنه ۱۰۹۳.

موقوفات: تمامی مزرعه گودسلوک و باغات و مستقالات و غیره.

• مزرعه گودسلوک، بالتمام.

• باغات

متصل به مزرعه مزبوره، ۴ قطعه.

واقعه در طرق به انضمام عمارت و بیدستان و حرم سرا و غیره، ۵ باب.

• یخچال

به انضمام پاره گی (کذا) و حصار، [یک] باب.

مع پاره گی با متعلقات، [یک] باب.

• حصار

در جنب یخچال مشتمل بر بیوتات، [یک] باب.

مشتمل بر بیوتات، یک دانگ و نیم.

• محوطه سبزی کار، دو جریب.

• اراضی، دو قطعه.

قطعه [ای] که به اجاره داده شده، تخمیناً ۵ دانگ.

قطعه [ای] در جنب اراضی مزرعه مزبوره، یک دانگ [و] نیم.

• خان به انضمام یک دربند دکان بقالی، [یک] باب.

• بیشه بیدزار

بیدستان طاق نما مع حوض خانه و قهوه خانه و حمام، [یک] قطعه.

بیدستان واقعه در خارج باغ، [یک] قطعه.

مصارف: بعد از وضع مخارج لازمه، به مواجبه مؤذنان و مصارف روشنائی دیوار کوبهای جنبین طاق مرصع برسانند.

تولیت بعد از مرحوم واقف با ارشد اولاد آن مرحوم است مطلقاً. و در صورت انقراض، با تولیت آستانه مقدسه است.

نمره ۴۰

واقف: خلد مکان رضوان جایگاه محمود بیگا ناظر بیوتات خاصه شریفه

به تاریخ ۲۰ شهر رمضان المبارک سنه ۱۱۲۰.

موقوفه: واقعه در بلوک تبادکان و نوغان من بلوکات مشهد مقدس معلی مزی در خارج حصار بند شهر.

مزرعه و اراضی:

• مزرعه خیرآباد محراب خانی موسومه به محمودآباد، از کل شش دانگ، ۵ دانگ. مقررأ حدود:

حدی به مزرعه شادکن. حدی به مزرعه رده.

حدی به مزرعه جمع آباد و اسفریزی. حدی به مزرعه سرجرد و خیابان.

• اراضی بیاض مشاع قابل زراعت واقعه در خارج دروازه نوغان، از جمله سیزده جریب کل، ۶ جریب. مقررأ حدود:

حدی به خندق. حدی به اراضی مزرعه شادکن.

حدی به شارع عام. حدی به اراضی که به مزرعه فخر خانی میرود.

قنات معینه مشهوره به قنات درویش بیگ در خارج دروازه نوغان که مستغنی از تحدید است. به عبارت اخری پنج آلاز از جمله دوازده آلاز کل مزرعه مزبوره که هر دو آلاز یک شبانه روز، و مدار مزرعه مزبوره نیز شش شبانه روز دایر است. از کل شش دانگ، دو دانگ [و] نیم.

مصارف: بعد از وضع ملزومات زراعت و خرج قنوات و مال و جهات دیوانی از هر جهت که موجب آبادانی و تکثیر محصول باشد وضع نموده، آنچه باقی ماند، به مصارف و مخارج مدیله برسانند.

حق التولیه، یک عشر.

حق التصدی متصدی، نیم عشر.

نایب‌الخدمه و نایب‌الزیاره، ۹ تومان.

مخارج: آنچه از مصارف فوق فاضل آید، صرف مأکول و ملبوس چهل نفر ایتم سادات ذریه علویه و موجب معلّم ایشان نمایند که هر ساله در صحن مقدّس مشغول به تحصیل باشند.

• ملبوس و مأکول

ملبوس که هر ساله به هر طفلی دو دست زمستانی و تابستانی پوشانند.

قبا، ۴۰ نفر فی دو ثوب، ۸۰ ثوب. پیراهن، ۴۰ نفر فی دو ثوب، ۸۰ ثوب.

زیرجامه، ۴۰ نفر فی دو ثوب، ۸۰ ثوب. کلاه، ۴۰ نفر فی دو عدد، ۸۰ عدد.

کفش، ۴۰ نفر فی دو زوج، ۸۰ زوج. شال کمر، ۴۰ نفر، مقررّاً ۴۰ طاقه.

مأکول:

نان، ۴۰ نفر فی ۱۰ سیر، ۱۰ من. مقررّاً سالیانه، ۳۶ خروار و ۵۰ من.

برنج طعام طبخ شده، به قرار نفری یک چاریک، ۴۰ نفر فی ۱۰ سیر، ۱۰ من. مقررّاً سالیانه، ۳۶

خروار و ۵۰ من.

• موجب معلّم و غیره

موجب معلّم که به جهت ایتم مزبوره تعیین شود که در صحن مقدّس به امر مزبور اقدام نماید. ۲

تومان و ۵۰۰۰ دینار.

اجرت حمام و گازری نقداً، باید مهمّ‌سازی هر یک از ایتم مزبوره بوده باشد، به قرار نفری یک صد

دینار. سالیانه، ۴ تومان و ۸۰۰۰ دینار.

شروط:

شرط اول: چنانچه از اطفال ایتم سادات به میزان چهل نفر کسر باشد و طفل سید پیدا نشود، از

اطفال شریف که از طرف مادر سید و ذریه رسول باشند، ماخذ چهل نفر را تمام کنند. و اگر طفل

شریف هم میزان چهل نفر را برنگیرد، از اطفال شیعیان علی بن ابی طالب (ع) که قائل باشد، عدد را

تمام نمایند.

شرط ثانی: معلّم اطفال شخص متدین صالح باشد که در درس و ممارست اطفال اهتمام نماید. اگر

سیدی متّصف به صفات مزبوره جهت تعلیم اطفال بهم رسد، مقدّم بر غیر سید است، مشروط بر

آنکه همچنان [که] مترصد تربیت اطفال خود می‌باشد، ایتم سادات را نیز توجّه نماید، بدون فرق.

شرط ثالث: آنچه از مصارف مخارج فوق اضافه آید، قدری صرف قلم و دوات و کاغذ و اسباب تعلیم

کتابت ایتم مزبوره گردد، [و] تتمّه را صرف حلیم ماه مبارک رمضان و سایر آیام متبرکه سال نموده،

به مستحقّین بخوراند.

شرط رابع: به اطفال مزبوره تا حین بلوغ شرعی ملبوس و جیره به تفصیل فوق داده شود. و بعد از

رسیدن به حدّ بلوغ، دیگر از وقف مزبور بی نصیب خواهد بود. صرف یتیم دیگر نمایند که به دستور

فوق مشغول تحصیل باشد.

تولیت و غیره:

تولیت با متولّی‌باشی آستانه مقدّسه است که از قِبَل اعلیٰ حضرت اقدس شاهنشاه هر عصر و زمان مامور باشد. اگر چنانچه املاک موقوفه را به اجاره می‌دهند، به اجاره طویله ندهند. مقرر آنکه سالی که موقوفه را به اجاره دهند، متصدّی لازم ندارد، نیم عشر حقّ التصدّی را به مصارف مزبور فوق اضافه نمایند.

نیابت زیارت مزبوره فوق را مرحوم واقف مفوّض فرمودند به رضوان جایگاه میر سید حسین مازندرانی. و بعد از وفات آن مرحوم با ولد اکبر ایشان میر سید محمد بوده و بعد از فوت ایشان با یکی از اولاد میر سید حسین که اصلح و انساب باشد که متولّی‌باشی آستانه مقدّسه صلاح دانند. و بعد از انقراض اولاد و نبودن شخص صالحی که اهلیت داشته باشد، جناب متولّی‌باشی سرکار فیض‌آثار، شخصی متقی و صالح را تعیین نمایند که نیابت واقف بوده، در هر زمان به دستور سایر خدام در روضه مقدّسه بعد از خدمت هر روزه، نماز و زیارت به نیابت و قدری تلاوت قرآن مجید نموده، واقف را به دعای خیر یادآوری نمایند.

نمره ۴۱

واقف: خلد مکان میرزا محمد مؤمن وزیر رضوان جایگاه علّیین آرامگاه شاه طهماسب - طاب الله ثراه - به تاریخ ۲۰ محرم الحرام ۱۱۳۶.

موقوفه:

- مزرعه حسینی که دو رشته قنات است. محدود به حدود ذیل:
 - حدّی به مزرعه نوده.
 - حدّی به کوشک مهدی.
 - حدّی به کال تخم مرز.
 - حدّی به کال ارون.
- مزرعه دنجان بلوک تبادکان، تماماً.
 - حدّی به مزرعه جمع آباد.
 - حدّی به مزرعه باقرآباد.
 - حدّی به مزرعه علی آباد.
 - حدّی به مزرعه امین آباد.
- مزرعه علی آباد خارج دروازه نوغان که هشتاد جریب از اراضی آن باغ شده و چهار یک از باغات متعلّق به علی آباد است، به انضمام محوطه پیرجز. تماماً کلاً متعلّق است به علی آباد. محدود به حدود ذیل:
 - حدّی به باغات کنار کال و نکاح.
 - حدّی به مزرعه سمرقند و باقرآباد.
 - حدّی به مزرعه محمدآباد و عشرت آباد.
 - حدّی به مزرعه دنجان و امین آباد.
- مزرعه جمع آباد بلوک تبادکان مع محوطه علی مردان خان که متعلّق است کلاً به جمع آباد. از

مدار هفت سهم کل، ۶ سهم. مقررأ حدود:

حدی به مزرعه امین آباد. حدی به مزرعه شادکن.

حدی به مزرعه دنجان. حدی به مزرعه محراب خان.

مصارف: بعد از وضع تعمیرات و مخارج لازمه موقوفه و عشر حق التولیه، به قرار ذیل تقسیم نمایند. **نصف** از کل منافع اوقاف را همه ساله در ایام عاشورا و یوم جمعه صرف و خرج روضه خوانی نمایند. **نصف:**

• ربع از کل را موجب حفاظ و صرف روشنائی نمایند.

موجب حفاظ، ۵ نفر.

حافظ سر مقبره شاه مرحوم، ۴ نفر. حافظ سر مزار والده شاه مرحوم، [یک] نفر.

صرف روشنائی و بخور سر مزار از بقیه موجب پنج نفر حافظ نمایند.

• ربع دیگر از کل منافع سه نفر نایب‌الزیاره بدهند که به امکان متبرکه مشرف شده، به نیابت شاه مرحوم زیارت نمایند.

تولیت بنابر وصیت شاه مرحوم با جناب بابا یوسف بوده و بعد از فوت ایشان با جناب ملا رفیع ولد آن مرحوم، نسلاً بعد نسل الی یوم القیامة. در صورت انقراض با مجتهد جامع الشرائط ارض اقدس خواهد بود.

نمره ۴۲

واقف: حاجیه شهربانو بیگم بنت مرحوم میرزا اسماعیل - رحمة الله علیهما -

به تاریخ شهر رمضان المبارک ۱۲۲۹.

موقوفه: همگی و تمامی دو زوج ده مظفر با جمیع توابع و لواحق آن بر سرکار فیض آثار.

مصارف: بعد از وضع عشر حق التولیه، در جمیع سال در مسجد بالای سر مبارک تا صبح شمع روشن نمایند به قدر حاجت، و چنانچه خرج علاوه بهم رسد، خرج نمایند. و هرگاه چیزی بماند، بر

سر پنج کشیک به جمیع خدام والامقام تقسیم نمایند. موافق حصه و رسد خود تصرف نمایند.

تولیت بعد از وفات واقفه با نواب مصطفی میرزا و بعد از ایشان با هر صاحب سعادت که متوجه امورات سرکار فیض آثار باشد، از متولی و ناظر و غیرهم.

نمره ۴۳

واقف: رضوان جایگاه علیین آرامگاه حاجی ظهیرالدوله محمدناصر خان قاجار - طاب ثراه -

به تاریخ سنه ۱۲۸۸.

موقوفه: همگی و تمامی و جملگی شش دانگ مزرعه موسومه به شادکن واقعه بیرون دروازه نوغان

با جمیع متعلقات آن که مستغنی است از تحدید و توصیف، که از آن جمله اراضی و صحاری و براری و مجاری دائره کان ام باثرة، مجری القنات و باغ و اشجار و انهار و یخچال و ریشه یونجه و علفزار و قلعه و غیره.

مصارف: بعد از وضع یک عشر حق التولیه و یک عشر حق النظاره که خمس از موقوفه می شود، چهار حصه دیگر را از منافع و محصول موقوفه مزبوره بعد از اخراجات لازمه موقوفه در هر زمانی از ازمنه، بقیه را صرف دوا و غذا و پرستار و غیر ذلک بیماران دارالشفای سرکار فیض آثار نمایند.

تولیت و غیره:

تولیت مادام الحیوات با خود رضوان جایگاه واقف - طاب ثراه - بوده و بعد از وفات با اولاد اکبر و ارشد آن مرحوم، و چنانچه اکبر و ارشد با هم تساوی داشته باشند، قرار به قرعه گذاشته به اسم هر یک اقبال متولی خواهد بود. اگر اولاد منقرض شد، امر موقوفه مختل ماند، تولیت با مجتهد عادل ارض اقدس خواهد بود.

نظارت با جناب عالم زمانی حاجی ملا آقا بزرگ طهرانی - اعلی الله مقامه و رفع الله درجه -، بعد از وفات آن جناب، با اولاد آن مرحوم است، نسلاً بعد نسل و بطناً بعد بطن. در صورت انقراض اولاد، امر نظارت با مجتهد عادل دیگر ارض اقدس خواهد بود، سوای مجتهد امر تولیت.

نمره ۴۴

واقف: فردوس جایگاه امیر حسین خان نظام الدوله فرمانفرمای مملکت خراسان - طاب ثراه - به تاریخ شهر شوال المکرم ۱۲۹۱.

موقوفه:

- مزرعه محمدآباد، از کل آن، نصف. مقررأ حدود:
 - حد شرقی به اراضی نهر و اراضی مزرعه موسومه به هندالآباد(؟).
 - حد غربی به باغات و اراضی مزرعه گودسلوک.
 - حد جنوبی به اراضی مزرعه گل خطمی و اراضی نهر.
 - حد شمالی به اراضی مزرعه پیر(؟) جمال(؟) و ابراهیمآباد و مهرآباد.
 - مزرعه بحرآباد، ۶ دانگ. مقررأ حدود:
 - حد شرقی به اراضی مزرعه سحیلآباد(کذا).
 - حد جنوبی به اراضی ده نوک(؟) و سیفآباد و دهشک. حد شمالی به اراضی مزرعه رحیمآباد.
- مصارف:** بعد از وضع تعمیرات لازمه قلعهها و تنقیه قنوات و مصالح الاملاک و اخراج منال دیوانی، اگر مطالبه و دریافت شود، آنچه فاضل از محصول و منافع وقف عاید گردد، اعشاراً تقسیم نمایند.
- مصارف مذبله، ۴ عشر.

- یک عشر: حق التولیه، نیم عشر. حق النظاره، نیم عشر.
 - در فصل قوس که اول زمستان است، جناب متولی و ناظر تدارک پوستین و کلیجه نمایند که قیمت پوستین از هفت هزار (۷۰۰۰ دینار) و کلیجه از سه هزار (۳۰۰۰ دینار) علاوه نباشد، به سادات و فقرا بدهند. دو عشر.
 - حق الرضاعه و حق الکفاله اطفال رضیع که درب مسجد و صحنین مقدسین می گذارند، مخارج آنها را بأقلّ ما یتصور بدهند تا زمانی که ممیز شوند. یک عشر.
 - به فقراء زوّار از اهل ایران و از سایر ممالک که در زمره شیعیان اثنی عشری باشند از اعراب حرمین و حجازین و عتبات عالیات و اتراک ماوراء النهر، بناءً علی رأی المتولی و الناظر به جهت قیمت کفش و پیراهن و زیرجامه و پوستین و کرایه، به قرار ذیل کارسازی نمایند. ۶ عشر.
 - زائرین مکی و مدنی عتبات به قدر مراتب آنها، هر نفری از دو تومان الی پنج تومان رایج کارسازی نمایند.
 - زائرین هندوستان و ترکستان و بلاد آذربایجان، نفری از یک تومان الی سه تومان موصوف رسانند.
 - زائرین بقیه بلاد ایران با حفظ مراتب آنها به هر نفری از یک تومان الی دو تومان کارسازی دارند.
 - زوّار بنگش و بربر و شیعیان بلاد افغانستان نفری از سه هزار الی الی (*) یک تومان کارسازی نمایند.
 - زائرین بلاد قریبه و نواحی مشهد به هر نفری از دو هزار الی پنج هزار رسانند و قُرب و بُعد منازل آنها را هم منظور دارند.
- [حاشیه] مقرر آنکه متولی و ناظر مطمئن شوند که هر یک از حضرات مذکور بعد از اخذ وجه مقرر از جهت کرایه به اوطان خود مراجعت نمایند، نه اینکه مجاور شوند.

تولیت و نظارت:

- تولیت موقوفه مزبوره با جناب مستطاب جلیل الشان متولی باشی آستانه مقدسه سرکار فیض آثار است.
- نظارت موقوفه مزبوره با اهد و اتقی علمای ارض اقدس خواهد بود.

نمره ۴۵

- واقف: مرحوم جنت مکان خلدآشیان حاجی علی اکبر خان به توسط مرحوم رضوان جایگاه میرزا شفیع اعتمادالتولیه بر حسب وصایت آن مرحوم.
 - به تاریخ شهر ذی حجه الحرام سنه ۱۳۱۲.
- موقوفه:**

طاحونه شاهراه با جمیع متعلقات از زیرچوب و بالاچوب و ادوات حجریه و حدیدیه و خشبیه و غیره که مشتمل است بر یک تنوره و یک خانه که دو حجر دایر است از آب نهر شاهی، از کل آن، یک ثمن.

مزارع:

- مزرعه حلوائی واقعه در بلوک تبادکان با جمیع متعلقات از قلعه و محوطه و غیره، از کل آن، نصف.
- مزرعه قاسم آباد واقعه در بلوک تبادکان متصل به مزرعه حلوائی با جمیع متعلقات از قلعه و غیره، بالتّمام.
- مزرعه مهدی آباد متصل به بحرآباد واقعه در بلوک میان ولایت با جمیع متعلقات، از کل آن، ربع.
- **مصارف:** بعد از وضع اخراجات لازمه موقوفه و اخراج سی سال صوم و صلوة از جهت واقف که به شخص امینی داده شود که به عمل بیاورد، بقیه را اعشاراً تقسیم نمایند.
- حق التولیه و حق النظاره، یک عشر.
- حق التولیه، نیم عشر.
- حق النظاره، نیم عشر.
- در حق غربا و زائرین ظاهر الصلاح وافدین و مطوفین روضه مقدسه از بابت ردّ مظالم مرحوم موسی حاجی علی اکبر خان مزبور فوق، یک عشر.
- قیمت کفش و کلیجه و پوستین جهت فقراء زائرین و وافدین آستانه مقدسه، یک عشر.
- جهت فقرا و ارباب استحقاق از خدام و فراش و دربانان و غیره از منسوبین آستانه مقدسه، به قرار هر نفری یک تومان، دو عشر.
- از بابت خرج تاهل سادات عالیة الدرجات که غریب باشند و به فقر و مسکنت موصوف و قادر به گرفتن عیال نباشند، یک عشر.
- عیدی اطفال ایتام سادات در روز عید غدیر بدهند، هر نفری سه هزار دینار رایج خزانه عامره، یک عشر.
- جهت مصارف روضه خوانی در ایام و لیالی متبرکه که در آستانه مقدسه اقامه مجلس عزای گلگون قبای عرصه نینوا - علیه السلام - نموده، از بابت گلاب و چای و اطعام و غیره که منوط است به رای سرکار تولیت جلیله عظمی، دو عشر.
- اجرت دو نفر حافظ و قاری کلام الله مجید که همه روزه دو جزو قرآن هر نفری تلاوت نمایند و یک زیارت مخصوص کرده که هر روزی چهار جزو قرآن و دو زیارت بشود، ثواب آن را هدیه نمایند به روح موسی مزبور و والدین او و طلب مغفرت جهت آنها نمایند، یک عشر.
- **تولیت** و نظارت با متولی باشی و ناظر آستانه مقدسه است، مقرر آنکه املاک را از سه سال بیشتر اجاره ندهند.

نمره ۴۶

واقف: جناب جلالت مآب اجل اکرم افخم عالی آقا میرزا محمود خان مدیرالدوله العلیه، متولی باشی سنه ماضیه آستانه مقدسه - دامت شوکته -

به تاریخ شهر رمضان المبارک، ایت ٹیل ۱۳۱۶.

موقوفہ:

- همگی و تمامی عملہ و اعیان نصف از کلّ یک باب مسلخ واقعہ در جنب نہر خیابان در خارج دروازہ خیابان سفلی قریب بہ مزرعہ محمدآباد، ۳ دانگ.
- همگی و تمامی کلّ یک باب یخچال جدید البناء واقف واقعہ در اراضی مزرعہ طرق در جنب ایوان طرق، ۶ دانگ.

مصارف: بعد از وضع مخارج تعمیرات لازمه و حق الارض موقوفتین کہ سالی ہفت تومان و پنج ہزار است و یک عشر حق التولیه و یک عشر حق الناظم، آنچه فاضل آید، بہ مصارف مذیلہ برسانند.

صرف سوخت و روشنائی چہل چراغ بلور وقفی جناب واقف معظم کہ پشت سر مبارک در حرم محترم آویختہ اند، در ہر شبی یک گروانکہ شمع گچی باید فروختہ شود و در شبہای متبرکہہ دو مساوی سایر لیالی، یک دستگاہ. حق الزحمہ و اسقاط، ۹ تومان.

حق الزحمہ خادمی کہ مشغول افروختن چہل چراغ است، ۴ تومان.

اسقاط و تعمیر چہل چراغ، ۵ تومان.

صرف مجلس جشن مولود حضرت ثامن الائمہ - ارواحنا فداہ - کہ یازدہم شهر ربیع الاول می شود، ۴۶ تومان.

مخارج نہار و چائی و غلیان، ۴۰ تومان.

انعام روضہ خوان و شاعر کہ در مجلس روضہ و شعر بخوانند، ۶ تومان.

تولیت و غیرہ:

تولیت موقوفہ مزبورہ با جناب جلالتمآب اجلّ اکرم افخم متولّی باشی آستانہ مقدّسہ عرش نشانہ است. **ناظم** مجلس جشن عید مولود و مراقب روشنائی چہل چراغ مزبور، جناب مستطاب بہاء التولیه میرزا داود حسینی وزیر وظایف آستانہ مقدّسہ است. و بعد با اولاد ایشان، بطناً بعد بطن و نسلاً بعد نسل با ملاحظہ صلاحیت.

بلوک جام و غیرہ

نمرہ ۴۷

واقف: رضوان جایگاہ علیین آرامگاہ میرزا ابوطالب رضوی - طاب ثراہ - ناظر کلّ آستانہ مقدّسہ بہ تاریخ ۲۰ شعبان سنہ ۱۰۸۸.

موقوفہ:

- مزرعہ سمنجان واقعہ در بلوک جام من بلوکات مشہد مقدّس، از کلّ آن، ثمن.
- مزرعہ حسن آباد متصل بہ مزرعہ مزبورہ، از کلّ شایع کامل آن، ثمن.

مصارف: حاصل و منافع موقوفتین مزبور تین را همه ساله بعد از وضع اخراجات و ملزومات موقوفتین، اعشاراً تقسیم نمایند.

حق التولیه، یک عشر.

صرف روشنائی دو شرفه که مرحوم واقف در روضه منوره تعیین فرموده‌اند، ۸ عشر.

موجب یک نفر فرآش که باید مشغول خدمت شرفه‌های مزبوره باشد، یک عشر.

شروط: رقبات موقوفه مزبوره را وقف مخلد و حبس مؤبد بر روضه مقدسه دانسته، نخرند و نفروشد و به اجاره طویل ندهند و معاوضه نمایند و تبدیل نکنند. مجملاً نحوی که موجب اخفاء وقف باشد، مرتکب نگردند. و مباشرین اوقاف دخل در رقبات مزبور تین ننموده، حساب از متولی نطلبند و داد و ستد او را منوط به رای متولی دانند.

تولیت با مرحوم خلدآشیان واقف که خود متولی آستانه مقدسه بوده‌اند و بعد از ایشان با اسن و ارشد اولاد ذکور نسل بعد نسل. و اگر اولاد ذکور منقرض شود، تولیت با جناب متولی باشی نوعی آستانه مقدسه است که آنچه لازمه نظم و نسق اوقاف است به عمل آورند.

نمره ۴۸

واقف: مرحوم مغفور مختار بیگ - رحمة الله علیه -

به تاریخ شهر ذی قعدة الحرام سنه ۱۰۹۶.

موقوفه:

- مزرعه مشهدی خلیفه، واقعه در بلوک جام، بالتمام.
- مزرعه خواجه نبی (؟) واقعه در بلوک ایضاً، از مدار ۱۲ سهم کل، ۸ سهم.
- مصارف:** بعد از وضع تعمیرات لازمه خود موقوفه و یک عشر حق التولیه، به دو مصرف ذیل برسانند.
- صرف بر شربت خانه مبارکه از بابت مزرعه مشهدی خلیفه.
- صرف بر زوآر ارباب استحقاق از بابت مزرعه خواجه نبی گردد.
- تولیت** با جناب مستطاب متولی باشی آستانه مقدسه سرکار فیض آثار است.

نمره ۴۹

واقف: مرحوم خلدآشیان جنت مکان میرزا محمد رضای مؤتمن السلطنه وزیر و پیشکار مملکت خراسان - طاب ثراه - که مصالحه نموده‌اند به جناب مستطاب شریعت مدار آقا سید احمد مجتهد بهبهانی کربلائی که ایشان وقف نموده‌اند.

موقوفه:

- مزرعه بازه حوض بالا، از مدار ۲۰ سهم کل، ۱۴ سهم. مقررأ حدود:

- حدّی به گذر عارفی. حدّی به ده سرخ.
 حدّی به کרוخ. حدّی به بازه رضی.
 • مزرعه کاریز سفید، از مدار ۲۰ سهم کلّ، ۱۴ سهم. مقررّاً حدود:
 حدّی به زمان آباد. حدّی به ملک آباد.
 حدّی به تلال و جبال. حدّی به شاهراه.
 • مزرعه زمان آباد، از مدار ۲۰ سهم کلّ، ۱۴ سهم. مقررّاً حدود:
 حدّی به کاریز سفید. حدّی به ملک آباد.
 حدّی به مهدی آباد. حدّی به تلال و جبال.

مصارف:

- بعد از وضع یک عشر حقّ التولیه و نیم عشر حقّ النظاره، بقیه را به مصارف مذّیله برسانند. نقد: ۳۴۰ تومان. جنس: ۳۳ خروار.
- مصارف سر مقبره مرحوم رضوان جایگاه واقف - طاب ثراه - ، نقد: ۳۲۸ تومان. جنس: ۳۳ خروار.**
- مواجب حقاظ و غیره، نقد: ۸۶ تومان (کذا). جنس: ۳۳ خروار.**
- حقاظ، نقد: ۸۰ تومان. جنس: ۲۸ خروار.**
- حقاظ که در هر روز هفت جزو و نیم قرآن تلاوت نمایند، ۴ نفر فی نقد: ۱۲ تومان، جنس: ۳ خروار.
 • از اوّل غروب آفتاب تا دو ساعت از شب گذشته و از طلوع فجر تا اوّل آفتاب هر چهار نفر حاضر و مشغول تلاوت باشند.
 • از اوّل آفتاب تا ظهر، دو نفر، و از اوّل ظهر تا غروب حاضر و مشغول تلاوت باشند، دو نفر.
 [مقررّاً] نقد: ۴۸ تومان. جنس: ۱۲ خروار.
- حقاظی که مثل سایر حقاظ دوره آستانه مقدّسه باید حاضر شوند و صبح و شام دو جزو قرآن تلاوت نمایند و بعد از فراغ قرآن، [زیارت] دوازده امام بخوانند، ۱۱ نفر. مقررّاً، نقد: ۳۲ تومان. جنس: ۱۶ خروار.
- صدرالحقاظ، [یک] نفر. مقررّاً نقد: ۷ تومان. جنس: ۱ خروار.
 • سایر، ۱۰ نفر فی نقد: ۲ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۱ خروار و ۵۰ من. [مقررّاً] نقد: ۲۵ تومان. جنس: ۱۵ خروار.
- خطیب و غیره، نقد: ۱۶ تومان. جنس: ۵ خروار.**
- خطیب که همه روزه بعد از فراغ حقاظ دوره، خطبه بخواند، [یک] نفر. مقررّاً نقد: ۱۰ تومان. جنس: ۲ خروار.
- قرآش که مستحفظ است و خدمت مقبره در تمام سال به عهده او است، [یک] نفر. مقررّاً نقد: ۶ تومان. جنس: ۳ خروار.

مستمری و غیره، ۱۳۸ تومان.

• مستمری روضه‌خوان که در شب‌های جمعه و دهه‌ عاشورا و لیالی متبرکه در صفة سر مقبره ذکر مصیبت نمایند، ۳ نفر فی ۵۰۰۰ دینار، ۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار. مقررآ سالیانه، ۱۸ تومان.

• ردّ مظالم جهت مرحوم واقف که اول هر ماه در سر مقبره به فقراء طلب و غیره باید داده شود، ۲۰ نفر فی ۵۰۰۰ دینار، ۱۰ تومان. مقررآ سالیانه، ۱۲۰ تومان.

• قیمت شمع و گلاب و غیره، ۹۴ تومان.

• شمع روشنائی جلو حقاظ دوره، سالیانه، ۱۸ تومان.

• شموع روشنائی سر مقبره از لاله‌های جلو حقاظ و چهل چراغ و دیوارکوب‌ها، از طلوع فجر الی یک ربع از آفتاب گذشته و از غروب الی دو ساعت از شب گذشته. یک شبه، مقررآ ۱۵۰۰ دینار. المقرر یک ماهه، ۴ تومان و ۵۰۰۰ دینار. والمقرر سالیانه، ۵۴ تومان.

• قیمت گلاب و غیره، ۲۲ تومان.

• قیمت گلاب، سالیانه، مقررآ ۶ تومان.

• اسقاط اسباب، ۱۶ تومان.

• کسر اسباب سر مقبره، سالیانه، مقررآ ۱۰ تومان.

• اسقاط لاله حقاظ دوره، ۶ تومان.

• اجرت یک نفر از مقدّسین با سواد که متولّی اجیر نماید، در هر روز جمعه با غسل زیارت جامعه در پیش روی مبارک و با زیارت دوره و زیارت وارث با دو نماز زیارت، و همچنین در شب‌های احیا و به علاوه در لیالی مزبوره، سورة «روم» و «عنکبوت» را بخواند. یک ماهه، مقررآ ۱ تومان. المقرر ۱۲ ماهه، ۱۲ تومان.

• تولیت و غیره:

• تولیت با غفران‌مآب میرزا مصطفی خان ولد مرحمت و مغفرت‌پناه واقف - طاب ثراه - بوده است. و بعد با اصلاح و ارشد اولاد ذکور او، نسلآ بعد نسل الی آن ینقرض. و بعد الانقراض راجع است به حکومت شرعیة ارض اقدس که مقبول خاصّ و عامّ باشد.

• نظارت مفوض است به تولیت آستانه مقدّسه، همه عمل موقوفات می‌باید به اطلاع تولیت آستانه مقدّسه بگذرد. در فصل میزان متولّی حساب موقوفه را به دفترخانه مبارکه سرکار فیض آثار آورده و تفریق محاسبه به نظارت متولّی‌باشی آستانه مقدّسه بگذرد.

بلوک چناران

نمره ۵۰

[حاشیه] حکم شرعی مرحوم مغفور حاجی میرزا محمدحسن - طاب ثراه - شهیر به حاجی مجتهد

– اعلى الله مقامه – در خصوص دو زوج ملک بروره من بلوک چناران من بلوکات ارض اقدس.

[حکم]

مزرعه بروره به نیابت شرعیه از شهادت عالی جنابان مبادی آدابان آخوند ملا عباس بقمچی عادل و آخوند ملا محمد علی عشق آبادی ثابت العداله، و خلاصه السادات و النجباء العظام كهف الحاج و المعتمرين حاجی سید صادق رضوی، و سلاله النجبائی میرزا امجد سر دفتر معدل مؤید الشهادت عالی شأن آقا محمد کاظم عرب، ثابت و محقق شد که همگی و تمامی مجری المیاه و محلّ زراعت دو زوج شایع کامل از کلّ مزرعه بروره واقعه در بلوک میزان قرب چناران خارج ارض اقدس معلی با کافه ملحقات آن از اراضی و صحاری آبی زار و دیمچه زار و غیره و کلّ ما یتعلق بها، وقف بر فقرا و مساکین و زائرین مستحقین می باشد. حال و (*) تولیت آن با سرکار شوکت مدار متولی سرکار فیض آثار می باشد و در ید متصرفین آن به عدوان و غصب می باشد. لهذا حسب الشرع المطاع بر متصرفین تمامی دو زوج مزرعه مزبوره با کافه ملحقات آن واجب و لازم است که تخلیه ید تصرف خود نموده، به تصرف سرکار شوکت مدار متولی باشی سرکار فیض آثار واگذارند، با اجرة المثل سنوات تصرف که آن هم به مصارف وقف مصروف دارند.

و این چند کلمه حسب الحكم الشرعی قلمی گردید. به تاریخ ۲۷ شهر رمضان المبارک سنه ۱۲۵۵.

بلوک میان ولایت

نمره ۵۱

واقف: مرحوم مغفور حاجی علی اکبر ولد رضوان جایگاه حاجی ملک محمد اصفهانی ساکن مشهد مقدس به تاریخ سنه ۱۱۰۴.

موقوفات: واقعه در بلوک میان ولایت و رادکان و شاندریز.

بلوک میان ولایت

قریه فولیان و حصار و اراضی و بیوتات و باغات واقعات در مزرعه مزبوره.

• قریه فولیان که بین الشركاء ۱۲ زوج عوامل دایر است با جمیع توابع و لواحق از اراضی و صحاری و کلّ ما یتعلق بها، نصف. مقررأ حدود:

حدی به مزرعه جنگی.

حدی به اراضی مزرعه باقوی.

حدی به اراضی مزرعه باقراآباد.

حدی به رودخانه کشف رود و راهیان.

• اراضی معینه

• به جمعی داده شده که خانهها در آن احداث و سکنی نمایند و شرط شد که عین آن را بیع و شری نکنند.

• به نصفه کاری به مردم داده شده.

- محوّطه، [یک] قطعه. انبار، دو باب.
- **حصار و بیوتات** واقعه در مزرعه مزبوره
 - **حصار**، ۳ باب.
 - **حصار قدیمی و جدیدی**، دو باب.
 - **[حصار]** مشهور به **حصار بیات**، حدّاً به طاحونه علاءالدین، [یک] باب.
 - **بیوتات**، ۵ باب.
 - در **جنب خانه اماموردی سیاه**، [یک] باب.
 - **مشهور به خانه کاوس**، [یک] باب.
 - **مشهور به خانه اماموردی**، [یک] باب.
 - **مشهور به خانه چنبر عرب**، [یک] باب.
 - **مشهور به خانه نظر دجاجی (۴)**، [یک] باب.
 - **باغات مفصله ذیل** واقعات در مزرعه فولیان که وقف بر چهار نفر متعلّقان واقف است.
 - **باغ و بستان (۴)** با عمارت و باغچه و طولیه و انبار که در جنب عمارت و حدّ و جهات مشهور به **خانه سالار خجی**، دو جریب. مقررّاً حدود:
 - **حدّی به نهر**. **حدّی به حصار**.
 - **حدّی به باغ تیول زار (۴)**. **حدّی به ممرّ عام**.
 - **باغ مکروم**، دو جریب. مقررّاً حدود:
 - **حدّین به باغ ورثه علی یار بیگ یوزباشی مهر (۴)**. **حدّین به ممرّ عام**.
 - **باغ به بذرگری غلام حسین**.
 - **حدّی به نهر**. **حدّی به زمین شلتوک زار**.
 - **حدّی به اراضی مزرعه مزبوره**. **حدّی، ایضاً**.
 - **مزرعه دهشک و اراضی و حوالی** واقعه در مزرعه مزبوره.
 - **مزرعه دهشک** که مدار آن بین ارباب و شرکاء در بیست پنج نفر دایر است، از اراضی و صحاری و غیره، و **قدراحصه** از کلّ بیست و پنج فرد، ۳ فرد. مقررّاً حدود:
 - **حدّی به حریم رودخانه کشف رود**. **حدّی به نهر خطایان**.
 - **حدّی به اراضی مزرعه چنبر غربال و قادرآباد**. **حدّی به اراضی مزرعه علاءالدین و منصوریه**.
 - **اراضی واقعه در مزرعه مزبوره**.
 - **ابتیاعی**، از حاجی طاهر خریده شده.
 - **مشهور به زمین سه گوشه**، دو فرد، مقررّاً [یک] قطعه.
 - **ایضاً**، [یک] قطعه.

- ایضاً، دو فرد، مقررأً [یک] قطعه.
- مشهور به جوی خطایان، [یک] قطعه.
- مشهور به زمین سهلک، [یک] قطعه.
- که از دو حد متصل به نهر است، دو فرد، مقررأً [یک] قطعه.
- واقعه در مزرعه شقاه و غیره. از بابت واقعه در مزرعه شقاه.
 - آیش بالا، ۵ دانگ.
 - آیش پائین، ۵ دانگ و نیم.
 - ایضاً آیش پائین، یک دانگ و نیم.
 - محدود به ملک ملاً ولی و به رودخانه و به دهشک، ۳ فرد.
 - متفرقه
 - محوطه از جمله اراضی چنبر غربال، [یک] قطعه.
 - متصل به نهر از دو حد، [یک] فرد، مقررأً [یک] قطعه.
 - به گذار ملک چنبر غربال، خریده شده، ۸ فرد، مقررأً [یک] قطعه.
 - حق الشرب از جماعت مذیله اخذ شود.
 - قریه حیدر، ۸۰۰ دینار.
 - قریه محمدعلی، ۸۰۰ دینار.
 - قریه کلبی، ۶۰۰ دینار.
 - زمین، ۲۵۰ دینار.
 - حاصل، ۶۰ من.
 - خانه، واقعه در مزرعه مزبوره، دو باب.
 - حوالی مشهور به خانه‌های خواجه عنایت دهشکی از چوب‌پوش و چنبری اشجار با کلّ حصار و انبار و باغچه جنب حصار، یک باب.
 - اراضی حوالی دیگر، [یک] باب. مقررأً حدود:

حدی به محوطه سرکار.	حدی به نهر.
حدی به محوطه رعیتی.	حدی به خانه صفی‌قلی.
 - قریه خطایان که مدار آن بالفعل بر چهار زوج عوامل است، با اراضی و صحاری و حصار و باغ، قدیمأً و جدیدأً و عن الحد(۴)، از جمله مزرعه مذکوره بقدر الحصّة الشایعة، نصف. مقررأً حدود:

حدی به اراضی مزرعه دهشک.	حدی به اراضی سهلک.
حدی به رودخانه کشف‌رود.	حدی، ایضاً.
- بلوک رادکان و شاندیز**

بلوک رادکان که به شرح سه طغری قبالهجات (کذا) مبیاعه شرعیه از حاجی محمدجعفر و حاجی هاشم و خواجه محمدرضا ابتیاع شده.

مزرعه جعفرآباد، از کل، ۳ زوج.

مزرعه مؤمن آباد، از کل، ثلث.

مزرعه فاضل آباد، از کل، ثلث.

مزرعه فریکان (۴)، از کل، ثلث.

مزرعه حصار نو، از کل، ثلث.

بلوک شاندیز

مزرعه نو چاه، از اراضی و صحاری و باغات قدیمی و جدیدی و حصار و مشارب و مراتع، بالتمام. مقررأ حدود:

حدی به اراضی مزرعه راهیان. حدی، ایضاً.

حدی به اراضی مزرعه جنگی. حدی به اراضی مزرعه عشق آباد.

مصارف: همه ساله بعد از وضع مالیات و تنقیه القنوات و بستن نسق و سایر امورات ضروریه، سوای باغات واقعه در مزرعه فولیان که وقف بر چهار نفر است، چنانچه نوشته خواهد شد.

• حاصل قریه فولیان و دهشک و خطایان به انضمام متعلقات آنها، سوای باغات فولیان، ۱۰ سهم.

• حق التولیه و حق النظاره، یک سهم و نیم.

حق التولیه، یک سهم. حق النظاره، نیم سهم.

• سادات سکنه نجف اشرف و کربلای معلّ و کاظمین که به عزم زیارت آیند، هر کدام را به قرار

ذیل نقد و جنس بدهند. و شرط نمایند یک مرتبه کلام الله مجید را ختم نموده، ثواب آن را به

روح واقف هدیه نمایند. نقد: ۳۰۰۰ دینار. جنس: گندم: ۵۰ من، جو: ۵۰ من.

مقررأ از ده سهم کل، یک سهم و نیم.

• زوآر جبل عامل و بحرین و جزائر، هر کدام را نقد و جنس داده، شرط نمایند یک مرتبه ختم کلام

الله مجید را نموده، به روح واقف هدیه نمایند. نقد: ۳۰۰۰ دینار. جنس: گندم: ۵۰ من، جو: ۵۰ من.

مقررأ از ۱۰ سهم کل، ۳ سهم.

• برادرزاده‌های واقف که ایشان آقا محمدصالح و حاجی ملک محمد و آقا محمد مؤمن اولاد حاجی

محمد مؤمن می باشند و برادرزاده‌های دیگر واقف، آقا محمدعلی و آقا محمدحسین ولدان علی عسکر

اصفهان. و بعد از آن اولاد اولاد ذکور ایشان، بطناً بعد بطن و نسلاً بعد نسل و عقباً بعد عقب،

بالسویه تقسیم نمایند.

از ۱۰ سهم کل، مقررأ ۴ سهم.

• حاصل باغات واقعه در فولیان مذکور با حق الشرب تابعه مستمر، و از مجری المیاه مزرعه مزبوره

وقف صلاحیت چهار نفر ذیل متعلقین واقف و اولاد ذکور و اولاد اولاد ذکور ایشان است، بعد از عشر حق التولیه باید ارباعاً تقسیم شود. ۴ سهم.

ملاً فریدون، [یک] سهم. جمشید، [یک] سهم. عبدالله، [یک] سهم. رستم، [یک] سهم.

شروط:

• **شروط** موقوفات فولیان و دهشک و خطایان و غیره:

شرط: و بعد از فوت هر یک از برادرزاده‌های مذکورون و عدم اولاد و اولاد اولاد ایشان، حصّه مختصّه متعلق به موجودین، و بعد از فوت و انقراض ایشان متعلق به اقوام و اقارب واقف، الأقرب فالأقرب، و با انقراض آن متعلق به زوّار جبل عامل و بحرین و جزائر خواهد بود. و حاصل منافع را بعد از وضع موضوعات متولی ضبط و تسلیم ملاً فریدون متعلق واقف خواهد بود. و ملاً فریدون ده یک را جهت حق الجعاله تصرف نموده، بقیه را به زوّار برسانند.

شرط: متولی و غیره تغییر در امر موقوفات را خلاف دانسته، مرتکب نشوند.

• شروط باغات فولیان:

شرط: هرگاه یکی از چهار نفر مزبوره که متعلقین واقفاند فوت شوند، حصّه مختصّه او که یک ربع است، بر سر موجودین باید قسمت شود.

شرط: و اگر اولاد اولاد ذکور متعلقین واقف منقرض شدند، باغات مزبوره وقف بر زوّار جبل عامل و بحرین و جزائر است. و تولیت آن مخصوص متولی سرکار فیض آثار خواهد بود که هر ساله بعد از یک عشر حق التولیه، نه عشر دیگر را حسب المسطور فوق به زوّار جبل عامل و غیره بالسویه تقسیم نماید. **شرط:** متولی سرکار فیض آثار در جمیع اوقات تقویت موقوف علیهم نماید که احدی از متولیان جزو تعدی ننماید.

تولیت:

تولیت موقوفات فولیان و دهشک و خطایان و غیره، مادام الحیوات با خود واقف. و بعد وفاته با متولی باشی سرکار فیض آثار است که املاک موقوفه را از روی دقت معمول داشته، همیشه تعمیر و توفیر محال موقوفات را مقدم بر همه مخارج دانسته، در آبادانی و تزاید منافع موقوفات بکوشد.

تولیت باغات مادام الحیوات با واقف. و بعد با ارشد و اتقی موقوف علیهم و اولاد ذکور و اولاد اولاد ذکور ایشان، یک عشر حاصل باغات مزبوره را به حق التولیه تصرف نماید و نه عشر دیگر را متولی و سایر موقوف علیهم فی مابین قسمت و تصرف کنند.

نظارت با یکی از برادرزاده‌های واقف که اصلح و ارشد و اتقی و اعلم باشند و در مشهد مقدّس حاضر بوده سکنی نمایند و به لوازم امور نظارت اقدام کنند. و هرگاه برادرزاده‌ها متّصف به صفات فوق نبوده یا در مشهد سکنی نداشته باشند، نیم سهم حق النظاره را اضافه، یک سهم و نیم سادات سکنه نجف اشرف و غیره نموده، تسلیم ایشان نمایند.

[حاشیه] توضیح آن که گماشتگان صدور و متصرفان وقف دخل در موقوفات و حاصل آن نمایند و حقّ الصداقه و حقّ النظاره و حقّ التصدی از این محالّ بر خود حرام دانند. و متولیان شرعیه از سه سال زیاده به اجاره ندهند. و در اصل اجاره دادن به ارباب حکم و متقلّب مرخص نیستند به اجاره دهند. والسلام علی من اتبع الهدی.

نمره ۵۲

واقف: مرحوم مغفور محمدحسین بیگ ولد مرحوم امیر خان بیگ قرقلو - رحمة الله علیهما - به تاریخ شهر ربیع الاول سنه ۱۱۸۷.

موقوفه و غیره:

موقوفه: یک زوج از شریف آباد که کلّ مزرعه مزبوره چهار زوج است، واقعه در بلوک جنابد میان ولایت مشهور به گاوکش.

حدّی به مزرعه دستجرد غلامان.

حدّی به زمین ایل حصار.

حدّی به اراضی سرآسیا [ب].

حدّی به زمین مزرعه نوروز آباد.

مصارف و غیره:

حاصل و منافع مزرعه مزبوره را بعد از مخارج لازمه رقبه موقوفه و یک عشر حقّ التولیه، بقیه را به مصارف ضروریّه آستانه متبرکه از شمع و چراغ برسانند.
تولیت با جناب متولّی باشی آستانه مقدسه است.

نمره ۵۳

واقف: مرحوم مغفور محمدعلی بیگ خلف مرحوم حاجی صفی قلی بیگ - رحمة الله علیهما - به تاریخ شهر شوال المکرّم ۱۲۱۸.

موقوفه: سه زوج الاّ یک دانگ از کلّ ۱۲ زوج مزرعه میزان که از دو جانب به اراضی مزرعه خین چماقی و اراضی مزرعه کرتیان متصل است.

مصارف: تمامی محصول عایده را بدون استثناء به مصارف موم روشنائی حرم محترم برسانند. اگر به مصرف دیگر برسانند، به لعنت ابدی گرفتار شوند.

نمره ۵۴

واقف: جنّت و رضوان آرامگاه میرزا محمدحسین الحسینی القزوینی عضدالملک متولّی باشی سرکار فیض آثار - طاب ثراه -

به تاریخ شهر جمادی الاولی ۱۲۷۴.

موقوفه: همگی و تمامی یک رشته قنات مشهوره به چهار طاق مسمی به حسین آباد واقعه در بلوک میان ولایت، محدود به حدود اربعه ذیل:

حدی به اراضی مزرعه جنابد وقفی آستانه مقدسه.

حدی به اراضی ماهی خورد و تبادلکان و کلاتجه خلانلوا.

حدی به مزرعه دوین وقفی آستانه مقدسه و سفروان(?) وقفی سادات رضوی.

حدی به اراضی مزرعه سلطان آباد و عبدالآباد.

مصارف: بعد از وضع مخارج ملکی و مالیات دیوانی، بقیه را اعشاراً تقسیم نمایند.

- حق التولیه و حق النظاره، یک عشر [و] نیم.
- حق التولیه، یک عشر.
- حق النظاره، نیم عشر.
- صرف تعزیه داری درب حرم محترم، به شرح ذیل در آیام وفات ائمه (ع) نمایند. ۶ عشر.
- وفات حضرت رسول. وفات حضرت امیر. وفات حضرت فاطمه.
- [وفات] حضرت امام حسن. [وفات] حضرت سیدالشهدا. [وفات] حضرت ثامن الائمه.

و در کشیک خدام والا مقام، شام به خدام و روضه خوان آن آیام بدهند.

- در یوم عید غدیر انعام به فقرا و سادات خدام علاوه بر استمراری آنها بدهند. دو عشر و نیم.

تولیت با متولی باشی آستانه مقدسه است و نظارت هم با ناظر کل آستانه مقدسه است. همیشه آنچه لازمه آبادی موقوفه است، مرعی دارند.

نمره ۵۵

واقف: مرحوم مغفور حاجی میرزا هدایت الله جواهری - رحمة الله علیه -

به تاریخ شهر ذی حجه الحرام ۱۲۸۲.

موقوفه: نصف از کل مزرعه شورآب واقعه در بلوک میان ولایت، محدود به حدود اربعه ذیل:

حدی به مزرعه اسلامییه.

حدی به طلال بین مزرعه مزبوره و حسن آباد.

حدی به طلال مزرعه زاک.

مصارف: آنچه از موقوفه عاید شود، بعد از وضع یک عشر حق التولیه و نیم عشر حق النظاره و تنقیه قنات و مخارج لازمه موقوفه مزبوره، بقیه را مخارج بیست نفر صغار اطفال سادات و عوام فقرا از شیعیان اثنی عشری که متصل در حجره صحن مقدس مشغول به تحصیل باشند، به انضمام اجرت معلّم آنها نمایند.

• اطفال سادات و عوام که همه به قرار ذیل به ایشان برسانند.

یک روزه، ۲۰ نفر فی نقد رایج: ۵۰ دینار. جنس: نان: ۱۰ سیر. [مقرراً] نقد پول رایج: ۱۰۰۰ دینار.

جنس: نان: ۵ من.

• معلّم با خطّ و سواد مقدّس ظاهر العداله که در هر عصری متولّی باشی آستانه مقدّسه تعیین نموده به دو قسط اجرت دهند.

شش ماهه، نقد ۳ تومان، جنس: گندم: ۱ خروار. مقررّاً سالیانه، نقد: ۶ تومان. جنس: ۲ خروار.

شروط:

شرط: هر یک از صغار که به حدّ بلوغ رسیدند، خارج نموده، طفل دیگر به جای او بیاورند که مشغول به تحصیل شود.

شرط: هرگاه نقد و جنس موقوفه، یکی علاوه و دیگری کسر آید، اضافه را بر کسر بیفزایند که کفایت از مصارف مزبوره نمایند.

شرط: هرگاه نقد و جنس هر دو کسر آید، به اندازه [ای] که مداخل وفا به مخارج نماید، از عدد اطفال کسر گذارند.

شرط: هرگاه نقد و جنس هر دو علاوه آید، این شاء الله تعالی، در زمستان صرف کلوجه [کلیجه] و سوخت اطفال شود. و اگر باز هم اضافه آید، در اعیاد بالسویه صرف ملبوس آنها نمایند.

تولیت و نظارت:

تولیت مادام الحیوات با خود واقف و بعد با اولاد ذکور و ذکور از ذکور است.

نظارت با جناب مستطاب اجلّ متولّی باشی نوعی آستانه مقدّسه سرکار فیض آثار است.

نمره ۵۶

واقف: مرحوم مغفور حاجی میرزا حسین خلف مرحوم حاجی سید جعفر محرّر - طاب ثراه -

به تاریخ ۲۴ شهر رجب المرجّب ۱۲۸۵.

موقوفات:

مزرعه حاجی آباد واقعه در بلوک میان ولایت، سواى حصّه و سهم از باغات آن که محدود است به مزرعه مزبوره، از همگی و تمامی شش زوج ملکى خود از مدار هشت زوج مجرى المیاه محلّ زراعت مزرعه مزبوره، با کافّه ملحقات شرعیه و منضمّات عرفیه از اراضى و صحارى آبى زار و دیمچه زار و آبار و انهار و شرب و مشارب و مراتع و معالف و تلال و جبال و قلعه و حصار و قنات، یک زوج، مقررّاً حدود:

حدّی به مزرعه مهدی آباد. حدّی به مزرعه ناظر آباد.

حدّی به مزرعه سلطان آباد و دوغ فروش. حدّی به کلاته حاجی حسن و اراضى مهدی آباد.

قلعه مهدی آباد جنب مزرعه حجی آباد (کذا) و غیر ذلک مع کلّ ما یتعلّق بها با تمامی و همگی اشجار مثمره واقعه در پشت نهر شاهى از اراضى مزرعه مهدی آباد، به انضمام اراضى میان باغ مزبور با کافّه ملحقات شرعیه و منضمّات عرفیه از ممرّ و مدخل و فضا و جدران و کروم و اشجار و بیشه و لویر و

- زمین مزبور و غیر ذلک، کلّ ما يتعلّق بها، به شرح ذیل.
- قلعه مهدی آباد مع کلّ ما يتعلّق بها، سوای حصّه و سهم از باغات حجی آباد. از کلّ دو زوج و نیم، سدس.
 - اشجار مثمره واقعه در پشت نهر شاهی که در اراضی مزرعه مهدی آباد. ۷۰ چوبه.
 - اراضی میان باغ مزبور که من حیث المساحة تعیین شده است. ۳ جریب.
 - **طاحونه** و اشجار واقعه در کنار نهر شاهی محاذی قلعه حجی آباد مزبور و غیر ذلک که فی محلّ وقوعها غنی از تحدید و توصیف است، با کافّه ملحقات شرعیّه از ممرّ و مدخل و آلات و ادوات و جوی و زیر جوی مع کلّ ما يتعلّق بها.
 - طاحونه، از کلّ دو حجر، ۳ خمس.
 - اشجار
 - بالا جوی طاحونه مزبور، از کلّ، مقررّاً ۳ خمس.
 - تحت جوی طاحونه الی آخر باغ پشت نهر، بالتّمَام.
 - **مصارف:** بعد از وضع مخارج زراعتی و تنقیه قنات و منال دیوانی و یک عشر حقّ التولیه و نیم عشر حقّ النظاره، آنچه فاضل آید، اثلاثاً تقسیم نمایند.
 - **صرف فقرای اطفال** ایتم سادات که در مکتب خانّه سرکار فیض آثار می باشند، به هر قسمی که متولّی و ناظر صلاح بدانند، مخارج آنها نمایند. ثلث.
 - **صرف قرآء** سر مقابر و تعزیه داری حضرت سیدالشهدا - علیه السلام - و افطار مساکین و طلبّاب در ماه مبارک رمضان به شرح ذیل نمایند. دو ثلث.
 - هر ساله متولّی و ناظر به قرآء سر مقابر گندم بدهند که تلاوت کلام الله مجید نمایند، ۳ نفر، مقررّاً ۴ خروار.
 - سر مقبره والد واقف که قرب سقاخانه عمارت مدفون است، قرائت نماید، [یک] نفر، مقررّاً ۱ خروار و ۵۰ من.
 - سر مقبره والده و همشیره واقف که در صحن عتیق مدفون اند، قرائت نمایند، [یک] نفر، مقررّاً ۱ خروار.
 - در زمان حیات واقف به جهت مؤمنین و بعد از وفات واقف ناظر به هر کس و به هر جا که تلاوت نماید، [یک] نفر، مقررّاً ۱ خروار و ۵۰ من.
 - باقی: باقی از دو ثلث را بالمناصفه صرف و خرج نمایند.
 - صرف تعزیه داری حضرت سیدالشهدا - علیه السلام - با امکان در خانه خود واقف، و الا در خانه یکی از علمای اصلح اعلم ارض اقدس در لیالی متبرکه، نصف.
 - خرج افطار ماه مبارک رمضان به فقرا و مساکین و طلبّاب آنچه وفا نماید، بدهند، نصف.

تولیت و نظارت:

تولیت مادام الحیوات با واقف می‌باشد. و بعد وفاته با جناب جلالت‌مآب متولّی‌باشی سرکار فیض‌آثار است.

نظارت با جناب میرزا داود ضابط سرکار فیض‌آثار است و بعد با ولد ذکور ارشد اصلح جناب معزی‌الیه است، نسلماً بعد نسل. و بعد از انقراض اولاد ناظر مزبور ذکوراً و اناثاً، نظارت با اعلم و اصلح علمای ارض اقدس خواهد بود.

نمره ۵۷

واقف: جنّت و رضوان جایگاه میرزا سعید خان متولّی‌باشی آستانه مقدّسه وزیر امور خارجه - طاب ثراه - به تاریخ تنگوز ئیل ۱۲۹۲.

موقوفه: کلّ مزرعه فتح‌آباد موسومه به عیدآباد من بلوک میان ولایت، محدود به حدود اربعه ذیل:

حدّی به قریه سنقاسی و علی‌آباد. حدّی به شاه‌آباد و فنگ وقفی مسجد جامع.

حدّی به سلوجرد و ابراهیم‌آباد. حدّی به مزرعه بقاوی.

مصارف: بعد از مصارف و عمارات رقبه موقوفه و منال دیوانی همه‌ساله آنچه فاضل آید، متولّی شرعی اعشاراً قسمت نموده، به موجب ذیل معمول دارند.

حقّ التولیه، یک عشر.

مصارف سر مقبره و غیره، ۹ عشر.

• صرف روشنائی و مواجب حافظ و فرّاش و قیمت گلاب و اسباب چراغ برای مدفن و مضجع خلدآشیان واقف به اقتضای قیمت و تسعیر هر زمانی، جناب متولّی‌باشی همان عصر شخص فرموده، به شرح ذیل برسانند، ۳ عشر.

• شمع روشنائی اعمّ از مومی و گچی جهت سر مقبره موافق ساعات و دقایق راتبه حرم محترم سالیانه روشن نمایند. یک شبه، مقرراً ۴ عدد.

• مواجب، نقد: ۱۱ تومان. جنس: ۸ خروار.

حافظ، دو نفر، مقرراً نقد: ۸ تومان. جنس: ۶ خروار.

فرّاش، [یک] نفر، مقرراً نقد: ۳ تومان. جنس: ۲ خروار.

• قیمت، ۴ تومان و ۲۰۰۰ دینار.

گلاب که فرّاش در مضجع مزبور به زائرین بدهد.

۱۲ ماهه فی ۱۰۰۰ دینار، ۱ تومان و ۲۰۰۰ دینار.

کسر لاله و قیمت چراغ. تقریباً، ۳ تومان.

• صرف روضه‌خوانی و قیمت کلوجه [کلیجه] در زمستان و کفش و مخارج فقراى زائرین امام(ع) و

غیره. ۶ عشر.

- صرف تعزیه‌داری در لیالی دههٔ عاشورا و جمعات در حرم محترم و قیمت گلاب ممتاز که بعد از ختم مجلس روضه باید داده شود، یک عشر.
- قیمت کلوجه در زمستان و کفش و خرجی در سایر اوقات به فقراء زوار که قصد عود به وطن دارند، هر یک را از سه هزار دینار (۳۰۰۰ دینار) الی هفت هزار دینار (۷۰۰۰ دینار) رایج بدهند، مراجعت به ولایت خود نمایند، ۴ عشر.
- مخارج به عموم فقراء مجاور، اعم از غریب و بومی، هر نفری از سه هزار دینار (۳۰۰۰ دینار) الی پنج هزار دینار (۵۰۰۰ دینار) رایج بدهند، یک عشر.

شروط:

شرط اول: ابتدا کنند به عمارت ضروریهٔ محل موقوفه اعم از تنقیه القنات و ابقاء قلعه و خانهٔ رعیتی که مایهٔ آبادی گردد، به قدری که محتاج باشد و سبب تکثیر حاصل و منافع شود. و از پنج ساله زیاد به اجاره ندهند.

شرط ثانی: اگر مداخل وقف زیادتر شود، در زیاد نمودن آن اختیار با متولی باشی آستانهٔ مقدسه است. و اگر، خدای نخواست، کمتر از مصارف شد، بعد از عشر حق التولیه مصارف سر مقبره را مقدم بر سایر مخارج بدارند. آنچه باقی ماند، به نوعی که مشخص شده علی الترتیب المقرره مصروف دارند.

شرط: غله اعم از آنکه گران باشد یا ارزان، مبلغ و مقداری که برای مواجب حفاظ و فرآش مقرر شده، کمتر نباید داده شود.

شرط: اگر از سه عشر مصارف و مواجب و قیمت گلاب و غیره سر مقبره چیزی علاوه آید، به مردمان مقدس عابد داده، در لیالی متبرکه که با شرایط و آداب مأثوره زیارت جامعهٔ کبیر در حرم محترم قرایت نمایند.

تولیت مادام الحیوات با جناب جلالت مآب واقف، و بعد وفاته با متولی باشی آستانهٔ مقدسه است.

نمره ۵۸

واقف: امیر الامراء العظام سردار محمدعلم خان حکمران بلخ و بدخشان - دام اقباله العالی - به وکالت مرحوم خلدآشیان حاجی سید ابوالحسن خان امین کل آستانهٔ مقدسه - طاب ثراه - به تاریخ شهر رجب ۱۳۰۹.

موقوفه: متناً و هامشاً از همگی و تمامی کل مزرعهٔ موسومه به شمس آباد واقعه در بلوک میان ولایت سوای یک قطعه باعجهٔ مقابل درب قلعه، ۳ دانگ. مقررأ حدود:

حد شرقی متصل به اراضی مزرعهٔ سید اسد(؟).

حد غربی به نهر قنات معروف به شلنجر.

حدّ جنوبی به اراضی مزرعه محمدآباد و قلعه قوس آباد.
حدّ شمالی به نهر و اراضی مزرعه شریف آباد.

مصارف: بعد از اخراج مالیات و یک عشر حق التولیه و یک عشر حق النظاره، همه ساله موم گذاخته به انضمام اجرت شمعی صاحب جمع شماع خانه مبارکه و مواجب ضابطان شموع حرم محترم جهت سوخت و روشنائی شمع موسوم به نور العلم وقفی حرم محترم به شرح ذیل برسانند.

• موم گذاخته ایتیان نموده به صاحب جمع شماع خانه مبارکه بدهند که در هر ماهی یک عدد شمع به وزن یک من و نیم به ضابطان کشیک خمسه تسلیم نماید که در حرم محترم هر شب روشن نمایند. یک ماهه، مقررّاً [یک] عدد. المقررّ ۱۲ ماهه، ۱۲ عدد فی ۱ من و ۲۰ سیر، ۱۸ من.
• اجرت و غیره، ۷ تومان.

• اجرت شمعی و قیمت نخ فتیله شمع و کسر گداز موم به صاحب جمع شماع خانه مبارکه بدهند که شمع مزبور را هر ماهه تسلیم ضابطان نماید. سالیانه، مقررّاً ۲ تومان.
• مواجب ضابطان شموع که در حرم محترم شمع مزبور را هر شب روشن نمایند. سالیانه، مقررّاً ۵ تومان.

مخارج آنچه از حاصل موقوفه اضافه از مصارف فوق آید، تا سه سال تحویل تحویلدار آستانه مقدسه شده، جمع نمایند. اگر خرابی در قنات واقع شود، خرج تنقیه قنات نمایند که آباد گردد. و اگر آفتی به محصول رسد، صرف موقوفه نمایند. و اگر در این سه سال ضرری اتفاق نیفتد، کفش و پوستینچه به فقراء و مستحقین زائرین ذیل رساند.

زوّار بربری. زوّار بنگشی. زوّار قندهاری. زوّار کابلی و غیره.

تولیت و غیره:

تولیت با جنات مستطاب اجل متولی باشی آستانه مقدسه است.
نظارت با جناب میرزا ابوالقاسم خان نایب الامانه و بعد فوته با اولاد مشارالیه است، ذکوراً کان أم اناثاً.

نمره ۵۹

واقفان: جنابان آقا میرزا حسن خان و آقا میرزا محمدعلی خان و آقا میرزا حسین علی خان - دام اقبالهم العالی - خلفان رضوان جایگاه علیین آرامگاه مؤتمن السلطنه وزیر و پیشکار مملکت خراسان - طاب ثراه و جعل الجنه متواه -

به تاریخ شهر صفر المظفر ۱۳۱۰.

موقوفه: یک سهم از بیست سهم مزرعه دهشک واقعه در بلوک میان ولایت.

مصارف: بعد از وضع یک عشر حق التولیه، بقیه را محلّ مواجب سه نفر خادمی در آستانه مقدسه از جهت واقفین معزّی الیههم که مادام الحیوات در کشیک اول مشرف باشند و شام و مواجب معمولی

خدّام والامقام را همه‌ساله دریافت نمایند. و بعد از فوت ایشان به اولادشان این خدمت با مواجب نسلاً بعد نسل مرحمت شود.

نقد: از بابت مواجب، ۳ نفر فی ۴ تومان، ۱۲ تومان.

جنس: ۳ نفر فی ۳ خروار، ۹ خروار.

تولیت با جناب جلالت‌مآب اجلّ اکرم افخم متولّی‌باشی آستانه مقدّسه سرکار فیض‌آثار است.

نمره ۶۰

واقف: جناب عمده‌التجّار و الاعیان افتخارالحاج حاجی عبدالحسین تاجر طهرانی خادم آستانه عرش‌نشانه خلف مرحوم مغفور حاجی آقا بزرگ - رحمة الله علیه -

به تاریخ ۱۱ شهر ذی‌قعدة الحرام قوی ثیل ۱۳۱۲.

موقوفه: همگی و تمامی مزرعه اندرقد معروف به امیرآباد واقعه در بلوک میان‌ولایت با جمیع متعلقات شرعی و عرفیه از اراضی و صحاری آبی‌زار و دیمچه‌زار و جبل و مراتع و قلعه و حصار و قنات و باغات و اشجار، کلّ ما يتعلّق بها.

حدّی به اراضی مزرعه زرکش، ملکی واقف معزی‌لیه. حدّی به اراضی چهل حجره.

حدّی به اراضی مزرعه دوست‌آباد. حدّی مشهور به کلاته مشهدی‌قلی.

سوی موازی ده خروار اراضی متصل به مزرعه زرکش که از وقف مستثنی شده‌است و بر ملکیت واقف باقی است.

مصارف: بعد از وضع یک عشر حقّ التولیه و نیم عشر حقّ النظاره، آنچه فاضل آید، صرف و خرج کارخانه زوّار عالی‌مقدار نمایند.

شروط:

شرط: دو خدمت خادمی، یکی در کشیک ثانی به واقف مشارالیه و دیگری در کشیک رابع به عالی‌جناب آقا ابوالقاسم تاجر یزدی مرحمت شده، مشرف باشند. مواجب و مرسوم این دو خدمت نقداً جنساً با شام و نهار معمولی هنگام پرداختن مواجب خدّام والامقام از منافع موقوفات مطلقه آستانه مقدّسه داده شود. و محلّ دفن در دارالسیاده مبارکه در جنب قبر مرحوم والدش حاجی آقا بزرگ به واقف مشارالیه مرحمت شد.

شرط: حاج مشارالیه مزرعه مزبوره به تصرف وقف داده، ثانیاً به موجب اجاره‌نامه معتبره تا مدت بیست سال از اولیای آستانه مقدّسه اجاره نموده و به عنوان اجاره تصرف کرده است که در هر سالی مبلغ سیصد تومان (۳۰۰ تومان) رایج به صیغه مال الاجاره تسلیم اولیای آستانه مقدّسه نماید که صرف و خرج کارخانه زوّاری شود. و در عرض مدت مزبوره زمان اجاره‌خیزات رادغبونات از طرف آستانه مبارکه به شرط اجاره‌نامه مزبوره ساقط است.

شرط: اولیای آستان قدس به اذن و اجازه تولیت جلیله به وفای شروط مرقومه در حق واقف معمول دارند.

شرط: بعد از انقضاء مدت اجاره واقف، تولیت جلیله آستانه مقدسه تعمیرات لازمه موقوفه را مقدم بر مصارف دارند.

تولیت و غیره:

تولیت در هر عصر و زمان مادام الدهور با جناب جلالت مآب اجل اکرم افخم متولی باشی آستانه مقدسه خواهد بود.

نظارت با جناب سلالة السادات حاجی میرزا حسین جواهری. و بعد وفاته با اکبر اولاد ذکور ایشان بطناً بعد بطن. و بعد الانقراض اولاد ذکور با اولاد ذکور از انان جناب سابق الذکر خواهد بود. و در صورت انقراض اولاد ناظر مزبور، نظارت با تولیت آستانه است.

ولایات خراسان

ولایت تربت و ترشیز و تون

تربت

نمره ۶۱

واقف: مرحوم مغفور خواجه علاءالدین خافی (کذا) - رحمة الله علیه -

بتاریخ عاشر شهر جمادی الثانی الثالثة و ثلاثین و تسعمائة من الهجرة، ۹۳۳.

موقوفه: مزرعة احمدآباد من محالّ بالا خاف (کذا)، مع کلّ ما يتعلّق بها من التوابع و اللواحق و الجداول و الانهار و غیر ذلك، از جمله ۲۰ سهم کلّ، مقررّاً ۱۸ سهم و نیم. المقرّر حدود:

حدّ شرقی به رودخانه سنجان. حدّ غربی متصل به اراضی قریه سیوکی.

حدّ جنوبی متصل به اراضی شیخ. حدّ شمالی به مزرعة بیابی (؟) متروکه.

مصارف: اولاً صرف تعمیر رقبه موقوفه را مقدم دارند. آنچه فاضل آید، پنج قسمت نموده، به مصارف ذیل برسانند.

• حقّ التولیه، خمس.

• بقیه را در مزرعة کلغری از بلوک رخ از ولایت نیشابور رباطی بنا کنند از خشت پخته که اساس و بنای از سنگ باشد، طول رباط چهل (۴۰) ذرع و عرض او سی (۳۰) ذرع، مشتمل بر خانه‌ها و صفه‌ها، مقابل یکدیگر شمالی و جنوبی که مسافرین و مسالکان را مأمن و مسکن بوده باشد، ۴ خمس.

مخارج: و پس از اتمام رباط مزبور منافع موقوفه مزبوره را اثلاً تقسیم نموده، به مخارج مذیله برسانند. **خرج** روضه متبرکه سرکار فیض آثار، دو ثلث.

جهت فرش و روشنائی، ثلث.

حَقَّاط و موالی که صبح و شام تلاوت کلام الله اشتغال داشته باشند، ثلث. **خرج** جهت مرمت و عمارت رباط مزبور و خرج مسافران که عزیمت طواف روضه منوره داشته باشند و فرش و روشنائی رباط مزبور و یک نفر مستحفظ که متصدی بستن و گشودن درب رباط مذکور بوده باشد، بر وجهی که رای متوالی اقتضا نماید، ثلث. **تولیت** با خواجه محتشم ابن خواجه محمد بردستکی [بردسکنی؟] و بعده اولاده بطناً بعد بطن و نسلماً بعد نسل، مقرر آنکه هر کس از اولاد متوالی اصلح و اورع و اتقی بوده، متصدی تولیت شود.

نمره ۶۲

واقف: موحوم مغفور حاجی مهدی قلی خان قرائی - طاب ثراه -
به تاریخ شهر ذی قعدة الحرام سنه ۱۲۸۹.
موقوفات: مزرعه و باغ و طاحونه و محوطه واقعه در بلوک سنجان بالا خاف (کذا) من محال تربت.
مزرعه محمدآباد، بالتمام. مقررأ حدود:
حدی به اراضی مهرآباد وقفی آستانه. حدی به اراضی مزرعه کیسار(؟).
حدی به اراضی نوقاب. حدی به کال جفرا تلو.
باغ و اراضی واقعه در علیای مزرعه محمدآباد.
باغ مشجر و مکروم، [یک] قطعه.
ارضی که تخمیناً یک صد و بیست من بذرافشان است، دو جریب.
محوطه یونجهزار کنار نهر محمدآباد، متصل به یکدیگر، دو قطعه.
طاحونه دایره واقعه در سفلی محمدآباد، از مدار ۱۲ سهم کل آن، ۹ سهم.
مصارف: بعد از وضع مخارج لازمه و مالیات دیوانی خود موقوفه و یک عشر و نیم حق التولیه و نیم عشر حق النظاره، بقیه را به شرح مذیله برسانند. نقد: ۶۶۴ تومان. جنس: ۴۵ خروار و ۵۰ من.
مصارف: ۴۳۰ تومان.
صرف تعزیه‌داری خامس آل عبا - علیه السلام -، ۲۸۸ تومان.
• در شهر محرم الحرام یا صفر المظفر هر ماه که ممکن شود، هر سالی ده شب روضه‌خوانی نموده، طعام از برنج عنبر بو بدهند. ۱۰ شبه، مقررأ ۱۴۰ تومان.
• جهت قند و چائی خدام والامقام که علی‌الاستمرار دو ساعت به غروب مانده صرف تعزیه‌داری نمایند. ۵ سهم: خدام، ۳ سهم. فرآش، دو سهم. مقررأ ۱۴۸ تومان.
قند [و] چائی و غیره، ۱۳۵ تومان.
پیشخدمتان مجلس، ۵ تومان.
روضه‌خوانها، ۸ تومان.

- صرف: ۱۴۲ تومان.
- جهت ملبوس اطفال ایتام سادات و معلّم ایشان که همه ساله باید داده شود. ۴۲ تومان.
اطفال، سالیانه، ۴۰ تومان.
معلّم، ۲ تومان.
 - جهت روشنائی و اسقاط اسباب، ۲۰ تومان.
صرف روشنائی، ۱۸ تومان.
اسقاط اسباب، ۲ تومان.
 - ۸۰ تومان.
 - جهت تعمیر کلام الله و کتب که اگر لازم نشد، کلیجه و پوستین فقرا شود، ۴۰ تومان.
جهت کلیجه و پوستین فقرا، هر ساله، مقررّاً ۴۰ تومان.
 - موجب و غیره: ۳۱ نفر. نقد: ۲۳۴ تومان. جنس: ۴۵ خروار و ۵۰ من.
موجب، ۹ نفر. مقررّاً، نقد: ۱۳۶ تومان. جنس: ۲۷ خروار و ۵۰ من.
 - موجب معتمدالسلطان عبدالحسین خان سرتیپ - دام اقباله - کفشبان باشی، به انضمام قیمت شام و نهار، سالیانه، نقد: ۱۱۰ تومان. جنس: ۱۰ خروار.
 - موجب اشخاص مفصله صفة بالاسر حرم محترم، ۸ نفر. مقررّاً، نقد: ۲۶ تومان. جنس: ۱۷ خروار و ۵۰ من.
 - حقاظ، ۶ نفر. مقررّاً، نقد: ۱۹ تومان. جنس: ۱۲ خروار و ۵۰ من.
صدرالحقاظ، [یک] نفر. مقررّاً، نقد: ۴ تومان. جنس: ۲ خروار و ۵۰ من.
 - سایر، ۵ نفر، فی نقد: ۳ تومان. جنس: ۲ خروار. [مقررّاً] نقد: ۱۵ تومان. جنس: ۱۰ خروار.
 - خطیب و غیره، دو نفر. مقررّاً، نقد: ۷ تومان. جنس: ۵ خروار.
 - خطیب، [یک] نفر. مقررّاً، نقد: ۴ تومان. جنس: ۳ خروار.
 - فرآش، [یک] نفر. مقررّاً، نقد: ۳ تومان. جنس: ۲ خروار.
 - انعام و مستمری، ۲۲ نفر. مقررّاً، نقد: ۹۸ تومان. جنس: ۱۸ خروار.
 - انعام کفشبانان صحنین مقدّسین عتیق و جدید، ۱۷ نفر، فی ۱ تومان، [مقررّاً] ۱۷ تومان.
 - مستمری خدام والامقام کشیک خمسّه، به انضمام قیمت شام معمولی، ۵ نفر. مقررّاً، نقد: ۸۱ تومان.
جنس: ۱۸ خروار.

نمره ۶۳

واقف: نواب مستطاب والا شاهزاده حاجی محمد میرزا - دامت شوکتہ العالی -

به تاریخ شهر جمادی الاخری ۱۳۰۶.

موقوفه: از کلّ شانزده سهم مزرعه محمدآباد شادمهر واقع در بلوک محولات که در سفلائی قریه ازغند واقع است. یک سهم و نیم. مقررّاً حدود:

حدّی به اراضی ازغند.

حدّی به اراضی ابوالقاسم.

حدّی به تلال.

حدّی به اراضی ازغند و قنات علی محمد.

مصارف: بعد از وضع تعمیرات لازمه و عوارضات دیوانی و یک عشر حق التولیه و یک عشر حق النظاره، آنچه از منافع فاضل آید، موجب و مرسوم نقدی و جنسی شام و نهار و سایر ملزومات مرسومه سالیانه یک نفر خادمی بقعه منوره از اولاد واقف در کشیک رابع به اذن اولیای آستانه قدس مشرف باشند، صرف نموده، در لیالی کشیک و غیر آن ذکر خیری از واقف نمایند. و مازاد از مصارف یک نفر خادم تا پنج تومان و علاوه هر چه از محصول موقوفه، چیزی عاید شود، در کشیک رابع در تحویل خانه فرآشان یا کشیک خانه خدام، هر کدام که وفا نماید، به اذن جناب آقای سرکشیک به مصرف روضه خوانی برساند.

تولیت و غیره:

تولیت فعلاً با نواب مستطاب اشرف ارفع اعظم والا رکن الدوله - دامت شوکته و اقتداره - که متولّی باشی آستانه مقدسه هستند، و بعد با جناب جلالت مآب اجل اکرم افخم متولّی باشی سرکار فیض آثار خواهد بود.

نظارت با خود واقف و بعد با اکبر اولاد که به خدمت مزبور مشرف باشد، و هکذا نسل بعد نسل و بطناً بعد بطن الی آن ینقرض. و در صورت انقراض با اولاد اکبر ذکور از اناث بطناً بعد بطن و بعد از انقراض با شخصی که از طایفه و قبیله واقف که به خدمت خادمی مشرف باشد.

ترشیز

نمره ۶۴

واقف: جناب مستطاب آقا شیخ محمدحسین طیب - زید مجده -

به تاریخ سنه یونت ثیل ۱۳۱۲.

موقوفه: یک سدس از کل مزرعه اسماعیل آباد واقعه در ترشیز، محدود به حدود اربعه ذیل، واقعه در کنار کال نبی آباد.

حدّی، غرباً متصل به اراضی کلاتچه اسباق.

حدّی به کلاتچه بایره خالق آباد.

حدّی به کلاته ته (۴) نیشابور (۴).

حدّی به کلاتچه کریم آباد که خالق آباد واقع است بین کریم آباد و شکر آباد.

مصارف: بعد از وضع مخارج لازمه خود موقوفه و یک عشر حق التولیه و نیم عشر حق النظاره، مابقی را به مصرف موجب و مرسوم نقد و جنس و شام و نهار یک نفر خادم، به قرار سایر خدام والا مقام.

تولیت و نظارت:

تولیت با جناب مستطاب اجلّ اکرم اعظم متولّی‌باشی نوعی آستانه مقدّسه سرکار فیض آثار خواهد بود. نظارت مادام الحیوات با خود و بعد با اولاد ذکور اکبر ارشد واقف، نسلاً بعد نسل و بطناً بعد بطن الی آن ینقرض. و در صورت انقراض اولاد با جناب ناظر آستانه مقدّسه خواهد بود.

تون جنابد

نمره ۶۵

واقف: مغفور خلدآشیان محمدحسین خان لژگی - طاب ثراه -

به تاریخ شهر صفر المظفر سنه ۱۱۷۶.

موقوفه: همگی و تمامی مجاری پنج سهم که عبارت از پنج شبانه‌روز میاه قریه بیلند من توابع قصبه جنابد بوده باشد.

مصارف: بعد از اخراجات لازمه موقوفه و دو عشر حقّ التولیه، آنچه فاضل آید، متولّی موقوفه به تصدیق علمای اعلام ذوی‌العزّ و الاحترام که ارباب استحقاق را از میان خدام والامقام آستانه مقدّسه اختیار نمایند و سلالة‌السادات متولّی خود بر ائشار ایشان اطلاع حاصل نماید، به ایشان برسانند. و هرساله قبوض ارباب استحقاق مزبور را به دفترخانه مبارکه سرکار فیض آثار تسلیم نموده، برات به مهر جناب متولّی‌باشی جهت سند خرج خود صادر نماید.

شروط: سلالة‌السادات متولّی، بقدر الامکان در نظم و نسق زراعت ملک مزبوره اهتمام نموده، خود را به هیچ وجه معاف نداشته. میاه و اراضی مزبوره را هرگاه صرفه زراعت نداشته باشد، به اجاره داده، وجه بدل الاجاره آن را به مصرف فوق برساند. و هرکس در ملک مزبور از حکام و ارباب مناصب به خلاف آنچه قلمی شده دخل و تصرفی نماید، به لعنت خدا و نفرین ملایکه گرفتار شود.

تولیت با عالی حضرت سلالة‌السادات میرزا محمدمهدی جنابدی و بعد با اولاد ذکور ایشان، نسلاً بعد نسل و بطناً بعد بطن، خواهد بود.

نمره ۶۶

واقفان:

مرحوم مغفور میرزا ابوالقاسم ولد میرزا عزیزالله گونابادی (ره)

مرحوم مغفور میرزا ابوطالب ولد میرزا محمدمؤمن گونابادی (ره)

سنه ۱۱۹۲.

موقوفه: از جمله ۲۴ سهم که سه طاقه از محلّ ۴۸ طاقه میاه از قنوات جاریه قصبه دولاب جنابد، یک سهم و نیم. مقررّاً، ۲۵۶ (کذا) فنجان.

مرحوم میرزا ابوالقاسم، ۵۵ فنجان.

مرحوم میرزا ابوطالب، ۱۷۱ فنجان.

مصارف بر روشنائی از شمع موم روضه مقدسه و شمع خانه مبارکه.

تولیت با متولی‌باشی سرکار فیض‌آثار، مقرر آنکه سعی در آبادی املاک فرمایند و مداخل آن را بر قرار هفت طاق که سابقاً وقف نموده است و شرکاء دیگر به عمل می‌آورند، به اجاره و استجاره داده و به مصارف روشنائی معمول دارند.

ولایت خوبشان شهیر به قوچان

نمره ۶۷

واقف: مرحوم مغفور میرزا محمداسماعیل ولد مرحوم میرزا محمدابراهیم خوبشانی - علیهما الرحمة - به تاریخ شهر ربیع الاول ۱۲۵۱.

موقوفه: تمامی موازی یک زوج کامل از مدار ۲۶ زوج قنات مجری المیاه دائره قریه آزال (کذا) من توابع سرولایت چناران که ملک طلق واقف بوده است.

مصارف: عمال و ضابطان آستانه منافع موقوفه را ضبط، و به مصارف سوخت دوره ضریح مقدس آن حضرت صرف نمایند.

تولیت با رضوان جایگاه علیین آرامگاه حاجی میرزا موسی خان - طاب ثراه - متولی‌باشی آستانه مقدسه بود. و بعد از وفات با اولاد آن مرحوم است، نسلاً بعد نسل و بطناً بعد بطن الی آن ینقرض.

نمره ۶۸

واقف: جنت و رضوان آرامگاه امیر حسین خان شجاع الدوله - طاب ثراه - به رضا و امضای نافذ شرعی مرحومه مغفوره جان بی‌بی حلیله جلیله واقف، و علیاجاهان شمیرا بیگم و قمرجهان صبایای مرحوم نجفقلی آقای زعفران‌لو، و کتاین بی‌بی صبیئه مرحوم مغفور قهرمان خان سرتیپ - رحمة الله علیه - و بی‌بی سلطان متعلقه مرحوم خان نایب.

به تاریخ شهر محرم الحرام سنه ۱۳۰۷.

موقوفه: همگی و تمامی مجری المیاه یک رشته قنات دایره، موسومه به قهرمان آباد که مدارش فعلاً بر ۱۶ عوامل است، واقع در بلوک بام با جمیع توابع و لواحق و متعلقات آن از قلعه و باغات و مراتع و دیمچه‌زار و غیره.

مصارف: بعد از وضع مالیات دیوانی و خرج قنات مزبوره و مصالح الاملاک، آنچه حاصل آید، اولاً به تفصیل ذیل، سر مزار مغفرت‌نثار قهرمان خان - طاب ثراه - که در صقه منوره دارالسیاده مبارکه مدفون است، صرف نمایند.

قیمت شمع و اسقاط اسباب و غیره، ۳۸ تومان و ۸۰۰۰ دینار.

• شمع چهار عدد لاله فیزی که طرف صبح و شام چهار ساعت باید افروخته شود، ۴ عدد. مقررأً سالیانه، ۲۸ تومان و ۸۰۰۰ دینار.

• اسقاط لاله و مصارف لیالی برات و قیمت گلاب به طور مقاطعه به ناظر و متصدی داده شود. سالیانه، مقررأً ۱۰ تومان.

مواجب حقاظ و فراش، ۶۹ تومان و ۶۰۰۰ دینار.

• حقاظ صحیح القرائه که در صبح و شام به دستورالعمل مرسوم و معمول تلاوت کلام الله مجید نمایند. ۴ نفر فی ۱ تومان و ۲۰۰۰ دینار، ۴ تومان و ۸۰۰۰ دینار. مقررأً سالیانه، ۵۷ تومان و ۶۰۰۰ دینار.

• فراش که مراقبت گذاردن چراغها و محافظت اسباب سر مقبره نماید. [یک] نفر، مقررأً ۱ تومان. المقرر سالیانه، ۱۲ تومان.

مخارج: آنچه از مصارف مقبره مزبوره زاید آید، یک عشر نقداً جنساً جناب متولی به حق التولیه تصرف نموده، بقیه را به مخارج مذبله برسانند.

• از بابت حق النظاره و حق التصدی جناب مستطاب شمس السادات آقا سید مرتضی هروی خادم آستانه مقدسه و معاون کتابخانه مبارکه. هر ۱۰ ساله، نقد: ۵۰ تومان. جنس: گندم: ۵ خروار.

• از بابت تعزیه داری در کشیک خانه مبارکه، لیالی کشیک ثالث طرف صبح یا شام یک مجلس منعقد کرده، همه ساله روضه بخوانند. ۳۰ تومان.

آنچه باقی ماند، به مصرف تجهیز سفر دنیوی و اخروی غربای مرضای دارالشفای مبارکه به اطلاع و تصویب نظارت اولیه دارالشفای مبارکه برسانند. به این معنی که اگر، این شاء الله تعالی، مرضی صحت پذیرفت، به اندازه استحقاق و لیاقت از یک تومان (۱ تومان) الی ده تومان (۱۰ تومان) خرجی راه به او بدهند، مراجعت به وطن نماید. و اگر مرحوم شد، مخارج کفن و دفن او نمایند.

تولیت و نظارت:

تولیت در هر عصری با جناب جلالت مآب متولی باشی آستانه مقدسه سرکار فیض آثار است. مخفی نماند که آبادی قنات مزبور فریضه دانسته جناب متولی باشی آستانه است که همواره اوقات مثل سایر موقوفات آباد و دایر بوده باشد و نگذارند ملک مزبور بایر و خراب بماند. و باید تولیت موقوفه مسطوره به همین ترتیب مصارف را لازم الرعایه داند و آبادی قنات را اهم و الزم شمرند.

نظارت و تصدی موقوفه با جناب شمس السادات سابق الذکر است. و بعد وفاته با اکبر اولاد ذکور، ما تعاقبوا و تناسلوا الی أن ینقرض. و در صورت انقراض اولاد، نظارت و حق النظاره ساقط است. باید تولیت جلیله، موقوفه مزبور را [] ضبط و اداره نماید.

توضیح آنکه جناب شمس السادات مخارج موقوفه را به موجب برات سرکار فیض آثار دریافت کرده، به مصارف مرقومه برساند و دیگر حق مداخله و تغییر حقاظ و باقی مخارج و مصارف را ندارند.

نمره ۶۹

واقف: مرحمت پناه رضوان جایگاه شجاع الدوله - طاب ثراه -

به تاریخ شهر صفر المظفر سنه ۱۳۰۷.

موقوفه: دو زوج از مدار ۵۲ زوج مزرعه دوین.

مصارف: سر مزار مرحومه مغفوره آغا بی بی والدۀ واقف و مرحوم خلدآشیان امیر گونه خان، اخوی

واقف - رحمة الله عليهم - به شرح ذیل. ۳۰ تومان.

• حافظ که صبح و شام به رسم سایر حفاظ آستانه مقدسه تلاوت کلام الله مجید نمایند. دو نفر فی

۱ تومان، ۲ تومان. مقررأ ۱۲ ماهه، ۲۴ تومان.

• فرآش به انضمام یک عدد چراغ لاله، صبح و شام به طور معمول آستانه عرش نشانه روشن نماید.

یک ماهه، مقررأ ۵۰۰۰ دینار. المقرر ۱۲ ماهه، ۶ تومان.

تولیت و نظارت:

تولیت موقوفه مادام الحیوات با مرحوم واقف بوده و بعده با اولاد اکبر ذکور خواهد بود.

نظارت با جناب آقا سید مرتضی شمس السادات می باشد که علی الرسم از ابتدای سنه آتی و ما بعدها،

موجب و مرسوم فوق را از عمال آستان مبارک دریافت نموده، به مصارف معلومه برساند.

نمره ۷۰

واقف: معتمدالسلطان حاجی اسماعیل خان سرتیپ و کارگزار ولایت قوچان خلف مرحوم حبیب الله

خان صندوق دار شادکان لو

به تاریخ ۸ شهر جمادی الاخری قوی ثیل ۱۳۱۳.

موقوفه: یک زوج از مدار ۵ زوج و شش طاق مزرعه بهار شادکان لو، محدود به حدود اربعه ذیل:

حدی به اراضی شیب و درزآب در قلعه جات سرو لایت نیشابور.

حدی به زمین های کاهان وقفی سرکار فیض آثار.

حدی به زمین های نمک نما و طایفه بریکانلو که در مزرعه مزبوره شریک ملک می باشند.

حدی، ایضاً.

مصارف: بعد از وضع یک عشر حق التولیه و نیم عشر حق النظاره و موجب و مرسوم و شام و نهار

معمولی یک خدمت جلیل خادمی که به واقف مرحمت شده است، آنچه فاضل از منافع موقوفه عاید

شود، به مصرف روشنائی برساند.

تولیت و نظارت:

تولیت موقوفه مزبوره مادام الدهور با جناب جلالت مآب اجل اکرم افخم متولی باشی نوعی آستانه

مقدّسه سرکار فیض آثار است.
نظارت با خود واقف است، نسلاً بعد نسل. چنانچه از اولاد واقف کسی باقی نماند، با اولاد اخوان واقف است. در صورت انقراض تمام اولاد، نظارت هم با تولیت مزبور خواهد بود.

ولایت سبزوار

نمره ۷۱

واقف: مرحومه مغفوره آهو جان والده میرزا ادهم
 به تاریخ شهر ربیع الاول ۱۰۹۳.
موقوفه: یک سهم از مدار قریه عمدآباد (کذا) بلوک قصبه سبزوار به انضمام هشت جریب زمین، مشهور است به زمین و حیات [حیاط] کوچک، واقعه در قریه عمدآباد.
مصارف و غیره:

مصارف بعد از وضع یک عشر حق التولیه، بقیه را صرف روشنائی آستانه مقدسه نمایند.
تولیت با جناب جلالت مآب اجل اکرم افخم متولّی باشی آستانه مقدسه سرکار فیض آثار است.

نمره ۷۲

واقف: مرحوم مغفور میرزا حسین خلف مرحوم میرزا جعفر جوینی
 به تاریخ شهر شوال المکرم سنه ۱۲۲۹.
موقوفه: همگی و تمامی یک زوج میاه از ۱۴ شبانه روز رودبار شاداج من محالّ جوین سبزوار توابع کروّده.
مصارف: هر ساله منافع مزبور را عمّال حسنه اعمال سرکار فیض آثار به جهت خدام والا مقام بیاورند که به مصارف روضه مقدسه برسانند.
تولیت با جناب مستطاب اجل متولّی باشی نوعی آستانه مقدسه سرکار فیض آثار است. به هر کس بخواهند، اجاره بدهند.

نمره ۷۳

واقف: مقرب الخاقان علی اکبر خان سرهنگ سبزواری - زید اقباله - ولد حاجی فرامرز خان سرتیپ
 به تاریخ ۲۳ جمادی الاخری ۱۳۱۰.
موقوفه: نیم سهم از کلّ دوازده سهم مشاعی مزرعه شه بهرام واقعه در بلوک فروغن من محالّ سبزوار، محدود به حدود ذیل:
 حدّی به کلاته میر علی. حدّی به مزرعه ده نبی.

حدّی به مزرعهٔ پروند. حدّی ---.

مصارف: بعد از وضع تعمیرات لازمهٔ موقوفهٔ مزبوره و یک عشر حقّ التولیه، بقیه را به مصارف موجب و مرسوم یک نفر خادم برسانند.

تولیت و نظارت:

تولیت مادام الحیوات با واقف و بعد با ارشد و اکبر و اصلح و اتقی اولاد واقف، نسلماً بعد نسلِ الی آن ینقرض. و بعد با اولاد اخوان ایشان، و بعد الانقراض با تولیت آستانهٔ مقدّسه است. **نظارت** با جناب جلالت مآب اجلّ اکرم افخم متولّی باشی آستانهٔ مقدّسه سرکار فیض آثار است.

نمره ۷۴

واقف: جناب سلالة السادات میرزا سید حسین تاجر سبزواری - سلّمه الله تعالی - به تاریخ شهر ربیع الاول سنهٔ ۱۳۱۶.

موقوفه: یک شبانه روز از دوازده شبانه روز حسین آباد واقعه در ابارش، نیم فرسخی سبزواری، محدود به حدود اربعهٔ ذیل:

حدّی به حوض علاقه بند و کال احمدآباد. حدّی به حوض برج.
حدّی به اراضی ابارش. حدّی، ایضاً.

مصارف: بعد از وضع یک عشر حقّ التولیه و یک عشر حقّ النظاره و مخارج قنات و مصارف لازمهٔ زراعت، بقیه را به مصارف مذبّله برسانند.

- صرف شام و نهار یک نفر خادم و یک نفر فرآش که از جانب واقف به اذن و اجازهٔ جناب مستطاب اجلّ تولیت جلیلهٔ عظمی در کشیک خامس مشرف خدمت باشند، نمایند.
- صرف روشنائی یک عدد لالهٔ دیوار کوب که همه وقت در حرم محترم یا رواق مطهّر در هر محلّی که جناب مستطاب سرکشیک مشخص نماید، در لیالی کشیک خامس یا لیالی متبرکه که به قدری که سالی یک جعبه شمع گچی وفا کند، از وجه اجارهٔ موقوفه همه ساله ابتیاع نموده، روشن نمایند.

تولیت و نظارت:

تولیت با جناب جلالت مآب اجلّ اعظم متولّی باشی آستانهٔ مقدّسه سرکار فیض آثار است. **نظارت** با خود واقف مادام الحیوات و بعد با اولاد واقف، نسلماً بعد نسل و بطناً بعد بطنِ الی آن ینقرض.

ولایت نیشابور

نمره ۷۵

واقف: غفران پناه جعفر خان بیگ خلف مرحوم محمدباقر بیگ - رحمة الله علیهما - به تاریخ ۱۱ شهر ربیع الثانی ۱۱۷۲.

موقوفه: همگی و تمامی مزرعتین ادگ و چنگرک واقعه در بلوکات نیشابور، ۴ زوج.
 • مزرعه ادگ مشهور به بابا قطاری واقعه در بلوک مازول، دو زوج.
 • مزرعه چنگرک واقعه در بلوک اردوغش، دو زوج.
مصارف: بعد از یک عشر و نیم حق التولیه و حق النظاره، آنچه فاضل آید، همه ساله به ترتیب مذبله صرف نمایند.
فرش و غیره:

• فرش بالاسر مبارک از قالی و نمد و ماهوت و توشک نمد و جانماز، همه ساله تجدید نمایند.
 • حقاظ که صبح و شام مثل سایر حقاظ حرم محترم تلاوت قرآن مجید نمایند. دو نفر:
 • سر مزار مرحوم وکیل الدوله محمدحسن خان بیگ برادر واقف و اولاد او که در دارالحقاظ قریب درب حرم محترم مدفون می باشد. [یک] نفر.
 • سر مزار واقف و اولاد واقف هر جا که مدفون شوند، باید به تلاوت کلام الله مجید قیام و اقدام نماید. [یک] نفر.
 • تتمه مداخل مزرعتین مزبورترین را بعد از فرش بالاسر و وظیفه حقاظ، می باید بر وفق مضمون وقف گوهرشادیه بر مسجد جامع وقف صحیح دانسته، که عالی جاه ناظر به همان نحو به مصارف سوخت و بوریا و غیره، صیغ که گوهرشاد بیگم در مسجد مزبور وقف نموده، جاری نمایند.
شروط: نظر به مداخل هر سال که توسعه در محصول مزرعتین مزبورترین باشد، دو عدد فتیله عنبرسوز در درب طلای بالاسر بخور نمایند.
تولیت و نظارت:

تولیت با محمدباقر خان ولد اکبر مرحوم واقف و بعد با اولاد ذکور او ما تعاقبوا و تناسلوا. و در صورت انقراض اولاد ذکور با اولاد ذکور از اناث خواهد بود و بعد از انقراض اولاد اناث، تولیت با جناب متولی باشی آستانه مقدسه است.
نظارت با میرزا محمدرضی کلیدری ناظر مسجد جامع کبیر و بعد با اولاد ذکور، نسلاً بعد نسل. در صورت انقراض اولاد ذکور، با اولاد ذکور از اناث راجع است و بعد از انقراض اولاد اناث، نظارت با ناظر نوعی مسجد جامع خواهد بود.

نمره ۷۶

واقف: مرحوم مغفور میرزا محمد ولد مرحمت مآب میر کمال الدین - رحمة الله علیهما -
 به تاریخ سنه ۱۲۳۶.

موقوفه: همگی و تمامی یک فرد [و] ربع از کل مزرعه موسومه به بغشن [باغشن] علیا واقعه در بلوک بار معدن من بلوکات نیشابور، با کافه ملحقات و منضمات از اراضی و صحاری و غیر ذلک که مستغنی

از توصیف و تحدید است. محدود به حدود ذیل:

حدّی به کال کافور. حدّی به کال خویش بایره.
حدّی به کوه محلّ مزبور. حدّی، ایضاً.

مصارف: بعد از وضع یک عشر حقّ التولیه، آنچه هر ساله منافع و حاصل آنجا شود، به استصواب و حواله و کلاء اجلاء عظیم القدر و الشّان متولّی‌باشی سرکار فیض‌آثار، به حفظ حرم محترم برسانند. **شروط:** متولّی وقف متوجّه ضبط و رتق و ربط و نظام و نسق محلّ مزبور بوده باشد. و اگر خرابی بهم برساند، بر متولّی لازم است که به اطلاع و کلاء معظم‌الیه متوجّه شده، محصول را صرف آبادی آنجا کرده، اگر چیزی فاضل آید، حسب‌الحواله و کلاء مزبور به موقوف‌علیه برسانند. و هر گاه متولّی خود نتواند به آنجا برود، اشخاص متدین و معتبر رفته، به اجاره داده، مال الاجاره را هر ساله حسب الحواله و کلاء عظام بازیافت و به موقوف‌علیه برسانند.

تولیت:

[حاشیه] اسم تولیت در وقف‌نامه سیاه شده بود، چیزی مفهوم نشد.

نمره ۷۷

واقف: مرحوم مغفور عبّاس‌قلی خان خلف صدق مرحوم جنّت‌مکان محمدامین خان - طاب ثراه - به تاریخ شهر شعبان سنه ۱۲۳۸.

موقوفه: همگی و تمامی یک رشته قنات جاریه مزرعه مهرآباد، مع اراضی و صحاری و آبار و انهار و اسطرخ و جویبار و محوطات و قلعه و آنچه متعلق به ملک مزبور دانند که مدار آن بر دوازده سهم می‌باشد، واقعه در بلوک ریوند من توابع ولایت نیشابور. محدود به حدود ذیل:

حدّی، شرقاً به اراضی شمس‌آباد. حدّی، غرباً به اراضی الکان (۴).

حدّی، جنوباً به اراضی مسیح‌آباد. حدّی، شمالاً به اراضی سبزواری.

مصارف: آنچه حاصل و منافع که از ملک موقوفه به عمل آید، بعد از وضع اخراجات لازمی به هر اسم و رسم که بوده باشد، بقیه آن را بعد از دو عشر حقّ التولیه متولّی‌باشی ملک موصوف، صرف و خرج سوخت بالاسر حرم محترم سرکار فیض‌آثار ثامن ائمه هدی - علیه السلام - نمایند.

تولیت ملک موقوفه مسطوره را مفوض به عالی‌جناب آخوند ملا محمدتقی امام جمعه نیشابور خلف مرحمت‌مآب حاجی روح‌الامین - نور الله مرقده - نمود. بعد از آن، از اولاد ایشان، هر کس امام جمعه بلده نیشابور باشد.

نمره ۷۸

واقف: مرحومه مغفوره خانم جانم صبیّه مرحمت و غفران‌پناه آقا‌عشور حکاک قندهاری، زوجه

مرحوم مغفور ناظر زینل بیگ افشار - رحمة الله علیهم -

به تاریخ ۱۴ شهر رجب المرجب ایت ئیل سنه ۱۲۶۶.

موقوفه: همگی و تمامی مجری المیاه و محلّ زراعت کلّ مزرعه سرده، ملکی خود را که واقع است در بلوک طاغن کوه من بلوکات نیشابور، با کافه ملحقّات شرعیه و منضمّات عرفیه از اراضی و صحاری آبی‌زار و دیمچه‌زار و آبار و انهار و قلعه و حصار و مراتع و معالف و کلّ ما یتعلّق بها، محدود به حدود اربعه ذیل:

حدّی به کلاته. حدّی به اراضی نجف‌آباد.

حدّی به اراضی مزرعه زمان‌آباد. حدّی به کال شوره.

مصارف: منافع و محصول مزرعه موقوفه مزبوره هرچه عاید شود، بعد از اخراجات تنقیه قنوات و تعمیرات لازمه قلعه و غیره، آنچه به مصرف رسد، موضوع نموده، از فاضل آن یک خمس به جهت حقّ التولیه وضع نمایند. و مازاد را صرف روشنائی روضه مقدسه و کارخانه مبارکه سرکار فیض‌آثار بالمناصفه تقسیم نمایند.

- صرف روشنائی در روضه و حرم محترم سرکار موهبت‌آثار، موم خالص ابتیاع نموده، بسوزانند، نصف.
- صرف مطبخ سرکار فیض‌آثار به اطلاع ناظر کارخانه مبارکه طعام به زوّار بدهند، نصف.

نمره ۷۹

واقف: مرحوم مغفور آقا محمدعلی ولد مرحمت‌مآب محراب بیگ - رحمة الله علیهما -

به تاریخ شهر ربیع الاول سنه ۱۲۷۱.

موقوفه: دو ثلث از تمامی یک شبانه‌روز از مدار ۱۵ شبانه‌روز مزرعه حسن‌آباد چکنه محلّ سرولایت نیشابور، محدود به حدود ذیل:

حدّی به النگ زیر طاحونه چکنه. حدّی به چشمه روغنی و سنگ سفید.

حدّی به شاه جوب سلطان میدان. حدّی به النگ خلالو.

مصارف: بعد از وضع اخراجات ضروریه موقوفه و مالیات دیوانی و یک عشر حقّ التولیه، بقیه منافع را در کفشگاه صحن مقدّس عتیق متّصل به ایوان طلای مبارک، هر گاه کفش از زوّار گم شود و پیدا نشود، کفشی که مناسب حال زوّار باشد ابتیاع نموده، بدهند. و آنچه علاوه آید، صرف سوخت کفشگاه مزبور نمایند. و اگر از سوخت نیز علاوه آید، به مواجب کفشبانان کفشگاه مزبور برسانند. **تولیت** و نظارت با جنابان مستطابان متولّی‌باشی و ناظر کلّ آستانه مقدسه سرکار فیض‌آثار است.

نمره ۸۰

واقف: مرحوم مغفور حاجی غلام‌رضای نیشابوری - رحمة الله علیه -

به تاریخ ۳ شهر رجب المرجب سنه ۱۲۷۲. **موقوفه:** همگی و تمامی ما یملک و حقوق ادعائی (؟) که در محمدآباد که قلعه مشهور به مهرآباد است، نصف از سابق الی زماننا هذا، داشته و دارد. **مصارف:** بعد از وضع خمس حق التولیه، آنچه فاضل آید، صرف روشنائی بالاسر روضه رضویه به اذن و اجازه سرکار تولیت عظمی نماید. **تولیت** با جناب جلالت مآب اجل اکرم افخم متولی باشی آستانه مقدسه سرکار فیض آثار است.

نمره ۸۱

واقف: مقرب الحضرة الخاقانیه آقا میرزا اسماعیل خان خلف مرحوم آقا میرزا محمد - طاب ثراه - به تاریخ ۱۴ شهر صفر المظفر سنه ۱۳۱۱. **موقوفه:** یک ربع از کل مزرعه حصار نو که عبارت از سه سهم از مدار ۱۲ سهم می باشد، با کافه ملحقات شرعی به انضمام دو سهم از مدار ۱۲ سهم کل یک قطعه باغ مثمر و مشجر که در مزرعه مزبوره واقعه است. محدود به حدود ذیل: حدی به کال ماروس. حدی به اراضی مزرعه خانلق. حدی به اراضی مزرعه خواجه نبی ملکی متصرفی واقف معزی الیه. حدی به اراضی کلاته محمود بیگ. **مصارف:** در هر عصری مخارج لازمه عین موقوفه را از تنقیه القنوات و سایر تعمیرات ضروریه مقدم داشته، بقیه منافع را محلّ موجب نقد و جنس و شام و نهار خدمت خادمی خود قرار داده اند. **شروط:** مادامی که از کسان واقف شایستگی خدمت خادمی را داشته باشند، به این موهبت عظمی مشرف شوند. و اگر هیچ کس موجود نبود، تولیت جلیل الشان آستانه مقدسه مختارند که موقوفه مزبوره را مثل سایر موقوفات مطلقه به هر مصرف که صلاح می دانند، برسانند. **تولیت** مادام الحیوات با خود واقف معزی الیه است و بعد از وفات با جناب جلالت مآب متولی باشی آستانه مقدسه است.

نمره ۸۲

واقف: حضرت مستطاب اشرف امجد اسعد ارفع والا نواب سلطان حسین میرزا نیرالدوله - مد شوکته و جلالته العالی - حکمران ولایت نیشابور و مضافات به تاریخ غره شهر ذی قعدة الحرام ایت ثیل ۱۳۱۶. **موقوفات:** املاک و مستقلات و غیره، واقعه در ولایت نیشابور، و چهارپایه چراغ نقره.

• چهار پایه چراغ نقره، هر پایه مشتمل بر دو سر که تماماً هشت چراغ می‌شود، وقف اطراف ضریح مقدّس است. باید هر شبه شمع گچی روشن نمایند. چهار چراغ مخصوص خود حضرت مستطاب واقف و چهار چراغ دیگر به جهت مرحومه مغفوره شمس السلطنه - طاب ثراها - متعلقه‌شان.

وزن چهار پایه چراغ مزبور ۲۳۱۷ مثقال است.

• همگی و تمامی کلّ املاک و مستقّلات از خیرات و دکاکین و طواحین معینه و معدّده مسطور[ه] ذیل، ملکی متصرفی شرعی خودشان را به انضمام سهامی که در مزرعه و میاه محمدآباد منشعب در رودخانه خراسرود(۴) بلوک بار معدن ولایت نیشابور دارند، مع اراضی و صحاری و سایر ملحقات و مع حصّه[ای] که در باغ و طاحونه محمدآباد مرقوم دارند، مع توابعها، از قنوات بایره گلشن که این دو نصف از دو بایره خارج، و از وقف مرقوم موضوع، و ملک طلق شرعی خود حضرت مستطاب والا است، باقی وقف بر آستان ملایک پاسبان مقدّس اعلی حضرت حجّه الله الاعظم سرکار فیض آثار رضوی - علیه السلام - است. و در هذه السنه به شرح ذیل به مبلغ ششصد تومان اجاره داده‌اند. ۶۰۰ تومان.

• املاک محمدآباد، سوای هفت ثمن وقفی مرحوم مغفور اماموردی خان - طاب ثراه - ، آنچه ملک وقف است سوای دو بایره مزبوره. سالیانه، مقررّاً ۲۵ تومان.

• مستقّلات، ۵۷۵ تومان.

• خیرات و طاحونه، ۴۰۰ تومان.

• خیرات جدید در قبله دروازه مهرآباد، یک دربند، مقررّاً ۵۰ تومان.

• طاحونه بند قوچان، تماماً ۶ دانگ، مقررّاً ۳۵۰ تومان.

• دکاکین، ۱۷۵ تومان.

• دکاکین کریاس دروازه پاچنار، مع دکان رزازی جنب آبانبار بزرگ نیشابور، ۶۰ تومان.

• دکاکین کریاس دروازه مهرآباد، بالتّمام، ۳۵ تومان.

• دکاکین جدید سر میدان، از کلّ چهارده باب مشاعاً، ۳ ربع، مقررّاً ۸۰ تومان.

• منهای مخارج خود موقوفه، ۳۳ تومان.

• مالیات دیوانی طاحونه مزبوره، ۱۸ تومان.

• کاه‌گل مالی موقوفات، علی‌الاستمرار هر ساله، ۱۵ تومان.

باقی، ۵۶۷ تومان.

• منهای حقّ التّولیه و حقّ النظاره، ۱۰۰ تومان.

• حقّ التّولیه واقف و اولاد واقف، ۵۰ تومان.

• حقّ النظاره تقدیم آستانه مقدّسه، مال متولی‌باشی آستانه مبارکه، ۵۰ تومان.

باقی، ۴۶۷ تومان.

مصارف:

همه‌ساله متولّی مداخل و منافع عایده از موقوفات مزبوره را از خیرات و دکاکین و طواحین و مزرعه محمدآباد مزبور و باغ و طاحونه آنجا، بعد از وضع مخارج لازمه عین موقوفات مزبوره از تعمیرات و غیره و بعد از وضع حق التولیه و حق النظاره مزبوره، مابقی را از قرار تفصیل ذیل به مصارف مذبله برسانند. ۴۸۹ تومان (کذا) و ۸۵۰۰ دینار.

• صرف روشنائی چهارپایه چراغ نقره اطراف ضریح مقدّس که هر شبه شمع گچی افروخته شود. یک شبه، مقررّاً ۸ چراغ فی شمع، [یک] عدد، ۸ عدد. مقررّاً ۳۵۴ شبه، ۲۸۳۲ عدد فی ۷ عدد یک دسته، ۴۰۵ دسته فی ۱۵۰۰ دینار، ۶۰ تومان و ۷۵۰۰ دینار.

• خرج سر مقبره مرحومین مغفورین والدین واقف و مرحوم[ه] شمس السلطنه متعلقه‌شان که در دارالسیاده مبارکه مدفونند، ۳۲۹ تومان و ۱۰۰۰ دینار.

• ابتیاع اشیاء مفصله سر مقبره، ۶۸ تومان و ۱۰۰۰ دینار.

• قیمت شمع گچی، یک شبه، ۱۰ چراغ. مقررّاً نصف شمع، ۵ عدد. المقرر ۳۵۴ شبه، ۱۷۷۰ عدد فی ۵ عدد یک دسته، ۳۵۴ دسته فی ۱۵۰۰ دینار، ۵۳ تومان و ۱۰۰۰ دینار.

• قیمت گلاب بسیار خوب، سالیانه، مقررّاً ۵ تومان.

• قیمت انکسار چراغ، سالیانه، مقررّاً ۱۰ تومان.

• مواجب اشخاص مفصله و غیره. ۲۶۱ تومان.

• مواجب اشخاص مفصله، ۹ نفر، مقررّاً ۱۶۱ تومان.

• قاری، یک‌ماهه، ۳ نفر فی ۲ تومان، ۶ تومان. مقررّاً سالیانه، ۷۲ تومان.

• رئیس سر مقبره که امین باشد، از جانب متولّی همیشه سر مقبره حاضر باشد. [یک] نفر، مقررّاً ۵۰ تومان.

• فرآش که از آستانه مقررّ شود، مواظب چراغ و غیره باشد. [دو؟] نفر، مقررّاً ۲۴ تومان.

• روضه‌خوان، سالیانه، ۳ نفر فی ۵ تومان، ۱۵ تومان.

• در آیام عاشورا وقت عصر در جلو مقبره، همه‌ساله روضه‌خوانی شود، در تمام ده روز. و در روز آخر در همان مکان به دویست نفر فقراء که نوشته اعلم علماء ارض اقدس را قبل از وقت صادر کرده باشند بر استحقاق خود، هر نفری پنج هزار دینار داده شود، که امین متولّی هر فقیری که نوشته اعلم دارد، حواله کند به تحویلدار آستانه. و تحویلدار پنج هزار به آن فقیر نقد بدهد. ۲۰۰ نفر فی ۵۰۰۰ دینار، ۱۰۰ تومان.

• اضافه که باید به اطلاع پنج سرکشیک و پنج خادم‌باشی در خدمت اولیای آستانه سپرده باشد، به جهت مصارف عدیده من جمله هر پنج سال یک مرتبه در وقت لزوم فرش مقبره از این اضافه باید عوض شود. ۷۷ تومان و ۱۵۰۰ دینار.

شروط:

همه‌ساله باید متولی تمامی موقوفات مزبوره را به استحضار و صواب‌دید متولی‌باشی آستانه که ناظر است و اطلاع موثّقین اهالی آستانه، به اجاره و استجاره بدهد و منافع عایدۀ از کلّ موقوفات مزبوره را تحویل و تسلیم آستانه نماید.

و دائماً متولی از جانب خود یک نفر امین در آستانه و سر مقبره داشته باشد که اولیای آستانه همه‌ساله به اطلاع و استحضار آن یک نفر امین متولی منافع موقوفات را به مصارف مقررّه به شروط مذکوره برسانند.

شروط: چون املاک موقوفه مزبوره جدیدالاحداث است، احتمال می‌رود که بعدها همه‌ساله بر مال الاجاره اضافه شود. لهذا حضرت مستطاب واقف معظم‌الیه مقرر فرمودند آنچه در سنوات بعد بر اجارات افزوده شود، همان وجوه زیاده، تا مدت سه سال، به انضمام هفتاد و هفت تومان و یک هزار و پانصد دینار اضافه، همه‌ساله به اطلاع و استحضار پنج سرکشیک و پنج خادم‌باشی در خدمت اولیای آستانه توقیف و سپرده باشد، که اگر، خدای نخواستۀ، خرابی کلی در موقوفات مزبوره وارد آید، فوراً ساخته و تعمیر نمایند. و چنانچه خرابی زیاده از ماخذ وجه توقیفی باشد، تا مدت یک سال یا دو سال مخارج روضه‌خوانی سر مقبره را هم ضمیمه نمایند و زودتر تعمیر کنند.

شروط ثانی: بعد از مدت سه سال اضافه اجارات عایدی را مع هفتاد و هفت تومان و یک هزار و پانصد دینار اضافه موجودی، همه‌ساله در ماه مبارک رمضان طرف عصر در سر مقبره مزبوره روضه‌خوانی نماید. در سه روز قدر و در روز سیّم، در همان مکان شریف به فقراء زوّار و غیر زوّار و سادات و غیرهم که مستحقّ باشند و قبل از وقت از اعلم علماء ارض اقدس نوشته بر استحقاق خود به جهت امین متولی که همیشه اوقات در آنجا هست، بیاورند، و آن امین در روز آخر روضه حواله نماید. تحویلدار آستانه مقدّسه هر فقیری را دو هزار دینار بدهد تا وجوه موجوده تمام شود.

شروط ثالث: حضرت مستطاب واقف به ازاء این موقوفه با چراغ و وجه تقدیمی که خدمت به آستانه مبارکه نموده‌اند، از اولیای آستانه مقدّسه استدعا می‌نمایند که امورات و زحمات سر مقبره را از قاری و روضه‌خوانی ایّام عاشورا و روزهای قدر ماه مبارک رمضان، و مواظبت چراغ و سایر امورات آنجا به قرار مسطور تقبل نمایند. مقبره را هم جزو یکی از نقاط آستانه مقدّسه محسوب فرمایند. و با امین متولی، که ما هو حقّه، توجه داشته باشند که همیشه مقبره دایر و منظم و روشن باشد.

شروط رابع: هرگاه از جانب اهالی آستانه مقدّسه در اجرای هر یک از موضوعات کوتاهی و مسامحه شود، متولی حقّ مؤاخذه و مطالبه جهت آن را دارد. و چنانچه معلوم شد که مال الموقوفه به تمام و کمال به مصارف مقررّه نرسیده، در هر سال که چنین واقع شود، متولی شرعی حقّ دارند که وجه مخارج نشده را از اهالی آستانه مقدّسه اخذ و دریافت نماید.

شروط خامس: تا زمانی که املاک نیشابور در ید تصرف اولاد واقف باشد، از متولی و غیر متولی، هرگاه،

خدای نخواستہ، خرابی کلی در موقوفات مزبورہ بہم رسد، مستدعی است امناء آستانہ قدس این ورقہ را بہ نظر اولاد واقف برسانند. امیدوار است کہ اولاد در تعمیرات موقوفات کوتاهی و مسامحہ ننمایند کہ موجب سرفرازی دنیا و خیر آخرت و منظور نظر حضرت اقدس رضوی - علیہ الصلوٰۃ و السلام - خواهند بود.

شروط سادس: ہر گاہ بر موقوفات مزبورہ، خدای نخواستہ، مالیاتی بستہ شود، اولاً مالیات را از اضافہ اجارات و عایدی تنخواہ موجودی ہمہ سالہ بدهند. و آنچه از مالیات زاید آید، در مصارف مقررہ مزبورہ خود مصروف دارند. و چنانچہ خدای نخواستہ، بعد از صد سال یا دویست سال کسر و نقصانی در اجارہ موقوفات بہم رسد کہ تماماً بہ مصارف مقررہ مزبورہ وفا ننماید، اولاً مخارج سوخت چراغ اطراف ضریح مقدّس را بنمایند، و بعد مخارج لازمہ سر مقبرہ، و بعد روضہ خوانی مرقومہ را بکنند.

تولیت و نظارت:

تولیت مادام الحیوات با خود حضرت مستطاب واقف، و بعد با فرزند ارجمند خود نوآب کامیاب اشرف امجد والا سرکار فتح السلطنہ - دام اقبالہ - و بعد با اولاد اکبر ذکور سرکار فتح السلطنہ. و بعد از انقراض اولاد ذکور، با اولاد انث سرکار فتح السلطنہ، با تقدّم بطن اول بر بطن ثانی و طبقہ اول بر ثانی، ما تعاقبوا و تناسلوا.

نظارت با جناب مستطاب اجلّ اکرم افخم اعظم متولیّ باشی آستانہ مقدّسہ عرش درجہ سرکار مہبت آثار اعلیٰ حضرت امام ہمام - علیہ السلام - قرار دادند.

عراق

دارالخلافہ طهران و غیرہ

دارالخلافہ طهران

نمرہ ۸۳

واقف: مرحوم حاجی علی بیگ ولد مرحوم خدابخش بیگ - رحمۃ اللہ علیہما - مشہور بہ بابا بیگ بیگدلی

بہ تاریخ ۹ صفر المظفر ۱۲۱۱.

موقوفہ: ہمگی و تمامی یک دانگ از جملہ سہ دانگ ملکی خود را از مزرعہ حصار محالّ شہریار من محالّ ولایت دارالسلطنہ طهران کہ بر شش دانگ دایر است، مع جمیع ما یتعلّق بہا، بقدر الحصّۃ بر سرکار فیض آثار امام الجنّ و الإنس حضرت رضا - علیہ السلام - .

مصارف: اولاً یک عشر بہ جهت حقّ التولیّ متولیّ شرعی موقوفہ مزبورہ و یک عشر بہ جهت سوخت سرکار فیض آثار باید وضع شود. بقیہ را متولیّ مادام الحیوات و بعد الوفات واقف مومی الیہ بہ مصارف

نیابت زیارت و ختم کلام الله مجید برای واقف و والدین واقف صرف نماید.
تولیت مزرعه مزبوره مفوض به جناب آخوند ملا علی نقی مدرس سرکار فیض آثار، خلف مرحوم مغفور حاجی ملا ابو محمد پیشنماز - طاب ثراه - و بعد از فوت، تولیت شرعی با اولاد ارشد متولّی خواهد بود، بطناً بعد بطن و نسلاً بعد نسل. و اگر، خدای نخواست، اولاد ذکور متولّی به کلی منقرض شوند، تولیت با امام جمعه و جماعت مشهد مقدّس معلّی خواهد بود.

نمره ۸۴

واقف: واقف (*) جناب مستطاب آقا شیخ جواد شاهزاده عبدالعظیمی

به تاریخ ۲۸ شهر جمادی الاولی ۱۳۰۸.

موقوفه: باغ واقع در حضرت شاهزاده عبدالعظیم من محلات زاویه مقدّسه، ۶ دانگ. مقررّاً حدود:

حدّی به شارع عام.

حدّی به باغ دو ده.

حدّی به باغ کوره پزی.

حدّی به باغ محمد مهدی بیگ.

مصارف: بعد از وضع مخارج لازمه رقبه موقوفه، بقیه را به سر مزار مرحوم والد واقف که در دارالسیاده مبارکه مدفون است، صرف نماید. ۲۰ تومان.

• قاری صحیح القرائه متدین که هر شبانه روزی دو جزو قرآن مجید، صبح و شام، تلاوت نماید. یک ساله، [یک] نفر. مقررّاً ۱۴ تومان و ۴۰۰۰ دینار.

• روضه خوانی که در لیالی جمعه سر مزار ذکر مصیبت نماید، یک ساله، [یک] نفر. مقررّاً ۲ تومان.

• یک نفر آدم متدین که در لیالی جمعه با غسل، نیابت زیارت نماید. سالیانه، مقررّاً ۳ تومان.

• قیمت گلاب سر مزار، ۶۰۰۰ دینار.

تولیت و نظارت:

تولیت با واقف و بعد الفوت با اکبر و اصلح اولاد ذکور و بعد الانقراض اولاد واقف، با اکبر و اصلح اولاد ذکور مرحوم شیخ مهدی ولد واقف. و بعد از ذکور با اکبر انانث و بعد الانقراض با اعلم و ازهد علمای حضرت عبدالعظیم است.

توضیح: حقّ التولیه منظور نشده است.

نظارت با جناب جلالت مآب اجلّ اکرم افخم متولّی باشی جلیل الشان آستان ملایک پاسبان رضوی - علیه السلام - است.

توضیح آنکه حقّ النظاره منظور نشده است.

نمره ۸۵

واقفه: علیا مخدّره نوابه علیه قمر تاج خانم، ملقبه به ندیم الدوله، والده ماجده جناب جلالت مآب اجلّ

آقای مجدالدوله - دام اقباله -

فی صفر ۱۳۱۲.

موقوفه: همگی و تمامی کلّ یک دربند دکان قصابی مع متعلقات پاچوب قصابی، واقعه در محله بازار در جوار بقعه متبرکه حضرت امامزاده واجب التعظیم سید نصرالدین من محلات دارالخلافة طهران، محدود به حدود اربعه ذیل:

حدّی به دکان عطّاری حاجی آقای عطّار. حدّی به دکان سبزی‌فروشی.

حدّی به شارع عامّ. حدّی به خانه آقا سید علی.

مصارف: بعد از وضع اخراجات لازمه عین موقوفه، و نیم عشر حق التولیه، و نیم عشر حق النظاره، مابقی را روانه ارض اقدس نمایند که به اطلاع تولیت جلیله عظمی و اولیای آستانه مقدسه به مصرف موجب خادمی، و شام آن خادمی که به نواب علیه واقفه مرحمت شده، برسانند. و مازاد به مصرف روشنائی برسد. و اکنون معتمدالسلطان محمد خان امیرپنجه به خدمت خادمی مشرف شدند.

تولیت وقف مذکور را واگذار نمودند با عمده الاعیان جناب آقای علی اکبر خان نایب ناظر اعلی حضرت همایونی. بعد از فوت متولی، تولیت با ارشد و اصلح اولاد ذکور ایشان، نسلاً بعد نسل و طبقاً بعد طبق. و بعد از انقراض اولاد، تولیت و نظارت هر دو با متولی باشی آستانه مقدسه خواهد بود. توضیح آنکه نظارت، من البدایة الی النهایة با متولی باشی آستانه مقدسه است.

دارالسلطنة قزوین

نمره ۸۶

واقفه: مرحومه مغفوره بیگ آغا خانم صبیّه مرضیه رضوان جایگاه اسماعیل بیگ - رحمة الله علیهما - به تاریخ شهر ربیع الاول ۹۹۷.

موقوفه: همگی و تمامی موضع سلیمان آباد مع اراضی و صحاری و دهکده و قنات واقعه در قزان چال بشاریات دارالسلطنة قزوین.

مصارف:

مادام الحیوات واقفه ده حصّه از دوازده حصّه از کلّ حاصل و منافع رقبه موقوفه مزبوره به حق التولیه خود برداشت نموده، بعد از اخراج مؤنه ضروریه و عمارت و حقوق دیوانی و مصالح الاملاک، مخصوص واقفه مومی الیها باشد. و دو سهم باقی دیگر از جمله دوازده سهم مزبور صرف مصارف شرعیه از رعایت زوآر و مترددین آستان قدس رضویه و سراج و مصالح آن عتبه عرش مرتبه نمایند.

بعد از فوت واقفه، یک عشر از حاصل رقبه موقوفه، بعد از اخراجات مزبوره به حق التولیه تصرف کند. مابقی را خرج ضروریات عتبه سدره مرتبه از عمارت و فرش و چراغ و «سایر ما له مدخل فی ترویج ملک العتبه العلیة العالیة من إعانة الزوآر و الطلبة الإثنی عشریة» نمایند.

شروط:

شرط اول: زیاده از سه سال به احدی اجاره ندهند، نه به عقد واحد و نه به عقود متعدده. یا ارباب استیلائی تملک به اجاره ندهند.

شرط ثانی: صدور عظام و قضات کرام و متصدیین امور شرعیه، ناظر تعیین نکنند. و از واقفۀ مشارالیهها حساب نطلبند.

شرط ثالث: اقوام و اقارب و عشیره واقفۀ مزبوره از ذکور و اناث به هیچ وجه من الوجوه پیرامون رقبۀ مذکوره نگردند. و به هیچ جهتی دخل و تصرف ننمایند.

شرط رابع: موقوفۀ مزبوره را نبخشند و مرهون نسازند و بی اذن متولی، احدی تصرف در رقبۀ مزبوره نکنند.

تولیت بعد از وفات واقفۀ معزی الیهها، با جناب جلالت مآب اجل متولی باشی آستانۀ مقدسه خواهد بود.

نمره ۸۷

واقف: مرحوم مهدی قلی بیگ جفتازی [چغتای؟]

به تاریخ ۱۵ شهر ذی قعدۀ الحرام سنۀ ۱۰۵ [۱۰۰۵].

موقوفه: کلّ یک باب باغ سبزی کار در فند جرگه (؟) باردرب (کذا) دستجرد قزوین با جمیع توابع شرعیه و لواحق مآلیه، محدود به حدود ذیل:

حدّ شرقی به شارع قریۀ بار [اجین]. حدّ غربی به شارع نیاق.

حدّ جنوبی به عرصۀ خانهها خراب یوسف آقا. حدّ شمالی به اراضی بایرۀ خاتونۀ (؟) بستان (؟).

مصارف: یک عشر حاصل باغ مزبور، بعد از وضع مال و حقوق دیوانی و حصّۀ بذرگران و قیمت آب و تنقیۀ القنوات و سایر ضروریات زراعت و اخراجات، صرف روشنائی و خدمه و حفاظ آنجا نمایند. و تتمّۀ حاصل به علّت حقّ التولیه مخصوص واقف مشارالیه باشد. و بعد از او از اولاد ذکور او، و بعد از ایشان از ذکور اولاد اناث او، و بعد از ایشان از اولاد اناث او، و بعد از انقضای کلّ اولاد او از اقارب، الأقرب فالأقرب. و بعد از انقطاع اقارب او، عشری از حاصل باغ مذکور حقّ حضرات سادات مرغش [است] که متولی آن سرکار فیض آثار باشند. بعد از وضع منسوبات زراعت و تنقیۀ القنوات و مال و اخراجات و حصّۀ آکره به علّت حقّ التولیه متصرف گشته، مابقی را صرف روشنائی و حفاظ و خدمه و فروش آن سدۀ سدره مرتبه نمایند.

تولیت مادامی که واقف مشارالیه در قید حیات باشد، از او باشد. و بعد از او از اولاد ذکور او، بطناً بعد بطن و عقباً بعد عقب. و بعد از انقضای او، اولاد اناث او، عقباً بعد عقب. و بعد از ایشان از اناث اولاد او ما تعاقبوا و تناسلوا. و بعد از انقطاع کلّ اولاد واقف مومی الیه از اقارب او باشد، الأقرب فالأقرب. و بعد از انقضای اقارب، تولیت آن به حضرات سادات رفیع الدرجات مرغش که متولی آن آستان

مقدّسه‌اند، باشد.

دارالمرز رشت

نمره ۸۸

واقف: مقرب الخاقان میرزا [رف]بع - دام اقباله - خلف مرحوم حاجی میرزا جعفر رشتی - رحمة الله عليه -

به تاریخ شهر شوال ۱۳۰۳.

موقوفه: همگی و تمامی املاک ذیل از ملک نشرک من محالّ خشک بیجار واقعه در دارالمرز رشت، ۴ جریب.

زراعت آباد دوازده قبضه طالش. ۲ جریب.

برگ توت آباد ده قبضه طالش. ۲ جریب.

مصارف: بعد از وضع تعمیرات رقبه موقوفه، بقیه را به موجب و مرسوم یک نفر خادم که از نیابت واقف در جزو خدام والا مقام مشغول خدمت باشد. و اگر زاید آید، به مصارف تعزیه‌داری در درب حرم محترم و عمارات مبارکات برسانند.

تولیت با واقف معزی‌لیه است. و بعد الفوت با اصلح اولاد ذکور، نسلاً بعد نسل الی أن ینقرض. و بعد الانقراض با جناب جلالت‌مآب اجلّ اکرم افخم متولّی‌باشی آستانه مقدّسه سرکار فیض آثار خواهد بود. حقّ التولیه در وقف‌نامه‌چہ دیده نشده.

نمره ۸۹

واقف: مقرب الخاقان آقا میرزا فتح‌الله خان مستوفی دارالمرز رشت - دام اقباله -

به تاریخ شهر شوال المکرّم سنه ۱۳۰۶.

موقوفه: همگی و تمامی مجری المیاه محلّ زراعت مزرعه پستک آلمان نوده [چورده؟] دارالمرز رشت که مساوی مساحت نه جریب شایع بوده باشد.

مصارف: بعد از وضع منال دیوانی و یک عشر حقّ التولیه و مخارج آبادی موقوفه که حفظ رقبه وقف منوط به آن است، بقیه منافع سالیانه را به موجب نقد و جنس و مرسوم شام و نهار معمولی یک نفر خادم که در کشیک رابع‌نایب‌الخدمه واقف معزی‌لیه است، مرحمت فرمایند، که علی‌الدوام در ازمنه آتی یک نفر خادم در کشیک مزبور نایب‌الخدمه از طرف واقف باشد.

تولیت موقوفه مزبوره را واگذار به حضرت مستطاب اشرف ارفع اعظم والا، شاهزاده رکن‌الدوله - دامت شوکته - نمود. و بعد از ایشان به متولّی‌باشی نوعی [سرکار] فیض آثار است.

نمره ۹۰ - ۹۲

واقف: معتمدالسلطان آقا میرزا عبدالله خان مستوفی پیرزاده - دام اقباله العالی - خلف مرحوم میرزا بابا خان لنکرانی - طاب ثراه -

موقوفات واقعه در دارالمرز رشت، به موجب سه طغری وقف نامچۀ معتبره به تاریخ متعدده. ۶۷ جریب و ۸ قفیز و ۷۴ درز.

[نمره ۹۰]

موقوفه اول: به تاریخ شهر رجب المرجب ۱۳۰۶.

۴۶ جریب.

• قریه موسومه به پستک و آلمان جورده به انضمام باغات و مجاری و غیره، من قراء دارالمرز از خرابه و آباد. [یک] قطعه، مقررأ ۱۹ جریب.

• قریه موسومه به اشکیک از اراضی و باغات خرابه و آباد من قراء دارالمرز. ۲۲ جریب.

• قریه خسبخ [کسبخ؟] جوار رشت. [یک] قطعه، مقررأ ۵ جریب.

[نمره ۹۱]

موقوفه ثانی: به تاریخ شهر ذی قعده الحرام ۱۳۰۸.

همگی و تمامی ملک رطبه و یابسه آباد واقعه در قریه کسبخ جوار رشت، به انضمام یک باب خانه رعیتی با محوطه و اشجار مثمره و غیر مثمره و سایر ملحقات. به مساحت مقررأ ۵ جریب.

[نمره ۹۲]

موقوفه ثالث: به تاریخ شهر ربیع الثانی لوی نیل ۱۳۱۰.

واقعه در قریه اشکیک خمّام من محالّ شهر رشت از ملکی اختصاصی و مختصّی خود را که از اشخاص مفصله به شرح ذیل ابتیاع نموده‌اند، به انضمام خانه رعیتی با محوطه و اشجار مثمره و غیر مثمره. ۱۶ جریب و ۸ قفیز و ۷۴ درز.

• ابتیاع از کربلائی حسین علی مرحوم از رطبه و یابسه، از خرابه و آباد. دو جریب و ۲۵ درز.

• ابتیاع از عیال رضا از رطبه و یابسه، از خرابه و آباد، به انضمام باغ کربلائی علی. دو جریب و ۴ قفیز و ۴۵ درز.

• ابتیاع از مشهدی میرزا از رطبه و یابسه و خرابه و آباد. ۳ جریب و ۶ قفیز و ۸۸ درز.

• ابتیاع از حاجی علی محمد از رطبه و یابسه، از خرابه و آباد. [یک] جریب و ۴ قفیز و ۸۱ درز.

• ابتیاع از شیخ اسماعیل زارع مدار(۴) خالی از سکنه، از خرابه و آباد، از رطبه و یابسه. ۷ جریب و دو قفیز و ۳۵ درز.

مصارف: بعد از نیم عشر حق التولیه و نیم عشر حق النظاره از موقوفه اول، و بعد مخارج ضروریه و وضع مالیات دیوانی از موقوفه ثالث، مابقی را جنابان متولّی‌باشیان که ناظر موقوفات مزبوره می‌باشند،

- در عرض سال به مصارف معینۀ ذیل برسانند.
- مواجب و مرسوم** یک نفر خادم که به عنوان نیابت از جانب واقف معظم‌الیه در جزو خدّام والامقام مشغول خدمت باشد. از کلّ منافع موقوفهٔ اوّل، مقررّاً ثلث.
- مخارج** روضه‌خوانی و غیره، ۹۰ تومان.
- خرج روضه‌خوانی از قند و چائی و غیره. لیالی کشیک ثالث در کشیک‌خانهٔ مبارکهٔ خدّام والامقام در تمام سال خوانده شود. ۴۶ تومان.
 - از موقوفهٔ اوّل، یک‌ساله، مقررّاً ۳۰ تومان.
 - از موقوفهٔ ثانی، یک‌ساله، مقررّاً ۶ تومان.
 - از موقوفهٔ ثالث، یک‌ساله، مقررّاً ۱۰ تومان.
 - صرف روشنائی حرم محترم، در تمام سال. از موقوفهٔ اوّل، ۳۰ تومان.
 - تکلف زوآر پیاده، در تمام سال، ۱۴ تومان.
 - از موقوفهٔ ثانی، ۶ تومان.
 - از موقوفهٔ ثالث، ۸ تومان.

تولیت و نظارت:

- تولیت** مادام الحیوات با خود واقف معزی‌الیه است. و بعد الفوت با اصلح اولاد، و در صورت انقراض اولاد با اخوان واقف نسلاً بعد نسل، و بعد از انقراض اخوان با جناب متولّی‌باشی آستانهٔ مقدّسه خواهد بود.
- و در موقوفهٔ ثانی و ثالث، حقّ التولیه معین نشده بود.
- نظارت** با جناب جلالت‌مآب اجلّ اکرم تولیت جلیلهٔ آستانه است. اگر منافع موقوفه علاوه از مصارف فوق عاید شود، اختیار با جناب متولّی‌باشی آستانهٔ مبارکه است. به هر مصرف خیر که خواهند، برسانند.
- موقوفهٔ ثانی و ثالث حقّ النظاره اسم برده نشده بود.

نمره ۹۳

- واقف:** جناب حاجی آقا محمد معین‌التجّار رشتی ولد حاجی محمد محسن اصفهانی
- به تاریخ غرهٔ شهر رجب المرجّب ۱۳۱۱.
- موقوفات** واقعه در بازار دارالمرز رشت.
- خان:** سه دانگ مشاع از شش دانگ که عبارت از نصف از کلّ یک باب کاروانسرای ملکی خود، مشهور به تبریزی، محدود به حدود ذیل:
- حدّین به بازار. حدّین به کاروانسرای مرحوم شریعت‌مدار.
- دگان** بزرگ و کوچک ملکی خود، دو باب.
- همگی و تمامی دگان بزرگ که گل‌دوزی است، پشت کاروانسرای مذکور، مقابل کاروانسرای ملک

که دگان مرقوم اول سمت دست راست اتفاق می‌افتد. ۶ دانگ، مقررآ [یک] باب.
 • دگان کوچک که در بیرون آمدن از کاروانسرا سمت دست چپ می‌افتد. و یک دربند آرسی او روبروی کاروانسرای ملک باز می‌شود و آرسی دیگر در میان دالان خان مزبور باز می‌شود. ۶ دانگ، [یک] باب.

مصارف: متولیان موقوفه هر ساله در شهر حمل وجه نقد روانه ارض اقدس خدمت اولیای آستانه مبارکه نمایند به جهت مصارف مقررّه ذیل، ۱۷۴ تومان.

صرف روشنائی و اسقاط چهل چراغ شش کاسه خود واقف معزی‌الیه، ۶۶ تومان.
 • صرف روشنائی چهل چراغ در لیالی جمعات و ماه مبارک رمضان از اول شب تا ساعت چهار، و از دو ساعت به صبح مانده تا اول آفتاب، هر شش کاسه افروخته باشد، ۶۰ تومان.
 • جهت اسقاط چهل چراغ، در تمام سال، ۶ تومان.

مواجب و غیره: ۱۰۸ تومان.

• مواجب نقد و جنس خدام کشیک خمسه، ۵ نفر فی ۲۰ تومان، ۱۰۰ تومان.
 • حق النظاره متولی‌باشی آستانه مقدسه، ۸ تومان.

شروط:

شرط اول: مازاد مبلغ مزبور را بعد از مصارف مرقومه از منافع موقوفه، متولیان، بالمناصفه به مصارف خیریه خود برسانند. تعمیرات کلی و جزئی و مخارج لازمه موقوفه را از مال خودشان بالمناصفه متحمل شوند.

شرط ثانی: هر گاه خرابی کلی و احتراقی در موقوفه بهم رسد، که متولیان استطاعت ساختن آن را نداشته مأذون می‌باشند، به اندازه مخارج تعمیرات، اولاً از مواجب پنج نفر خادم تخفیف بدهند و چنانچه باز هم مخارج زیاد بود، آن وقت از سوخت چهل چراغ تخفیف بدهند، تا آن خرابی ساخته شود. بعد تمام و کمال به مصارف فوق برسانند.

شرط ثالث: هر گاه در هر عصری از اعصار، متولیان یا قائم‌مقام ایشان کل مبلغ مزبور را در شهر حمل نرسانند، متولی‌باشیان آستانه مقدسه که نظارت موقوفه را دارند، مسلمانند موقوفه مزبوره را مثل سایر املاک آستان قدس تصرف فرموده، به (*) مصارف مقررّه وقف را از منافع موقوفه متحمل شوند. و مازاد آن را مثل موقوفات مطلقه به مصارف آستان عرش نشان برسانند.

شرط رابع: پنج نفر خادم نایب‌الخدمه واقف، شام دارند. هرگاه سفر شرعی بروند، نایب ایشان شام داشته باشند. و هرگاه نایب آنها هم به سفر برود، نایب نایب آنها هم شام داشته باشند. ولی تعیین آنها با خود متولیان است. و هکذا شرط چهل چراغ واقف با متولیان خواهد بود، لا غیر.

تولیت واگذار به آقا میرزا محمدعلی و میرزا ابوالحسن است ولدان واقف. و بعد با اولاد ذکور اکبر و اصلح ایشان، بطناً بعد بطن و نسلاً بعد نسل الی آن ینقرض. هر گاه یکی از متولیان صغیر باشد، در

زمان صغارت دخالت در تولیت با متولّی کبیر خواهد بود و بعد از کبارت به خودش راجع خواهد شد. و هر گاه هر دو متولیان صغیر باشند، دخالت در تولیت تا زمان کبارت آنها با متولّی آستانه مقدّسه است. در صورت انقراض اولاد هر دو متولّی، آن وقت تولیت و نظارت مادام الدهور با جناب جلالت مآب اجلّ اکرم متولّی باشی آستانه مقدّسه سرکار فیض آثار است.

نمره ۹۴

واقف: مقرب الخاقان آقا میرزا عبدالرحیم خان اعتمادالرعایای رشتی - دام اقباله - خلف مرحمت آثار حاجی میرزا موسی
به تاریخ جمادی الاولی ۱۳۱۳.

موقوفه: همگی و تمامی موازی دو جریب و نیم املاک ملکی متصرفی موروثی خود را به مساحت دوازده قبضه از رطبه و یابسه از متصرفات کربلائی محمدصالح، به قرار مفصله ذیل، واقعه در بالا محلّه پلکو جن (؟) محال دارالمرز رشت که عین موقوفه من الاشتهار مستغنی از تحدید و توصیف است، با جمیع متعلقات از رطبه و یابسه، از خانه و محوطه و سایر ما یتعلّق بها. ۳۳ تومان.

• رطبه آباد به مساحت دوازده قبضه، یک جریب و نیم، از قرار جریب بیست قوتی، مجموع سی قوتی. ۲۴ تومان.

• یابسه برگ توت آباد به مساحت دوازده قبضه، یک جریب مقررّاً قیمت ابریشم، یک صد و پنجاه درم. ۹ تومان.

منهای مالیات عین موقوفه، ۳ تومان، باقی، ۳۰ تومان.

[مصارف و مواجب: ۳۰ تومان]

مصارف، ۱۲ تومان.

• حقّ النظاره، یکساله، مقررّاً ۳ تومان.

• صرف روشنائی که هر شب یک عدد شمع در فوق ضریح مطهر فروخته شود. یکساله، مقررّاً ۹ تومان.

• مواجب نقدی و شام و نهار یک نفر خادم از بابت همین موقوفه معین شده، باید مرحمت شود. یکساله، مقررّاً ۱۸ تومان.

تولیت و نظارت:

تولیت مادام الحیوات با واقف. و بعد الفوت با اکبر اولاد ذکور واقف، طبقاً عن طبق الی آن ینقرض. و بعد از انقراض اولاد ذکور، با اولاد ذکور از اناث، طبقاً عن طبق الی آن ینقرض. و بعد انقراض الاولاد کلاً تولیت با اعلم علمای رشت خواهد بود.

نظارت با جناب جلالت مآب اجلّ اکرم افخم متولّی باشی بالاستقلال آستان مبارک سرکار فیض آثار است.

دارالمؤمنین مازندران

نمره ۹۵

واقف: معتمدالسلطان عباس قلی خان سرتیب معروف به سرحددار - دام اقباله - خلف مرحوم میرزا مهدی خان مستوفی اشرفی - طاب ثراه -
به تاریخ ۱۷ شهر ذی قعدة الحرام ۱۳۰۱.

موقوفه: همگی و تمامی مساحت ده جریب زمین مفروز معین معمول و معارف ولایت اشرف، ملکی متصرفی خود را که شلتوک کاری می شود، و سالی پنج جریب آن مزروع است و سال دیگر پنج جریب زمین دیگر آن مزروع می شود، به انضمام قسمت آب متعلقه به ده جریب مزبور از تمامی مزرعه رباط واقعه در یک فرسخی بلده اشرف از هر جهت.

مصارف: همه ساله متولی شرعی به اطلاع ناظر وقف منافع و مداخل را بعد از وضع مخارج لازمه از منال دیوانی و غیره، به ترتیب ذیل مصروف دارند. ۵۱ تومان و ۱۰۰۰ دینار.

صرف روشنائی یک عدد چراغ بالاسر مبارک که در تمام لیالی از وقت بستن درب حرم محترم الی وقت گشودن، یک عدد شمع مومی یا گچی به سیره آستانه مبارک بسوزانند. سالیانه، مقررأ ۸ تومان. **مواجب** نقدی و جنسی و شام و نهار خادم و فرآش و دربان که همیشه اوقات باید از سلسله خود واقف بوده باشند. ۳ نفر، مقررأ ۴۳ تومان و ۱۰۰۰ دینار. خادم، خود واقف است، ۱۸ تومان.

فرآش، یک پسر واقف است، ۱۳ تومان و ۶۰۰۰ دینار.

دربان، پسر دیگر واقف است، ۱۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار.

شروط: در ضمن وقف مزبور قرار دادند که سه نفری که به خدمات مرقومه باید مشرف شوند، خود واقف و دو ولدان او مفتخر باشند. و در غیبت آنها نواب آنها مشرف شوند. بعد از واقف [و] ولدان، تعیین اشخاص و نواب با کسی است که تولیت و نظارت داشته باشند.

تولیت و نظارت:

تولیت مادام الحیوات با خود واقف، و بعد به اولاد او، بطناً بعد بطن و نسلاً بعد نسل، بدون حق التولیه. بعد از انقراض اولاد تولیت سرکشیک اول خواهد بود. در صورت انقراض اولاد سرکشیک، تولیت و نظارت با متولی باشی آستان قدس است.

نظارت به جناب جلالت مآب اجل اکرم افخم متولی باشی نوعی آستانه مقدسه سرکار فیض آثار خواهد بود، مقرر آنکه یک عشر حق النظاره قبل از وفای به مصارف مرقومه برداشت فرمایند.

نمره ۹۶

واقف: مقرب الخاقان حیدر خان خلف مرحوم محمد مهدی خان قاجار به تاریخ شهر رجب المرجب ۱۳۱۰.

موقوفه: تمامی مزرعه مشهوره به اسبوکلا جزو قریتین باغی کلا و رجاج کلا، ملکی خود را، واقعه در لالاباد [لاله آباد] من توابع بارفروش، با کافه ملحقاته، ۱۰ جریب.

مصارف: بعد از وضع مخارج لازمه خود موقوفه و یک عشر حق التولیه، بقیه مداخل موقوفه مزبوره فعلاً مبلغ سی و پنج تومان (۳۵ تومان) رایج می شود، تولیت جلیله آستانه مقدسه هر ساله از متولی موقوفه مبلغ مزبور را دریافت فرموده، یک عشر به جهت حق النظاره خود موضوع، و مابقی را صرف روشنائی و مواجب خادم به شرح ذیل مقرر فرمایند.

تولیت و نظارت:

تولیت مادام الحیوات با خود واقف، و بعد الفوت با ارشد و اصلح اولاد خود، نسلاً بعد نسل و بطناً بعد بطن. و چنانچه، خدای نخواسته، اولاد ذکور واقف معظم الیه منقرض شود، تولیت و نظارت هر دو با متولی باشی آستانه است که موافق قرارداد معمول دارند.

نظارت با جناب جلالت مآب اجل اکرم افخم بندگان تولیت عظمی متولی باشی آستانه مقدسه است که بعد از وضع و (*) مخارج لازمه و یک عشر حق التولیه و یک عشر حق النظاره، منافع عایدۀ موقوفه را به مصارف مرقومه برساند.

نمره ۹۷

واقف: میرزا جعفر مازندرانی ولد مرحوم میرزا شفیع مازندرانی - طاب ثراه - به تاریخ ۱۲ شهر ربیع الاول ۱۳۱۲.

موقوفه: همگی و تمامی پنج جریب اراضی شالیزار ملکی خود را که واقع است در مزرعه جدید عیسی خندق من توابع ساروی (کذا) مازندران و مشهور و مسمی است به جعفرآباد و فی محل وقوعه غنی از تحدید است با کافه ملحقاته.

مصارف: همه ساله منافع و مداخل آن را بعد از وضع یک عشر حق التولیه و یک عشر حق النظاره به مواجب نقد و جنس و شام و نهار یک نفر خادم برقراری واقف معزی الیه مزبور برسانند.

تولیت مادام الحیوات با واقف است. و بعد الفوت با اولاد ذکور واقف، نسلاً بعد نسل و بطناً بعد بطن، هر یک ارشد و اصلح و اتقی بوده باشند. و نظارت با جناب جلالت مآب متولی باشی آستانه است. چنانچه، خدای نخواسته، اولاد ذکور واقف منقرض شود، تولیت و نظارت هر دو با متولی باشی آستانه است.

دارالعلم شیراز

نمره ۹۸

واقف: مرحمت و غفران پناه حاجی معدّل الملک - طاب ثراه -
به تاریخ سلخ شهر محرم الحرام ۱۳۰۸.

موقوفه:

• مزرعه داربان واقعه در حومه شیراز با کافه ملحقات شرعیه از اراضی و صحاری آبی زار و قلعه و حصار و باغات و محوطه جات و غیره، آنچه از تمامت مزرعه مزبوره داند و شمرد، ۶ دانگ، مقررأ وقف، یک دانگ.

• طاحونه از آلات حدیدیه و حجریه زیرجوی و بالاجوی آنچه از همگی کلّ طاحونه و ملحقات آن داند و شمرد و نسبت دهند، بالتمام، یک حجر. مقررأ حدود:

حدین به کوشک مولا.

حدی به بالای بیشه.

حدین: حدی به دودج.

مصارف: بعد از وضع مخارج لازمه رقبه موقوفه و مالیات دیوانی و یک عشر حقّ التولیه و یک عشر حقّ النظاره، بقیه منافع موقوفتین را متولّی در هر عصری از اعصار، به موجب نقدی و جنسی و شام و نهار و سایر مرسومات دو نفر خادم که خود مرحوم مغفور واقف - طاب ثراه - معین و برقرار و مفتخر و سرافراز فرموده، برسانند که مثل سایر خدام والامقام در حرم محترم مشغول خدمت باشند.

تولیت و نظارت:

تولیت با جناب جلالت مآب اجلّ اکرم افخم متولّی باشی نوعی آستانه مبارکه سرکار فیض آثار مطلقاً واگذار نمودند. و موقوفه را به تصرف اولیای آستان ملایک پاسبان واگذار فرمودند.

نظارت با خود واقف. و بعد با اکبر اولاد ذکور، نسلاً بعد نسل و بطناً بعد بطن. و در صورت انقراض اولاد ذکور با اولاد ذکور از اناث، و در صورت انقراض اولاد ذکور به کلی، نظارت موقوفه از علماء مسلم شیراز خواهد بود.

نمره ۹۹

واقف: رضوان جایگاه علّیین آرامگاه حاجی شیخ محمدتقی مجتهد - اعلی الله مقامه و رفع الله درجته - انتقال از خلد مکان طوبا آشیان میرزا فتح علی خان صاحب دیوان - طاب ثراه و جعل الجنه مثواه - متولّی باشی آستانه مقدسه سرکار فیض آثار
به تاریخ ۳ شعبان ۱۳۱۰.

موقوفه: همگی و تمامی ۳۵ سهم از مدار کلّ ۶۰ سهم کامل از مجری المیاه و محلّ زراعت مزرعه محمود بخش کار، واقعه در قری الأسافل حومه شیراز که محدود است من حیث المجموع به حدود مرقومه ذیل، آنچه را که از تمامی ۳۵ سهم مرقومه داند.

مصارف: همه‌ساله متوالی وقف بعد از وضع مخارج ملکی و زراعتی از تنقیة القنوات و عمارات لازمه و عوارضات دیوانی و یک عشر حق التولیه و نیم عشر حق النظاره که از قرار مرقوم ذیل تصریح می‌شود، بقیة منافع را بر فقراء و مساکین ارض اقدس فیض قرین، اعم از زایرین و واردین یا آنکه از مجاورین و ساکنین ارض فیض قرین بوده باشند، همین که از فقراء فرقی ناجیه اثنی عشریه محسوب شوند، به عنوان ردّ مظالم از برای جناب جلالت‌مآب مرقوم فوق که چنانچه حق السیاستی بر ذمه ایشان بوده باشد، برسانند که براءت ذمه سرکار مصالح حاصل و به فیوضات الهی واصل شوند. و در هر عصری متوالی وقف مزبور مصلحت بداند یک فقیر را کمتر و دیگری را علاوه بدهد، مأذون و مختار است.

تولیت مادام الحیوات با جناب مستطاب واقف معظم‌الیه است که خود تولیت توجّه در امورات وقف و موقوف‌علیهم داشته باشند. نظارت با ولد ارجمندشان جناب حاجی شیخ مرتضی. و بعد الفوت، تولیت با ناظر مزبور، و نظارت متعلق به جناب حاجی شیخ محمد ولد دیگرشان خواهد بود. بعد از حاجی شیخ مرتضی، تولیت با جناب شیخ محمد و نظارت با متوالی باشی آستانه مبارکه. بعد از جناب حاجی شیخ محمد، تولیت با متقی و متدین از اولاد ذکور حاجی شیخ مرتضی و آقا شیخ محمد - زید فضلها - ولد ذکور مزبور من الاناث بوده باشد، بطناً بعد بطن، نسلاً بعد نسل، علی سبیل الترتیب لا علی التشریک. چنانچه در طبقات اولاد مسطوره دو نفر یا بیشتر موصوفین به صفت تقوی و تدین باشند، تولیت با اتقی اولاد ذکور جنابان معظم‌الیهما خواهد بود. چنانچه همه در این وصف اتقا مساوی باشند، تولیت با اکبر خواهد بود. در صورتی که در این وصف هم مساوی باشد، تولیت با شخصی از [اکبر؟] اولاد آنها خواهد بود. و چنانچه در طبقات اولاد مسطوره کبیری نباشد و همه صغار باشند، تا زمان کبارت و رشد آنها تولیت با عالم اتقی ارض فیض قرین مشهد مقدس رضوی - علیه السلام - خواهد بود. و بعد از کبارت و رشد صغار و اتصاف به وصف موصوف مزبور، تولیت مرجوعه به خود اولاد خواهد بود. در صورت انقراض با عالم اتقی ارض اقدس.

و **نظارت** در این طبقات با متوالی باشی آستان قدس که متوالی در هر عصری از اعصار به اطلاع ناظر کمال توجّه در آبادی و عمارت وقف مزبور و به مصرف رسانیدن عمل آن را به حضرات موقوف‌علیهم داشته باشند.

مخفی نماند؛ یک عشر و نیم از منافع وقف مزبور در هر عصری مخصوص متوالی است. نیم عشر از منافع حق ناظر است.

نمره ۱۰۰

واقف: جناب افتخار الحاج حاجی میرزا علی [اکبر] شیرازی - زید فضل - خلف مرحمت‌پناه میرزا محمد حسین شیرازی مشهور به خراسانی

به تاریخ ۲۲ شوال ۱۳۰۹.

موقوفه: همگی و تمامی دو دربند دگان ملکی متصرفی که یک باب خبازی و دیگری تنباکوفروشی است متصل به یکدیگر، واقعه در دارالعلم شیراز در محله میدان شاه محاذی قنادی با کافه ملحقانه، محدود به حدود مذبله:

حدی به شارع عام بازار. حدی به دگان عطاری ملکی مصالح مزبور.

حدی به دگان علاقوی ورثه جناب حاجی ضیاءالملک. حدی به اصطبل و خلوت مصالح مزبور.

مصارف: بعد از وضع یک عشر حق التولیه و کفایت وظیفه نقد و جنس و شام یک نفر خادم در کشیک دوم به جهت کربلانی غلام حسین شیرازی، مازاد آن را صرف روشنائی نمایند.
تولیت موقوفه مزبوره را در هر عصری از اعصار واگذار به متولی باشی سرکار فیض آثار نمودند.

دارالأمان کرمان

نمره ۱۰۱

واقف: رضوان جایگاه علیین آرامگاه گنج علی خان حکمران دارالأمان کرمان
به تاریخ سنه ۱۰۰۸.

موقوفات واقعه در دارالأمان کرمان

• مزرعه علیاباد حومه کرمان و غیره:

• میاه مشاع از جمله سهام علیاباد، ۱۳۹ سهم.

• باغ، واقعه درب علیاباد مشهور به باغ عباس آباد، بالتّمام.

• قنات جدید که خود واقف مرحوم جاری ساخته است، بالتّمام.

• خان، واقعه در بازار محمودی شهر جدید، سوی دکاکین خارج کاروانسرا که وقف بر مسجد است، بالتّمام.

مصارف: بعد از وضع تعمیرات رقبات موقوفات مزبوره و یک عشر حق التولیه، مازاد را به قرار ذیل مصروف دارند.

مواجب و قیمت: ۲۰ تومان.

مواجب، ۱۲ تومان.

حفاظ آستانه مقدسه، وجه تبریزی، سالیانه، مقررأ ۵ تومان.

مؤذنان آستانه مقدسه، ایضاً، سالیانه، مقررأ ۳ تومان.

فرآشان آستانه مقدسه، سالیانه، مقررأ ۳ تومان.

چاروب کش عتبه علیه، سالیانه، مقررأ ۱ تومان.

قیمت، ۸ تومان.

• موم به اطلاع قضات اسلام به ارض اقدس به جهت روشنائی حرم محترم تقدیم شود. سالیانه، مقررأً ۵ تومان.

• نمد کورک جانمازی به اطلاع اهالی و اعیان کرمان به جهت آستانه مقدسه قرستاده شود. سالیانه، مقررأً ۳ تومان.

آنچه از مصارف فوق باقی ماند، فرش عالی به جهت حرم محترم همه‌ساله خریداری نموده، روانه دارند. و اگر علاوه آید، متولّی مختار است که به خدام والامقام آستانه مقدسه و طلباب علوم دینیّه عاید دارند.

تولیت در زمان حیوات با خود واقف. و بعد از فوت با ارشد و اصلح اولاد ذکور، ما تعاقبوا و تناسلوا. و در صورت نبودن اصلح و اکبر اولاد ذکور به انقراض اولاد ذکور، اکبر و اصلح اولاد ذکور از انات، بطناً بعد بطن. و در صورت انقراض، تولیت با متولّی‌باشی آستانه مقدسه است.

نمره ۱۰۲

واقف: خلدآشیان عبدالرشید خان خلف ارشد غفران مآب رضی‌قلی خان - طاب ثراه - به تاریخ شهر شعبان ۱۲۲۵.

موقوفه: همگی و تمامی یک صد من بذرافشان از جمله مزرعه مبارک‌آباد واقعه در نوق من محالّ رفسنجان [من] اعمال کرمان که من حیث الشهرة مستغنی از تحدید است.

مصارف: شمع روشنائی آستانه و بقعه مبارکه در لیالی جمعه و لیالی رمضان و عید فطر و اضحی برسانند. و اگر چیزی باقی ماند، در سایر لیالی سال باز به مصرف روشنائی آستانه مصرف دارند.

شروط: متولّی نظر کند در منالات و ارتفاع و محصولات و انتفاع وقف مذکور، و بعد از مؤنث زراعت، آنچه باقی ماند، تمامی را در حین ترقّع قیمت اجناس شتوی و صیفی به مصرف بیع رسانیده، وجه آن را به شخص متدین امین متقی صالح سپرده که به ارض اقدس برده، به مصارف فوق برساند. و حقّ التولیه به هیچ وجه من الوجوه از وقف مذکور توقع نکنند و موقوفه را زیاده از سه سال به اجاره ندهند.

وجوه و عوارض دیوانیان و حوالجات حکمی و غیر حکمی دیوانی، دیناری حصّه و رسد به وقف مزبوره در صورت مطالبه کارسازی ننمایند.

و نمی‌رسد احدی از حکام و قضات و ارباب اختیار و استیلارا که به وجهی از وجوه، دخل و تصرف در وقف مذکوره بنمایند، یا در شرطی از شروط آن تخلف جایز شمارند، یا آنکه محاسبه از متولّی طلب نمایند.

تولیت مادام الحیوات با خود واقف. و بعد با اورع و اتقی و ازهد و اصلح اولاد امجاد خود که توالد و تناسل نمایند از بطن و رحم محبوه حرم عصمت و طهارت‌پناه صبیّه مرحمت‌شأن محمدکاظم

خان، حلیله جلیله نواب مستطاب واقف، و همچنین با اولاد اولاد و اولاد اولاد اولاد او، ما تناسلو بطناً بعد بطن و نسلأ بعد نسل، خواهد بود.

نمره ۱۰۳

واقف: مرحوم آقا محمدحسین الشریف ولد غفران مآب آقا محمدعلی کرمانی - رحمة الله علیهما - به تاریخ ۱۰ شهر صفر المظفر ۱۲۵۴.

موقوفه: موازی یک دانگ و نیم از مزرعه حسین آباد واقعه در حومه کرمان که محدود به حدود اربعه ذیل:

حدی به حافظ آباد. حدی به اختیار آباد.
حدی به ملکا آباد (کذا). حدی به کویر.

مصارف: آنچه حاصل و منافع عاید شود، یک عشر از کل را موضوع نموده، دو ثلث متولی و یک ثلث را ناظر برداشت نمایند. و از نه عشر باقی، اولاً، آنچه خرابی و تنقیه القنوات و لوازم زراعت و وجوهات دیوانیه اگر بهم رساند، صرف و خرج نمایند. و متمم را هر چه زیاده آید، به همراه امینی به طریقه برات یا غیره به ارض اقدس برسانند که تسلیم متولی شرعی سرکار فیض آثار شود و جناب متولی اثلاً تقسیم نماید.

صرف تعزیه خوانی حضرات معصومین و سایر شهداء - سلام الله علیهم اجمعین - در شهر محرم الحرام یا صفر المظفر در اطراف حرم محترم و مسجد گوهرشاد به هر نحو که صلاح دانند، خرج نمایند، یک ثلث.

صرف روشنائی حرم محترم نمایند، دو ثلث.

رجب و شعبان و رمضان، ۳ ماهه، مقررأ [یک] ثلث.

به هر نحو صلاح دانند، صرف سوخت حرم نمایند، [یک] ثلث.

شروط:

شرط: و اگر مصرفی دیگر اتفاق افتد که متولی سرکار فیض آثار خرج در آن مصرف را اصلاح دانند به امور سرکار فیض آثار، کلاً أم بعضاً، مأذون است که در آن مصرف صرف و خرج نماید.

شرط: اگر متولی سرکار فیض آثار حق التولیه را نخواهد که فیها المراد، والا نصف عشر آنچه به تصرف او درآمده، من باب حق التولیه بردارد.

تولیت و نظارت:

تولیت مادام الحیوات با نفس نفیس خود واقف است. و بعد با ولد ارجمند، میرزا عبدالحسین، و بعد از آن با اصلاح اولاد ذکور او، نسلأ بعد نسل. و اگر اولاد ذکور نباشد، اصلاح از اولاد اناث خود او، نسلأ بعد نسل. و بعد الانقراض با امام جمعه کرمان خواهد بود.

نظارت با خیرالحاج حاجی میرزا محمد ولد میرزا عبدالعلی که مادام الحیوات به نفس نفیس خودش باشد. و بعد از آن ناظر آن کس خواهد بود که مشارالیه تعیین نماید. و اگر ناظر تعیین ننموده مرحوم شد، اختیار تعیین ناظر با مدرس حسینیّه است که در کرمان است که از موقوفات واقف است. [حاشیه] از قرار سند علی حده به تاریخ ذیل به تصرف عالی جناب میرزا محمدیوسف و عالی شأن آقا محمدصادق داده شده، و از قرار دستورالعمل نواب مستطاب آقا میرزا عبدالباقی متولّی باشی آستانه مقدسه معمول دارند. ایضاً شرط شرعی شد که امر تولیت این ملک مزبور محول و مفوض تولیت آستانه مقدسه است و به واقف و اولاد ذکرأ کان او انثی رجوعی نیست. و هرگاه متولّی آستانه عزل و نصب شود، تولیت با کسی است که باز متولّی آستانه مقدسه است. فی یوم الإثنين (۲۰) جمادی الأولى سنة ۱۲۶۹.

سایر ولایات عراق

خرقان

نمره ۱۰۴

واقف: مقرب الخاقان علی خان سرهنگ فوج قزوین خلف مرحوم حاجی اسدالله خان فی ۲۳ شعبان ۱۳۱۱.

موقوفه: یک ثمن از کلّ یک دانگ مزرعه دافی (۴) جلین واقعه در محال خرقان، مع متعلقاتها. **مصارف:** بعد از یک عشر حق التولیه و یک عشر حق النظاره، بقیه منافع موقوفه مزبوره صرف موجب و مرسوم شام و نهار یک نفر خادم آستانه مقدسه شود.

تولیت و نظارت:

تولیت با واقف. و بعد با ارشد و اصلح اولاد ذکور، بطناً بعد بطن، و بعد الانقراض با تولیت آستانه مقدسه خواهد بود.

نظارت با جناب جلالت مآب اجل اکرم متولّی باشی آستانه مقدسه خواهد بود.

خوی

نمره ۱۰۵

واقف: مقرب الخاقان میرزا اسماعیل خان کارگزار خوی و سلماس و ماکو خلف مرحوم مغفور میرزا عبدالعلی خان - طاب ثراه -

به تاریخ ۹ شهر جمادی الاولی ۱۳۰۸.

موقوفه: همگی و تمامی کلّ مزرعه زاغه واقعه در دو فرسخی شهر خوی با کافه ملحقات الشرعیه و منضمات العرفیه، محدود به حدود اربعه ذیل:

حدّ شرقی به قریه کتنلو. حدّ غربی به اکبری راغ.

حدّ جنوبی به قریه کردف(۴). حدّ شمالی به قریه مجددّه معروف به ممدّه.

مصارف: بعد از وضع نیم عشر حقّ التولیه و نیم عشر حقّ النظاره و مخارج لازمه موقوفه از مالیات و ضرورات دیوانی و تنقیه القنوت و غیره، آنچه از منافع موقوفه مزبوره عاید شود، کارگزاران سرکار تولیت عظمی و امناء آستانه مقدسه به اطلاع ناظر وقف به موجب نقد و جنس سالیانه و شام و نهار و سایر ملزومات یک نفر خادم و یک نفر فراش که در آستانه منوره به اذن و اجازه تولیت عظمی بر قراری واقف مشرف باشند، صرف نمایند.

تولیت و نظارت:

تولیت در جمیع ازمنه با جناب جلالت مآب اجل متولّی باشی و صاحب اختیار آستانه مقدسه سرکار فیض آثار خواهد بود.

نظارت با خود واقف و بعد وفاته با اولاد ذکور واقف، نسلاً بعد نسل، و بعد الانقراض اولاد با متولّی باشی آستانه مقدسه خواهد بود.

زنجان

نمره ۱۰۶

واقف: مقرب الخاقان حمدالله خان یاور خلف مرحوم شکرالله خان - طاب ثراه -

به تاریخ ۲۰ شوال ۱۳۱۱.

موقوفه: سه دانگ از مزرعه قالوجه(۴) که جزو درچندات(۴) با کافه ملحقات شرعیه و منضمات عرفیه، محدود است من حیث الکل:

حدّی به پایین رودخانه و احتیاج(۴). حدّی به بالای شجر(۴) مزرعه سنجدبون(۴).

حدّی به ممری که به قریه علی یار می رود. حدّی به قالوجه(۴).

مصارف: بعد از وضع یک عشر حقّ التولیه و یک عشر حقّ النظاره، مابقی منافع موقوفه مزبوره به موجب نقد و جنس و شام و نهار یک نفر خادم آستانه مقدسه سرکار فیض آثار برسانند.

تولیت و نظارت:

تولیت با خود واقف و بعد با اولاد ذکور اصلح و ارشد خود، نسلاً بعد نسل و بطناً بعد بطن.

نظارت با جناب جلالت مآب اجل اکرم افخم متولّی باشی آستانه مقدسه سرکار فیض آثار است.

شاهرود

نمره ۱۰۷

واقفه: مرحومه قمرنسا خانم بنت مرحوم میرزا بدیع فندرسکی - رحمة الله علیهما -

به تاریخ غره شهر شوال المکرّم ۱۲۲۸.

موقوفه: همگی و تمامی مزرعه سورمن من محالّ فندرسک شاهرود، بالتّمام.
مصارف: مادام الحیوات واقفه، خود تصرف نموده، همهساله سالی یک تومان و دو هزار دینار به مصارف مطبخ سرکار فیض آثار برساند. و بعد از وفات، نیم عشر حقّ التولیه از منافع موقوفه وضع نموده، مابقی را صرف مطبخ سرکار فیض آثار بنمایند.
تولیت در حال حیوات با خود واقفه. و بعد از فوت واقفه، تولیت با جناب جلالت مآب اجلّ اکرم افخم متولّی باشی آستانه مقدّسه است.

کزّاز

نمره ۱۰۸

واقف: مرحمت مآب حاجی رضاعلی خان ولد مرحوم یوسف خان سپهدار - طاب ثراه -
 به تاریخ سنه ۱۲۸۹.

موقوفه: همگی و تمامی یک زوج از هفت زوج مزرعه جمال آباد کزّاز من توابع شهر نو، شهیر به سلطان آباد عراق که مدار کلّ مزرعه بر ۲۴ زوج است، با کافه و(*) توابع و ملحقات آن از اراضی و صحاری از آبی و دیمی، و آبار و انهار و کروم و اشجار و مراتع و مشارب و چشمه سار و قنات و قلعه و حصار و تلال و دهار و آجام و آکام، و کلّ ما یتعلّق بها، سمّی أم لم یسمّ، ذُکر أم لم یذُکر، که محدود است من حیث الكلّ:

حدّی به مزرعه علی آباد ملکی واقف. حدّی به رودخانه کزّاز.

حدّی به مزرعه سبیل خانک(۴). حدّی به مزرعه ده فول.

مصارف: منافع موقوفه را همهساله خرج یک نفر خادم آستانه مقدّسه شود. و تعیین خادم به صواب دید متولّی مزرعه مذکوره باشد.

تولیت موقوفه موصوفه مادام الحیوات با واقف معظمّ الیه است. و بعد الممات به ارشد اولاد ذکور خود، نسلاً بعد نسل الی أن یتناسلوا و یتعاقبوا. و در صورت انقراض نسل، تولیت راجع به متولّی باشی آستانه مبارکه باشد. و متولّی معظمّ الیه چون ذوالید بود، ثبت قبض و اقباض نمود، بلکه تأکیداً و تسجیلاً خود اجاره نمود، چنانچه در اجاره نامه علی حدّه است.

گروس

نمره ۱۰۹

واقف: امیرالامراء العظام علی رضا خان گروسی جنرال و امیرینجه دولت علیّه ایران
 به تاریخ غره محرّم الحرام ۱۳۱۰.

موقوفه: شش دانگ مزرعه رضائیه واقع در کنار رودخانه تلوار که از توابع ملک چشمه آدینه که در ملکیت خود واقف می‌باشد، موضوع نموده‌اند من توابع گروس من حیث الكل، به انضمام یک حجر طاحونه واقع در مزرعه مزبوره، محدود به حدود ذیل:

حدّ شرقی به نی‌زار و چشمه آدینه. حدّ غربی به رودخانه تلوار.

حدّ جنوبی به حدود چهل امیران. حدّ شمالی به کوهی که جلو طاقچه معروف است.

مصارف: منافع و مداخل موقوفه مزبوره که فعلاً هر سالی به قرار ذیل است، ۱۵۵ تومان.

مواجب اشخاص مفصله، ۷ نفر، مقررّاً ۸۰ تومان.

خادم و دربان و نایب‌الزیاره، ۴ نفر، مقررّاً ۵۹ تومان.

• خادم به انضمام قیمت شام و نهار، ۲ نفر، مقررّاً سالیانه، ۴۰ تومان.

• نایب‌الخدمه واقف معظم‌الیه مادام الحیوات. و بعد از ممات، هر گاه از این تاریخ خداوند عالم،

این شاء الله، اولاد ذکوری عنایت فرمود، مال آن اولاد. والا مال سرکار حسین خان اخوی واقف

معظم‌الیه. و پس از او مال اولاد او باشد. [یک] نفر، مقررّاً ۲۰ تومان.

• نایب‌الخدمه سرکار قاسم خان، اخوی دیگر واقف معظم، و پس از او مال اولاد او باشد. [یک] نفر،

مقررّاً ۲۰ تومان.

• دربان و نایب‌الزیاره، ۲ نفر، مقررّاً سالیانه، ۱۹ تومان.

• دربان به انضمام قیمت شام و نهار از بابت مقرب‌الخاقان میرزا محسن خان ولد ارجمند میرزا

شفیع خان که فعلاً خدمت واقف معظم سمت انشاء‌نویسندگی دارند. و پس از فوت او این خدمت

مال اولاد اوست. [یک] نفر، مقررّاً سالیانه، ۱۲ تومان.

• نایب‌الزیاره که لیالی جمعات به جهت واقف معظم زیارت بخواند مادام الحیوات. [یک] نفر، مقررّاً

سالیانه، ۷ تومان.

حافظ و ناظم سر مقبره مرحوم والد واقف معظم‌الیه. ۳ نفر، مقررّاً سالیانه، ۲۱ تومان.

• حافظ که صبح و شام مشغول تلاوت کلام الله باشند. دو نفر فی ۷ تومان و ۵۰۰۰ دینار، ۱۵ تومان.

• ناظم سر مقبره، [یک] نفر، مقررّاً ۶ تومان.

مخارج چهل چراغ و صرف روشنائی سر مقبره و غیره، سالیانه، مقررّاً ۴۵ تومان.

• خرج سوخت چهل چراغ وقفی واقف معظم، سالیانه، مقررّاً ۳۶ تومان.

• صرف روشنائی و اسقاط چراغ سر مقبره مزبوره، سالیانه، مقررّاً ۹ تومان.

• صرف روشنائی، دو چراغ، مقررّاً سالیانه، ۶ تومان.

• اسقاط چراغ، سالیانه، مقررّاً ۳ تومان.

حقّ التولیه و حقّ النظاره، سالیانه، مقررّاً ۳۰ تومان.

• حقّ التولیه، عشر، مقررّاً ۱۵ تومان.

• حقّ النظاره، عشر، مقرراً ۱۵ تومان.

شروط:

شرط: در صورت عدم اهلیت و استحقاق و قابلیت و عدم مواظبت نواب به خدمات مرجوعه، یا فوت آنها، اختیار با جناب ناظر معظم است که انتزاع فرموده، به هر کس صلاح دانند، به اطلاع منابها و واقف تفویض فرمایند.

شرط: هر گاه بر منافع موقوفه افزوده شود و از مصارف مرقومه علاوه آید، جناب ناظر موقوفه صرف و خرج زوار پیاده فرمایند.

شرط: مزرعه مزبوره از مالیات نقد و جنس و عوارضات و فروعات دیوانی معاف، و از سرباز و سوار و توپچی من حیث الکل مرفوع القلم است. خود چشمه آدینه باید از عهده برآید و واردات دیوانی را از هر جهت بپردازد.

تولیت و غیره:

تولیت موقوفه مزبوره در هر زمان با جناب جلالت‌مآب اجل متولی باشی نوعی آستانه است. **نظارت** با جناب مستطاب آقای نایب‌التولیه قرار داده‌اند. و پس از فوت با اولاد و خانواده جناب معظم‌الیه است تا زمانی که در آن آستان قدس به این خدمت نیابت تولیت عظمی مستخدم و بر قرار بوده باشند. و چنانچه، خدای نخواست، این لقب و منصب از اولاد و خانواده جناب معزّی‌الیه سلب و انتزاع شد، آن وقت در هر زمان نظارت موقوفه مزبوره با نظارت کل آستانه منوره می‌باشد و مزرعه مزبوره را به طریق مسطوره وقف دانند.

نمره ۱۱۰

واقف: عالی حضرت آقا محمدشریف گروسی خلف مرحوم کربلائی گل محمد معمارباشی به تاریخ غره محرم الحرام ۱۳۱۰.

موقوفه: یک حجر طاحونه مشهور به طاحونه بالای راه واقعه در شریف‌آباد ملکی خود، واقعه در توابع گروس با کافه ملحقاته، ۶ دانگ. مقرراً حدود اربعه:

حدّی به طاحونه راگذار. حدّی به طاحونه پایین راه.

حدّی به باغهای طرف رودخانه شریف‌آباد. حدّی به جوی شریف‌آباد.

مصارف: منافع و مداخل طاحونه مرقومه را که فعلاً بعد از وضع مخارج لازمه، سی و هفت تومان رایج می‌شود، به قرار ذیل صرف نمایند. ۳۷ تومان.

مواجب خادم و قیمت شمع گچی، ۳۰ تومان.

• مواجب به انضمام قیمت شام و نهار خادم که نایب دارد. [یک نفر، مقرراً سالیانه، ۲۰ تومان.

• قیمت شمع گچی که در مسجد بالاسر مبارک هر شبه علی‌الدوام روشن باشد. دو عدد، مقرراً سالیانه،

۱۰ تومان.

حقّ التولیه و غیره، ۷ تومان.

حقّ التولیه، ۳ تومان و ۵۰۰۰ دینار. حقّ النظاره، ۳ تومان و ۵۰۰۰ دینار.

شروط:

شرط: هرگاه بر منافع طاحونه مزبوره افزوده شود و از مصارف مرقومه علاوه آید، جناب ناظر، در امورات دیگر آستانه مقدسه که صلاح بدانند، صرف نماید.

شرط: در صورت عدم استحقاق و اهلیت و قابلیت خدمات مرجوعه، یا فوت نایب، خدمت خادمی مزبور و تغییر و تبدیل با جناب ناظر است که او را نزع نموده، به هر کس که صلاح بدانند، تفویض نمایند.

تولیت و غیره:

تولیت در هر زمانی از ازمنه با جناب جلالت‌مآب اجلّ اکرم متولّی‌باشی نوعی آستانه است.

نظارت با جناب مستطاب حاجی سید حسین نایب‌التولیه است. و پس از جناب معظم‌الیه تا زمانی که این خدمت نیابت تولیت جلیله در خانواده و اولاد جناب معزی‌الیه باقی است و منقرض نشده است، با اولاد آن جناب است. اگر، خدای نخواست، از اولاد معظم‌الیه منقرض گردد و به این خدمت جلیله مستخدم نباشند، آن وقت نظارت موقوفه با هر کس که نظارت کلّ آستانه مقدسه را دارا باشد، مفوض خواهد بود که موافق قرارداد معمول دارند.

دارالسلطنه هرات

نمره ۱۱۱

واقف: مرحوم ملا محمد عطارباشی خلف مرحوم حاجی ملا حسین - رحمة الله علیهما -

به تاریخ شهر رمضان ۱۲۴۴.

موقوفه: همگی و تمامی کلّ مزرعه خیرآباد واقع در توابع شافلان و محلّ گنج‌آباد هرات، محدود به

حدود ذیل:

حدّ شرقی به اراضی بوریاباف.

حدّ غربی به محالّ فوشان و غلام‌بچه.

حدّ جنوبی به رودخانه باب (۴) و اراضی متعلقه در نهر مستحدث آب خیر (۴) واقف معروف به نهر

شاهرخ میرزا.

حدّ شمالی به دامن کوه دوندر.

مصارف: بعد از وضع مالیات و اخراجات ضروریه، مابقی را تنصیف نموده، به مصارف مذبله برسانند.

نصف از کلّ:

• صرف روشنائی روضه مقدسه، ثلث.

• صرف مرضای دارالشفای مبارکه، دو ثلث.

نصف از کل:

• اولاد واقف ﴿لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَى﴾ (نسا ۴: ۱۷۶) بطناً بعد بطن، ربع.

• مادام الحیوات متعلق به خود واقف و بعد از فوت به جهت نایب‌الزیاره و اجرت ختم قرآن در روضه مبارکه، ربع.

تولیت مادام الحیوات با واقف و بعد الفوت با اصلح اولاد ذکور. اگر اولاد ذکور نباشد، با اصلح اولاد اناث. و بعد الانقراض با حاکم شرع انور خواهد بود.

[حاشیه]

هو الباقی،

مخفی نماند؛ دو صورت وقف‌نامه، یکی در پائین پای مبارک و محله عیدگاه داخل ارض اقدس به واسطه شرکت مصارف مطلقه و خاصه بودن، و دیگری دو سب از دو مزرعه واقع در بلوک ده سرخ من بلوکات مشهد مقدس به واسطه کثرت واقفین، در محل خود نوشته نشد. اینک در آخر موقوفات خاصه هر دو را به عرض رسانید. اسماعیل الهمدانی.

نمره ۱۱۲

واقف: مرحمت و رضوان جایگاه میرزا شاه تقی‌الدین محمد ... خلف مغفرت پناه الواصل الی بحار رحمة الله الملك الغنی، میرزا محمد باقر الرضوی المتولی - طاب ثراهما - به تاریخ ۲۳ شهر صفر المظفر ۱۰۸۸.

موقوفه: همگی و تمامی کل عملة یک باب تیمچه و پنج دکان واقعه در محلات ارض اقدس که واقف - طاب ثراه - بنا نموده‌اند، به شرح ذیل. ۶ باب.

دکاکین واقعه در پائین پای مبارک که خود مرحمت و غفران‌مآب واقف ساخته و وقف آستانه مقدسه نموده‌اند. ۳ باب.

• دکان بقالی، محدود به حدود اربعه، [یک] باب.

حدین: حدی به دکان حلوائی.

حدی به دکان خیاطی.

حدین به فضای پائین پای مبارک.

• دکان که عبارت از سکوب است، محدود به حدود ذیل، [یک] باب.

حدی به دکان رفوگری.

حدی به ایوان بیرام خان.

حدّی به پائین پای مبارک.

• دگان پنبه‌دوزی، محدود به حدود ذیل، [یک] باب.

حدّی به دگان کاشی‌گری.

حدّی به پائین پای مبارک.

تیمچه، به انضمام دو باب دگان متعلّق به آن که یکی متصل و دیگری محاذی آن است، واقعه در محلّه عیدگاه در جنب تیمچه مشهوره به چیت‌گران که از سی و پنج تومان عراقی، بقیه یک صد تومان تبریزی که مرحمت‌پناه رقبان (۴) خان سردار خراسان - طاب ثراه - ارسال داشته بودند، به مصارف آستانه مقدّسه برسانند. و رضوان جایگاه میرزا محمد باقر - طاب ثراه - شصت و پنج تومان در زمان تولیت خودشان به مصارف آستانه مبارکه رسانیده بودند. و سی و پنج تومان بقیه را علیین آرامگاه میرزا شاه تقی محمد ... بعد از وفات والد ماجد در زمان تولیت خود صرف ساختن تیمچه و دو باب دگان مزبور کرده‌اند. ۳ باب.

تیمچه، [یک] باب. دگان، دو باب.

مصارف: منافع و مداخل کلّ موقوفات باید اثلاً تقسیم شود.

• چون زمین سه باب دگان مذکوره و زمین تیمچه و دو باب دگان مرقومه تعلق به سرکار فیض آثار دارد، موافق معمول ثلث مداخل این نوع محال متعلّق به زمین است، می‌باید به طریق معمول، ثلث کرایه پنج باب دکاکین و یک باب تیمچه موقوفه مزبوره، اولاً وضع، و به سرکار فیض آثار داده شود. ثلث.

• بعد از وضع حق التولیه و حق النظاره و اخراجات تعمیرات ضروری موقوفات مزبوره از دو ثلث بقیه منافع، آنچه فاضل آید، صرف سقاخانه مبارکه سرکار فیض آثار و مواجب سقّایان بشود. دو ثلث.

شروط:

شرط: سقّایان سرکار فیض آثار آب سقاخانه را از فئات محراب‌خان مشهور، یا آبی که در گوارائی و خوش طعمی مثل آن باشد، به سقاخانه مبارکه بیاورند.

شرط: اگر حاصل و منافع موقوفات از مصارف مرقومات اضافه باشد، به هر مصرف که متولّی جلیل‌القدر سرکار فیض آثار مصلحت داند، صرف نماید.

نمره ۱۱۳

واقفان: مرحومین خواجه محمد هاشم ولد خواجه کلان، و خواجه محمد صادق، و خواجه محمد سلیم، و خواجه حبیب، و خواجه ملک، و قلی بیگ، و علی اکبر، و یوسف، و محمد مؤمن، و عبدالفیاض، و محمد ملک، و میرزا تقی، و خواجه محمد کریم، و درویش محمد - رحمة الله علیهم - به تاریخ شهر ذی‌قعدة الحرام ۱۱۹۱.

موقوفه: واقعه در بلوک ده سرخ.

• مزرعه شیر مرغ، از کل آن، یک سبع. مقررأ حدود اربعه:

حدی به اراضی مزرعه سبزی کاری(؟). حدی به اراضی مزرعه اوارشک.

حدی به اراضی کوشک مطبخ. حدی به اراضی دشت رود.

• مزرعه کلاتچه علی، از کل آن، یک سبع. مقررأ حدود اربعه:

حدی به اراضی مزرعه تنخو(؟). حدی به اراضی کلاتچه علی شاه.

حدی به اراضی ده شیب(؟). حدی به اراضی راباسدر(؟).

مصارف: بعد از وضع مالیات دیوانی و حق التولیه و حق النظاره و تنقیة القنوات به هر نحو که صلاح بدانند، صرف روشنائی آستانه مقدسه نمایند.

تولیت و نظارت با جناب جلالت مآب اجل اکرم افخم متولی باشی نوعی آستانه مقدسه است.

قد تمّ الموقوفات الخاصة بعونه تعالی و نشرع فی الموقوفات المطلقة

موقوفات مطلقه

خراسان مشهد مقدّس

ارض اقدس

آنچه متولّی‌باشیان معظم و اولیای آستانه مقدّسه عرش درجه از حاصل و منافع موقوفات، ملک ابتیاع نموده، وقف مطلقه سرکار فیض‌آثار نموده‌اند.

نمره ۱۱۴

قرارداد اولیای آستان قدس‌نشان با مباشرین مسجد جامع در خصوص ربع کرایه بازار بزرگ از قرار مسطور است.

مخفی نماناد؛

که چون بازار بزرگ ارض اقدس جنب مسجد جامع از قدیم الایام الی زماننا هذا که ۱۲ شهر صفر المظفر ۱۲۸۵ است، از دکاکین طرفین بازار مزبور به واسطه تصرف سقف بازار مزبور و پایه‌هایی که سقف بر آن استوار بود و سکوب‌های دم دکاکین طرفین، و ادعای بر هیئت مجموعه بازار مزبور از امنای آستانه منوره از متصرفین دکاکین جنبین بازار مذکور، یک ربع از کرایه‌بندی بازار مزبور را متصرف بودند و هر ماهه بر سیل استمرار اخذ و بازیافت می‌نمودند. در این ایام حسب الامر قدر قدرت شاهنشاه اسلامیان پناه ظلّ الله - روح العالمین فداه - بازار مزبور را خراب نمودند که مجدداً سقف بازار مزبور، که سابقاً به چوب ساخته بودند، با آجر ساخته شود و وسعتی داده شود. مباشرین مسجد جامع کبیر چون سابقاً هم حقّ الارض از دکاکین نمی‌گرفتند، و در این ایام نزد حکام شرع مطاع به ثبوت شرعی رسانید که اراضی دکاکین سمت مسجد جامع وقف بر مسجد جامع است، و خواستند که پایه‌های جنب دکاکین سمت مسجد جامع را بنا کنند و سقف بازار هم ساخته شود. فی‌الجمله معارضه و منازعه و مشاجره مابین امنای آستانه منوره و مباشرین مسجد جامع کبیر واقع شد که در بنای مجدد شرکت امنای آستانه منوره با مباشرین مسجد چگونه بنا نمایند و استیفای منافع از سرکار فیض‌آثار من بعد ذلک از ساکنین چه قسم بوده باشد. حسب الامر بندگان اجلّ اکرم آقای مجدالملک - دام اجلاله - قرار دادند که حضرات مفصّله‌المذکور الاسامی؛

عالی جناب میرزا محمدجعفر سرکشیک.	عالی جناب میرزا محمدجعفر صدر.
عالی جناب میرزا عبدالکریم سرکشیک.	عالی جناب حاجی میرزا حسن‌علی وزیر.
عالی جناب میرزا عبدالجواد سرکشیک.	عالی جناب میرزا بابای مشرف‌باشی.

عالی جناب میرزا عبدالحسین سرکشیک. عالی جاہ میرزا بابای مستوفی.
عالی جاہ میرزا شفیع سررشته‌دار.

[حاشیہ] محلّ مہر میرزای ناظر. محلّ مہر نصرالله خان. محلّ مہر عالی جاہ میرزا حسن علی وزیر؛ در منزل جناب میرزای ناظر - دام مجده - حاضر شده، با حضور عالی جاہ نصرالله خان مهندس قراری بدهند کہ کمال احتیاط شرعی بہ عمل آمدہ، قراری بدهند کہ بہ همان قرار سابق ضرری بہ استیفای منافع آستانہ مقدّسہ نرسد و مباشرین مسجد جامع ہم بہ قسمی کہ ضرری بہ موقوفات مسجد جامع نرسد، بنا نمایند. لہذا بعد الاجلاس حضرات مذکورین و گفتگوی زیادی، حسب المصلحت وقفین مزبورین در ضمن العقد لازم شرعی قرار دادند کہ پایہ‌های سمت مسجد جامع را مباشرین آستانہ مقدّسہ و مسجد جامع بالاشتراک بسازند، بہ قدری کہ سقف بر آن استوار شود، و از سرکار فیض آثار بدهند. و اگر بخواهند مباشرین مسجد جامع ہم بقدر الحصّة شراکت نمایند، و همان ربع کرایہ دکاکین را جهت آستانہ مقدّسہ استیفا نمایند و مابقی تعلق بہ مسجد جامع کبیر بودہ باشد کہ سرکار فیض آثار در آن سہ ربع مداخلہ ننمایند.

محلّ مہر حاجی میرزا طاہر متولّی مسجد. محلّ مہر میرزا بابای مستوفی.
محلّ مہر میرزا شفیع سررشته‌دار. محلّ مہر میرزا جعفر صدر.
محلّ مہر مشرف‌باشی. محلّ مہر میرزا عبدالکریم سرکشیک.
محلّ مہر میرزا عبدالجواد سرکشیک. محلّ مہر حاجی سید ابوالحسن خان امین کلّ.

عریضہ جناب جلالت‌مآب دبیر الملک متولّی‌باشی آستانہ مقدّسہ در خصوص قرارداد.

تصدّق خاک‌پای جواهرآسای اقدس ہمایونت شوم.

بازار شہر مشہد مقدّس کہ بہ نظر انور اقدس ہمایون رسیدہ، از زمانی کہ بنا شدہ است، کہ خدا دانا است چہ وقت و از چہ جهت بودہ است، قراری داشته‌اند کہ یک ربع از وجہ کرایہ را بہ آستانہ مقدّسہ بہ اسم پیش‌طرّہ می‌داده‌اند، شاید از پانصد سال قبل از این باشد. و ہر وقت کرایہ ترقّی کردہ است، موافق دفاتر و ثبت و سررشتہ و طولماہای آستانہ متبرّکہ بہ همان نسبت ربع کرایہ را متولّی‌ها می‌گرفته‌اند. چنانچہ در وقت مرحوم حاجی میرزا موسی خان بازدید کردہ‌اند، ربع کرایہ ماہی ہجده تومان کمتر بودہ است، می‌داده‌اند و در ایام مرحوم وزیر نظام کرایہ ترقّی کردہ است، بازدید کردہ‌اند، ماہی بیست و سہ تومان و کسری بودہ است. پیرارسال کہ بر حسب امر قدر قدر بازارها را خراب کردہ، با گچ و آجر عریض‌تر و وسیع‌تر ساختہ‌اند، کرایہ جمیع دکاکین ترقّی کردہ و بالمضاعف شدہ است. و با این کہ سقف آن بالتّمام با آجر و گچ از آستانہ ساخته شدہ است و خرجش سہ مسوای آن چوب‌پوش قدیم شدہ است، بعضی از متصرّقین دکاکین طفرہ می‌زنند، از ربع کرایہ کہ حقّ معمولی قدیم آستانہ است، می‌خواہند ندهند، و همان جزئی کہ آن وقت می‌داده‌اند، بدهند. و حال آنکہ قبل از ساختن بازار

مقرب الخاقان مجدالملک همین ادعا را کرده و اجلاس کرده‌اند و نوشته سپرده‌اند که سواد آن این است که در متن نوشته شده از لحاظ همایون می‌گذرد. با این احوال طفره می‌زنند. لهذا این غلام چون دید مایه بدعت و بقای ضرر کلی حالاً و ملاً برای آستانه مقدسه خواهد بود، مطالبه آن وجه قدیم را هم ننموده، موکول به عرض خاک پای مبارک داشت. از مقرب الخاقان مجدالملک هم استفسار بفرمائید. این عمل جدیدی نیست، از قدیم معمول بوده است. مستدعی از خاک پای مبارک است که در صدر عریضه، فرمان مبارک خطاب به نواب حشمت‌الدوله صادر شود که از کل مردم، سوای آنها که دکان دارند، تحقیق کنند و موافق همین نوشته که پارسال نوشته و مهر کرده‌اند، ربع کرایه حق آستانه را محصل بگذارند. از وقتی که بازار و دکاکین مسکون شده الی حال که مانده و نداده‌اند، گرفته، عاید تحویلدار آستانه سازند و التزامی هم بگیرند که در آستانه ضبط باشد که ماه به ماه ربع کرایه را هر چه می‌شود بدهند. چون لازم بود، مراتب را به عرض خاک پای مبارک برساند، از آن جهت جسارت ورزید، متولی حقیقی شرعی نفس نفیس همایون است. به هر چه مقرر فرمایند، امر، امر همایون است.

فرمان قضا جریان شاهنشاه سعید شهید ناصرالدین شاه قاجار - نور الله مضجعه و طیب الله مرقده -
در خصوص قرارداد مزبور.

عم اکرم اسعد کامکار حشمت‌الدوله حمزه میرزا امیر جنگ، والی و حکمران مملکت خراسان به مراحم ملوکانه مفتخر و مباهی بوده، بداند؛

که این عریضه را جناب فخامت‌نصاب صمیمی چاکر دولت ابدانتساب میرزا محمدحسین دبیرالملک متولی‌باشی سرکار فیض‌آثار عرض کرده‌است و این سواد قرارنامه را نیز فرستاده‌است. از مقرب الخاقان مجدالملک نیز استفسار به عمل آمد. همین طورها که جناب متولی‌باشی عرض کرده‌است، به عرض رسانید، با وصف دادن نوشته و قرارنامه [ای] به این محکمی جا ندارد که صاحبان دکاکین در ادای ربع کرایه تغل و تسامح نمایند. آن عم کامکار بر حسب استدعای جناب متولی‌باشی جمعی از علماء و متدینین و اهل اطلاع را سوای اشخاصی که صاحبان دکان هستند، حاضر کرده، از آنها استفسار و استعلام نموده، ربع کرایه حق آستانه را از صاحبان دکاکین از روزی که مسکون شده‌است تا امروز که مانده‌است و نداده‌اند، گرفته، عاید تحویلدار آستانه متبرکه نموده، التزامی هم از آنها بگیرد و به ضبط آستانه متبرکه بدهد که ماه به ماه بدون عذر ربع کرایه را هر چه می‌شود بدهند و هیچ نگویند. فی شهر ربیع الثانی سنه ۱۲۸۶.

نمره ۱۱۵

واقف: حضرت مستطاب اشرف ارفع امجد اسعد والا رکن‌الدوله العلیه - ارواحنا فداه - از وجوه آستانه مبارکه، به شرح ذیل.

موقوفه: به شرح قبالة و مصالحه‌نامه‌چه که در آستانه مقدّسه ضبط است.

بفروخت جناب آقا میرزا محمدحسین و آقا میرزا خلیل‌الله، ولدان مرحوم مغفور حاجی میرزا هبة‌الله سلطان‌العلماء، و علیاجانبان بیگم آغا حلیله جناب آقا میرزا اسدالله، و توران آغا بیگم حلیله جناب آقا میرزا یعقوب، صبایای مرحوم مزبور، به اجازه و امضای علیاجاهان بی‌بی آغا صبیّه مرحوم میرزا علی‌اکبر دربان‌باشی و حاجیه بی‌بی آغا صبیّه مرحوم عبدالصمد خان، زوجتان مرحوم سلطان‌العلماء، و اجازه جناب میرزا محمدشفیع اعتمادالتولیه قیّم شرعی طلعت آغا صغیره مرحوم سلطان‌العلماء، به حضرت اشرف ارفع امجد اسعد والا رکن‌الدوله العلیه فرمان‌فرمای مملکت خراسان - دام اقباله - همگی و تمامی کلّ یک دربند تیمچه بلورفروشان مشهور به تیمچه مرحوم امام جمعه - اعلی‌الله مقامه - ملکی متصرفی موروثی پدری خود را که واقع است در میان بازار بزرگ و محدود به حدود ذیل با کافّه ملحقات شرعیّه و منضّمات عرفیه از ممرّ و مدخل و حجرات تحتانی و عمارات فوقانی از دروب و پنجره و غیره، به مبلغ شش هزار و پانصد تومان (۶۵۰۰ تومان) رایج خزانه عامره. و اجرای صیغه شرعیّه شد. فی ۱۹ شهر ربیع الاول ۱۳۰۵.

[حاشیه] در پشت همان قبالة: مصالحه شرعیّه نمودند حضرت اشرف ارفع امجد اسعد والا رکن‌الدوله همگی و تمامی حقوقی که در یک باب تیمچه مندرجه در ظُهر داشتند، با کافّه ملحقات شرعیّه و منضّمات عرفیه به مبلغ شش هزار تومان (۶۰۰۰ تومان) رایج خزانه عامره، به امنای آستانه مقدّسه. و صیغه شرعیّه جاری شد. ۱۵ شعبان المعظم ۱۳۰۶.

نمره ۱۱۶

قبالة‌نامه‌چه نصف دکان رزّازی واقعه در میان بست خیابان علیا:

بفروخت به مبایعه لازمه صحیحه به جناب مؤتمن‌الدوله العلیه بندگان عضدالملک متولّی‌باشی آستانه مقدّسه منوره - دام اجلاله العالی - علیاحضرت کوچک‌خانم بنت مرحوم آقا جعفر خطیب، همگی نصف مشاع کامل ملکی خود را از کلّ یک باب دکان رزّازی واقع میان بست خیابان علیا، محدود به حدود اربعه ذیل:

حدّی به دکان خیّازی سنگکی. حدّی به دکان قصّایی.

حدّی به مطبخ سرکار فیض‌آثار. حدّی به شارع عامّ حاشیه خیابان علیا.

با کافّه ملحقات شرعیّه و عرفیه و عادیّه آن از ممرّ و مدخل و تخته و تخته‌دان و فضا و سقف و جدران و غیره، من جمله کلّ مبیع مزبور دانند به ثمن و مال‌الاجاره و مال‌المصالحه مبلغ چهل تومان (۴۰ تومان) که عبارت از چهار صد عدد ریال ۲۸ نخودی ناصرالدین شاهی باشد و به تصرّف جناب جلالت‌مدار به جهت سرکار فیض‌آثار واگذار نمود که مهمّا شاء تصرّفات شرعیّه از قبل وقف نمایند. و ضامنه درک شرعی گردید. و صیغ ثلاثه شرعیّه واقع و جاری گردید. و کان ذلک تحریراً فی رابع عشرین شهر صفر

المظفر من شهر سنة ۱۲۷۴.

بلوکات مشهد مقدس

بلوک تبادلگان

نمره ۱۱۷

واقف: آقا محمد صالح ابن خواجه حسین کرمانی

به تاریخ شهر جمادی الاولی ۱۰۹۶.

موقوفه: چهار خمس از یک زوج مزرعه کنوجرد از مدار دوازده زوج، به انضمام حصه سنیه از یک قطعه باغ مشجر و مکروم به انضمام متعلقات آن.

مصارف: بعد از وضع تعمیرات رقبه موقوفه و یک عشر حق التولیه، بقیه را به مصارف مطلقه آستانه برساند.

تولیت: با جناب جلالت مآب اجل متولی باشی آستانه مقدسه است.

نمره ۱۱۸

واقف: مرحوم محمد جعفر بیگ ولد مرحوم کربلای محمد حسین - علیهما الرحمة -

به تاریخ شهر محرم الحرام سنه ۱۱۶۵.

موقوفه: همگی و تمامی محل زراعت دو زوج عوامل از جمله چهار زوج کل مزرعه موسومه به نو کاریز بلوک تبادلگان.

مصارف: بعد از وضع اخراجات زراعتی و غیره و حق التولیه، به مصارف سرکار فیض آثار برسانند.

تولیت: با جناب جلالت مآب اجل اکرم افخم متولی باشی آستانه مقدسه است.

نمره ۱۱۹

واقف: مرحوم مغفور میرزا علی حسن ولد مرحوم کربلای محمد شریف

به تاریخ ربیع الاول ۱۱۶۹.

موقوفه: دو باغ متصل به یکدیگر واقع در عنبران از قرار ذیل؛ دو قطعه.

باغ مشجر و مکروم، [یک] قطعه.

باغ قابل الزراعه، [یک] قطعه.

مقررأ حدود:

حدی به ملک زینل.

حدی به ملک تیمور.

حدی به زمین بیاض.

حدی به ممر عام.

مصارف: به هر مصرفی که تولیت آستانه مقدسه صلاح بدانند، بعد از وضع یک عشر به جهت حق التولیه

خود در آستانه مقدسه صرف نمایند.

نمره ۱۲۰

[قباله:] چون عالی حضرت رفیع منزلت سلالة السادات خیر الحاج حاجی میرزا محمد زرکش ولد مرحوم سید علی زرکش، یک رشته قنات بایره موسومه به حسن آباد که واقع است در بلوک تبادلکان خارج ارض اقدس معلی، و محدود است من حیث الكلّ به حدود اربعه:

حدّی به اراضی مزرعه گل خطمی. جانبی به اراضی مزرعه تقی آباد.

طرفی متصل به جبل. سمتی به اراضی مزرعه الندشت وقفی سرکار فیض آثار؛
را مالک بود و در این وقت اراده افتتاح آن نموده، چند چاهی از قنات مزبور را مفتوح نموده، رسید به اراضی مزرعه الندشت و چند چاهی هم بعضی به ترتیب و بعضی به طور گمانه در اراضی مزروعی الندشت بدون اطلاع اولیای وقف حفر شده بود. و بعد از اطلاع منع کرده، بعضی از چاههایی که حفر شده بود، پر کردند و مدعی اجرت المثل محلّ چاهها بودند. خیرالحاج حاجی میرزا محمد هم چون مدعی بود که محلّ و مجرای قنات مزبور سابقاً همین اراضی الندشت بوده است و بنای مرافعه گذاشته، از قرار تصدیق و شهادت بعضی از اهالی خبره، قریب به ثبوت رسیده، لهذا مصلحین خیراندیش صلاح وقف را در اصلاح دیدند که خیرالحاج حاجی میرزا محمد عشر از قنات و مزرعه مزبوره را خود مصالحه صحیحه شرعیه نمایند به سرکار عظمت مدار تولیت و جلالت اقتدار متولی شرعی مزرعه الندشت، مشروط به این که:

اولاً مصالح له معظم الیه اذن دهند که مصالح مزبور رشته قنات خود را در اراضی الندشت بگذرانند.

ثانیاً مصالح معزی الیه از عین المال خود قنات مزبور را دایر و مفتوح نمایند. و به تصرف مصالح له معظم الیه به قدر الحصّه واگذارند.

ثالثاً سرکار متولی شرعی عشر مزرعه مزبوره را تقریباً الی الله، وقف مؤبد و حبس مخلّد نمایند بر مزرعه الندشت که من جمله موقوفات سرکار فیض آثار است؛

که حاصل و منافع آن را صرف و خرج ضروریه قنات الندشت نمایند. و فاضل آن را یا تمامی آن را در صورت عدم ضرورت و احتیاج نظر به فقدان وقف نامه الندشت، به مطلق مصارف آستانه مقدسه برسانند موافق مزرعه الندشت که حال به مطلق مصارف سرکار فیض آثار می رسد. و بعد، اگر ظاهر شود که واقف الندشت مصرفی خاص را بر آن معین کرده، بعد از صرف اخراجات لازمه الندشت به همان مصرف مقرر برسد.

[حاشیه] بناءً علیه، حاضر گردید عالی حضرت سیادت و نجابت پناه خیرالحاج حاجی میرزا محمد زرکش و بالطّوع و الرّغبة بلا اکراه و اجبار، مصالحه صحیحه صریحه شرعیه معتبره نمود، به سرکار عظمت مدار شوکت و جلالت اقتدار بندگان ذی شوکت و شأن متولی شرعی مزرعه الندشت - دام اجلاله - همگی و

تمامی یک عشر از کلّ مجرى المیاه و محلّ زراعت مزرعۀ موسومه به حسن آباد ملکی خود را که محدود است به حدود مفصله فوق با کافه ملحقات شرعیه و منضمات عرفیه آن از صحاری و آبی زار و دیمچه زار و آبار و انهار و مجاری و قلعه و حصار و کلّ ما یتعلّق بها من القلیل و الكثير، به مال المصالحه مقدار یک من نمک شور به شروط مشروحه فوق و اخذ مال المصالحه نمود و سرکار متولی شرعی سابق الالقاب، قبول مصالحه نموده؛ وقف مؤبد شرعی فرمودند، تمامی مصالح به خود را بر مزرعۀ الندشت وقفی سرکار فیض آثار به شرایط مقررۀ مسطورۀ فوق. و تولیت آن مفوض است الی الانقراض العالم به متولی باشی شرعی مزرعۀ الندشت.

و صیغه مصالحه و وقف در محضر جناب شریعت مدار مجتهد الزمانی حاجی میرزا محمدحسن الرضوی جاری گردید. به تاریخ ۳ ربیع الاول ۱۲۵۴.

بلوک درزآب

نمره ۱۲۱

واقف: مرحوم مغفور محمد بیگ چوله ... ایبکی [ایل بیگی؟]

به تاریخ شهر ربیع الاول ۱۱۷۶.

موقوفه: همگی و تمامی نصف از کلّ مزرعۀ خرق بلوک راسرود(؟)، هشت خروار غله به وزن تبریز است و چهار قطعه باغ متصل به یکدیگر واقعه در محلّ مزبور.

مصارف: آنچه از حاصل محلّ مزبور و باغات به عمل آید، بعد از وضع اخراجات و تعمیرات و تنقیه القنوات، یک عشر آن را عالی جاه متولی به جهت حقّ التولیه تصرف، و تتمه آن را بعد از وضع صد یک عالی حضرات مستوفیان آستانه به مصارف سرکار برسانند.

تولیت با جناب جلال مآب اجل اکرم افخم متولی باشی نوعی آستانه مقدسه سرکار فیض آثار خواهد بود.

نمره ۱۲۲

[مصالحه نامچه:] مصالحه صحیحه صریحه شرعیه معتبره اسلامیة نمود، آقا علی اکبر خلف مرحوم آقا محمدعلی به کارکنان سرکار فیض آثار، همگی و تمامی یک خمس شایع کامل از کلّ قنوات بایره بلامالکی واقعه در بلوک ارداک و درزآب را مع ملحقات الشرعیه و منضمات العرفیه بقدر الحصه الشایعه به نهج مسطور به مال المصالحه معین مقدار پنج استار نمک شور، که بعد الیوم احدی از کارکنان سرکار فیض آثار را در تصرف اراضی مزبوره اصلاً در هیچ عصری ادعا و گفتگوئی نباشد. آقا علی اکبر مزبور یا غیره که متصرف قنوات مزبوره باشند. و آقا علی اکبر هم ملتزم شد که خرج قنات مزبوره را از خود کرده، و مادامی که آب قنوات مزبوره آفتاب نما [ن] شده، اصلاً از شرکاء وقف مطالبه خرج نکنند. و بعد از این که قنوات مفتوح و جاری شد، کارکنان وقف بقدر الحصه المزبوره، متحمل اخراجات یک خمس شوند.

و صیغه شرعیه به نهج مسطوره جاری گردید. به تاریخ ذی‌قعدة ۱۲۵۴.

بلوک سرجام

نمره ۱۲۳

[موقوفه] ایتباعتی مرحوم خلدآشیان عضدالملک متولی‌باشی آستانه مقدسه - طاب ثراه - از مرحوم مهدی‌قلی خان قرائی از وجه نقد آستانه مقدسه به جهت سرکار فیض‌آثار. به تاریخ سنه ۱۲۸۹. ۸۰۰۰ تومان.

مزرعه حسن‌آباد سرجام که مشتمل است بر چهار رشته قنوات دایره و بایره، موسومه به قنات شوره دایره و قنات شیرین و قنات اسماعیل‌آباد و قنوات بوم‌خانه بایره، و شش شبانه‌روز از مدار هفت شبانه‌روز آب کوه جاریه از رودخانه باغ‌رود، محدود به حدود اربعه ذیل به انضمام سی و نه قطعه باغات مکروم و مشجر.

حدی به مزرعه فرزنی و عبدالمجید و کلیم‌آباد. حدی به اراضی کاریزک مشهور به ده ملا و ملک‌آباد سفلی. حدی به اراضی دلبران و مزرعه شاه تقی. حدی به تلال بوز بایر و بلغور آجاج و اراضی بلندپی.

نمره ۱۲۴

واقف: مرحوم مغفور خلیل خان - طاب ثراه -

به تاریخ شهر محرم ۱۱۶۷.

موقوفه: یک ربع شایع کامل از کل مزرعه داش‌خانه واقعه در سرجام.

مصارف: بعد از وضع یک عشر حق التولیه، بقیه را به مصارف مطلقه سرکار فیض‌آثار برسانند.

تولیت با جناب جلالت‌مآب اجل‌اکرم متولی‌باشی شرعی آستانه مقدسه است.

بلوک میان‌ولایت

نمره ۱۲۵

ایتباعت از میر میرزا ابن میرزا یحیی ترخری (؟) و کاله از جانب میرزا نظام‌الدین عیناً و میرزا فضل‌الله ولد میرزا شکرالله اصاله به مال المبیعه دو تومان و پنج هزار دینار، به تاریخ ۲۲ شهر شوال المکرم سنه ۱۰۷۵، به جهت آستانه مقدسه.

مزرعه موسی‌آباد واقعه در بلوک میان‌ولایت که مدار آن بر هشت زوج است. از کل آن، سدس. مقررأ حدود:

حدی به اراضی مزرعه مندر (؟).

حدی، سمتی به شارع عام.

ولایات خراسان

جوین

نمره ۱۲۶

واقف: مرحوم مغفور علی خان ولد مرحوم الله یار خان

به تاریخ شهر شعبان سنه ۱۲۱۲.

موقوفه: تمامی دو شبانه روز میاه مع اراضی و مجاری و ما یتعلق بها از قنات صمدآباد من محالّ جوین، واقع فیما بین محمدآباد و بحرآباد، بر حرم محترم.**مصارف:** منافع موقوفه را کلاًّ أم بعضاً بعد از تنقیه قنات مزبور، متولیّ متدین به اذن اهالی شرع به مصارف انفع برسانند.**تولیت** مادام الحیوات با خود واقف. بعد با اصلح اققه ارشد متدین بلد یا ولایت خواهد بود.

ترشیز

نمره ۱۲۷

واقفه: عصمت پناهان معصومه خانم زوجة آقا محمد، و خاتون آغا صبیئه مرحوم آقا محمد مزبور

به تاریخ شوال ۱۲۵۲.

موقوفه: یک سهم از مجری المیاه مزرعه عباس آباد من توابع برملوس (۴) از مدار دوازده سهم کلّ مزرعه مزبوره.**مصارف:** منافع موقوفه را متولیّ شرعی حمل و نقل به ارض اقدس نماید و به مصارف سرکار فیض آثار برساند.**تولیت** با عالی جناب ملا علی اصغر نبورجکی (۴).

تون

نمره ۱۲۸

واقف: مرحوم مغفور حاجی حسین علی بیگ گونابادی - رحمة الله علیه -

به تاریخ شهر رمضان المبارک ۱۲۹۵.

موقوفه: از مجری المیاه و محلّ زراعت مزرعه نوده پشنگ من مزارع گوناباد که پس کلوت گوناباد است و مدار آن بر دوازده شبانه روز است و هر شبانه روزی یک صد و هفتاد و یک فنجان است. و دو شبانه روز از قدیم الایام از موقوفات سرکار فیض آثار بوده، عالی جاه معزی الیه مساوی یک صد و هفت فنجان از یک شبانه روز از مدار دوازده شبانه روز از مزرعه نوده پشنگ را من مزارع گوناباد که محدود است به حدود اربعة ذیل:

حدّی به اراضی مزرعه محسن آباد. حدّی به اراضی مزرعه محمدآباد.
 حدّی به اراضی مزرعه سعدآباد. حدّی به اراضی مزرعه بوی مرغ وقفی آستانه مقدّسه.
مصارف: حاصل وقف مزبور را بعد از وضع مخارج لازمه آن از تنقیه قنات و سایر توجّهات و یک عشر حقّ التولیه و غیره، آنچه عاید شود، به مصارف آستانه مقدّسه بر نهج دو شبانه روز دیگر وقفی سابقی برسانید.
تولیت در هر عصری با متولّی باشی آستانه مقدّسه است که همه ساله امر به استیفای منافع وقف مزبور نموده، حسب القرار واقف معمول دارد.

نمره ۱۲۹

وقف نامچه املاک گوناباد تون وقفی سرکار فیض آثار به موجب تفصیل ذیل است.
 به تاریخ شهر ربیع الثانی سنه ۹۵۷.
 • قصبه جنابد، از ۱۴ سهم، مقررّاً ۷۶۹ فنجان. اراضی، ۲۳ خروار و ۷۸ من.
 • قریه بیلند، از جمله ۱۸ سهم، ثلث. اراضی، ۲۴ خروار و ۱۱ من.
 • مزرعه کمالی، از جمله ۱۸ سهام، مقررّاً ۸ سهم. اراضی، ۲۵ خروار و ۱۸ من و ۱۵ سیر.
 • مزرعه جعفرآباد، از جمله ۱۶ شبانه روز، ۱۱ شبانه روز. اراضی دیمچه زار زوجه واقف، ۸ خروار.
 • قریه زبید از پیش کوه قصبه مذکور، از جمله ۱۶ سهام، نصف. اراضی، ۱۵ خروار و ۱۱ من.
 • مزرعه رقاصان، از ۱۴ سهم، [یک] سهم. اراضی، ۶ خروار و ۹۷ من و ۲۰ سیر.
 • مزرعه زروید [روشناوند؟] از پیش کوه قصبه مذکور، از جمله ۱۴ سهم، ۵ سهم و طاق. اراضی، ۴ خروار و ۷ من.
 • مزرعه خانیک سنو، از جمله ۱۶ سهم، مقررّاً نصف. اراضی، ۵ خروار و ۶۲ من و ۳۲ سیر.
 • مزرعه نوده بوی مرغ، از جمله ۱۶ سهم، مقررّاً شش دانگ، سه مان. اراضی، ۵ من.
 بیاض.

مصارف: بعد از وضع تعمیر رقبات موقوفات مذکورات و تنقیه القنات و مصالح الاملاک و غیره، بقیه را صرف مصالح آن آستان ملایک پاسبان و زائران حریم آن قبله انس و جان آرامیده و رونده نمایند و ابتدا بالاهمّ فالاهمّ کنند.

شرط: هیچ آفریده از حکام اطراف و متصرفان اوقاف در این موقوفات به هیچ وجه از وجوه تصرف نکنند. و اصلاً برات نویسند و حواله نمایند و اجاره نگیرند و به اجاره ندهند. و هر کس این شروط مذکوره را یا بعضی از آنها را تغییر بدهد، به لعنت خدا و نفرین ملائکه و الناس اجمعین گرفتار شود.

تولیت مادام الحیوات با اعلی حضرت خاقانی سلیمان مکانی سکندر شانی پادشاه جم جاه عالم پناه ابوالمظفر شاه طهماسب بهادر خان - خلد الله ملکه - است، و با هر کسی که آن پادشاه فریدون جاه

مصلحت دانند. و بعد از آن تولیت تعلق به سلطان وقت داشته باشد. و تعیین حق التولیه موقوف بر رای عالم آرای حضرت شاه عالم پناه است.

خبوشان

نمره ۱۳۰

واقف: مرحوم مغفور محمد بیگ دیوان بیگی - علیه الرحمة -

به تاریخ شهر شعبان المعظم ۱۰۹۲.

موقوفه: محلّ زراعت موازی ۱۰ زوج از آب و اراضی مزرعه‌ای ابست(?) مستغنی از تحدید واقعه در بلوک مایوان من محالّ ولایت خبوشان که مدار کلّ آن بین الشراکء بر چهل زوج منقسم می‌شود. مصارف: بعد از وضع یک عشر حق التولیه، تتمه را در مصارف ضروریّه آن دربار عرش اشتباه صرف نمایند، مقرر آنکه یک دینار و یک من بار بدون ضروریات آن سرکار صرف نمایند. تولیت با جناب جلالت مآب اجلّ اکرم افخم متولّی باشی آستانه مقدسه سرکار فیض آثار است.

نیشابور

نمره ۱۳۱

واقف: رضوان جایگاه میرزا محمد داود الحسینی - طاب ثراه -

به تاریخ شهر جمادی الاولی سنه ۱۰۱۲.

موقوفه: نصف شایع کامل از کلّ ۷۶ (کذا) قطعه باغات مفصله ذیل واقعه در دررود و مشجرات که بعد از وضع مخارج لازمه و مالیات و یک عشر حق التولیه متولّی باشی آستانه مقدسه به ارباب استحقاق برسانند.

- باغ خواجه محمد رحیم ولد خواجه محمد هاشم، یک جریب.
- باغ خواجه مهدی، یک جریب.
- باغ خواجه محمد عظیم، چهار دانگ.
- باغ خواجه محمد تقی برادر ایضاً، یک جریب [و] چهار دانگ.
- باغ خواجه محمد قاسم، نیم جریب.
- باغ خواجه محمد شریف، یک جریب و نیم.
- باغ میرزا جواد، دو قطعه. مقررأً یک جریب و یک دانگ.
- باغ میرزا یحذر(؟)، یک جریب.
- باغ خواجه علی، یک جریب [و] چهار دانگ.
- باغ استاد عبدالله، دو جریب و دو دانگ.
- باغ محمد علی، یک جریب.

- باغ میر عماد امیر معصوم، یک جریب [و] نیم.
- باغ میرزا علی، یک جریب و نیم.
- باغ استاد محمد، یک جریب.
- باغ میرزا عبدالله و میر اسد، یک جریب [و] دو دانگ.
- باغ عمادالدین ولد سلمان، سه دانگ.
- باغ محمد میرزا ولد خواجه علی، یک جریب.
- باغ محمدامین، دو جریب و نیم.
- باغ حاجی قربان، یک جریب.
- باغ شیخ محمد، یک جریب و نیم.
- باغ امیر دین حسین، یک جریب و نیم.
- باغ خواجه علی، نیم جریب.
- باغ حسین ولد محمد، چهار دانگ.
- باغ میر جعفر ولد میرزا حسن، یک جریب و نیم.
- باغ محمد صالح، یک جریب و نیم.
- باغ محمد علی، یک جریب و نیم.
- باغ میر صالح، دو جریب.
- باغ محمد علی ولد علی دوست، دو دانگ.
- باغ میر حاجی، نیم جریب.
- باغ میر بهاء الدین، ۵ دانگ.
- باغ خواجه سلیم، یک جریب.
- باغ میر مهدی، یک جریب.
- باغ ولد میر احمد، یک جریب و نیم.
- باغ درویش، یک جریب.
- باغ میر هاشم، ۵ دانگ.
- باغ خواجه واسط، ۵ دانگ.
- باغ میرزا جواد، یک جریب.
- باغ استاد مراد، یک جریب و یک دانگ.
- باغ میرزائی، چهار دانگ.
- باغ محمد علی، یک جریب.
- باغ کربلائی نظر، یک جریب.

- باغ بیگ محمد، یک جریب و نیم.
- باغ محمدعلی، یک جریب.
- باغ استاد نعمةالله، یک جریب و نیم.
- باغ غلامعلی، چهار دانگ و نیم.
- باغ عیسی، دو دانگ.
- باغ میر تقی، دو دانگ.
- باغ حاجی بیگ، یک جریب و نیم.
- باغ میرزا علی، چهار دانگ و نیم.
- باغ محمدزمان، سه دانگ.
- باغ میر رفیع، نیم جریب.
- باغ محمدجعفر، یک جریب و یک دانگ.
- باغ درویش، ۷ دانگ.
- باغ درویش علی، سه دانگ.
- باغ محمدرحیم، دو دانگ.
- باغ میر حسن، دو دانگ.
- باغ خواجه کمال، چهار دانگ [و] نیم.
- باغ درویش علی، چهار دانگ.
- باغ میرزا احمد، یک جریب [و] نیم.
- باغ محمدصالح، یک جریب و نیم.
- باغ محمدطاهر، ۵ دانگ.
- باغ میر ضیاءالدین، یک جریب و یک دانگ.
- باغ میرزا حسن، چهار دانگ.
- باغ درویش، یک جریب.
- باغ محمدعلی، یک جریب و نیم.
- باغ میر اکبر، ۵ دانگ.
- باغ میرزا محمد، یک جریب [و] نیم.
- باغ نظرعلی، نیم جریب.
- باغ میرزا عرب، سه دانگ [و] نیم.
- باغ میر معصوم، یک جریب و نیم.
- باغ استاد غلام، دو جریب [و] نیم.

- باغ استاد سعید، یک جریب.
- باغ حاجی حسن، دو دانگ.
- باغ محمدتقی، نیم جریب.
- باغ میرزا محمد، نیم جریب.
- باغ محمدقاسم، ۴ دانگ.
- باغ میر حسن، ۵ دانگ.

نمره ۱۳۲

واقف: مرحوم مغفور محمد محسن ولد مرحوم عباس علی آقای سرخسی قرائی به تاریخ شهر شعبان المعظم سنه ۱۲۲۴.

موقوفه: یک سهم و نیم آب و زمین از قنات مزرعه التاتوی بزرگ من محالّ بالاخ نیشابور که بین الشركاء بر ۱۲ سهم منقسم می شود، محدود به حدود اربعه ذیل:

حدّ شرقی به قنوات بایره قرا دانش میر جعفر. حدّ غربی به قنوات بایره التاتوی میر محمد.
حدّ جنوبی به قنوات بایره پاچشمه. حدّ شمالی به قنوات بایره میانه هی (۴).

شروط آنکه نخرند و نفروشند، و منافع آن را به سرکار فیض آثار بدهند و تولیت با متولی باشی آستانه مقدسه است.

نمره ۱۳۳

واقف: مرحوم ملا جعفر، و آقا ابراهیم، و آقا حسین، و آقا هادی، و آقا حسن علی، و آقا محمد، و آقا شعبان، و آقا مجد، و آقا ابراهیم، و آقا علی اکبر، و آقا خدابخش، و آقا نقدعلی، و آقا صفر، و آقا حسین، و آقا حسن. به تاریخ ۷ شهر شعبان المعظم سنه ۱۲۵۲.

موقوفه: پنج زوج از کلّ مزرعه کاهون بلوک کلیدر محالّ سروایت نیشابور که مدار آن بین الشركاء بر دوازده زوج است، محدود به حدود ذیل:

حدّ شرقی به مزرعه فرخان (۴). حدّ غربی به مزرعه داراب.
حدّ جنوبی به مزرعه سیمان. حدّ شمالی به مزرعه بسک.

مصارف: بعد از وضع عشر حقّ التولیه و اخراجات لزومی وقف، حاصل و منافع آن را به هر مصرفی از مصارف سرکار فیض آثار که صلاح دانند، برسانند.

تولیت با جناب جلالت مآب اجلّ اکرم افخم متولی باشی آستانه مقدسه سرکار فیض آثار است.

نمره ۱۳۴

واقف: مرحوم مغفور محمد خان ولد مرحوم آقا محمد کلیدری - علیه الرحمة - به تاریخ شهر ربیع الاول سنه ۱۲۵۴. **موقوفه:** یک فرد و نیم از کل آب و اراضی مزرعه کلیدر بلوک سرولایت نیشابور. **مصارف:** بعد از وضع یک عشر حق التولیه، بقیه منافع مزرعه مزبوره را به هر مصرفی که تولیت موقوفه مزبوره صلاح بداند، برساند. **تولیت** مادام الحیوات با واقف، و بعد از خود با برادرزاده اعیانی خود آقا محمد رحیم، و بعد از او با جناب متولی باشی آستانه است.

نمره ۱۳۵

واقف: مرحوم مغفور آقا محمد کریم و آقا محمد رحیم ولدان مرحوم آقا حیدر کلیدری به تاریخ شهر صفر المظفر سنه ۱۲۵۴. **موقوفه:** یک زوج کامل شایع از کل آب رودخانه و اراضی متعلقه به آن از تمامی آب رود قریه کلیدر بلوک سرولایت نیشابور که مدار کل آب و اراضی بر ۲۴ زوج بین الشركاء قسمت می شود، با کافه ملحقات و منضمات شرعی و عرفیه اراضی و صحاری آبی زار و دیمچه زار، آبار و انهار، قلعه و حصار و غیره، بقدر الحصة الشایعة. **مصارف و غیره:** **مصارف:** منافع موقوفه مزبوره را صرف و خرج مصارف مطلقه سرکار فیض آثار نمایند. **تولیت** به وکالت نامه شرعی با جناب جلالت مآب اجل اکرم حاجی میرزا موسی خان - زید اقباله - است. و بعد از آن در هر عصری با متولی باشی آستانه مقدسه است که به مراسم مرقومه معمول دارند.

نمره ۱۳۶

واقف: مرحوم مغفور آقا محمد کلیدری ولد مرحوم علی خان به تاریخ شهر ربیع الاول ۱۲۵۴. **موقوفه:** یک فرد و نیم اربابی معمولی آب و زمین ملکی خود واقف از کل قصبه کلیدر، مشاعاً، با کافه ملحقات شرعی و غیره. **مصارف و غیره:** **مصارف:** بعد از وضع یک عشر حق التولیه، منافع موقوفه مزبوره را به مصرف مطلقه سرکار فیض آثار برسانند. **تولیت** مادام الحیوات با خود واقف. و بعد با اولاد ذکور موجود او، آقا علی که ولد صلیبی او است. بعد از او در هر عصری با متولی باشی آستانه مقدسه است که به طریق مذکور معمول دارند.

نمره ۱۳۷

واقف: مرحوم آقا علی نقی ولد مرحوم آقا محمدتقی کلیدری

به تاریخ شهر ربیع الاول ۱۲۵۴.

موقوفه: یک فرد اربابی شایع کامل از کل آب و اراضی قریه کلیدر سرولایت نیشابور با کافه ملحقاته.**مصارف و غیره:****مصارف:** بعد از وضع یک عشر حق التولیه، بقیه منافع موقوفه مزبوره را به مصارف مطلقه سرکار فیض آثار برسانند و تخلف نورزند.**تولیت** مادام الحیوات با خود واقف. و بعد فوته با برادر صلیبی او، آقا محمدحسن. و بعد در هر عصری با متولی باشی آستانه مقدسه است که به مراتب مزبوره عمل نموده، خلاف را جایز ندانند.

نمره ۱۳۸

واقف: مرحوم مغفور آقا میرزا احمد ولد مرحوم حاجی میرزا غضنفر شریف کلیدری

به تاریخ شهر ربیع الاول ۱۲۵۴.

موقوفه: دو زوج مشاع اربابی ملکی واقف از کل آب و زمین قریه کلیدر سرولایت نیشابور که مستغنی از تحدید است.**مصارف و غیره:****مصارف:** بعد از وضع یک عشر حق التولیه، منافع موقوفه مزبوره را به مصارف مطلقه سرکار فیض آثار برسانند.**تولیت** مادام الحیوات با خود واقف. و بعد از واقف با اولاد صلیبی او، آقا محمد. و بعد از آقا محمد با متولی باشی نوعی آستانه مقدسه سرکار فیض آثار است.

نمره ۱۳۹

[حکم شرعی حاجی میرزا حسن مجتهد]

هو الله تعالی شأنه،

از قرار حکم مرحمت و غفران مآب حاجی میرزا حسن مجتهد - طاب ثراه - همگی و تمامی یک فرد از یک زوج من جمله مدار بیست زوج مزرعه سلطان میدان وقف است بر سرکار فیض آثار، و در تصرف متصرف به وقفیت امامزاده یحیی غصب است. و عمال خجسته اعمال سرکار فیض آثار وقف مسلمانند که ملک را از ید صاحبین انتزاع نمایند. و مباشرین سرکار وقف مسلمانند که اجرت المثل سنوات سابقه را از متصرف ملک مزبور اخذ و قبض نمایند. ۱۹ محرم الحرام ۱۲۵۶ (۴).

ولا یخفی که این دو موقوفه در محلّ خود از قلم افتاده بود، لهذا در این موقع نوشته شد.

نمره ۱۴۰

واقف: مرحوم مغفور آقا محمداسماعیل خلف مرحمت پناه نادر بختیاری

به تاریخ ۲۳ شهر شوال المکرم سنه ۱۲۲۴.

موقوفه: همگی و تمامی ربع طاحونه از کلّ یک باب طاحونه واقعه در میانه املاک کاهون و خرمنه در سر بسک [و] باغات کاهون.

مصارف و غیره:

مصارف: منافع ربع طاحونه مزبور را حسب الحواله متولی سرکار فیض آثار تحویل گماشتگان سرکار فیض آثار نمایند که به مصارف سرکار فیض آثار برسانند.

شروط آنکه مرهون ن سازند و نفروشند. و به اجاره طایفه ظلّمه ندهند. و از شش سال بیشتر مدت اجاره را قرار ندهند. و هر شش سال تجدید عقد اجاره نمایند.

تولیت مادام الحیوات با واقف. و بعد فوته با اولاد او، نسلاً بعد نسل، می باشد.

نمره ۱۴۱

واقف: مرحمت پناه محمدسعید ولد مرحوم جواد افضل خوافی - علیه الرحمة -

به تاریخ شهر محرم الحرام سنه ۱۱۷۶.

موقوفه: چهل و پنج سرفه [سرفه] آب از جمله چهار صد و چهل سرفه [سرفه] نهر کوچک قصبه سنجان محالّ بالا خواف، از مدار ۲۳۰ سرفه که عبارت از نیم دستک مرحوم افضل مزبور بوده، با موازی پانزده جریب و نیم اراضی مزروعی در محلّ مزبور که مشتمل است بر پنج قطعه محوطه مفصله ذیل.

• محوطه زیر باغ کهنه ملک محمد مشهور به باغ سلطان درویش علی، ۶ جریب. مقررّاً [یک] قطعه.

• محوطه باغ کهنه ارباب زمان، یک جریب و نیم. مقررّاً [یک] قطعه.

• محوطه باغ کهنه ملا فخرالدین زرچوب است از باغ حاجی کریم، ۵ جریب. مقررّاً [یک] قطعه.

• محوطه باغ کهنه ریگی مشهور، دو جریب. مقررّاً [یک] قطعه.

• محوطه زیر حیات [حیاط] ملا صالح، [یک] جریب. مقررّاً [یک] قطعه.

• محوطه، ندارد.

مصارف: آنچه از حاصل موقوفه مزبوره به عمل آید، بعد از وضع یک عشر و نیم حقّ التولیه و حقّ النظاره، آنچه باقی ماند، به مصارف کلی آستانه مقدسه برسانند.

تولیت با جناب جلالت مآب اجلّ اکرم افخم متولی باشی آستانه مقدسه سرکار فیض آثار است.

عراق

دامغان

نمره ۱۴۲

واقف: مرحوم حاجی مراد خان بیگا ولد مرحوم میرزا خان بیگا - علیه الرحمة -

به تاریخ ۱۵ شهر ذی حجه الحرام سنه ۱۰۷۵.

موقوفه: همگی و تمامی ۱۲ سهم از جمله ۴۰ سهم از مَبْدَر بیست و دو خروار آستانه علی بلاغی که کل آن به موجب شرح شصت خروار است و مستغنی از حد و وصف می باشد، با جمیع توابع شرعی و لواحق ملیه مماً یعدّ منه شرعاً و عرفاً و عادةً، ذکر امّ لم یذکر بقدر الحصة الشایعة.

مصارف و غیره:

مصارف: منافع موقوفه را متولیان سرکار فیض آثار به هر وجه [که] صلاح دانند، در مصالح سرکار فیض آثار صرف نمایند.

شروط: احدی تغییر به قواعد محلّ مذکور راه نداده، محلّ مذکور را مخصوص مصالح سرکار دانند، به خلاف شرع تصرف ننمایند.

تولیت با جناب جلالت مآب اجلّ اکرم افخم متولّی باشی آستانه مقدّسه است.

کرمان

نمره ۱۴۳

واقفه: مرحومه مغفوره خیر[ال]انساء خانم بنت مرحوم کربلائی محمد کرمانی، زوجه کربلائی زین العابدین

کرمانی

به تاریخ ۱۰ ربیع الاول ۱۲۵۵.

موقوفه: همگی و تمامی مجری المیاه و محلّ زراعت املاک مفصله ذیل:

• مزرعه موسومه به خالنگ که واقع است در بلوک مدوار من بلوک شهر بابک من محالّ بلده کرمان، از جمله شش دانگ که مدار کلّ مزرعه است، نیم دانگ. مقررّاً حدود:

حدّی به قنات نو مشهور به لا سیا[ه]. حدّی به مزرعه گزگستان.

حدّی به چشمه کنکو[کبکو؟]. حدّی به مزرعه گلخار[گلخوار].

• مزرعه موسومه به سنجدکوب[سنجدکوه] که واقع است در بلوک مدوار من بلوکات و محالّ ایضاً، از کلّ شش دانگ [و] نیم که مدار کلّ مزرعه مزبوره است، نیم دانگ. مقررّاً حدود:

حدّی به مزرعه لای کوتی(کذا). حدّی به مزرعه درش حو(کذا).

حدّی به مزرعه لای مضروب(؟). حدّی به مزرعه لای دهنو.

• مزرعه موسومه به سی پاره سی نان واقع در بلوک مدوار من بلوکات و محالّ ایضاً، از مدار شش دانگ از

هفت چشمه مزرعه مزبوره، یک دانگ و سه حبه. مقررأ حدود:

حدی به مزرعه کبری [گری؟]. حدی به مزرعه کودبرین (کذا).

حدی به مزرعه لای کدخدا. حدی به مزرعه طرنک.

• مزرعه موسومه به سروشک واقع در بلوک مزبور من بلوکات و محالّ ایضاً، از مدار شش دانگ، یک طسوج که عبارت از چهار حبه باشد که شانزده حبه آن یک دانگ است، محدود به حدود ذیل:

حدی به مزرعه شبزه. حدی به مزرعه حسینی.

حدی به مزرعه بادام آشیان [بادامستان]. حدی به مزرعه لای بریکو.

• مزرعه موسومه به [لای] [کو] [مه] صدا واقع در بلوک مدوار من بلوکات شهر بابک من محالّ بلده کرمان، از مدار شش دانگ، یک دانگ و نیم. مقررأ حدود:

حدی به مزرعه لای کرنی (کذا). حدی به مزرعه سی باره (کذا).

حدی به مزرعه لای سیاه. حدی به مزرعه لای سفیدار.

مصارف: در هر عصری متولّی بعد از وضع ما یجب اخراج از حاصل املاک هر ساله مبلغ دو تومان رایج که عبارت از بیست عدد ریال محمدشاهی بوده باشد و به متولّی شرعی سرکار فیض آثار رسانیده، قبض رسید باز یافت نماید، که متولّی سرکار فیض آثار به هر مصرفی از مصارف حسنه که صلاح داند، برساند. و بقیه منافع موقوفه مزبوره را متولّی موقوفه مزبوره به حق التولیه خود متصرف شود و کمال سعی و اهتمام در آبادی املاک موقوفه نمایند.

تولیت مادام الحیوات با خود. و بعد با آخوند ملا یوسف برادرزاده واقفه، ولد ملا علی کرمانی و بعده با اولاد ذکور مشارالیه، بطناً بعد بطن. و بعد از انقراض اولاد ذکور با اولاد اناث و بعد از انقراض اناث از اولاد مشارالیه، تولیت با اولاد همشیره زاده واقفه است که میرزا محمدحسین ولد حاجی میرزا عبدالعلی خان بوده باشد.

نمره ۱۴۴

واقف: مرحوم حسین قلی بیگ و مرتضی قلی بیگ و آقا عبدالله و میرزا لطف علی، ولدان محمدقلی بیگ به تاریخ ۲۵ شهر ذی حجه ۱۲۵۹.

موقوفه: همگی و تمامی شش دانگ باغ بیرام آباد واقعه در حومه کرمان که حصه هر یک از اخوان اربعه، یک دانگ و نیم از باغ مزبور می شده است، با جمیع متعلقات از عمارت تحتانی و فوقانی و اشجار و اغراس و سایر ملحقات شرعیه.

مصارف: بعد از وضع اخراجات ضروریه از تعمیر عمارات و غیره، آنچه از حاصل و منافع او عاید شود، در روضه منوره به هر مصرف از روشنائی و غیره که صلاح داند، برساند.

تولیت با جناب جلالت مآب حاجی میرزا موسی خان است و بعد از ایشان با متولّی باشی نوعی آستانه

مقدّسه است. مقرر آنکه در هر سال مباشر باغ مزبور محصول آن را به موجب بروات و حوالجات جناب متولی کارسازی نموده، که به هر مصرف که صلاح داند برساند. و تغییر دهنده به لعنت و نفرین ملائکه گرفتار آید و از جمله قاسطین و مارقین بوده باشند.

موقوفات مشترکه

خراسان

مشهد مقدّس

نمره ۱۴۵

واقف: حضرت نجابت و فضیلت و افادت پناه زایر بیت‌الله الحرام و طایف الرکن و المشعر و المقام، شمساً میرزا محمد کالاء کرمانی ساکن مشهد مقدّس معلی وقف مؤبّد و حبس مخلد نمود بر وکلاء نوّاب مستطاب قدسیه‌القاب قمررکاب خورشیداجتناب گردون قیاب، زبده مخدرات عصمت و خلاصه مستورات نراحت، بلقیس تختگاه نوّاب علیه عالیّه متعالیه فرنگیس بیگم صبیّه نوّاب مستطاب مرحمت و غفران‌مآب نوّاب خلیفه سلطان - تغمّه بغفرانه - و بر خدمه مفصله و سکنه مدرسه فاضل‌خان واقعه در خیابان علیا[ء] شهر مقدّس معلی مزگی.

موقوفه: همگی و تمامی املاک و رقبات مفصله ذیل کتاب هر یک با کلّ توابع شرعیّه و لواحق ملیّه از اراضی و صحاری و آبار و انهار و باغات و طواحین و مشرب و مشارب و قنوات دایره و بایره و النگ و مرغزار و مزار و مداخل و مضافات و منسوبات و متعلقات و منضمات و غیر ذلک من القلیل و الکثیر، وقفا مخلداً، به شرح ذیل:

منازل واقعه در خیابان علیا، ۷ باب.

- منزل مسمی و مشهور به منزل غفران‌پناه میرزا محمد ناظر آستانه منوره، [یک] باب.
- منزل مشهور به خانه حاجیه خاتون قریب به منزل میرزا رضی، [یک] باب
- منزل عقب انبار مع انبار که ممرّ عامّ فاصله است، [یک] باب.
- منزل کارخانه مع حمام، [یک] باب.
- منزل مشهور به خانه بهزاد، [یک] باب.
- منزل مشهور به خانه قرچگی [قرچقای]، دو باب.

سایر املاک

مزارع و غیره:

مزارع

- مزرعه گوارشکو [گوارشک] با طواحین و دکاکین و باغات مثمر، یک قطعه باغ مشهور به باغ بابا علی و مجری المیاه معینه که چهار جریب باغ حاجی میرزا محمد را مشروب سازند، مع حقّ الشرب که مختصّ به باغ بابا علی مزبور است، بالتّمام .
- مزرعه نو مهنه، بالتّمام.

- مزرعه اخنجان مع باغات متعلقه، از جمله ۱۸ زوج، مقررأً ۴ زوج.
- مزرعه جلالی مع باغات، بالتّمام.
- مزرعه چنبر غربال، نصف.
- مزرعه کنکی (۴)، بالتّمام.
- مزرعه جوقان، نصف.
- مزرعه اشکوان، بالتّمام.
- مزرعه روح آباد، از مدار ۳۰ سهم، مقررأً ۷ سهم.
- مزرعه جرمق، از مدار ۱۸ زوج، مقررأً [یک] زوج.
- مزرعه سیاباد [سیس آباد]، از مدار ۲۸ زوج، مقررأً ۳ فرد.
- مزرعه دستجرد بهر به شرح قبالة شرعیة علی حدّه آنچه مختصّ واقف مزبور است به موجب دو سند که ملاحظه شد مجرای نیم آلاز آب و هشت جریب و دو دانگ زمین باقی، بالتّمام.

قریه

- قریه رادکان از مدار مغان مع باغات و منسوبات، ۳۶ زوج، مقررأً ۳ زوج.
- قریه محمدآباد، بالتّمام.

طاحونه واقعه در کنار نهر شاهی، بالتّمام.

مصارف: مقرر نمود حضرت واقف مومی الیه - زید توفیقانه - که مادام الحیوات نواب مستطاب علیة عالیة هر ساله نه عشر و نه عشر عشر حاصل و منافع املاک موقوفه را بعد از وضع ما توجهات و اخراجات و مستمریات دیوانی و تنقیة القنوات و سایر اخراجات ضروری، و کلاء نواب مستطاب علیة عالیة متصرف شده، به هر نحو که رای ایشان اقتضا فرماید، صرف نمایند. و یک عشر از عشر را حضرت واقف مومی الیه خود به علت حق التولیه متصرف، و بعد از فوت و کلاء نواب علیة، هر ساله یک عشر را از حاصل و منافع واقف مشارالیه متصرف و نه عشر دیگر را بعد از وضع موضوعات دیوانی و تنقیة القنوات و سایر اخراجات ضروری و آنچه به شرح ذیل در وجه خدمه مقرر شده، صرف طلبه و تعمیر ضروری مدرسه مزبوره خواهد [بود] به نحوی که رای او اقتضا نماید. نقد: ۷۴ تومان و ۶۰۰۰ دینار. جنس: ۱۲۰ خروار.

موجب فراش و حق التلاوة حقاظ و غیره. نقد: ۳۳ تومان. جنس: ۹ خروار.

فراش، ۳ نفر، نقد: ۱۲ تومان. جنس: ۹ خروار.

• جهت سر قبر عالی حضرت مرحمت پناه میرزا محمد ناظر آستانه منوره، نقد: ۴ تومان. جنس: ۳ خروار.
• جهت سر قبر مهین بانو بیگم - طاب تراها - به اسم خواجه جوهر به شرح مزبور، نقد: ۴ تومان. جنس: ۳ خروار.

• جهت سر قبر نواب موقوف علیها به اسم خواجه بلال به شرح مزبور، نقد: ۴ تومان. جنس: ۳ خروار.

• **حقاظ،** ۷ نفر، ۲۱ تومان.

- جهت سر قبر عالی حضرت غفران پناه میرزا محمدآ، بالمناصفه، دو نفر فی ۳ تومان، ۶ تومان.
- جهت سر قبر مهین بانو بیگم - طاب تراها - بالمناصفه، دو نفر فی ۳ تومان، ۶ تومان.
- جهت سر قبر نواب موقوف علیها معزی‌الیها در هر محلّ که مدفن ایشان بوده باشد بدستور، دو نفر فی ۳ تومان، ۶ تومان.
- جهت سر قبر والده ماجده نواب مستطاب مشارالیها وهی خان آغا بیگم - طاب تراها، [یک] نفر مقررّاً ۳ تومان.
- مدد معاش در وجه جماعت مذکوره، نقد: ۴۱ تومان و ۶۰۰۰ دینار. جنس: ۱۱۱ خروار.
- ذکور، نقد عراقی، ۷ تومان و ۴۰۰۰ دینار. جنس: ۲۴ خروار.
- خواجه ثریا، به شرط آنکه نزد احدی سلام ننماید. نقد: ۳ تومان. جنس: ۳ خروار.
- میرزا، نقد: ۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۲ خروار.
- عمّ حسین، ۵ خروار.
- ملای (؟) غلام‌رضا، ۵ خروار.
- اولاد فریدون، نقد: ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۳ خروار.
- بابا صدرا، ۲ خروار.
- مبارک، نقد: ۱ تومان و ۲۰۰۰ دینار. جنس: ۲ خروار.
- سیاوش، نقد: ۱ تومان و ۲۰۰۰ دینار. جنس: ۲ خروار.
- اثاث، نقد عراقی: ۳۴ تومان و ۲۰۰۰ دینار. جنس: ۸۷ خروار.
- مسّمات دلخواه، نقد: ۲ تومان. جنس: ۳ خروار.
- والده محمدحسین، نقد: ۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۲ خروار.
- مسّمات قمرشاد، نقد: ۳ تومان. جنس: ۳ خروار.
- مسّمات جان‌فدا باجی، نقد: ۲ تومان. جنس: ۳ خروار.
- مسّمات عشوه‌سیما، نقد: ۲ تومان. جنس: ۳ خروار.
- مسّمات گل‌سیما تا زوج او حیات باشد، نقد: ۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۳ خروار.
- مسّمات پریزاد باجی، نقد: ۲ تومان. جنس: ۳ خروار.
- مسّمات به پنجه‌ماه، مادر زن استاد مراد که بعد از فوت به اولاد او بدهد، نقد: ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۲ خروار.
- مسّمات نورسیده باجی اگر ساکن مشهد مقدّس باشد، نقد: ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۲ خروار.
- مسّمات حاجیه مهرافروز باجی، نقد: ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۲ خروار.
- مسّمات کهینه (؟)، نقد: ۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۳ خروار.
- زوجة درویش محمدهاشم، نقد: ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۳ خروار.

- مسمّات شمایل بانو، ۲ خروار.
- مسمّات زینب بیگم، همشیره آخوند ملاّ محمدصادق بشروی و بعد از فوت او محمدعلی ولد ملاّ محمدصادق مزبور بدهد، ۳ خروار.
- زوجة استاد مراد، نقد: ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۳ خروار.
- مسمّات جشنی(؟) اگر ساکن مشهد مقدّس باشد، نقد: ۷۰۰۰ دینار. جنس: ۳ خروار.
- مسمّات سکینه‌وش باجی، نقد: ۳ تومان. جنس: ۳ خروار.
- مسمّات طیّبه بانو، ۳ خروار.
- مسمّات خاطر خواه باجی، نقد: ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۲ خروار.
- مسمّات سارا تا شوهر نداشته باشد و اگر شوهر نماید و فوت شود، باز بدهد، نقد: ۱ تومان. جنس: ۳ خروار.

- مسمّات رعنا، به شرح ایضاً، نقد: ۱ تومان. جنس: ۳ خروار.
- مسمّات قدم شاد، به شرح ایضاً، نقد: ۱ تومان. جنس: ۳ خروار.
- مسمّات زیبا، به شرح ایضاً، نقد: ۱ تومان. جنس: ۳ خروار.
- مسمّات شمسیه، به شرح ایضاً، نقد: ۱ تومان. جنس: ۳ خروار.
- مسمّات ربابه، به شرح ایضاً، نقد: ۱ تومان. جنس: ۳ خروار.
- مسمّات دلگشاه، به شرح ایضاً، نقد: ۱ تومان. جنس: ۳ خروار.
- مسمّات فیض حلیا، به شرح ایضاً، نقد: ۱ تومان. جنس: ۳ خروار.
- مسمّات همیلا، به شرح مذکور، نقد: ۱ تومان. جنس: ۳ خروار.
- مسمّات گوهریار، به شرح ایضاً، نقد: ۱ تومان. جنس: ۳ خروار.
- مسمّات قمرلقا، به شرح مزبور، نقد: ۱ تومان. جنس: ۳ خروار.
- مسمّات عنبرفشان، به شرح مزبور، نقد: ۱ تومان. جنس: ۳ خروار.

بیاض.

و بعد از فوت هر یک از خدمه آنچه در وجه ایشان مقرّر شده بر طلبه مدرسه مزبوره تقسیط و صرف تعمیر و مرمت ضروری آن خواهد گردید. و در بیوتات و منازل مزبوره جماعتی که مذکور می شود سکنی خواهد نمود. و بعد از فوت و انقراض ایشان متولی ضبط و منافع آن را به دستور مذکور صرف نماید. صرف دیوانخانه معینه که نواب علیه عالیّه سکنی دارند، با فروش معلوم وقف زوّار و صلحاء شیعیان خواهد بود.

صرف مشهور به خانه حاجیه خاتون به قرب منزل میرزا رضی را کنیزان موقوف علیها که از او [اند]، هر گاه شوهری نداشته باشند، سکنی نمایند، مع کنیزان متعلقه مهین بانو بیگم. صرف کارخانه با حمام به دستور وقف بر کنیزان نواب معزی الیها است که در او سکنی کنند، مع کنیزان

متعلّقه مهین بانو بیگم - طاب تراها -

صرف عقب انبار وقف خواجه‌ها است که سکنی نمایند و با انقراض ایشان وقف صلحاء و زوّار شیعه است. صرف مشهور به خوانهٔ بهزاد، مادام الحیوات بهزاد وقف او است و بعد القوت سکنی تعلّق به اولاد او دارد. صرف مشهور به خانهٔ قرچقای که دو باب است، مادام که سیاوش و مبارک و اولاد ایشان باشند سکنی خواهند نمود.

و بعد از انقراض خواجه‌ها متولّی یک نفر فراش جهت هر سه سر مقبره گرفته، موجب به مقتضای رای خود تعیین خواهد نمود. و هر شب جهت هر یک از قبور یک عدد شمع مومی مقرر دارد که روشن نماید که وزن هر سه عدد شمع پانزده استار بوده باشد. و هر شب جمعه متولّی مزبور جهت هر سر قبری یک من شکر و یک من روغن و یک من آرد و سه من به وزن تبریز نان، و مبلغ دو بیست دینار نقد ترتیب(۹) و هیمه به قدر احتیاج به جهت پختن آن داده، در سر قبور تصدّق نماید.

و بعد از آنکه حضرت واقف مومی‌الیه - شکر الله سعبه - عالم و قاصد به مقرّبات مسطوره من اوله الی آخره بود، به صیغهٔ شرعیّه بالعربیّه و الفارسیّه کما هو المقرّر فی الشریعه الشریفه المقدّسه متلفظ شده، املاک مزبوره را از تصرف خود اخراج و تخلیه نموده، به تصرف وقف داد، و خود به عنوان تولیت تصرف در آن نمود.

تولیت مادام الحیوات با واقف مومی‌الیه. و بعد وفاته تولیت املاک معلومه مفوّض به عالی‌جاه متولّی جلیل‌القدر آستانهٔ مقدّسهٔ منوره خواهد بود که هر ساله عشر عشر را از حاصل و منافع به علت حقّ التولیه تصرف نموده، تتمّه را بر طلبهٔ مدرسهٔ فاضل‌خان توضع و تقسیط و صرف تعمیر آن نماید. و با وجود انهدام مدرسهٔ مزبوره حاصل و منافع به دستور مسطور صرف طلبهٔ مشهد مقدّس معلی خواهد گردید. و اگر تولیت سرکار موهبت‌آثار به احدی مفوّض شده باشد، یا متولّی مذکور را مانعی از قیام تولیت بوده باشد، عالم متدینی از اهل مشهد مقدّس مفوّض خواهد بود، مقرر آن که متولّی موقوفهٔ مزبوره حسب المسطور به امور تولیت و لوازم آن کما ینبغی قیام نموده، دقیقه[ای] از دقائق امور مذکوره فوت و فروگذاشت ننماید. و از شوائب تغییر و تبدیل مصون و محروس ساخته، نوعی نماید که عندالله و الخلاق مرضی و مستحسن بوده باشد. و املاک مفصله را زیاده از مدت پنج سال و به جمعی که حصول بدل الاجاره از ایشان متعذّر باشد، به اجاره ندهند. عمال عرف و گماشتگان صدور به خلاف دستور مزبوره در وجه کسی چیزی مقرر ن سازند و به هیچ وجه من الوجوه در موقوفات مزبوره مدخل ننموده، حساب از متولّی نطلبند و تصرفات مالکانه و غیره در آن ننمایند، بحیث لا بیاع و لا یرهن و لا یواهب.

نمره ۱۴۶

واقف: خلدمکان جنت‌آشیان برهان‌الدین محمد کاشانی

به تاریخ شهر محرّم الحرام سنه ۱۱۰۰ (۹).

موقوفه: تمامی کلّ مزرعه سه‌گوشه مشهور به محمدآباد کج درخت بلوک تبادکان و اراضی موسومه به بلند آب و محوطه و غیره، به شرح ذیل.

مزرعه محمدآباد کج درخت با جمیع توابع از اراضی و صحاری و باغات حاصلی و حصار و منازل مشتمله بر حرم‌سرا و مهمان‌خانه و بیوتات متعدده تحتانیه و فوقانیه و یخدان و حمام و داشخانه و اراضی موسومه به بلند آب، محدود به حدود ذیل:

حدّین به اراضی مزرعه عشری آباد و بعضی به قریه نوغان.

حدّین بعضی به شارع عامّ و بعضی به خندق.

محوطه واقعه در زمین مزرعه دنجان، [یک] قطعه. مقررّاً من حیث المساحه تخمیناً، ۲۰ جریب. المقرّر حدود:

حدّی به ممرّ عامّ. حدّی به ملک بی جان بیگ و بعضی به اراضی قریه نوغان.

حدّی به محله جماعت کشمیری. حدّی به اسطرخ مزرعه شادکن.

مزرعه کوشک درخت بلوک مذکور که مدار کلّ مزرعه مزبوره بین‌الشرکا هشت زوج عوامل دائر و هر زوجی ۲۴ سهم می‌شود. از کلّ، بالتّمام. متعلقات بر طاحونه و غیره، ۳ زوج [و] ده سهم. مقررّاً حدّود:

حدّی به اراضی کریم‌آباد. حدّی به اراضی مزرعه حسین‌آباد.

حدّی به رودخانه. حدّی به ممرّ عامّ.

مصارف: بعد از وضع عشر حقّ التولیه و اخراج حقوق دیوانی و مصالح املاک، اعشاراً تقسیم نموده، به دو مصرف ذیل برسانند.

• صرف مطبخ سرکار فیض‌آثار نمایند، دو عشر.

• به کاشف‌الدین محمد، برادر واقف که متولّی و متصدّی مدرسه فاضل‌خان است، حواله نمایند که به موجب نوشته علی‌حدّه در مصارف مدرسه مزبوره صرف خواهد نمود، ۸ عشر.

تولیت با جناب جلالت‌مآب اجلّ اکرم افخم متولّی‌باشی آستانه مقدسه سرکار فیض‌آثار است.

نمره ۱۴۷

واقف: جنّت و رضوان آرامگاه عباس‌قلی خان - طاب ثراه -

به تاریخ غره شهر محرم الحرام سنه ۱۰۷۸.

موقوفات خراسان و دارالسلطنه هرات.

خراسان: ارض اقدس و سایر ولایات.

ارض اقدس

مستقلّات:

خان: همگی و تمامی کلّ کاروانسرای معمور که واقع است در خیابان سفلی و متصل است به مدرسه و

قیصریه خود واقف، مشتمل بر حجرات و طویله و سایر منسوبات و متعلقات، یک باب. مقررأ حجرات فوقانی و تحتانی، ۱۲۸ حجره.

قیصریه، همگی و تمامی کلّ دکاکین واقعه در پایین مدرسه و کاروانسرای مذکوره که مشتمل است این قیصریه بر دکاکین بزازی و غیره، بالتمام. مقررأ حجرات، ۱۰۰ باب.

دکاکین واقعه در خیابان سفلی که متصل است بر جنب مشرق و شمال عمارات قیصریه و مدرسه که هر باب در نهایت وضوح است، ۴۹ باب.

حمام معینّه واقعه در جنب مدرسه و کاروانسرای مذکور، همگی و تمامی آن، [یک] باب. قنات و غیره:

قنات: همگی و تمامی موازی یک صد و سی و سه سهم از جمله یک صد و هشتاد و چهار سهم از کلّ ثلثان آب و زمین قنات موسومه به قنات چاه نو که ثلث از کلّ آن متعلق است به سرکار فیض آثار، و اراضی صالح الزراعة واقع است در بیرون دروازه خیابان پایان و متصل است به اراضی و باغات گل خطمی و خیابان بیرون دروازه مذکوره.

باغ: همگی و تمامی موازی یک صد و سی و سه سهم از جمله یک صد و هشتاد و چهار سهم از کلّ دو قطعه باغ انگور و درختستان که واقع است در سمت جنوبی درون بلده فاخره و متصل است به یکدیگر و مشتمل است درختستان بر هشت جریب و باغ انگور بر چهار جریب.

ولایات

باخرز

• همگی و تمامی موازی هشت شبانه‌روز و یک طاقه و چهل سرقه (کذا) از کلّ مزرعه دایره ساریان واقعه در جلگه کمرسبز مزرعه پشته رودبار ناحیه مالان که مدار مزرعه مزبوره بر دوازده شبانه‌روز و هر شبانه‌روزی دو طاقه و هر طاقه شصت سرقه در آن ولایت استمرار دارد.

• همگی و تمامی چهار شبانه‌روز و یک طاقه و سی و هفت و نیم سرقه از کلّ مزرعه دایره پشته رودبار که به شرح ساریان مستمرّ و معمول است.

• همگی و تمامی کلّ مزرعه دایره آچه واقعه در ناحیه مالان که مدار آن بر دوازده شبانه‌روز است. چون شریک ندارد، مستغنی از تحریر طاقه و سرقه است.

• همگی و تمامی مزرعه رباطچه به شرح مزرعه آچه پایین مستمرّ است.

• همگی و تمامی کلّ مزرعه بالستان واقعه در رودخانه مشهور به رودخانه رّوس من محالّ ناحیه زیر پل به شرح مزرعه آچه.

• همگی و تمامی کلّ مزرعه دایره موسومه به سرخ‌در واقعه در ناحیه مالان که مدار آن بر دوازده شبانه‌روز است، به شرح مزرعه آچه.

• همگی و تمامی کلّ مزرعه دایره نوده، به شرح مزرعه بالستان.

- همگی و تمامی کلّ مزرعه دایره کمرک به شرح ایضاً.
- همگی و تمامی کلّ مزرعه دایره کاریزک علیا واقع در توابع قریه مالان به شرح مزرعه آنچه.
- همگی و تمامی کلّ مزرعه دایره کاریزک سفلا به شرح مزبور.
- همگی و تمامی کلّ قنات دایره موسومه به بنی مهران که در تحت قریه مالان در جمیع قانونی ابواب جمع و مدار قنات مذکوره بر چهارده شبانه روز است.
- همگی و تمامی موازی شش شبانه روز از مزرعه موسومه به بالنجد واقع در جلگه مالان که مدار مزرعه مذکوره بر دوازده شبانه روز است و حقایق از جلگه مذکور دارد.
- همگی و تمامی کلّ مزرعه موسومه به جزش (؟) واقع در جلگه مالان که مدار آن بر دوازده شبانه روز است.
- همگی و تمامی ربع از کلّ مزرعه موسومه به رباط واقع در جلگه مالان که حقایق از جلگه مالان دارد و مدار آن بر دوازده شبانه روز است که ربع مذکور از آن قرار موازی سه شبانه روز است.
- همگی و تمامی موازی چهار شبانه روز و یک طاقه از کلّ قریه تیرشاد من ناحیه مالان که مدار قریه مذکوره بین الشركاء بر چهارده شبانه روز است.
- همگی و تمامی موازی هفت شبانه روز و دوازده و نیم سرقه از کلّ مزرعه بایره موسومه به ماروکه واقع در ناحیه مالان که مدار آن بر دوازده شبانه روز و هر شبانه روز دو طاقه و هر طاقه بیست و پنج سرقه است.
- همگی و تمامی مزرعه موسومه به جان مرغ کاینه در توابع قریه مالان که مدار آن بر دوازده شبانه روز است و مستغنی از سهم و سرقه است.
- همگی و تمامی موازی شصت سرقه و چهار دانگ و نیم از کلّ قناتین موسومتین به حسینی و حیدرآباد واقع در توابع قریه رزه [دزه؟] که به شراکت آب بعضی از قنات دیگر در صحرای قریه مذکوره مخلوط زراعت می شود.
- همگی و تمامی موازی چهار شبانه روز و یک طاقه و چهل سرقه از کلّ مزرعه دمشاد، کاینه در توابع قریه فاردهی من ناحیه زیر پل که مدار آن بر دوازده شبانه روز و هر شبانه روز دو طاقه و هر طاقه شصت سرقه بین شركاء دایر است.
- همگی و تمامی هفت شبانه روز و دوازده و نیم سرقه از کلّ مزرعه موسومه به گل آباد (؟) واقع در توابع فاردهی من ناحیه زیر پل که مدار آن بر دوازده شبانه روز و هر شبانه روز دو طاقه و هر طاقه بیست و پنج سرقه بین شركاء دایر است.
- تمامی موازی پنج شبانه روز و نیم طاقه از کلّ مزرعه دایره موسومه به کوشک واقع در توابع مزبور من ناحیه زیر پل که مدار آن بر شانزده شبانه روز است و هر شبانه روزی دو طاقه است.
- همگی و تمامی کلّ قنات بایره محمودآباد واقع در توابع قریه مذکوره.
- همگی و تمامی موازی شش سهم از مزرعه دایره قاسم آباد توابع فاردهی من ناحیه زیر پل مع باغات و توتستان و دوشاب پزی و محوطات و غیره که مدار آن بر ۱۲ سهم است.

- همگی و تمامی موازی چهار شبانه‌روز از کلّ مزرعه دایره مایور توابع تایباد که مدار آن بین‌الشركاء ۱۲ شبانه‌روز است.
- همگی و تمامی یک درب باغ مکروم و مشجر واقع در مزرعه باغند به مساحت ۱۲ جریب تخمیناً.
- همگی و تمامی حصّه معینه از قناتین موسومتین به شاداب و بره که مدار قریه مذکوره در نسق سنوات قبل از این تاریخ و حال به مقدار یک صد و هشتاد و سه خروار و دوازده من و سیزده استار به وزن چهارصد مثقال معمول باخرز بذر نسقی به شراکت مزرعه بقرات و یعقوبان و غیره از صحرای دوقارون زراعت شده و می‌شود و از آن جمله ۱۳ خروار و ۷۰ من رسد واقعی سرکار عالی است.
- همگی و تمامی حصّه معینه است از نصف مزرعه موسومه به بقرات واقع در توابع تایباد که مدار کلّ مزرعه در این سال و سنوات قبل از این، هفتاد خروار و شصت و پنج من و بیست و شش سیر و چهار دانگ به وزن معمول باخرز بذر نسقی در صحرای دوقارون به شراکت تایباد و یعقوبان زراعت شده و می‌شود و از آن جمله بیست و یک خروار و چهل [و] سه من و بیست و سه استار [و] دو دانگ و نیم و طس [طسوج؟] شعیرین رسد سرکار عالی است.
- همگی و تمامی حصّه معینه از مزرعه موسومه به یعقوبان توابع قریه تایباد که در صحرای د[و]قارون زراعت می‌شود و بذر نسقی آن در این اوقات شانزده خروار به وزن معمول باخرز معمول است و از آن جمله هیجده من رسد سرکار عالی است.
- همگی و تمامی موازی بیست سرقه از کلّ مزرعه ارزنچه من محالّ قریه کاریز مشهور که با قنوات مخصوصه قریه مذکوره مخلوط زراعت می‌شود و مدار مزرعه و قریه مذکوره بر هفت سرکار و هر سرکاری هفتصد و سی سرقه دایر است که کلّ مزرعه مذکوره بر پنج هزار و چهل سرقه بوده باشد.
- همگی و تمامی موازی پنجاه سرقه از کلّ قنات سعدآباد من محالّ قریه کاریز که مدار آن به شرح مزرعه ارزنچه دایر است.
- همگی و تمامی از کلّ قنات شوراب من محالّ قریه مذکوره که به شرح قناتین مزبورین دایر است.
- همگی و تمامی کلّ یک حجر طاحونه دایره موسومه به طاحونه کوشک واقع در توابع قریه تایباد که بر آب صحرای د[و]قارون دایر است.
- همگی و تمامی کلّ یک حجر طاحونه موسومه به طاحونه نو، به شرح طاحونه کوشک.
- همگی و تمامی نصف از کلّ یک حجر طاحونه موسومه به طاحونه مالان، به شرح مزبور.
- همگی و تمامی کلّ یک حجر طاحونه مشهوره به طاحونه پای قلب واقع در توابع مزرعه دربند که بر آب مزارعی که در مزرعه مذکوره زراعت می‌شود و دایر است.
- همگی و تمامی کلّ یک حجر طاحونه موسومه به طاحونه عباس آباد که بر آب مزروعی که در اراضی مزرعه عباس آباد بزرگ زراعت می‌شود.
- همگی و تمامی کلّ یک حجر طاحونه موسومه به طاحونه رباط که در قریه مالان واقع است.

• همگی و تمامی نصف از کلّ طاحونه مشهوره به طاحونه ماهروان واقع در توابع قریه ملان.

بادغیس

• همگی و تمامی موازی یک صد و سی و سه سهم از جمله یک صد و هشتاد و چهار سهم از کلّ مزرعه دایره موسومه به جلران و محوطات و غیره و مستغلات و منسوبات و متعلقات مخصوصه آن.

جام

• همگی و تمامی کلّ مزرعه دایره موسومه به یاقوتی واقعه در بلوک ترخستان مع باغات انگوری و درختستان و جمیع مضافات و منسوبات.

• نصف از کلّ مزرعه دایره سعدآبادچه واقعه در میان ولایت.

• تمامی سه سهم از جمله ۱۰ سهم از کلّ مزرعه دایره موسوم به طمق آباد واقعه در میان ولایت.

• همگی و تمامی کلّ مزرعه دایره موسومه به فلورزن مع باغ انگوری و غیره [و] منسوبات، واقعه از توابع روبنچ(۴).

• همگی و تمامی کلّ مزرعه دایره موسومه به جوروند واقعه در بلوک تربت.

• همگی و تمامی دو سهم از جمله ده سهم از کلّ مزرعه دایره موسومه به نوکارین واقعه در توابع بردو.

• تمامی کلّ مزرعه دایره موسومه به عباس آباد کوچک واقعه در بلوک ترخستان.

• همگی و تمامی کلّ مزرعه دائره نعیم آباد مع عساری و غیره، واقعه در بلوک ترخستان.

• همگی و تمامی کلّ مزرعه دائره موسومه به کماران واقعه در بلوک ایضا.

• همگی و تمامی کلّ مزرعه دایره موسومه به چاهکند واقعه در پایان جام، سوای یک زوج رسد شریک، مع طواحین و باغات و توتستان معینه.

• همگی و تمامی کلّ مزرعه دایره موسومه به حصار گلی واقعه در پایان جام.

• همگی و تمامی کلّ مزرعه موسومه به محمدآباد واقعه در پایان جام.

• همگی و تمامی کلّ قنات بایره موسومه به دو حصاران واقعه در پایان جام.

• همگی و تمامی نصف از مزرعه موسومه به ملک آباد واقعه در بلوک ترخستان.

فراه

• همگی و تمامی یک صد و سی و سه سهم از جمله یک صد و هشتاد و چهار سهم از نصف قریه موسومه به مساو، که مشاع است با نصف اخیر که خالصه حاکمی است و این یک صد و هشتاد و چهار سهم در این اوقات بعد از وضع یک فرد زراعتی که موافق استمرار سنوات سابقه به معافی کدخدای قریه مذکوره مقرر است که مشتمل بر بیست و یک زوج و فردی که بین الشراک دایر است و زراعت باغات مکرومه و مشجره به اشجار مختلفه و طاحونه و عساری و غیره که موضح و معین است.

• همگی و تمامی یک صد و سی و سه سهم از جمله یک صد و هشتاد و چهار سهم از سبع قریه موسومه به جوی سفید با باغات و محوطات و غیره [و] مستغلات منسوبه.

- همگی و تمامی یک صد و سی و سه سهم از جمله یک صد و هشتاد و چهار سهم از کلّ قریه موسومه به تودنک(?) با باغات و محوطّات و غیره [و] مستغلات مخصوصه.
- همگی و تمامی موازی یک صد و سی و سه سهم از جمله یک صد و هشتاد و چهار سهم از کلّ مزرعه موسومه به مزرعه برنک(?) هوین مع باغات مکرومه و مثمره و غیره اشجار مختلفه و مستغلات موضّحه.
- همگی و تمامی سبعی از کلّ مزرعه موسومه به اصلان آباد که بر آب رودخانه جیحه(کذا) دایر است.
- همگی و تمامی کلّ قنات --- دایره موسومه به قنات منقلی مع منسوبات و متعلقات آن و اراضی آن متصل است به اراضی برنک هوین.

دارالسلطنه هرات

- همگی و تمامی یک صد و سی و سه سهم از جمله یک صد و هشتاد و چهار سهم از کلّ مزرعه دائره موسومه به حسن آباد گذاره مع باغات انگور و عمارات و باغچه مع اشجار مثمره و غیره مثمره.
- همگی و تمامی کلّ قنات دایره موسومه به غوغائی واقع در بلوک ادوان و تیزان.
- همگی و تمامی کلّ مزرعه دایره موسومه به حسن آباد و عباس آباد کاردبار واقع در پایان بلوک انجیل.
- همگی و تمامی کلّ قناتین دائرتین موسومتین به کمر کلاغ و عبدالقادر واقع در بلوک خیابان.
- همگی و تمامی کلّ یک حجر طاحونه دایره موسومه به طاحونه جویچه قریه غیزان واقع در بلوک انجیل.
- همگی و تمامی کلّ یک حجر طاحونه دایره منسوبه و موسومه به طاحونه قریه تونین.
- همگی و تمامی کلّ دو باب کاروانسرای معموره و دکاکین متعلقه واقع در پای حصار.
- همگی و تمامی موازی یک صد و پنجاه و هشت و نیم سهم از جمله یک صد و هشتاد و چهار سهم از کلّ یک درب حمام دایره مشهوره به حمام چهارسوق.
- همگی و تمامی یک صد و سی و سه سهم از جمله یک صد و هشتاد و چهار سهم از کلّ یک درب حمام مشهوره [به] باغ شهر.
- همگی و تمامی کلّ یک باب کاروانسرای معموره مع طویله و منسوبات و متعلقات آن، مشهوره به کاروانسرای چهارسوق.
- کلّ یک باب کاروانسرای معموره مشهوره به کاروانسرای بیرون فیروز آباد و سایر منسوبات و متعلقات آن بیاض.

مصارف و مخارج که سال به سال متولّی شرعی موقوفات مذکوره حاصل و منافع را به قیودی که مقرر شده، به مصرف برساند. نقد: ۲۴۹ تومان و ۷۰۰۰ دینار. جنس: غله، ۱۶ خروار.

مصارف ضروریات روضه رضیه رضویه مقدسه عرش درجه، نقد: ۴۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: غله، ۱۳ خروار.

صرف سوخت مشعل و غیره، نقد: ۲۳ تومان. جنس: ۱۰ خروار.

• جهت سوخت و غیره، دو سر مشعل که یکی در ایوان بالا و یکی در ایوان پایین صحن مقدس هر شبه

- روشن شود. نقد: ۱۷ تومان (کذا) و ۶۰۰۰ دینار. جنس: ۱۰ خروار (کذا).
- سوخت دو سر مشعل، ۱۶ تومان و ۶۰۰۰ دینار.
- روغن چراغ، ۷ من و ... [۲۴؟] فی ۲ تومان، ۱۵ تومان و ۲۰۰۰ دینار.
- کف و فتیله، ۱ تومان و ۴۰۰۰ دینار.
- جهت قیمت کشته‌بخور و زغال، ۴ تومان و ۵۰۰۰ دینار. مقررأً ۵ تومان و ۴۰۰۰ دینار.
- قیمت کشته‌بخور، ۵ تومان.
- قیمت زغال، ۴۰۰۰ دینار.
- مواجب حقاظ و غیره، نقد: ۱۸ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: غله، ۳ خروار.
- حقاظ، ۴ نفر، مقررأً نقد: ۱۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: ۳ خروار.
- [یک] نفر، نقد: ۳ تومان. جنس: ۳ خروار.
- [یک] نفر، [نقد]: ۳ تومان.
- [یک] نفر، [نقد]: ۳ تومان.
- [یک] نفر، [نقد]: ۲ تومان و ۵۰۰۰ دینار.
- خادم و غیره، ۷ تومان.
- خادم، [یک] نفر، مقررأً ۲ تومان.
- جاروب کش مع شمع مومی، ۵ تومان.
- مخارج جماعتی که در مدرسه عباس‌قلی خان به تحصیل علوم دینی اشتغال دارند، نقد: ۲۰۸ تومان و ۲۰۰۰ دینار. جنس: غله، ۳ خروار.
- وظیفه جماعت مزبوره، نقد: ۱۸۰ تومان و ۶۰۰۰ دینار. جنس: غله، ۳ خروار.
- مدرس و طلاب، نقد ۱۷۷ تومان و ۶۰۰۰ دینار. جنس: ندارند.
- مدرس، [یک] نفر، مقررأً سالیانه، ۱۲ تومان.
- طلاب، به قرار ۹۲ حجره، فی یومی ۵۰ دینار، ۴۶۰۰ دینار. مقررأً ۳۶۰ روزه، ۱۶۵ تومان و ۶۰۰۰ دینار.
- فرآش مدرسه و مؤذن مسجد، نقد: ۳ تومان. جنس: ۳ خروار.
- فرآش مدرسه، نقد: ۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار. جنس: غله، ۳ خروار.
- مؤذن مسجد، [یک] نفر، مقررأً ۱ تومان و ۵۰۰۰ دینار.
- ملبوس طلاب که در تحویل عقرب به جهت هر کدام سه هزار دینار اجناس که مناسب دانند خریداری نمایند. به قرار حجره، یک نفر، ۹۲ باب فی ۳۰۰۰ دینار، ۲۷ تومان و ۶۰۰۰ دینار.
- تولیت مادام الحیوات با نواب مستطاب واقف است و بعد از انتهای زمان واقف تولیت موقوفات مزبوره و تصدی و مباشرت و اعمال و داد و ستد آن مفوض برای اقرب و ارشد احفاد، و اگر اقرب به حسب درجه متعدد باشد، ارشد ایشان خواهد بود، و علی هذا الترتیب ما توالدوا و تناسلوا بطناً بعد بطنٍ و عقباً بعد

عقب. و اگر، العیاذ باللہ، سلسلہٴ جلیلہٴ احفاد به سرحدّ انقراض و انقطاع رسد، از عشایر و اقرباء هر یک اقرب و به صفات معتبره متّصف باشد، متولّی شرعی و مکلف به تکالیف متعلّقه به متولّی خواهد بود. و اگر، العیاذ باللہ، بالکلیه این سلسلہٴ جلیله منقرض و منقطع گردد، متولّی جلیل‌القدر سرکار فیض‌آثار متولّی شرعی خواهد بود.

طریقہٴ متولّیان بعد از انتهای زمان واقف در باب نظم و نسق زراعات و مستغلات، تکثیر زراعات و توفیرات حاصل و منافع و آبادانی و رونق محال، آنچه لازمه و مقدور بوده باشد، سعی بلیغ و بذل جهد کما ینبغی و بلیق به عمل آورده، اصلاً و قطعاً به مسامحه و مساهله راضی نگردد. و حاصل زراعات و منافع مستغلات را از قرار واقع و نفس الامر ضبط و جمع نموده و بحیث لا یُشَد منه شیء به حیطةٴ تصرّف درآورند. و اگر مصلحت وقت مقتضی بوده باشد که بعضی از محالّ وقفی را به شخصی به اجاره بدهند، به اجارهٴ شرعی داده، اسناد و نوشته‌جات (کذا) شرعیه بر آن درست داشته، به خطّ و مهر عدول و ثقات اجاره‌نامجات مسجّل و مستحکم سازند. و زیاده از سه سال به اجاره ندهند تا از شبههٴ ادّعی ملکیت و حقّیت مستأجران یا ورثهٴ ایشان مصون و محفوظ باشد. و بعد از ضبط و حیات و دردست داشتن نسخهٴ منقّحه بر کلّ حاصل و منافع و اخراجات ضروریہٴ تعمیرات مدرسه و محالّ مستغلات و تنقیهٴ قنوات و انهار را و بالجمله آنچه دوام و بقای محالّ وقفی و کثرت حاصل و منافع منوط و متعلّق به آن بوده باشد، و از اصل حاصل و منافع وضع و اخراج نموده، در مصرف مذکور صرف نماید. و بعد از تحصیل اطمینان از ممرّ مذکور از مابقی یک عشر کامل را به عتّ حقّ التولیه و حقّ السعی به جهت خود تصرّف نموده، در مایحتاج خود صرف نماید. و بعد از این مرتبه مبالغ و مقداری نقداً و جنساً به موجب تفصیل ظُهر در مصارف مقررہٴ معینهٴ شرعیه مثل خوشبوئی روضهٴ رضویہٴ مقدّسه، پیوسته مهبط ملائکهٴ مقربین و مطاف ارواح مقدّسهٴ انبیا و مرسلین و مختلف زوآر عالی‌مقدار، مقررّ دارد که هر شبه بلا تعطیل و تعلّل مستمرّ و بر قرار باشد و سوخت مشاغل مقررہٴ مستمرّ است و وظیفهٴ چند نفر حافظ کلام‌الله که هر شبه بر سر قبور خوانین تلاوت نموده باشند. و مواجب فراش و قیمت شمع مومی و امثال ذلک، موافق معمول و استمرار و مدد معاش جمعی از طلبهٴ علوم که در حجرات مدرسهٴ مزبوره ساکن بوده مادامی که مصداق باشند، و مثل وظیفه و حقّ التدریس مرد فاضلی که او را قسط وافر در علم عربیت و کلام و نصیب اوفری در فقه امامیه و اخبار و احادیث و اطلاع کاملی بر تفاسیر آیات با برکات قرآنیّه حاصل باشد. و هم چنین در تحویل عقرب هر سال به جهت هر یک از سکنهٴ مدرسه یک دست ملبوس ضروری درست نموده، بلا تعلّل به ایشان عاید سازد. و در جمیع ابواب مسطوره لوازم سعی و اهتمام بر ذمّت همّت و دینداری خود لازم داند.

بعد از وضع اخراجات مزبورهٴ مفصلهٴ اگر چیزی فاضل آید، در وجه فقراء و مستحقّین صرف نماید. و اگر بالفرض مداخل املاک و مستغلات به سببی از اسباب به اخراجات مزبورهٴ مفصله وفا نکند، بعد از آن که اخراجات تعمیرات و تنقیهٴ قنوات را به قدر ضرورت اخراج کرده باشند و از اخراجات مزبوره قیمت

خوشبوئی روضه مقدسه و خرج مشاعل معینه و مواجب حفاظ قبور معلومه را مستثنی و سوا نموده باشد، آنچه باقی بماند، بر سر باقی اخراجات علی السویه تقسیم نمایند. و اگر به سبب کثرت سیول و زلازل بعضی از قنوات خراب شود، بر وجهی که آبادی آن محتاج به مبلغ خطیری بوده باشد، وجه اخراجات آبادانی را در عرض دو سال تا سه سال از مداخل مقررّه مزبوره برداشته، صرف آبادانی نماید و بالکلیه آن محل را خراب بازنگذارند. ﴿فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَمَا سَمِعَهُ﴾ (بقره ۲: ۱۸۱) الی آخر.

نمره ۱۴۸

واقف: مرحوم مغفور کلب علی خان ولد مرحمت پناه گوهرشاد خانم - طاب ثراهما - حسب الوصیه مرحومه مزبوره

به تاریخ رمضان ۱۲۱۰.

موقوفه: دو زوج از کلّ ۲۴ زوج مزرعه سیس آباد واقعه در ارض اقدس و مشهد مقدس رضوی - سلام الله علیه -

مصارف: بعد از وضع وجوهات و عوارضات دیوانی و اخراجات و حقوقات دهقانی، آنچه از حاصل و منافع باقی ماند، بالمناصفه تنصیف نمایند.

• حق التولیه، نصف.

• به هر مصرفی از مصارف خیر که صلاح دانند و از تعظیم شعائر الله شمارند، در آستانه مقدسه علویه به اذن امام جمعه و جماعات مصروف دارند، نصف.

تولیت و غیره:

تولیت مادام الحیوات به وصی مشارالیه به شرط توطّن در ارض اقدس، و با عدم توطّن در آن ارض، با امام جمعه و جماعات ارض فیض مدار مفوض و مرجوع بوده، همچنین نسلاً بعد نسل و بطناً بعد بطن از اولاد وصی مزبور مادام دنیا و الی آن یرث الله الارض و من علیها، اصلح و اورع آنها، مشروط به توطّن آن دیار سعادت آثار متولی بوده، با عدم توطّن، امام جمعه و جماعت آن ارض فیض آیات متولی بالاستقلال خواهد بود.

شروط: مقرر آنکه امام مزبور هرگاه متصدی امر تولیت باشد، نصف حق التولیه را صرف معیشت خود ساخته و نصف دیگر را به اولاد ذکور وصی مزبور در هر جا باشند برساند. و مع انقراضهم در امور خیر از استیجار صوم و صلوات و زیارت نیابت به جهت موصیه و وصی به هر چه رای امام جمعه و جماعات اقتضا نماید، مصروف دارند. لهذا وصایه صیغه وقف را به شروط مرقومه جاری کرد.

نمره ۱۴۹

صورت فرمان جهان مطاع مرحوم جنت مکان شاه عباس - طاب ثراه - هنگام به شرف به عتبه علیه

رضویه.

کلات: همگی دو عشر معمولی مالیة اراضی مزروعی دارالشباب کلات که از جمله مداخل بی شبهة این دولت ابدمدت است، وقف، و به سرکار فیض آثار واگذاشتم که تولیت سرکار فیض آثار هر ساله مقدار ده خروار غله را به جهت مدد معاش یک نفر طالب علمی که به زیور صلاح و سداد آراسته باشد و بتواند به امامت جماعت آنجا قیام نماید که تعیین کنند، می داده باشند. و تتمه را بعد از وضع یک عشر حق التولیة شرعی خود به مصارف مقررہ از خرج شماع خانة منوره و راتبه واسعة مطهره و ارباب و ظایف برسانند. فی شهر رجب المرجب سنة ۱۰۲۴.

عراق

دارالخلافة طهران

نمره ۱۵۰

واقف: مرحمت پناه حاجی میرزا علی رضا خلف غفران مآب حاجی ابراهیم وزیر شیرازی به تاریخ ۲۵ رمضان ۱۲۵۷.

موقوفه: دو دانگ مشاع از کل شش دانگ قریة موسومه به حصار اولیاء واقعه در حوله (۴) ورامین من توابع طهران.

مصارف: منافع موقوفه مزبوره را بعد از وضع اخراجات لازمه ملکی آنچه حاصل شد، بعد از وضع حق التولیة و حق النظاره به مصرف روشنائی روضات متبرکه مذبله موم خریده، به موجب دستورالعمل وقف نامچه برسانند.

روضه امیرالمؤمنین (ع)، دو شمع.

روضه جناب سیدالشهداء (ع)، دو شمع.

روضه حضرت عباس (ع)، [یک] شمع.

روضه کاظمین (ع)، دو شمع.

روضه عسکرین (ع)، دو شمع.

روضه حضرت علی بن موسی - علیه السلام - دو شمع.

سرداب حضرت قائم، [یک] شمع.

بیاض.

خلاصه: سدس منافع دو دانگ مشاع از کل شش دانگ حصار اولیای مذکوره و متعلقات آن، بعد از وضع مخارج باید در روضه متبرکه حضرت علی بن موسی الرضا - علیه من الله آلاف التحية و الثنا - سوخته شود.

کرمان

نمره ۱۵۱

واقف: مرحوم میرزا محمدعلی ولد مرحوم میرزا محمدشریف شهربابکی من محال کرمان به تاریخ ۲۰ شوال ۱۱۴۷.

موقوفتین:

موقوفه: همگی و تمامی چهار دانگ و یک طسوج و دو حبه کامل شایع از کل مزرعه بوذرجمهر واقعه در حومه شهربابک کرمان با جمیع توابع و لواحق و کل ما يتعلق بها بقدر الحصة الشایعة. **مصارف:** بعد از وضع اخراجات مستمری و یک عشر حق السعی متولی و حقوق دیوانی و غیر ذلک، محصول موقوفه را به مصارف مذبله برساند.

• به جهت زوار که از محل شهربابک اراده تقبیل داشته باشند، یا آنکه از محل مزبور کسی اراده ننماید از سکنه اهل بلد و بلوکات هر کس اراده نماید و مستحق باشد، ۳ دانگ.

• به عوض حق التولیه تصرف و صرف معیشت خود نماید، یک دانگ و یک طسوج و دو حبه.

تولیت موقوفه مزبوره مفوض به آقا محمدحسین ولد سالار عبدالوهاب شهربابکی است.

موقوفه: همگی و تمامی پنج دانگ کامل شایع از کل مزرعه چهره خورد(۴) با جمیع توابع و لواحق و کل ما يتعلق بها بقدر الحصة الشایعة.

مصارف: همه ساله بعد از وضع اخراجات از مستمری و غیر مستمری و یک عشر حق السعی متولی و غیر ذلک، به مصارف مذبله برساند.

• تسلیم و کلا و اجلاء سرکار فیض آثار که صرف روشنائی و خدام روضه منوره شود. یک ساله، مقررأ، ۳ تومان.

• تتمه محصولات موقوفه مزبوره را به عوض حق التولیه خود متصرف و صرف مایحتاج خود نماید.

تولیت موقوفه مزبوره با ملا محمد ولد سالار عبدالوهاب است.

شروط: مقرر آنکه موقوفتین مزبور تین را نفروشدند و نخرند و مرهون نسازند و تملیک و تملک جایز ندانند و زیاده از چهار سال اجاره ندهند و محصولات را به بیع سلف نفروشدند. و پس از فوت هر یک از دو متولی، تولیت با اکبر اولاد ذکور ایشان است و اکبر اولاد اولاد ذکور ایشان، ما توالدا و تناسلوا بطناً بعد بطن نسلأ بعد نسل. و در هر مرتبه بطن اعلی مقدم بر بطن اسفل. و اگر چنان شود که اولاد ذکوری از ایشان نبوده باشد، امر تولیت مفوض است به ذکور ذکور اولاد اناث متولیان، و اگر در مرتبه از مراتب و زمانی از ازمنه ذکوراً و اناثاً از اولاد متولیان کسی یافت نشود، امر تولیت مفوض است به اکبر و اصلح ذکور اولاد واقف به ترتیب مذکور، و اگر از اولاد متولیان و واقف هیچ یک احدی باقی نماند و یافت نشود، امر تولیت مزبوره مفوض است به اعلم و اصلح و افضل بلده کرمان به شروط مرقومه.

و ضمن العقد شرط نمود واقف که در هر وقت هر کس متولی باشد، اولاً نظر کند به تعمیر و آبادانی

موقوفین مزبورین و نظم و نسق زراعات و بعد از اخراج حق السعی و ایضاً حق الزارعین و ترتیب مصالح الاملاک آنچه از بابت مداخل و محصول موقوفین مزبورین باقی بماند، به شروط مرقومه عمل نماید. و در ضمن عقد شرط شد، اگر به سبب سیلاب خرابی به قنوت هر یک از محلّ مزبورین رسد که احتیاج به تنقیه القنوت زیاد بر مستمری بهم رسد، اولاً اساحه محلّ مزبور و بعد از آنکه تحلیه آبادی درآید، آنچه خرج آبادی محلّ مزبور شده باشد از محصول آن تصرف و بعد از آن به شروط مرقومه عمل نمایند. آنچه لازمه اتمام است، معمول دارند.

و جایز نیست احدی از صدور و حکام و ولات و قضات را عموماً و اهالی شرع و عرف بلده کرمان را خصوصاً دخل تصرفی در موقوفین مزبورین نمایند، یا آنکه خود را دخیل و شریک امر مزبور دانند، یا حساب مداخل و مخارج از متولیان مزبوران طلب نمایند، یا مطالبه حق النظاره نمایند، یا تغییر و تبدیلی به قواعد و شرایط وقف مزبور راه دهند. هر کس بر خلاف مسطوره عمل نماید، از رحمت الهی دور و از شفاعت حضرت رسالت پناهی مهجور، و با ناکشین و قاسطین مشهور خواهد بود.

نمره ۱۵۲

واقف: جنت مکان عبدالحسین خان مشیزی خلف مرحوم محمدسلیم بیگ مشیزی به تاریخ ۱۲ شهر جمادی الاولی ۱۲۱۵.

موقوفه: همگی و تمامی کلّ املاک و مزارعات و بساطین و طواحین معینه واقعه در مشیزی.

- مزرعه موسومه به گمرکان مع ده نو واقعه در مشیز، ۳ دانگ [و] ۳ طسوج.
- مزرعه حصه مع بستان واقعه در مشیز، ۳ دانگ و دو حبه.
- مزرعه مدعوه به قریه شاه علی مع طاحونه واقعه در مشیز، ۳ دانگ و شش حبه.
- مزرعه ملک آباد خواجه نورالله مع طاحونه در مشیز، ۳ دانگ و ۳ طسوج.
- مزرعه مشهوره به قنات قاضی واقعه در مشیز، ۳ دانگ [و] دو حبه.
- مزرعه موسومه به شورآباد واقعه در مشیز، ۶ دانگ.
- مزرعه عبدل آباد و دشتکار واقعه در مشیز، ۶ دانگ.
- مزرعه مدعوه به حسین آباد واقعه در جانب مشیز، ۴ دانگ.
- مزرعه حسین آباد بهرام جرد واقع در مشیز، ۶ دانگ.
- مزرعه مشهوره به احمدآباد واقعه در مشیز، ۶ دانگ.
- مزرعه، موسوم [به] کهنوج واقعه در مشیز، ۶ دانگ.
- مزرعه کریم آباد واقعه در مشیز، ۴ دانگ.
- مزرعه مدعوه به حافظ آباد در ایضاً، ۴ دانگ.
- مزرعه امرود مع طاحونه بایره، واقعه در مشیز: امرود، دو دانگ [و] نیم. طاحونه بایره، ۳ دانگ.

- مزرعه مدعوّه به رکن آباد و شیرین آب واقعه در مشیز مع طاحونه و بستان، ۶ دانگ.
 - مزرعه مشهوره به علم آباد و ده حسین واقعه مارز(۴). از هر یک، ۳ دانگ.
 - مزرعه ملک آباد ارزوئیه، واقعه در محالّ ارزوئیه، یک دانگ [و] نیم.
 - مزرعه علیا آباد، طاقه، در دشتکار مشیز مع دشتکار، ۶ دانگ.
 - مزرعه محمود آباد ناظر، طاقه، واقعه در مشیز، ۵ دانگ.
 - مزرعه شادی آباد(۴) در دشتکار مشیز، طاقه، ۶ دانگ.
 - مزرعه ده ایرج در ایضا، طاقه، ۶ دانگ.
 - مزرعه کهن، دو طاقه، در جنب قلعه نو(۴) مشیز مع حصّه قلعه، ۳ دانگ.
 - مبذر دشتکار کلانتری واقعه در مشیز، ۱۵۰ من.
 - مبذر دشتکار اربایی در مشیز، ۵۵۰ من.
 - مبذر دشتکار نظام آباد واقعه در مشیز، ۱۲۰ من.
 - مزرعه بومهبین آباد(۴) در دشتکار مشیز، ۶ دانگ.
 - مزرعه امیرآباد در ایضا، ۵ دانگ.
 - مزرعه کهن دو شاخ، طاقه، در ایضا، ۶ دانگ.
 - مبذر بذرکار از جمله بذر شش هزار و هشت صد من اربایی، ۴۵۵۰ من.
 - بستان واقعه در بهجرد(۴) مشیز مشهور به باغ خواجه شهاب الدین، [یک] باب.
 - بستان واقعه در ایضا مشهور به باغ چناری(۴)، [یک] باب.
 - بستان واقعه در ایضا مشهور به باغ کودان(۴)، [یک] باب.
- مصارف:** منافع و محصولات بعد از وضع اخراجات ضروریه و اداء حقوق دیوانی به مصارف مذبله برسانند.
- **مصارف معینه،** سالیانه، مقررّاً ۴۵ تومان.
 - صرف مسجد واقعه در مشیز، هر ساله، ۱۰ تومان.
 - صرف امام جماعت مسجد جامع کرمان، هر ساله، ۱۰ تومان.
 - صرف تغذیه تعزیه جناب سیدالشهداء(ع)، هر ساله در تکیه قلعه مشیز، ۱۵ تومان.
 - صرف سرکار فیض آثار امام ثامن ائمه هدی - علیهم السلام - هر ساله، ۱۰ تومان.
- **بقیه را** [اولاد اولاد اولاد اولاد ذکور واقف و هكذا ما توالدوا و تناسلوا بطناً بعد بطنٍ و نسلّاً بعد نسلٍ الی آن یقوم القائم کما فرض الله، توزیع و تقسیم نمایند.
- تولیت** مادام الحیوات با واقف و بعد با اکبر و ارشد اولاد ذکور و بعد از انقراض بر اصلح و اتقی اولاد ذکور اناث و بعد از انقراض بر صالحه و مؤمنه اناث و بعد بر اتقیاء اقرباء ذوی الارحام ذکوراً. و هر گاه آنها هم منقرض شوند، بر اعلم علماء و فضلاء دارالامان کرمان.

نمره ۱۵۳

واقفه: مرحومه مغفوره نورجهان خانم - طاب ثراها - بنت مرحوم مغفور زین العابدین خان کرمانی، زوجه عالی جاه حسین علی بیگ ولد مرحوم شاهرخ خان افشار کرمانی به تاریخ ۱۲ شهر شعبان المعظم سنه ۱۲۱۸.

موقوفات:

موقوفه: همگی و تمامی مجری المیاه و محلّ زراعت موازی یک دانگ [و] نیم از مزرعه موسومه به شاهآباد(؟) حومه کرمان مع ما يتعلّق بها بقدر الحصة الشایعة، از اراضی و صحاری [و] میاه و غیره، سمّی أم لم یسمّ، ذکر أم لم یذکر.

موقوفه: همگی و تمامی مجری المیاه و محلّ زراعت موازی نیم دانگ از مزرعه موسومه به جلالآباد سیرجان مع ما يتعلّق بها از اراضی و صحاری و میاه و غیره، سمّی أم لم یسمّ بقدر الحصة الشایعة، که این دو موقوفه داخل حقّ الصداق واقفه است.

موقوفه: همگی و تمامی مجری المیاه و محلّ زراعت موازی نه حبه و سه خمس حبه از مزرعه موسومه به ده نو سیرجان، کناره قلعه سنگ مع ما يتعلّق بها از اراضی و صحاری و میاه و غیره، سمّی أم لم یسمّ بقدر الحصة الشایعة، که موافق به هبهنامه معتبره قدر مسطور را از مزرعه مزبوره از رضوان جایگاه حسین علی بیگ، زوج خود که به او هبه نموده، تصرف دارد.

مصارف: بعد از وضع اخراجات اصل ملک و وضع یک عشر حقّ التولیه، به مصارف مذیلّه برساند.

• **صرف** به نجف اشرف و مشهد مقدّس، ۱۰ تومان.

صرف نجف اشرف که هر ساله متولّی موقوفه باید ارسال دارد. سالیانه، ۵ تومان عراقی.

صرف مشهد مقدّس به شرح ایضاً، ۵ تومان عراقی.

• **تتمّه** را آنچه بماند، فی مابین اولاد بر طریقه ارث تقسیم نمایند، ذکوراً و اناثاً.

تولیت مادام الحیوات با واقفه است. و بعد از ممات او، با عالی شأن مشهدی قلی بیگ و سایر فرزندان او بوده، و بعده با اولاد ذکور آنها، نسلاً بعد نسل و بطناً بعد بطن و عقباً بعد عقب الی یوم القیامه، خواهد بود. و با فقدان اولاد ذکور، تولیت با اولاد اناث خواهد بود به شرح مزبور. و هرگاه اولاد اناث هم منقرض شوند، تولیت با حاکم شرع که فقیه جامع الشرایط بلده کرمان در آن زمان باشد، خواهد بود.

شروط: هر گاه متولّی خود نتواند مزارع را مزروع گرداند، به اجاره بدهند. زیاده از چهار سال اجاره ندهند. و به شخص صاحب زور و تسلّط که داخل ظلمه باشند، اجاره ندهند. و در صورت فقدان اولاد ذکور و اناث، می باید متولّی که فقیه جامع شرایط است، بعد از وضع اخراجات ضروریه و عشر حقّ التولیه، بقیه را به مشهیدین مقدّسین بالمناصفه برساند که به مصارف هر دو سرکار رسیده شود.

نمره ۱۵۴

واقف: مرحمت‌پناه کربلائی علی خلف مرحمت و مغفرت‌پناه محمد بن سعدالله شهربابکی من محالّ مملکت دارالأمان کرمان

به تاریخ شهر شوال المکرّم ۱۲۶۸.

موقوفه: همگی و تمامی موازی ۹ دانگ و چهار حبه و نیم رقبات مفصله را با جمیع متعلقات و عامه مضافات شرعیه و عرفیه از اراضی و صحاری و عیون و ممر و مدخل و جوی و جدول و میاه و مجری و غیر ذلک، از رقبات مذکورات، سیما باغ مزرعه کشکوئی به قدر الحصه المسطوره، کلّهن واقعات در محالّ سروشک من محالّ قصبه طیبه شهربابک من محالّ دارالأمان کرمان، به این موجب از مزرعه کشکوئی که رقبات مفصله بغایت الشیوع فی محالّ الوقوع مستغنی الوصف است.

• مزرعه کشکوئی از کلّ، چهار دانگ و شش حبه مع باغ، بقدر الحصه المسطوره.

• مزرعه اشویه، از کلّ آن، نیم دانگ.

• مزرعه بهرام‌آباد، از کلّ آن، ۶ حبه.

• مزرعه کاریگ، یک دانگ.

• مزرعه روزیخت (؟)، از کلّ آن، یک دانگ و نیم حبه.

• مزرعه لولی (؟)، از کلّ آن، یک دانگ و دو حبه [و] نیم.

• مزرعه بن توت، از کلّ آن، ۱۶ حبه [و] نیم.

بیاض.

مصارف: بعد از وضع تعمیرات لازمه و آبادانی و تکثیر زراعت و اداء حقوقات دیوانی و ترتیب مصالح الاملاک و سایر ضروریات رقبات موقوفات و بعد از اخراج ما یلزم اخراج، آنچه از محصولات باقی ماند، به مصارف مذبله برسانند.

• [نقد: ۲ تومان و ۶۰۰۰ دینار.

• تسلیم و کلاء اجلاء سرکار فیض‌آثار نمایند که صرف اخراجات روشنائی روضه عرش درجه شود. سالیانه، مقررّاً ۱ تومان.

• تسلیم قاری کلام الله المجید که قرائه چند ختم معین به استصواب متولّی نموده، ثواب آن را به روح والدین واقف، فی حیاته و فی مماته، تبرّع نمایند. سالیانه، مقررّاً ۱ تومان و ۶۰۰۰ دینار.

• بقیه را مادام الحیوات خود واقف به عوض حقّ التولیه تصرف نماید. و بعد فوته متولّی شرعی یک عشر را عوض حقّ التولیه تصرف، و مابقی را فی مابین اولاد خود که از بطن صبیّه ملاّ ابوالحسن هرهشکی (؟) و از بطن صبیّه میرزا ولد عبدالله کُر باشند، به ترتیب میراث ﴿لِلذَّكَرِ مِثْلُ مِثْلِ الْأُنثٰی﴾ (نسا: ۴: ۱۷۶) تقسیم نمایند.

شروط: آنکه موقوفه مزبوره را نخرند و نفروشند و به رهن نکنند و هبه ننمایند و تملیک و تملک در آنها جایز ندانند، مگر آنکه چون سیزده حبه و نیم از مزرعه بن توت، بعید از سایر مزارعات مفصله واقع شده،

هر گاه خواسته باشند با مزارعات قریبه معاوضه نمایند، علی حسب الشرع الانور مختارند. و به دیوانیان اجاره ندهند و سایرین هم علاوه بر چهار سال اجاره ندهند.

و در صورتی که نوبت تولیت با غلام‌رضا یا اولاد او باشد، سوای یک عشر حقّ التولیه از سهام اولاد حقّی نداشته باشند. و هر گاه نوبت تولیت به سایر اولاد رسد، بعد از وضع عشر حقّ التولیه با سایر اولاد ﴿لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثٰی﴾ (نسا ۴: ۱۷۶) سهمیم باشند.

و اگر، العیاذ باللّه، به سبب عبور سیلاب، یا به جهتی دیگر، خرابی به قنوات هر یک از رقبات رسد، اولاً اشاعه آن را نموده، بعد از آنکه به حلیه آبادی درآمد، آنچه صرف و خرج شده از محصولات تصرف، و بعد از آن به شروط مرقومه عمل نمایند. و جایز نیست احدی از صدور و حکام و ولات و قضات را عموماً و اهالی شرع و عرف بلده کرمان را خصوصاً دخل و تصرفی در امر تولیت رقبات موقوفه فوق نمایند یا [[جانب مداخل و مخارج را از متولیان طلب نمایند. مگر آنکه هر گاه اولاد و احفاد واقف، العیاذ باللّه، منقرض شوند، امر تولیت مفوض به اعلم و اصلح قصبه شهر بابک که بعد از اخراج ما یلزم اخراجه و وضع یک تومان و شش هزار دینار ما سبق عشری را عوض حقّ التولیه متصرف، و مابقی را فی مابین طلبه قصبه مزبوره منوط به رای خود تقسیم، و با عدم اعلم و اصلح در قصبه مزبوره امر تولیت مفوض است به متولی مدرسه معصومیه کرمان.

تولیت: مادام الحیوات با واقف و بعد فوته با اکبر اولاد ذکور واقف است که از بطن صبیّه مرحوم ملاّ ابوالحسن باشد. و مع عدمهم با اکبر اولاد ذکور که از بطن صبیّه میرزا ولد عبدالله کر است، به این طریق که امر تولیت مفوض است به اکبر ذکور اولاد غلام‌رضا. و مع عدمهم به اکبر اولاد ذکور محمد‌رضا، اعم از آنکه اکبر اولاد حاضره غلام‌رضا باشد، باشد(*) و یا اصغر. و مع عدمهم به اکبر ذکور اولاد عبد‌الرضا. و مع عدمهم به اکبر اولاد ذکور فرزندی که از بطن صبیّه میرزا ولد عبدالله کر است. بر این قیاس بعد از انتهای این سلسله ترتیب را از ابتدا گیرند، فرزند ثانی از اول که غلام‌رضا باشد. و ثانی از ثانی و ثانی از ثالث و ثانی از رابع که فرزند بطن صبیّه میرزا هستند، و هکذا ما توالدوا و تناسلوا. اگر منقرض شد که اولاد ذکوری از ایشان نمانده باشد، مفوض است امر تولیت مذکوره به کبیری از اولاد اناث واقف و اکبر ذکور اولاد اناث، ما تعاقبوا و تناسلوا نسلاً بعد نسل بطناً بعد بطن، اعلیّ مقدّم بر بطن اسفل.

نمره ۱۵۵

صورت فرمان جهان‌مطاع اعلی حضرت جنت‌آشیان خلدمکان ناصرالدین شاه قاجار - البسه الله تعالی حلّ النور - در خصوص املاک موقوفات عراق.

فرمان

به تاریخ شهر شعبان المعظم ۱۲۷۱.

به شرح آنکه؛

شکر و منت خداوندی را سزا است - عزّ و جلّ - که منت شکرش نعمتی است، هر نعمتش مستلزم منتی. به انوار هدایتش در جبهه بهجت‌افزای حقیقت محمّدی، و شجره طیبه احمدی ﴿أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ﴾ (ابراهیم ۱۴: ۲۴) در طور عالم امکان تجلّی نمود. و رایت آیت ﴿يُدُّ اللَّهُ فَوْقَ أَيْدِيكُمْ﴾ (کذا) ﴿فَتَحْ ۴۸: ۱۰﴾ در سرینجه قدرت مرتضوی شقه‌ای گشود. ظلام ظلم و کفر در پرده کمون مکمون مانده. مشکات مصباح ﴿وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ [نور] عَلَى نَورٍ﴾ (نور ۲۴: ۳۵) از اغصان شجره ولایت، طوراً بعد طور و قَبَساً بعد قَبَسِ، گیتی‌فروز گشت تا به مفاد «مثل اهل بی‌تی گمئل سفینه نوح، مَن ركبها نجی و مَن تخلف عنها غرق»؛

هر یک از سلاطین نامدار کسب ضوء از مشکات مصابیح آن نور نموده‌اند، ضیابخش انجمن نزدیک و دور شده‌اند. و هر کدام از خواقین با وقار در اجرای اوامر و احکام ایشان بیشتر اهتمام و اجتهاد فرمودند، کامروای نشأتین شده. اکنون که از الطاف نامتناهی الهی نواب اقدس همایون ما را خاتم خلافت در انگشت و کلید سلطنت در مشت است، همم عالیّه ملوکانه مصروف داشته‌ایم که امارت باطن را با خلافت ظاهر مجتمع فرمائیم و به تبنیه مبانی ارکان دین مبین پردازیم، تا به وجه احسن کامکاری نشأتین حاصل آید. و بنای اسلام به ذکر استدامت این دولت روزافزون فرّ و بها گیرد [و] اعلام دین مبین مدارج اعتلا یابد. از نشر فضایل ائمه هدی که منطوقه کریمه ﴿لِيُدْهَبَ عَنْكُمْ الرَّجْسُ وَيُطَهَّرَ كُمْ تَطْهِيراً﴾ (احزاب ۳۳: ۳۳) پیرایه مناقب ایشان است، همّت گماریم. و ضبط و ربط متعلقات و موقوفات اماکن مشرفه و روضات مقدسه که در واقع از کلّ مآموالات و معمولات ملکی و مملکتی احقّ و الزم است از جمیع مهمّات دولتی اسبق و اقدم، مراقبات کافیه و اهتمامات شامله را لازم شماریم. زیرا که هر قدر از استکمال این گونه اعمال و تنظیم و تنسیق این طور امور سعی مشکور مزید افتد، آنآ فائز انوار مآثر شرع شریف حضرت رسول مختار و ائمه اطهار - علیهم سلام الله الملك الغفار - چون آفتاب در نصف النهار عالم گیر شود؛ و توجّهات ما در احکام قواعد این مهادمقرون به صواب و ثواب گردد؛ و علی مرور الدهور و الاّيام موجب و موجد فوائد کثیره و فیوضات عدیده شود.

واسطه طراز این حلّه و تفصیل این جمله، این است که در این حال سعادت‌ایصال که اوّل سال فرخنده‌فال توشقان ثیل است، عالی‌جاه رفیع‌جایگاه شهامت و نبالت‌اکتناه فخامت و مناعت‌انتباه، فدوی دولت ابدارتسام مقرب الخاقان میرزا فضل‌الله وزیر نظام و متوّل‌باشی سرکار فیض‌آثار، مصحوب عالی‌جناب مقدّس‌القاب محامد‌نصاب، میرزا زین‌العابدین وزیر موقوفات سرکار فیض‌آثار سلطان ولایت و ارتضا حضرت علی بن موسی الرضا - علیه آلاف التّحیّه و الثّنا - به پایه سریر گردون‌مسیر خلافت کبری، معروض داشت که بعضی از املاک موقوفه روضه رضویه - علیه آلاف التّحیّه - واقعه در ولایات ممالک محروسه را بعضی اشخاص به خلاف حساب و تصرفات باطله، مداخله کرده و می‌کنند و به اسم مالکیت و ملکیت محصول منافع آنها را ببرند. هر گاه از درگاه عدالت و دربار معدلت در این باب قراری مقرر نشود و حکمی نافذ نگردد، به مرور روزگار شیرازه نظم موقوفات سرکار فیض‌آثار از هم می‌پاشد و روز به روز

اعمال املاک موقوفه صورت اختلال را اعتلال پذیرد.

این معنی موجب تلاطم دریای معدلت و نصف پادشاهی و مایه اهتزاز شمال رحمت و دادخواهی گردیده، به صدور این توقیع رفیع و یرلیغ وقیع اشارت فرموده‌اند، امر و مقرر فرماییم که املاک و رقبات موقوفه واقعه در ولایات مفصله ذیل که از قرار فرمان قضانشان خاقان مبرور علیین آشیان - علیه الرحمة و الغفران طاب الله ثراه و جعل الجنة مثواه - ثبت دفترخانه مبارکه داخل موقوفات سرکار فیض آثار روضه رضویه - علیه آلاف التحية - می‌باشد، در تصرف امناء [و] وکلاء و خدام حضرت بوده، احدی بدون اذن و اجازه متولی‌باشی موقوفات دخل و تصرف نمایند. و هر که بی اذن متولی‌باشی و بدون اجازه شرعی متصرف شده، حکماً تخلیه کف نموده، آن را [] به خدام سرکار فیض آثار [] واگذار؛ و مالیات معمولی را به طوری که سررشته‌داران و کارگزاران دیوان اعلیٰ مشخص و معین نموده‌اند، از مباشرین و مستأجرین رقبات مسطوره، بدون زیادتی و اجحاف اخذ و باز یافت نماید.

مقرر آن که مقرب الخاقان متولی‌باشی حال و استقبال سرکار فیض آثار و حکام و مباشرین ولایات مسطوره فوق، بر حسب مقرر مرتب معمول داشته و املاک مسطوره را در جزو املاک موقوفه سرکار فیض آثار ضبط، و تخلف و انحراف نوزند. المقرر عالی جاهان مجدد و فخامت‌انتباهان مقرب الخاقان مستوفیان عظام شرح فرمان قضاگریان مبارک را ضبط و ثبت دفاتر خلود نموده، در عهده شناسند.

دارالخلافه طهران

قراء و مزارعی که مالیات دیوانی به خرج دیوان می‌آید.

- قریه اوین شمیران، بالتمام، نقد: ۳ تومان و ۴۲۰۰ دینار. جنس: ۱۷ خروار و ۳۴ من.
- قریه کبوترخان غار که مرحوم حاجی میرزا آقاسی اجاره کرده بود، نقد: ۸ تومان. جنس: ۲۴ خروار.
- مقرر از بابت مال‌الاجاره به خرج می‌آید، نقد: ۲ تومان و ۶۶۶۶ دینار. جنس: ۱۰ خروار و ۸۶ من و ۱۳ سیر.

• قریه رشیدآباد غار که سابق بلا جمع بوده از قرار دفتر نادری، دو فرد. مقرر مالیات جدید که به خرج می‌آید، نقد: ۱۶۰۰ دینار. جنس: ۸ خروار.

• مزرعه خوروین که مرحوم حاجی میرزا آقاسی اجاره کرده بود. اجاره مزرعه به خدام میرسد و به خرج دیوان می‌آید، ۱۰۰ تومان.

قراء و مزارعی که مالیات آنها به خرج دیوان نمی‌آید.

- بابت قریه قمصره واقعه در بلوک غار از قرار دفتر نادری، دو فرد. مقرر معمولی، ۳ دانگ. المقرر جمع معمولی بعد از وضع تخفیف، نقد: ۴ تومان و ۳۰۰۰ دینار. جنس: ۲ خروار و ۷۵ من.
- قریه امین‌آباد خالصه از قرار دفتر نادری امین‌آباد مشهور به لجام‌گیر، ۳ فرد. [حاشیه] در فرمان خاقان مغفور قدر مقداری مشخص نیست.

- مزرعه رضویه که در اراضی اوین موضوع و موسوم به رضویه است. [حاشیه] بلا جمع است.
- باغ سر فیض واقعه در بلوک شمیران، ۶ دانگ. [حاشیه] بلا جمع است.
- بابت دکاکین وقفی عاید کفش دوز، ۳ باب: کفش دوزی، بقالی، بزازی.
- ورامین. [حاشیه] در سررشته نیست.
- رادغان، کوشمغان.
- قریه شیده [شنده] ساوج بلاغ، نقد: ۹ تومان و ۸۰۰۰ دینار. جنس: ۳۰ خروار. مقررأ یک دانگ وقفی، نقد: ۱ تومان و ۶۹۰۰ دینار. جنس: ۵ خروار.
- بیاض.

اصفهان و غیره

اصفهان که مالیات آنها عاید دیوان می شود.

- قریه فرودان معمول شیخ عبدالهادی قاضی اصفهان، ۷۲ حبه. مقررأ جمع دیوانی، نقد: ۵۰ تومان. جنس: ۵۰ خروار. المقرر وقفی سرکار فیض آثار، ۵۲ حبه. والمقرر، نقد: ۳۶ تومان. جنس: ۳۶ خروار.
- قریه طالیجرد [طالنجرد] رومیدشت که عمل خالصه می شود، ۷۲ حبه. مقررأ وقفی سرکار فیض آثار، نقد: ۳۸ تومان و ۴۰۰۰ دینار. جنس: گندم: ۶۰ خروار. المقرر، ۳۶ حبه، نقد: ۱۹ تومان و ۲۰۰۰ دینار. جنس: گندم: ۳۰ خروار.
- خان پیرانجلی. [حاشیه] چنین اسمی الحال در جزو مستغلات اصفهان نیست.

استرآباد و بسطام

استرآباد که به اسم موقوفات چیزی به خرج دیوان نمی آید.

- مزرعه چرچنگ (?).
- مزرعه کلوکن که جمع آن از حشو معامله موضوع است، بالتمام. مقررأ شلتوک به وقر استرآباد، [جنس]: ۴۲ خروار و ۳۶ من.
- مزرعه سورمن.
- مزرعه حمیدین که مالیات به دیوان می رسد، بالتمام.
- مزرعه طالیهوهو.
- مزرعه خاصه باغ، یک دانگ.
- سیاه پلو (?). که صاحبان آن قرار داده اند سالی دوازده خروار شلتوک به خدام سرکار فیض آثار بدهند، در جزو فندرسک، ۴ دانگ.
- قریه الوکلا، یک دانگ و نیم.

- بسطام** که به اسم موقوفات چیزى به خرج دیوان نمى آید.
- قریه کلاته خان، تصرفى محمدصالح خان عرب که عمل خالصه در آن مى شود و به دیوان عاید مى شود، سوای بذر و علوفه، ۲۱۴ خروار و ۳۰ من.
 - شیروان، از بابت مزرعه کرکج و مصوبه (کذا).

سمنان و دامغان

- قریه برم دامغان، سابق دوازده بند معمول بوده و بالتّمام وقف بوده و حال سیزده بند معمول شده؛ دوازده بند وقفى و یک بند متصرفى حاکم، ۱۳ بند. مقررّاً وقفى، ۱۲ بند. متصرفى حاکم، یک بند. نقد: ۶۱۲ تومان و ۴۸۰۰ دینار. جنس: ۲۴ خروار. منهای تخفیف که به خرج دستورالعمل، ۵۰ تومان. باقى، نقد: ۵۶۲ تومان و ۴۸۰۰ دینار. جنس: ۲۴ خروار. بعد از بابت تخفیف که در هذه السنه مرحمت شده است، ۱۰۰ تومان. باقى، نقد: ۴۶۲ تومان و ۴۸۰۰ دینار. جنس: ۲۴ خروار.
- قریه لاسجرد و(*) سمنان از قرار معمول حال، نقد: ۴۶۴ تومان و ۴۸۰۰ دینار. جنس: ۹۰ خروار. موقوفه، نقد: ۲۵ تومان. جنس: ۹۰ خروار. باقى، نقد: ۴۳۹ تومان و ۴۸۰۰ دینار. منهای تخفیف هذه السنه قرار شده است، نقد: ۵۰ تومان. جنس: ۵۰ خروار. باقى، نقد: ۴۱۴ تومان و ۴۸۰۰ دینار. جنس: ۴۰ خروار.
- قریه مایان که در سررشته کلاً خالصه است، ۱۲ بند. نقد: ۹۲ تومان و ۸۰۰۰ دینار. جنس: ۳۶۰ خروار. منهای تخفیف از قرار دستورالعمل، ۱۲ بند، فی نقد: ۱۲۰۰ دینار. جنس: ۶ خروار. مقررّاً، نقد: ۱ تومان و ۴۴۰۰ دینار. جنس: ۷۲ خروار. باقى، نقد: ۹۱ تومان و ۳۶۰۰ دینار. جنس: ۲۸۸ خروار.
- قریه بستيجان(؟)، ۶ زوج(؟). مقررّاً، مالیات، نقد: ۱۲ تومان و ۴۸۰۰ دینار. جنس: ۱۲ خروار. مقررّاً، موقوفه، دو زوج. المقرّر، نقد: ۴ تومان و ۱۶۰۰ دینار. جنس: ۴ خروار.
- قریه وامرزان، ۶ زوج(؟). مقررّاً، نقد: ۵۴ تومان و ۲۰۰۰ دینار. جنس: ۱۸۰ خروار. المقرّر معمولى حال، ۷ زوج(؟) [و] ربع، نقد: ۳۶ تومان و ۳۰۵۰ دینار. جنس: ۱۱۹ خروار و ۵۰ من. منهای از بابت خالصه، ۳ زوج(؟) [و] ۳ ربع، نقد: ۲۹ تومان و ۲۰۰ دینار. جنس: ۱۱۲ خروار و ۵۰ من. باقى، از بابت موقوفه اربابى، ۳ زوج [و] دو فرد، فی نقد: ۲ تومان و ۸۰۰ دینار. جنس: ۲ خروار. [و]المقررّ نقد: ۷ تومان و ۲۸۵۰ دینار. جنس: ۷ خروار.
- قریه آستانه على بلاغى، ۶ بند: وقفى، دو بند. اربابى، چهار بند. مقررّاً مالیات دیوانى، ۵۱ تومان. المقرّر، سه دانگ وقفى، ۱۷ تومان.

مازندران

تنخواه که از بابت مالیات لالاباد به خرج مازندران می‌آید، ۲۳۳ تومان.

• قیمت موم جهت روشنائی حرم محترم روضه متبرکه، ۳۳ تومان.

قیمت موم، ۱ خروار، مقررأً ۳۰ تومان.

کسرانه(؟)، ۳ تومان.

• وجه نقد به خدام می‌رسد، ۲۰۰ تومان.

موقوفات مازندران و هزار جریب:

• قریه سنگ تراشان واقعه در کلیجان رستاق که مالیات به دیوان می‌رسد و منافع سرکار فیض آثار، ۲۵ تومان.

• مزارع مفصله که جمع دیوانی ندارد.

مزرعه آب.

مزرعه تخته(کذا) کلا.

مزرعه علی آباد هزار جریب.

• قنات سلطان میدان واقعه در فولاد محله، وقفی مهدی که جمع دیوان ندارد.

• [زمین]

زمین شلتوک زاری واقعه در کر حلد(کذا) وقفی زوجه احمد، یک جریب.

زمین شلتوک زاری واقعه در هزار جریب، [یک] قطعه.

قزوین و کاشان

قزوین

• قریه زیاران واقعه در فشگل دره، به انضمام مزارع اندرس و شاه‌کندی و فیض آباد، بالتّمام. نقد: ۲۵۳ تومان و ۹۲۵۰ دینار. جنس: ۱۱۹ خروار و ۶۰ من.

• مالیات قدیم که در زمان خاقان مغفور به اسم موقوفات خرج می‌آمد، نقد: ۳۹ تومان و ۹۱۰۰ دینار. جنس: ۱۱۹ خروار و ۶۰ من.

• از بابت تفاوت جمع که بعد علاوه شده، نقد: ۲۱۴ تومان و ۱۵۰ دینار.

[مقررأً] نقد: ۲۵۳ تومان و ۹۲۵۰ دینار. جنس: ۱۱۹ خروار و ۶۰ من.

• قریه دستجرد واقعه در بالا رود، نقد: ۶۸ تومان و ۵۲۰۰ دینار. جنس: ۱۵ خروار و ۴۰ من. مقررأً چهار دانگ وقفی آستانه، نقد: ۴۵ تومان و ۶۸۰۰ دینار. جنس: ۱۰ خروار و ۲۶ من.

• باغ سبزی کاری آقا جمالی، بالتّمام. قدیم، ۳۵ تومان. مقررأً جمع ضبطی حال، نقد: ۳۷۸ تومان و ۶۵۰۰ دینار. منهای تخفیف مرحمتی هذه السنه، ۱۰۰ تومان. باقی، نقد: ۲۷۸ تومان و ۶۵۰۰ دینار.

• قریه سلیمان آباد واقعه در بشاریات که در جوار قریه دیرمان واقع است، ۶ دانگ. [حاشیه] بلا جمع است.

کاشان

- مزرعه در طسوج به علاوه فاضل آب قریه قه(؟)، ۲۸ طاق. مقررأ موقوفه سرکار فیض آثار، ۳۱ تومان و ۵۲۰۰ دینار(؟). ۶ طاق، المقرر، ۶ تومان و ۷۵۰۰ دینار.
- فیض آباد. [حاشیه] در سررشته مشخص است(کذا).

صورت وقف نامجاتی

که در نزد اولیای آستانه مقدسه ضبط بود از خاصه و مطلقه

موقوفات خاصه

خراسان

مشهد مقدس

ارض اقدس

نمره ۱۵۶

واقف: مرحمت و رضوان جایگاه میرزا محمدشفیع اعتمادالتولیه ناظم دفترخانه مبارکه آستانه مقدسه - طاب ثراه - به وکالت ثابتة لازمه صحیحه شرعیه از طرف مقرب الخاقان حاجی شاه محمد خان سرهنگ وزارت جلیله امور خارجه دولت علیه ایران - دام مجده و اقباله العالی -

به تاریخ شهر جمادی الاخری سنه ۱۳۰۳

موقوفه: خان و دکاکین.

خان: همگی و تمامی موازی دو سهم شایع کامل از دوازده سهم کل یک باب کاروانسرای که واقع است در بازار بزرگ قریب به زنجیر بست مشهد مقدس، شهیر به سرای سالار که عبارت است از یک سدس شایع از کل با کافه ملحقات شرعیه و عرفیه و عادیة آن از ممر و مدخل و حجرات فوقانی و تحتانی و اصطبل و غیره، آنچه من جمله دو سهم از دوازده سهم مزبور دانند و شمرند، به قدر الحصه من حیث الكل، محدود به حدود ذیل:

حدین به ممر عام.

حدی به شارع بازار.

حدی به کاروانسرای سلطانم وقفی آستانه.

دکاکین: همگی و تمامی موازی دو دربند دکان که واقع است در داخل بست خیابان علیا روی به قبله، آخر دکاکین متصل به طاق بست و راهرو و بام بازار خفافان که فی محلّهما غنی از تحدید و توصیف است و متصل اند به یکدیگر، با کافه ملحقاتهما آنچه من جمله دو باب دکاکین مزبور دانند و شمرند و نسبت دهند، سُمی أم لم یسم من القلیل و الكثير،

دگان صفاری، [یک] باب.

دگان سراجی، [یک] باب.

مصارف: به قرار شرح مفصله و تقسیم مرقومه الذیل موافق و مطابق منافع و مداخل حالیه موقوفه که دو سدس سهم موقوفه مزبوره از کاروانسرا و اجاره دو باب دکان مزبور در هذه السنه جمعاً مبلغ هفتاد و [دو] تومان است و هر گاه به اقتضای زمان، زیاده و نقیصه در منافع و مداخل موقوفه مزبوره تصور شود، به قرار تفصیل دفعات سته ذیل به همین سبب تفاوت منظور نمایند، ۷۲ تومان.

• حقّ التولیه موقوفه و حقّ النظاره که حسب القرار وقف قبل از سایر مصارف از بابت منافع حالیه موضوع می‌شود، بالمناصفه، یک عشر. مقررّاً، ۷ تومان و ۲۰۰۰ دینار.

حقّ التولیه، ۳ تومان و ۶۰۰۰ دینار. حقّ النظاره، ۳ تومان و ۶۰۰۰ دینار.

• موازی یک عدد شمع چهار تائی گچی در هر شبی فوق ضریح مطهر باید روشن شود که موافق ترتیب ساعات مثل سایر شموع افروخته و خدمت شود که سالیانه موازی سیصد و شصت و پنج عدد است، و زناً مقدار دوازده من و سیزده استار، به قرار یک من [و] هشت هزار و ده شاهی.

یک‌شبه، [یک] عدد. مقررّاً سالیانه، ۳۶۵ عدد.

المقررّ ۱۲ من و ۱۳ سیر فی ۸۵۰۰ دینار، ۱۰ تومان و ۵۰۰۰ دینار.

• مخارج کفالت آیام رضاع اطفالی که به عمارات آستانه مقدسه می‌اندازند، یا در اماکنی که مجاور عمارات است و کسی کفالت نمی‌کند، ۶ تومان. مقررّاً ۷ تومان.

• مخارج روضه‌خوانی در لیالی جمعات در عمارات آستانه مقدسه که به صلاح دید تولیت جلیله و نظارت به هر عنوان که اقتضا نماید، اقامه عزای حضرت سیدالشهدا نماید، ۱۵ تومان.

• قیمت کفش و کلیجه قفراء زائرین که پیاده آمده‌اند و شرف از تقبیل عتبه علیّه جسته و قادر به حفظ خود از سرما نیستند و هنگام معاودت پاپوشی ندارند، که باید متوالی و ناظر همه‌ساله در برج عقرب و قوس به قدر وضع و قابلیت وقف کلیجه کوتاه و بلند ابتیاع نمایند و به ارباب استحقاق برسانند، با رعایت تقدّم افقر بر فقیر و زائر بر مجاور، ۲۵ تومان. مقررّاً ۳۰ تومان.

• قیمت یک عدد لاله فر که شمع مزبور در او افروخته می‌شود و اسقاط آن که باید تولیت جلیله و ناظر در صورت اسقاط از وقف عوض بدهند، در هر سالی علی‌التخمین مبلغ دو تومان و سه هزار دینار رایج، ۲ تومان و ۳۰۰۰ دینار.

تولیت و غیره: وقف مزبور را واقف معظم‌الیه حسب الوکالت مقررّ فرمود تا متوالی جلیل‌الشان نوعی آستانه مقدسه که در هر زمان از طرف قرین اشرف اعلی حضرت ظلّ‌اللهی به این منصب جلیل سرفراز باشد. و نظارت موقوفه به عهده عالی‌جاه مقرب‌الخاقان موکل سرکار واقف، حاجی شاه محمد خان می‌باشد. و چون حالا در ارض اقدس ناظر معزی‌الیه حضور ندارند، نظارت موقوفه مزبوره را به هر کس مصلحت دانسته رجوع فرمایند، مادام الحیوات. و بعد از عمر طبیعی عالی‌جاه ناظر مزبور که داعی حق را لبیک اجابت گوید، نظارت وقف مزبور مفوض است با اکبر اولاد ذکور ایشان، ما تعاقبوا و تناسلوا. و در صورت انقراض اولاد ذکور نظارت مفوض به اکبر و اصلح اولاد ذکور از اناث و در صورت انقراض اولاد ذکور از ذکور و ذکور از اناث، نظارت با ارشد و اصلح اولاد اناث خواهد بود که هر کس را بخواهد به نیابت خود تعیین نماید.

[حاشیه] شرح حاشیه: مخفی ناماد؛ که صورت تقسیم منافع موقوفه در هر سالی بعد از وضع یک عشر حقّ التولیه و نظاره و مخارج لازمه ضروریه رقبه وقف است که موجب تکثیر منافع موقوفه شود، پس از

اخراج ما سَطْر به مصارف مرقومه تقسیم نمایند.

نمره ۱۵۷

واقف: مرحوم رضوان جایگاه حاجی میرزا طاهر متولی مسجد جامع - طاب ثراه -

[بدون تاریخ]

موقوفه: تیمچهٔ ابتیاعی از مرحوم میرزا محمد نایب‌الوزاره با دکاکین متصله در کوچه متصل به قبرستان قتلگاه، به اجارهٔ والدهٔ مشارالیه.

مصارف: در عوض مواجب و مرسوم جناب مستطاب حاجی میرزا محمدرضای مستشارالتولیه - دام مجده العالی - .

بلوک میان ولایت

نمره ۱۵۸

واقف: مرحمت‌پناه رضوان جایگاه اعتمادالتولیه میرزا محمدشفیع ناظم دفترخانهٔ سرکار فیض آثار - طاب ثراه - بر حسب امر جنّت‌آشیان خلدمکان میرزا سعید خان مؤتمن‌الملک وزیر امور خارجهٔ دولت علیه ایران و متولی‌باشی سابق آستانهٔ مقدّسه، حَشْره الله تعالی مع ائمهٔ معصومین.

به تاریخ ۷ شهر جمادی‌الاولی سنهٔ ۱۳۰۱

موقوفه: همگی و تمامی کلّ شش دانگ مزرعهٔ کشف ملکی متصرفی ابتیاعی جناب غفران‌مآب وزیر و آمر خود را که واقع است در یک فرسخی مشهد مقدّس معلی در بلوک میان ولایت که فی محلّها لغایهٔ الشهرة مستغنی از تحدید و توصیف است، با کافهٔ ملحقات شرعیه و قاطبهٔ منضمّات عرفیه و عادیّه آن از اراضی و صحاری آبی‌زار و دیمچه‌زار، آبار و انهار و قلعه و حصار و تلال و دهات، مراتع و معالف، مراغ و مراض و باغات و محوطجات و معرضات و غیره، سمّی ام لم یسمّ.

مصارف: همه‌ساله بعد از وضع مخارج رقبهٔ وقف مزبور و مصالح الاملاک و تنقیه و نفقهٔ القنوت و اخراج منال دیوانی، اگر مطالبه شود و سایر امور ضروریه که باعث بقاء و نماء رقبهٔ وقف است و آنچه به هر جهتی و نسبتی موجب آبادانی و تکثیر محصول سالیانهٔ وقف می‌شود، اولاً یک عشر به اسم حقّ التولیه و حقّ النظاره که سه ربع از یک عشر حقّ التولیه و یک ربع حقّ النظاره موضوع نموده، خود تصرف نمایند. و ثانیاً محصول عایدۀ سنواتی را باید به پنج خُمس تقسیم نمایند به شرح ذیل.

• صرف و خرج تنظیف صحنین مقدّسین عتیق و جدید و جلو حجرات فرمایند، به این طریق که چهار نفر اجیر مخصوص به جهت این کار تعیین نمایند با اسباب و لوازم به قرار مسطور از بیل و توبره و جاروب و زنبور و غیره که همیشه مشغول روبیدن غبار صحنین مقدّسین و جلو حجرات باشند. به قسمی تنظیف نمایند که در سه فصل تابستان و بهار و پائیز از غبار و در زمستان از برف و گل که در هر آن و

زمانی که هر غریب و بومی و زایر و مجاور که در هر مکانی بنشینند یا بخواهد یا صرف غذا نماید، دامنش آلوده به ذره‌ای غبار یا لای و گل نشود. و هیچ وقتی از خدمت تکاهل و تسامح ننمایند، [یک] خمس.

• در وجه نان و خورش فقراء مساکین غریب و بومی، زایر و مجاور، ذکور و اناث، سید و عامی، عالم و جاهل، صغیر و کبیر، بدون استثناء احدی از ده روز الی پانزده روز برسانند و یا تشخیص استیصال بازهم بدهند تا آنکه شخص فقیر، فرجی حاصل نماید که قدرت به نان یومیۀ خود بهم رساند. آنچه می‌دهند به صیغۀ حصول ثبوتات به جهت جناب مرحمت و غفران مآب معظم‌الیه - اعلی الله مقامه - بدانند، ۳ خمس.

• به جهت فقراء ذوی الارحام و اقارب جناب غفران مآب مؤتمن‌الملک وزیر معظم‌الیه - طاب ثراه - که به حکم احتیاج در دیار فقر صاحب تاج و به قید(؟) ناتوانی در عالم مسکنت توانگر باشند، ذکوراً و اناثاً، صغیراً و کبیراً، برسانند. و در صورت انقراض ذوی الارحام یا عدم تمکن ایصال به آنها، متولی شرعی این سهم را نیز ضمیمه بر سه خمس مطلق فقراء و محتاجین نمایند، [یک] خمس.

شروط: علی حسب رای الامر جناب وزیر - طاب ثراه - اینکه از تاریخ اجراء صیغۀ وقف مزبور الی مزی دو سال کامل وقف را به اجاره ندهند، و باید از تصرف واقف و ناظر معزی‌الیه باشد که محصول دو ساله صرف و خرج آبادی رقبۀ وقف گردد. و بعد که به حلیۀ آبادی در آمد، سرکار تولیت در هیچ وقت و زمانی زیاده از پنج سال به اجاره ندهد و واقف معزی‌الیه موقوفۀ مزبوره را از تصرف خود اخراج و به تصرف وقف واگذار نموده و بعد علی حسب الشرط الاخیر تصرف نمود که تا مزی دو سال به حلیۀ آبادانی برساند. و صیغۀ وقف جاری شد.

تولیت و نظارت:

تولیت وقف مزبور را مفوض نمود در هر عصر و زمان به متولی‌باشی جلیل‌الشان آستانۀ مقدسه که به نیابت ذات اقدس شاهنشاهی به تولیت جلیله آستانه مشرف باشد که به قرار مسطور معمول دارند.

نظارت وقف مزبور مادام‌الحيوات با شخص واقف موقف اعتمادالتولیه و ناظم دفتر خانۀ مبارکه است. و بعد فوته، تولیت و نظارت هر دو مفوض است به متولی‌باشی آستانه.

نیشابور

نمره ۱۵۹

واقف: عالی‌جاه مجددت‌همراه فخامت‌اکتناه معتمدالسلطان آقا میرزا سید حسین مستوفی خلف مرحمت‌پناه حاجی میرزا علی‌رضا تفریشی

به تاریخ ۱۴ شهر ربیع‌الاول ۱۳۱۵

موقوفه: همگی و تمامی پنج سهم شایع کامل ملکی متصرفی خود را از مدار پانزده سهم کل مزرعه و مجری‌المیاه و محلّ زراعت و قنوات جاریۀ مهدی‌آباد که عبارت از یک ثلث شایع از کلّ مزرعۀ مزبوره

بوده باشد که واقع است مزرعهٔ مرقومه در توابع نیشابور در بلوک عشق آباد که فی محلّ وقوعها غنی از توصیف است، با کافهٔ ملحقات شرعی و منضمّات عرفیه از اراضی و صحاری آبی‌زار و دیمچه‌زار، آبار و انهار، قلعه و حصار، مراتع و مرايض، شرب و مشارب و غیر ذلک و کلّ ما يتعلّق بها من القلیل و الكثير، محدود به حدود ذیل:

حدّی به مزرعهٔ پیرخر (۴).
حدّی به مزرعهٔ ده نو.
حدّی به مزرعهٔ امیرآباد.
حدّی به کال شور.

مصارف: بعد از وضع یک عشر حقّ التولیه و نیم عشر حقّ النظاره و مخارج لازمهٔ وقف، آنچه از حاصل و منافع عین موقوفه نماید، در مصرف سه خدمت خادمی به سه نفر از خدّام والا مقام آستانهٔ عرش درجه برساند، به این طریق که مواجب و مرسوم نقد و جنس و شام این سه نفر خادم موافق معمول آستانهٔ مقدّسه باید برسد. و اضافه بر علاوهٔ موقوفه باید عاید به آستانهٔ مقدّسه شود که به سایر مصارف سرکار فیض آثار مصروف سازند.

تولیت و نظارت:

تولیت عین موقوفه را واقف معظم‌الیه با متولّی‌باشی هر عصری از اعصار که در آستانهٔ متبرکهٔ تولیت نمایند، قرار دادند.

نظارت: نظارت مادام الحیوات با خود واقف، و بعد با اکبر اولاد ذکور خود، ما تعاقبوا و تناسلوا بطناً بعد بطن، قرار داد. و بعدالاتقرض اولاد ذکور نظارت هم با ناظر آستانهٔ قدس خواهد بود.

عراق

دارالخلافة طهران

نمره ۱۶۰

واقفه: علیجاه عظمت و خدات دستگاه مولود سلطان خانم - دامت عقّتها - صبیّه مرضیهٔ مرحمت و غفران پناه آقا عبدالله صندوق دار، حلیلهٔ جلیلهٔ جناب جلال‌مآب اجلّ اقبال السلطنه وزیر قورخانهٔ مبارکه به تاریخ غرهٔ محرم ۱۳۰۷

موقوفه: همگی و تمامی نیم دانگ شایع کامل ملکی متصرّفی خود را از کلّ شش دانگ تمامی مزرعهٔ قونیک زواره من محالّ ورامین که مزرعهٔ مزبوره فی محلّ وقوعها من حیث الاشتهار غنی از تحدید است، با کافهٔ ملحقاته الشرعیه و منضمّات العرفیه از اراضی و صحاری آبی‌زار و دیمچه‌زار، آبار و انهار، قلعه و حصار، چشمه و چشمه‌سار، النگ و النگ‌زار، مرايض و مراتع و معالف و معرضات و باغات و محوطجات از هر یک بقدر الحصّة.

مصارف: در هر عصری از اعصار متولّی شرعی وقف مزبور بعد از وضع نیم عشر حقّ التولیه و نیم عشر حقّ النظارهٔ ناظر وقف مزبور، آنچه عاید شود از حاصل و منافع اعیان موقوفه، به مصرف مواجب نقدی و

جنسی سالیانه معمولی یک نفر خادمی که از جانب واقفه به اذن صاحب‌اختیار تولیت عظمی آستان قدس بنیان بر قرار باشد و به مصرف شام و نهار خادم مزبور و سایر ملزومات خدمت مزبوره برسانند. و بر حسب قرارداد واقفه معظمه معمول دارند.

تولیت و نظارت:

تولیت شرعی وقف مزبور را واقفه محترمه با متولی‌باشی جلیل‌القدر آستان قدس بنیان مولی الانس و الجان مفوض نمود که مطابق قرارداد واقفه معمول داشته. خادمی که مشغول به خدمت‌گزاری است به کمال آسوده‌گی در ایام و لیالی خدمت یاد خیری و طلب حوائجی به جهت واقفه بنماید.

نظارت مادام الحیوات با خود واقفه و بعد وفاتها با اولاد ذکور ایشان، بطناً بعد بطن و نسلماً بعد نسل ما تعاقبوا و تناسلوا الی أن ینقرض. و بعد الانقراض نظارت با اولاد اناث، نسلماً بعد نسل، و بعد انقراضهنّ جمعاً نظارت با متولی شرعی وقف مزبور است.

خرقان

نمره ۱۶۱

واقف: معتمدالسلطان میرزا آقا خان سرهنگ فوج خرقان - دام مجده - خلف خلدآشیان عبدالعلی خان - طاب ثراه -

به تاریخ ۴ محرم ۱۳۱۱

موقوفه: همگی و تمامی یک دانگ و نیم ملکی متصرفی خود از کلّ شش دانگ مزرعه بخت‌آباد واقعه در قریه دهنده من محالّ خرقان، با کافه ملحقات شرعی و عرفیه از اراضی و صحاری آبی‌زار و دیمچه‌زار، آبار و انهار و شرب و مشارب و قلعه و حصار، مما یعدّ منها بقدر الحصّة، محدود به حدود:

حدّی به قریه دهنده. حدّی به قریه جبل‌آباد.

حدّی به قریه ماهنیان. حدّی به قریه گرمک.

مصارف: همه‌ساله حاصل و منافع موقوفه مسطوره را که الآن مبلغ بیست و پنج تومان (۲۵ تومان) رایج در هر سال می‌شود، تولیت جلیله آستانه و اولیای آستان قدس دریافت فرموده، بعد از وضع یک عشر حقّ التولیه و یک عشر حقّ النظاره به مصرف مواجب نقد و جنس و شام یک نفر خادم که مقرب‌الخاقان واقف معظم‌الیه به اذن و اجازه تولیت جلیل‌الشان برسانند.

تولیت و نظارت:

تولیت مادام الحیوات با واقف و بعد با اولاد اصلح و ارشد او خواهد بود، نسلماً بعد نسل و بطناً بعد بطن. و بعد الانقراض، تولیت و نظارت هر دو با تولیت جلیله آستانه مقدّسه است.

نظارت با جناب جلالت‌مآب اجلّ اکرم افخم متولی‌باشی آستانه مقدّسه خواهد بود.

نمره ۱۶۲

واقف: مقرب الخاقان اشرف الحاج و المعتمرین حاجی نعمت الله خان یاور فوج اول افشار خرقان خلف خلدآشیان فتح علی خان - طاب ثراه -

به تاریخ ۲۴ صفر ۱۳۱۱.

موقوفه: همگی و تمامی چهار شعیر از یک دانگ ملکی متصرفی خود از کل مزرعه سنگ آذین من محال خرقان، با کافه ملحقات شرعی و منضمات عرفیه آن من حیث الکل، محدود به حدود اربعه ذیل:

حدی به مزرعه دانگ. حدی به مزرعه استلک.

حدی به مزرعه احمدآباد. حدی به مزرعه ورچند.

مصارف: بعد از وضع یک عشر حق التولیه و یک عشر حق النظاره، بقیه منافع مزرعه مزبوره را به موجب نقد و جنس و شام و نهار یک نفر خادم آستان گردون دربان سلطان سریر ارتضی حضرت علی بن موسی - علیه آلاف التحية و الثنا - مصروف دارند.

تولیت و نظارت:

تولیت مادام الحیوات با واقف و بعد با اصلح و ارشد اولاد ایشان، بطناً بعد بطن و نسلاً بعد نسل، خواهد بود. و بعد از انقراض اولاد، تولیت با متولی باشی نوعی آستانه مقدسه است.

نظارت موقوفه مزبوره با جناب جلالت مآب اجل اکرم افخم متولی باشی نوعی آستانه مقدسه است.

دارالعلم شیراز

نمره ۱۶۳

واقف: جناب فخامت نصاب معتمد السلطان افتخارالحاج حاجی آقا محمدحسین شیرازی خلف مرحوم خلدآشیان فردوس مکان آقا کربلائی محمدحسن - طاب ثراه -

به تاریخ غره ربیع الثانی سنه ۱۳۱۴.

موقوفه: دو دانگ شایع کامل ملکی متصرفی عالی جاه واقف از همگی و تمامی شش دانگ قریه ده ریز واقعه در قطب [آباد] جهروم من محال بلده فارس، با کافه ملحقات شرعی و منضمات عرفیه آن از اراضی و صحاری آبی زار و دیمچه زار، آبار و انهار و قلعه و بیوتات و عمارات و حصار و باغات و معرضات و قنوات و چشمه سار و کل ما یتعلق بها، محدود به حدود ذیل:

حدی شرقاً متصل به اراضی قریه بابا عزت. حدی پشت به قبله، متصل به اراضی مزرعه مؤمن آباد.

حدی غرباً به اراضی قریه قطب آباد. حدی از طرف قطب به جبل.

مصارف: بعد از وضع یک عشر [حق التولیه و] حق النظاره و مخارج لازمه وقف از تنقیه القنوات و مالیات و صادرات، آنچه عاید شود که الآن متضمن شصت تومان می شود، سالیانه به مصرف موجب نقد و جنس و شام و نهار دو نفر خادم امام غریب (ع) که از قبل واقف به اذن و اجازه تولیت عظمی مشرف باشند،

داده شود. و ذکر خیری و طلب مغفرتی از جهت واقف معزی‌الیه و ولد مکرم ایشان عالی‌جاه معلی‌جایگاه آقا مشهدی اسدالله - دام مجده - نمایند، الی یوم القیامه. و واقف خود از امانت آستانه مقدسه سی ساله اجاره نمود، از قرار سالی شصت تومان معمولی.

تولیت و نظارت:

تولیت مادام الحیوات با واقف و بعد وفاته با اکبر اولاد ذکور ایشان، نسلأ بعد نسل و عقبأ بعد عقب و بعد الانقراض اولاد ذکور واقف، تولیت با اکبر ذکور از اناث اولاد خواهد بود، نسلأ بعد نسل. و بعد از انقراض در جمیع طبقات، با حاکم شرع مسلم الاجتهاد جهروم فارس است.

نظارت در هر عصری از اعصار با جناب جلالت‌مآب اجل آکرم افخم متولی‌باشی نوعی آستانه مقدسه است.

شرح الحاشیه جناب جلالت‌مآب سریرالدوله متولی‌باشی آستانه مقدسه: این وقف‌نامه صحیح است. ممضی خواهد بود مشروط بر اینکه چهل تومان عوض موجب نقد و جنس و شام دو نفر خادم بر قرار باشد. بقیه برای آستانه مقدسه باشد که بلا فایده نباشد.

موقوفات مطلقه

نمره ۱۶۴

واقف: مقرب‌الخاقان حاجی محمدامین خان خلف آقاسی بیگ باخرزی
به تاریخ ۲۰ شهر جمادی الاخری ۱۳۱۲.

موقوفه: همگی و تمامی یک قطعه محوطه ملکی متصرفی خود را که واقع است در قریه خرو من توابع کلات، با کافه ملحقات شرعی و عادی آن از اشجار و غیره که محوطه مسطوره مشهور است به باغ عماد، محدود به حدود ذیل:

حدی به ملک ورثه خانسوار. حدی به خانه‌های ورثه قلیج.
حدی به ملک خود واقف. حدی به جبل.

مصارف: بر آستانه مقدسه عرش درجه سلطان اقلیم ارتضی‌السلطان علی بن موسی الرضا - علیه السلام - که متولی وقف در هر عصری از اعصار به آنچه مصلحت بداند، منافع وقف مزبور را به مصارف مطلقه برساند.

تولیت وقف مزبور را با متولی‌باشی جلیل‌القدر آستانه مبارکه واگذار نموده‌اند.

ابتیاع

نمره ۱۶۵

قباله طاحونه کوچکی:

بفروخت به مبیاعه جازمه لازمه نافذه صحیحه صریحه شرعیه معتبره اسلامی، عالی حضرت ستوده خصلت سعادت نصاب سلالة السادات آقا سید مهدی دربان‌باشی کشیک اول سرکار فیض آثار خلف مرحمت پناه

آقا سید رضای دربان‌باشی سرکار فیض‌آثار به امنای آستانه مقدسه - دام اجلالهم العالی - همگی و تمامی کلّ یک حجر طاحونه ملکی خود را که واقع است در اراضی مزرعه کوچکی واقع در بلوک تبادکان، محدود به حدود ذیل:

حدّی به طاحونه وقفی آستانه. حدّی به جبال.

حدّین به اراضی مزرعه مزبوره که وقف ابد است؛

با کافه ملحقات شرعیه و منضّمات عرفیه از ممرّ و مدخل و فضا و آلات خشبیه و حدیدیه و جوی و زیرجوی و بالاجوی و غیره کلّ ما یتعلّق به عن الحدّ از جمله تمامی مبیع مزبور و ملحقات آن دانند و شمرند و نسبت دهند، سمّی ام لم یسمّ و ذکر ام لم یذکر، وصف ام لم یوصف من القلیل و الکثیر و القطمیر، به ثمن معین مبلغ هفتاد [و] پنج تومان (۷۵ تومان) رایج خزانه عامره. و عقد مبیعه مزبوره مسبوق است به صیغه اجاره وارده بین المبیعین بر تمامی مبیع مزبور و ملحقات آن به مدت نود سال کامل به مبلغ پنج تومان (۵ تومان) رایج خزانه، و بعد ذلك مصالحه صحیحه شرعیه نمود. بایع مزبور به امناء آستانه مقدسه - دام اجلالهم العالی - هر گونه حقّی و حقوقی و بهره و نصیبی و استحقاقی و استخلافی که او را در تمامی مبیع مزبور و ملحقات آن متصور شود، فهمیده و دانسته، عالماً عارفاً سیّماً دعوی غبن آن را و غبن در غبن آن را فاحشاً کان أو أفحش و بایعاً به این مبلغ و کان ما کان به اسقاط جمیع حقوقات و خیارات و غبنات به مال الصلح معین مبلغ ده تومان رایج خزانه عامره که قائل و معترف به اخذ و قبض و اقباض مسطوره که جمعاً مبلغ نود تومان (۹۰ تومان) رایج خزانه عامره که مساوی نهصد عدد ریال ۲۶ نخودی بوده باشد، از ید امناء آستانه مقدسه - دام اجلالهم العالی - گردید. و تمامی مبیع مزبور را از قید ملکیت خود اخراج و به تصرف مالکانه آستانه مقدسه - دام اجلالهم العالی - واگذاشت که به جهت وقف تصرف نمایند. و ضامن درک شرعی مبیع مزبور کلاً ام بعضاً گردید که حین ظهور الدرک از عهده برآید. و صیغه شرعیه بر مراتب مسطوره واقع و جاری گردید. و کان ذلك تحریراً فی ۱۲ شهر جمادی الاخری ۱۲۸۸.

عالی حضرت سلاله السادات خیرالحاج حاجی سید عبدالله خلف مرحوم آقا میر قاسم فی ضمن العقد الخارج اللازم بر خود لازم نمود، ملتزم گردید که چنانچه درکی و فسادی من قبل آقا سید صادق و بیگم و اخوی و همشیره بر بایع مزبور متن به ظهور شرعی برسد، ملتزم مزبور باید از عهده هر گونه ضرر و خسارتی که وارد آید، برآید.

نمره ۱۶۶

قبالة مزرعة سوهان:

بفروخت به مبیعه صریحه صحیحه شرعیه قطعیه معتبره اسلامیة علیجاه خدارت و طهارت دستگاه زین العفایف و المستورات تاج‌المخدرات جواهر سلطان خانم - دامت خدارتها - صبیّه مرضیه عالی‌جاه مرحمت و غفران پناه خانلر خان، حلیله جلیله عالی‌جاه مرحمت و غفران پناه محمدرضا خان رادکانی

– طاب ثراه – به اولیا و امنای آستانه مقدسه به اذن و اجازه نواب مستطاب مالک رقاب حضرت اجل اکرم اشرف ارفع اعظم والا رکن الدوله العلیه العالیه حکمران مملکت خراسان و متولی باشی آستان عرش بنیان – دام اجلاله و شوکتہ – به جهت آستانه مقدسه، همگی و تمامی مجری المیاه و محلّ زراعت چهار زوج و پنج ایاق و نیم شایع کامل ملکی متصرفی خود را از مدار پانزده زوج کلّ مزرعه سوهان واقع در بلوک رادکان، به انضمام همگی و تمامی نصف شایع کامل ملکی متصرفی خود را از کلّ یک حجر طاحونه واقع در مزرعه مزبوره که کلّ مزرعه مزبوره مشتمل است، به دو رشته قنات موسومه به قنات برّ اقلان و قنات قره اقلان، به انضمام نصف شایع کامل ملکی متصرفی خود را از کلّ یک قطعه بوستان و نصف شایع کامل در عمارات توتستان مزبوره که من حیث الکلّ محدود است به حدود اربعه ذیل:

حدی به مزرعه موچنان. حدی به مزرعه سمنگان.

حدی به شارع خوبوشان. حدی به جبل؛

به انضمام همگی و تمامی نصف شایع ملکی متصرفی خود را از کلّ مزرعه حسین آباد واقع در جنب مزرعه سوهان محدود به حدود اربعه فوق، با کافه ملحقاتها الشرعیه و العرفیه از اراضی و صحاری آبی زار و دیمچه زار و یونجه زار و آبار و انهار، شارب و مشارب و النگ و چشمه و چشمه سار و مراتع و معالف و قلعه و حصار و حجرات و قنوات و توتستان و عمارات تحت توتستان و محوطجات و زیرجوی و بالاجوی و سنگ و تنوره و آلات و ادوات حجریه و خشبیه متعلقه به طاحونه مزبوره و غیر ذلک و کلّ ما یتعلق بها از آنچه من جمله تمامی مبیع مزبور دانند و شمرند و نسبت دهند، سمی أم لم یسم و ذکر أم لم یذکر من القلیل و الكثير و النقییر و القطمیر، به مال المبیاعه مبلغ هفت صد تومان (۷۰۰ تومان) رایج خزانه عامره. و عقد مبیاعه مزبوره مسبوق است به صیغه مصلحه وارده بین المبتایعین بر تمامی منافع مبیع مزبور از حال تحریر الی مدّت نود عامّ به مال الصلح مبلغ پنجاه تومان (۵۰ تومان) رایج خزانه عامره، غیر ذلک، بایعه معظمه الیها دعوی غبن در غبن فاحش بل افحش مبیاعه مزبوره را دیده و دانسته عالمه عارفه مع هر حقّی و حقوقی که در همگی و تمامی آب از ریگ و (*) سنگ آب و قنوات دارند، با کافه ملحقاتها از آبی زار و دیمچه زار و مراتع و معالف و تلال و جبال از هر بابت و هر جهت دیده و دانسته با هر گونه حقّی و بهره و نصیبی و استحقاقی و استخلافی [که] بایعه معظمه، آنها را بود و متصور می شد، به اسقاط جمیع خیارات و غبونات و مستخلفات و حقوقات کائنا ما کان بایعاً ما مبیع و لو کان نصف الثمن مصلحه شرعیه نمودند، به اولیای آستانه متبرکه که به مال الصلح مبلغ پنجاه تومان (۵۰ تومان) رایج موصوف و قائله و معترفه به اخذ و قبض تمامی اعواض مسطوره که جمعاً مبلغ هشت صد تومان (۸۰۰ تومان) رایج موصوف که عبارت از هشت هزار عدد ریال رایجی ناصرالدین شاهی بوده باشد، گردید. همگی و تمامی مبیع مزبور را از تحت تصرف مالکانه خود اخراج و به تصرفات مالکانه آستانه عرش درجه واگذار و ضمانت درک شرعی تمامی مبیع مزبور عیناً أم منفعة جزء أم کلاً گردید که عند خروجه مستحقاً للغیر از عهده برآید. فی ضمن العقد الخارج الازم شرط شرعی شد که حاصل و تمامی محصول هذه السنه قوی نیل هزار و سیصد متعلق به آستانه

است سواى بذر محلّ مزبور که باید اولیای آستانه متبرّکه بذر محلّ مزبور را تسلیم بایعه مزبوره نمایند که دخی به آستانه مقدسه ندارد. و حاضر گردیدند عالی‌جاهان رفیع‌جایگاهان عزّت و سعادت‌همراهان محمدابراهیم خان ولد عالی‌جاه مرحمت و غفران‌پناه محمدرضا خان - طاب ثراه - اجازه و تصدیق مراتب مسطوره را نمود و محمدکاظم خان ولد مرحمت و غفران‌پناه محمدابراهیم خان اخوی محمدرضا خان مزبور هر یک مستقلاً ضامن درک شرعی تمامی مبیع مزبور، عیناً أم منفعة کلاً أم بعضاً گردید که عند خروجه مستحقاً للغير از عهده برآید و تخلف نوزند. و صیغه شرعیه بر مراتب مسطوره کما هو المقرّر فی الشریعة الاحمدیة صورت جریان پذیرفت. به تاریخ ۲۲ ربیع الاول ۱۳۰۰.

نمره ۱۶۷

قباله مزرعه امین‌آباد:

بفروخت به مبیعه لازمه جازمه شرعیة اسلامیه به امناء آستان قدس مقرون به اجازه و امضاء جناب جلالت‌مآب اجلّ اکرم افخم اعظم آقا میرزا محمدعلی متولی‌باشی آستان قدس - دام اقباله -، عالی‌جاه عزّت و سعادت‌همراه آقا محمداسماعیل بیگ ولد مرحوم حاجی حسن‌علی بیگ گونا‌بادی خادم آستانه عرش‌درجه، همگی و تمامی مجری‌المیاه و محلّ زراعت یک صحرای ملکی متصرفی خود را از مجری‌المیاه پنج صحرای دایر بالفعلی مزرعه امین‌آباد واقع در بلوک سنگان بالا خواف که در سر مکان سالار با جنگل خالصه قسمت ثلث آب رودخانه متعلق به مزرعه مزبوره است، با متعلقات و مضافات شرعیه و عرفیه از اراضی آبی‌زار و دیمچه‌زار، آبار و انهار و شارب و مشارب و جویبار بقدر الحصة الشایعة، آنچه از جمله یک صحرای مزبور دانند و شمردند و نسبت دهند، من القلیل و الكثير، به مال المبیعه معین معلوم مبلغ نه صد تومان (۹۰۰ تومان) ریال معمولی ناصرالدین شاهی از قرار هر ده عدد یک تومان. و بعد ذلک دعوی غبن فاحش بل افحش مبیعه و حق غبن آن را با هر گونه حقی و حقوقی و بهره و نصیبی و استحقاقی و استخلافی که در مبیع داشت و بعده هم بایّ نحو کان او را متصور می‌شد، عالماً عارفاً بالکمیة و الکمیة کلاً طراً را به اسقاط جمیع خیارات و غبونات و غبن الغبن و لو کان باصفاً الثمن مصالحه صحیحة قطعیه معتبره اسلامیه نمود، در عوض مال المصالحه مبلغ یک صد تومان (۱۰۰ تومان) موصوف که جملتان مبلغ یک هزار تومان (۱۰۰۰ تومان) بوده باشد، از مال سرکار فیض‌آثار اخذ و دریافت نمود و تخلیه ید ملکیت خود و همشیره‌های خود را از مبیع مزبور کلاً عیناً و منفعة نمود و مختص مالکانه آن آستان مبارک واگذار. و نماند عالی‌جاه معزی‌لیه را به هیچ وجه من الوجوه دیگر حقی و حقوقی و گفتگوئی و خیاری و غبنی که هر گاه خواسته باشد، به هر جهتی از جهات شرعیه در خصوص یک صحرای از مزرعه مزبوره و متعلقاتش عیناً کان أم منفعة اظهار حقی نماید، از جمله دعاوی کاذبه غیر مسموعه خواهد بود و از درجه اعتبار ساقط است. و در ضمن عقد لازم خارج ملترزم و متعهد شرعی گردید که چنانچه بعدها هر گونه درکی در مبیع مزبور شرعاً و عرفاً کلاً أم بعضاً ظاهر شود که مستحقاً للغير درآید.

حسب الالتزام الشرعی از عهده برآید و به آستانه متبرکه نقد بدهد. صیغه مبیعه و مصالحه مرقومه كما سَطِرَ و عقد لازم خارج بر نهج مذکور جاری شد. و علیجاهان خدارت مآبان شفق خانم و نجات خانم، دو همشیره بایع، صبايای مرحوم حاجی حسن علی بیگ مومی‌الیه، در کمال رضا و رغبت اجازه و امضاء این مراتب فوق را نمود. و کان وقوع ذلک بتاریخ شهر رمضان المبارک من سنة ۱۳۰۴.

نمره ۱۶۸

قبالة کلاته حاجی خداوردی بیگ:

بفروختند به مبیعه لازمه جازمه صحیحه صریحه شرعیه معتبره اسلامیه به جناب مستطاب جلالت مآب بندگان عالی آقا میرزا محمدعلی متولی‌باشی آستانه منوره - ادام الله اقباله العالی - عالی جاهان عزت و سعادت‌نشانان آقا عباس بیگ و آقا رضا بیگ خلفان مرحوم آقا رحیم بیگ کرد بروائلو ساکنان مزرعه پس‌پشته، همگی و تمامی کل مزرعه کلاته، مشهور به کلاته حاجی خداوردی بیگ، ملکی متصرفی خود را که واقع است در بلوک درزآب و محدود است کلاً از حدی به اراضی مزرعه پیش‌اوک، سه طرف به اراضی مزرعه پس‌پشته، با کافه ملحقات شرعیه و منضمات عرفیه آن از اراضی و صحاری آبی‌زار و دیمچه‌زار و آبار و انهار و قلعه و حصار و محوطجات و غیره و کل ما يتعلق بها عن الحد، من جمله مبیع مزبور دانند و شمرند و نسبت دهند، سمی أم لم یسم، وصف أم لم یوصف، به ثمن معین مبلغ چهار صد تومان (۴۰۰ تومان) رایج خزانه عامره که عبارت از چهار هزار عدد ریال ناصرالدین شاهی امین‌السلطانی بوده باشد. و عقد مبیعه مزبوره مسبوق است به صیغه اجاره بین المبیعین بر تمامی مبیع مزبور و ملحقات آن به غایت مدت نود عام کامل به مال الاجاره مبلغ یک صد تومان (۱۰۰ تومان) رایج خزانه عامره موصوف. و بعد ذلک بایعان مزبوران دعوی غبن فاحش بل افحش مبیعه مزبوره را دیده و دانسته و فهمیده، عالمان بالکمیه عارفان بالکیفیه با هر گونه حقی و بهره و نصیبی و ادعائی و گفتگوئی و خیاراتی که هر یک را در تمامی مبیع مزبور و ملحقات آن بود و متصور می‌شد، به اسقاط جمیع خیارات و غبونات و غیره به جناب معظم‌الیه مصالحه شرعیه نمود. به مال المصالحه شرعیه نمود به مال الصلح مبلغ پنجاه تومان رایج موصوف بوده باشد و قاتلان و معترفان به اخذ و قبض تمامی اعواض مسطوره که جمعاً مبلغ پانصد و پنجاه تومان (۵۵۰ تومان) رایج موصوف بوده باشد از ید مشتری معظم‌الیه گردیدند. و مبیع مزبور را از تحت تصرف خود اخراج و متصرف جناب معظم‌الیه واگذاشتند و ضامنان درک شرعی مبیع مزبور گردیدند که حین ظهور الدرک الشرعی از عهده برآیند. و صیغه شرعیه بر مراتب مسطور جاری شد. فی ربیع الاول ۱۳۰۵.

[حاشیه]

هو الله تعالی،

شرح دستخط جناب جلالت مآب اجل آقا میرزا محمدعلی متولی‌باشی آستانه مقدسه - دام اجلاله - :
به تاریخ ۲۷ شهر شعبان ۱۳۰۵ ملک مسطور متن مشهور به کلاته مرحوم حاجی خداوردی بیگ را که به

موجب شرح متن به مهر و خط علمای اعلام خریده بودم از بابت باقی مستأجر که عالی جناب سید حسین فرآش کشیک پنجم باشد در تاریخ مزبور بر حسب تولیت منتقله که از طرف قرین الشرف اعلی حضرت قدر قدرت شاهنشاهی - روحنا فداه - به امضای علمای مسلم و مجتهدین کرام داشتیم، منتقل نمودم به آستان مقدس امام - علیه السلام - در حقیقت اقرار و اعتراف شرعی می‌نمایم که بر حسب تولیت شرعی و عرفی این ملک را برای آستانه خریدهام. این شاء الله تعالی داخل موقوفات مطلقه اولیای آستانه خواهند محسوب داشت و اصل این قبالة باید نزد میرزای ضابط ضبط باشد.

[حکم]

نمره ۱۶۹

[تصدیق شرعی درباب قنوة عسکریه]

حکم شرعی:

مخفی و مستور نماناد؛

نظر به اطلاع و استحضار این خادم شریعت‌مطهره از بابت چاه‌های احدائی قنات عسکریه در اراضی طرق موقوفه آستانه عرش نشانه این است که چون مرحوم خلدآشیان حاجی میرزا عسکری امام جمعه - طاب ثراه - بعد از مدتی که در قنات عسکریه کار کردند و از اجراء آب مایوس شدند، مرحوم خلدآشیان حاجی میرزا موسی خان متولی‌باشی آستانه مقدسه مرحوم شد و اغتشاش در خراسان واقع شد. بنای هرج و مرج شد. یعنی در سنه ۱۲۶۳، هزار و دویست شصت و سه، که سالار مدعی سلطنت بود. مرحوم امام جمعه احداث چند چاهی به طرف نهر طرق کردند به ملاحظه آنکه اهالی آستانه مقدسه مقهور سالار بودند و جهت پیشرفت کار خود سالار هم ممانعت نکرد تا آنکه از نهر طرق و ده غیبی موقوفه آبی داخل قنات عسکریه شد و طاحونه هم بنا کرد. دو سه سال که هرج و مرج و یاغی‌گری بود. هر کس گرفتار خود مزاحم مرحوم امام جمعه کسی نبود که بشود. بعد از فتح شهر مشهد مقدس که مرحوم امام جمعه احضار به طهران شد. بعد از مراجعت از طهران به ارض اقدس مرحوم خلدآشیان عضدالملک که مفتخر به تولیت بود، در مقام تحقیق برآمد. به تصدیق اهل خبره و حکم شرعی چاه‌های احدائی را مسدود کردند تا کنون که چهل و پنج سال است مسدود، و مرحوم امام جمعه - طاب ثراه - دیگر در مقام تنقیه رشته احدائی بر نیامدند. و رشته قنات عسکریه می‌رود به دامن کوه و این رشته احدائی است که به سمت نهر طرق می‌رود و بر اولیای آستانه مقدسه - زید اجلالهم - لازم است ممانعت کنند کسی متعرض آن رشته احدائی نشود و مقرب‌الخاقان حاجی محمدحسن صراف معاون التجار را هم نمی‌رسد که در آن رشته احدائی کار بکند. البته بانی و ساعی در این کار مورد سخط خدا و امام - علیه آلاف التحية والسلام - خواهد بود. این چند کلمه بر سبیل اطلاع و حکم‌نامه قلمی گردید. فی شهر محرم الحرام سنه ۱۳۱۶.

[حاشیه] محل مهر جناب مستطاب شریعت‌مدار آقای شیخ عبدالغنی - دام افاداته -

[فرمان تخفیف مالیات املاک آستانه]

نمره ۱۷۰

فرمان جهان مطاع اعلیٰ حضرت اقدس شاهنشاهی - روح العالمین فداه - در خصوص تخفیف مالیات املاک موقوفه سرکار فیض آثار - ، به تاریخ شهر شوال المکرّم تنگوز نیل ۱۳۱۷ .

از آنجا که دوام سلطنت بی‌زوال و قوام دولت ابداتصال را بعد از فیض و عنایت واهب متعال در تشبّث و تمسّک به ذیل توجّه و افضال حضرت ولی ذی‌الجلال سلطان سریر ارتضیٰ علی بن موسی الرضا - علیه التّحیّة و الثّناء - که سلطنت ولایت و هیمنت هدایتش ابد الآباد من ازل الازال و آستان عرش‌بنیانش کعبه اقبال و مرجع آمال است، دیده و یافته‌ایم و اگر دست و سر و قوائم دیگر ما از زیارت روضه مطهره و مشهد منوره‌اش دور است، الحمد لله جان و دل از شرف اتصال به خدمت و اعتکاف حضرت مینوزهتشت مبتهج و مسرور است و انا فأن با اجنحه خیال و امتعه آمال به آستانه مقدسه‌اش شتافته‌ایم. در این موقع تقدیم خدمتی را بر همتهای اهمّ مقدّم داشته، و به تخلیص نقد و جنس موجهات املاک موقوفه سرکار فیض آثار از عنوانات مالیات دیوان همّت گماشته، به صدور این فرمان مهرلمعان مبارک امر و مقررّ می‌فرمائیم که مالیات و متوجهات املاک موقوفه که در ذیل جمع و خرج شده، مبلغ یک صد و پنجاه تومان (۱۵۰ تومان) نقد و مقدار دویست و شصت و پنج خروار (۲۶۵ خروار) و کسری غله و یک صد و هشت خروار (۱۰۸ خروار) که، سوای آنچه سابقاً تقدیم شده و به خرج کتابچه دستورالعمل خراسان جزو تخفیفات خرج آمده؛

مالیات املاک موقوفه سرکار فیض آثار

نقد: ۳۰۷۰ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۲۰۱۰ خروار و ۹ من، کاه: ۱۳۲۶ خروار و ۱۶ من.

• از بابت املاک موقوفه قوچان و غیره

نقد: ۲۳۸ تومان. جنس: غله: ۲۶۶ خروار و ۱۲ من و ۲۰ سیر، کاه: ۱۰۸ خروار.

• املاک موقوفه قوچان بعد از وضع مالیات طواحین که از حشو جمع موضوع است، نقد: ۶۸ تومان.

جنس: ۱۵۸ خروار و ۱۲ من و ۲۰ سیر.

• املاک موقوفه نیشابور بعد از وضع تخفیف موضوعی از حشو جمع و غیره، ۷۰ تومان.

• از بابت ترشیز بعد از وضع املاک موقوفه سابق، ۱۰۰ تومان: فزک، ۴۰ تومان. انابد، ۶۰ تومان

• از بابت خالصه اخلومد که در سنه ماضیه قوی نیل از قرار فرمان به آستانه مقدسه به عنوان وقف واگذار شده، [جنس:] غله: ۱۰۸ خروار، کاه: ۱۰۸ خروار.

• از بابت سایر املاک

نقد: ۲۸۳۲ تومان و ۸۷۵۰ دینار. جنس: غله: ۱۷۴۳ خروار و ۹۶ من و ۲۰ سیر، کاه: ۱۲۱۸ خروار و ۱۸ من.

منهای در سنوات ماضیه تخفیف مقرر و تقدیم آستانه مقدسه مبارکه شده و جزو دستورالعمل خراسان به خرج آمده است، نقد: ۲۹۲۰ تومان و ۷۵۰۰ دینار. جنس: غله: ۱۷۴۴ خروار و ۹۰ من، کاه: ۱۲۱۸ خروار. تخفیف، نقد: ۱۶۲۸ تومان و ۷۵۰۰ دینار. جنس: غله: ۱۶۴۴ خروار و ۹۰ من، کاه: ۱۲۱۸ خروار. از بابت املاک نیشابور و غیره، نقد: ۹۳۸ تومان و ۷۵۰۰ دینار. جنس: غله: ۱۲ خروار و ۹۰ من، کاه: ۱۲ خروار.

در پیچی نیل از فرار فرمان تخفیف مقرر است، نقد: ۶۰۰ تومان. جنس: غله: ۱۶۳۲ خروار، کاه: ۱۲۰۶ خروار.

جزو تخفیفات ترشیز، ۹۰ تومان.

• اخراجات و غیره، نقد: ۱۲۹۲ تومان. جنس: ۱۰۰ خروار.

• اخراجات نهار زوار سرکار فیض آثار، نقد: ۱۰۰۰ تومان. جنس: ۱۰۰ خروار.

• صرف روشنائی چهل چراغ دیوان، ۲۹۲ تومان.

باقی که از سنه آتیۀ سیچقان نیل از قرار این فرمان مهملعان تخفیف مقرر شده است که تمام املاک موقوفه سرکار فیض آثار از مالیات معاف باشد.

نقد: ۱۵۰ تومان و ۱۲۵۰ دینار. جنس: غله: ۲۶۵ خروار و ۱۹ من، کاه: ۱۰۸ خروار و ۱۶ من.

باقی مانده که حکام و ولات خراسان مطالبه می نمودند.

لهذا از معامله سنه آتیۀ سیچقان نیل مبلغ و مقدار مزبور را به صیغه تخفیف به آستان مبارک تقدیم نمودیم که همه ساله به مصارف تعمیرات لازمه نهر و خیابان مظفریه برسانند و به صدور این فرمان مهملعان مبارک امر و مقرر می فرمائیم که عم آکرم خجسته شیم کامکار والاتبیار رکن الدوله صاحب اختیار مملکت خراسان و حکام و ولات آتیۀ آن سامان مبلغ و مقدار مزبور را به تخفیف ابدی برقرار دانسته، جنابان فخرامت نصابان مستوفیان عظام فحام و کتاب سعادت اکتساب دفترخانه خاصه مبارکه، شرح فرمان قضا جریان را در دفاتر خلود و دوام ثبت و ضبط نموده، در عهده شناسند. فی شهر شوال المکرّم تنگوز نیل سنه ۱۳۱۷.

حاشیه فرمان مبارک:

صدور فرمان از قرار دستخط آفتاب نقط مبارک همایونی - ارواحنا فداه - است که نزد این غلام خانه زاد ضبط است. مستوفی خراسان تصدیق دفتری را در حاشیه فرمان مبارک بنویسد.

شرح تصدیق مستوفی خراسان در حاشیة فرمان:

نقد: ۱۵۰ تومان و ۱۲۵۰ دینار. جنس: غله: ۲۶۵ خروار و ۱۹ من، کاه: ۱۰۸ خروار و ۱۶ من. مبلغ سیصد و پنجاه تومان و یک هزار و دویست و پنجاه دینار نقد و مقدار دویست و شصت و پنج هزار و نوزده من غله و معادل یک صد و هشت خروار و شانزده من کاه، سوای آنچه از حشو جمیع مالیات و از بابت موضوع است، بقیة منال دیوانی املاک موقوفه سرکار فیض آثار که در ارض اقدس و بلوکات و واردات توابع آن واقع است موافق جمع و خرجی که در متن این فرمان جهان مطاع مبارک شده، در دستورالعمل سنه آتیه سیچقان نیل مملکت خراسان و نیشابور به صیغه تخفیف به خرج منظور خواهد شد.

خاتمة الكتاب

بمَنَّةِ تعالیٰ،

در عهد دولت دارای کشورگشا و خاقان ظلم‌زدا، مرتبی‌ملت و حامی شریعت، قهرمان ماء و طین، شاهنشاه با استقلال ایران زمین، افضل‌الملوک حسَباً و افخرهم جَدّاً و اباً، اکمل‌السلطین و اشرف‌الخواقین، آفتاب سپهر اقبال و سایه رحمت ذوالجلال، خورشید آسمان عدل و داد و سوزاننده خرم‌ن ظلم و فساد، السلطان ابوالنصر مظفرالدین شاه قاجار - خَلَدَ اللهُ تَعَالَى مَدَّةَ مَلِكِهِ وَ دَوَامَ سُلْطَنَتِهِ - که نظام امور مملکت و انجام مهام دولت مفوض به ذات مبارک بندگان حضرت مستطاب اشرف امجد ارفع اعظم صدارت عظمی - روحنا فداه - بوده که از حُسن سَجِیَّت و پاکی نِیَّت ایشان، ارکان دولت محکم و بنیان ملت مدغم است؛ و در زمانی که تشیید دولت قاهره و تسدید شریعت مطهره خصوص در خطه خراسان منوط بود بر رای والای عالم‌آرای آفتاب سپهر سلطنت و بزرگواری و درخشنده‌کوکب برج معدلت و تاج‌داری، بندگان حضرت مستطاب اشرف ارفع اعظم والا، رکن الدوله، فرمانفرمای مملکت خراسان و سیستان - روحی فداه - که الحق از توجّهات ملوکانه ایشان مملکت خراسان رشک تمامی ایران است - لزال علینا اوان اقتداره و زمان حکومته و افتخاره - .

و هنگامی که به مراسم خسروانه‌اعلی حضرت اقدس شاهنشاه اسلام‌پناه - روح العالمین فداه - تولیت آستان قدس نشان و حکمرانی آن روضه رضیه رضویه - علی زائرها آلاف الثناء و التّحیة - تفویض شده بود، بر ذمت همّت امین شهریار کامکار و صدیق دربار معدلت‌مدار، قواما الدولة و الاجلال، نظاما الشوکه و الاقبال، حضرت مستطاب اجلّ اکرم افخم اعظم، صدیق‌الدولة العلیه - ادام الله تعالی اقباله و اجلاله - که از حُسن تدبیر، آستانه عرش‌نشانه را به اندک زمانی منظم فرموده، و اوراق پراکنده آمالی آن سُدّه سنیه را شیرازه نمودند. شب و روز اهتمام تمام در انجام امورات خاکروبه‌های آن آستان مَلک‌دربان داشتند و علم همّت افراشتند تا آنکه پس از جدی‌وافر، تکثیری در منافع موقوفات و تعمیری در مواقع ملزومات فرمودند، به خصوص نجل صدیق برومند و ولد ارجمندشان بندگان اجلّ امجد اکرم افخم، آقای منتخب‌السلطنه - دام اجلاله العالی - که همواره اوقات مراقب امورات لازمه آن آستانه عرش‌نشانه‌اند. پس حسب‌الامر مبارکشان استنساخ نسخ وقف‌نامجات موجوده در کتابخانه مبارکه شد. و به حُسن بی‌غایت و مباشرت و اهتمام جناب معتمدالسلطان حاجی میرزا اسماعیل خان مستوفی همدانی - زید مجده - که حسب‌الامر، مراقب و مواظب بوده، و معاونت و همراهی جناب مستطاب کمالات‌اکتساب آقا میرزا عبدالعلی مصحح کتابخانه مبارکه، این اقلّ القاصر المدعوّ به میرزا طاهر طبیب المشهدی، خادم کشیک ثالث آستانه عرش‌نشانه تحریر نموده، به اتمام رساند.

تحریراً فی عشر الأوّل من ذی حجّة الحرام سنة ۱۳۱۷.

هو

بسم الله الرحمن الرحيم

عرضه می‌دارد شیخ محمد بن محمد رضای طهرانی، طبع‌کننده این کتاب مستطاب از مطالعه‌کننده‌گان، در وقت مطالعه اگر قصوری در طبع این کتاب ملاحظه فرمایند، امیدوارم به نظر مرحمت خودشان چشم از عوایب او ببوشند. حمل بر پریشانی و کثرت عیال داعی نمایند. چرا که با نقص اسباب و کمال پریشانی بهتر از این میسر و ممکن نبود؛ چنانچه چنانچه بر ارباب عقول واضح و معلوم است. و ثانیاً این که بانی دارالطباعة به دعای خیر یاد نمایند.